

T.C.

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

**26 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(s.138-275)**

Özlem AYDIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Yaşar BAŞ

Bingöl-2024

T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ BİLİM DALI

26 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(s.138-275)

Özlem AYDIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Yaşar BAŞ

Bingöl-2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	v
TEZ KABUL VE ONAY	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZET	ix
ABSTRACT.....	xi
KISALTMALAR	xiv
TABLO LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ ..	1
1. Aynâtâb (Gaziantep) İsminin Menşei	1
2. Aynâtâb'ın Coğrafi Konumu ve Yeryüzü Şekilleri	2
3. Osmanlı Dönemi'nde Aynâtâb.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM	5
OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK MÜESSESESİ, ŞER'İYYE MAHKEMELERİ.....	5
1.1. Kadılık Müessesesi.....	5
1.2. Kadıların Görev ve Yetkileri	7
1.3. Kadıların Atanma, Azledilme Koşulları.....	8
1.4. Kadı (Şer'îyye) Mahkemeleri	9
1.5. Kadı (Şer'îyye) Mahkemeleri'nde Görevliler	13
1.6. Kadı (Şer'îyye) Sicilleri	20
1.7. Kadı (Şer'îyye) Sicillerindeki Belge Çeşitleri.....	22
1.7.1. Hüccet	22

1.7.2. İ‘lam.....	23
1.7.3. Mâruz.....	23
1.7.3. Mürasele.....	24
1.7.4. Temessük.....	25
1.7.5. Ferman.....	25
1.7.6. Berat.....	26
1.7.7. Buyruldu.....	26
1.7.8. Tezkire.....	26
1.8. Ayntâb Şer‘iyye Sicilleri.....	27
1.9. 26 Numaralı Şer‘iyye Sicili.....	35
İKİNCİ BÖLÜM.....	37
26 NUMARALI ŞER‘İYYE SİCİLİ’NE GÖRE AYNTÂB (s. 138-75).....	37
2.1. Ayntâb’ın İdari Yapısı.....	37
2.2. Fiziki Yapısı.....	39
2.2.1. Şehir Merkezi ve Mahalleler.....	39
2.2.2. Karyeler ve Mezralar.....	44
2.2.3. Kazalar ve Nahiyeleer.....	49
2.3. Dini ve Sosyal Kurumlar.....	50
2.3.1. Camiler.....	50
2.3.2. Mescitler.....	52
2.3.3. Zaviyeler.....	54
2.3.4. Medreseler.....	55
2.3.5. Çarşılar.....	56
2.3.6. Vakıflar.....	58
2.4. Kamu ve Özel Hukuk.....	60
2.4.1. Malî ve Adlî Davalar.....	60
2.4.1.1. Alacak -Verecek Davaları.....	73
2.4.1.2. Alacak- Satım Davaları.....	74

2.4.1.3. Mülk Satışları.....	75
2.4.1.4. Ticaret ve Ticaret Ürünleri.....	76
2.4.1.5. Kiralama (İcâre).....	77
2.4.1.6. Hırsızlık (Sirkat).....	78
2.4.1.7. Yaralanma ve Katl Davaları.....	79
2.4.1.8. Diğer Asayiş Davaları.....	80
2.4.2. Aile Hukuku.....	69
2.4.2.1. Evlenme.....	81
2.4.2.2. Boşanma.....	81
2.4.2.3. Nafaka.....	82
2.4.2.4. Kefaret.....	83
2.4.2.5. Vakfetme.....	84
2.4.2.6. Vasi Tayini.....	84
2.4.2.7. Vekâlet.....	85
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	76
26 NUMARALI GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEKİ BELGELERİN ÖZETİ VE TRANSKRİPSİYONU	76
3.1. Transkripsiyonda Uygulanan Yöntem.....	76
3.1. Belge Özetleri ve Transkripsiyonu.....	77
SONUÇ	463
KAYNAKÇA.....	465
EKLER VE RESİMLER.....	471
ÖZGEÇMİŞ	478

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “**26 Numaralı Aynâtáb Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.138-275)**” isimli çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyân ederim.

... / ... / 2024

İmza

Özlem AYDIN

TEZ KABUL VE ONAY

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Özlem AYDIN tarafından hazırlanan “26 Numaralı Aynâb Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.138-275)” başlıklı bu çalışma, [Savunma Sınavı Tarihi] tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda [*oybirliği/oy çokluğuyla*] başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Tarih* Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan	: Prof. Dr. Yaşar BAŞ	İmza:
Danışman	: Prof. Dr. Yaşar BAŞ	İmza:
Üye	: Doç. Dr. Celalettin UZUN	İmza:
Üye	: Doç. Dr. Rahmi TEKİN	İmza:

ONAY

Bu Tez, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/.../ .. tarih ve..... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Nebi BUTASIM

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti geniş coğrafyada asırlarca hüküm sürdürmüş, çeşitli dinleri, ırkları ve kültürleri bir arada yaşatmıştır. Tüm reayasına adaletli ve hoşgörülü davranma politikası uygulamıştır. Osmanlı'nın ilk dönemlerinden itibaren bir takım resmi işlemleri, konuları ve yazışmaları kayda geçirme usulü, daha sonraki dönemlerde de devam etmiştir. Bu bakımdan Osmanlı'dan günümüze ulaşan mirasının en önemli paylarından birini birinci elden yazılı kaynaklar oluşturmaktadır. Şer'iyeye sicili de Osmanlı tarihi çalışmalarında özellikle şehir tarihi açısından önem arz eden yazılı kaynakların bir grubunu oluşturmaktadır. Bu defterler fethedilen bölgenin sosyal, malî, idarî, askerî ve eğitim gibi alanları hakkında önemli bilgiler içermektedir. Şer'iyeye sicilleri, ilgili oldukları yerleşim birimlerinin özellikle mahalli yapı ve mahalli olaylarını ayrıntıları olarak incelememiz bakımından büyük bir öneme sahiptir. Sicillerin bizzat kaza merkezinde kaydedilmiş olması onları yerel tarih araştırmaları açısından son derece önemli bir kaynak haline getirmektedir. Ayrıca bu kayıtlar, toplumsal hayatın içindeki meseleleri konu edindiği için önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Böylelikle her geçen gün araştırmacılar tarafından daha fazla kullanılmaktadır.

Bu çalışmamızda, 1071-1073/1660-1663 tarihli, 26 numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili araştırma konusu yapılmıştır. Ayntâb'ın üç senelik mahkeme kayıtlarını bulunduran defter, toplamda 275 sayfadan oluşmaktadır. Bingöl Üniversitesi Yeniçağ Anabilim dalında yüksek lisans öğrencisi Halit Tekin defterin 1-137 sayfa aralığını Doç. Dr. Celalettin Uzun'un danışmanlığında çalışmaktadır. Çalışmada, defterin 138-275 sayfaları arasının transkripsiyonu yapılmıştır. Defterdeki iki belge Arapça olarak kaydedilmiş, ancak üzeri çizilerek işleme konulmamış oldukları için değerlendirmeye alınmamıştır. İncelemede, transkripsiyon kurallarına göre transkript yapılmış ve daha sonra gerekli materyallerden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Bazı belgelerde Arapça ve Farsça tamlamalar kullanılmıştır. Osmanlı klasik dönemine ait

belgeleri barındıran defterin, Gaziantep şehir tarihine önemli bir katkı sağlayacağını umut etmekteyiz. Defterin ilk sayfalarında Ayntâb ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Bu belgelerde konu itibarıyla hırsızlık, katl, yaralanma, miras, evlilik, boşanma ve borç gibi konulara yer verilmiştir. Defterin sonlarına doğru merkezden gönderilen belgeler eklenmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında beni yönlendiren ve daima yapıcı eleştirilerde bulunan yardımlarını esirgemeyen değerli danışman hocam Prof. Dr. Yaşar BAŞ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Sicillerdeki bazı Arapça kelimelerin okunmasında yardımcı olan Dr. Öğretim Üyesi Ali ÇELİK'e teşekkür ederim. Ayrıca, maddi-manevi desteğini eksik etmeyen başta kıymetli babam Emin AYDIN'a, annem Candan AYDIN'a ve kardeşlerime şükranlarımı sunarım. Çalışmam sırasında moral ve motivasyonumu üst düzeyde tutmama yardımcı olan arkadaşım Ebru ÖZER'e müteşekkirim.

.../.../2024

Özlem AYDIN

ÖZET

Tezin Başlığı: 26 Numaralı Ayntâb Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (S.138-275)
Tezin Yazarı: Özlem Aydın
Danışman: Prof. Dr. Yaşar BAŞ
Anabilim Dalı: Tarih
Bilim Dalı: Yeniçağ Tarihi
Kabul Tarihi: .../.../2024
Sayfa Sayısı: ... (Ön kısım) + ... (Tez)
<p>Altı yüz seneden fazla süre yaşayan Osmanlı Devleti, üç kıtaya hükmetmiş, hüküm sürdüğü coğrafyalarda tarihi ve mimari yapıtların yanı sıra çok zengin bir arşiv hazinesi bırakmıştır. Osmanlı Devleti’nin anlaşılmasında ve anlamlandırılmasında önemli rol oynayan belge türlerinden biri de kuşkusuz Şer‘iyye sicilleridir. Osmanlı Şer‘iyye sicilleri, kadı veya kadı naibi tarafından yazılan çeşitli türden belgeleri içermektedir. Bu belgeler, Osmanlı Devleti’nin askerî, hukukî, ekonomik, dini ve idarî kurumları gibi birçok alanda değerli bilgiler içermektedir. Tezimizin temelini teşkil eden 1071-1073/1660-1663 26 numaralı Ayntâb Şer‘iyye Sicili, üç senelik zaman dilimini kapsamaktadır. Çalışma, XVII. yüzyılda Ayntâb’ın içinde bulunduğu siyasal, sosyal, hukukî, ekonomik ve kültürel durumu hakkında bilgi edinmemizi sağlamıştır.</p> <p>Osmanlı halkının hayat tarzını, ticari hayatını, sosya-kültürel ve siyasi teşkilatını doğru olarak tespit etmemiz Şer‘iyye sicilleri sayesinde mümkün olmaktadır. Şer‘iyye sicilleri Osmanlı şehirleri ve Osmanlı Devleti’nin sosyal, kültürel yapısı olmak üzere siyasî, askerî, iktisadî ve beledî yapısıyla ilgili çalışma yapanların başvurdukları ana kaynaklardandır. Yaptığımız çalışma giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmamızın daha iyi anlaşılması için belgelerin transkripsiyonundan önce giriş kısmında Ayntâb isminin menşei,</p>

coğrafi konumu, yeryüzü şekilleri ve Osmanlı Dönemi'nde Ayntâb ile ilgili bilgiler verilmektedir.

Birinci bölümde; kadılığın tanımı, kadılık müessesesi, kadının görevleri, Şer'iyeye sicillerinin tanımı, tarihi kaynak olarak önemi ve içeriği ele alınmıştır. İkinci bölümde; defterin içeriği, Ayntâb'ın sosyal hayatı (evlenme, boşanma, nafaka, vekâlet, vasi tayini) ekonomik hayatı, (çarşı, pazarlar, hayvan fiyatları, alacak-verecek davaları, kiraya verme, mülk satışı), adli olaylar (hırsızlık, yaralanma, katl) ele alınmıştır. Bununla beraber sicilde adı geçen Ayntâb'e ait yer isimlerine (mahalle, kaza, nahiye, karye ve mezra) isimlerine değinilmiştir. Defterde geçen bazı yer isimleri mahalle (Akyol Mahallesi, Amu Mahallesi, Kürtünciyan Mahallesi, Kayser Mahallesi, Şhreküstü Mahallesi, Ehl-i Cefa Mahallesi, Kızılca Mescid Mahallesi, Sengi Tavil Mahallesi), kaza (Ayntâb Kazası, Kilis Kazası, Telbeşar Kazası, Rumkale Kazası), karye (Akpınar Karyesi, Arablar Karyesi, Bedirkendi Karyesi, Kızılhisar Karyesi, Mızımız Karyesi), mezra (Panek Mezrası, Kızılca Burc Mezrası), nahiye (Nehrü'l-Cevaz, Burc Nâhiyesi, Revanda Nâhiyesi). Üçüncü bölümde ise tamamen çalışma konusu olan sicilin transkripsiyonu ve özetleri bulunmaktadır. 26 numaralı sicilin özellikle son sayfalarında tahrip olmuş ve silik olan kısımlar fazladır. Tahrip olunan belgeler ve silik olunan yerler belgelerin okunmasını haliyle zorlaştırmıştır. Belgelerin bazı yerlerinde harfler okunmayacak kadar ufak, iç içe geçmiş ve üzerine mürekkep dökülmüştür. Bütün bunlara rağmen çalışmamızın tamamen doğru ve eksiksiz olduğu iddiasında değiliz. Elimizden geldiğince okumaya çalıştık. Çalışmanın asıl amacı, sicildeki verilere dayanarak 1660 ile 1663 seneleri aralığındaki Ayntâb'ın idarî, iktisadi ve sosyo-kültürel hayatı değerlendirilerek bölge ve şehir tarihine katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Tarihi, Şer'iyeye Sicili, Kadı, Hukuk.

ABSTRACT

Title of the Thesis: Transcription and Evaluation of Ayntâb Sharia Registry No. 26 (P.138-275)
Author: Özlem Aydın
Supervisor: Prof. Dr. Yaşar BAŞ
Department: Tarih
Sub-field: Yeniçağ Tarihi
Date: .../.../2024
Paper of Number: ... (Ön kısım) + ... (Tez)
<p>The Ottoman Empire, which lived for more than six hundred years, ruled three continents and left a very rich archive treasure as well as historical and architectural works in the geographies it ruled. One of the types of documents that play an important role in understanding and giving meaning to the Ottoman Empire is undoubtedly the Sharia registers. Ottoman Sharia registers contain various types of documents written by the kadi or kadi regent. These documents contain valuable information in many areas such as military, legal, economic, religious and administrative institutions of the Ottoman Empire. Ayntâb Sharia Registry No. 26, which forms the basis of our thesis, covers the three-year period between 1071-1073 H./1660-1663 A.D. Study, XVII. It has enabled us to obtain information about the political, social, legal, economic and cultural situation of Ayntâb in the 19th century.</p> <p>It is possible to accurately determine the lifestyle, commercial life, socio-cultural and political organization of the Ottoman people thanks to the Sharia records. Sharia registries are the main sources consulted by those who study the political, military, economic and municipal structure of the Ottoman cities and the social and cultural structure of the Ottoman Empire. Our study consists of an introduction and three parts. In order to better understand our</p>

study, before the transcription of the documents, information about the origin of the name Ayntâb, its geographical location, landforms and Ayntâb in the Ottoman period is given in the introduction. In the first part; The definition of the judgeship, the institution of the judgeship, the duties of women, the definition of the sharia registers, their importance and content as a historical source are discussed. In the second part; the physical characteristics of the ledger, the content of the ledger, the types of documents sent from the center to the provinces, and Ayntâb's social life (marriage, divorce, alimony, power of attorney, appointment of a guardian), economic life (bazaar, markets, tradesmen groups, animal prices, receivables and debt cases, rental giving, sale of property), legal events (theft, injury, murder) are discussed. In addition, the place names (neighbourhood, township, township, village and hamlet) belonging to Ayntâb mentioned in the registry are mentioned. Some place names mentioned in the notebook are neighborhood (Akyol District, Amu District, Kürtünciyan District, Kayser District, Şhreküstü District, Ehl-i Cefa District, Kızılcâ Mescid District, Tavîl District), district (Ayntâb District, Kilis District, Telbeşar District, Rumkale District). , village (Akpınar Village, Arablar Village, Bedirkendi Village, Kızılhisar Village, Mızmış Village), hamlet (Panek Village, Kızılcâ Burc Village), township (Nehrü'l-Cevaz, Burc Village, Revanda Village). In the third section, there are transcriptions and summaries of the registry that is the subject of the study. There are many damaged and faded parts of the register numbered 26, especially on the last pages. Destroyed documents and obscured areas naturally made it difficult to read the documents. In some parts of the documents, the letters are too small to be read, they are intertwined and ink has spilled on them. Despite all this, we do not claim that our study is completely accurate and complete. We tried to read as much as we could. The main purpose of the study is to contribute to the history of the region and the city by evaluating the administrative, economic and socio-cultural life of Ayntâb between 1660 and 1663, based on the data in the registry.

Keywords: Ottoman History, Sharia Registry, Kadi, Law.

KISALTMALAR

a.g.dr.t	:	Adı Geçen Doktora Tezi
a.g.e	:	Adı Geçen Eser.
a.g.m	:	Adı Geçen Makale
a.g.ylt.	:	Adı Geçen Yüksek Lisans Tezi
BCA	:	Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi
BDAGM	:	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
bk.	:	Bakınız
C.	:	Cilt
Çev.	:	Çeviren
A.Ş.S.	:	26 Numaralı, Ayntâb Şer'îye Sicili
D.	:	Defter
D.İ.A.	:	Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	:	Hicri
Haz.	:	Hazırlayan
Km.	:	Kilometre
M.	:	Miladi
Ed.	:	Editör
S.	:	Sayfa
Ss.	:	Sayfa Sayısı

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Mahalleler	43
Tablo 2: 26 nolu Şer‘iyye Sicilinde Tespit Edilen Karye ve Mezralar.....	46
Tablo 3: 26 nolu Şer‘iyye Sicillerinde Tespit Edilen Kaza ve Nahiyeler.....	50
Tablo 4: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Camiler	52
Tablo 5: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Mescidler	53
Tablo 6: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Zaviyeler.....	54
Tablo 7: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Medreseler	67
Tablo 8: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Çarşı.....	57
Tablo 9: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Vakıflar.....	58

GİRİŞ

1. Ayntâb (Gaziantep) İsminin Menşei

Yörenin bilinen en eski adı Dülük'tür. Gaziantep'in ismi ilk dönem birincil kaynaklarında geçmemektedir. Gaziantep ismi eski Arap coğrafyacıları tarafından zikredilmediğinden önemli bir şehir olmadığı ve asıl önemin Dülük'e ait olduğu belirtilmektedir. Antik Çağ'da Dülük şehri "Dolichenus" olarak bilinmektedir. Dülük şehri, Antik Kommegena bölgesi sınırları içerisinde, Ayntâb'ın 12 kilometre kuzeyinde, Kahramanmaraş yolu üzerinde yer almaktadır. Şehir; Babigu, Bilabhi, Doluk adlarıyla anılmıştır. Yunan ve Romalılar tarafından Dolichenus, Bizanslılar tarafından da Tolonbh ismiyle anılmıştır. Diğer antik kitaplarda adı geçen (Diba, Diva) ile aynı şehir olabileceği vurgulanmakta ve Antiochia ismi Taurum şehrinin burada da bulunabileceği tahmin edilmektedir. Doliche şehrinin ismi Orta Çağ kaynaklarında Teluk ve Tulupa, Arap kaynaklarında ise Dülük olarak geçmektedir.¹

Gaziantep ilinin kuzeyinde yer alan Maraş yolu üzerindeki Dülük antik şehrinin Orta Çağ'da Fırat ve Mezopotamya'dan gelen kervanların kesiştiği kavşakta bulunması bölgenin stratejik önemini artırmıştır. Bu kavşak aynı zamanda Urfa, Maraş ve Halep yollarının kesiştiği noktada bulunmaktadır. Bölgenin Ayntâb ismi ile ne zaman anıldığı tam olarak bilinmemektedir fakat 1317 tarihli Halep Vilayeti Salnâmesi'ne bakıldığında bu dönemde bölgenin merkezi konumunda olan Dülük kasabasının harap olması nedeniyle H.800/M.1397-1398 tarihlerinde terk edildiği, Dülük şehrinin H.351/M.962 senesinde önemini yitirerek Ayntâb şehrinin bölgede önem kazandığı anlaşılmaktadır.²

Ayntâb, bölgede hâkimiyet kuran devletler tarafından birçok farklı isimle anılmıştır. Bunun nedeni ise her devletin inancının, dilinin ya da kültürünün değişiklik göstermesidir. Yakut el-Hamevi'nin anlatımına göre; Ayntâb'a "Dülük" denilirken, Ayntâb ismine ilk defa Haçlı Seferleri'ne ait kroniklerde

¹ Âdem Çalışkan, *159 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi* (H.1319-1323, M.1903-1907; Sayfa 1-242), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011, s. 3.

² A. Çalışkan, *a. g. e.* s. 3.

rastlanmış ve kroniklerde “Hamtam” ismi ile anıldığı belirtmiştir. Ayntâb ismi “Hantab”, “Entab”, “Hamtab”, “Ayntâb ” gibi farklı isimlerle anılmıştır. Selçuklular ve Osmanlılar Dönemi’nde Ayntâb ismi kullanıldığı bilinmektedir.³

Bazı rivayetlere göre; Ayntâb şehrinin adı, burada hüküm sürmüş olan Ayni ismindeki kraldan gelmektedir. Bu ismin aslı ise “Hantab”tır. “Han” hükümdar, “Tab” ise Eti dilinde arazi anlamındadır. Buna göre “Hantab”ın kelime olarak anlamı “Han arazisi” dir. Şehrin en eski ismi ise “Entab”tır. “Tab” Geldanî lisanında “güzel ” anlamındadır. Buna göre Entab “en güzel” demektir. Şehre suyunun güzelliğinden dolayı “Aynî Tab” ismi verilmiştir. “Ayin” pınar, kaynak “Tab” iyi, güzel anlamındadır. Buna göre ”Aynitab” veya “Ayntâb ” “güzel kaynak, iyi pınar” anlamına gelmektedir. Suyunun tatlı olması, pınarlarının bolluğundan ötürü “Ayntâb” olarak ifade edilmiştir. Osmanlıca kaynaklarında da bu isimle zikredilmiştir.⁴

2. Ayntâb’ın Coğrafi Konumu ve Yeryüzü Şekilleri

Ayntâb; şehir merkezi deniz seviyesinden 850 metre yükseklikte ve 6.216 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Yüzölçümünün %52’sini dağlar, %27’sini ovalar oluşturmaktadır. Şehrin doğusundaki arazi 500-700 metrelik platolar şeklindedir. Ovanın yüksekliği güney ve doğuya doğru gidildikçe düşmüş ve birçok akarsu vadisi ile bölünerek tepelik görünümünü almıştır.⁵

Ayntâb, Akdeniz Bölgesi’nden Güneydoğu Anadolu’ya geçiş bölgesinde, Suriye’ye komşu bir ildir. Kuzey, güney ve batıda Fırat ve Ceyhan nehirlerinin suladığı verimli ovalara sahip olan Ayntâb, doğuda Fırat Nehri ile çevrelenmiştir. Bu elverişli arazi, Paleolitik çağlardan beri sürekli olarak gelişim kaydetmiş ve eski çağlarda orman ve yeşil alanlarla kaplı bir yer olmuştur.⁶

³ A. Çalışkan, *a. g. e.* s. 8.

⁴ Burhan Bozgeyik, “Her Yönüyle Gaziantep, Tarih/Kültür/ Folklor”, Gaziantep Şehit Kamil Belediyesi Kültür Müdürlüğü Yayınları, Gaziantep 2000, s. 33-34.

⁵ Mustafa Çavdaroğlu, *61 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-100) H.1124-1125/M.1712-1713*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2013, s. 16.

⁶ Hüseyin Özdeğer; “Gaziantep”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1996, Cilt XIII, s. 466.

Antep şehri, bölgenin önemli bir merkezi konumundadır. Antep, doğuda Şanlıurfa, batıda Antalya ve Adana, kuzeyde Kahramanmaraş, güneyde Halep'ten uzanan yolların birleştiği noktada yer almaktadır. Şehir bazı dönemlerde önemli bir ticaret merkezi konumunda olmuştur.⁷

Şehir, genel olarak engebeli ve dalgalı araziye sahiptir. Kuzeyde Kahramanmaraş, doğuda Şanlıurfa, batıda Osmaniye, güneyinde Amanos (Nur) Dağları yer almaktadır. İslâhiye ilçesinin doğusunda yükselen Sof Dağı 1.496 ml'lik yüksekliği ile şehrin en yüksek noktası özelliğine sahiptir. Şehrin başlıca ovaları şunlardır: İslâhiye, Barak, Tilbaşar (Oğuzeli), Araban ve Yavuzeli'dir. İlin en önemli akarsuyu ise Fırat Irmağı'dır. Ayntâb'ın iklim yapısı ılıman-karasal olduğundan dolayı yazları oldukça sıcaktır.⁸

3. Osmanlı Dönemi'nde Ayntâb

Bölgede İslam hâkimiyetine kadar Hitit, Asur, Roma ve Bizans etkisi görülürken; Hz. Ömer kumandanlığında, Arap orduları tarafından İslam topraklarına dâhil edilmiştir. Şehir, Anadolu Selçuklu Sultanı Süleyman Şah tarafından 1084 tarihindeki faaliyetleri neticesinde Türk hâkimiyetine girmiştir.⁹

I. Haçlı seferi sonucunda Haçlıların hâkimiyetine giren şehir, 1151 tarihinde Sultan I. Mesut döneminde, Anadolu Selçukluları tarafından ele geçirilmiştir.¹⁰

Antep, Haçlılar ile Anadolu Selçukluları arasında el değiştirmiştir. Moğol istilası ile Moğolların eline geçmiştir. Memluk Sultanı Kutuz, Moğollar ile mücadeleye girerek 1260 senesinde yapılan Aynicalut Savaşı'nda Moğolları yenerek Halep ve Antep'i Memluk yönetimine dâhil etmiştir.¹¹ Bu tarihten itibaren Antep bölgesi, Memlukler ile Maraş ve Elbistan bölgesine hâkim olan

⁷ Nejat Göyünç, *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep*, Gaziantep Üniversitesi Kültür Yayınları, Gaziantep 1999, s. 4.

⁸ A. Çalışkan, *a. g. e.*, s. 2.

⁹ Sıtkı Dal, *139 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi*", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum 2009, s. 25-26.

¹⁰ S. Dal, *a. g. e.*, s. 26.

¹¹ H. Özdeğer, *a. g. e.*, s. 467.

Dulkadiroğulları arasında ihtilaf konusu olmaya başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin de bu mücadeleye katılmasıyla farklı bir aşamaya geçilmiştir. Yavuz Sultan Selim, Memluk topraklarına doğru ilerleyerek Antep yakınlarındaki Merzûban Çayı'nda ordugâhını kurmuştur. Antep naibi Yunus Bey, Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir. Böylece Antep şehri Osmanlı Devleti'ne katılmıştır (1516).¹² XVI. yüzyılın ilk yarısında Şam vilâyetinin kuzey ucundaki sancağını teşkil eden Ayntâb'ın güneyinde Haleb, doğusunda Birecik, kuzeyinde ve batısında ise Zulkadir (Dulkadir) vilâyeti arazisi yer almaktaydı. Ayntâb Sancağı'nın 1523 senesinde Ayntâb, Derbsâk (Gündüzlü), Tell Başer ve Nehrül-Cevaz olmak üzere dört nahiyesi ve bir kaza merkezi (Nefs-i Ayntâb) mevcuttur. Bir süre sonra Derbsâk nahiyesi Haleb Sancağı'na dâhil edildiği için Ayntâb Sancağı; Ayntâb, Tell Bâşer ve Nehrül-Cevâz adlı üç nahiyeden ibaret kalmıştır.¹³ Şehir Osmanlı hâkimiyetine girince Zülkadriye (Maraş) vilayetinin sancağı olmuş ve bu idarî statüsü 19. yüzyılda Halep vilayetiyle birleşene kadar devam etmiştir.¹⁴

Osmanlı hâkimiyetindeki Antep'te önemli bir olay olmamıştır. Diğer Anadolu şehirleri gibi Celâliler de buralara saldırmamıştır. Şehir, 1839'da Mısır Valisi Mehmed Ali Paşa'nın birlikleri tarafından kısa süreliğine işgale uğramıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Antep önce İngilizler, sonra Fransızlar tarafından işgal edilmiştir ancak Antep halkının büyük bir mücadelesi ile işgal önlenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Antep şehrini "Gazi" unvanıyla onurlandırmıştır. Gazi unvanının verilmesi ile birlikte Antep ismi Gaziantep olarak değiştirilmiştir.¹⁵

¹² S. Dal, *a. g. e.*, s. 26.

¹³ Erdinç Gülcü Ed., *1536 (Hicri 943) Tarihli Ayıntab Tahrir Defteri*, İksad Yayınlar, Gaziantep, 2020, s.9.

¹⁴ S. Dal, *a. g. e.*, s. 26.

¹⁵ H. Özdeğer, *a. g. e.*, s. 467.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK MÜESSESESİ, ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1. Kadılık Müessesesi

Kadı kesilmesi “kaza” kökünden gelmektedir. Kaza ise “hüküm, hâkimlik” anlamına gelmektedir.¹⁶ İnsan, var olduğundan beri diğer insanlarla olan çatışmalarını çözmek için her zaman üçüncü bir tarafa ihtiyaç duymuştur. Bu itibarla kadılık ve mahkeme müessesesi insanlığın eski zamanlarından beri hep var olmuştur. Devletlerin ortaya çıkmasıyla birlikte bu konu daha sistemli hale gelmiştir.¹⁷

Eski hukukumuzda yargı erkine “kaza” denilmiştir. Sözlükte kaza; bir olayın sözleşme ile fiilen hak sahibi tarafından hükmedilmesi, cezalandırılması, bağlanması gibi anlamlara gelirken terim olarak ise; insanlar arasındaki ihtilafları Kur'an ve sünnetten alınan şer'i hükümlere göre halletmek, ihtilafları ortadan kaldırmak anlamına gelmektedir.¹⁸ Arapça olmasının yanında “itkan, ihkâm, iblâğ, edâ, inhâ, vaz', ve takdir” kökünden gelmektedir.

Kadı, kazalardan sorumlu memura verilen unvandır.¹⁹ Hâkim anlamına gelmektedir. Mecelle Kanunu'nda hâkim şu şekilde tarif edilmektedir: “*Hâkim beyannâs vuku bulan dâva ve muhasamayı ahkâm-ı meşrûasına tevfikân fasl ve hasm için, taraf-ı sultâniden nasb ve tâyin olunan zattır.*”²⁰

İslam hukukunda hâkimlerin görevi, halifeliğin veya devlet başkanının görevleri arasında yer alır. Halife veya devlet başkanı, kaza görevini ya kendisi

¹⁶ Aynur Geçkil, *141 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili, Metin-Değerlendirme (H. 1234-1236/M. 1818/1821)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ 2006, s. 3.

¹⁷ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1993, s. 51.

¹⁸ Said Öztürk, *İstanbul Tereke Defterleri*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1995, s. 45.

¹⁹ M. Z. Pakalın, *a.g.e.*, s. 119.

²⁰ Ebül'ulâ Mardin, “Kadı”, *MEB İslam Ansiklopedisi, Milli Eğitim Basım Evi*, İstanbul 1977, Cilt VI s. 42.

ya da yetkilendirdiği kadı/hâkim aracılığıyla yerine getirir. Hâkimler/kadılar “muhakeme icrasında ve hükm i’tasında” veliyyü’l emrin vekilidir.²¹

Kendi devrinde “ehl-i şer” şeklinde ifade edilen kadı ve mahkeme görevlilerinin yerleştikleri, görev yaptıkları, mahkemenin kurulduğu yer ise kaza şeklinde adlandırılmıştır. Kaza, Osmanlı taşra teşkilatında önemli bir yere sahiptir. Kazada, kadılarının sahip olduğu muazzam güçlere bakıldığında onu şehrin önde gelen şahsiyeti olarak adlandırmak mümkündür. Aslında bunu en net olarak Şer’iyye sicillerini incelediğimizde görmekteyiz. Osmanlı Devleti’nde tüm hukukî meseleler, İslam hukukunda tanımlanan şartlar çerçevesinde şer’i mahkemelerinde ele alınmıştır. Kadılar ve mahkemeler elbette sadece kişiler arasındaki anlaşmazlıkları çözmekle kalmamış; birçok idarî, sosyal meseleyi ve belediye meselesini de çözmüştür. Onlar aracılığıyla merkezin emir ve fermanları halka ulaştırılmıştır.²²

Kadı, Şer’i kurallara uyan kişidir. Aynı zamanda hükümet düzenlemelerini uygulayan makamdır. Kadılara “hakimü’ş-şer’î” ve daha sonra “alelitt-lak hâkim” denilmiştir. XIV. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı Devleti’nde kadıya rağbet az olmuş ve müderrislik daha çok tercih edilmiştir. Bunun nedeni ise kadılık ücretinin düşük olmasıydı. Kadıların sabit bir ücreti yoktu ve ödemeleri dava açmaya bağlanıyordu. Fatih Sultan Mehmet Kanunnamesi’nde kadıların ücretleri dava türlerine göre belirlenmiş ve ücretlerinde düzenlemeler yapılmıştır.²³ Tanzimat Dönemi, II. Mahmut ve sonrası, yargının yeniden yapılanmasına sahne olan bir dönemdir. Tanzimat’tan önce Osmanlı Devleti’nde neredeyse bağımsız bir yargı yetkisine sahip olan kadıların bu yetkileri II. Mahmut’tan itibaren daraltılmıştır ancak 1837’de İstanbul kadısının makâmı Bâb-1 Meşihat’ın odalarına taşınmış ve ilk defa resmi mahkemelerde yargı görevini yapmaya başlamışlardır.²⁴ 1838 tarihinde yetkilerini kötüye kullanan

²¹ S. Dal, *a. g. e.*, s. 11-12.

²² S. Dal, *a. g. e.*, s. 12.

²³ A. Çalışkan, *a. g. e.*, s. 19.

²⁴ Murat Eryetgin, *149 Numaralı Ayntâb Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1294–1295 / M.1877–1878, S.1-150)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011, s.8.

kadıları engellemek ve mevcut yolsuzlukları ortadan kaldırmak için Ceza Kanunnâme-i Hümâyun yürürlüğe konulmuştur. Kadılar, ilk seneden itibaren padişahın mutlak temsilcisi olan sadrazama bağlı olan ve onlar adına her zaman şer'î hükümlerini uygulayan kazaskerlere bağlıydı. Tanzimat'ın ilk zamanlarında İslam ve şer'î reisliği, Meclis-i Vükela 'ya alınmıştır. 1837'de kazaskerler mahkeme olarak Bâb-ı Meşihat'a nakledilmiş ve bütün kadılar Şeyhülislam'a bağlanmıştır.²⁵ 12 Mart 1917 tarihli kanunla; kazaskerlik, muhallefât ve evkaf mahkemeleri de dâhil olmakla birlikte, bütün şer'î mahkemeleri ve ilgili daireler Adliye Nezareti'ne devredilmiş, 8 Nisan 1924 tarih ve 469 nolu şer'î mahkemelerin ilgasına dair kanunla adı geçen mahkemelerin bütün görevleri asliye mahkemelerine verilmiş ve bu tarih itibarıyla Türkiye'de kadılık unvanına son verilmiştir.²⁶

1.2.Kadıların Görev ve Yetkileri

Osmanlı adliye teşkilatının mihenk taşı olan kadılar; halkın herhangi bir konu için başvurabileceği hâkim, belediye başkanı ve sosyal güvenlik makamları olmuşlardır. İstisnai sayılabilecek münferit ve yerel suiistimalleri bir yana bırakırsak kadıların Osmanlı Devleti'ndeki vazifeleri, mevcut 20.000 ve 500.000 küsur sayfalık Şer'îyye sicillerinden daha iyi anlaşılmaktadır.²⁷

Yine de biz kadıların sahip oldukları yetki ve vazifeleri kanunnamelerdeki ifadesi ile sıralayalım.

- Kaçakçılığın ve karaborsacılığın önlenmesi,
- Devlet yasaklarının uygulanması,
- Güvenliğin sağlanması,

Kadının görevleri şunlardır:²⁸

- Hukukî ihtilafların çözülmesi,

²⁵ A. Akgündüz, *a.g.e.*, s.20.

²⁶ E. Mardin, *a.g.e.*, s.42.

²⁷ Ahmet Akgündüz, "Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri", *Türkler Ansiklopedisi Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara 2002, Cilt X, s. 95.

²⁸ Betül Çiftçi, *49 Numaralı Antep Şer'îyye Sicili Değerlendirme ve Transkripsiyonu*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş 2009, s. 7-8.

- Hukuka aykırı durumlarda ceza verilmesi,
- Verilen hüküm ve cezaların infazı,
- Hakların hak sahiplerine iadesi,
- Yetimler ve akıl hastaları gibi mallarını tasarrufta bulunamayacak durumda olanların mallarını tasarrufta bulunmak,
- Yetim ve öksüz kızların evlenmesini sağlamak,
- Şehrin asayiş ve güvenliğini sağlamak,
- Vakıfları denetlemek²⁹,
- Avarız vergilerinin toplanması,
- Kaçakçılığın ve karaborsacılığın önlenmesi,
- Devlet yasaklarının uygulanması,
- Güvenliğin sağlanması,
- İmar düzeninin sağlanması,
- Devşirme işleri ve devşirme emininin kontrol edilmesi,
- Kale dizdarı ve kale muhafızlarının denetlenmesi,
- Deprem, yangın, askerî nakliye gibi acil durumlarda malzeme teslimi ve teknik personelin (örneğin işçi ve ustabaşı) sevk edilmesi,
- Sefer-i hümayun esnasında geçilmesi gereken yol, köprü, çeşme tamirlerinin yapılması ve erzak temininin sağlanması,
- Seferler için gerekli olan at, kürekçi gibi hazırlıkların yapılması bahsedilen görevlerindendir.³⁰

1.3.Kadınların Atanma, Azledilme Koşulları

Osmanlı Devleti'nde kadı atamaları belirli eğitim ve hiyerarşik terfi kurallarına göre yapıyordu. Atamalarda iyi bir medrese eğitim alma şartına bakılırdı. Zira şer'î hukuku gerçekleştirecek olan kadınların nitelikli yetişmiş olmaları istenmekteydi. Öbür taraftan kadılık yapacak olanların mesleğin haysiyet ve vakarına uygun bir olgunluk göstermeleri ve güvenilir olmaları da

²⁹ Fahrettin Atar, "Kadı" *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2001, Cilt XXIV, s.68.

³⁰ İlber Ortaylı, "Kadı", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2001, Cilt XXIV, s. 72.

gerekmekteydi.³¹ Kadı olmak için yalnızca dini ilim yeterli değil, aynı zamanda kadıların fen ilimlerinin de en üst safhasından mezun olmaları gerekmekteydi. Kadı, irfan buluş ve özgür olmalıdır. Kadılar, medrese eğitimi almış ve icazet almış kişiler arasından aday gösteriliyordu. Medreseden ayrılıp Kazasker divanına gidenler, müderrislik yapmayıp kadı olmak istediklerinde doğrudan kaza kadılık makamlarına atanırlardı. Bir süre müderrislik yapıp sonra kadı olanlar ise müderrislik derecelerine göre kaza, sancak veya eyaletlerden birinin kadısı olabiliyorlardı. Aynı kadılık pozisyonu için birden fazla adayın başvurması halinde aralarında bir imtihan yapılıyordu.³² Kadılar padişah beratı ile tayin edilirdi. İlmiye mensuplarının tayin, azli ve nakil işlemlerini Anadolu ve Rumeli kazaskerlikleri dairesi yapardı. Yani kadının mesleğe intisabında bu dairelerden birine dâhil olması gerekiyordu. Bu dairelerde ruznâme denen deftere kayıt edilir ve mesleki terfi ve özlük işleri bu büroda yürütülürdü. Eğer bir kadının tayini bu deftere kaydedilmemişse elindeki berat hükümsüzdü ve iptali gerekirdi.³³

Kadı atamalarının defterleri kazaskerler tarafından tutulmuş ve akdiye defteri/kadılar defteri denilmiştir. Ayrıca kadılardan üç yüz akçe yevmiyeli olanlar isterlerse mal defterdarı olma hakkına sahip olmuşlardır.³⁴ Kadının atamasında olduğu gibi azlinde de bu nedenler rol oynamaktaydı. Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi, kör, sağır, dilsiz olması, görevinde irtikâp yoluna sapması veya kanunu ihlâl etmesi, imanını kaybetmesi, yolsuzluğunun anlaşılması bu nedenlerden birkaçıdır.³⁵

1.4.Kadı (Şer‘iyye) Mahkemeleri

Osmanlı Devleti’nin hukukî yapısı, kuruluşundan bu yana şer’i hukuk ve örfî hukuk olarak ikiye ayrılmaktadır. Şer’i hukuk İslam dinine dayalı bir hukuk

³¹ Zülküf Furkan Altundaş, *8 Numaralı Ayntâb Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (s.100-200) (H.997-998 / M.1589-1590)*, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kilis 2017, s.22

³² M. Çavdaroğlu, *a. g.e.*, s. 21.

³³ İlber Ortaylı, *Osmanlı Devlet’inde Kadı*, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 1994, s.13.

³⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988, s. 87-88.

³⁵ İ. Ortaylı, *a. g.e.*, s.6-7.

sistemi iken örfi hukuk Türk devlet idaresine, gelenek ve göreneklerine dayanmaktadır. Fethedilen ülkelerde özellikle yönetim ve teşkilat geleneği ile kamu kurumlarının veya bazı vergi, teşkilat ve usullerin millî veya örfi denilebilecek bir hukuk sistemini ortaya koyduğu bilinen bir gerçektir. Tarihî kaynaklar arasında ilk olarak Fatih dönemi tarihçisi Tursun Bey'in eserlerinde rastlanan örfi hukuk, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sırasında birdenbire ortaya çıkmamış, ihtiyaçlar neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu şekilde konulan kurallar belli bir sınıra ulaştığında oluşum şeklinin klasik İslam hukukundan farklı olduğu düşünülerek başka bir isim almış ve örf veya örfi hukuk olarak adlandırılmıştır.³⁶ Osmanlı Devleti'nde örfi hükümler hiçbir şekilde şer'i hukuk ile çelişmiyordu. Bu şekilde örfi hükümler şer'i hukuk ile birleştirilmiş ve hatta bir tür tek hukuk kavramı ortaya çıkmıştır.³⁷ Şer'iyeye Mahkemeleri, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'a kadar geçen dönem içinde her türlü hukukî anlaşmazlıkların çözüldüğü bir makam olarak karşımıza çıkmaktadır. Arapça'da "hükm" kökünden gelen mekân ismi olan mahkemenin (çoğulu mehâkim) sözlük anlamı "hüküm verilen yer, yargılama yeri" anlamındadır.³⁸ Mahkemede davacıya "müddei", davalıya "müddeâ aleyh", da'va konusuna "müddeâ" denilmiştir.³⁹ Osmanlı mahkemelerinde bir kadının yazılı hükmü olmadan kimse cezalandırılmazdı.⁴⁰ Osmanlı'da, suçu ispatlanana kadar herkes suçsuzdur ve borçsuzdur.⁴¹ Osmanlı mahkemelerinin bir diğer önemli özelliği de dava kararlarının genellikle bir veya iki celsede verilmesiydi.⁴²

³⁶ M. Akif Aydın, "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi", *Türkler Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, Cilt X, s. 16.

³⁷ Mustafa Can, *157 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1316-317 / M.1898-1899; Sahîfe 1-134)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011, s. 9.

³⁸ Fahrettin Atar, "Mahkeme", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVII, s.338.

³⁹ A. Demir, *a.g.e.*, s.66.

⁴⁰ H. İnalçık, *a.g.e.*, s.81.

⁴¹ F. Atar, *a.g.e.*, s. 69.

⁴² A. Demir, *a.g.e.*, s. 59.

Osmanlı'da "Bey" sıfatını taşıyanlar, kadının hükmü olmadan en küçük para cezası alamazlardı. Şer'i alanı içindeki medeni hukuk davalarında, kadı kararlarına sultanın dahi saygı göstermesi gerekmekteydi.⁴³

Osmanlı Devleti'nde kadıların adaleti tam olarak uygulayabilmeleri için çeşitli tedbirler alınmıştır. İlk olarak; kadılar atandıkları yerde iki üç yıl kalabilmişlerdir. Bu da kadıların çevre ile ahablık ve dostluklarını derinleştirmelerini engellemeye yönelik olmuştur. Kadıların yargılama sırasında şaka yapmaları veya ticaret yapmaları, bayram hediyelerini kabul etmeleri veya ziyarete gitmeleri uygun görülmemiştir.⁴⁴ Kadı, bir hukuk adamı ve yargıçı. Davalarda şer'i konuyu müftüye sorabilir (fetva) ancak örfi davalarda örfi mevzuatın gereğiyle hüküm verirdi. Kadı bir şer'iat görevlisi olarak İslâm cemaatinin temsilcisidir.⁴⁵ Kadılar Hanefi mezhebi kaidesine uygun şer'î davalar hakkında hüküm verirlerdi. Kadılar şer'î davalara fıkıh kitaplarında, örfi davalara da kanunnamelerde yer alan kuralları uygulamıştır.⁴⁶ Şer'iyye sicillerinin nerelerde tutulduğuna dair henüz kesin bir bilgiye sahip değiliz ancak muhtemelen kadı malikânelerinde muhafaza edilmişlerdir. İslâm hukukunda kadılar genellikle davaları cami, pazar, konaklama yeri ve çadırlarda görmüşlerdir.⁴⁷ Osmanlı Devleti'nde ise kadılar davaları genellikle kendilerine ait olan evlerinde, cami veya mescitlerde görmüşlerdir.⁴⁸ XVI. yüzyılda "Ayntâb 'da İbn Şeker Mahallesi'ndeki Uzun Çarşı'da Mahkemetü's-sûk Mescidi (Mahkeme Çarşısı Mescidi) adında müstakil bir mahkeme binası bulunmaktadır.⁴⁹

Selçuklular, Memlukler ve özellikle Osmanlı Devleti'nde kadıların verdikleri kararlar ve tuttıkları tutanaklar kronolojik bir sıra ile kadı sicilleri adı

⁴³ H. İnalcık, *a.g.e.*, s. 81.

⁴⁴ F. Atar, *a.g.e.*, s. 68-69.

⁴⁵ İ. Ortaylı, *a.g.e.*, s.

⁴⁶ Mehmet Akif Aydın, "Mahkeme", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVII, s.341.

⁴⁷ Hasan Tahsin Fendoğlu, "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul, 1999, Cilt VI, s. 454.

⁴⁸ Demir, *a.g.e.*, s. 58-59.

⁴⁹ Hüseyin Çınar, *XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 2000, s.1.

verilen defterlere kaydedilmiştir. Bu defterlere Şer‘iyye Sicilleri (Sicilat-ı Şer‘iyye), Mahkeme Defterleri, Zabt-ı Vak‘ayi Sicilleri veya Sicillat Defterleri de denilmiştir.⁵⁰

Şer‘i mahkemelerinde yapılan tüm yazılı işlemler sicile kaydedilmemiştir. Kaydedilen Şer‘iyye sicilleri, günümüz mahkeme zabıtlarına pek benzememektedir. Eski sicil defterlerinde, vakfiye dışındaki tüm kayıtların yarım sayfayı geçmediği ve aslında bir sayfada genellikle beş, altı, bazen yedi veya sekiz kanuni akdin bulunduğu görülmektedir. Eski defterler, kadının cübbesinin cebine girecek şekilde küçük, dar ve uzunca idi. Mesela, 1076 Hicri yılına ait i‘lam ve hüccetleri ihtiva eden Bab Mahkemesi 2/1 numaralı sicil defteri 41x15 ebadında, 146 varaktır. Şer‘î mahkemelerin muamelâtına müteallik şer‘î hüküm ve kararları havi tuttıkları ve ekserisi eni dar ve boyu uzun olan defterlere Sicillât-ı Şer‘iyye denilmiştir. İlk dönemlerin Şer‘iyye sicili defterleri küçük farklılıklar dışında genel olarak aynı özelliklere sahip olmuştur. Ancak Tanzimat’tan sonra Şer‘iyye Mahkemelerinin sicil defterlerine tanıkların isim ve adresleri yazıldığı ve verilen kararların gerekçeleri daha geniş tutulduğu için hüküm ve belgeler daha fazla yer kaplamış ve dolayısıyla bu dönemde Şer‘iyye sicil defterleri eski defterlere göre daha büyümüş ve kapsamlı hale gelmiştir.⁵¹

Tüm sicil defterlerinin başında genellikle Arapça bir dibace veya giriş bölümü bulunmaktadır. Burada şer‘i hükümlere ve onları vaz‘eden Allah’ın ve peygamberinin kararlarına saygı gösterilir, ardından tutanağı tutan hâkimin adı ve unvanı yazılırdı. Çoğu durumda sicili tutan kadının tayin, berat veya buyrultusu defterin başına yazılmıştır.⁵² Şer‘iyye Sicillerinde ferman, berat, hüccet, vakfiye gibi pek çok belge türünü içinde barındırmaktadır. Bu sayede bölgede yaşanan olaylar hakkında fikir sahibi olunabilmektedir. Ayrıca bölgenin beledi ve muhafaza işleri, çeşitli yasaklar, asker ve ordu için tahıl toplanması, halktan vergi tahsilatı, bölgede yetişen ürünler, şehirlerin yaklaşık nüfusu, aile

⁵⁰ A. Akgündüz, *a.g.e.*, s. 17.

⁵¹ A. Akgündüz, *a.g.e.*, s. 20.

⁵² A. Akgündüz, *a.g.e.*, s. 20.

hayatı ve salgın hastalıklarla ilgili hususlarda bu defterlerde kayıt altına alınmıştır.⁵³

Şer‘iyye sicillerinin mahkeme tarafından muhafaza edilmesi hukukî bir ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkmıştır. Kadı, i‘lamın bir suretini ve hüccetini hak sahiplerine verdiği için evrakta sahtecilik ihtimali bulunmaktadır. Öte yandan, i‘lam ve hüccetleri ve resmi yazıları himayesindeki defterlere kaydederse, ihtiyaç duyulduğunda bunlara başvurulabileceklerdir. Şer‘iyye sicilleri üzerine ilk çalışmalar 1930’larda dönemin Halkevi dergilerinde yapılmaya başlanmıştır. 1935’te İ. Hakkı Uzunçarşılı’nın “Şer‘i Mahkeme Sicilleri” ve 1938’de T. Mümtaz Yaman’ın yine “Şer‘i Mahkeme Sicilleri” başlıklı Ankara Halkevi dergisi Ülkü’de yayımlanan ve sicillere dikkatin çekildiği bu yazılar bu alanda yapılmış olan çalışmaların ilklerini oluşturmaktadır. Uzunçarşılı, sicillerin dört yüz senelik Türk tarihinin aydınlatılmasında son derece önemli bir katkıda bulunmakta; Yaman ise sicilleri hazine-i evrak mesâbesinde bir memba şeklinde ifade ederek Osmanlı tarihinin yanında Osmanlı kurumlarının tanınmasında da son derece önemli bir belge niteliği taşıdıklarını dile getirmiştir. Uzunçarşılı aynı yazısında sicilleri Batı’daki kilise arşivleriyle karşılaştırmış ve buldukları yerin sosyal, ekonomik ve siyasi tarihinin en güçlü ve güvenilir kaynakları olduklarını iddia etmiştir. Pek çok tarihçi, kayıtların belki de en belirgin ve hatta devlet arşivlerinden ayıran özelliğinin şehirde yaşayan insanların kendi faaliyetlerinin ve yaşamlarının kaynağı olduğuna işaret etmektedir.⁵⁴

1.5.Kadı (Şer‘iyye) Mahkemeleri’nde Görevliler

Müfti: İslam hukuku kuralları çerçevesinde hukukî bir mesele hakkındaki bir soruya cevap veren kişidir. Kadıya bağlı olmadıkları halde kadıya müşavirlik görevinde bulunmuşlardır. Müftiler, şeyhülislam’ın isteği ve veziriazamın telhisi (üst yazısı) ile padişah tarafından atanırdı. Bazı yerlerde kadı, müfti veya

⁵³ İbrahim Yılmazçelik, “1736–1739 (H.1149–1151) Tarihli Amasya Şer‘iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi”, *OTAM*, Sayı 9, Ankara 1999, s. 457.

⁵⁴ Yunus Uğur, “Mahkeme Kayıtları (Şer‘iyye Sicilleri) Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt I. Sayı 1, s. 306.

müderis bir kişide birleştirilebiliyordu. Müftilerin bulunmadığı şehirlerde bu görevi kadılar yürütmüştür. Taraflar aralarındaki anlaşmazlıkları mahkemeye gitmeden müftiye başvurarak kolayca ve ucuza çözebildikleri gibi; mahkemeye gittikten sonra müftiden fetva alıp mahkemeye sunabiliyorlardı. Öte yandan kadı hukukî bir anlaşmazlığı çözmekte tereddüt ederse müftiden fetva isteyebilmiş; aldığı cevaba göre hareket edebilmiştir.⁵⁵ Osmanlı adliye teşkilatında kadınların verecekleri kararlarda hukukî hata yapmamaları için İslam hukukuna vakıf fakihler ve müftiler bulunuyordu.⁵⁶

Naib: Naibin sözlükteki anlamı vekildir.⁵⁷ Osmanlı hukukunda iki anlamı vardır. Birincisi, bütün kadılar padişahın vekili oldukları için naib ve çoğulu nüvvâb olarak da adlandırılmışlardır. İkincisi ise, kadınların görevlendirdiği ve onların yerine davayla ilgilenmek üzere görevlendirilen kişilerdir. Kadı kendisine bu yetki verilirse kendi yerine veya kaza mahallinin farklı yerlerine naib adında bir vekil atayabiliyordu. Osmanlı Devleti'nde tekaüt maaşı olarak uzak bir bölgeye tayin edilen yüksek rütbeli kadılar buraya gitmemekte ve yerine naib gönderirlerdi. Buna arpalık naibi denilmiştir. İstanbul, Şam ve Bağdat gibi büyük merkezlerde kadılar, çoğu davayla ilgili ikincil davalara bakmak için naibler atardı. Bunlara Bab nâib (kapı) denilirdi. Nasıl ki kadılar maaşını veriyorsa aynı zamanda hükümlerinden de kadılar sorumluydu. Kadınların olmadığı dönemlerde naibler kadının yerine baktıkları gibi, keşif amacıyla da muvakkaten tayin edilebilmişlerdir.

Kadı adli görevi dışında da kendi işlerine bakmak için bir naib tayin edebilirdi. Aslında gece naibi, gece meydana gelen vakalarla ilgili ilk soruşturmaları yaparken seyyar ayak naibi de çarşı-pazara bağlı olarak kadınların işini yürütmüşlerdir. Bazen iş hacminin fazla olması veya kaza mahallinin genişliği nedeniyle kadılara yardım etmişlerdir.⁵⁸

⁵⁵ Ekrem Buğra Ekinci, “*Tanzimat ve Sonrası “Osmanlı Mahkemeleri”*”, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul 2004, s. 376.

⁵⁶ M. Çavdaroğlu, *a. g. e.*, s. 24.

⁵⁷ M. Z. Pakalın, *a.g.e.*, s. 119.

⁵⁸ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 9-10.

Naibler, kadıların yazdığı niyabet müraselesi ile atanmaktaydı. Bu anlamda Osmanlı'nın son dönemlerinde bazı kazalarda kadı yerine naib tayin edildiğini görmekteyiz. Bu dönemdeki ulaşım koşulları dikkate alındığında kadıların yetki alanlarının tümünde hizmet veremediği görülmektedir. Çünkü kadılık alanlarındaki yerleşim yeri sayısı 40 ile 300 arasında değişebilmektedir. Dolayısıyla bu hizmet kadı tarafından tayin edilen naibler tarafından yerine getiriliyordu.⁵⁹ Naiblerin atandığı kaza büyükse bunlara mevali naibleri denilmiştir. Naibler, bu tür kazalarda sorumlu oldukları görevin niteliğine göre; bab naibler, ayak naibler ve arpalık naibler olarak adlandırılırlardı. Büyük kazalara atanan kadılar, bazen tayin edildikleri kazaya hiç girmeden naib vasıtasıyla görevlerini yerine getirebiliyorlardı Naibin kadıdan aldığı vesikayı kazaskere tasdik ettiği görülmektedir. Kadıların belirli resimleri almalarına izin verildiği için naiplere de o gelirle orantılı bir bedel verebiliyorlardı.⁶⁰

Muhzır: Arapça dilinde huzura getiren anlamına gelmektedir. Şer'i mahkemelerde kullanılan tabiri mukabil, hukuk ve ceza mahkemelerinde kullanılan tabiri ise mübaşir denilmiştir.⁶¹ Davacı ve davalıları mahkemeye çağırın, gerektiğinde mevcut emniyet ve savcıların bazı görevlerini yerine getiren memurdur. Bazen mahkeme görevlisi olarak da hareket ederlerdi. Tanzimat'tan sonra nizamiye mahkemelerinde muhızlıların yerini mübaşir memurları almıştır. Mahkeme idaresi ve inzibatı, tebliğ ve celblerle ilgilenmişlerdir.⁶² Küçük köy merkezlerinde mahkeme mübaşiri, mahkeme kâtibi ve emniyet görevlisidiler. Bu hizmetlerinden dolayı "ihzariye", "ücret-i kadem" ya da "ayak teri" şeklinde ifade edilen ve tarafların ödediği bir ücret almaktaydılar. Muhzır sayısının çok fazla olduğu mahkemelerde ise muhızlıbaş bulunmakta ve muhızlıların tayinleri de bir seneliğine muhızlıbaşılarca yapılırdı.⁶³

⁵⁹ Ömer Faruk Yılmaz, *98/1 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2010, s. 9.

⁶⁰ M. Çavdaroğlu, *a. g. e.*, s. 23.

⁶¹ M. Z. Pakalın, *a. g. e.*, s. 572.

⁶² M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 10.

⁶³ M. Can, *a. g. e.*, s. 13.

Subaşı: Subaşı, askerbaşı demektir. Osmanlı Devleti'nde bu kelime bir şehrin savunması anlamına gelmektedir. Subaşı keyfi olarak emir vermemekte kadının emriyle hareket etmektedir. Devlet otoritesinin zayıflığı gibi durumlarda subaşının halka baskı yaptığı görülmektedir.⁶⁴ Hükümet merkezindeki çavuş teşkilatının görevleri sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı denilen memurlar tarafından yerine getiriliyordu. Mahkeme kararlarının infazı ile merkezde çavuşlar taşrada ise merkezden atanan subaşılar görevlendirilirdi. Küçük ihlaller dışında subaşının mahkeme kararı olmadan ceza verme hakkı yoktu. Subaşı, şehir ve kazaların zabıtası ve polis müdürüydü. Suçluların peşine düşer ve onları adalete teslim eder, pazarların ve semtlerin güvenliğini ve temizliğini kontrol eder, kaldırım onarımı yapar, yıkılmak üzere olan evleri mimarbaşına bildirirdi. Ayrıca bir takım örfi vergileri toplardı.⁶⁵ Köy ve kasabalarda il subaşısı, diğer büyük merkezlerde ise şehir subaşısı olarak adlandırılan bu memurlara, görevlerinde mahalle bekçileri (âses) tarafından desteklenmiş ve hizmetleri karşılığında “Subaşı Mektûu” adı verilen bir ücret ödenmekteydi.⁶⁶

Mübaşir: Arapça işe başlayan, başlayıcı anlamına gelmektedir. Mahkeme celbi ve tebligat işlerinde kullanılan memurlara verilen isimdir.⁶⁷ Bu anlamda muhızır ile eş anlamlıdır ve çavuşluk görevlerini yerine getirmişlerdir. Bazen de soruşturma hâkiminin görevini yerine getirdiği görülmüştür.⁶⁸

Müşavir: Kadıların icab etmesi durumunda fetva istedikleri ve danıştıkları ulemâya denilmiştir. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ve özellikle 1913 tarihli Hükâm-ı Şer' ve Mehâkim-i Şer'iyye Kanun-u Muvakkatı ile Kazaskerlikler; İstanbul, Evkaf, Galata ve Üsküdar kadılıklarıyla vilâyet merkezlerinde işi çok olan Şer'î mahkemelerde ihtiyaca göre bir veya iki müşavir kadroları ihdas edilmişti. Müşavirler, kadılık ehliyetine sahip kişiler

⁶⁴ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 10.

⁶⁵ E. B. Ekinci, *a. g. e.*, s. 2004.

⁶⁶ M. Can, *a. g. e.*, s. 14.

⁶⁷ M. Z. Pakalın, *a. g. e.*, s. 592.

⁶⁸ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 11.

arasından seçildiğinden bazı kadıların müşavirlere kendi kararlarını verme yetkisi tanınmıştır.⁶⁹

Kâtib ve Hademe: Şer‘iyye mahkemelerinin en önemli görevlerinden biri olan kâtibliğe; güvenilir, sağlam, davaları tutanağa geçirmede ve i‘lamları tanzim usulünde (sakk-ı şer‘) mâhir olan şahıslar getirilmiştir. Kâtibin en önemli görevi tarafların iddialarını ve tanıkların ifadelerini doğru bir şekilde kaydetmektir. Mahkeme kâtiblerinin atanmasında bir kadının arzı şart tutulmuştur. Bu görevi geçici olarak berât-ı şerif almadan yerine getirenler daha sonra berât mevkilerine tayin edilmişlerdir. XVIII. yüzyılda yapılmış olan araştırmalar, yerel halktan kâtip atanmaması için girişimlerde bulunulduğunu göstermektedir. 1913 tarihli Hükâm-ı Şer‘ ve Mehâkim-i Şer‘iyye Kanunu, her mahkemede bir başkâtib ve yeterli sayıda kâtib bulunmasını şart koşmuştur.⁷⁰

Hademeler ise evrak getirmek, duruşmanın güvenliğini sağlamak ve diğer ayak işleri ile meşguldüler. Hademelere yalnızca davalar için değil aynı zamanda defter tanzimi ve benzerleri için de ödeme yapılırdı.⁷¹

Kassam: Bu tabir ölen kişilerin ardından bıraktığı terekeleri, varislere taksim eden görevliler için kullanılmıştır. Arapça kassam “terekeyi taksim eden Şer‘î memur, kısım ayıran, veren” olarak ifade edilmektedir. Osmanlı adli teşkilatında iki kassam sınıfı bulunuyordu. Birincisi kazasker kassamlar, ikincisi ise Şer‘î mahkemelerin bulunduğu yerlerde mevcut olan kassamlardı. Kassamların belli bir maaşı yoktu. Taksim ettikleri terekenin bir kısmını resm-i kısmet adı altında toplarlardı. Ölen kişinin terekelerini varisler aralarında anlaşarak rızalarına göre kendi aralarında paylaşabilirlerdi. Varisler anlaşamazlarsa, aralarında yetim veya gaip varsa, mirasçı asker ise mahkeme mirasın Şer‘î miras hukukuna göre dağıtımını yapardı. Kassamın bulunmadığı yerlerde işi bizzat kadı yapardı.⁷² Ölen halktan olan kişinin terekesini tutan

⁶⁹ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 11.

⁷⁰ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 11.

⁷¹ A. Akgündüz, *a. g. e.*, s. 75.

⁷² E. B. Ekinci, *a. g. e.*, s. 37.

kassamlar Şer‘i mahkemesinde bulunmakta ve doğrudan kadı tarafından atanmaktaydılar.⁷³

Şahıslar davalarını kişisel takip edebilmekte veya bir temsilci aracılığıyla yürütebilmekteydiler. Tanzimat’tan sonra nizamiye denilen mahkemelerde davaları takip etmek için dava vekili ve muhâmi adıyla avukatlar vazife yapmaya başlamıştır. Tanzimat’tan sonra bu kurum lağvedilmiş ve sadece İstanbul Kassamlığı işlevini sürdürmüştür.⁷⁴

Şühûdü’l-hâl (Şahitler): Adil yargılama ve aleniyetin sağlanması için mahkemelerde en az iki kişi hazır bulunurdu. Bunlara Şühûdü’l-hal (Yargılama esnasında davaya tanıklık edenler) için denilmiştir. Davayı dinler ve gerektiği durumlarda kadı tarafından kendileri de dinlenebilmekteydi. Ancak karara asla katılmayarak davanın cereyanı ile verilen hükmün birbirine mutabık olduğuna dair hazırlanmış olan i‘lamı imzalarlardı. Bunların yer almadığı ya da hükmün imzalandığı davalar muteber sayılmazdı. Şühûdü’l-hal, şehrin önemli kişilerinden veya davayla ilgili kişilerden biri olabilirdi. Mahkemeye müdahale etme ve oy kullanma hakları olmamasına rağmen kadının adil karar vermesinde büyük etkileri olmuştur. Yani kadı onun huzurunda açıkça haksız bir karar karar veremezdi. Bu durumun Avrupa ve özellikle Anglosakson hukuk sisteminin jürileriyle karşılaştırılsalar da bakış açılarının farklı olduğu açıktır. Jürinin aksine Şühûd olayı öğrenememekte ve karara katılamamaktadır.⁷⁵ Şühûdü’l-Hâl Şer‘i mahkemede bir davanın görülmesi esnasında davalı, davacı ve kadı dışında en az üç kişinin mahkemede hazır bulunması gerekli olmuştur. Mahkemede hazır bulunan bu kişilere “Şühûdü’l-hâl” denilmiştir. Bu kişilere “Şühûdü’l-hal” denmesinin nedeni mahkemede davanın görüldüğünü ve davayla ilgili olayları görmüş olmalarıdır. Bazı durumlarda kadılar, ülkenin örf ve adetlerini iyi bilenlerin görüşlerini de dikkate almışlardır. Üstelik bu tanıklar, kadının görevini tarafsız bir şekilde yerine getirdiğinin kanıtıydı. Bazı yönlerden bu yöntem kadıların denetlemenin bir yolu olarak görülmüştür. Bu kurum, mahkemeyi bir

⁷³ M. Çavdaroğlu, *a. g. e.*, s. 23.

⁷⁴ M. Can, *a. g. e.*, s. 13.

⁷⁵ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 12.

şekilde etkilemesi ve çalışanlarının sürekli değişmesi bakımından batı hukuk sistemlerindeki jüri uygulamasına benzemektedir.⁷⁶

Çavuşlar: Dergâh-ı Âlî çavuşları da denilen bu adli makamlar; i'lamların icrasından, borçlunun malını satarak borcun ödenmesinden, ilam sonucunda borçlunun hapsedilmesinden, gerekirse kanuni yaptırımlardan sorumlu olmuşlardır. Malî ve bedensel cezalar, kısacası bugünkü icra memurları kısmen savcılar ve güvenlik güçlerinin görevlerini yerine getirmekteydiler.⁷⁷ Mahkemede görev alan muhızrlar arasında işlerin dağıtılması muhızrbaşı tarafından yerine getirilirdi. Muhızrbaşılık görevi iltizam usulüne göre yapılmıştır. Ayrıca kadıların atanması sırasında çekilen berat resminin yarısı kâtipler, muhızrbaşı ve muhızrlar arasında paylaşılıyordu.⁷⁸

Mukayyid: Sözlük anlamı kaybeden olarak ifade edilen mukayyid,⁷⁹ mahkeme sonuçlarının mahkeme sicillerine yazılmasından sorumlu görevlilere verilen isimdir. Kâtipler ve mukayyidler arasındaki fark; kâtipler dava sürerken yazılarını düzenlerken mukayyid memuru bunları daha sonra temize çeker ve Şer'iyeye siciline kaydederdi.⁸⁰

Tercümanlar: Osmanlı Devleti birçok dilin sınırsızca kullanıldığı bir ülke olduğundan taraflardan ve tanıklardan hiçbiri onların dilini anlamazken, kadılar bu kişilerin ifadesini anlamak için tercüman kullanmışlardır. Osmanlı Devleti'nde tercüman kullanımı, özellikle zimmilerin yaşadığı bölgelerde daha çok yaygın olmuştur.⁸¹

Çuhâdârlar: Belgelerde çuhadar olarak geçen bu görevliler, muhtemelen üst düzey memurların konutlarının kapı ve perdelerini açıp kapamakla görevli oldukları için çoğunlukla bu adla anılıyorlardı. Çuhâdarların asıl görevinin yanında mahkeme dışında halledilmesi veya tescil edilmesi gereken işlerle

⁷⁶ M. Çavdaroğlu, *a. g.e.*, s. 24.

⁷⁷ M. Can, *a. g.e.*, s. 14.

⁷⁸ M. Çavdaroğlu, *a. g.e.*, s. 24.

⁷⁹ Ferit Devellioğlu, "*Osmanlıca Türkçe Lügat*", Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2005, s. 513.

⁸⁰ M. Can, *a. g.e.*, s.14.

⁸¹ Abdullah Demir, "*Medeni Yargılama Hukuku*", Yitik Hazine Yayınları, İstanbul 2010, s. 57-58.

ilgilenmek gibi çeşitli görevleri de olmuştur. Ancak bu ilginin gerçekleşme hızı ana görevleri arasında sayılabilecek kadar çok değildir.⁸²

Dava Vekilleri: Şahıslar davalarını kendileri takip edebildikleri gibi vekilleri aracılığıyla da gördürebilmişlerdir. Dava vekilleri, fıkhnın husûmete vekâlet hükümlerine göre faaliyet göstermekteydiler.⁸³ Osmanlı Devleti döneminde dava vekili olabilmek için müvekkiliyle birlikte mahkemeye çıkmak ve bir kadı veya naib ile vekâletname kaydetmek gerekiyordu.⁸⁴

1.6.Kadı (Şer‘iyye) Sicilleri

Osmanlı tarihi kaynaklarının başında hiç şüphesiz Şer‘iyye sicilleri gelmektedir. Kadıların devlet merkeziyle olan resmi yazışmalarını, halkın şikâyet ve isteklerini, mahalli idarelerce tüzük olarak kabul edilen emir ve nizamnameleri, bilhassa toplumsal durumu yansıtan yargı kararlarını içeren bu belgeler incelenmeden; ekonomik hayat, ülkenin siyasi ve idarî, ait oldukları yer ve sosyal tarihi tam olarak ortaya konulamamaktadır. Siciller, tüm konularda birincil tarih kaynağı olduğuna şüphe yokken özellikle şehir tarihi ve yerel yaşamın çeşitli alanlarındaki bilimsel araştırmaları için Şer‘iyye sicilleri birincil kaynaktır. Bir bölgenin tarihsel ve ekonomik kimliğini ve bütünlüğünü ortaya çıkarmak için özel olarak yazılan bu tür tarihler, geçmişi yaşatan Şer‘iyye sicillerinin incelenmesi yoluyla sentezlenmedikçe her zaman eksik kalmaktadır. Osmanlı Devleti’nden ayrılıp sınırlarımızın dışında kalan ülkelerin gerçek tarihi de bu belgeler incelendikten sonra daha detaylı yazılabilmektedir. Siciller ayrıca önemli tarihi olayların, tarihi kişilerin, yerel yer adlarının ve önemli tarihi kurumların tüm detaylarıyla doğru bir şekilde tespit edilebilmesi için de büyük önem taşımaktadır.⁸⁵

⁸² Ö. F. Yılmaz, *a.g.e.*, s. 12.

⁸³ E. B. Ekinci, *a.g.e.*, s. 267.

⁸⁴ Zeynel Özlü, “Batı Karadeniz’de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias ad Hypium Üskübü (Konuralp)”, Konuralp Belediyesi Kültür Serisi, İstanbul 2009, s. 357-358.

⁸⁵ Zemzem Yüçetürk, *98/3 Numaralı Gaziantep Şer‘iyye Sicili (H.1155/M.1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2009, s. 13.

Tarih kurgusu içerisinde sicillerin kaynak olarak ele alan isimlerden birisi de Halil İnalıcık'tır. 1943 tarihinde "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak" ve 1953-54'te "15. Asır Türkiye İktisadi İctimâi Tarihi Kaynakları" başlıkları adı altında yayınlamış olduğu makaleleri ile hem sicillerin kullanılabilir alanlarına dikkat çekmiş hem de Bosna ve Bursa sicillerinden örnekler neşrederek bunları birtakım başlıklar altında gruplandırarak değerlendirmiştir. İnalıcık tarafından 1960 tarihinde yayımlanan "Bursa I: XV. Asır Sanayi ve Ticaret Tarihine Dair Vesikalar" makalesi iktisat tarihi kurgusu yaparken sicil ve devlet arşivlerinin birlikte kullanılması bakımından iyi bir örnek olduğunu söylememiz mümkündür. Siciller içerisinde bulunan kayıtlardan tereke kayıtlarını tanıtan İnalıcık, bu tür kayıtların servetin dağılımı ile birlikte içeriğini, vefat edenlerin sosyal konumlarını, ürünlerin miktarı, fiyatı ve çeşitlerini, dolayısıyla fiyatlar, para, kredi, meslekler ve gerekçeleri gibi alanlarda son derece zengin bilgileri barındırdığını dile getirmektedir.⁸⁶

Şer'iyye Sicilleri Maarif Vekâlet'inin 3 Kasım 1941 tarih ve 018/2182 sayılı kararı ile çeşitli yerlerdeki siciller müze ve kütüphanelere devredilmiştir. Karara göre 1991 senesinde Kültür Bakanlığı kararıyla Şer'iyye Sicilleri ait oldukları illerin kütüphanelerinde veya müzelerinde ve bu ilk karardan sonra da yarım asır süreyle Topkapı Sarayı Müzesi'nde muhafaza edilmiştir. Daha sonra İstanbul Şer'iyye Sicili Arşivi'ndekiler hariç olmak üzere Ankara'da Milli Kütüphane'de toplanmıştır. İstanbul ve çevresindeki mahkemelerin sicilleri halen İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde muhafaza edilmektedir. Yine İnönü Üniversitesi'nde Osmanlı Araştırmaları Merkezi [OSAM] kurulmuş, Kayseri Erciyes Üniversitesi Kayseri Tarih Araştırmaları Merkezi de ilgili bölgelerin Şer'iyye defterlerinin fotokopilerini çekerek araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Benzer şekilde Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Konya Müzesi ve Trabzon Halk Kütüphanesi'ndeki araştırmacılar, Konya ve Trabzon Şer'iyye Sicillerinin ayrı nüshalarını araştırmacıların hizmetine sunmuştur. Muhtemelen diğer illerde de buna benzer bir uygulama

⁸⁶ M. Eryetgin, *a. g. e.*, s. 16-17.

bulunmaktadır.⁸⁷ Ayrıca bu araştırma sırasında Milli Kütüphane'den alınan Şer'iyeye sicillerinin İstanbul'daki Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne nakledildiği de tespit edilmiştir.⁸⁸

1.7.Kadı (Şer'iyeye) Sicillerindeki Belge Çeşitleri

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nde kadıların adli, idarî ve Şer'i görevleri bulunmaktaydı. Dolayısıyla bir taşrada meydana gelen olaylar ve merkez-taşra arası yazışmaların bütün kayıtları Şer'iyeye sicillerinde yer alırdı. Sicil defterinde genellikle kadı tarafından kaleme alınan belgeler ile başka makamlardan gönderilen belgeler yer alırdı. Şer'iyeye sicilleri şu belgelerden oluşmaktadır.

1.7.1. Hüccet

Arapça kökenli olan hüccet, anlam olarak delil, burhan, kavin ya da fiilin sübutuna medar olan nesne anlamındadır.⁸⁹ Kadıların Şer'i ve kazaî sahadaki resmi yazışmalarına hüccet denilmektedir.⁹⁰ Kadının hükmünün bulunmadığı, bir tarafın ikrarını ve diğer tarafın bu ikrarı kabul ettiğini belirten, Kadı'nın mührü ve imzasını taşıyan belgelerdir. Tanzimat'tan sonraki Osmanlı mevzuatında hüccet yerine senet terimi kullanılmıştır. Şer'iyeye sicilindeki yazılı bilgilerin çoğu hüccetler oluşturmaktadır.⁹¹ Şer'iyeye mahkemelerinde çıkarılan hüccetler talik yazı ile yazılmıştır. O belgelerde hâkimin imzası belgenin altında değil üzerinde bulunmuştur.⁹² Osmanlı hukukunda hüccetin iki anlamı vardır: İlki; ikrar, şahitlik yemin ya da yeminden nükûl gibi bir davayı ispat eden hukukî delillere denilmektedir. İkincisi ise; Şer'iyeye sicillerine yer alan anlamıdır.⁹³

⁸⁷Fethi Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyeye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt III, Sayı 5, s. 187-188.

⁸⁸ M. Eryetgin, *a.g.e.*, s.15.

⁸⁹ Ahmet Akgündüz, "Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti Toplu Katoloğu ve Seçme Hükümler", Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, s.20.

⁹⁰ M. Zeki Pakalın, "Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II", Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1993, s. 11.

⁹¹ Sema Yüce, *98 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili (H.1155/M.1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2010, s.2-3.

⁹² Z. Yüçetürk, *a.g.e.*, s. 14.

⁹³ A. Akgündüz, *a.g.e.*, s. 21.

Hüccetler, kadının devletin resmi tasdik organı olarak bir olayı tescilleyip sicile geçirmektedir.⁹⁴

1.7.2. İ‘lam

Arapça’da ilm kökünden gelen i‘lamın kelime anlamı “bildirme, anlatma” şeklindedir. İ‘lam, hukukî terim olarak da herhangi bir davanın nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeleri ifade etmektedir.⁹⁵ Terim olarak şer‘i bir hükmün ve altında kadının da imza ve mührünün yer aldığı belgelere i‘lam denilmektedir.⁹⁶ Söz gelimi kadının herhangi bir konu hakkında yapmış olduğu tahkikatın kendi imzası altında merciine ya da vaki suale arz eylemesidir.⁹⁷ İ‘lamların tamamında kadının imzası, mührü, tarafların dava konuları ile birlikte iddiaları, davalının vermiş olduğu cevaplar, ispat aşamaları ve kadının vermiş olduğu kararlara yönelik kayıtlarla birlikte bir de tarih yer almaktadır.⁹⁸

İ‘lam belgelerinin Şer‘iyye sicillerinden en önemli farkı, hâkimin vermiş olduğu kararı ihtiva etmesidir. Bu bakımdan hâkimin vermiş olduğu her kararı ihtiva eden belgelere i‘lam denilmektedir. Fakat örfî anlamda kadının imza ve mührünü bulunduran her belgeye, hüküm ister ihtiva etsin, ister ihtiva etmesin i‘lam denilmiş, bundan ötürü Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde bulunan pek çok marûzların i‘lam olarak kayda alındığını belirtmemizde fayda olacaktır.⁹⁹ İ‘lâm, hâkim kararının imza ve mührünü taşıyan belgedir. Belgede davacının iddiası, davalının cevabı, savunma yaparken dayandığı deliller ve hâkimin gerekçeli kararı yer almaktadır.¹⁰⁰

1.7.3. Mâruz

Kelime anlamı olarak bakıldığında arz olunmuş, arz olunan, bir şeyin karşısında tesir altında bulunan gibi anlamlara gelmektedir.¹⁰¹ Kadı tarafından

⁹⁴ M. Z. Pakalın, *a.g.e.*, s. 752.

⁹⁵ A. Çalışkan, *a. g.e.*, s. 13.

⁹⁶ İ. Köroğlu, *a. g.e.*, s. 8.

⁹⁷ İ. H. Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.108.

⁹⁸ M. Çavdaroğlu, *a. g.e.*, s. 25.

⁹⁹ Z. Yüçetürk, *a. g.e.*, s. 14.

¹⁰⁰ Abdülaziz Bayındır, “Osmanlıda Yargının İşleyişi”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, Cilt VI, s. 432

¹⁰¹ F. Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 582.

yazılan mâruz, hüccet gibi hukukî bir durumu tesis etmek için yazılı delil olarak kabul edilmeyen, kadının kararını ihtiva etmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idarî bir durum arz ettiği yazılı belgelere veya halkın icra makamına ya da kadıya hitaben yazmış olduğu şikâyet dilekçelerine verilen addır. Kısaca açıklayacak olursak; astın üste karşı yazmış olduğu istek ve durumların yazılı belge kayıtlarıdır. Mâruz dışında buna arize ya da arez de denilmekte olup genellikle çoğulu olan mâruzat kelimesi kullanılmıştır.¹⁰² Kişilerin çeşitli konularda mahkemeye şikâyetleri, kadının talebi üzerine yetkililer tarafından yapılan tespitler ve soruşturma raporları, naibin ağırlıklı olarak ceza davalarında yaptığı soruşturmalar, kadının rızasıyla verilen kararlar ve kadılar tarafından başkalarına sunulan konular hep maruz başlığı altında sicil defterlerine kaydedilmektedir.¹⁰³

Mâruzlar, bir takım hüccet ve ilam sicillerini ortası ya da sonlarında bulunurlar. Bu konuda müstakil sicillerin tutulduğuna da rastlanmıştır.¹⁰⁴ Mâruz çeşitleri; halkın şikâyetlerinin yer aldığı dilekçeler, naiblerin keşiflerini içeren tahkikat raporları naibler tarafından verilmiş olan sulh hüccetlerinin kadıya arzı, naiblerin ceza tutanakları konusunda tuttıkları ilk soruşturma tutanakları şeklinde çeşitleri de vardır.¹⁰⁵

1.7.3. Mürasele

Haberleşmek, mektuplaşmak anlamına gelen mürasele terim olarak da kadıların, protokolde kendilerine denk olabilecek veya kendilerinden daha aşağı olan makamlara hitaben kaleme alınmış olan yazılarına denilmektedir.¹⁰⁶

¹⁰² A. Akgündüz, *a.g.e.*, s. 37.

¹⁰³ İ. Köroğlu, *a. g.e.*, s. 8.

¹⁰⁴ A. Bayındır, *a.g.e.*,s. 432.

¹⁰⁵ Handan Bozkurt, *Gaziantep 17 Numaralı Şer'iyeye Sicili*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Malatya 2002, s.7.

¹⁰⁶ S. Yüce, *a. g.e.*, s. 3.

Müraseller, genellikle sanığın çeşitli konularda celbi veyahut havi müraselleleri veyahut değişik konulara dair müraseleler olabilmişlerdir.¹⁰⁷

Diplomatik açıdan baktığımızda da iş, tebrik, taziye gibi durumlarda insanların iki belde ve ülke arasında birbirlerine gönderdikleri yazılara denir. Aslında “bitik, name, nemika, varaka, risale” terimleri de hemen hemen aynı anlamda kullanılmaktadır. Bu mektupları resmi ve özel; hitabı ve cevabi şeklinde gruplara ayırmamız da mümkündür.¹⁰⁸

1.7.4. Temessük

Kelime anlamı Arapça “tutunma”, “yapışma”, “sarılma” anlamlarına gelen “mesek” kökünden gelmektedir. Diplomatik anlamda temessük, bir borcun ödenmesini kabul etmek gibi konularda karşı tarafa verilen, bir şeyin alındığını gösteren bir senettir. Bazı durumlarda “Tahvil” temessük karşılığı olarak da kullanılmıştır. XIX. yüzyılın ikinci yarısında temessük kelimesinin yerini “sened” almıştır.¹⁰⁹

Klasik devir temessükleri; ahidname, tesellüm temessükleri, mukavele temessük’ü, zabıtname temessükü diye gruplara ayrılmıştır. Son devir temessükler ise Tasdikname mübâdele senedi, tapu senedi, maaş senedi, borç senedi, rehin senedi, memur makbuz senedi gibi kısımlara ayrılmıştır.

1.7.5. Ferman

Ferman, Divan-ı Hümayun veya Paşa kapısı divanında alınan kararlara istinaden yazılan ve tuğrası olan padişah emirlerinin ismidir. Ferman kelimesi tek başına olmayıp hangi padişaha ait ve yüksek itibarlı bir emir olduğunu gösteren bazı kısımlardan meydana gelmektedir.¹¹⁰ Umumi konularda olduğu gibi hususi konularda da padişahlı ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımarın tefvizi, ticaret beratı gibi konuları halka iletip sicillere kaydeden kadınlara gönderilen emirlerdir. Memleket genelinde ortaya çıkmış olan bazı aksaklıkların

¹⁰⁷ S. Dal, *a. g. e.*, s. 11.

¹⁰⁸ A. Çalışkan, *a. g. e.*, s.14.

¹⁰⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, “*Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*”, Kubbealtı Akademisi Kültür Ve Sanat Vakfı Yayınları, İstanbul 1998, s. 281.

¹¹⁰ M. S. Kütükoğlu, *a.g.e.*, s. 99.

giderilmesi ve düzenin tekrar sağlanması yönünde olan bu fermanların suretleri padişahların, şehzadelere yazdıkları siyasetnameler ve mektup örneklerine de sicil defterlerinde rastlanmaktadır.¹¹¹ Bizzat padişah tarafından verilen emirler olduğundan dolayı bunlara ferman-ı hümayun veya emr-i şerif'te deniliyordu.

1.7.6. Berat

Arapça kökenli bir kelime olan berat, “yazılı kâğıt” anlamındadır. Berat, Osmanlı Devleti'nin diplomatiğinde padişahın memuriyet tayini, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, imtiyaz ya da muafiyetin verildiğine yönelik padişahı tuğrasının yer aldığı belgelerdir.

1.7.7. Buyruldu

Türkçe'de “buyurmak” mastarından gelen bir isim olan buyruldu, Osmanlı Devleti'nde sadrazam, vezir, defterdar, kadıasker, kapdan paşa, beylerbeyi, vs. yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden daha düşük rütbelerde ve mevkilerde olan kişilere gönderdikleri emirleri ifade eden bir terimdir.¹¹² Osmanlı Devleti'nde şer'î ve hukuk normlarının padişahın sonra uygulanmasından ve denetlenmesinden sorumlu makam, bir anlamda padişahın mutlak vekilleri olan sadrazamlardır. Zaman zaman sadrazamlar gerekli görürlerse padişahın emriyle bazı durumları kadınlara hatırlatmışlardır. Nitekim Şer'îye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazam tarafından kadınlara gönderilmiş olan buyruldulardır.

1.7.8. Tezkire

Sözlükte “anmak” manasındaki zıkr kökünden türeyen tezkire, Osmanlı diplomatiğinde çeşitli bürolar veya kişiler tarafından kaleme alınan ve konuyu özet halinde açıklayan belgeler için kullanılmış olup pek çok türü vardır.¹¹³ Aynı yerde bulunan resmi dairelerin birbirlerine yazdıkları yazılar için kullanılmaktadır.

¹¹¹ A. Çalışkan, *a. g.e.*, s. 17.

¹¹² A. Çalışkan, *a. g.e.*, s.18.

¹¹³ Yusuf Öz “Tezkire”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2012, Cilt XXXXI, s. 69.

1.8. Ayntâb Şer'iyeye Sicilleri

Ayntâb şehrine ait 177 adet Şer'iyeye sicil örneği bulunmaktadır. Bu sicillerin tamamı Gaziantep Müzesi Arşivi'nden, 1991 yılında Ankara'daki "Milli Kütüphane Arşivine" taşınmıştır. Ayntâb hakkında tarih alanında birçok çalışma yapılmıştır. Yapılan tüm çalışmaları bu başlık altında yer vermek olanaksızdır. Bu bağlamda aşağıda konu ile ilgili birkaç çalışma hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Mesela 21 Numaralı Ayıntab Şer'iyeye Sicili Defteri H.1050-1060 (M.1649-1650) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi isimli yüksek lisans tezi Hüsnüye Güner tarafından hazırlanmıştır. Tezde, Ayntâb şehrinin sosyal ve ekonomik durumu tasvir edilmeye çalışılmıştır. Ayntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı 1600 ile 1650 isimli doktora tezi Zülfiye Koçak tarafından hazırlanmıştır. Tezde, Ayntâb şehrinin fizikî, idarî, ekonomik ve sosyal yapısını ortaya koymaya çalışılmıştır. 1715 Tarihinde Gaziantep'te Sosyal, Siyasî ve İktisadî Yapı (66 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilleri Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi) isimli yüksek lisans tezi Eyüp Erbilici tarafından hazırlanmıştır. Tezde dönemin Gaziantep'inin idari, sosyal, kültürel, ekonomik durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmaların bir listesi aşağıda tabloda gösterilmiştir.

C. Cahit GÜZELBEY, (1966) Ayntâb Şer'î Mahkeme Sicilleri, (M. 1886-1909/C153-160),Fasikül 1, Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY, (1966) Ayntâb Şer'î Mahkeme Sicilleri, (M. 1886-1909/C153-160),Fasikül 2, Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY, (1966) Ayntâb Şer'î Mahkeme Sicilleri, (M. 1886-1909/C153-160),Fasikül 3, Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY-Hulusi Yetkin, (1970) Ayntâb Şer'î Mahkeme Sicillerinden Örnekler,(C 81-141.M.1729-1825),Gaziantep
Galip Eken, (1988) 113 No'lu Antep Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi,Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, S.B.E. Ankara

Fuat Yıldırım, (1995) 108 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, S.B.E. Elazığ
Adnan Arslantaş, (1997) 141 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Kataloğu, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, S.B.E. Malatya
Ahmed Yılmaz, (1997) 19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'îyye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayıntâb'ın İktisadi ve İçtimai Durumu, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, S.B.E. Ankara
Zeynel Özlü, (1999) 120 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, S.B.E. Ankara
Hüseyin Çınar, (2000) 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, S.B.E. İstanbul
Handan Bozkurt, (2002) 17 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, S.B.E. Malatya
Rabia Sultan Timbil, (2003) 19 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Siciline Göre Mülk Satışları, Yüksek Lisans Tez, Selçuk Üniversitesi, S.B.E. Konya
Yüksel Babaninoğlu, (2004) 155 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Aişe Erkmen - Havva Yıldız, (2005) 156 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Aynur Geçgil, (2006) 141 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili, Metin-değerlendirme (H.1234-1236/M.1818-1821), Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi S.B.E.

Hasan Karakuş, (2006) 121 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili(H.1179-1200/M.1765- 1785), Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, S.B.E. Elazığ
Nalan Özel, (2006) 23 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla
Hüsniye Güner, (2006) 21 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla
Mehmed Ali Yıldırım, (2006) 152 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Serhat Kuzucu, (2006) 123 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Faruk Yılmaz, (2007) 151 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Cuma Çam, (2008) 11 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, S.B.E. Kars
İlkay Köroğlu,(2009) 131 No'lu Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin (H.1182-1196) Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, S.B.E Konya
Sıtkı Dal, (2009) 139 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, S.B.E. Erzurum
Zemzem Yüçetürk, (2009) 98/3 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, S.B.E. Kayseri

Ahmet Külek, (2010) 71 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Transkripsiyonu (1101.sayfalar- H. 1132/M. 1720), Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi S.B.E. Van
Neşe Toğrul, (2010) 129 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Ökkeş Nariç, (2010) 64 No'lu Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1123/1124- M.1711-1713), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis
Ömer Faruk Yılmaz, (2010) 98/1 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili (H.1155/M.1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, S.B.E.Kayseri
Adem Çalışkan, (2011) 159 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Mehmed Karasakal, (2011) 109 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Mehmet Birlik, (2011) 158 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1318?1325/R.1316?1323/M.1900?1907), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Murat Eryetgin, (2011) 149 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mustafa Can, (2011) 157 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Naime Yüksel Kayaçağlayan, (2011) 1714-1715 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 65 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis
Ahmet Demir, (2012) 159 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1322-1323, M. 1904-1905 s.368-499), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
İbrahim Arslan, (2012) 166 numaralı (H.980/M.1572-1573) Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis
Hasan Yıldırım, (2012) H. 980/M. 1572 tarihli 166 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Senem Karagöz, (2012) 1 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili Defteri Transkripsiyonu, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla
Kemal Kubat, (2012), 131 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve 15 Değerlendirilmesi (H. 1182-1195/ M.1768-1780 s. 1-96), Yüksek Lisans Tezi, 7 Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Serpil Acioğlu, (2012) 137 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin (H.1216-1220/M.1801-1806) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi.

<p>Ayşe Güdeloğlu, (2013). 131 No'lu Şer'îyye Sicil Defterine göre Gaziantep'in kültürel, sosyal ve ekonomik durumu, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, S.B.E. Malatya.</p>
<p>Aylin Kurt, (2013) 99 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1139-1159/M.1727-1746), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep.</p>
<p>Mustafa Çavdaroğlu, (2013) 61 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep</p>
<p>Enver Demir, (2013) 148 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep</p>
<p>Yıldız Dalkılıç, (2013) 148 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1288-1291/ M. 1871-1874 s.136-270), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep</p>
<p>Eyüp Erbilici, (2014) 1715 tarihinde Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 66 Numaralı GaziantepŞer'îyyeSicilleri metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis</p>
<p>Ahmet Yarşı, (2014) 45 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin İlk Yüz Sayfası Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1107/M.1696), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis</p>
<p>Mehmet Can, (2014) 61 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin (H. 1124-1125/M.1712-1713 s.101-200) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep.</p>

Leyla Kaya, (2014) 37 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1098-1100/ M. 1686-1689 s. 1-97), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Mine Kartal, (2014) 20 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Veli Altuntaş, (2014) 44 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Musa Arslanboğa, (2014) 40 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1103-1104/M.1692-1693), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Yılmaz Deniz Ateş, (2014) 40 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Fatma Yıldız, (2015) 42 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 992-994/M. 1584-1586 s.339-450), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Okan İlhan, (2015) 20 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1060-1061/ M. 1650-1651 s.137-270), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Makbule Bakırcı, (2015) 1761-1762 tarihleri arasında Ayıntâb'da sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 125 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Leyla Akcan,(2016) 1824-1834 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı, 142 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve 8 Değerlendirmesi (s. 1-2533), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Çiğdem Yılmaz, (2016) 122 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1177-1178/M.1763-1764), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis
Zülküf Furkan Altundaş, (2017) 8 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (100-200), Yüksek Lisans Tezi, Kili 7 Aralık Üniversitesi S.B.E. Kilis
Melahat Arıkan,12 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s.105-204), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep
Nazan Ünlü, (2017) 42 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s.1-112), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Perihan Aksoy (2018) 35 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1094-1095/M. 1682-1683 s.1-145). Yüksek lisan Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Gülcan Baş, (2018) 35 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1094-1095/M. 1682-1683 s.146-288). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Şahin Doğan, (2019) 68 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1129-1130/M. 1717-1718 s.146-288). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Sevim Demir, (2020) 68 No'lu Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1129-1130/M. 1717-1718 s.357-537). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Şeyda Sağlam Öztürk, (2020) 67 No'lu Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1128-1129/M. 1716-1717 s.429-603). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Darya Najm, (2020) 36 No'lu Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1098-1099/M. 1686-1687 s.1-107). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Aysun ÇİÇEK KARLI, (2021) 67 Numaralı Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 s.1-217), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep
Pasha JAFAROV, (2021) 169 Nolu Ayıntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 s.1-217), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

1.9. 26 Numaralı Şer'iyeye Sicili

Yüksek Lisans Tezi olarak çalışılan 26 Numaralı Ayıntâb Şer'iyeye sicilini Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın Şer'iyeye sicili tasnifinde, MŞH. ŞSC.D26 kodu ile kayıtlı 26 Numaralı Ayıntâb Şer'iyeye sicili oluşturmaktadır. Defterin tamamı 275 sayfadan oluşmuştur. Söz konusu olan çalışma defterin 138-275 sayfaları arasındaki 137 sayfayı kapsamaktadır. Defterin sayfa numaraları günümüz rakamlarıyla defterin üst kısmında yer almaktadır. Bazı sayfalarda belge sayfa sonundan başlanarak ters yazıldığı görülür. Defter genel itibariyle okunabilecek bir yapı taşımasına rağmen bazı belgeler farklı kâtipler tarafından kaleme alındığı için ilgili kısımların okunmasında biraz güçlük yaşanmıştır. Ayrıca mürekkep

dağılması dolayısıyla bazı belgelerin okunmasında zorluk çekilmiş veya tamamen okunamayan kelimeler olmuştur. Belgelerin kenarlarında belli oranda boşluk bırakılmıştır. Sayfa sonundaki bazı belgeler yatay şekilde yazılarak sayfaya sığdırılmaya çalışılmıştır. Metinde üstü çizilerek iptal edilmiş belgeler de bulunmaktadır. Genel olarak bakıldığında bazı yazım hataları yapılmıştır. Ayrıca 26 Numaralı Defteri'nin çalışmaya konu olan bölümünde Arapça belgeler yer almaktadır. Defterin 138. sayfadan önceki kısımlar tamamen hüccet, ilam, vesayet, vekâlet, maruz vb. belgelerden oluşmaktadır. Ayntâb Sancağında meydana gelen olaylar, alım-satım işlemleri, vasi tayini, vekâlet bırakmalar, mülk satışları, yaralama-öldürme gibi darp olaylarını içeren bu belgelerin sıkça yazıldığı görülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

26 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE AYNTÂB (s. 138-75)

2.1. Ayntâb'ın İdari Yapısı

Osmanlı fetih geleneğinin en önemli özelliklerinden biri fethedilen yerlere hukuku temsilen bir kadının, idareyi temsilen bir sancak beyinin tayin edilmesiydi. Bu uygulama taşra idaresinin temelini oluşturmaktaydı. Taşra idaresinin yönetiminden sancakbeyi sorumluydu. Sancakbeyi, sancağın kazaî işleri dışında kalan askerî ve mülkî işlerine de baktığı için ikamet ettiği bir yönetim binasına sahip olması zaruriydi.¹¹⁴ Sancakbeyinin idarî görevleri arasında halkın güvenliğini ve şehrin düzenini sağlama, özel görevler için sancaklarına gelen devlet memurlarına yardım etme ve onların görevlerini kolaylıkla yerine getirmelerini temin etmektir.¹¹⁵ Ayrıca şer'e ve örfe aykırı durumları önleme konusunda kadı ile ortak hareket sancakbeyinin sorumlulukları arasındadır. Bey kadının hükmü olmadan hiç kimseyi cezalandıramadığı gibi kadı da beyin kuvvetine dayanmadan hükmünü uygulayamazdı.¹¹⁶ Kadılar beylerbeyine bağlı değil doğrudan kazaskere bağlıydı. Böylece yürütmenin yargıya müdahale etmesi engellenmek istenmiştir. Kadı Osmanlı şehrinde şeriat adamı olarak diğer görevlilerle yakın bir işbirliği içindedir ve görevleri de bu nedenle salt bir yargı organı olmanın ötesine taşar. Bu görevlere şehrin yönetimi, asayiş, esnaf loncalarının denetimi, üretim ve pazar yerlerinin kontrolü, narh ve fiyat kontrolü olarak saymışık.¹¹⁷

Osmanlı klasik döneminde idarî yapının temelini oluşturan sancak idaresine devlet tarafından iki görevli gönderildiği kaynaklardan anlaşılmaktadır. Bu görevlilerden ilki sancakbeyi, ikincisi ise kadıdır. 26 Numaralı sicile göre Ayntâb Sancakbeyi Ahmed Paşaoğlu Şaban'dır.¹¹⁸ Ahmed Paşaoğlu Şaban'ın kethüdası olarak da Hüseyin Ağa'yı görmekteyiz. Sicilinde

¹¹⁴ Zülfiye Koçak, *Ayntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı (1600–1650)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Lisans Tezi), Erzurum 2009, s.31.

¹¹⁵ Z.Koçak, a.g.e., s.104.

¹¹⁶ Semiha Zehra Özharat, "XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Ayntab Şehri'nin Yönetimi", *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, Sayı 14, s. 90- 91.

¹¹⁷ İ. Ortaylı, a.g.e., s.28.

¹¹⁸ A.Ş.S., 26/260-1.

tespit edilen kadı isimleri şunlardır: Kuzâti'l-müslimîn Mevlânâ Mehmed¹¹⁹, 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Mehmed Sadeddin¹²⁰ Akzâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Seyyid Mustafa'yı¹²¹ görmekteyiz. Sicil içerisinde sancakta görev yapan bazı kamu görevlilerini şu şekilde sıralayabiliriz: Subaşı Nâib Efendi¹²² Tımar Alay Beyi Ebubekir Bey bin Kasım Bey¹²³ Mutasarrıf Mehmed Ağa¹²⁴ Müfti Abdurrahman Efendi¹²⁵ kaymakam es-Seyyid Abdülkadir Efendi¹²⁶ kaymakam es-Seyyid Ömer Çelebi¹²⁷ nâib Receb Efendi¹²⁸ sicilde en sık isimlerine rastlanan görevlilerdir.

Ayntâb bölgesi Anadolu'nun Suriye tarafına açılan önemli kapılarından biridir ve tarih boyunca da bu önemini korumuştur. Memlûk seferine çıkan Yavuz Sultan Selim'in, güzergâhı üzerinde yer alan Malatya ve Antep'i ele geçirmesi üzerine, Malatya Sancakbeyliğine Hasan Bey'i, Antep'in idaresi için de Nasuh Bey'i tayin etmiştir. Daha sonra Memlûklere karşı kazanılan zaferi müteakip ele geçirilen bölgelere ayrı ayrı idareciler görevlendirilmiştir. Böylece Memlûkler'den alınan topraklar Şam (Arab) ve Mısır olmak üzere iki beylerbeyliğe ayrılmıştır. Şam Beylerbeyliği'nin ilk idarî taksimatını gösteren tarihsiz bir sancak listesine göre "Vilâyeti Arab" başlığı altında 15 sancak zikredilmektedir. Bu listeye göre Ayntâb, Arab Vilâyetinin bir sancağı olup Çakırcıbaşı Nasuh Bey de Sancakbeyidir.¹²⁹ 1522 ve 1527 senelerine ait sancak listelerine göre Şam Beylerbeyliği 13 sancaktan müteşekkildir. Bu sancaklardan biri olan Ayntâb'ın Sancakbeyi Sinan Paşa oğlu Muhammed Şah Bey'dir. XVI. yüzyılın ilk yarısında Şam Vilâyetinin kuzey ucundaki sancağını teşkil eden Ayntâb'ın güneyinde Halep, doğusunda Birecik, kuzeyinde ve batısında ise

¹¹⁹ A.Ş.S., 26/274-3.

¹²⁰ A.Ş.S., 26/237-3.

¹²¹ A.Ş.S., 26/201-3.

¹²² A.Ş.S., 26/226-4.

¹²³ A.Ş.S., 26/159- 3.

¹²⁴ A.Ş.S., 26/192-5.

¹²⁵ A.Ş.S., 26/200-3.

¹²⁶ A.Ş.S., 26/192-2.

¹²⁷ A.Ş.S., 26/200-2.

¹²⁸ A.Ş.S., 26/226-4.

¹²⁹ Enver Çakar, "XVI. Yüzyılda Şam Beylerbeyliğinin İdarî Taksimatı", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt XIII, Sayı 1, s.356.

Zulkadir (Dulkadir) vilâyeti yer almaktaydı. Osmanlı Devleti idarî teşkilâtında eyaletler sancaklara (liva), sancaklar—kazalara ve nahiyelere de köylere ayrılmıştır. Bunlardan eyalet, sancak ve kazalara kadılar tayin olunmuştur.¹³⁰

Taşra idaresinde önemli bir kişi de subaşı idi. Subaşı, Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinden itibaren fethedilen bir şehrin asayiş ve emniyetini sağlayan görevlilerdi. Kadı ve dizdar tayin edilirken subaşı da onlarla birlikte tayin edilmiştir.¹³¹ 1071-1073 / 1660-1663 senelerinde, bu minvalden olmak üzere merkezi idareden Ayntâb'a resmi makamlardan berat ve ferman gönderilmiş olduğu 26 Numaralı defterde transkripsiyonu yapılan belgelerde anlaşılmaktadır. Ayrıca Haleb ve Maraş valilerinin tarafından “buyrulduklar” resmi yazışmaları da belgelerde görülmektedir. Mesela bir belgede Haleb valisi tarafından Ayntâb, Adana ve Halep yol üzerinde bulunan beytûmallarına, Halep yeniçeri serdarınca alıkonulması üzerine malların ve paranın geri alınması için yedinci bölük çavuşu Mehmed Çavuş'un tayin edildiği¹³² anlaşılmaktadır. Başka bir belgeye göre, Yeniçeri Ağası Salih Ağa, Anadolu'nun orta kolunda olan yeniçeri, acem oğlanı, topçu ve cebeci askerlerin vefat etmesi üzerine eşyaların Hamza Çavuş'a verilmesini istemiştir.¹³³

2.2. Fiziki Yapısı

2.2.1. Şehir Merkezi ve Mahalleler

Farsça “şehir” kelimesi, çalışma yaşındaki nüfusunun çoğunluğu ticaret, sanayi ve yönetim gibi işlerle uğraşan büyük yerleşim merkezlerini ifade eder.¹³⁴ Şehirler sosyal hayatın her yönünü kapsayan çeşitli faaliyetlerin görüldüğü, ekonomik ve kültürel birikimin yoğunlaştığı önemli yerleşim birimleri olup fiziksel ve sosyal çevre ile toplumsal hayatın merkezini teşkil eder.¹³⁵ İslâm şehirlerinde cami cemaat için sadece bir ibadet mekânı olmayıp hamam, çeşme,

¹³⁰ S.Dal. a.g.e., s.1.

¹³¹ Mücteba İlgürel, “Subaşı” *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2009, Cilt XXXVII, s.447.

¹³² A.Ş.S., 26/205-3.

¹³³ A.Ş.S., 26/229-1.

¹³⁴ Mustafa Sabrı Küçükbaşcı “Şehir”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2010, Cilt XXXVIII, s.441.

¹³⁵ M. S.Küçükbaşcı, a.g.m., s.441.

çarşı gibi unsurları da şekillendiren maddî, mânevî, idarî, içtimaî ve kültürel yönleriyle şehirsal ağırlıklı bir niteliğe sahiptir. Bu bakımdan İslâm inanç sisteminin ilk mekânsal yansımaları dinî kurumlar üzerinde olmuştur; ulucami, mahalle mescidleri ve musallâ/namazgâh şehir formuna eklenmiştir.¹³⁶ Şehrin sosyal merkezi olan vakıf kurumu, bünyesinde cami, medrese, mektep, kütüphane, hamam, türbe, çeşme, han, imaret ve hastane yerleri ihtiva ederdi. Bu kuruma bağlı hizmetler imaret sitesi veya külliye şeklinde mekânda yer alırdı. İmaret siteleri, yeni oluşturulacak semtlerin çekirdeği olur veya yeni kurulacak şehirlerin gelişimine katkı sağlamıştır.¹³⁷

Örnek olarak 16. yüzyıl boyunca Ankara sanayi şehri iken, Antep ve Manisa ticaret şehriydi. Trabzon'da yüzyılın ilk yarısında ticaret, ikinci yarısının sonunda sanayi önem kazanırken; Kayseri'de yüzyılın ilk yarısında tarım ve hayvancılık, ikinci yarısının sonlarında ticari faaliyetlerin ön plana çıktığı görülmektedir.¹³⁸ Ayntâb şehri Osmanlı hâkimiyetine girişi ile beraber mahalle sayısı artmış, şehir alansal olarak büyümeye başlamıştır. 1536 senesinde 33 olan mahalle sayısı 1543 senesinde 29'a düşmüşse de 1574 senesinde 31'e yükselmiştir. 17. yüzyıl ortalarında (1648 senesinde) şehre uğrayan Evliya Çelebi, şehirde 32 mahalle bulunduğunu belirtmiştir.¹³⁹ Evliya Çelebi şehri "*Bu kenti anlatmaya ne dil, ne de kalem yeter... Gözalcı büyük yapıları, her yerde aranan eşyaları, birçok mezraları, bolluk ve verimliliği, bitimsiz yiyecek, içecek ve ırmaklarıyla burası Şehr-i Ayntâb-ı Cihan' (Dünyanın gözbebeği şehri) 'dir.*" diye tanımlamıştır.¹⁴⁰ Osmanlı'da yeni oluşturulan veya fethedilen şehirlerde yapılan düzenlemeler aynı zamanda şehrin fizyonomik özelliklerini de belirlemiş ve değiştirmiştir. Örneğin; Bizans'tan kalma kiliseler camiye dönüştürülmüş, kamu hizmetlerinin sağlanabilmesi için imaretler kurulmuş,

¹³⁶ M. S.Küçükbaşcı,a.g.m., s.442.

¹³⁷Alpaslan Aliağaoğlu, Abdullah Uğur, "Osmanlı Şehri", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 38, .s.212.

¹³⁸ A. Aliağaoğlu, A. Uğur, a.g.m., s.213.

¹³⁹ Mehmet Emin Sönmez, "Gaziantep Şehrinin Geçmişten Günümüze Alansal Gelişimi", *Gaziantep Üniversitesi Ayntâb Araştırmaları Dergisi*, Cilt I, Sayı 1, s.120.

¹⁴⁰ E. Özuslu, a.g.e., s.7.

şehrin ticari ulaşımı ve güvenliği sağlanmış, gerekli ihtiyaçlar için han, hamam, kervansaray ve diğer yapılar inşa edilmiştir.

Camilerle beraber bu yapılar şehrin çekirdek kısmını oluşturmuştur. Şehir bu alanı çevreleyen sokaklarla devam etmiştir. Fakat Osmanlı'da sokaklar da şehrin ayrı bir bütünü oluşturmuştur. Genelde dar olan bu sokaklar, yüksek duvarlarla çevrili avlulara sahip birbirine bitişik evlerden meydana gelmiştir. Yüksek duvarlı, geniş avlulu evler dışa kapalılığı ve aile içinde rahatlığı ifade etmekte ve İslam kültürünün etkisini yansıtmıştır. Diğer Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Ayntâb şehrinin çekirdeğini (merkezini) oluşturan alan büyük oranda sosyal ve ekonomik anlamda Osmanlı'dan kalma özelliklerini korumuştur.¹⁴¹

Sözlükte bir yere inmek, konmak, yerleşmek anlamına gelen mahalle (halel ve hulu) kökünden türeyen ve aile kavramı, daimi veya kısa süreli olarak sakin bulunan küçük yerleşim birimlerini yansıtmıştır. Diğer bir ifade ile bir şehir veya kasabanın bölünmüş olduğu parçaların her birinin birçok haneden mürekkep yerleşim alanlarını ifade etmek için kullanılmıştır. İslâm anlayışında, bir ibadethane etrafındaki mahalle teşekkülü müslüman hâkimiyetindeki gayrimüslim topluluklarında yerleşim düzeni şekillendirmiş, nihayetinde gayrimüslim tebaa da bu düzene tabi olmuştur.¹⁴²

Osmanlı döneminde şehirlerin fiziksel yapısını belirleyen en önemli etkenlerden biri mahalledir. Genelde yirmi ile kırk hâne arasında, bazen bu sayının altında veya üstünde hâne barındıran mahalleler çok defa bir mescid, cami, imaret, zâviye, kilise, havra gibi tesislerin etrafında yer alır ve genelde o tesisin adını taşır. Bunun yanında bazı mahallelerin adları kuruldukları yerin doğal özelliğini yansıtabilir.¹⁴³ Osmanlı şehirlerinde mahalleler bazı istisnalarla Müslüman, Ermeni, Rum, Yahudi ve Çingene gibi aynı dine ve kökene mensup ailelerden meydana geliyordu. Bir mahallede birbirine komşu olan ailelerden

¹⁴¹ M.E.Sönmez, a.g.m., s.125.

¹⁴² İsmail Asoğlu, *Birlikten Yol Ayrımına Urfa Kazasında Gayrimüslimler (1880-1910)*, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), Şanlıurfa 2019, s.22.

¹⁴³ İlhan Şahin "Şehir", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2010, Cilt XXXVIII, s.446.

çoğunun aynı zamanda akraba olduğu anlaşılır.¹⁴⁴ İncelenen sicilde Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Ayntâb mahalleleri de dini kurumların etrafında yapılanmıştır. Ayntâb’ da mahalle isimlerinin belirlenmesinde farklı özellikler etkili olmuştur. Örneğin isimlerini camiden alan mahalleler; Bey Mahallesi, İbn-i Eyyüb Mahallesi, isimlerini mesleklerden alan mahalleler; Boyacı Mahallesi, Bostancı Mahallesi, isimlerini Ayntâb ‘da dönemin önemli kişilerinden alan mahalleler; Köse Yerli Mahallesi, Süleyman Bey bin Mahallesi, İbn-i Kör Mahallesi, isimlerini coğrafi alanlardan alan mahalleler; Çukur Mahallesi, Kayacık Mahallesi gibi mahalle isimleri bulunmaktadır.

İncelenen sicilde Müslüman ve Zımmı nüfusun Hayık Müslüman, Hayık Zımmiye, Kayser, Şarkıyyan adlı mahallelerde bir arada yaşadığı görülmektedir. Mahalle yönetiminde daha çok kadı, çavuş, kethüda ve subaşının etkin olduğu anlaşılmaktadır. Halkın bir sıkıntısı olduğu zaman şikâyetlerini mahkemeye gelerek görevlilere bildirmişlerdir. Mahallede şikâyetlerin çoğu miras, yaralanma, gasp, borç ve mülk satışı gibi konular olmuştur. Mesela belge 178/3 Kızılca Mescid Mahallesi’nde yaşayan Mustafa bin Temer Ebubekir, evinin kapısının önüne set çekildiği için şikâyetçi olmuştur. Temer’in, mahkemeye giderek bu olayı şikâyet ettiğini görmekteyiz. Mahalle halkının mahalle yönetiminde olan kişileri de şikâyet ettiği incelenen belgelerde gözümüze çarpmıştır. 176/4 Tarla-yı Atık Mahallesi’nde yaşayan Kemal Beşe bin Hacı Hasan’ın mahkemeye giderek Serdâr Bektaş Çavuşun ona hakaret ettiği gerekçesiyle mahkemeye şikâyet ettiğini görmekteyiz. Sicilde mahallelerin idaresinde söz sahibi durumda olan imam ve müezzinler ayrıca mahallede devletin temsilcisi konumundaydı. İmam ve müezzin isimleri birçok belgede geçmektedir. İsmi geçen imamların ve müezzinlerin bazıları: Ali en-Neccâr Câmi’-i müezzini Mevlânâ Mehmed, Tahtalı Câmide müezzini Hamza, Ahizâde Câmii imamı Mevlânâ Hacı Abdullah, Şeyh Fethullah Sıddık Câmii imamı Mevlânâ Mehmed, İbn-i Eyyüb Câmii imamı Abdurrahman kişilerin isimleri geçmektedir. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 40 tane mahalle ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

¹⁴⁴ İ.Şahin, a.g.m., s.446.

Tablo 1: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Mahalle İsimleri

1. Akyol mahallesi ¹⁴⁵	2. Ali bin mahallesi ¹⁴⁶	3. Ali en-Neccâr Mahallesi ¹⁴⁷	4. Ammu mahallesi ¹⁴⁸
5. Bey mahallesi ¹⁴⁹	6. Bostancı mahallesi ¹⁵⁰	7. Boyacı mahallesi ¹⁵¹	8. Câbî mahallesi ¹⁵²
9. Cevizlice mahallesi ¹⁵³	10. Çukur mahallesi ¹⁵⁴	11. Ehl-i Cefa mahallesi ¹⁵⁵	12. Hayık Müslümân mahallesi ¹⁵⁶
13. İbn-i Eyyüb mahallesi ¹⁵⁷	14. İbn-i Kôr mahallesi ¹⁵⁸	15. İbn-i Şeker mahallesi ¹⁵⁹	16. İlhan mahallesi ¹⁶⁰
17. Kanalcı mahallesi ¹⁶¹	18. Kastel mahallesi ¹⁶²	19. Kayacık mahallesi ¹⁶³	20. Kayser mahallesi ¹⁶⁴

¹⁴⁵ A.Ş.S., 26/149-1.

¹⁴⁶ A.Ş.S., 26/157-3.

¹⁴⁷ A.Ş.S., 26/ 134-4.

¹⁴⁸ A.Ş.S., 26/140-1.

¹⁴⁹ A.Ş.S., 26/152-3.

¹⁵⁰ A.Ş.S., 26/139-4.

¹⁵¹ A.Ş.S., 26/142-2.

¹⁵² A.Ş.S., 26/182-1.

¹⁵³ A.Ş.S., 26/156-3.

¹⁵⁴ A.Ş.S., 26/162-5.

¹⁵⁵ A.Ş.S., 26/138-2.

¹⁵⁶ A.Ş.S., 26/160-4.

¹⁵⁷ A.Ş.S., 26/153-4.

¹⁵⁸ A.Ş.S., 26/174-2.

¹⁵⁹ A.Ş.S., 26/148-4.

¹⁶⁰ A.Ş.S., 26/152-3.

¹⁶¹ A.Ş.S., 26/152-5.

¹⁶² A.Ş.S., 26/159-4.

¹⁶³ A.Ş.S., 26/150-1.

¹⁶⁴ A.Ş.S., 26/161-5.

21. Kızılca Mescid mahallesi ¹⁶⁵	22. Kozanlı mahallesi ¹⁶⁶	23. Körenci (?) mahallesi ¹⁶⁷	24. Köse Yerli mahallesi ¹⁶⁸
25. Karlık mahallesi ¹⁶⁹	26. Kürkciyan mahallesi ¹⁷⁰	27. Sökük Tavîl mahallesi ¹⁷¹	28. Seng-i Tavil mahallesi ¹⁷²
29. Süleyman Bey bin mahallesi ¹⁷³	30. Şa'bân mahallesi ¹⁷⁴	31. Şarkıyyan mahallesi ¹⁷⁵	32. Şehre Küstü mahallesi ¹⁷⁶
33. Şeyh mahallesi ¹⁷⁷	34. Tarla-yı Atîk mahallesi ¹⁷⁸	35. Tarla-yı Cedîd mahallesi ¹⁷⁹	
36. Tövbe mahallesi ¹⁸⁰	37. Yahni mahallesi ¹⁸¹	38. Yakur(?) mahallesi ¹⁸²	39. Yeni mahallesi ¹⁸³

2.2.2. Karyeler ve Mezralar

Köyler, çoğunlukla tarıma, hayvancılık ve el sanatlarına dayanan; mekanik iş bölümü, cemaat ruhu ve gelenekçi bir hayat anlayışının, aile içinde geleneksel ilişkilerin yaygın olduğu; nüfusu en fazla binlerle ifade edilebilen, coğrafi bir sınırı, kendine ait bir ismi ve kendine özgü bir toplumsal örgütlenmesi bulunan; toplumsal değişim sürecinin nispeten yavaş işlediği; kırsal bir mekânda varlığını sürdüren sosyal ve fiziksel çevrelerin oluşturduğu, bütün bu yönleriyle de şehirlerden farklılık gösteren yerleşme birimleridir. Bu şekliyle köyler, diğer

¹⁶⁵ A.Ş.S., 26/156-4.

¹⁶⁶ A.Ş.S., 26/146-2.

¹⁶⁷ A.Ş.S., 26/144-3.

¹⁶⁸ A.Ş.S., 26/192-3.

¹⁶⁹ A.Ş.S., 26/192-3.

¹⁷⁰ A.Ş.S., 26/140-3.

¹⁷¹ A.Ş.S., 26/148-2.

¹⁷² A.Ş.S., 26/143-3.

¹⁷³ A.Ş.S., 26/180-1.

¹⁷⁴ A.Ş.S., 26/154-1.

¹⁷⁵ A.Ş.S., 26/180-1.

¹⁷⁶ A.Ş.S., 26/141-3.

¹⁷⁷ A.Ş.S., 26/186-3.

¹⁷⁸ A.Ş.S., 26/138-1.

¹⁷⁹ A.Ş.S., 26/146-3.

¹⁸⁰ A.Ş.S., 26/145-2.

¹⁸¹ A.Ş.S., 26/143-1.

¹⁸² A.Ş.S., 26/157-2.

¹⁸³ A.Ş.S., 26/ 173-4.

yerleşim yerlerinden uzak, yalıtılmış, etrafı köye ait otlak, yaylak, mera, baltalık gibi geniş bir coğrafi alanı kapsayan yerleşim türleridir.¹⁸⁴

Osmanlı döneminde tarım alanlarının tamamı geleneksel köy topluluklarından oluşuyor, köylerin her biri toprakları, sosyal ve malî yapısıyla bir birimi ifade ediyordu. Malî birim olma hususu aynı zamanda köylerin ne şekilde tasarruf edildiğini göstermekteydi. Öncelikle normal şartlarda köylerin büyük kısmı bir sipahi denetiminde ve tımar sistemi içerisindeydi. Buralarda yaşayan köylüler devlete ait topraklarda tarım-hayvancılık yapar ve ürünlerin bir kısmı ile raiyyet vergilerini öderdi; küçük bir kısım ise vakıf köyü olduğundan vergilerini vakfa verirdi.¹⁸⁵ Bazı durumlarda ahali dağılmış olup ziraata açık yerleri ekinlik olarak kullanılan köylere “mezraa” denmiştir. Bazan bu mezralara birkaç hâne yerleşirdi.

Osmanlı dönemi tahrir kayıtlarında köylere dönüşmüş mezralara da rastlanır.¹⁸⁶ Mezra, “ekilecek, ziraat yapılacak yer” anlamına gelmektedir. Bu açıklamaya göre mezralar sulanabilir, meyve ve sebze yetiştirilebilir iskân sahalarını ifade etmektedir.¹⁸⁷ Tarımsal faaliyetlerin ve nüfusun artmasıyla gitgide büyüyen mezralar zamanla kendine daha çok nüfus çekerek köy yerleşim birimleri olmuşlardır. Bu durum; daha çok nüfus ve buna bağlı olarak üretimin artması, yeni hâneler ve dolayısıyla vergilerin artması anlamına gelmektedir. İskân politikası ve şenlendirmenin çekirdeğini oluşturuyordu. İncelenen sicilde bağ satışı, halka yapılan zorbalıklar, vergi ve tayinler ile ilgili belgelere köy ve mezra belgelerinde rastlanmıştır.

İncelediğimiz sicilde geçen köy isimlerine baktığımızda kuruldukları bölgenin coğrafi yapısından esinlenerek (Kızılhisar, Torlu, İncisu, Eyyûm Söğüt, Supınar) adlandırıldığı gibi köyü inşa eden kişiden veya önemli kişilerden (Ali bin Hayreddin, Zülkadir, Hızır bin Piri) aldıkları da incelenen belgelerde

¹⁸⁴ Osman Gümüşçü, Mustafa Sabri Küçükbaşcı “Köy”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2019, Cilt ek. II, s.86.

¹⁸⁵ O. Gümüşçü, M.S.Küçükbaşcı, a.g.m., s.86.

¹⁸⁶ O. Gümüşçü, M.S. Küçükbaşcı, a.g.m., s.86.

¹⁸⁷ Senem Karagöz, “XV. Yüzyılda Bir İskân Metodu Olarak Mezralarda Şenlendirme; Şumnu Örneği”, *Rumelide Dil ve Edebiyet Araştırmaları Dergisi*, Sayı 7, s.382.

görülmektedir. Köy halkının zorbalıklara karşı mahkemelere başvurduğunu incelenen sicilde görmekteyiz. Mesela 151/3 belgede Kertuşe isimli bir grubun Torlu köyüne saldırıp camilerini yakıp uygunsuz davranışlar sergilemişlerdir. Köylüler mahkemeye başvurarak davacı olmuşlardır. Belgede ismi geçen şahitler de durumu dile getirmesiyle kadının gereğini yapacağı sözünün verildiği incelenen belgede anlaşılmaktadır. Başka bir belgede ise İbn-i Eyyüb mahallesinden vefat eden Üveys'in küçük çocuklarına vasi olan Mahmud, Yoseb adlı zimminin Ayntâb kazasına bağlı olan Zile köyünde yetimlere kalmış olan bağı Yoseb'in kendi mülküne aldığına söyleyerek davacı olmuştur. Yoseb söylenenleri inkâr etmiş, Üveys'in şahitleri aynı durumu dile getirince Yoseb'den bağın alındığı¹⁸⁸ incelenen belgede anlaşılmaktadır. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 74 tane karye ve mezra ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 26 nolu Şer'iyeye Sicilinde Tespit Edilen Karye ve Mezra İsimleri

1. Arbeğni karye ¹⁸⁹	2. Akpınar karye ¹⁹⁰	3. Ali bin Hayreddin karye ¹⁹¹	4. Arablar karye ¹⁹²
5. Aynî karye ¹⁹³	6. Barak karye ¹⁹⁴	7. Bedirkendi karye ¹⁹⁵	8. Berer karyede ¹⁹⁶
9. Beylerbeyi karye ¹⁹⁷	10. Cevizlice karye ¹⁹⁸	11. Dölek karye ¹⁹⁹	12. Dulise karye ²⁰⁰
13. Eğirci karye ²⁰¹	14. Eril karyede ²⁰²	15. Esbatirin karye ²⁰³	16. Evreş karye ²⁰⁴

¹⁸⁸ A.Ş.S., 26/153-4.

¹⁸⁹ A.Ş.S., 26/179-4.

¹⁹⁰ A.Ş.S., 26/141-1.

¹⁹¹ A.Ş.S., 26/141-1.

¹⁹² A.Ş.S., 26/141-1.

¹⁹³ A.Ş.S., 26/208-2.

¹⁹⁴ A.Ş.S., 26/247-3.

¹⁹⁵ A.Ş.S., 26/162-3.

¹⁹⁶ A.Ş.S., 26/178-4.

¹⁹⁷ A.Ş.S., 26/139-3.

¹⁹⁸ A.Ş.S., 26/188-2.

¹⁹⁹ A.Ş.S., 26/161-5.

²⁰⁰ A.Ş.S., 26/240-1.

²⁰¹ A.Ş.S., 26/ 243-2.

²⁰² A.Ş.S., 26/154-2.

²⁰³ A.Ş.S., 26/238-4.

²⁰⁴ A.Ş.S., 26/ 183-1.

17. Eyyûm Söğüt karye ²⁰⁵	18. Güllüce karye ²⁰⁶	19. Harabtan nâm karye ²⁰⁷	20. Hatuni karye ²⁰⁸
21. Havâss-ı hümâyûn karye ²⁰⁹	22. Hıyam karye ²¹⁰	23. Hızır bin Piri karye ²¹¹	24. Homanaz Manaz(?) karye ²¹²
25. İncisu karye ²¹³	26. Kanab karye ²¹⁴	27. Kantara karye ²¹⁵	28. Karacaviran nâm karye ²¹⁶
29. Lesbatun(?) karye ²¹⁷	30. Torlu karye ²¹⁸	31. Evrul karye ²¹⁹	32. Kefer Bostan karye ²²⁰
33. Kerpin karye ²²¹	34. Kercekir (?) karye ²²²	35. Kürd karye ²²³	36. Kerin karye ²²⁴
37. Kevacı karye ²²⁵	38. Kızılcahisar Tahtânî karye ²²⁶	39. Kızılhisar karye ²²⁷	40. Kilib karye ²²⁸
41. Köçge karye ²²⁹	42. Kurtulmuş karye ²³⁰	43. Luhan karye ²³¹	44. Ma'sara karye ²³²

²⁰⁵ A.Ş.S., 26/141-1.

²⁰⁶ A.Ş.S., 26/142-2.

²⁰⁷ A.Ş.S., 26/246-1.

²⁰⁸ A.Ş.S., 26/243-1.

²⁰⁹ A.Ş.S., 26/183-1.

²¹⁰ A.Ş.S., 26/166-1.

²¹¹ A.Ş.S., 26/141-1.

²¹² A.Ş.S., 26/162-5.

²¹³ A.Ş.S., 26/233-1.

²¹⁴ A.Ş.S., 26/210-2.

²¹⁵ A.Ş.S., 26/159-1.

²¹⁶ A.Ş.S., 26/249-3.

²¹⁷ A.Ş.S., 26/224-2.

²¹⁸ A.Ş.S., 26/151-3.

²¹⁹ A.Ş.S., 26/183-2.

²²⁰ A.Ş.S., 26/210-2.

²²¹ A.Ş.S., 26/196-2.

²²² A.Ş.S., 26/167-4.

²²³ A.Ş.S., 26/172-2.

²²⁴ A.Ş.S., 26/238-4.

²²⁵ A.Ş.S., 26/193-2.

²²⁶ A.Ş.S., 26/160-1.

²²⁷ A.Ş.S., 26/180-4.

²²⁸ A.Ş.S., 26/181-3.

²²⁹ A.Ş.S., 26/188-2.

²³⁰ A.Ş.S., 26/193-3.

²³¹ A.Ş.S., 26/141-1.

²³² A.Ş.S., 26/205-2.

45. Mızımız karye ²³³	46. Murdâne karye ²³⁴	47. Reşadiye karye ²³⁵	48. Sam karye ²³⁶
49. Sebük karye ²³⁷	50. Seylan karye ²³⁸	51. Simav karye ²³⁹	52. Söğütlüce karye ²⁴⁰
53. Su pınar karye ²⁴¹	54. Luhan karye ²⁴²	55. Tahtan karye ²⁴³	56. Telb karye ²⁴⁴
57. Telbeşar karye ²⁴⁵	58. Telhalid karye ²⁴⁶	59. Telhimmet karye ²⁴⁷	60. Turlu karye ²⁴⁸
61. Ural karye ²⁴⁹	62. Zemke karye ²⁵⁰	63. Zenbur karye ²⁵¹	64. Taşkuncuk karye ²⁵²
65. Zile karye ²⁵³	66. Zülkadir karye ²⁵⁴	67. Ekizce karye ²⁵⁵	68. Tevâbi‘i kurâ mezra ²⁵⁶
69. Subağar karye ²⁵⁷	70. Kerin karye ²⁵⁸		
71. Kızılca Burc mezra ²⁵⁹	72. Panek mezra ²⁶⁰	73. Melik mezra ²⁶¹	74. Tutluca(?) mezra ²⁶²

²³³ A.Ş.S., 26/175-1.

²³⁴ A.Ş.S., 26/163-1.

²³⁵ A.Ş.S., 26/212-3.

²³⁶ A.Ş.S., 26/227-2.

²³⁷ A.Ş.S., 26/243-2.

²³⁸ A.Ş.S., 26/159-1.

²³⁹ A.Ş.S., 26/183-3.

²⁴⁰ A.Ş.S., 26/146-5.

²⁴¹ A.Ş.S., 26/142-3.

²⁴² A.Ş.S., 26/210-2.

²⁴³ A.Ş.S., 26/141-1.

²⁴⁴ A.Ş.S., 26/240-3.

²⁴⁵ A.Ş.S., 26/240-6.

²⁴⁶ A.Ş.S., 26/229-3.

²⁴⁷ A.Ş.S., 26/164-3.

²⁴⁸ A.Ş.S., 26/ 200-1.

²⁴⁹ A.Ş.S., 26/164-2.

²⁵⁰ A.Ş.S., 26/193-1.

²⁵¹ A.Ş.S., 26/242-1.

²⁵² A.Ş.S., 26/242-1.

²⁵³ A.Ş.S., 26/153-4.

²⁵⁴ A.Ş.S., 26/141-1.

²⁵⁵ A.Ş.S., 26/239/1.

²⁵⁶ A.Ş.S., 26/224-2.

²⁵⁷ A.Ş.S., 26/238-4.

²⁵⁸ A.Ş.S., 26/238-4.

²⁵⁹ A.Ş.S., 26/226-5

²⁶⁰ A.Ş.S., 26/226-5

²⁶¹ A.Ş.S., 26/227-5

²⁶² A.Ş.S., 26/272-2

2.2.3. Kazalar ve Nahiyeler

Nahiyeler Osmanlı idaresinin en alt hiyerarşisini oluşturur. Sözlükte “taraf, cihet, yöre, kenar, bölge” anlamlarına gelen nâhiye kelimesi, Osmanlı idarî sistemi içinde bazan bir yönetim ünitesini ve bölgeyi, bazan da coğrafi bakımdan küçük veya büyük bir çevreyi, yöreyi ve hatta semti ifade eder. Tanzimat’tan sonra kazadan daha küçük idarî birimler için kullanılmıştır.²⁶³ Nahiyeler, esas itibariyle tımar sistemi çerçevesinde ortaya çıkan ve coğrafi bir bütünlük gösteren bölgelerdi. Bu bakımdan nahije ve kaza birimleri biri askerî, diğeri hukukî anlamda birbirini tamamlayıcı özellik gösteriyordu. Kadının hukukî yetki alanı olan kaza bölgesi içerisinde askerî ünite durumundaki nahiyeler bulunabilirdi.²⁶⁴

Bugünkü idarî teşkilâtta ilçenin karşılığı olan kazâ, Osmanlılarda hem kadının idare bölgesini hem de bu bölgeyi tanımlayan coğrafi bir terim özelliği gösterir. Osmanlı öncesinde Selçuklularda bu isim altında idarî bir birim bulunmamaktadır. Tamamen Osmanlılara has bir idarî yapılanma olan kazanın coğrafi bir bütünlüğe sahip idarî bölge haline gelişi XVII. yüzyıldan itibaren tam olarak belirginleşmiştir.²⁶⁵ Kaza, ticarî ve kültürel üstünlüğü ile çevresinin merkezi olmuş bir şehir veya kasaba ile çevresindeki köylerden oluşan idarî bir birliktir. Bundan dolayı, kazaların doğuşu ekonomik, sosyal, coğrafi ve kültürel şartların belirlediği tarihî bir süreç içinde olmuştur.

Kaza merkezi olan şehirlerin büyük çoğunluğu, Osmanlı öncesi dönemlerde de buldukları bölgenin siyasî, ekonomik ve kültürel bakımdan merkezi durumunda olan yerlerdir. Osmanlı İmparatorluğu, kaza-idarî teşkilat bakımından kadıların yönetim ve yargı bölgeleri olan birçok kaza bölgesine ayrılmıştır. 26 Numaralı defterde Ayntâb kazası için “Medîne-i Ayntâb”, “Mahmiye-i Ayntâb”, “Nefs-i şehri”, “Nefs-i Ayntâb ” gibi isimler kullanılmıştır.

²⁶³ İlhan Şahin “Nahiye”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2006, Cilt XXXII, s.306.

²⁶⁴ İ. Şahin, a.g.m., s.306.

²⁶⁵ Tuncer Baykara “Kaza”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2022, Cilt XXV, s.119.

Sicilde kaza ve nahiye ile alakalı belgelerde ev satışları, bağ bahçe satışı, yaralanma, ölüm, vergi, tayinler gibi belgeler bulunmaktadır. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 10 tane kaza ve nahiye ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: 26 nolu Şer‘iyye Sicillerinde Tespit Edilen Kaza ve Nahiye Adları

1. Telbeşar kazāsi ²⁶⁶	2. Malatya kazāsi ²⁶⁷
3. Ayntāb kazāsi ²⁶⁸	4. Kilis kazāsi ²⁶⁹
5. Rumkale kazāsi ²⁷⁰	6. Burc kazāsi ²⁷¹
7. Revanda nâhiyesi ²⁷²	8. Berce nâhiyesi ²⁷³
9. Burc nâhiyesi ²⁷⁴	10. Nehrü'l-Cevaz nâhiyesi ²⁷⁵

2.3. Dini ve Sosyal Kurumlar

2.3.1. Camiler

Arapça cem‘kökünden türeyen, “toplayan, bir araya getiren” anlamındaki câmi‘ k elimesi, başlangıçta sadece cuma namazı kılınan büyük mescidler için kullanılan el-mescidü’l-câmi‘ (cemaati toplayan mescid) tamlamasının kısaltılmış şeklidir.²⁷⁶ Camilerin eğitim ve öğretim mahalli olarak kullanılması geleneği Osmanlılarda başlangıçtan beri benimsenen ve devam ettirilen bir uygulama olmuştur. Osmanlı medreselerinde mevcut odalarda (hücreler) öğrenci ikamet etmekte, medrese dershanesinde belirli dersleri görmekte olup bunun dışında genel dersleri camilerde takip etmekteydi.²⁷⁷ Osmanlı camilerindeki eğitim ve kültür faaliyetlerini tamamlayan önemli bir

²⁶⁶ A.Ş.S., 26/139-2.

²⁶⁷ A.Ş.S., 26/163-2.

²⁶⁸ A.Ş.S., 26/237-2.

²⁶⁹ A.Ş.S., 26/187-2.

²⁷⁰ A.Ş.S., 26/214-1.

²⁷¹ A.Ş.S., 26/150-2.

²⁷² A.Ş.S., 26/164-3.

²⁷³ A.Ş.S., 26/188-3.

²⁷⁴ A.Ş.S., 26/ 189-1.

²⁷⁵ A.Ş.S., 26/193-3.

²⁷⁶ Ahmet Önkol, Nebi Bozkurt, “Cami”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1993, Cilt VII, s. 46.

²⁷⁷ A. Önkol, N. Bozkurt, *a.g.m.*, s.46.

unsur da çok yaygın olarak görülen camilerde kütüphane tesisi geleneğiydi. Cami derslerini takip eden talebe ve namaz vakitleri arasında boş vakti olan cemaat için bu kütüphaneler çok faydalı olmuştur.²⁷⁸

Camiler genellikle tek başına yapılar halinde olmayıp bilhassa Türklerde imaret, külliye veya manzume adları verilen çeşitli vakıf binalardan oluşan bir yapı topluluğunun merkezini teşkil ederler. Böylece camilerin etrafında onlara ek olarak yapılmış arasta (çarşı), dârüşşifâ, hamam, hazîre, türbe, medrese, sıbyan mektebi, kervansaray, kütüphane, muvakkithâne, sebil, tabhâne, aşhane-imaret gibi vakıf yapılar da bulunur.²⁷⁹ Camiler yerleşik hayata geçişte büyük rol oynamıştır. Cami, Müslümanların ruhi-manevi ihtiyaçları için günlük namazlar ile cuma, bayram namazlarını topluca kılabilmeleri amacıyla inşa edilirken; bitişiğine mektep, kütüphane, misafirhane; temizlik için çeşme veya hamam yapılması; kaçınılmaz olarak çevresine evlerin bina edilmesine yol açmış ve İslami bir şehrin oluşumunu sağlamıştır.²⁸⁰ Merkezde bulunan büyük camiye “al-mescidü'l-azam, mescid-i cuma, ulu cami, mescidü'l-câmi” denir. Uzun süre, daha önce belirtilen gerekçeler yüzünden, şehirlerde hep cuma ve bayram namazları bu ana camide kılınmıştır.²⁸¹ Araştırmaya konu olan defterde ekseriyetle imam, vekil, müezzin, naip ve vakıf sorumlusu hakkında belgeler bulunmaktadır. İncelenen sicilde imam ve müezzin tayini ile alakalı belgelere ulaşılmıştır. İmamlar, çalıştıkları mescid ve camilerin vakıflarından ücretlerini günlük olarak almaktaydılar. 212/2 belgede Ayntâb kazasında yer alan Boyacı Câmi'-i şerîf Vakfı'nın mütevellisi olan Hacı Mehmed'in vefat etmesi üzerine yerine İbrahim'in yevmî üç akçe olarak müteveli tayin edildiğini görmekteyiz.

Belgelerde cami ve mescid isimlerinin kişi ya da buldukları konum itibariyle mahalle adları taşıdığı görülmüştür. 213/2 belgede ise Ali en-Neccâr mahallesinden yer alan Ali en-Neccâr Câmi'-i şerifinde müezzin olan Ali'nin görevden alınması üzerine yerine yevmî altı akçe ile Mevlânâ Mehmed'in

²⁷⁸ A. Önkol, N. Bozkurt, *a.g.m.*, s.46.

²⁷⁹ Semavi Eyice, “Cami”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1993, Cilt VII, s.57.

²⁸⁰ A. Akın, *a.g.m.*, s.191.

²⁸¹ A. Akın, *a.g.m.*, s.191.

müezzin olarak tayin edildiğini görmekteyiz. Belgelerden anlaşılacağı üzere siciller cami, mescid, bunların buldukları mahallelerin, yapılan tayinler ve mütevellileri ile alakalı da bilgi vermektedir.

Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 12 tane cami ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Camiler

İbn-i Eyyüb Câmî'î ²⁸²	Ağa Câmî'î ²⁸³	Ahizâde Câmî'î ²⁸⁴
Ali en-Neccâr Câmî'î ²⁸⁵	Bostancı Câmî'î ²⁸⁶	Boyacı Câmî'î ²⁸⁷
7. Kal'a Câmî'î ²⁸⁸	8. Şeyh Fethullah es-Siddikî Câmî'î ²⁸⁹	9. Tahtalı Câmî'î ²⁹⁰
10. Ferhadiye Câmî'î ²⁹¹	11. Eyyüboğlu Câmî'î ²⁹²	12. Ahioğlu Câmî'î ²⁹³

2.3.2. Mescitler

Müslümanların ibadetlerini yaptıkları minderi olmayan yapı olan mescit kelimesi, Arapçada “eğilmek, alını tevazu ile yere koymak” anlamına gelir. Aynı zamanda “ secde edilen yer “ olarak da isimlendirilebilir. Mescitler içinde cuma namazının kılınmadığı küçük mâbedlerdir.²⁹⁴ İslâm müesseselerinin ilk nüvesi olacak en önemli kuruluşu hiç şüphesiz mesciddir. Dini ve sosyal yönü ile bir müessese olarak tanımlanabilecek fonksiyona sahip kılınmış ilerdeki gelişmelere de bir bakıma model olmuştur.²⁹⁵ Mescidler İslamın ilk tarihlerinden

²⁸² A.Ş.S., 26/ 197-3.

²⁸³ A.Ş.S., 26/219-2.

²⁸⁴ A.Ş.S., 26/223-3.

²⁸⁵ A.Ş.S., 26/195-2.

²⁸⁶ A.Ş.S., 26/201-5.

²⁸⁷ A.Ş.S., 26/223-3.

²⁸⁸ A.Ş.S., 26/234-2.

²⁸⁹ A.Ş.S., 26/187-3.

²⁹⁰ A.Ş.S., 26/212-4.

²⁹¹ A.Ş.S., 26/174-3.

²⁹² A.Ş.S., 26/250-1.

²⁹³ A.Ş.S., 26/250-2.

²⁹⁴ B. Canpolat, a.g.e., s.14.

²⁹⁵ An'am Mohamed Osman Elkabashî, *Osmanlı Medinesi: XVI. YY'da Mukaddes Bir Şehrin İdarî, Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 2006, s.34.

itibaren Osmanlı dönemine kadar sadece dini bir yer değil aynı zamanda eğitim ve öğretim yapılan bazı sosyal fonksiyonları olan en önemli kurum olmuştur.

Ayrıca mescidler, bu süre içinde İslam tarihinde yer alan muhtelif devletlerde bir bakıma ana idarî merkezleri de teşkil etmekteydi.²⁹⁶ Sicilde Ayntâb'da mescidler daha çok bulunduğu mahalle veya kurucusunun ismiyle anılmıştır. Kimi mahallelerde bir kimi mahallelerde de birden fazla mescid bulunmaktadır. Ayntâb kazasında yer alan Kara Yusuf Mescidi 'ne imam olan Mehmed'in yerine günlük yevmi bir akçe almak üzere Ahmet'in imam olarak tayin edildiğini 262/3 belgede görmekteyiz. 143/2 belgede ise Yahni Mahallesinde yer alan Hüseyin Efendi'nin yaptırdığı mescid şerif vakfına Receb Efendi'nin müteveli tayin edildiğini incelediğimiz belgede görmekteyiz. Belgelerden anlaşılacağı üzere siciller bize cami mescid ve vakıfların kimler tarafından yapıldığına dair bilgiler de vermektedir. Belgelerde görevli ataması, görevden alınması ve günlük ne kadar ücret aldığı hakkında da bilgiler vermektedir. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 11 tane mescid ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Mescidler

1. Şeyh Ömer Mescidi ²⁹⁷	2. Daracık Mescidi ²⁹⁸	3. Kızılca Mescidi ²⁹⁹
4. Hüseyin Efendi Mescidi ³⁰⁰	5. Molla Halil Mescidi ³⁰¹	6. Lala Mustafa Paşa Mescidi ³⁰²
7. Balıklı Mescidi ³⁰³	8. Mehmed Halife Mescidi ³⁰⁴	9. Kara Yusuf Mescidi ³⁰⁵

²⁹⁶ A.M.O. Elkabashi, a.g.e., s.34.

²⁹⁷ A.Ş.S., 26/227-1.

²⁹⁸ A.Ş.S., 26/245-1.

²⁹⁹ A.Ş.S., 26/173-3.

³⁰⁰ A.Ş.S., 26/143-2.

³⁰¹ A.Ş.S., 26/146-3.

³⁰² A.Ş.S., 26/248-2.

³⁰³ A.Ş.S., 26/254-4.

³⁰⁴ A.Ş.S., 26/254-4.

³⁰⁵ A.Ş.S., 26/ 263-3.

10. Tahtalı Mescidi ³⁰⁶	11. Mahkeme Mescidi ³⁰⁷	
------------------------------------	------------------------------------	--

2.3.3. Zaviyeler

Tarikatların sosyal ve dini faaliyetlerde bulunduğu büyük yapıya tekke küçük yapıya ise zaviye denilmiştir.³⁰⁸ Şehir, kasaba ve köylerde ve yollar üzerinde kurulmuş olup içinde belli bir tarikata mensup şeyh ve dervişlerin yaşadığı ve bulunduğu bölgede gelip geçen yabancıların ve yolcuların bedava misafir edildikleri sosyal kurumlara denilmektedir.³⁰⁹ Tekke ve zaviyelerin bir kısmı devlet tarafından bilhassa yolculuk için tehlikeli olan yerlerde kuruluyordu. Geçitlerde, derbendlerde ve yol üzerinde yolculara bir sığınak niteliğinde olup yiyecek, içecek ve yatacak yer sağlayan ufak misafirhanelere de yine “zâviye” ismi verilmektedir.³¹⁰ Sicilde zaviyeye görevli ataması ve görevden alınması dışında herhangi başka bir bilgi bulunmamaktadır. 210/3 belgede Dülük Baba zaviyesinde Abdülaziz’in zâviyedâr ve mütevellî olarak göreve getirdiğini görmekteyiz. Oruç Baba zaviyesinde zâviyedâr olan İbrahim’in sebepsiz yere görevden alınmasından sonra tekrar görevinin iade edildiğini 205/2 belgede görmekteyiz. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 4 tane zaviye ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Zaviyeler

Dülük Baba Zâviyesi ³¹¹	Oruç Baba Zâviyesi ³¹²
Bahlıklı Zâviyesi ³¹³	Kara Yusuf Zâviyesi ³¹⁴

³⁰⁶ A.Ş.S., 26/266-1.

³⁰⁷ A.Ş.S., 26/270-2.

³⁰⁸ İhsan Burak Birecikli, “Medine-i Urfa Şer’iyye Sicillerine (204,205,218,225 No’lu) Göre Urfa Kazasında Vakıflar”, *Vakıflar Dergisi*, Sayı 37, s.251.

³⁰⁹ İ. B. Birecikli, a.g.m., s.251.

³¹⁰ 250 Ahmet Yaşar Ocak, “Zâviyeler: Dini, Sosyal ve Kültürel Tarih Açısından Bir Deneme”, *Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi Vakıf Dergisi*, Sayı XII, s.250.

³¹¹ A.Ş.S., 26/199-2.

³¹² A.Ş.S., 26/204-2.

³¹³ A.Ş.S., 26/254-4.

³¹⁴ A.Ş.S., 26/263-3.

2.3.4. Medreseler

İslam kültür ve uygarlık hayatının en önemli merkezi medrese olmuştur. Sözlükte “okumak, anlamak, bir metni öğrenmek ve ezberlemek için tekrarlamak anlamına gelen ders (dirâse) kökünden bir mekân ismidir.³¹⁵ Osmanlı medreseleri Selçuklu Medreselerinin devamı niteliğindedir. Orhan Gazi Dönemi’nde 1331 tarihi itibarıyla faaliyete geçen İznik Orhaniyesi Osmanlı medrese geleneğinin ilk halkası olarak kabul edilmektedir.³¹⁶ İslâm eğitim sisteminin temel kurumu olan medrese Osmanlılar döneminde fizikî şartları, mimari özellikleri, programı ve temsil ettiği zihniyetle önemli gelişmeler göstermiştir. Medrese bu dönemde sıbyan mektebinden sonra orta, lise, yükseköğretim ve üniversite eğitime tekabül eden, İslâmî kimliği sebebiyle sadece müslümanların devam ettiği bir eğitim kurumu özelliği taşır.³¹⁷ Osmanlılar’ da yeni fethedilen yerleşim birimlerine medrese inşası yerleşmiş bir âdettir. Osmanlı idaresine giren yerlerde medrese teşkili sadece eğitim amacına değil İslâm dini ve kültürünün yaygınlaşmasına, devlet, aydın ve halk uzlaşmasının teminine ve yönetimin toplumlara benimsetilmesine de yardımcı oluyordu.³¹⁸ Medrese programında yer alan konular aklî ve naklî, dinî ve din dışı ilimler, doğrudan ve dolaylı olarak programda okutulanlar olmak üzere sınıflandırılabilir.³¹⁹

-Dinî bilimler: İlm-i Kur’an, İlm-i Hâdis, İlm-i Fıkıh, Akaid ve Tefsir Dersleri

-Fen ve Beşerî Bilimler: Kelâm, Mantık, Belâğât, Lûgât, Nahiv, Hendese, Hesap, Heyet, İlm-i Hikmet, Tarih ve Coğrafya³²⁰

³¹⁵ Nebi Bozkurt, “Medrese”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVIII, s. 323.

³¹⁶ Arzu Boy, “Medreselerin Kısa Bir Geçmişi ve Kayseri Medreseleri”, *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt IV, Sayı1, s.59

³¹⁷ Mehmet İpşirli “Medrese”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVIII, s. 327.

³¹⁸ M. İpşirli, a.g.m., s.327.

³¹⁹ M. İpşirli, a.g.m., s.327.

³²⁰ Mustafa Şanal, “Osmanlı Devleti’nde Medreselere Ders Programları, Öğretim Metodu, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretimde İhtisaslaşma Bakımından Genel Bir Bakış”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 14, s.151.

Sicilde medrese ile ilgili görevli ataması ve görevden alınması dışında herhangi başka bir bilgi bulunmamaktadır. Ayntâb’ da yer alan Zülkadiriye Medresesine Yusuf bin Halil’in yevmiyesi iki akçe ile mutasarrıf olarak atandığını 193/4 belgede görmekteyiz. Medreselere vakıf görevlilerinin atanabileceğini sicillerde öğrenmekteyiz. Mesela 271/2 Ayntâb Mahkeme Mescidinin imamı ve mütevellî Sunguriyye Medresesi Vakfı’nın mütevellisi Mevlânâ Mehmed Efendi’nin medreseye görevli olarak atandığını görmekteyiz. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 4 tane medrese ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Medreseler

Zülkadiriye Medresesi ³²¹	Sunguriyye Medresesi ³²²
Mahaliye Medresesi ³²³	Mincâliye Medresesi ³²⁴

2.3.5. Çarşılar

Cihar-sûk tamlamasından türemiş olan çarşı Arapça bir kelime olmakla birlikte “sokak, cadde” anlamlarına gelmektedir. Özdeş, çarşayı alış-veriş yapılan ve üstü açık veya kapalı iki tarafında dükkânlar bulunan alanlar olarak açıklamıştır. İnalçık ise çarşayı merkezinde bedesten olan ve çevresinde çeşitli esnaf grupları olan ve bu esnaf gruplarına ait dükkân, han, hamam, cami ve hastanelerin mevcut olduğu alanlar olarak ifade etmiştir.³²⁵ İslam medeniyetindeki şehir geleneğinin bir devamı olarak Osmanlı şehrinde de merkezde çarşı/bedesten yer alırdı. Çarşının hemen yanı başında haftanın belli günlerinde halkın alışverişini yapabildiği pazar kurulurdu. Alışveriş merkezinde

³²¹ A.Ş.S., 26/192-4.

³²² A.Ş.S., 26/270-2.

³²³ A.Ş.S., 26/207-1.

³²⁴ A.Ş.S., 26/270-4.

³²⁵Büşra Canpolat, *27 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1076-1077/M.1666-1667)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2021, s.12.

yani çarşıda değişik esnaf gruplarına ait iş yerleri/dükkânlar bulunurdu.³²⁶ Çarşılara verilen isimler, o çarşının işlevi ve çarşıda satılan mallara dayanmaktaydı. Evliya Çelebi'nin 1671 senesindeki Ayntâb izlenimleri; *Üç bin dokuz yüz dükkânlı büyük bir suk-i sultanisi, iki bedesteni, Uzun çarşısı ve saraçhanesi olup üstleri örtülü kâgir, sağlam, sıradüzeni içinde süslü dükkânlardı.*³²⁷. Defterin incelenen bölümlerinde çarşı bölgesini ifade etmek için “sûk” sözcüğü kullanılmıştır. Örneğin 155/2, 160 /4, 201/4, 222/1, 254/1 numaralı belgelerde “sûk-i sultanisi” sözcüğü geçmekte sultan çarşısı anlamına gelmektedir. 26 numaralı defterde çarşıda olan dükkân satışı ve kiralama ile alakalı belgeler bulunmaktadır. Pazar “üretilen mahsulatın satıldığı yer” anlamına gelmektedir. Sicildeki belgeleri incelediğimizde pazarın Ayntâb için ne kadar kayda değer bir yer olduğu anlaşılmaktadır. Mesela helvacı pazarı, attar pazarı, saraç pazarı ve arpacı pazarı gibi pazarların varlığı bize Ayntâb’da halkın pazarda neler üretip sattığını göstermektedir. İncelenen sicilde 22 tane çarşı ve pazar adı bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Çarşı ve Pazarlar

1. Kazgancı çarşısı ³²⁸	9. Debbağ çarşısı ³²⁹	16. Haffâf pazarı ³³⁰
2. Helvacı pazarı ³³¹	10. Sarâc pazarı ³³²	17. Mumcu pazarı ³³³
3. Arpacı pazarı ³³⁴	11. Demirci pazarı ³³⁵	18. Kefşger (Köşker) çarşısı ³³⁶

³²⁶ Necdet Öztürk, “Çadırdan Saraya 14.15. Yüzyıl Osmanlı Devlet Düzeni”, Yitik Hazine Yayınları, İzmir 2012, s.125.

³²⁷ Ergün Özuslu, “Şehr-i Ayntab-ı Cihan Gaziantep”, T.C. Gaziantep Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Gaziantep, 2016, s.150.

³²⁸ A.Ş.S., 26/144-4.

³²⁹ A.Ş.S., 26/144-4.

³³⁰ A.Ş.S., 26/148-2.

³³¹ A.Ş.S., 26/164-4.

³³² A.Ş.S., 26/164-4.

³³³ A.Ş.S., 26/164-4.

³³⁴ A.Ş.S., 26/165-2.

³³⁵ A.Ş.S., 26/170-3.

³³⁶ A.Ş.S., 26/170-3.

4. Bezir pazarı ³³⁷	12. Attâr pazarı ³³⁸	19. Boyacı pazarı ³³⁹
5. Nalband pazarı ³⁴⁰	13. Mataracı pazarı ³⁴¹	20. Yayıcı pazarı ³⁴²
6. Bezzâzistan ³⁴³	14. Etmekci çarsısı ³⁴⁴	21. Kahvehâne ³⁴⁵
7. Tahıl pazarı ³⁴⁶	15. Samancı pazarı ³⁴⁷	22. Bakkâl dükkânı ³⁴⁸
8. Döğeroğlu pazarı ³⁴⁹		

2.3.6. Vakıflar

Vakıflar, Müslüman Devletlerin ekonomik ve sosyal hayatlarında önemli rol oynamıştır. Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik yapısında vakıfların önemli bir yer tuttuğu da bilinmektedir. İmparatorluğun hemen her bölgesine yayılmış olan vakıf müesseseleri dini, sosyal, eğitim ve ekonomik alanlarda birçok hizmet ifa etmekteydi. Ayrıca bu vakıflar bir nebze de olsa sosyal adaletin sağlanmasında katkı sunmakta idi.³⁵⁰ İslâm-Türk hukuk tarihinin en mühim mevzularından birisidir. Osmanlı tarihinde maarif, sağlık, bayındırlık gibi amme hizmetleri hep bu yolla yerine getirilmiş; hatta halka hizmet eden bir takım memurların maaşları da bu yolla karşılanmıştır. Camiler, mektep, medreseler, tekkeler, hastaneler, köprüler, çeşmeler, su bendleri, hanlar, kervansaraylar hep

³³⁷ A.Ş.S., 26/170-3.

³³⁸ A.Ş.S., 26/184-3.

³³⁹ A.Ş.S., 26/184-4.

³⁴⁰ A.Ş.S., 26/191-3.

³⁴¹ A.Ş.S., 26/192-1.

³⁴² A.Ş.S., 26/207-2.

³⁴³ A.Ş.S., 26/248-2.

³⁴⁴ A.Ş.S., 26/174-2.

³⁴⁵ A.Ş.S., 26/217-1.

³⁴⁶ A.Ş.S., 26/220-1.

³⁴⁷ A.Ş.S., 26/176-4.

³⁴⁸ A.Ş.S., 26/179-5.

³⁴⁹ A.Ş.S., 26/207-2.

³⁵⁰ Ahmet Özkılıç vd., "373 Numaralı 'Ayntâb Livâsı Mufassal Tahrir Defteri (950/1543)", Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2000, s. 15.

vakıflar tarafından yapılmıştır.³⁵¹ Kurulan vakıflar yoksul, fakir ve yardıma muhtaç kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumsal dayanışmayı ve barışı gerçekleştirmiştir.

-Halkın sağlık sorunlarının çözülmesine yardım etmiştir.

-Eğitim ve kültür fonksiyonlarının düzenli bir biçimde ilerlemesini sağlamıştır.

-Kurulan kervansarayların vakıflar aracılığıyla ticari faaliyetlerin yürütülmesi sağlanmıştır.

-Ülkenin bayındırlık faaliyetleri mektepler, camiler, hamamlar, yollar, köprü ve kanallar gibi yapıların oluşturulması sağlanmıştır.³⁵²

İncelenen belgelerde, vakıf dükkânlarının belirli para karşılığında bir sene veya birkaç seneliğine şahıslara kiraya verildiği görülmektedir. Sicilde cami ve mescit gibi dinî kurumlar vakıf kuruluşlarıdır. Ayrıca incelenen sicilde şahısların kendilerine ait mallarını, mülklerini vakfedebilir ve vakıf mallarının tamirlerini de yapabilirlerdi. Mesela Seng-i Taviil mahallesinde yaşayan Osman bin Mahmud'un Yahni mahallesinde bulunan evini, Hüseyin Efendi'nin daha önce yaptırdığı mescid-i şerîfe vakıf olarak bağışladığını 143/3 belgede görmekteyiz. Başka bir belgede ise Fâtih-i Kıbrız Lala Mustafa Paşa'nın Ilgun kasabasında bina yaptırmıştır. İmaret ve câmi'-i şerifi vakfına ait Ayntâb'da bulunan bezzâzistân mülk hanlarını tamir edilmesini ve eksik olanların tamamlanmasını istemiştir.³⁵³ İncelenen sicilde vakıf görevli ataması ve görevlinin görevden alınması ile alakalı belgeler de mevcuttur. Tayinler çoğunlukla vefat eden mütevellilerin yerine yapıldığını incelenen belgelerde görülmektedir. Örneğin Boyacı Câmî'-i şerîf Vakfı'nın mütevellisi Hacı Mehmed'in vefat etmesi üzerine İbrahim'in müteveli olarak tayin edildiğini 212/2 belgesinde görmekteyiz. Verilen örneklerle beraber incelenen defterde 16 tane vakıf ismi bulunmuş ve bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

³⁵¹ Ekrem Buğra Ekinci, “*Osmanlı Hukuku, Adalet ve Mülk*, Arı Sanat Yayınları, İstanbul 2008 s.414.

³⁵² Behiye Bulut, *Osmanlı Döneminde, Urfa Belediye Tarihi*, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Şanlıurfa 2019, s. 11.

³⁵³ A.Ş.S., 26/ 249-2.

Tablo 9: 26 nolu Sicilde Tespit Edilen Vakıflar

1. Ömer Mihmandar el-Çelebi Vakfı ³⁵⁴	2. Ahioğlu Câmi‘-i şerîfinde Vakfı ³⁵⁵	3. Ahizâde Vakfı ³⁵⁶
4. Askalan Vakfı ³⁵⁷	5. Boyacı Câmi‘-i şerîfi Vakfı ³⁵⁸	6. Daracık Mescid Vakfı ³⁵⁹
7. El-Hâc Derviş Vakfı ³⁶⁰	8. Hataboğlu Vakfı ³⁶¹	9. Hekim Hâmı Vakfı ³⁶²
10. Mahmud Paşa Vakfı ³⁶³	11. Neccâr Abdi Vakfı ³⁶⁴	12. Ömer Mihmandar el-Çelebi Vakfı ³⁶⁵
13. Sunguriyye Medresesi Vakfı ³⁶⁶	14. Şerhan(?) Vakfı ³⁶⁷	15. Şeyh Abdurrahman Vakfı ³⁶⁸
16. Mincâliye Vakfı ³⁶⁹		

2.4. Kamu ve Özel Hukuk

2.4.1. Malî ve Adlî Davalar

2.4.1.1. Alacak -Verecek Davaları

Borç terimi Türkçe’de birbirinden farklı üç mânada kullanılmaktadır. En geniş kapsamıyla borç (veya borç ilişkisi), iki veya daha fazla kişi arasında birini

³⁵⁴ A.Ş.S., 26/207-1.

³⁵⁵ A.Ş.S., 26/250-2.

³⁵⁶ A.Ş.S., 26/223-3.

³⁵⁷ A.Ş.S., 26/155-3.

³⁵⁸ A.Ş.S., 26/213-2.

³⁵⁹ A.Ş.S., 26/245-2.

³⁶⁰ A.Ş.S., 26/153-2.

³⁶¹ A.Ş.S., 26/270-3.

³⁶² A.Ş.S., 26/192-2.

³⁶³ A.Ş.S., 26/ 263-4.

³⁶⁴ A.Ş.S., 26/148-2.

³⁶⁵ A.Ş.S., 26/207-2.

³⁶⁶ A.Ş.S., 26/270-2.

³⁶⁷ A.Ş.S., 26/197-4.

³⁶⁸ A.Ş.S., 26/263-2.

³⁶⁹ A.Ş.S., 26/270-4.

diğerine veya her ikisini birbirine karşı bir edimde (edâ) bulunmakla yükümlü kılan hukukî bağıdır. Sadece bir tarafın edimde bulunmakla yükümlü olduğu borç ilişkisine tek taraflı, her iki tarafın yükümlü olduğu borç ilişkisine de iki taraflı borç denir.³⁷⁰ Ayntâb 26 nolu defterde alacak-verecek davaları Şer'iyeye sicil kayıtlarına yansımıştır. Çoğunlukla belgelerde kişisel borçlar, ahalinin birbirlerinin kefaleti ile aldıkları borçlara daırdır. Sicilde, alacak-verecek işlerinde daha sonra herhangi bir sorunla karşılaşmamak adına kadı huzurunda şahitler eşliğinde alacağı olduğu miktarı ve hangi tarihe kadar mühlet verildiği kaydedilmektedir. Alacaklı olan kişi, parasını aldıktan sonra borçlu olan kişiyle alakası kalmadığına ve alacağını aldığına dair belgeler de sicilde yer almaktadır. Sicilde borç ile ilgili bir belgeyi incelediğimizde Hayık Müslüman mahallesinde yaşayan Kerakos kızı Maryem, ölen eşi Beğos'a Üstad Ahmed'in 390 kuruş borçlu olduğunu söyleyerek mahkemeye şikâyette bulunmuştur. Yapılan araştırma sonucu Maryem'e 200 kuruş para ödenmiştir.³⁷¹

Sicilde borç davalarında borçlu şahıs borcunu ödemedi vefat etmiş ise alacaklı kişi borcunu borçlunun terekesinden talep etme hakkına sahip olmaktadır. Hayık mahallesinde vefat eden Yusuf bin Abdullah'ın karısı Fatıma Hatun'un vekili İsa ve kızının vasisi İbrahim bin Abdullah ile kocası Yusuf'un borçlu olduğu Yakup'a borcunu ödenmek için terekesinden mülkünü 70 esedî kuruşu satmıştır.³⁷² Başka bir borç davasında Şarkiyan mahallesinden yaşayan Hacı Ebubekir, Mehmed Beşe ile aralarında ortaklaşa mal aldıklarını 100 kuruş hakkı olduğunu ifade ederek parayı talep etmiştir. Mehmed cevabında aralarında eşya alım-satımı olduğunun doğru olduğunu ancak sadece 45 kuruş borcu olduğu, onu dahi sonra tam verdiğini ifade ettikten sonra şahitlerin de şehadetiyle³⁷³ aynı ifade ortaya çıkınca Hacı Ebubekir bu parayı istemekten men edildiğini belgede görmekteyiz.

³⁷⁰ Mehmet Akif Aydın, "Borç", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1992, Cilt VI, s.119.

³⁷¹ A.Ş.S., 26/139-1.

³⁷² A.Ş.S., 26/172-1.

³⁷³ A.Ş.S., 26/151-4.

2.4.1.2. Alım- Satım Davaları

Alım satım işlemleri sicillere kaydedilirken kalıplaşmış ifadeler kullanılmaktadır. Başta satıcı hakkında bilgiler verilmektedir. Örneğin oturduğu mahalle veya köy, satıcının lakabı, ismi babasının ismiyle birlikte yazılır. Kefili varsa onun ismi de kaydedilir. Kişiler arası arz-talep ilişkilerini içeren vesikalar bu grup içerisinde değerlendirilmiştir. Bu türden belgeler içerisinde ev, bağ, bahçe, arazi, bostan, dükkân ve değirmen gibi gayrimenkuller yanında köle ve her türlü eşya satışlarını içeren satış hüccetleri bulunmaktadır. Yapılan satışlar Müslümanlar arasında olabildiği gibi Müslümanlarla zimmîler arasında da olabilmekteydi. Satış türleri arasında en yaygın kullanılanı ise kati satış anlamına gelen bey-i bat'tır. Bunun yanı sıra belirli bir süre içinde satılan malı geri almak şartıyla yapılan bey'-i bi'l-vefa 16 ve belirlenen bir zamanda ödenmesi şart koşularak yapılan vadeli 17 satış türleri de mevcuttu. Yine bu belgeler içerisinde mir-i için yapılan ve parası beyt'ül-mâl'e aktarılan satışlarda bulunmaktadır.³⁷⁴

Sicilde Kadı'nın noter görevi görmüş olmasından dolayı alım-satıma dair birçok belgeye rastlamak mümkündür. Çoğunlukla ev, arsa, bağ, bahçe ve dükkân satışları olduğu görülmektedir. Genellikle satışların nedenleri belgelere yansımıştır. Sicilde Ayntâb mülk satışı içinde standart bir usul kullanılmıştır.³⁷⁵ İncelediğimiz 139/4 belgesinde satışı yapılan evlere dair ayrıntılı bilgi verildiği anlaşılmaktadır.³⁷⁶ Çalışılan defterde; ev satışlarında ev yerine "menzil"³⁷⁷, beyt³⁷⁸, tek katlı evlere "tahtânî"³⁷⁹, birden fazla katlı evler için de

³⁷⁴ Z. Koçak, *a.g.m.*, s.180.

³⁷⁵ A.Ş.S., 26/139-4. *Bostancı mahallesinde yaşayan Uğurlu oğlu Veli "mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bahar oğlu mülkü ve üç taraftan tarik-i nâfiz ve gayr-ı nâfiz ile mahdûd mu'ayyen üç beyt tahtânî ve iki beyt fevkânî ve iki... ve havluyu müştemil mülk menzilimi yüz yirmi sekiz aded esedî guruşa merkûm el-Hâc Mehmed Ağa'ya bey'-i bāt-ı kat'î ile bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz yirmi sekiz guruşu müşterî-i merkûm Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz kabz eyledim.*

³⁷⁶ A.Ş.S., 26/139-4.

³⁷⁷ A.Ş.S., 26/140-2.

³⁷⁸ A.Ş.S., 26/160-4.

³⁷⁹ A.Ş.S., 26/162-6.

“fevkānî³⁸⁰” ifadesi kullanılmıştır. Başka bir belgede ise Tövbe mahallesinden yaşayan Ali kızı Rabia'nın vekili olan Ali'nin, Rabia'nın bağımlı 20 esedî kuruşa sattığını ve parasının tümünü aldığını³⁸¹ sicille kayıt edildiğini incelediğimiz belgede görmekteyiz. İncelenen sicilde alacak davalarında bazı kişilerin gayrinizami istekleri ile karşılaşmış ancak yapılan dava sonuçlarında her şey açığa çıkmıştır. Örneğin Ali Neccâr mahallesinde yaşayan Hacı Mehmed, kendisi küçükken vefat eden babasından kalan mülkünü amcası Ömer'in sattığını iddia etmiş ve mahkemeye giderek amcasından davacı olmuştur. Yapılan soruşturma sonucunda mülkün babası Hasan ve amcası Ömer tarafından 60 kuruşa satılmış olduğu şahitlerle ispatlanmış ve Hacı Mehmed'in mülkten davadan men edildiğini³⁸² görmekteyiz.

2.4.1.3. Mülk Satışları

Sicil kayıtlarında genellikle emlak satışlarında ev satışları yapıldığı görülmektedir. Sicillerde ev yerine bazen menzil ve bey ismi kullanılmaktadır. Satış yapılan emlak hakkındaki bilgiler ayrıntılı bir şekilde sicillere yazılmaktadır. Fiyatların belirlenmesinde serbest piyasa ekonomisi şartlarının geçerli olduğu görülür. Aynı türdeki malların fiyatlarındaki farklılıkta çeşitli faktörlerin etkisi bulunmaktadır. Menzillerde kullanılan birimlerin fazlalığı etkili olurken bağ ve tarlada mülkün büyüklüğü, sulanabilir olması, içinde ağaç bulunması, verimliliği; dükkân da ise çarşı merkezinde olması ve bölüm sayısı fiyatı belirleyen temel etkenler olarak sayılabilir.³⁸³ Ayntâb'da yapılan ev satışlarında farklılık gösteren bir müstemilat listesine rastlanmaktadır. İncelenen sicilde farklı sebeplerden ötürü ev satışı yapıldığını görmekteyiz. Örneğin miras, takas, nafaka veya borç nedeni ile satışlar gerçekleşmiştir. Satış yapılan yerin sakinleri hakkında bilgiler de sicillerde yer almaktadır. Ev satışlarının bir kısmı miras paylaşımı sonrası yapılmıştır. Miras kalan evler, bazen hisse olarak satılmıştır. Miras olarak satılan bir mülke örnek vermek gerekirse; Çukur

³⁸⁰ A.Ş.S., 26/168-2.

³⁸¹ A.Ş.S., 26/145-2.

³⁸² A.Ş.S., 26/184-3.

³⁸³ Mustafa Polat, “14 Numaralı Şer'iyye Siciline Göre 1670 Yılında Konya'da Gayrimenkul Satışları”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 91, s.50.

mahallesinde yaşayan Hadice Hatun'un Hacı Kaya'ya kendi dükkân hissesini 90 kuruşa sattığını görmekteyiz.³⁸⁴ Başka bir belgede ise "EhI-i Cefa mahallesinden vefat eden İbrahim'in büyük oğlu Yusuf bütün kardeşleri ismine vekâleten ve vekâleti de şahitlerle sabit olduktan sonra ev ve bütün müstemilatıyla birlikte Musa ve Mustafa kişilerine 103 esedî kuruşa sattığını"³⁸⁵ incelediğimiz belgede görmekteyiz.

2.4.1.4. Ticaret ve Ticaret Ürünleri

Ayntâb eski yerleşim yerlerinden biri olmasından dolayı birçok defa el değiştirmiştir. Şehirlerin yer şekilleri ve ulaşım imkânları o yerin üretim şekli üzerinde de etkili olmuştur. Tarihi İpek Yolu'nun Ayntâb topraklarından geçmesi şehrin, ticaretin önemini arttırmıştır. Ayntâb, İran, Hindistan ve Avrupalı tüccarların buluştuğu bir merkez olmuştur. Ancak, Ayntâb tüccarları en çok Halep tüccarlarıyla iş yapmışlardır. XVI. Yüzyılda Ayntâb özellikle dokumacılık alanında gelirmiştir. Ayntâb dışarıya mal sattığı gibi doğrudan da çok sayıda mal almıştır. Tahrir defterlerine göre Ayntâb 'ta 1536 senesinde 1333, 1543 senesinde ise 1600 dükkân tespit edilmiştir. Şehir halkı bedesten, kırışhane, boyahane dükkânları, başhane, şem 'hane ve kasap dükkânları gibi büyük işletmeleri kullanmıştır.³⁸⁶

26 nolu sicil belgelerine göre Ayntâb bölgesi verimli arazilerine sahipti. Yöre halkı bağcılık ve bahçecilikle uğraşmıştır. Bağcılık yapılan yerlerde meyve ve sebze yetiştirildiği de defterde tespit edilmiştir. İncir, zeytin, fıstık, üzüm, ceviz, erik ve zerdali bu yörede yetişen ürünlerden bazılarıdır. Yetiştirilen ürünler hasat mevsiminde merkeplerle şehre taşınarak pazarda satışa sunulmuş, köylerdeki çiftçiler kadar şehirdeki tüccarlar da işin ticaretini yapmışlardır. Çalışılan defterde ürün satışı ile ilgili bir belgeyi incelediğimizde İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Emine'nin, Seylan köyünde bulunan armut bahçesini Hüseyin'e 74 esedî kuruşa tarlasını vekili aracılığı ile sattığını görmekteyiz.³⁸⁷

³⁸⁴ A.Ş.S., 26/181-5.

³⁸⁵ A.Ş.S., 26/148-1.

³⁸⁶ B. Çiftçi a.g.e., s.42.

³⁸⁷ A.Ş.S., 26/158-2.

Hayvancılık ve tarım, Ayntâb'ın iktisadi yapısında eskiden beri önemli bir yere sahiptir. İncelenen sicile göre, halkın tarımdan sonraki en önemli geçim kaynağı o devirde de hayvancılık idi. Ayrıca Ayntâb'ın verimli tarım arazileri işlek yolların güzergâhında olması sebebiyle başka şehirlere büyük ve küçükbaş hayvanlar satışları yapılmıştır. Canlı hayvan satışlarında deve, öküz, inek, at, dana, keçi, oğlak ve koyun başta olmak üzere, farklı hayvan satışları yapılmıştır. Bu kabilden bir tespite göre, Beydili cemaati, 1500 koyununu 12 bin 500 kuruşa devlete satmıştır.³⁸⁸

İncelediğimiz sicilde alım-satımlarda ve borç alıp vermede kullanılan paranın ne olduğunu da görmekteyiz. Sicilin tutulduğu dönemde en çok kullanılan para cinsinin altın olduğu görmekteyiz. Altının yanında akçe, para ve kuruşun kullanıldığı da yine belgelerden tespit edilebilmektedir.

Belgelere göre, kadınlar da vekilleri vasıtasıyla ticarete aktif olarak görev almışlardır. Mesela, Kürkcuyan mahallesinden olup vefat eden Mehmed'in karısı ve kızlarının vasisi olan Kerime, vefat eden kocasının Kenan'a olan 18 kuruş borcunu ödemek için Eril köyünde olan üzüm bağına açık artırmaya satışa çıkarmıştır.³⁸⁹ Bağ satışına kimsenin rağbet etmemesi üzerine borcun karşılığı olarak bağı Kenan'a satmıştır.

2.4.1.5. Kiralama (İcâre)

İslâm borçlar hukukunda menfaatin ücret karşılığında temlik edilmesini konu alan, günümüzde kira, iş ve kısmen de istisnâ akdine tekabül eden akiddir.³⁹⁰ 26 nolu defterde kira sözcüğü yerine icâre sözcüğü kullanılmaktadır. Defterde kira ile ilgili birden fazla belge vardır. Vakıflara ait mülklerin kiraya verilmesi ile ilgili belgeler de bulunmaktadır. Vakıfla alakalı belgelerden birkaçına göre, Ayntâb'da bulunan Ömer Mihmandar el-Çelebi Vakfı'nın; bir hamam, bir tiftik değirmeni, bir yaycı dükkânı, bir hanı ve dört dükkânı iki

³⁸⁸ A.Ş.S., 26/263-1.

³⁸⁹ A.Ş.S., 26/154-2.

³⁹⁰ Ali Bardakoğlu, "İcare", *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2000, Cilt XXI, s.379.

seneliğine 91 esedî kuruşa kiraya verilmiştir.³⁹¹ 26 sicilde kiralama ile ilgili standart bir usul kullanılmıştır.³⁹² Ayntâb'da olan mumhane dükkânı ayda 2 esedî kuruşa Kör Ahmed'e kiraya verilmiştir. Dimos emini Asaf Ağa, 1073 senesinde 850 riyâl kuruş karşılığında Şaban Çelebi'ye bağını kiraya vermiştir.

2.4.1.6. Hırsızlık (Sirkat)

Hırsızlık eski Türkçe de uğrulama Arapça 'da sirkat ve serika kelimeleriyle ifade edilmiştir.³⁹³ Hırsızlık başkasına ait olan mülkü veya malı gizlice almaya denir. 26 nolu sicilde kayda geçen önemli davalardan biri de hırsızlık olaylarıdır. Defterde hırsızlık ile ilgili bir belge bulunmaktadır. Buna göre, Ayntâb kazasına bağlı bir köyde bulunan Osman, yedi sene önce kulağı delik beyaz bir atının çalındığını, şimdi o atın İbrahim Ağa yanında bulunduğunu dile getirip araştırılmasını istemiştir. İbrahim Ağa ise öldürülen Rişvan oğlu Mehmed'in katledilince malları miri malı olduğundan atı oradan satın aldığını, atında şuan yanında olmadığını ifade edince kadı Osman'dan şahit, İbrahim'den de atı getirmesini istemiştir.³⁹⁴ İlgili cümleden çıkaracağımız sonuca göre davanın sonuçlanmayıp dava takibi için bir sonraki duruşmaya ertelendiğini görmekteyiz.

2.4.1.7. Yaralanma ve Katl Davaları

Sözlükte cerh kelimesi maddî veya mânevî olarak “yaralamak” demektir.³⁹⁵ Sicilde yaralanmalar ile ilgili davalarda yaralanma kelimesi yerine mecruh eyledi veya cerh eyledi gibi sözcükler kullanılmıştır. 26 nolu sicile göre, yaralamalar genellikle kavga sonucu, düşerek yaralanma, bıçakla yaralanma, hançerle yaralanma, hançer kabzası, balta, kılıç ve taş gibi araçlar kullanılmak suretiyle gerçekleşmiştir. Mesela, Kürkciyan Mahallesinde yaşayan Ömer bin

³⁹¹A.Ş.S., 26/ 207-2.

³⁹² A.Ş.S., 26/ 193-5. *Ayntâb'da vâki' şem'hâne icârî için bir sene tamâmına değin tâlib olan Kör Ahmed nâm kimesneye mezkûr şem'hâneyi bize 'âid olan hissemiz ki beher aylığı iki esedî guruşa icâra.*

³⁹³ Hasan Ali eş Şazeli, “Cinayet”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1993, Cilt VIII, s.14.

³⁹⁴ A.Ş.S., 26/155-2.

³⁹⁵ Emin Aşıkutlu, “Cerh ve Ta'dil”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1993, Cilt VII, s.394.

Mustafa'nın Mirza Beşe tarafından bıçak ile yaralanmış olduğu, şahitler aracılığı ve dava sonucunda ispatlanmıştır.³⁹⁶ Ayntâb kazasına bağlı Hıyam köyünden Ramazan bin Osman, el-Hâc Ömer bin el-Hâc Muhsin'i köyün önünde olan bağının içinde birkaç yerinden bıçaklayıp yaralamıştır. Konu, şahitler ve açılan dava sonucunda mahkemede ispatlanmıştır.³⁹⁷ Boyacı mahallesinde yaşayan Mehmed Beşe, aynı mahalleden Hasan tarafından kılıçla yaralanmıştır. Mehmed Beşe'nin annesi Yemen, mahkemeye giderek Hasan'ı şikâyet etmiştir. Durum araştırılmış ve olayın doğruluğu ispatlanmıştır.³⁹⁸

Sicilde rastlanan bir konu da katil ya da öldürme olaylarıdır. Sözlükte ve örfte “bir canlının bir başka canlıyı öldürmesi” şeklinde geniş bir anlamı bulunan katil (katl) kelimesi, İslâm hukukunda bir kimsenin hukuken can dokunulmazlığı bulunan bir şahsın ölümüne yol açacak bir davranışta bulunmasını, teknik tabiriyle adam öldürme cürmünü ifade eder.³⁹⁹ En dar anlamıyla cinayet, adam öldürme ve müessir fiil karşılığında kullanılır. Böyle bir fiilde bulunan kimseye câni, bu fiile mâruz kalana da mecniyyün aleyh denir.⁴⁰⁰ Bu kabildeki belge örneklerine bakılırsa, mahkemelerin şikâyet üzerine cinayet araştırmaları için takibat yapmış oldukları görülmektedir. Mesela, Kilid isimli köyde bulunan Türkmen tayfasına tabi askerlerin, bölgedeki insanları öldürdüğü iddiasıyla mahkemeye yapılan bir şikâyete göre, öldürülen Kara Burcoğlu Ali adlı şahsın katillerinden birinin ele geçirilmesi üzerine, bölge kadısı Mevlâna Ömer, cinayetin araştırılması için Mevlânâ Ömer Çelebi'yi naib olarak tayin etmiştir.⁴⁰¹ Başka bir belgeye göre, Körenci mahallesinden olup vefat eden Yakup oğlu Beder zımminin kardeşi olan Musa, Ömer Ağa'nın adamlarından Ahmet Bey'in, cizyesinin yeterli olmadığı iddiasıyla kardeşi Beder'i hapse attırması olduğunu ve orada ölümüne sebebiyet verdiğini, bunun araştırılmasını talep ettiğini ileri sürerek dava açmıştır. Ahmet Bey ise, Beder'i

³⁹⁶ A.Ş.S., 26/157-4.

³⁹⁷ A.Ş.S., 26/147-3.

³⁹⁸ A.Ş.S., 26/144-1.

³⁹⁹ B.Çiftçi, a.g.e., s.31.

⁴⁰⁰ H.A. eş Şazeli, a.g.m.s14.

⁴⁰¹ A.Ş.S., 26/181-3.

hapise attırıldığını ve hapisanede kendi eceliyle öldüğünü ifade etmiştir. Yapılan soruşturma ve şahitlerin dinlenmesinden sonra Ahmet Bey'in suçsuz olduğu anlaşılmıştır.⁴⁰²

2.4.1.8. Diğer Asayiş Davaları

Sicil defterlerine tescil edilen vakfiye, nafaka, miras dâvaları, resm-i kısmet, ilâm, husûmete müteallik dâvalar, nikâh vesaire şer'î mahkemelere mahsus bir usul ve kaide altında kaleme alınır ve bu tahrir tarzına sakk-i şer'î denilirdi.⁴⁰³ Huk, hakkın çoğuludur. Hukukullah ve hukuku ibâd olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Hukukullah, Allah'ın hakları demek olup, aslında cemiyetin hakkını ifade eden Hukuku ibâd ise, kul hakları demek olup, şahsî hakları gösteren bir suç ya hukuku liahı ya hukuku ibâdı, yahud da her ikisini ihlâl eden, Hukuku ibâd söz konusu olan suçlarda, dava hakkı şahıslara aitti. Şahsın hakkı yerine getirilmedikçe, mesuliyetten kurtulamazdı. Zina, yol kesme, hırsızlık gibi suçlar, hakkullahı ihlâl eden suçlardandır. Bunlar da şahısların talep etmesi şart olmayıp, re'sen takip edilirdi. Hırsızlık, yol kesme gibi suçlarda hakkulibâd varsa da, hakkullah ağır basan adam öldürme, müessir fiil, kaza gibi suçlar hakkulibâdı ihlâl eden suçlardır. Hakkulibâd olan her suçta bir de hakkullah vardı. Bunun mânâsı, şahısların talebi olmasa da hükümet bunlara ceza verebilirdi.⁴⁰⁴

Osmanlı kadısının görevlerinden biri de şehrin diğer askerî-idarî yöneticileriyle birlikte asayişî sağlamaktı. Kadı, şehrin askerî-idarî yöneticilerinin tespit ettikleri davaları mahkemede, şeri hukuk ve kanunnamelere uygun olarak davaları çözerdi. Davaların hepsi sicillere olduğu gibi yazılırdı. Sosyal içerikli davaların konuları genellikle, yaralama, öldürme, hırsızlık, gasb, darb, hâne baskını, tecavüz, vb. şahsi olaylardı. Osmanlı toplumun temel taşı olan ailenin sosyoekonomik yapısını oluşturan ailede sicillerde sık rastlanan davalardandı. Sicilde dikkat çeken bir husus ise açık arttırmayla alakalı belgelerin olmasıydı. Mesela, Hayık Müslüman

⁴⁰² A.Ş.S., 26/144-3.

⁴⁰³ İ. Ortaylı, a.g.e.,s117.

⁴⁰⁴ E.B. Ekinci a.g.e., s.331.

mahallesinden olup vefat eden Yusuf bin Abdullah'ın karısı Fatıma, vekili İsa ve kızı Meryem'in vasisi olan İbrahim bin Abdullah, Yusuf bin Abdullah'tan kalan mülkü açık arttırmayla Yakup'a 70 esedî kuruşa satmışlardır.⁴⁰⁵ Sicilde dikkat çeken başka bir belge ise toplumsal hayatın sakinliğini ve düzenini bozan gayri ahlaki olaylardır. Huzurun tekrar sağlanması adına halktan gelen şikâyetler her vakit dikkate alınıp çözüm üretilmeye çalışılmıştır. İncelenen sicilde de bunla alakalı bir belgeye rastlanmıştır. Ayntâb'da memur Asaf Paşa'ya Kürkciyan mahallesinde yaşayan halk "*Emine hatun menziline ekser evkâtda nâ-mahrem kimesneler duhûl eder deyü*"⁴⁰⁶ evine yapancı kişileri alıyor diye şikâyet edilmiştir. Durumun araştırılması ve şahitlerin dinlenilmesi için takibat başlatılmıştır.

2.4.2. Aile Hukuku

2.4.2.1. Evlenme

Evlilik, kadın ve erkek arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya müsaade eden ve taraflara karşılıklı hak ve vazifeler yükleyen bir akit olmakla beraber aynı zamanda, erkek ve kadın ilişkisini meşru temele dayandıran toplumsal bir ilişkidir.⁴⁰⁷ Evlenmede, evlenecek erkek kadına mehir ismi verilen bir para veya mal vermek zorundadır. Mehrin miktarı erkeğin malî gücüne ve kızın sosyal durumuna göre değişebilir. Genellikle, mehrin bir kısmı peşin ödenir ki buna mehri muaccel denir.

Mehri müeccel denen diğer kısmı ise, ilerde kararlaştırılan bir tarihte herhâlde evliliğin sona ermesi anında kadına ödenir.⁴⁰⁸ Evlenmeyi bir satış akdi telâkkî edenler, mehri de satış bedeli olarak kabul ederler. Bazı müellifler ise, mehri kocanın talâk yetkisini kötüye kullanmasını önleyen bir vasıta; bazıları da boşanma veya ölüm halinde kadının geleceğini teminat altına alacak bir garanti olarak tavsif ederler.⁴⁰⁹

⁴⁰⁵ A.Ş.S., 26/172-1.

⁴⁰⁶ A.Ş.S., 26/140-3.

⁴⁰⁷ Z.Koçak, a.g.e., s.270.

⁴⁰⁸ H.Cin, a.g.e.,s.353.

⁴⁰⁹ H.Cin, a.g.e.,s.353.

Ayntâb ‘da evlilik ilişkileri çerçevesinde de ev satışları gerçekleşmiştir. Bu satışlar genellikle erkek tarafından kadına, mihr ve nafaka bedeline karşılık yapılmıştır.⁴¹⁰ 26 nolu defterde bunlarla ilgili birkaç belge bulunmaktadır. Mesela, İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Â‘işe, vefat eden eşi Ömer’in kendisine mehir olarak verilen evini Mehmet Beşe’ye altmış esedi kuruşa satmıştır.⁴¹¹ Bir belgeye göre, yaşı küçük olan Fatıma’nın, vekili olmadan Mehmet ile nikâhlarının kıyılabilmesine karar verilmiştir.⁴¹² Başka bir tespite göre, Kürtenciyan mahallesinde yaşayan Fatıma, kocası Hüseyin tarafından şiddete maruz kalarak boşatılmış ve nafakasız bırakılmıştır. Fatıma kendisine uygun bir eş ile tekrar evlenmek istemiştir.⁴¹³ İncelenen belgede kadınların evlenmek için mahkemelere başvurduklarını görmekteyiz.

2.4.2.2. Boşanma

Hukukî ve ahlâkî bir birlik olan evlilik bazen sarsılır ve hattâ yıkılma tehlikesiyle karşılaşabilir. Bu duruma eşlerden birinin veya her ikisinin davranışları sebebiyet vermiş olabilir. Eşler boşanma yoluna başvurmak suretiyle böyle bir evliliği sonlandırabilirler.⁴¹⁴ Osmanlı Devleti’nde İslâm aile hukukunun kuralları geçerliydi. Taraflardan birinin evliliği bitirme düşüncesi boşanmayı mümkün kılmaktaydı. İslâm aile hukuku müslüman bir erkeğe aynı anda dört kadınla evlenebilme müsaadesini vermiştir. Fakat Türkler arasında çok fazla eşle evliliğin pek fazla tercih edilmediği bilinmektedir.⁴¹⁵

Osmanlı Devleti’nin hukuk sisteminde boşanma işlemi kadı huzurunda şahitler tutularak gerçekleşirdi. Bu durumda genellikle belirleyici koca olmasına rağmen kadınlar da boşanmayı istediğini 26 nolu belgelerde görmekteyiz. 151/2 belge ise diğer boşanma davalardan farklı bir durum göze çarpmaktadır. İncelenen belgelerde mesela, Şhreküstü’de yaşayan Deli Halil, eğer karım

⁴¹⁰ Z.Koçak, a.g.e., s.191.

⁴¹¹ A.Ş.S., 26/171-5.

⁴¹² A.Ş.S., 26/150-1.

⁴¹³ A.Ş.S., 26/155-1.

⁴¹⁴ Halil Cin, “İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme”, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974, s.353.

⁴¹⁵ N.Özel, a.g.e., s.17.

Züleyha'ya şiddet uygularsa, karısının boşanmasını istediğini görmekteyiz.⁴¹⁶ Başka bir belgede Telbeşar kazasına bağlı Murdâne köyünde yaşayan Ömer'in karısı Züleyha'yı şahitler huzurunda boşadığı anlaşılmaktadır.⁴¹⁷

2.4.2.3. Nafaka

Sözlükte nafaka kelimesi “çıkılmak, gitmek, sarf etmek, harcamak, tüketmek” anlamındaki infâk mastarından türetilmiş olup “azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para vb. maddî değerler” mânasına gelir. Fıkıh istilâhında ise yiyecek, elbise ve içinde duracak ev, oturma gibi şeylere denmektedir.⁴¹⁸ İslâm hukukunda kişinin başka varlıkları görüp gözetme yükümlülüğü belirli yakınlarıyla sınırlı olmayıp köle, hayvan ve cansızlara karşı da bu kapsamda sorumlulukları bulunduğundan İslâm hukukçuları tarafından nafaka için farklı tarifler yapılmıştır.⁴¹⁹

Evlilik akdinin hukukî sonuçları olduğu hususunda örfî ve şerî hukukçular fikir birliği içindedir. Evlilik süresince bu yükümlülük devam eder; evliliğin sona ermesi halinde iddet nafakası ödenip ödenmemesi evliliği sona erdiren sebebe göre değişiklik gösterir.⁴²⁰ Nafaka borçlusunu olan koca, karısının normal şekilde hayatını devam ettirebilmesi için gerekli olan yiyecek, içecek ve diğer ihtiyaç maddelerini temin etmek, yazlık-kışık ayırımına dikkat ederek giyim ihtiyacını karşılamak, sosyal durumuyla mütenasip dayalı döşeli bir mesken temin etmek zorundadır. Bu hususlarda eşlerin malî durumu ve çevrenin örf ve âdeti dikkate alınır.⁴²¹ 26 nolu defterde kaydedilmiş olan dava örnekleri arasında nafaka davaları fazlasıyla yer almaktadır. Nafaka ile ilgili bir belgede Şehreküstü mahallesinde yaşayan Hasan, eşi Ümmü Gülsüm'ü boşamıştır. Ümmü Gülsüm nafaka talebi ile mahkemeye başvuru yapmıştır. Nafaka talebinin reddedildiğini

⁴¹⁶ A.Ş.S., 26/151-2.

⁴¹⁷ A.Ş.S., 26/163-1.

⁴¹⁸ Nazan Özel, *23 Numaralı Antep Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu Ve Değerlendirme*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Muğla 2006, s.16.

⁴¹⁹ Celal Erbay, “Nafaka”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2006, Cilt XXXII, s.282.

⁴²⁰ C. Erbay, a.g.m., s. 282.

⁴²¹ C. Erbay, a.g.m., s. 282.

incelediğimiz belgede görmekteyiz.⁴²² Başka olaylara dair örnekler bakılırsa, Tura hatun, kocası Abdurrahman'dan mehr-i müeccel ve nafaka istemek için mahkemeye başvurmuştur.⁴²³ Çukur mahallesinden Hacı Süleyman'ın vefatı üzerine karısı Hadice, kızları Fatıma ve Dursun Kaya için nafaka talebi ile mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme, Süleyman'ın karısı ve çocuklarına günde 7 akçelik nafaka verilmesine karar vermiştir.⁴²⁴

2.4.2.4. Kefaret

Kendi zimmetini başkasının zimmetine ekleyerek onun yüklediği şeyi şahsen kendine yüklenen kişiye kefil, adına kefil olunan asıl borçluya mekfülün anh, yararına kefil olunan alacaklıya mekfülün leh, kefilin kabul veya eda etmeyi üstlendiği şeye de mekfülün bih denilir.⁴²⁵ 26 nolu belgelerde kefarete dava örnekleri arasında yer almaktadır. Bu kabilden olmak üzere, Cevizlice Mahallesinden Hadice Hatun, kardeşleri Hacı Ali, Hacı Ahmed ve Hacı Veli'ye kefil olmuştur. Aralarındaki mal meselesinden dolayı Hacı Ahmed'e elli kuruş verilmiştir.⁴²⁶ Kürtenciyan mahallesinden Ahmed, Mehmed'in kefaleti dolayısıyla Mehmed'in kardeşi Hüseyin'den 195 kuruşluk pekmez ve üzüm parasını bir süre için almamıştır. Parasını, kefil olan Mehmed'den talep etmiştir. Şahitlerin de aynı şeyi dile getirmesiyle mahkemece kefil olan Mehmed'in parayı ödemesi kararlaştırılmıştır.⁴²⁷

2.4.2.5. Vakfetme

Sözlükte “durmak; durdurmak, alıkoymak” anlamındaki vakıf (vakf) kelimesi terim olarak “bir malın mâlikî tarafından dinî, içtimaî ve hayrî bir gayeye ebediyen tahsisi” şeklinde özetlenebilecek hukukî bir işlemle kurulan ve İslâm medeniyetinin önemli unsurlarından birini teşkil eden hayır müessesesini

⁴²² A.Ş.S., 26/ 168-3.

⁴²³ A.Ş.S., 26/ 179-2.

⁴²⁴ A.Ş.S., 26/184-1.

⁴²⁵ H. Yunus Apaydın “Kefarete”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2022, Cilt XXV, s.171.

⁴²⁶ A.Ş.S., 26/ 177-2.

⁴²⁷ A.Ş.S., 26/174-1.

ifade eder.⁴²⁸ Mallar üzerinde şahıslar tarafından kurulan vakıflara sahih vakıf denir. Sultana, devlete ait (mîrî) araziye, rakabesi (çıplak mülkiyeti) devlette kalmak ve gelirleri bir amme hizmetine sarf olunmak üzere vakfetmesine de gayisahih vakıf (irsâdî vakıf, tahsis kabilinden vakıf) denir.⁴²⁹ Maddi bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmek gibi “ulvi ve fevkalade bir düşüncenin mahsulü olan vakıf müessesesi, yüzyıllarca sosyal ve ekonomik hayat üzerinde derin tesirler icra etmiş dini ve hukukî bir müessesedir.⁴³⁰

Osmanlı idaresinde her vakıf, ayrı bir birim halinde bir erkek ya da kadın nâzırın denetiminde bir müteveli veya mütevelliler tarafından yönetilirdi.⁴³¹ Vakıfların hayır eserlerini sürekli ayakta tutmak için ev, oda, dükkân, han, hamam, mahzen, bağ, bahçe, bostan gibi gelir getirici gayrimenkuller vakfettikleri sıklıkla karşılaşılan bir durumdu. Vakfedilen menkul veya gayrimenkuller hem kırsal hem şehrsel alanlarda bulunabilirken, kırsal alanda tarım arazileri vb. şehrsel alanda arazi, ev, ticari mülk gibi gayrimenkuller daha yaygın bir biçimde vakfedilmekteydi.⁴³² 26 Numaralı sicilde görülen vakıflarla ilgili kayıtlar da bu minvalde muamele görmüş idi. Mesela, Seng-i Tavail mahallesinden Mahmud oğlu Osman, aynı mahallede bulunan mülk evini, Yahni mahallesinden Hüseyin Efendi'nin daha önce yaptırdığı mescid-i şerîfe vakıf olarak bağışlamış ve bu evi Recep Efendi teslim almıştır.⁴³³

2.4.2.6. Vasi Tayini

Rüşd, bir kimsenin mallarını kullanmakta muayyen bir olgunluğa sahip bulunmak demektir. Prensip itibariyle âkil ve baliğ bir kimse, aynı zamanda da reşid kabul edilirdi. Ama bunun hilâfına hareket ettiği sabit ise, meselâ malım israf ediyorsa, edâ ehliyeti nakıstır. Buna sefih denir. Kur'an-ı kerîm, sefihe

⁴²⁸ Hacı Mehmet Günay, “Vakıf”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2012, Cilt XXXXII, s.475.

⁴²⁹ E.B.Ekinci, a.g.e. ,s.420.

⁴³⁰ Ziya Kazıcı, “Osmanlı Belgelerine Göre Urfa'daki Vakıf Hizmetleri”, *Marmara üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1987, Sayı 5-6, s. 85.

⁴³¹ Bahaeddin Yediyıldız, “Vakıf”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2012, Cilt XXXXII, s.485.

⁴³² Methiye Gül Çöteli, “Vakfiyelere Göre Ticaret Yapılarına Dair Kentsel Bilginin Mekâna İndirgenmesi” *Bellekten*, Cilt LXXXII, Sayı 293, s.194.

⁴³³ A.Ş.S., 26/143-3.

hâkim tarafından vasî tayin edilmesini ve rüşd emaresi gösterinceye kadar mallarımın kendisine verilmemesini emreder.⁴³⁴ Velayet, bir kimse üzerinde onun rızası aranmaksızın tasarrufta bulunmak salâhiyetidir. Ehliyetsizlerin temsili iki şekilde olur: Birincisi evlendirmek, okutmak, tedavi ettirmek, işe verip sanat öğretmek, üstlenmek gibi kâsırın bizzat şahsı ile alâkalı olan işlerdir. İkincisi de münhasıran kâsırın mal vai'lığı ile alâkalı tasarruflardır. Birinci çeşit işlerde, kâsırın temsiline velayet, ikinci çeşit işlerde kâsırın temsiline vesayet denir.⁴³⁵ Sicilde vasi tayinlerindeki amacın, yetim kalmış çocukların belli bir olgunluğa ulaşınca kadar onları koruyup kollamak ve mallarının artırımını sağlamak olduğunu görmekteyiz. İncelenen belgelerde vasi olarak atanan kişinin anne, baba, amca ya da yakın akrabalarından biri olduğu görülmektedir. Çalışılan 26 sicilde vasi tayinlerine sıklıkla rastlanmaktadır. Bu örneklere göre, Ehl-i Cefa mahallesinde yaşayan Ebubekir'in vefatı dolayısıyla kızı Fatıma'nın, babasından kalan malların idaresine için amcası İhlas'ın vesayeti altına alındığını görmekteyiz.⁴³⁶ Vasi ile ilgili başka bir belgede Tıslakî'de vefat eden Çerçi Hüseyin'in küçük kızı Ümmühani 'ye annesi Fatıma vasi tayin edilmiştir.⁴³⁷ İbn-i Şeker mahallesinde vefat eden Debbağ Mustafa Efendi'nin küçük çocuklarına bakılması ve onlara kalan malların korunması için amcaları vasi edilmiştir.⁴³⁸

2.3.2.7. Vekâlet

Sözlükte “birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak” anlamındaki vekl kökünden türeyen vekâlet, fıkhîta bir kimsenin birine kendi adına hukukî işlem yapma yetkisi vermesini ifade eder. Kendisine iş tevdi edilen tarafa vekîl, tevdi edilen işe müvekkelün-bih, işin sahibine müvekkil, vekil kılmaya tevkîl denir.⁴³⁹ Toplumsal hayatta hukukî bir uygulama olarak büyük önem taşıyan vekâlet, Osmanlı döneminde yaygın bir şekilde halk arasında

⁴³⁴E.B. Ekinci, a.g.e., s.404.

⁴³⁵ E.B.Ekinci, a.g.e. ,s.412.

⁴³⁶ A.Ş.S., 26/ 138-2.

⁴³⁷ A.Ş.S., 26/ 178-5.

⁴³⁸ A.Ş.S., 26/ 152-4.

⁴³⁹ Bilal Aybakan,“Vekalet”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2013, Cilt XXXXIII, s.1.

kullanılmıştır. Toplumun sosyal yaşamda birçok konuda birbirlerinin yardım ve desteğine ihtiyaç duymuştur. Bir kimse yapabileceği bir işi, özellikle hukukî bir işlemi, vekâleti verilen kişi adına o işi yapmasıdır. Çalışma konusu olan 26 Numaralı sicilde vekâlet ile ilgili olarak belge tespit edilmiştir. Mesela, İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Emine Hatun, Mahmud Çavuş'un vekâletiyle mal varlığını yetmiş dört adet esedî kuruşa Hüseyin Çelebi'ye satmış olduğu anlaşılmaktadır.⁴⁴⁰

⁴⁴⁰ A.Ş.S., 26/158-2.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

26 NUMARALI GAZİANTEP ŞER‘İYYE SİCİLİ’NDEKİ BELGELERİN ÖZETİ VE TRANSKRİPSİYONU

3.1. Transkripsiyonda Uygulanan Yöntem

Tezimizin konusu olan 26 Numaralı Ayntâb Şer‘iyye Sicili, toplam 275 sayfadan oluşmuştur. Defter 138-275 arasındaki sayfaların değerlendirmesi yapılmıştır. Sicil, H. 1071-1073/ M.1660-1663 seneleri arasını kapsamaktadır. Sicil genel itibariyle okunabilecek bir yapı taşımasına rağmen bazı belgeler farklı kâtip tarafından kaleme alındığı için bunların okunmasında biraz güçlük yaşanmıştır. Yazı şeklinin genelinde Dîvânî kırması olduğu görülürken, yazı stili defter boyunca genellikle aynıdır.

Sicilinde yer alan belgelerin bazılarında tarihlerin düzenli olarak verilmediği görülmektedir. 26 Numaralı Ayntâb Şeri‘yye sicilini belgelerde hicri takvim kullanılmıştır. Belgelerin büyük bir çoğunluğunda başlıklar ve tarihler Arapça kaydedilmiştir.⁴⁴¹ Sicilde bulunan bazı belgelerin yarım kaldığı ve bazı sayfaların ise eksik olduğu görülmüştür. 275-1 nolu hükmün çoğunluğu tahrib olduğu için okunamamıştır.⁴⁴² Tereke belgesindeki mallar ve değerleri birbirine karışmasını diye tablo ile gösterilmiştir. Sicilin transkripsiyonu sırasında transkripsiyon esaslarına mümkün olduğunca uyulmaya çalışılmıştır. Sicilde dikkati çeken bir başka husûs ise bazı belgelerde görevli isimlerinin belirtilmediği ve ismin yerine “***” işaretinin kullanılmasıdır. Transkripsiyon çalışması esnasında uzun sesli harfler “ ^” işareti ile ayn harfi (‘) işareti ile hemze harfi (‘) işareti ile gösterilirken, okunamayan kelimeler (...) ile gösterilmiş, doğru okunduğundan emin olunmayan kelimelerin yanına (?) konulmuştur.

⁴⁴¹ A.Ş.S., 26/162-2.

⁴⁴² A.Ş.S., 26/274-1.

3.1. Belge Özetleri ve Transkripsiyonu

Sayfa: 138/ Belge:1

Özet: Ayntâb kazası Tarlay-ı Atik mahallesinden komşu olan İsmail Efendi ve Hüseyin Efendi'nin arasındaki avlu duvarı probleminin Mimarbaşı Mustafa b. Mehmed'in tahkiki ve Hüseyin Ağa'nın şahitliği ardından Hüseyin Bey'in hak ihlalinin engellenmesine dair.

Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın kıbel-i şer' den Abdullah Çelebi ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi mahmiye-i 'Ayntâb'da Mi'mârbaşı olan Üstâd Mehmed bin Mustafâ nâm kimesne ve zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile Tarla-yı Atık mahallesinde Mevlânâ İsmail Efendi'nin sa'âdet-hânelerine varılıb akd-i meclis olundukda mûmâ-ileyh Efendi'nin hemcivârı olan Hüseyin Ağa nâm kimesne meclis-i mezbûrda takrîr-i kelâm idüb işbu müşâhede olunan mûmâ-ileyh İsmail Efendi menzili ile benim menzirim beyninde vâki' perde dîvârını mûmâ-ileyh Efendi müceddeden ta'mîr murâd etmegin kendi mülk menzirimden bir mikdâr arâzîyi zikr olunan dîvâra idhâl idüb kadîmden olan temellükünden tecâvüz etmekle nazar olunub keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde meclis-i mezbûrda olan bî-garaz müslümânlar ile zikr olunan dîvârın temeline nazar olundukda zikr olunan dîvâr mûmâ-ileyh İsmail Efendi menzili havlusu tarafına tecâvüz idüb rub'-ı neccârî zirâ' arzı müdde'î-i mezbûr Hüseyin Bey'in menziline geçüb mezbûr Hüseyin'nin da'vâsı lağv-ı mahz olmağla husûs-ı mezbûru Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehu gelüb meclis-i şer'de 'alâ-vukû'îhi ihbâr ve takrîr etmegin mersûm Hüseyin Bey bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod. Fî evâsıt-ı Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Ebubekir Efendi bin Kasım, Ömer Çelebi bin Mehmed Ağa, Molla Ali Semkarzâde (?), Ömer bin Ahmed, Üstâz Mahmud bennâ, Derviş İbrahim Neccâr, Mehmed Efendi bin Molla Hüsam, Ahmed bin İmirze

Sayfa: 138/ Belge:2

Özet: Ehl-i Cefa mahallesinden Musa b. Ebubekir'in ölümü dolayısıyla kızı Fatma'ya kalan mal varlığının idaresi için amcası İhlas'ın vasi olarak tayin edildiğine dair.

Ehl-i Cefa mahallesinde bundan akdem fevt olan Ebubekir bin Musa nâm müteveffânın sulbiye-i saġîre kızı Fatıma'ya babasından intikâl eden mâlını hıfz ve tesviye-i umûrî için bir vasî lâzım ve mühim olmaġın kıbel-i şer' den saġîre-i mezbûrenin 'ammîsi bâ'isü'l-kitâb İhlas nâm kimesne vasî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd etmegın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 19 Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

El-Hâc Hüseyin bin Derviş, Yusuf Muhzırbaşı, Hamza bin, Ali bin Abdullah

Sayfa: 138/ Belge:3

Özet: İstanbul'da yaşayan Mehmed Çavuş'un, Maraş'ta tımar erbabı olan Mehmed Aġa'dan dört bin kuruşluk alacağı için dört yüz guruş karşılığında vekâlet vermiş olduġu Panos'un parayı aldığı ancak kendisine ödemediġi iddiasıyla açmış olduġu davadan ve para talebinden men edilmesine dair.

Mahrûse-i İstanbul mütemekkinlerinden Mehmed Çavuş ibni Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde işbu hâmilü's-sefer Panos veled-i Kirkor nâm zımmî mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mesfûr Panos'un bin yetmiş bir senesinde eyâlet-i Mar'aş zü'emâ ve erbâb-ı tîmarı bedeli cem'inde me'mûr olub vefât eden Mehmed Aġa zimmetinde dört bin guruş hakkı olub meblaġ-ı mezbûrun tahsîli için beni havâle alub dört yüz guruş ücret vermege müslümânlar huzûrunda merkûm Panos ta'ahhüd idüb ba'dehu meblaġ-ı mezbûru mersûm Mehmed Aġa'dan bi't-tamâm cem' ve tahsîl eylediġimden sonra ücretim olan dört yüz guruşa ta'allül eder suâl olunsun dedikde ġıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda ityân-ı beyyine için istimhal idüb mihel-i şer'î ile imhâl olundukdan sonra müddet-i mehil tamâmında ikâmet-i beyyine edemeyüb tekrâr istimhâl idüb on güne deġin mihel-i şer'î ile imhâl olunub müddet-i mehil tamamından sonra üç [hün, ay ?]dahi mürûr idüb mezbûr Mehmed Çavuş ityân-

ı beyyineden âciz ve kâsır olduğundan mâ'adâ mezbûr Mehmed Çavuş'un birkaç gün şâhid-i zora mürâca'at idüb da'vâsı şirret-i mahz olduğu müte'ayyen ve zâhir olmağla mesfûr Panos fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûr Mehmed Çavuş'a dört yüz guruş ücret ta'ahhüd etmediğine yemîn teveccüh idüb teklîf olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halaka billâhillezî enzele'l-incîle 'alâ İsa aleyhisselâm etmegin mezbûr Mehmed Çavuş bî-vech mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min Zilhicceti'ş-şerîfe li-sene isneyn ve seb'îne ba'de elf

Şühûdü'l-hâl;

el-Hâc Hüseyin bin Hüseyin 'an-sâkin-i bâb, Mustafâ bin Ahmed tâbi'-i Hasan Beyzâde, el-Hâc İbrahim Abdullah, Yusuf Bey Ser-Muhzırân, ve gayrühüm mine'l-huzzâr

Sayfa: 139/ Belge:1

Özet: Ölen eşi Beğos'a, Üstad Ahmed'in üç yüz doksan kuruş borçlu olduğunu şikâyet ile bildiren Kerakos kızı Maryem hanıma iki yüz kuruşun ödenerek barışın sağlanmasına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Hayik Müslüman mahallesinde sâkine zımmiye Maryem bint-i Kerakos mahfil-i kazâda hâfîzu'l-kitâb Derzî Üstâd Ahmed bin Mehmed mahzarında bi-tav'î's-sâf ıkrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Üsdât Ahmed'in zevcim olub bundan akdem hâlik olan Begos nâm zimmî zimmetinde üç yüz doksan aded esedî guruş hakkı olub meblağ-ı mezbûre emr ve kabûlu hâvî kefâletle kefil-i bi'l-mâl olduğum ecilden hâlâ meblağ-ı mezbûru mersûm Üstâd Ahmed yedinden taleb ve da'vâ eyledikde beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân etmişidi el-hâletü hinde müslimûn ve muslihûn tavassutu ile zikr olunan da'vâden bizi iki yüz guruş üzerine sulh eylediklerinde mezbûr Ahmed dahi sulh-ı mezbûr kabûl idüb bedel-i sulh olan iki yüz guruşun yüz guruşuna tuta mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı mescid-i şerîf ve bir tarafı zimmî Kefek ve bir tarafı zimmî Beder ve bir tarafı zimmî Pas ile mahdûd mu'ayyen mülk menzilimi ve yüz guruşa tuta Masmahûr nâm karyede vâki' bir tarafı Arab Karsî oğlu ve bir tarafı vâdî ve iki tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd ve

mu‘ayyen bin teğek cedîd bâğımı virüb ol dahi ahz u kabz ve kabûl ve husûs-ı mezbûre müte‘allıka da‘vâdan zimmetimi ibrâ ve ıskât eyledi dedikde mukırra-i mesfûrenin vech-i muharrer üzere cârî olan ıkrârını el-mukırrun-lehu’l-merkûm Üsdâd Ahmed bi'l-müvâcehe ve bi'l-müşâfehe tahkîk ve tasdîk etmegin mâvaka‘a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Fahru'l-cüyüş Bektaş Çavuş Serdâr, Abdullah Efendi el-Hatîb, el-Hâc Mustafâ Boyacı, İbrahim Beşe Onbaşı, Hüseyin Çelebi bin eş-Şeyh Veli, Mehmed Çelebi bin Mir Mehmed Çavuş

Sayfa:139 /Belge:2

Özet: Mehmed Bey'in, Kızılhisar-ı Tahtani köyünden Hacı Hızır'a satmış olduğu mülkün teslimi, davadan men edilmesine dair.

Telbeşar kazâsına tâbi‘ Kızılhisar-ı Tahtânî nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Hızır nâm kimesne mahfil-i kazâda mahmiye-i ‘Ayntâb sükkânından Mehmed Bey bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre toprağında vâki‘ mezbûr Mehmed Bey'in üç yüz yetmiş bir kıt‘a bâğını yirmi dört guruşa iştirâ ve def‘-i semen idüb bâ-sened zabt ve tasarrufumdan sonra hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed nâm kimesneye oğlu iki guruşa bey‘ ve teslîm etmişidim hâlâ mersûm Mehmed Bey bâğ-ı mezkûra mu‘ârazadan hâlî değildir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Bey cevâbında fi'l-vâki‘ bâğ-ı mezkûr kendi mülküm olub hâlâ mezbûr Mehmed yedinde bulmağla taleb ederim deyü merkûm el-Hâc Hızır'dan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdülfeyyaz bin Yahya ve Bali bin Hamid nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırın olub eserül-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Mehmed Bey bâğ-ı mezkûru bizim huzûrumuzda müdde‘â-i mezbûr el-Hâc Hızır'a yirmi dört guruşa bey‘ ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Mehmed Bey mu‘ârazadan men‘ birle mâ-vak‘a kayd-şod.

Şühûdü'l-hâl;

Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, el-Hâc İbrahim Efendi el-Müderriş, Yusuf Bey Ser-Muhzırân, Ömer Beşe.

Sayfa: 139 /Belge:3

Özet: Ayntâb kazasına bağlı Beylerbeyi köyünden Kürd Osman oğlu Mustafa'nın, iki sene önce otuz beş esedî kuruşu Yusuf Ağa'ya satmış olduğu bağı hak sahibine teslim etmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazası muzâfâtından Beylerbeyi nâm karye sükkânından Kürd Osman oğlu Mustafâ nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Yusuf Ağa bin Hüseyin Bey mahzarında bi-tav'î's-sâf ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb Kocağa nâm mezra'ada vâki' bir tarafı el-Hâc Resul bâğı ve bir tarafı el-Hâc Ömer ve bir tarafı el-Hâc İbrahim bağları ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd beş yüz elli teğek mülk bâğımı târîh-i kitâbdan iki buçuk sene mukaddem mezbûr Yusuf Ağa'ya otuz beş esedî guruşu bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semenini kabz eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î bi' t-taleb ketb.

Şühûdü'l-hâl;

Ali bin Mehmed Ali, Mustafâ bin Musa, Ömer bin Dibek, Hasan bin Kara Hüseyin, Ahmed bin Abdâl, Hüseyin Çelebi en-Nâtır

Sayfa:139/Belge:4

Özet: Bostancı mahallesinden Uğurlu b. Veli'nin, zikredilen mahallede bulunan mülkünü, yüz yirmi sekiz esedi kuruşu Hacı Muhsin b. Hacı Mehmed'e satmış olduğuna dair.

Bostancı mahallesinde sâkin Veli bin Uğurlu mahfil-i kazâda el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Muhsin mahzarında bi-tav'î's-sâf ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bahar oğlu mülkü ve üç taraftan tarîk-i nâfiz ve gayr-ı nâfiz ile mahdûd mu'ayyen üç beyt-i tahtânî ve iki beyt-i fevkânî ve iki habb-ı mâ ve havluyu müştemil mülk menzilimi yüz yirmi sekiz aded esedî guruşu merkûm el-Hâc Mehmed Ağa'ya bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslim idüb

ol dahi iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz yirmi sekiz guruşu müşterî-i merkûm Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr merkûm el-Hâc Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı merkûmun hâzırûn-ı bi'l-meclis olan sulbî kebîr oğulları Mehmed ve Mustafâ ve sulbiye kızı Kamile dahi menzil-i mezbûrda bizim alâka ve medhalimiz yokdur deyü ihbâr eylediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î sıhhat-i bey' ü şirâya hüküm birle mâ-vak'a ketb. Evâhir-i Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Kassâb el-Hâc Hüseyin, Mustafâ birâder-i o, Hamza veled-i Arab, Bahar oğlu Ömer, el-Hâc Mehmed Gülabcı, Kuyumcu Hüseyin, el-Hâc Ali veled-i o, Devablı oğlu Ömer, Helvâcı Mehmed, Arpacı oğlu Mehmed, el-Hâc Mehmed Derzî, Bostancı Hüseyin, Kör ..., el-Hâc Ömer, Hamza oğlu Ahmed, Yemenli el-Hâc Mehmed, Hüseyin bin Sarı Mehmed

Sayfa:140/Belge:1

Özet: Ayntâb mahallelerinden Ammu mahallesi sakinlerinden Ali Kaya kızı Abide'nin babasından kalan mal hissesini vermediği iddiasıyla kardeşi Hacı Mehmed Hacı Mehmed'e açmış olduğu davadan şahitler ve mahkeme huzurunda men edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde sâkine Abide bint-i Ali Kaya nâm hatun tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olan sağır oğlu Bayram bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mehmed bin Ali Kaya nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Abide ile mersûm el-Hâc Mehmed li ebeveyn karındaşlar olub babaları mersûm Ali Kaya fevt oldukda mezbûr el-Hâc Mehmed muhalledâtına vaz'-ı yed edüb müvekkilemin hisse-i şer'iyyesine ta'allül etmekle suâl olunub alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm el-Hâc Mehmed cevâbında bundan akdem mahmiye-i mezbûrede hâkimü's-şer'i's-şerîf olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafâ Efendi tarafından mezbûre Abide nâib kaldurub babamız merkûm Ali Kaya'nın vâlidesi Mümine nâm hatunun cümle muhalledâtını tahrîr idüb defter-i kassâmdan babam mezbûr

Ali Kaya ve vâlidem mezbûre Mümine muhalledâtından zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmadığına bana yemîn virüb ba'de bi-hasebi'l-farîzati'ş-şer'iyeye müslümânlar huzûrunda taksîm ve tevzî' idüb mezbûre Abide'nin zimmetinde ancak yedi buçuk guruş bâkî kalmışdır deyücek vekîl-i merkûm Bayram kaziyeye minvâl-i muharrer üzere olduğunu bi'l-külliyeye münkir olmağın mezbûr el-Hâc Mehmed'den takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Ahmed Efendi bin Veli ve es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Mustafâ nâm kimesne li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûre Abide mûmâ-ileyh Efendi tarafından nâib kaldurub babaları mezbûr Ali Kaya ve vâlideleri mezbûre Mümine'nin cümle muhalledâtın tahrîr ba'de defterden ziyade zimmetinde bir nesne kalmadığına mezbûr el-Hâc Mehmed'e yemîn virüb bi-hasebi'l-farîza beynlerinde taksîm ve tevzî' idüb her biri hisselerini ahz u kabz idüb mezbûr el-Hâc Mehmed zimmetinde mezbûre Abide'nin yedi buçuk guruşu bâkî kalmışdır bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın vekîl-i mezbûr Bayram mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, el-Hâc Ömer Beşe Şirikci, Abdulgaffar Dellâl

Sayfa: 140 /Belge:2

Özet: Ayntâb mahallelerinden Kızılca mescid mahallesi sakini Mehmed isimli şahsın mülkünü Mahmud isimli şahsa otuz kuruş karşılığında satmış olduğuna dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kızılcamescid mahallesi sâkin Mehmed bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne mahfil-i (kazâda) Mahmud bin İsmail mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahallei- mezbûrede vâki' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı el-Hâc Abdülkadir nâm kimesne mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahtânî bir oda ve havluyu müştemil menzilimi mezbûr Mahmud'a otuz guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm

eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz guruşu yedinden ahz u kabz eyledim dedüğü kayd-şod.

Şühûdü'l-hâl;

Molla Mehmed bin Ali, Derviş Hüseyin Gâzî, Hoca Halil bin Haydar, el-Hâc Abdülkadir bin Bayram, Molla Halil bin Molla Mehmed

Sayfa:140/ Belge:3

Özet: Ayntâb'ta memur Asaf Paşa tarafından Kürkciyan mahallesi sakini Ahmet kızı Emine isimli kadının evine çoğu zaman farklı kişilerin girdiğini şikâyet etmiştir. Durumun teftiş edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'a ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan Asaf Paşa taraf-ı şerîflerinden Mehmed Ağa Kürkciyan mahallesinde sâkine Emine bint-i Ahmed nâm hatunu mahfil-i kazâya ihzâr idüb ekser evkâtda mezbûrenin menziline nâ-mahrem kimesneler duhûl eder imiş suâl olunsun dedikde gıbbe 's-suâl ve'l-inkâr ahâlî-i mahalle-i merkümeden Molla Ebubekir bin Ali ve Mehmed bin Ahmed ve Osman bin Ali ve Mehmed bin Mahmud ve Hasan bin Mehmed ve Mustafâ bin İsmail ve Hasan Bey bin Mehmed ve Osman bin Veli nâm kimesneler meclis-i şer'â hâzırûn olub istihbâr olunduklarında fi'l-hakîka mezbûre Emine'nin menziline ekser evkâtda nâ-mahrem kimesneler duhûl eder deyü sû-i halinden haber verdiklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb.

Şühûdü'l-hâl;

El-Hâc Ali bin el-Hâc Yusuf, Ömer Beşe bin Çeri, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, Aşur bin Cuma

Sayfa: 140 /Belge:4

Özet: Ammu mahallesi sakinlerinden Hüseyin b. Necad İsmail isimli şahıs vefat etmiştir. Necad İsmail'in küçük kızı Fatıma'ya bıraktığı mirasın amcası Hacı Mehmet tarafından güvence altında tutulması için vekil olarak atanmasına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Necad İsmail bin Hüseyin'nin sağîre kızı Fatıma'ya babasından intikâl eden emvâlini zabt u rabt ve umûrını tesviye içün bir vasî lâzım ve mühim

olmağın kibel-i şer‘den sağîre-i mezbûrenin ‘ammîsi el-Hâc Mehmed vasî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya ta‘ahhüd oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin dayısı Mehmed bin el-Hâc Cafer nâm kimesne vasiyy-i merkûm üzerine nâzır ta‘yîn olunub ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta‘ahhüd etmegin mâ vaka‘a bi‘t-taleb.

Şühûdü’l-hâl; Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, Mehmed Çelebi bin Molla Haydar, Mustafâ Çelebi bin İbrahim Çelebi

Sayfa:141/ Belge:1

Özet: Ayıntab kazasına tabi belgede zikredilen köy ve mezralardan toplanılan vergi senelik elli yedi buçuk kuruştur. Bu vergiler Dimos mukataasında görevli memur Hacı Ahmet Ağa tarafından toplanılmaktaydı. Fakat bin yetmiş iki senesinde görevli Hacı Ahmed tarafından vekil olarak Ömer ve Halil Ağa isimli şahıslar görevlendirilmiştir. Ancak bu iki şahsın her sene toplanılan vergiden daha fazla vergi topladıkları şikâyet konusu olmuştur. Toplanan vergilerin makbuzlarını göstermelerine ve itiraz etmelerine rağmen, Ömer ağa ile Halil ağanın davadan çekildiklerine dair.

Medîne-i ‘Ayntâb kazâsına tâbi‘ Tahtan nâm karye ahâlîsinden Küçük bin Ali ve Eyyûm Söğüt nâm karyeden Tur Ali bin Hayreddin ve Zülfikar nâm karyeden Hızır bin Piri ve Akpınar nâm karye ahâlîsinden Urfe bin Halil ve Küçükün nâm karye ahâlîsinden Mehmed bin Şah Hüseyin ve Arablar nâm karye ahâlîsinden Mehmed bin Mehmed ve Luhan nâm karye ahâlîsinden Mustafâ bin Ömer ve Telhasun nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Hasan nâm kimesneler kendi taraflarından asâleten ve sâir ahâlî ma‘lûmu'l-esâmî ve mahsûrünü'l-eşhâs taraflarından vekâleten ve Telbeşar kazâsına tâbi‘ Telhûnib nâm karye ahâlîsinden el-Hâc İsmail ve Bîre nâm karye ahâlîsinden Ali Beşe ve Ulu Ma‘sara nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Şa‘bân ve Bostancık nâm karyeden Mehmed Çelebi bin Hâmis nâm kimesneler kendi taraflarından asâleten ve sâir ma‘lûmu'l-esâmî ve mahsûru'l-eşhâs taraflarından vekâleten meclis-i şer‘-i hatîrde işbu hâfızûnu'l-kitâb Ömer Ağa ve Halil Ağa mahzarlarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr olunan kazâlarda vâki‘ kurâ ve mezâri‘in resm-i

sığırları defter-i cedîd-i hâkânîde medîne-i merkûme Dimos mukâta'ası aklâmından olub beher sene elli yedi buçuk guruş [boşluk] rub' kayd olunmuşken mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa işbu bin yetmiş iki senesinde mukâta'a-i mezbûre emîni olan el-Hâc Ahmed Ağa tarafından resm-i sığır cem' ve tahsîl idüb kânûn ve defterden ziyâde cem' etmeleriyle ahvalimiz der-i devlet-medâra 'arz ve i'lâm idüb yedimizde sûret-i defter mücebince defterden ziyâde alınan akçenin reddi için emr-i şerîf-i âlîşân alub ziyadeyi mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa'dan talep ve da'vâ eylediğimizde anlar dahi imtiyâz-ı emrû'l-âlî makbûzları olan defterlerin ibraz idüb ba'de külli'l-hesâb defter-i cedîd-i hâkânîden ziyâde zimmetlerinde zuhûr eden meblağı bi't-tamâm ahz u kabz eyledik ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre müte'allık mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa ile vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ımız alâka ve medhalimiz kalmadı dediklerinde gibbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Fahru'l-cüyûs Bektaş Ağa, el-Hâc Bayram Ağa, Ebubekir Ağa Miralay, Mehmed Ağa Bek, Ebubekir Ağa ez-Za'im, Şeyh Nâzır en-Natır, Ömer Ağa bin Abdüsselam, Molla Ömer el-Kâtib, İsmail Bey bin el-Hâc

Sayfa: 141/ Belge:2

Özet: (Bir önceki belge ile ilişkili olarak) Ayıntab kazasına bağlı, belgede zikredilen köy ve mezralardan toplanılan vergi senelik elli yedi buçuk kuruştur. Bu vergiler Dimos mukataasında görevli memur Hacı Ahmet Ağa tarafından toplanılmaktaydı. Fakat bin yetmiş iki senesinde görevli Hacı Ahmed tarafından vekil olarak tayin edilen Ömer ve Halil Ağa isimli şahıslar görevlendirilmiştir. Ancak bu iki şahsın her sene toplanılan vergiden daha fazla vergi topladıkları şikâyet konusu olmuştur. Fakat bu fazla verginin kendi bilgileri dışında olduğunu dile getirip itirazda bulunmuşlardır. Toplanılan vergilerin makbuzlarını gösterip itiraz etmelerine rağmen, Ömer ile Halil Ağa'nın davadan çekildiklerine dair.

Medîne-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Tahtan nâm karye ahâlîsinden Küçük bin Ali ve Eyyûm Söğüt nâm karyeden Natık Ali bin Hayreddin ve Zülfikar nâm

karyeden Hızır bin Piri ve Akpınar nâm karye ahâlîsinden Urfe bin Halil ve Kürkciler nâm karye ahâlisinden Mustafâ bin Kamer ve Telhanûn nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Hasan ve Arablar nâm karye ahâlîsinden Mehmed bin Mehmed ve Luhan nâm karye arz-ı hâl Mustafâ bin Ömer nâm kimesneler ve sâirleri ve Telbeşar kazâsına tâbi' Telhaneb nâm karye ahâlîsinden el-Hâc İsmail ve Berdîn nâm karye ahâlîsinden Ali ve Telhaneb nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Şa'bân ve Bostancık nâm karye ahâlîsinden Mehmed Ali bin Hamis nâm kimesneler ve sâirleri meclis-i şer'-i lâzımu't-tevkîrde bi'l-fi'il medîne-i merkûme Dimos ve ihtisâbı mukâta'ası emîni olan el-Hâc Ahmed Ağa tarafından vekîl olan Ömer Ağa ve Halil Ağa mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre ve Telbeşar kazâlarına tâbi' kurâ ve mezârî'in resm-i seferleri defter-i cedîd-i hâkânîde mukâta'a-i merkûma aklâmından olub beher sene elli yedi guruş ve üç rub' kayd olunmuşken mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa kanâ'at etmeyüb ziyâde akçe cem' ve tahsîl etmeleriyle defter ziyadesinin reddi bâbında yedimize emr-i şerîf-i âlîşân verilmegin suâl olunub ber-mûceb-i fermân-ı âlî ziyâdesinin reddine hüküm talep ederiz deyü bir kıt'a emr-i âlî ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî ibraz idüb nazar ve kırâat olundukda fi'l-vâki' olugelmiş ve kânûn ve defterden ziyâde alınan akçelerin hükm idüb ashâbına redd edesin deyü buyurulmağın mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa istintâk olunduklarından cevâblarında fi'l-hakîka 'Ayntâb ve Telbeşar kazâlarına taib kurâ ve mezârî'in resm-i seferleri sinîn-i sâbık üzere cem' ve tahsîl eyledikden sonra defterde elli yedi guruş ve on rub' kayd olunduğu ma'lûmumuz değlidir deyü cem' ve tahsîl eyledikleri rûsumun defterin ibraz idüb ahâlî-i merkûmûn huzûrunda hesâb ve kitâb olundukda mezbûrân Ömer Ağa ve Halil Ağa'nın cem'an dört yüz riyâlî guruş makhûzları zuhûr etmegin mûceb-i fermân-ı âlî sûret-i defterden ziyadesinin reddine hüküm birle mâ-vaka'a gıbbe't-taleb kayd. Fî evâsıt-ı-ı Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Bektaş Ağa Serdâr, el-Hâc Bayram Ağa, Ebubekir Ağa Miralay, Mehmed Ağa (...), Ebubekir Ağa ez-Za'îm, Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, Es-Sabikûn

Sayfa: 141/ Belge 3

Özet: Şhreküstü mahallesinden vefat eden Hacı Bedreddin oğlu Ali Efendi'nin veraseti eşi Cemile Hatun, küçük oğlu Ahmet ve kızı Fatıma'ya münhasır olduğu şer'an kesin olduktan sonra küçük oğlu Ahmet'in mahkeme tarafından vasisi olan Seyyid Mehmet Ebussuud Efendi daha önceki beyana vekil olduktan sonra vekâleti sabit olan Abdulkadir oğlu Mehmet Çelebi, Bedreddin Bey vefat ettiğinde babası Ali Bey ve annesi Cemile Hatun südüs hisselerini talep edip almışlardı. Ancak Ali Efendi vefat ettikten sonra südüs hisseden küçük çocukların hisselerini almayı talep edince Ali Bey'in oğlu Abdulkadir cevabında Ali Efendi'nin hala hayattayken babasının zimmetini ibra ettiğini söylemiştir. Mehmet Çelebi inkâr edince Abdulkadir'in şahidleri aynı durumu dile getirmesine dair.

Şhre Küstü mahallesinde bundan akdem vefât eden Ali Efendi bin el-Hâc Bedreddin'in verâseti zevce-i metrûkesi Cemile Hatun ibnet-i Halil ile oğlu oğlu zahru'l-muhâdım Ahmed Çelebi bin Nureddin Efendi nâm sağır ve sulbiye kızı Fatıma nâm hatuna munhasıra olduğu şer'an müte'ayyin ve zâhir oldukdan sonra sağır-i mezbûr Ahmed Çelebi'nin kıbel-i şer'den mansûb vasîsi ola Fâhru'l-müderrişin es-Seyyid Mehmed Ebussuud Efendi tarafından husûs-ı âtil-beyâna vekîl olub bimâ-hüve nehçü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Çelebi bin Abdülkadir nâm kimesne mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali Bey nâm cündînin sulbî oğlu Abdülkadir nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb sağır-i mezbûrun babası mûmâ-ileyh Bedreddin Efendi fevt oldukda babası merkrum Ali Efendi ve vâlidesi mezbûre Cemile Hatunun südüs hisse-i çayı'alarını talep ve ahza taraflarından mezbûr Ali vekîl olub Âsitâne-i Sa'âdet'de mûmâ-ileyh Bedreddin Efendi muhallelâtından hisse-i şer'ıyyelerini bi't-tamâm ahz idüb kable'l-îsâl mezbûr Ali Efendi fevt olmağla hâlâ südüs hisseden sağır-i mezbûrun hisse-i şer'ıyyesini talep ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Abdülkadir cevâbında fi'l-hakîka babam mezbûr Ali Bey vekâleti hasebiyle mûmâ-ileyh Bedreddin Efendi dedesinden

Sayfa:(142/Belge:1)

mezbûr Ali Efendi'dîn sūdüs hisselerini ahz eylediğini ıkrâr lâkin hâl-i sıhhatinde müteveffâ-yı merkûm Ali Efendi'ye teslîm idüb ol dahi tesellüm ve babası zimmetini ibrâ eylemişdir dedikde vekîl-i mezbûr Mehmed Çelebi münkir olıcak mersûm Abdülkadir'den takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İbrahim Ağa bin Bâkî ve Mehmed Çelebi bin Hüseyin Çelebi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr Ali Efendi hâl-i hayâtında bizim huzûrumda mezbûr Ali Bey'in vekâleti hasebiyle oğlum Bedreddin Efendi muhallefâtından ahz eylediği eşyâyı bi't-tamâm bundan ahz u kabz idüb zimmetini ibrâ eyledim bir akçe ve bir habbe alâkam kalmadı deyü ıkrâr eyelid bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın müdde'î-i mezbûr Mehmed Çelebi mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâil-i Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

Abdullah Efendi bin el-Hâc Mustafâ, Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, Halil Çelebi bin el-Hâc Mustafâ, Kara Abdülkadir bin Yakub, Ramazân Bey bin Ali

Sayfa: 142/ Belge 2

Özet: Boyacı mahallesinde Yusuf b. Hamza Arab isimli mezrada bulunan arazisinin Güllüce köyünde ikamet eden Ahmed b. Hüseyin tarafından haksız yere tasarruf edildiğine dair şikâyette bulunmuştur. Durumun araştırıldıktan sonra tarlanın Yusuf isimli şahsa satılmış olduğu ve sabit bir şekilde kendisine ait olduğuna dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkin hâfizu'l-kitâb Yusuf bin Hamza nâm kimesne mahfil-i kazâda mahmiye-i mezbûre kazâsı muzâfâtından Güllüce nâm karye sükkânından Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed el-HâcArab nâm mezra'ada vâki' bir kıt'a buğday zirâ'at olunmuş tarlanın buğdayını biçüb fuzûlen ve tasarruf eder suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ahmed cevâbında ben

mezbûre tarlanın ekinini hâzır-ı bi'l-meclis el-Hâc İbrahim nâm kimesneden dört buçuk guruşa iştirâ eyledim ol ecilden tasarruf ederim dedikde merkûm el-Hâc İbrahim'den istintâk olunub ol dahi mezbûr Yusuf tarlayı mezkûreyi zirâ'at için bana iki kile buğday vermiş idi ben dahi zirâ'at etdüğümünden sonra mezbûr Ahmed'e dört buçuk guruşa bey' eyledim dedikde bey'-i mezbûrun 'adem-i sıhhati sâbit ve zâhir olduğu ecilden mezbûre tarlanın buğdayı sâhibi olan mezbûr Yusuf'a hüküm birle mâ-vaka'a gıbbe't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i Zilhicceti's-şerîfe. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf.

Şühûdü'l-hâl;

Mefharu'l-kuzât İsmail Efendi, Mehmed Çelebi Feridzâre, Köse Molla Veli, Hüseyin çe bin Mahmud Çavuş

Sayfa: 142/ Belge 3

Özet: Supınar köyü sakinlerinden İbrahim isimli şahıs vefat etmeden önce Ammu mahallesinden Odabaşı Mehmed Beşe'ye, otuz guruş borcu karşılığında belgede zikredilen tarlasını rehin vermiştir. Borcunu ödememesi karşılığında zikredilen mal Mehmed Beşe'ye bırakılmıştır. Vefat eden şahısların aileleri tarafından dava edilmişse de zikredilen malın Mehmet Beşe'ye verilmesinin kararlaştırılmasına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Supınar nâm karye ahâlîsinden olub bundan akdem vefât eden İbrahim nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Â'îşe bint-i Hamza nâm hatun ile sulbî kebîr oğulları Osman ve Mustafâ ve Abdurrahman nâm kimesneler mahfil-i kazâda medîne-i merkûmede 'Ammu mahallesinde sâkin iken, bundan esbak fevt olan Odabaşı Mehmed Beşe'nin sulbiye-i sağîre kızı Rabia'nın vekîli ve kebîre kızı ..nın vekîl-i şer'îsi olan İbrahim bin Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm İbrahim'in mersûm Mehmed Beşe'ye otuz guruş deyni olub meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde karye-i mezbûre turâbında vâki' bir tarafı ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Sarı Halil ve bir tarafı Kulakoğlu mülkleri ile mahdûd bin beş yüz teğek bâğına ve dâhilinde olan bir dîb ceviz şecerini ve yine karye-i mezbûre türâbından vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a su basma mülk

tarlasını ve Halil Çavuş bāğı kurbunda vâki‘ dört yüz teğek bir kıt‘a bāğını mersûm Mehmed Beşe‘ye rehin vaz‘ ve teslîm idüb ba‘de deyn-i mezkûru kable'l-îfâ mezbûr İbrahim fevt zikr olunan bāğlar ve tarla rehiniyet üzere mersûm Mehmed Beşe yanında kalub birkaç seneden sonra mezbûr Mehmed Beşe dahi fevt olub bu âna gelince bāğ-ı mezkûr ile mâru'z-zikr tarla vereseşi muhallefâtından olmak zu‘muyla zabt ederler suâl olunsun dediklerinde gıbbe's-suâl merkûm cevâbında mersûm Mehmed Beşe'nin müteveffâ-yı mezbûr İbrahim zimmetinde doksan bir guruş hakkı olub hîn-i istidane zikr olunan bāğlar ile mâru'z-zikr tarlayı mezbûr Mehmed Beşe‘ye doksan bir guruşa bey‘-i bi'l-vefâ ile bey‘ idüb bir buçuk sene tamâmında deyn-i mezkûru edâ etmezsem bey‘-i mezkûr bâte munkalib olsun deyüb müddet-i mezkûr tamâmından sonra deyn-i mezkûreyi kable'l-edâ mersûm İbrahim fevt olduktan sonra mezbûre Â‘işe ve mezbûrûn Osman ve Mustafâ ve Abdurrahman bin elli sekiz senesinde mezbûr Mehmed Beşe‘den taleb ve da‘vâ ve ol târîhde nâibü‘ş-şer‘î‘ş-şerîf olan Süleyman Efendi huzûrunda bey‘-i vefâyı isbât ve mûmâ-ileyh Efendi dahi ‘alâ-kavlihî men-yerâhu bey‘-i mezkûr bâte mûnkalib olduğuna hükm-i şer‘î ve hüccet-i şer‘iyye idüb ba‘de bin altmış dokuz târîhinde mezbûrlar tekrâr şirrete sâlik olub mu‘âraza eylediklerinde men‘ olunub tekrar hüccet-i şer‘iyye olunmuşdum deyü iki kıt‘a hüccet-i şer‘iyye ibrâz idüb nazar olundukda mazmûn-ı hüccet min-küllî'l-vücûh vekîl-i merkûmun cevâbına mutâbık bulunub vekil-i mezbûrûn Osman ve Abdurrahman ve Mustafâ mazmûn-ı hücceti mûnkir olmalarıyla vekîl-i merkûm İbrahim'den mazmûn-ı hücceti mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Ali ve Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed nâm kimesne li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûre Â‘işe ve mezbûrûn Osman ve Mustafâ ve Abdurrahman bin altmış dokuz târîhinde bāğ-ı mezkûr ile zikr olunan tarlayı mezbûr Mehmed Beşe'nin veresesinden da‘vâ eylediklerinde anlar dahi mûmâ-ileyh Süleyman Efendi'nin bey‘-i mezkûr bâte mûnkalib olduğuna hükm-i şer‘î eylemişdir deyü hüccet-i şer‘iyye ibrâz idüb mazmûnunu bizim huzûrumuzda isbât eylediklerinden sonra ol târîhde mahmiye-i mezbûrede hâkim-i şer‘-i şerîf olan Mevlânâ Mustafâ Efendi mezbûrları mu‘ârazadan men‘ ve tekrar hüccet

vermişdir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz düye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebince ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Zilhicce. Sene 72

Şühûdü'l-hâl;

İbrahim Efendi bin Abdullah, el-Hâc Hüseyin bin Veli, Hüseyin Çelebi et-Tâcir, Ömer Beşe Cesur.

Sayfa: 143

Fi'l-yevmi'l-Erba'â. Gurre-i Muharremü'l-harâm li-sene 1073

Sayfa: 143/Belge 1

Özet: Yahni Mahallesinde Hüseyin Efendi'nin yaptırdığı mescid-i şerife Receb Efendi'nin tayin edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Yahni mahallesi sâhibü'l-hayrâtdan Hüseyin Efendi binâ eylediği mescid-i şerîfin mütevellîsi olmayub ba'zı tevliyete müte'allık olan husûsları mu'attal olduğu ecilden erbâb-ı istihkâkdan hâfızu'l-kitâb Receb Efendi mescid-i merkûma hasbî mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin hasbeten lillâh edâya ta'ahhüd etmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb. Fî gurre-i Muharremü'l-harâm

Şühûdü'l-hâl;

Molla Cuma Efendi el-hatîb, Molla Ömer bin el-Hâc Mehmed, Ramazân bin Abdülkadir, Ahmed bin Ebubekir, İbrahim bin el-Hâc Ali, Derviş Ebubekir bin Hasan

Sayfa: 143/ Belge 2

Özet: Seng-i Tavail Mahallesi sakinlerinden Osman b. Mahmud, Yahni mahallesinde bulunan evini Hüseyin Efendi'nin daha önce yaptırdığı mescid-i şerife vakıf olarak bağışladığını beyan etmiştir. Evini, mescid-i şerife görevlisi Receb Efendi'ye, teslim ettiğini bildirmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Seng-i Taviil mahallesinde sâkin Osman bin Mahmud nâm kimesne mahfil-i kazâda vakf-ı âti'z-zikre mütevellî olan zahru'l-füdalâ Receb Efendi müvâcehesinde bi-tav‘ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı mahalle-i mezbûre mescidi ve bir tarafı Uncu Kasım ve bir tarafı zımmî Murad ve bir tarafı tarik-ı gayı nâfiz ile mahdûd mu‘ayyen mülk menzilimi mahmiye-i merkūmede Yahni mahallesinde vâki‘ Hüseyin Efendi binâ eylediği mescid-i şerîfe vakf ve habs idüb mütevellîsi olan mûmâ-ileyh Receb Efendi'ye teslîm eyledim ol dahi kabz ve tesellüm eyledi dedikten sonra vâkıf-ı merkūm Osman semt-i vefâdan cânib-i şikâka zâhib ve ‘âzim olub vakf ‘akâr Hazret-i İmâm-ı A‘zam aleyhirrahme kavli-i şerîfleri üzere sahîh ve gayr-ı lâzım olmağın vakf-ı mezbûrdan rücû‘ idüb menzil-i mezbûru kemâkân silk-i mülkūme ilhâk eyledim dedikte mütevellî-i merkūm cevâb-ı bâ-savâba mutasaddî olub vakf-ı mezbûr İmâm-ı A‘zam katında sahîh ve gayr-ı lâzım İmâm Ebû Yusuf kavli-i şerîfleri üzere vâkıf mücerred vakaftü demekle ve İmâm Muhammed hazretleri kavli-i şerîfleri üzere teslîm-i mütevellî ile sahîh ve lâzım olur anların kavli-i şerîfleri üzere hüküm taleb ederim deyü hâkim-i mevki‘-i kitâb huzûrunda müterâfi‘ân ve her biri mübteğâsınca hükme tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh tarafeynin kelâmında fikr-i dakik ve teemmül-i amîk idüb cânib-i vakfı evlâ ve ahrâ görmegin menzil-i mezbûrun ‘alâ-kavli'l-İmâmeyni'l-hümâmeyn vakfiyetine hükmi-i şer‘î ve kazâ-i mer‘î etmegin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min-ba‘d nakz ve naksa mecâl muhâl oldu. Fî gurre Muharremü'l-harâm. Sene 1073

Şühûdü'l-hâl; es-Sabikūn

Sayfa: 143/Belge 3

Özet: Ali en-Neccâr mahallesinde vefat eden Hacı Mehmed’in oğulları tarafından Hacı Hüseyin isimli şahıs dava edilmiştir. Dava sebebi iki şahsın arasında yapılan mal satışında Hacı Hüseyin’in vefat eden babalarına borcunun olmasıdır. Ancak yakınlarının şahitlik yaparak Hacı Mehmed’in satışını gerçekleştirdiği mülkün ücretinin tamamını aldığını belirtmiş olup davadan bu şahısların men edilmesine dair.

Ali en-Neccâr mahallesinde bundan akdem fevt olan el-Hâc Mehmed'in sulbî kebîr oğulları Himmî ve Abdî ve Mustafâ nâm kimesneler mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Osman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb baba mersûm el-Hâc Mehmed mahmiye-i mezbure kazâsına tabî Tucağa (Kocağa) nâm mevzi'de vâki' bir kıt'a bir tarafı el-Hâc Receb ve bir tarafı Ahmed Çelebi vekilleri ve bir tarafı arz-ı hâliye ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bin altı yüz kırk üç teğek mülk bâğımı mersûm el-Hâc Hüseyin'e iki yüz on iki esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idübü ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semen-i olan iki yüz on iki guruşun iki yüz sekiz guruşunu yedinden ahz u kabz dört guruş semen-i mezkûrdan üç guruş dahi şerbet bahâsından zimmetinde bâkî kalub babamız fevt olmağla fi'l-vâki' bâğ-ı mezkûru mezbûrûnun babalarından zikr olunan şerbet bahâsıyla iki yüz on iki guruşa iştirâ ve semeni olan iki yüz on iki guruşu bi't-tamâm edâ ve teslîm eyedim dedikde mezbûrlar münkir olmalarıyla merkûm el-Hâc Hüseyin'den def'-i meşrûhuna muvâfîk beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Ahmed bin el-hâletü hâzihî ahüs ve Mehmed bin Osman nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâziran olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki' müdde'ıyyûn-ı mezbûrûnun babaları mahdûd-ı mezkûru mersûm el-Hâc Hüseyin'e iki yüz on iki guruşa bey' ve teslîm idüb semeni olan iki yüz on iki guruşu bizim huzûrumuzda bi't-tamâm ahz eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûrûn mu'ârazadan men' birle mâvaka'a kayd-şod.

Şühûdü'l-hâl;

Mehmed Çelebi Muhsinzâde, Ramazân bin Yusuf, Abdülkadir Çiftçi Şeyhi, el-Hâc Mustafâ bin Koca, el-Hâc Fethi Beşe Halimzâde

Sayfa: 143/Belge:4

Özet: Bostancı mahallesi sakinlerinden Mehmed b. el-Hâc debbağ dükkanının tamamının Osman isimli şahıs tarafından tasarruf edildiğini dava etmiştir. Osman Bey, dükkânı Kara Şaban isimli kişiden, otuz kuruş karşılığında aldığı

belirtilmiştir. Mehmed'in şahitleri ise dükkânın Hacı Ali'nin mülkü olduğunu, kendisi vefat edince de üçte bir hissesi Mehmed'e ait olduğuna şahitlik edince üçte bir hissenin Mehmed'e verilmesine dair.

Bostancı mahallesinde sâkin Mehmed bin el-Hâc Ali, mahfel-i [kazada] Osman bin İbrahim mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i merkûme debbâghânesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb dükkân babam merkum el-Hâc Ali Beg mülki olub bade vefâtihi Hüseyin, taksîmden sülüs hissesi bana isâbet etmişken hâlen mezbûr dükkânı tamâmihî mezbûr Osmân tasarruf eder suâl olunub sülüs hisseden kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman cevâbında ben mezkûr dükkânı bi-temâmihî Kara Şa'bân nâm kimesneden otuz guruşa iştirâ eylemişdirim mezbûrun babası mülkü olub ben kendi hissesine isâbet etdüğü ma'lûmum değildir dedikde müdde'î-i merkûm mahallesi'dan müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ahmed Çelebi bin Ebubekir Çelebi ve Eşkiöglü el-Hâc Ali nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'â hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr dükkân bundan akdem müteveffâ el-Hâc Ali'nin mülkü olub ba'de vefâtihi sülüs hissesi mersûm Mehmed'e isâbet etmişdir bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra dükkân-ı mezbûrun sülüs hissesi mezbûr Mehmed'in mülkü olmak üzere hükm birle mâvaka'a kayd-şod. Fî evâil-i Muharrem. Sene 1073 Şuhûdü'l-hâ Bektaş Çelebi Serdâr, Ahi Osman Çelebi, Ömer Ağa kethüdâ yeri, Halil Ağa bin İbrahim, Hüseyin Çelebi.

Sayfa:144/Belge:1

Özet: Boyacı mahallesi sakinlerinden Bayram b. Hasan'ın aynı mahallede ikamet eden Ramazan b. Mehmed Beşe'yi kılıçla yaralandığı gerekçesiyle annesi Yümün tarafından şikâyet edilmiştir. Durumun araştırılması sonucunda şikâyetin doğru olduğuna dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkin Bayram bin Hasan nâm kimesnenin vâlidesi Yümün bint-i Ömer nâm hatun mahalle-i

mezbûre sükkânından Ramazân bin Mehmed Beşe mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Ramazân târîh-i kitâb gecesi ba'de'l-'işâ sadrî oğlu merkûm Bayram sol belinden ve sol kasığından kılıç ile urub mecrûh eylemiştir ba'de'l-keşf ve tahrîr suâl olunub ihkāk-ı hak olunması matlûbumdur dedikde merkûm Bayram'ın a'zâsına keşf ve nazar olunub fi'l-hakîka sol belinde ve sol kasığında kılıç yarası muayeneten müşâhede olundu sonra mezbûr Ramazân'dan husûs-ı mezbûr suâl olunub inkâr ile cevâb verdikde müdde'ıye-i merkûme Yümün Hatun'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Satılmış Beşe bin Hasan ve es-Seyyid Halil Beşe bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Ramazân târîh-i mezbûrda merkûm Bayram'ı kılıç ile sol belinden ve sol kasığından urub mecrûh etmiştir deyü bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mücebiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 3 Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

El-HâcAbdullah el-Hatîb, el-Hâc Mehmed Muhsinzâde, el-Hâc İsmail bin Kethüdâ, Kahveci Hasan Beşe, Üveys bin Receb, Mustafâ Beşe Çavuş

Sayfa: 144/Belge: 2

(iptal edilmiş)

Sayfa: 144/Belge: 3

Özet: Görücü Mahallesi sakinlerinden Yakup oğlu Beder adlı zimminin kardeşi Musa'nın yapmış olduğu şikâyetinde Ahmet Bey tarafından, kardeşinin cizyesini ödemeyip hapse attırılmış olduğunu ve orada ölümüne sebebiyet verdiğini dile getirmiştir. Ancak durumun araştırılmasından sonra Beder isimli şahsın, eşinin de onaylamasıyla kendi eceliyle öldüğü ve kardeşi Musa'nın beyan ettiği gerekçenin asılsız olduğuna dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Görücü mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan Beder veled-i Yakub nâm zımmînin karındaşı Musa nâm kimesne mahfil-i kazâda bin yetmiş iki senesi cizyedârı olan Ömer Ağa

mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Ömer Ağa âdemlerinden Ahmed Bey nâm kimesne karındaşım merkûm Bederi üzerine lâzım gelen cizyeden için habs edüb yanında mahbûsen mürd olmağla suâl olunub mezbûr tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl merkûm Ömer Ağa cevâbında fi'l-vâki‘ mesfûr Musa'nın karındaşı merkûm Bedr'in lâzım gelen cizyesini edâya iktidârı olmamağla ben âhar diyârda iken âdemlerimizden mezbûr Ahmed Bey habs idüb birkaç gün sâhib-i firâş olub bi-emrillahi te‘âlâ eceli ile mürd olub beyyine-i sulhdan üzerine nâib varub müslümânlar huzûrunda ‘alâ-vukû‘ihi keşf ve taharrî olundukdan sonra zevcesi Hâniki nâm zımmiye zevcim mürd-i merkûm bi-emrillâhi te‘âlâ eceli ile mürd olmuştur bir kimesnede vechen mine'l-vücûh da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur ... İkrâr eylemiştir deyü ber mümza sûret-i keşf İbrâz idüb nazar olundukda min-küllil'vücûh mersûm Ömer Ağa'nın kelâmına mutâbık bulunmağın müdde‘î-i merkûm Musa bî-vech mu‘ârazadan men‘ birle mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî evâil-i Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Ali Beşe er-Râcil, Çıkıkdâr Urfe Beşe, Hasan Çelebi bin Yunus, Murâd Kara Şeyh Bostancı

Sayfa: 144/ Belge: 4

Özet: Şehreküstü mahallesinde tımar erbabı olan Yusuf Bey, zikredilen arıcıların kovanlarını götürdüğü köy ve mezralarda öşür ödemediği şikâyetinde bulunmuştur. Ancak durumun araştırılmasından sonra böyle bir şeyin olamadığı, zikredilen kişilerin öşürü ödediği ve fetva belgesini göstererek ispat edildiğine dair.

Erbâb-ı tîmârdan olub mahmiye-i ‘Ayntâb Şehreküstü mahallesinde mütemekkin Yusuf Bey bin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîrde işbu bâ‘isül-Kitâb es-Seyyid Ömer bin es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid İbrahim bin el-Hâc Ali Kaya ve es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Mikdad bin el-Hâc İbrahim ve es-Seyyid Mehmed bin el-Hâc Ali ve Kazgancı İbrahim ve Debbâğ Ömer nâm kimesneler mahzarında üzerlerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mezbûrların yedlerinde arı kovani olub öşürleri tasarrufumda olan tîmârım

aklâmından iken hâlâ yedlerinde olan kovanlarının öşürüne ta'allül ederler suâl olunsun dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrlar cevâblarında fi'l-vâki' her birimiz yedinde arı kovanlarımız olub lâkin her sene âhar kurâ ve mezâri'de koyub lâzım gelen rüsumları kovanımız olan karye sipâhîsine edâ ederiz bu ana gelince nefsi-i şehre kovan getürüb hıfz etmedik deyü bir kıt'a fetvâ-yı şerîf ve mûcebince emr-i şerîf-i âlişân ibrâz idüb nazar ve kırâat olundukda mazmûn-ı meşhûnunda Zeyd bir yerde olan kovanlardan 'asel hâsıl oldukdan sonra ol mahsûlünün öşrünü karyesi sipâhîsine verüb ba'de Zeyd ol kovanlarını beldesine olan menziline nakl eyledikde ol belde voyvodasına dahi mukaddemâ kovandan hâsıl olan 'asel için Zeyd'den tekrâr öşür taleb idüb almağa kâdir olur mu cevâb-ı bâ-savâblarında olmaz deyü buyurulub bi-hasebi's-şer'i's-şerîf bir def'a mezbûr karye sipâhîsine resm-i gevârelerin edâ idüb ba'dehu menzillerine nakl etmekle tekrâr mersûm Yusuf Bey dahi öşür talebine kâdir olmayub lâkin örfen alına geldiği ecilden mezbûrlar menzillerine nakl etdikleri kovanlarının öşrünü sene-i sâbık üzere edâ idüb hâric-i şehirde olan kovanlarına bir vecihle mu'âraza etmemek üzere müdde'î-i mezbûr Yusuf Bey mu'ârazadan men' olunub mâ-vaka'a kayd şod. Fî 3 Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Şahin bin Abdullah, Osman Bey bin Abdünnebi, Hüseyin çe bin (...), Ebubekir bin Ali, Yusuf bin Muhzırbaşı

Sayfa: 145 Belge:1

(iptal edilmiş)

Sayfa: 145 Belge:2

Özet: Tövbe mahalle sakinlerinden Rabia b. Ali isimli kadının, beş yüz adet bağ mülkünü Hacı Ali ismindeki şahsa yirmi adet esedi kuruşa sattığına dair.

Tövbe mahallesinde sâkine Raiba bint-i Ali'nin tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Ali bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda el-Hâc Ali bin Yusuf mahzarında vekâleten bitav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Rabia Yurdgözesi (?) nâm karyede vâki' bir tarafı Kalburcu oğlu ve bir

tarafı el-HâcEbubekir oğlu mülkleri ve bir taraftan Muzaffer oğlu mülkü ile ve bir tarafı vâdî ile mahdûd beş yüz teğek bağını mezbûr el-Hâc Ali'ye yirmi aded esedî guruşa bey' -i bât-ı kat'î ile bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve tesellümden sonra meblağ-ı mezbûr yirmi guruşu müşterî-i merkûm yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledi ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr müşterî-i merkûm el-Hâc Ali'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a sıhhat-i bey' ve şirâya hükm birle mâ-vaka'a.

Şühûdü'l-hâl;

Molla Ebubekir bin Molla Ali, Hasan bin Ali, Aslan bin Vîsâlî, Ali bin Mehmed, Molla Said bin el-Hâc Hamid, Osman bin Mehmed, Hasan Bey Mansûr

Sayfa: 145/ Belge 3

Özet: Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası Süleyman Ağa tarafından kaymakam olan Fazlullah Ağa Yeniil Kadısı Nâibi Mehmed Efendi ve Türkmen-i Haleb Nâibi Mehmed Efendi Fazlullah Ağa'nın gittikleri bölgedeki insanların deve ile erzakını gasp etmeleri ve zulüm bulunmalarına dair.

Bi'l-fi'il Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Süleyman Ağa tarafından kâim-makâm olan Fazlullah Ağa âdemlerinden birkaç nefer kimesne mahmiye-i 'Ayntâb'da vâki' Arsa önü demekle şehîr fukarâ ve re'âyânın gallâlî bey' ve şirâ edecek mevzi'inde sell-i seyf idüb galle getüren mekkârînin develerin ahz idüb etrâf ve eknâfdan nefsi-i şehre gelen zehâyir makûlesi kat' olub bi'l-küllîye arsa-i mezkûre mu'attal kalub muzâyaka olmağla ahâlî-i vilâyetin fukarâ ve zu'efâsı ve ahz olunan develerin ashâbı meclis-i şer'a gelüb izhâr-ı tazzallüm eyledikleride Yeniil Kadısı Nâibi Mehmed Efendi ve Türkmen-i Haleb Nâibi diğer Mehmed Efendi dahi meclis-i şer'-i şerîfe hâzırân olub bizler mersûm Fazlullah Ağa'nın zulmünü def'e kâdir degülüz deyü izhâr-ı 'acz idüb mersûm Fazlullah Ağa meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr olunub arsa- i mezkûreden ahz olunan mekkârî develerin ashâbına redd ile bu makûle evzâ'dan nefsi-i şehri kemâkân mekkârî tehâşî idüb fukarâya zahîre husûsunda muzâyaka vardır denildikde mersûm Fazlullah Ağa cevâbında bizim şer'le maslahatımız yokdur zikr olunan mekkârî develerin ben ahz etdirdim vermem deyü ta'annüde

sâlik olmağla mâ hüve'l-vâki‘ zabten li'l-makâl ketb olundu. Fî evâil-i Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl;

Abdurrahman Efendi bin Sinan Efendi, Bektaş Çavuş Serdâr hâlâ, el-Hâc Bayram Beşe bin Ali, Yegen Mehmed Ağa, Ali Bey Muharremzade, Abdülğani ez-Za‘îm, Ebubekir Ağa el-Cündî, Receb Ağa el-Hamele

Sayfa:145/ Belge:4

Özet: Ayıntâb mahkemesinde eski görevli olan Hacı Hüseyin devamlı voyvoda ve subaşı gibi görevlilerin yanında bulunarak bölge halkını gasp, zulüm ve haksızlık yaptığı gerekçesiyle şikâyet edilmiştir. Bu olayın araştırıldıktan sonra Hacı Hüseyin isimli şahsın yaptığı haksızlık karşısında gereğinin yapılacağına dair.

Husûs-ı âtil-beyânın tefahhusu bâbında bu fakîre hitâber emr-i şerîf-i vâcibü'l-ımtisâl vârid olub mazmûn-ı meşhûnunda bundan akdem ‘Ayntâb mahkemesinde muhızır başı olan el-Hâc Hüseyin nâm kimesne kendi halinde olmayub dâimâ voyvoda ve subaşı ve sâir ehl-i örf tâifesinin yanlarına varub fukarâyı hilâf-ı inhâ isnâd ile gamz idüb bi-gayri hak akçeleri alub ve alınmağa bâ'is olub maslahata ve tekâlif ve sâlyâne husûsuna karuşub bunun emsâli zulüm ve ta'addînin nihâyeti olmaduğu ecilden men' ve def' olunmak emrim olmuştur buyurdum ki husûs-ı mezbûra tamâm-ı hak ve 'adl üzere mu'temed olub göresin fukarâya bu vecihle zulüm ve ta'addî olunduğuna rızâ-yı şerîfim yokdur deyü buyurulmağın emtisilân li'l-emri'l-âlî mezbûrun keyfiyite ahâlî-i vilâyetden istibhâr olundukda ahâlî-i vilâyetden İbrahim Hakkı ve Derviş Mehmed bin Abdurrahman ve Osman bin İsmail ve Molla Ali bin Ahmed ve Molla Veli bin Ali ve Mehmed bin Musa ve el-Hâc Ali bin Karabaş ve Abdülkadir bin Hasan ve Mustafâ bin Hasan ve Molla Ali bin Osman ve Mehmet bin Ahmed ve Ramazân bin Abdülkadir ve Mahmud bin Abdülkadir ve Mehmed bin Abdullah ve Satılmış bin Ali ve Rumelî Mustafâ ve Ahmed bin İbrahim ve Hüseyin bin Çorbacı ve Mehmed bin Dilki ve Hacı Hüseyin bin Cankal ve Mehmed bin İbrahim va Ali bir Hüseyin ve Mustafâ bin Mehmed ve Bakkâl Hamza ve Abdülkadir bin Ahmed ve Mehmed bin Ali ve Üstâd Ahmed bin Ocak nâm

kimesneler ve sâir cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîr fi'l-hakîka mersûm el-Hâc Hüseyin şerîr ve gammadır deyü dâimâ hâkimler yanına varub gelüb nice müslümânları gamz ile tağrîmden hâlî değıldir deyü her biri sû-i halinden haber vermegin hakikat-ı hâl zabt-ı bi'l-makâl gıbbe't-taleb ketb olundu. Fî evâil-i Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Ali Efendi el-kādî, es-Seyyid Osman Çelebi bin Ahi Baba, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sabık, Ömer Ağa Emîn-i Rum Kal‘a, Abdülkadir Beşe Serdâr-ı sâbık, Kasım Çelebi bin Mîrî, el-Hâc Musa bin el-Hâc Muhsin, el-Hâc Ali bin Bahar, Ali çe bin el-Hâc Yusuf, el-Hâc Mustafâ er-Râcil, Mehmed Çelebi Mezidzâde, Ebubekir Çelebi bin Cafer, Ebubekir Beşe er-Râcil, el-Hâc Hüseyin bin Serhan, Amr Beşe er-Râcil

Sayfa: 146/ Belge 1

Özet: Ayıntab sakinlerinden Hacı Ali b. Karabaş, Üstad Mehmed b. Savcı ile belgede isimleri zikredilen diğer şahıslar, Anadolu yakasındaki eşkıya takibi için görevlendirilmiştir. İsmail Paşa, Ayıntab’a geldiğinde kendisine Hacı Hasan b. Hacı Hüseyin’i vekil yapmıştır. Bu süre zarfında yapılan masrafların toplanarak deftere kaydedilmesi ve Hacı Hasan b. Hacı Hüseyin’in vekillikten men edilmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb sâkinlerinden el-Hâc Ali bin Karabaş ve Üstâd Mehmed bin Hûcı ve Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Muhsin ve Kasım Çelebi bin Piri ve Mehmed bin Abdullah ve Carak (?) Mehmed ve el-Hâc Ömer bin Hasan ve Ebubekir Ahmed ve el-Hâc Süleyman ve Mehmed Çelebi bin (Boşluk) ve Ahmed bin Ocak ve Derviş Mehmed bin Abdurrahman ve Molla Ali bin Ahmed ve Molla Veli bin Ali ve Mehmed bin Ahmed ve Abdülkadir bin Yakub ve el-Hâc Hüseyin bin Cankal ve Mustafâ bin Mustafâ ve Molla Ahmed ve el-Hâc Mehmed bin Ömer ve el-Hâc İbrahim ve Derviş Ahmed bin Hüseyin ve Ömer bin Ahmed ve el-Hâc Mehmed bin Ali nâm cemm-i gafîrler ve sâir cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîr meclis-i şer‘-i hatîrde el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Hasan mahzarında her birir takrîr-i kelâm idüb bundan

akdem Anadolu yakasında eşkıyâ ta'kîbine me'mûr olan düstûr-ı mükerrer müşîr-i müfahham nizâmu'l-âlem sa'âdet İsmail Paşa hazretleri mahmiye-i merkûmeyi teşrif buyurdıklarında mersûm el-Hâc Hüseyin'i cümlemiz ma'rifetiyle vezîr-i müşârün ileyhî zahîresi husûsuna tarafımızdan vekîl idüb ba'de mezbûr el-Hâc Hüseyin dahi hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra zuhûr eden masrafı bi'l-cümle salyâne ve cem' idüb vekâlet-i merkûmeden 'azl etmiş idik ba'de'l-yevm mezbûrun bir vecihle vilâyet umûrına karışduğuna rızamız yokdur vekâletden ma'zûl olmuşdur dediklerinde mâ vaka'a gıbbe't-taleb ketb olundu.

Şühûdü'l-hâl; es-sabikûn

Sayfa: 146/ Belge:2

Özet: Ayntâb'ın Kozanlı mahallesi sakinlerinden vefat eden Kasım isimli şahsın eşi Halime hatun, küçük çocuğu olduğundan dolayı mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme tarafından günlük üçer akçe verilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kozanlı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kasım nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Halime bint-i Yusuf nâm hatun mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun firâşından mütevellid hicr-i hidânemde olan Ali nâm sağîr nafaka ve kisveye muhtâc olmadığı kibel-i şer'den kader-i ma'rûf nafaka takdîr olunmasın taleb ederim dedikde sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisvesi için yevmî üçer akçe farz ve takdîr olunub vakt-i zarûretde istidâne ve lede'z-zafer rücû'a mezbûre Fatıma'ya izin verilmegin mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 10 Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Mehmed bin Satılmış, Halil Çelebi bin el-HâcDurmuş, Mehmed bin Ramazân,
...

Sayfa:146/Belge: 3

Özet: Tarla-yı Cedîd mahallesinde Derviş Ebubekir'in inşa ettiği mescide imam olarak Molla Halil Efendi'nin tayin edildiğine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Cedîd mahallesinde sâkin Derviş Ebubekir nâm kimesne mahfil takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede hasbeten lillâh ve tâliben li-şefâ‘ati resûlullâh hâlis emvâlinden cedîden binâ eylediğim mescid-i şerîfe bir imâm lâzım ve mühim olmağın cemâ‘atdan el-Hâc Veli bin Cuma ve Molla Osman bin Ömer ve el-Hâc Mehmed bin Cihanşah ve Molla Receb bin Abdülkadir nâm kimesneler ve sâirleri ma‘rifetiyle erbâb-ı istihkâktan Molla Halil Efendi'yi imâm nasb ve ta'yîn eylediğimden ol dahi imâmet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta‘ahhüd eylememenin kibel-i şer‘den dahi li-ecli'l-istihkâm izin ve icâzet talep ederim dedikde merkûm Molla Halil mescid-i mezbûrda imâmet etmek üzere izin ve icâzet verilüb mâvaka‘a kayd-şod. Fî evâil-i Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Ebubekir bin Ali, Mehmed bin Abdullah, Hasan Çelebi bin Mahmud

Sayfa: 146/Belge: 4

Özet: Yahni mahallesinden Osman kızı Raziye isimli kadının eşi vefat ettikten sonra amcası Mehmed oğlu Ali Kaya'nın karısı Resul kızı Hüsniye'nin mülk menzilineki hissesini ele geçirdiği şikâyetinde bulunmuştur. Ali Kaya'nın eşi Hüsniye'ye mülkü hibe ettiği belirtilmiştir. Raziye hanımın haksız olduğu ve davasından men edilmesine dair.

Yahni mahallesinde sâkin Raziye bint-i Osman nâm hatun mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan mezbûrenin li-ebb ‘ammi olan Ali Kaya bin Mehmed'in zevce-i metrûkesi Hüsni bint-i Resul mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Hüsni müteveffâ-yı merkûm li-ebb ‘ammim Ali Kaya'nın muhalledâttından olan lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma‘lûmetü'l-hudûd mülk menziline bi-temâmihi mutasarrıfa olub bana intikâl eden hisse-i şer‘iyyeme ta‘allül eder suâl olunub hissemden kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Hüsni cevâbında mezbûr Ali Kaya menzil-i mezbûrda vâki‘ beyt-i kebîri ba‘de't-tahliyye bana hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve teslîm ve ben dahi kabz ve kabûl ve tesellüm eylemişdirim dedikde mezbûre Raziye münkir olmağın merkûme Hüsni'den

müdde'âsının mübeyyin beyyine taleb olundukda udûlden Ramazân bin Abdi ve Yusuf bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Ali Kaya hâl-i hayâtında menzil-i mezbûrda olan beyt-i kebîri mezbûre Hüsnî'ye ve beyt-i sağîri ... nâm hatuna hibe ve teslîm eylemişdir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyitihâ şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Raziye menzil-i mezbûra bî-vech mu'ârazadan men' birle ilzâm olunub mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod.

Şühûdü'l-hâl;

Mehmed Çelebi Ganizâde, Mehmed bin, el-Hâc Hüseyin bin Veli, Hasan Beşer-Râcil, Muhzırbaşı Yusuf

Sayfa: 146/Belge: 5

Özet: Aynât kazasına bağı Söğütlüce köyü sakinlerinden Süleyman isimli şahsın vefat etmeden önce mülkünü oğlu Mehmed'e bırakmıştır. Ancak Mehmed'in vasisi olarak tayin edilen Abdülkadir isimli şahsın açtığı davada mülkün Süleyman Bey'in vefatından beş sene önce satılmış olduğu, şahitler tarafından onaylanarak belirtilmiştir. Mülkün artık Ramazan Bey'e satılmış olduğu doğrulanarak Abdülkadir isimli şahsın davadan men edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Aynât kazâsına tâbi' Söğütlüce nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât eden Süleyman nâm müteveffânın sağîr oğlu Mehmed'in kıbel-i şer'den mansûb vasîsi olan Abdülkadir nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mustafâ Karaca nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb karye-i merkûme türâbında vâki' Kürd Mehmed ve bir tarafı el-Hâc İsmail ve bir tarafı Molla Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd üç yüz teğek bir kıt'a bâğ müteveffâ-yı merkûm Süleyman'ın mülkü olub ba'de vefâtihî irsen oğlu sağîr-i mezbûr Mehmed'e intikâl etmiş iken sağîr-i mezbûrun vâlidesi Neslihan nâm hatun mahdûd-ı mezkûru fuzûlen bey' etmegin hâlâ mezbûr el-Hâc Mustafâ yedinde buldum taleb ederim dedikde gibbe's-suâl merkûm el-Hâc Mustafâ cevâbında fi'l-hakîka bâğ-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûr Süleyman'ın mülkü olub târîh-i kitâbdan beş sene

mukaddem hâl-i sıhhatinde mahdûd-ı mezkûrun yüz yirmi beş teğekini üç guruşa ve yüz beş teğekini elli guruşa el-Hâc Abdi oğlu Ramazân nâm kimesneye bey' ve kabz-ı semen idüb ol dahi Abdulhalim bin Ali nâm kimesne bey' ve teslîm ve kabz-ı semen

Sayfa:(147/1)

eylediğinden sonra birkaç sene mâlikâne zabt ve tasarruf idüb fevt olduktan sonra bâğ-ı mezkûr muhallefâtından kebîr kızı zevcem Fatıma nâm hatuna intikâl eylemiştir dedikde vasiyy-i merkûm Abdülkadir münkir olmağın mersûm Mustafâ'dan takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Uğurlu bin İbrahim ve Mehmed bin Mustafâ ve Ali bin Mustafâ ve Hasan Beşe bin Mustafâ nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-vâki' bâğ-ı mezkûr mersûm Süleyman târîh-i mezbûrda hâl-i hayâtında mersûm Ramazân'a bey' ve teslîm ve kabz-ı semen eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl şehâdetleri makbûle olmağın vasiyy-i merkûm Abdülkadir mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod. Fî evâil-i Muharrem. Sene 73.

Şühûdü'l-hâl;

El-Hâc Osmân bin 'Ömer, Molla Ahmed bin Pir Veli, Seyyid Hüseyin bin Seyyid Mustafâ, 'Abdulhalîm bin el-Hâc Mustafâ, Hoca Halîl bin Derviş, Molla 'Ali bin Hasan, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Hasan, Molla 'Abdulkâdir bin el-Hâc Bayram, Şa'bân bin Ramazân.

Sayfa: 147/Belge: 2

Özet: Ayıntâb kazasına bağılı Kızılhisar Fevkani köyün sakinlerinden Hasan Ali b. Ebubekir, Hamza b. Neccar, Ahmed b. Hacı Ali ile zikredilen diğere şahısların bölgede mütesellimlik görevini icra eden Çerkes Ömer'in kendilerinden haksız yere para aldıklarını dile getirerek davacı olmuşlardır. Fakat Çerkes Ömer'in ortalıkta bulunmamasından dolayı hizmetinde çalışan Çapur'unda parayı aldığını ve bu durumdan sorumlu tutulduğu iddia edilerek parayı Çapur'un ödemesi gerektiğini savunmuşlardır. Ancak Çapur isimli şahsın zikredilen kişilerden

herhangi bir para talebinde bulunmadığı ve bu durumu gösteren fetvayı beyan ettiğinden dolayı zikredilen şahısların taleplerinden men edildiğine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb kazâsına tâbi‘ Kızıllhisar-ı Fevkani nâm karye ahâlîsinden Hasan Ali bin Ebubekir ve Hamza bin Neccar ve Ahmed bin el-Hâc Ali ve Süleyman bin Ali ve Ramazân bin Ali nâm kimesneler ve sâirleri mahfil-i kazada işbu hâmilü's-sifr Çapur veled-i Tavid nâm zimmî mahzarında her biri üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb mahmiye-i merkûme sükkânından iken bundan akdem gaybet-i munkatı‘a ile gâib olan Çerkes Ömer Ağa nâm kimesnenin bin altmış dokuz senesinde mahmiye-i mezbûre mütesellimi olup bi-gayri hakk bizleri rencide idüb birkaç günden sonra yüz guruş cerîmeye kat‘ idüb bizlere dahi ikrâhen meblağ-ı mezbûru edâya mahal olup mezbûr Çapur ol hinde merkûm Ömer Ağa'nın hizmetinde olmağla zikr olunan yüz guruşu mezbûr Çapur'a edâ ve teslim etmişdik hâlâ zafer bulmağla meblağ-ı mezbûru mesfûr Çapur'dan talep ederiz dediklerinde gibbe's-suâl merkûm Çapur cevâbında fil târîh-i mezbûrda gâib-i mezbûr Ömer Ağa hizmetinde olduğunu ıkrâr lâkin mezbûrlar yedinden bir akçe ve bir habbe ahz ve kabz etmedikten mâ'adâ huddâmımız rüsvâ olup irsâl için kendülere teslim olunan akçe şer'an taleb-i ahzına kâdir olmaduğuna yedimde fetvâ-yı şerîfim vardır deyü bir kıt'a fetvâ-yı şerîf ibrâz idüb mazmûn-ı münîfide Zeyd bundan akdem hâkimü'l-vakt olan Amr ba'zı iftirâ ile beni ahz ve habs idüb mîr mikdâr cerîmeye kat‘ etmekle akçe huddâmından Bekir'in eline teslim etdim deyü da'vâ idüb Bekir'dan Amr ve hâkime irsâl etdüdüğü akçeyi talep ve ahza kâdir olur mu? Cevâb-ı bâ-savâblarında, kâdir olmaz. Hüddâm-ı hükkâm resuldür. Cümle ef'âl ve akvâlleri bi-tarîki'r-risâletdir. Şer'an bir şey lâzım gelmez deyü buyurulub ve zeyl-i ve'l-ma'lûm lâ yucau'l-a'le'z-zâlim na'l-i min berârîhi (?) deyü mukayyed bulunmağın mezbûrûn Hasan Ali ve Hamza ve Ahmed ve Süleyman ve Ramazân bî-vech mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâil-i Muharrem.

Şühûdü'l-hâl;

Satılmış Beşe er-Râcil, Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, Şahin bin Abdullah, Yusuf Bey bin Ramazân, Ebubekir bin Ali

Sayfa: 147/Belge: 3

Özet: Ayntâb kazasına bağlı Hıyam köyü sakinlerinden Hacı Ömer, babası olan Hacı Muhsin'in, Osman b. Ramazan tarafından vurulup yaralandığını beyan etmiştir. Ramazan isimli şahısın bu durumu inkâr etmesine rağmen şahitler tarafından yaşanan olay doğrulanmış olup gereğinin yapılmasına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Hıyam nâm karye sükkânından el-Hâc Ömer bin el-Hâc Muhsin nâm kimesne mahfil takrîr-i kelâm idüb karye-i merkûme sükkânından Ramazân bin Osman nâm kimesne babam merkûm el-Hâc Muhsin'i karyemiz önünde bâğ içinde târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem birkaç yerinden urub mecrûh eylemiştir üzerine varulub keşf ve taharrî olunması matlûbumdur dedikde kibel-i şer' den Mevlânâ Abdusselam Efendi ta'yîn olunub ol dahi zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile karye-i mezbûrede mecrûh-ı mezkûrun üzerine varilub a'zâsı keşf ve nazar olundukda fi'l-hakîka sol kulağı üzerinde ve sol dirseği üzerinde ve sağ küreği üzerinde kılıç ve hançer yarası mu'âyeneten müşâhede olunub husûs-ı mezbûr mecrûh-ı mezbûrdan tafahhus olundukda cârihim merkûm Ramazân'dır âhar kimesne ile da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde Mevlânâ-yı merkûm 'alâ vukû'ihî haber verdiklerinde mezbûr Ramazân meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr olunub suâl olunub inkâr ile cevâbında vericek müdde'î-i mezbûr el-Hâc Ömer'den müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Şa'bân bin Yusuf ve Hamza bin Ömer ve Süleyman bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub tafahhus olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Ramazân merkûm Muhsin'i mahall-i mezkûrda kılıç ve hançer ile urub mecrûh eylemiştir buh husûsa şahidlerimiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şühûdü'l-hâl;

Abdullah Efendi el-Hatîb, Urfe Beşe er-Râcil, Davud Beşe er-Râcil, Mehmed Bey el-Cündî, Ali bin Mustafâ ‘an-karye-i Hıyam, Ömer bin Mehmed Tursun (?), Ebubekir bin Zeynel

Sayfa: 148/Belge:1

Özet: Ehl-i Cefa mahallesinden vefat eden Ömer oğlu İbrâhim'in veraseti adı geçen çocuklarına münhasır olduktan sonra büyük oğlu Yusuf hepsinin adına vekâleten ve vekâleti de şahitlerle sabit olduktan sonra yeri belirtilen ev ve bütün müştemilatıyla Musa ve Mustafa'ya yüz üç esedi kuruşa sattığını ve parasını tam olarak aldığına dair.

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefâ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Amr nâm müteveffâtın verâseti sulbî kebîr oğulları el-Hâc Yusuf ve Amr ve Abdulkadir ve Hamza ve kebîre kızları Hadice ve Halime ve Zehra ve Â‘işe'ye munhasıra olmağla merkum el-Hâc Yusuf kendi tarafından asâleten ve mezbûrlar tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olub Molla Ali bin Mehmed ve el-Hâc Hasan bin Molla Hüseyin nâm kimesne şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olduktan sonra mahfil-i kazâda işbu bâ‘iseyyü'l-kitâb Musa bin İbrahim ve Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında bi'l-vekâle ve bi'l-asâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Molla Ali ve bir tarafı Kôr Hüseyin ve bir tarafı Karaman nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dört tahtânî beyt ve bir mağâra ve bi'r-i mâ ve havlu müştemil beş sehinden bir sehmi benim mülküm olub dört sehmi müvekkilelerimin mülkü olan menzilin cümlesine mezbûrân Musa ve Mustafa'ya yüz üç esedî guruşa bey‘-i bât-ı kat‘î ile bey‘ ve teslîm idüb anlar dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrun kırk bir buçuk guruşunu merkûm Musa yedinden altmış bin buçuk guruşunu mersûm Mustafa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idüb ba‘de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil merkûmân Musa ve Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsunlar dedikde gibbe't-tasdîki's-şer‘î bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hasan bin Ebubekir, Molla Ali bin Mehmed, El-Hâc Ebubekir bin Ahmed, Derviş Tatar bin Hasan, Fakihoğlu Molla Mehmed, Osman bin Ömer, El-Hâc Hasan bin Hüseyin, El-Hâc Mehmed bin Kürd Bayram, El-Hâc Derviş bin Doğan, Bayram bin Hızır

Sayfa: 148/Belge:2

Özet: Tarla-i Atik mahallesinden Mustafa oğlu Mehmed Çelebi, Serhan oğlu Hacı Hüseyin huzurunda, bundan önce vefat eden kız kardeşi Ümmühan'ın mirasından olan ve taksim edilen haffaf çarşısındaki yeri belirtilen dükkândan kendi hissesine düşen kısmı Hacı Hüseyin'e yetmiş esedi kuruşa sattığını ve parasını da tam olarak aldığına dair.

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin Mehmed Çelebi bin Mustafa mahfil-i kazâda hâfîzu'l-kitâb el-Hâc Hüseyin bin Serhan mahzarında bi't-tav'îs-sâf ıkrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem vefât eden hemşîrem Ümmühani nâm hatunun muhalledâtından olub hîn-i taksîmde benim hisse-i şer'iiyeme isâbet eden haffâf çârşûsunda vâki' bir tarafı el-Hâc Bayram Ağa ve bir taraftan Neccâr Abdi Vakfı ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb haffâf dükkânımı merkûm el-Hâc Hüseyin'e yetmiş aded esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yetmiş guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezbûr el-Hâc Hüseyin'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarraf olsun dedikde mukırr-ı merkûmun vech-i muhrarrer üzere cârî olan ıkrârın el-mukırrun-leh el-merkûm el-Hâc Hüseyin bi'l-müvâcehe ve bi'l-müşâfehe tahkîk ve tasdîk eylemegin sıhhat-i bey' ve şîrâya hüküm birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlevî, El-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Hasan, Veli Beşe bin Mehmed, Abdi Beşe bin el-Hâc İbrahim, Hayâmlı oğlu Ahmed, Halil Çelebi bin Cenkal, Hayâmlı Ebubekir, Derviş Mehmed Ali Mevlevî, El-Hâc Abdi

Habbâz, Derviş Ahmed bin el-Hâc Mehmed, Osman Çelebi bin Molla Ebubekirzâde, Ali Kaya Çelebi Mumhâne (?), El-Hâc Ahmed bin Balı, Üstâd Mehmed bin Ali, İbrahim bin Mehmed, Mustafa Çelebi bin Ali Çubuk, Dellâl Mustafa, Fazlacı Mustafa Çelebi

Sayfa: 148/Belge:3

Özet: Seng-i Tavîl mahallesinde vefat eden Emine Hatun vakıf eylediği eşyalarının vekili olan Yahya Bey'e teslim edilmesine dair.

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Seng-i Tavîl mahallesinde sâkin Halil Çavuş ibni Mehmed Çavuş ve sulbî oğlu el-Hâc Ahmed mahfil-i kazâda Yahya Bey ibni Çavuş mahzarında üzerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede sâkine iken bundan akdem fevt olan Emine Hatun ibneti Süleyman Bey'in verâseti asûbet-i zevciyyet ile bize munhasıra iken mezbûr Yahya Bey muhallefâtında vaz'-ı yed eylemiştir suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-suâl mersûm Yahya Bey cevâbında müteveffıye-i mezbûre Emine Hatun hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde cemî' umûrunda hükme nâfiz iken beni vasiyy-i muhtâr idüb ve evlâdına vakf eylediği eşyâya mütevellî nasb eylemiştir ol ecilden vaz'-ı yed eyledim dedikde merkûmân Halil Çavuş ve el-Hâc Ahmed münkir olduklarında udûlden el-Hâc Kaya bin Muslu ve Abdulkadir bin Musa nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûre Emine Hatun hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde cemî' umûrunda hükme nâfiz iken mersûm Yahya Bey'i vasiyy-i muhtâr ve vakfına cümle eşyâsını teslîm eylemiştir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâitihâ şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim bin Abdussamed, Mansur Bey bin el-Hâc Halil, Es-Seyyid Ali Çelebi Tokatlızâde, Es-Seyyid Mehmed Çelebi Hekimzâde, Molla Ali bin el-Hâc Mehmed

Sayfa: 148/Belge:4

Özet: Ali Çelebi'nin, Şahin adlı kölesini azat etmesine dair.

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Ali Çelebi bin Hüseyin Çelebi'nin bundan akdem abd-i memlûkü olan Şahin ibni Abdullah nâm kimesne mahfil-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde merkûm Ali Çelebi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb ben mersûm Ali Çelebi'nin abd-i memlûkü idim lâkin târîh-i kitâbdan birkaç gün mukaddem beni li-vechillâhi te'âlâ âzâd eylemiştir hâlâ 'itâk-nâmemi vermekde ta'allül eder suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr Şahin'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden İshak bin Cuma ve Molla Osman bin el-Hâc Durmuş nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka merkûm Ali Çelebi târîh-i mezbûrda bizim huzûrumuzda mezbûr Şahin'i ... li-vechillâhi te'âlâ âzâd eylmeşidir biz bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Şahin'in hürriyyetine hükm birle mâ-vaka'a kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Ağa ez-Za'îm, Molla Ömer bin el-Hâc Ahmed, Receb Efendi bin Davud, Mehmed Çelebi Muhzinzâde, Osman Çelebi Vehbizâde

Sayfa: 149/ Belge: 1

Özet: Akyol mahallesinden İbrahim Ağa oğlu Mehmed Ağa, Hazinedar Mehmed Çelebi huzurunda, Mehmed Çelebi bundan önce babası İbrahim Ağa'nın hazinedarı olduğu, bütün malları Mehmed Çelebi'de olduğunu, babası vefat ettiğinde Mehmed Çelebi bütün eşyasını kendisine teslim ettiğini, sadece yüz kuruş ve bir adet Selanik keçesi kaldığını, şimdi bunları da aldığını ve kendisiyle alakalı bir durumun kalmadığını ifade ettiğine dair.

Mahmiye-i Ayntâb mahallâtından Akyol mahallesinde sâkin Mehmed Ağa ibni İbrahim Ağa mahfil-i kazâda hâfîzu'l-kitâb Hazînedâr Mehmed Çelebi ibni Seydâ...mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Çelebi bundan akdem babam merkûm İbrahim Ağa'nın hazînedârı olub cümle eşyâsı kendi zabtında iken babam fevt oldukda cümle eşyâsını bana teslîm eyleyüb mezbûrun zimmetinde ancak yüz aded guruş ve bir Selanik keçesi bâkî kalmış idi el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezbûr yüz guruşu ve mezkûr Selanik keçesini dahi yedinden ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed Çelebi zimmetinde babam mâlından ve kendime müte'allıka da'vâ ve nizâ'ım ve alâka ve medhalim yokdur mukırr-ı merkûmun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukırrun-leh el-merkûm Mehmed Çelebi bi'l-müvâcehe ve bi'l-müşâfehe tahkîk ve tasdîk etmegin mâ-vaka'a zabtun li'l-makâl ketb.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Çelebi ibni Mahmud Çavuş, Mehmed Çelebi ibni Ferhad Beşe, Hüseyin Çelebi Sarrac

Sayfa: 149/ Belge: 2

Özet: Ali Neccar mahallesinden İbrahim oğlu Mustafa Beşe, yeri belirtilen evin babası merhum Hasan ve amcası Ömer'in ortak mülkleri olduğu elli yıl önce onlardan satın alıp kırk dört sene kendi mülkü olarak kullandığını, ancak Hacı Mehmed kendisi küçükken babası vefat ettiğinde amcası Ömer'in bu mülkü sattığını söyleyip mülkü zabt ettiğini ifade edip davacı olmuştur. Hacı Mehmed cevabında aynı ifadeyi verince Mustafa Beşe'nin şahitleri mülkün Hasan ve kardeşi Ömer'in birlikte altmış kuruşa sattığını ifade edince mülk Hacı Mehmed'den geri alındığına dair.

Mahmiye-i Ayntâb 'da Ali en-Neccâr mahallesinde sâkin Mustafa Beşe ibni İbrahim nâm racil mahfel-i kazâda el-Hâc Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı el-Hâc Mustafa mülkü ve bir tarafı el-Hâc Ramazân mülkü ve bir tarafı tarîk ve bir tarafı nehir ile mahdûd bir bâb dülîb (?) mezbûr el-Hâc Mehmed'in

babası merhûm Hasan ile ammîsi Ömer nâm kimesnenin ber-vech-i iştirâk mülkleri olub târîh-i kitâbdan kırk altı sene mukaddem mahdûd-ı mezkûru mezbûrân Hasan ve Ömer'den altmış guruşa iştirâ ve def'-i semen idüb kırk dört sene mâlikâne zabt ve tasarruf üzere iken mersûm el-Hâc Mehmed mahdûd-ı mezkûr babam mülkü babam fevt oldukda ammim mezbûr Ömer biz sağır iken zikr olunan dülîb (?) sana fuzûlen bey' etmiş deyü zabt ve tasarruf eylemiştir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl merkum el-Hâc Mehmed cevâbında fi'l-hakîka mahdûd-ı mezkûr baba mülkü olub babam fevt oldukdan sonra ammim mezbûr Ömer fuzûlen bey' eylediğine dâir da'vâ idüb zabt eyledim deyü babası mersûm Hasan ammîsi Ömer ile ma'an bey' eylediğini münkir olıcak müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Hüseyin bin İbrahim ve el-Hâc Ali bin Mustafa nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mahdûd-ı mezkûru târîh-i mezbûrda mezbûr el-Hâc Mehmed'in babası merkûm Hasan ile ammîsi mersûm Ömer bizim huzûrumuzda altmış guruşa bey' ve teslîm ve kabz-ı semen eylediler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mahdûd-ı mezkûrdan mezbûr el-Hâc Mehmed'in kasr-ı yidine tenbîh birle mâ-vaka'a kayd şod.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Mehmed Efendi Hüsamzâde, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa: 149/Belge: 3

Özet: Seng-i Tavil mahallesinden Emine Hatun'un vefat dolayısıyla veraseti kocası Hacı Ahmed'e ve amcası Halil Çavuş'a münhasır olmuştur. Emine Hatun'un küçük çocuklarına vasi olarak Yahya Bey atanmıştır. Emine hatun vefat ettiğinde belli olan mallarının dışında başka malları da olduğu gerekçesiyle Yahya Bey ile muarazaya girişmişlerdir. Aralarına kişilerin girmesiyle barışmışlardır. Barışma bedeli olarak her birisine yüz ellişer guruş verildiğini, bundan sonra aralarında herhangi bir sorun kalmadığına dair.

Mahmiye-i Aynatâb mahallâtından Seng-i Tavîl mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Emine Hatun ibneti Süleyman Bey'in verâseti zevc-i metrûkü el-Hâc Ahmed ibni ile ammîsi Halil Çavuş'a munhasıra olduğu şer'an müte'ayyin ve zâhir oldukdan sonra mezbûrân el-hâletü hâzihî Ahmed ve Halil Çavuş meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde bâ'isü'l-kitâb müteveffât-ı mezbûre Emine Hatun'un kızı oğlu Mehmed ve kızı Fatıma nâm sağırlerin vasiyy-i muhtârları olan Yahya Bey bin İbrahim Çavuş mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât-ı mezbûre Emine hâl-i sıhhatinde cemî' umûrunda tasarrufu nâfız iken emvâl ve erzâkının bir mikdârını sağırân-ı mezbûrâna hibe ve temlik ve bir mikdârını dahi evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vakf ve habs idüb vakf-ı mezbûra mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği mersûm Yahya Bey'e teslim idüb ba'de vefâtihâ mezbûre Emine'nin vakf ve hibe eylediği eşyâdan mâ'adâ sâir muhalledfât-ı mevcûdesi vardur deyü mersûm Yahya Bey ile münâza'ât-ı kesîremiz vâki' olub bi'l-âhare beynimize muslihûn tavassut idüb es-sulhu seyyidü'l-ahkâm fehvâsınca her birimizi yüz ellişer guruşa sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan yüz ellişer guruşu vasiyy-i merkûm Yahya Bey'in yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idüb muhalledfât-ı müteveffât-ı mezbûre müte'allıka vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre müte'allıka da'vâ ve nizâ'ımız zuhûr ederse lede'l-hükkâmî'l-kirâm tenbîh mahal olunub mesmû'a olunmaya dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân el-Hâc Ahmed ve Halil Çavuş'un vech-i muharrer üzere cârî olan ıkrârların vasiyy-i merkûm Yahya Bey tasdîk etmegin sıhhat-i sulha hüküm birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ali bin el-Hâc Ahmed, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Kasımzâde, Es-Seyyid Ali Çelebi Tokatlızâde, Mansur Bey bin el-Hâc Halil, İbrahim Beşe bin Abdussamed

Sayfa: 150/ Belge: 1

Özet: Fatıma ve Mehmet'in evlilik iznine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Kayacık mahallesinde sâkin Yahya Bey bin İbrahim Çavuş meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre mülhakâtından Seng-i Tavis mahallesinde sâkine Fatıma bint-i Osman Ağa nâm sağırenin veliyy-i akrabı olan mersûm Osman Ağa âhar diyârda olub hâlâ sağıre-i mezbûre küfüvv-i tâlibi olan oğlum Mehmed nâm sağıre ‘akd-i nikâh murâd edüb veliyy-i akrabı olmamağla velî-i ba‘dın dahi nikâhı câiz olduğuna binâen kıbel-i şer‘den izin taleb ederim dedikde kütüb-i mu‘tebereden tetebbu‘ olunub yecûzu’l-velî illâ ba‘de’t-tezvîc bi- gaybeti’l-akreb gaybetihi munkatı‘ati yani mesâfetü’l-kasr ve ‘aleyhi’l-fetvâ deyü deyü Kitâb-ı Dürer’de mestûr ve mukayyed bulunub fi’l-hakîka veliyy-i akrabın gaybeti vaktinde küfüvv-i tâlibine veliyy-i eb‘adın inkâhı câiz olduğuna sâir kütüb-i fetâvâ dahi musarrah olmağın sağıre-i mezbûre Fatıma’nın veliyy-i eb‘adına izin virülüb mâ-vaka‘a kayd-şod. Evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü’l-hâl

Molla Ali bin el-Hâc Ahmed, es-Seyyid Hasan Çelebi bin Hekimzâde, es-Seyyid Ali Çelebi Tokatlızâde, Mansur Bey bin el-Hâc Halil, İbrahim Abdussamed

Özet: Ayıntâb kazasına tabi adı geçen köylerden adı geçen kişiler, Ayıntâb mutasarrıfı olan Ahmet Paşa'nın kethüdası olan Mehmed Ağa huzurunda, Ayıntâb sancağına mutasarrıf olanlar şimdiye kadar kanuna aykırı her ay vergiyi fazla aldıkları halde mirliya olanlar ona bile kanaat etmeyip fazlasını istemekle zulüm etmelerinden dolayı bir emr-i şerif ibraz edip bu duruma engel olunmasını talep ettiklerinde Mehmed Ağa'ya aylık olarak ve rencide etmeden alınması emri verildiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Tahantaz (?) nâm karye ahâlîsinden Küçük bin Ali ve Eyyûm Söğüt nâm karyeden Durali bin Hayreddin ve Zülfikar nâm karyeden Hızır bin Pîrî ve Akpınar nâm karye ahâlîsinden Urfe bin Halil ve Gerçeğin nâm karyeden Mustafa bin Ömer ve Telhanuz nâm karyeden Hüseyin bin Hasan ve İzzetler nâm karye ahâlîsinden Mehmed bin Mehmed ve Luhan nâm karyeden Mustafa bin Ömer nâm kimesneler ve sâirleri ve Telbeşar kazâsına tâbi' Telhırnab nâm karye ahal el-Hâc İsmail ve Berdin nâm karyeden Ali ve Ulu Mazhar nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Şa'bân ve Bostancık nâm karye ahâlîsinden Mehmed Çelebi bin Hasan nâm kimesneler ve sâirleri mahfil-i kazâda medîne-i merkûme sancağına ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Ahmed Paşa hazretleri kethüdâları olan fahru'l-akrân Mehmed Ağa mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb medîne-i merkûme sancağına mutasarrıf olanlar bu âna gelince hilâf-ı şer' ve kânûn Burc ve Telbeşar kazâlarına tâbi' kurâ ve mezâri'a mâh be-mâh âdem gönderüb odun ve saman akçesi nâm hâne başına birer rub' guruşların alub hâlâ mirlivâ olanlar ana dahi kanâ'at etmeyüb ziyâde talebiyle zulüm ve te'addî etmeleriyle ahvâlimizi der-i devlet-medâra 'arz ve i'lâm eylediğimizde men' ve def'i bâbında yedimize emr-i şerîf cihân-mutâ' verilmegin nazar ve kırat olunub men' olunmasın talep ederiz deyü bir kıt'a emr-i şerîf-i âlîşân ibrâz idüb mazmûn-ı mesmûnunuda fi'l-vâki' mukayyed olub göresin 'arz olunduğu üzere ise bilâ-emr-i şerîf ve hilâf-ı şer' ve kânûn akçe talebiyle rencide ve remide etdirmeyüb men' ve def' eylesin deyü buyurulmağın emren lehu li'l-emri'l-

‘âlî mûmâ ileyh Mehmed Ağa ol makûle aylık talebiyle rencîde ve remîde etmeden men‘ ve def‘ olunub mâ-vaka‘a kayd-şod. Evâil-i Muharrem.. Sene 73

Şuhûdü’l-hâl

Fahru'l-akrân Bektaş Ağa Serdâr, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Ebubekir Ağa Miralay, Mehmed Ağa Yegen, Ebubekir Ağa ez-Za‘îm

Sayfa:150/Belge:3

Özet: Akyol mahallesinde yaşayan Mehmed Ağa bin İbrahim aynı mahalle yaşayan Yahya Bey bin İdris’e iki yüz on beş guruşa bostan sattığına dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Akyol mahallesinde sâkin Mehmed Ağa bin İbrahim mahfil-i kazâda hâfızu'l-kitâb Yahya Bey bin İdris mahzarında bitav‘ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kurbunda Su Yukaru nâm mevzi‘de vâki‘ bir tarafı Kaya Bey ve bir tarafı el-Hâc Mahmud mülkü ve bir tarafı nehr-i Sacur ve bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd mu‘ayyen tahmînen üç yüz altmış maşara sebzevât zirâ‘at olunur bostanımı mezbûr Yahya Bey'e iştirâ ve tesellümden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz on beş guruşu müşterî-i merkûm yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim ba‘de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezbûr Yahya Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer‘î bey‘ ve şirâya hüküm birle mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî evâhir-i Muharrem

Şuhûdü’l-hâl

Kaya Çelebi el-Hatîb, Ali Çelebi Hızırızâde, Abdulgani Bey ez-Za‘îm, Osman Bey bin (boş)

Sayfa:150/ Belge:4

Özet: Tarla-yı Cedîd ‘de vefat eden Abdürrezza zevce-i Abide hatun Abdürrezza kızı Zeyneb'e babasından kalan mâlından nafaka olarak günde beş akçe verilmesine dair.

Tarla-yı Cedîd'de sâkin iken fevt olan Abdürrezzak nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Abide nâm hatun mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüb hicri hisânemde olan müteveffâ-yı merkûmun sulbiye sağîre kıza Zeyneb'e babasından intikâl

eden mâlından kader-i ma'rûf nafaka ve kisve takdîr olunmasın taleb ederim kibel-i şer'den yevmî beş akçe nafaka farz ve takdîr olunub vakt-i zarûretde istidâne ve lede'z-zafer rücû'a mezbûre Abide'ye izin verilmeğın mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî 21 Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Kaya bin, el-Hâc Ahmed bin Hasan, Urfe bin (boş)

Sayfa: 151/ Belge:1

Özet: Ammu mahallesinde vefat eden Veli bin Hüseyin kızı Emine'ye babasından kalan mâlına amcası Ali'nin vasi tayin edildiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde fevt olan Veli bin Hüseyin nâm müteveffânın sulbiye sağıre kızı Emine'ye babasından intikâl eden mâlını zabt ve tesviye-i umûrunu için mezbure 'ammîsi Ali'yi vasî nasb eyledikde ol dahi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya te'ahhüd etmegin mâ-vaka'a kayd-şod.

Evâhir-i Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe Etmekci, Halil Çelebi bin el-Hâc Durmuş, es-Seyyid Nasuh bin Seyyid Ahmed, el-Hâc Mehmed bir Rıdvan

Fî'l-yevmi'l'isneyn 27 Muharremü'l-Harâm. Li-sene 1073

Sayfa: 151/Belge: 2

Özet: Şhreküstü mahallesinden Deli Halil bin Ramazan zevcesi Züleyha'yı darb edersem karısının ondan boşanmasını istediğine dair.

Mahalle-i Şhreküstü'den Deli Halil bin Ramazân nâm kimesne zevcesi Züleyha bint-i Mehmed nâm hatunu bi-gayri vech-i şer'î darb edersem 'avretim benden boş olsun deyü şart eyledi

Şuhûdü'l-hâl

Ramazân bin Ali, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, Halîlî Mustafa Muhzır

El-emr kemâ zukere. Harrerehû el-fakîr

El-Hâc Ahmed en-Nâib be-Kazâ-i Nizib

Ufiye anh

Sayfa: 151/Belge:3

Özet: Reşi dağından Kertuşe adlı bir grup Torlu köyüne saldırıp camilerini yakıp uygunsuz davranışlar sergiledikleri gerekçesiyle köylüler davacı olmuşlardır. Adı geçen şahitler de durumu dile getirince gereğinin yapılacağı sözü verildiğine dair.

Cebel-i Reşî'den Kertûşe Cemâ'ati karye-i Torlu nâm karyenin üzerine sell-i silâh idüb câmi'leri yakub birkaç yerini bevl ve gâit etdikden sonra bir atlarını dahi öldürüm ihânet eylediklerinde Torlu nâm karyenin cemâ'ati gelüb şer'ile lâzım geleni taleb ederiz dediklerinde üzerine varulub fi'l-vâki' câmi'-i şerîfe bevl ve gâit etdikleri ve silâh ile müslümânların üzerine vardıkları suâl olundukda nefis-i nizîbden Molla Hasan bin Şeyh Sinan ve Murâd Beşe bin Sündük ve Molla Halil bin Hakkı nâm kimesneleri ihzâr etdiklerinde mezbûrlardan suâl olundukda bizler bu husûsa şâhidiz şehâdet dahi ederiz dedikleri kayd olunub yed-i tâliblerine vaz' olduğu vakt-i Hâc etde ibrâz edeler. Tahrîren fî sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Sübhanberdi bin Şeyh Emîn, Şeyh İsmail, Şeyh Nasır, ve Molla İbrahim, Hacı Yusuf, ve gayrühüm mine'l-huzzâr

Sayfa: 151/Belge: 4

Özet: Şarkıyan mahallesinden Hacı Ebubekir, Mehmed Beşe huzurunda, Mehmed Beşe ile aralarında ortaklaşa mal aldıkları ve pekmez ve başka eşya parası olarak yüz kuruş hakkı olduğunu ifade ederek talep edince Mehmed cevabında aralarında eşya alım-satımının doğru olduğunu ancak sadece kırk beş kuruş borcu olduğunu, onu dahi sonra tam verdiğini ifade ettikten sonra şahitlerin de aynı ifade vermesi üzerine Hacı Ebubekir bu parayı istemekten men edildiğine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Şarkıyan mahallesinde sâkin el-Hâc Ebubekir bin (boş) nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ‘isü'l-kitâb Mehmed Beşe bin (boş) nâm râcil mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mersûm Mehmed Beşe ile beynimizde ahz u i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâ vâki‘ olub müşterâ ve makbûz pekmez ve sâir eşyâ bahâsından zimmetinde yüz guruş hakkım olmağla suâl olunub alıverilmesine talep ederim dedikde gıbbe'su-âl mezbûr Mehmed cevâbında fi'l-hakîka merkûm el-Hâc Ebubekir ile vech-i muharrer üzere beynimizde mu‘âmelât-ı şettâ olub ba‘de külli'l-hesâb pekmez ve sâir eşyâ bahâsından zimmetimde ancak kırk guruş hakkı zuhûr eylediğinden sonra meblağ-ı mezbûr kırk beş guruşu dahi bi't-tamâm kendüye edâ ve teslîm idüb müslümânlar huzûrunda zimmetimi ‘âmme-i de‘âvîden ibrâ ve ıskât eylemişdir dedikde mezbûr el-Hâc Ebubekir bi'l-külliye münkir olıcak mersûm Mehmed Beşe'den takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Mustafa Beşe bin Abdullah ve Ahmed bin Ömer nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki‘ müdde‘î-i mezbûr el-Hâc Ebubekir murkum Mehmed Beşe ile hesâbların görüb pekmez ve sâir eşyâ bahâsından ba‘de külli'l-hesâb kırk beş guruş hakkı zuhûr eylediğinden sonra meblağ-ı mezbûru dahi bi't-tamâm ahz u kabz ve ‘âmme-i de‘âvîden mezbûr Mehmed Beşe'nin zimmetini ibar ve ıskât idüb bizim huzûrumuzda bir akçe ve bir habbe alâka ve medhalim kalmadı deyü ıkrâr eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de't-ta‘dîl şehâdetleri makbûle olmağın mersûm el-Hâc Ebubekir bî-vech mu‘ârazadan men‘ olunub mâ-vaka‘a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Bektaş Çavuş Serdâr hâlâ, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Halil Ağa Tacirli, Ali Çelebi Cerrâh, Üveys bin Receb, Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş

Sayfa: 151/Belge: 5

Aşağıya kayd olunmuştur. Bu hüccetde hatâ vâki' olmağın.
Sayfa:152

Fi'l-yevmi'l-Cum'a. Gurre-i Saferü'l-hayr. Li-sene selâse ve seb'in ve elf

Sayfa: 152/Belge:1

Özet: Kürkciyan mahallesinden vefat eden Ebubekir oğlu Taşçı Hasan'ın adları geçen oğulları kızlarının vekili olan Ramazan oğlu Hamza, adı geçen kişilerin yeri belirtilen ortak evi altmış dokuz kuruşa Ömer'e sattığını ve parasını da tam olarak aldığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kürkçüyan mahallesi bundan akdem fevt olan Taşçı Hasan bin Ebubekir'in kebir oğulları Ebubekir ve Hüseyin ve kebir kızları Askalan ve Â'îşe ve Emetullah ve kız karındaşı kızı Tora taraflarından bey'-i âti'z-zikre vekil olub el-Hâc Kasım bin (boş) ve Ali bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Hamza bin Ramazân nâm kimesne mahfil-i kazâda râfi'ü'l-kitâb Ömer bin el-Hâc Polad nâm kimesne mahzarında vekâleten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûrân Ebubekir ve Hüseyin ve mezbûrât Askalan ve Â'îşe ve Emetullah ve tarafi mahalle-i mezbûrede vâki' beynlernide müşterek olan bir tarafi Aşur ve bir tarafi Osman mülkleri ve iki tarafi tarîk-i âmm ile mahdûd mu'ayyen menzillerini mezbûr Ömer'e altmış dokuz aded esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış dokuz guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eylediler dedikde vekil-i mezbûrun vech-i muharrer üzere bi'l-vekâle câri olan ıkrârını el-mukırrun-leh el-merkûm Ömer bi'l-müvâcehe ve bi'l-müşâfehe tahkîk ve tasdîk etmegin sıhhat-i bey' ve şirâyâ hüküm birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî gurre-i Safer

Şuhûdü'l-hâl

Halil Çelebi bin el-Hâc Hüseyin, Molla Ebubekir bin Mezid, Molla Hüseyin bin Molla Mehmed, Mahmud bin Ali, el-Hâc Mehmed bin Selim, Molla Osman bin Molla Veli, Molla Hüseyin bin, Emir Süleyman bin, Halil bin Ömer, Ali bin el-

Hâc Yusuf, İbrahim Çelebi bin, Hüseyin Çelebi bin el-Hâc Mustafa, Mehmed bin Mahmud, İbrahim Çelebi bin Bedreddin, Osman bin Ömer Şah, Karib bin Ali Bali, Güllüceli Ali Kasım, Delgüzâde Mehmed, el-Hâc Mehmed Bostancı

Sayfa: 152/Belge: 2

Özet: İlhan mahallesinden Hacı Mehmed oğlu Hamza Çelebi, babası Hacı Mehmed'in vefat etmesi üzerine Yusuf ve mecliste olmayan Şekerci Mustafa oğlu Mehmed'de dört yüz kuruş parası olduğu, bu paranın kendisine ve kardeşlerine intikal ettiğini ve bu parayı tam olarak onlardan aldığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından İlhan mahallesinde sâkin Hamza Çelebi bin el-Hâc Mahmud meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde Bey mahallesi sâkinlerinden işbu hâfızu'l-kitâb el-Hâc Yusuf bin eş-Şeyh Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp pederim müteveffâ el-Hâc Mahmud'un mezbûr el-Hâc Yusuf ve gâib-i ani'l-meclis Mehmed bin Şekerci Mustafa zimmetlerinde dört yüz esedî guruşu olub pederim vefât eylediğinden sonra irs-i şer'le bana ve karındaşlarım Ahmed ve Ali ve kız karındaşlarım Zahide ve Züleyha nâm sağır ve sağırelere ve vâlidem Zemzem bint-i Acem Ali'ye intikâl eylememin el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezbûr dört yüz esedî guruşu kendüm asâleten ve eytâm-ı mezbûrun taraflarından vesayeten ve vâlidem tarafından vekâleten mezbûran el-Hâc Yusuf ve Mehmed yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz idüb zimmetlerin ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve ıskât eyledim deyü bi't-tav'îs-sâf ıkrâr ve i'tirâf eylediginde mukırr-ğ mesfûr Mehmed Çelebi'nin vech-i meşrûh üzere sâdır olan ıkrârını el-mukırrun-leh el-mesfûr el-Hâc Yusuf vicâhen ve şifâhen tasdik eyledikten sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunub yedi tâlibe vaz' def' lede'l-Hâc e ihticâc edine.

Fî gurre-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Attâr Molla Mehmed bin Sarı Mustafa, Çâşnigâr Mehmed bin Abdi, oğlu Hüseyin (...), el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Hüseyin, Kasım bin (...) Musa

Sayfa: 152/Belge: 3

Özet: İbn-i Şeker mahallesinde vefat eden Debbağ Mustafa Efendi'nin adı geçen küçük çocuklarına babalarından kalan mallarına sahip çıkması için vasi gerekli olduğundan mahkeme tarafından amcalarının vasi edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem vefât eden zahru'l-etkiyâ Debbâğ Mustafa Efendi'nin sağîr oğulları Mehmed ve Abdullah ve Mahmud ve sağîre kızı Hadice'ye babalarından intikâl eden emvâllerini zabt u rabt ve umûrlarını tesviye için bir vasî lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer' den sağîrûn-ı mezbûrûnun li-eb 'ammîleri vasî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya müte'ahhid olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurre-i Saferü'l-hayr

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Esad, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, Hacı Urfe Beşe, el-Hâc Ahmed Felek

Sayfa: 152/Belge:4

Özet: Kürkciyan mahallesinden Abdullah oğlu Mehmed Beşe, İbn-i Şeker mahallesinden vefat eden Musluzade Hızır Beşe'nin büyük oğlu Mehmed Beşe huzurunda, kendisinde babası Hızır Beşe'nin yüz elli kuruş et parası ve iki yüz elli kuruş da borç toplam dört yüz kuruş hakkı olduğunu, bu parayı ödedikten iki sene sonra Hızır Beşe'nin parasının senede iki buçuk fazla kaldığı gerekçesiyle üç yüz elli kuruş faizi zorla aldığını ifade edip mirasından talep etmiştir. Hızır Beşe'nin oğlu Mehmed Beşe hepsini inkâr edince Abdullah oğlu Mehmed Beşe'nin şahitleri aynı durumu dile getirdiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kürkciyan mahallesinde sâkin Mehmed Ağa bin Abdullah nâm kimesne Mehmed ibn-i Şekûr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Musluzâde Hızır Beşe'nin sulbî kebîr oğlu Mehmed Beşe mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mersûm Mehmed Beşe'nin babası müteveffâ-yı merkûm Hızır Beşe'nin zimmetinde yüz elli guruş et

bahâsından ve iki yüz elli guruş cihet-i karzdan cem'an dört yüz guruş hakkı olup meblağ-ı mezbûr dört yüz guruşu hâl-i sıhhatinde bi't-tamâm kendüye edâ ve teslim eylediğinden sonra zikr olunan dört yüz guruş iki buçuk sene zimmetinde bilâ-rıbh bâkî kalmışdır deyü cebren ribâ nâmıyla üç yüz elli guruşumu dahi alub fevt olmağla muhalledat-ı vâfiyesinden talep ederim suâl olunsun dedikde gibbe 's-suâl mersûm Mehmed Beşe bi'l-külliyeye münkir olıcak müdde'î-i mezbûr Mehmed Beşe'den takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden olup İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Molla Halil bin Mehmed ve Kanalıcı mahallesinde sâkin Mustafa Beşe bin Durak nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müteveffâ-yı merkûm Hızır Beşe müdde'î-i mezbûr

Sayfa: (153/Belge:1, devam)

müdde'î-i mezbûr Mehmed Beşe zimmetinde olan yüz elli guruş et bahâsından ve iki yüz elli guruş karz cem'an dört yüz guruş hakkını bi't-tamâm ahz u kabz eyledikten sonra zikr olunan dört yüz guruş iki buçuk sene bilâ-rıbh zimmetinde bâkî kalmışdır deyü ribâ nâmıyla mezbûr Mehmed Beşe'den bizim huzûrumuzda cebren üç yüz elli guruş dahi ahz eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbule oldukdan sonra ribâ nâmıyla teslim eylediği üç yüz elli guruşu hâl-i sıhhatinde mezbûr Hızır Beşe'den talep ve ahz ve bir vecihle zimmetini ibrâ etmediğine müdde'î-i mezbûr Mehmed Beşe ba'de't-tahlîf tereke-i müteveffadan edâsına hüküm birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Evâil-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl;

Abdullah el-Hatîb, Mehmed Çelebi bin Muhsin, el-Hâc Ahmed bin Hasan, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, Abdusselam Efendi en-Nâib, İbrahim Çavuş Abdulcelîl

Sayfa: 153/ Belge:2

Özet: Ayıntab'da bulunan Hacı Derviş vakfına evlathıktan doğan hak iddiasında bulunan Mahmud kızı Fatıma, adı geçen vakfın sahibi vakfı kendisinden sonra erkek neslinden olan çocukların kullanabileceği şartını koyduğu halde kendisinin erkek neslinden ama Ahmet Çelebi'nin kız neslinden olmasına rağmen vakfın tamamını kullandığını, kendisinin tasarrufuna engel olduğu ifadesiyle şikâyetçi olmuştur. Ahmet Çelebi cevabında Fatıma'nın erkek neslinden olduğunu inkar edince Fatıma'nın şahitleri Fatıma'nın neslini saydıklarında Ahmed Çelebi vakıftan el çekmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da vâki' merhûm el-Hâc Derviş Evkâfi'na evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere istihkâk iddi'âsı eden bâ'isetü'l-kitâb Fatıma bint-i Mahmud nâm hatun mahfil-i kazâda Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb vâkıf-ı merkûm vakf-ı mezbûru evvelâ kendi nefesine ba'de vefâtihî lizzekeri misli hazzu'l-isneyn sulbî evlâd-ı aşeresine sümme min ba'dihim evlâdına ve evlâd-ı evlâdına lizzükûr ba'de'l-inâs vakf ve şart idüb ben vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı zükûrundan olub mezbûr Ahmed Çelebi evlâd-ı inâsdan olub bir vecihle vakf-ı mezbûrda medhali yoğiken cümlesne vaz'-ı yed idüb tasarrufuma mâni' olur suâl olunub kasr-ı yedene tenbîh olunması matlûbumdur deyü bir kıt'a vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ ibrâz idüb nazar ve kırâat olundukda fi'l-hakîka vâkıf-ı merkûm vakf-ı mezbûru evvelâ kendi nefesine sümme sümme min ba'de 'alâ-evlâdihî'l-aşere beynihim bi'l-farîzati's-şer'ıyye lizzekeri misli hazzi'l-isneyn sümme min ba'dihim 'alâ evlâdihim ve evlâdi evlâdihim ve li-evlâdi evlâdi evlâdihim min-evlâdi'z-zükûr evlâdü'l-inâs deyü şart eylediği mestûr ve mukayyed bulunub mersûm Ahmed Çelebi istintâk olundukda cevâbında fi'l-vâki' vakf-ı mezbûra evlâd-ı inâsdan olmak üzere vaz'-ı yed eylediğini ikrâr lâkin mezbûre Fatıma'nın evlâd-ı zükûrdan olduğunu münkir olıcak mezbûre Fatıma'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub Cevizlice mahallesi sükkânından Derviş Ebulkasım bin Ali kaya ve Ali Koca bin Hüseyin nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'ıye-i merkûme Fatıma vâkıf-ı mezbûr el-Hâc Derviş'in sulbî oğlu Ahmed'in sulbiye kızı Seniyye'nin kızı Hafide nâm hatunun sadriye kızıdır bu

husûsa bu vecih üzere şâhid ederiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti't-ta'dîl şehâdetleri makbûle olmağın bu takdîrce vakfiyye-i ma'mûlün-bihâda şart-ı ve ta'yîn olunduğu üzere mersûm Ahmed Çelebi evlâd-ı inâsdan olub vakf-ı mezbûrda bir vecihle alâka ve medhali olmamağla kasr-ı yedine tenbîh olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 6 Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Abdüsselam Efendi bin el-Hâc Mustafa, el-Hâc Ali Çelebi Kumlukzâde, Süleyman Çelebi bin Osman, Şahin bin Abdi

Sayfa: 153/ Belge:3

Özet: Seng-i Taviil mahallesinden Mustafa oğlu Mehmed'in küçük çocuklarına mahkeme tarafından amcaları Ahmed vasi olarak tayin edildiğine dair.

Mahalle-i Seng-i Taviil'den fevt olan Mehmed bin Mustafa nâm kimesnenin sağır oğlu Ali ve sağîre kızı Elife 'ammîleri Ahmed nâm kimesne kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd etmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ebubekir bin el-Hâc Ahmed, Sadı Mehmed bin Ali, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, müsâdere bin İbrahim

Sayfa: 153/Belge: 4

Özet: İbn-i Eyyüb mahallesinden vefat eden Üveys'in küçük çocuklarına vasi olan Ali oğlu Mahmud, Ayıntâb kazasına bağlı Zike adlı köyde yetimlere intikal etmiş olan bağın Yoseb'in kendi mülküne aldığını ifade ederek davacı olunca Yoseb inkâr etmiştir. Üveys'in şahitleri aynı durumu dile getirince Yoseb'den bağın alınmasına dair.

İbn-i Eyyüb mahallesinde bundan akdem fevt olan Üveys nâm kimesnenin eytâm-ı sığârına kibel-i şer'den mansûb vasîleri Mahmud bin Ali mahfil-i kazâda Yoseb veled-i Nersir nâm zımmî mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam

idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Zike nâm karye türâbında vâki‘ lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma‘lûmu'l-hudûd bâğ müteveffâ-yı merkûm Üveys'in muhallefâtından olub ba‘de vefâtihî eytâmına intikâl etmiş iken mesfûr Yoseb mâlikâne mutasarrîf olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde‘î-i mezbûr Mahmud'dan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûlden Mehmed bin Ali ve İbrahim bin Hüseyin nâm kimesneler liecliş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-vâki‘ zıkr olunan bâğ eytâm-ı mezkûrun babaları müteveffâ-yı merkûm Üveys'in mülkü olub ba‘de vefâtihî eytâmına intikâl eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyitihâ şehâdetleri makbûle olmağın bâğ-ı mezkûrdan kasr-ı yedine mesfûr zımmî Yoseb'e tenbîh birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb.

Fî evâil-i Saferü'l-hayr. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Bektaş Ağa Serdâr, Urfi Beşe er-Râcil

Sayfa: 153/Belge:5

Özet: İbn-i Eyyüb ‘de vefat eden Ramazan oğlu Mehmed’e babasından kalan mallarına amcası Molla Yusuf vasi tayin edildiğine dair.

İbn-i Eyyüb'de fevt olan Ramazân'nın sağır oğlu Mehmed'e babasından intikâl eden mâlını zabt ve tesviye-i umûru için bir vas lâzım ve mühim olmağın sağır-ı mezbûrun ‘ammîsi Molla Yusuf nâm kimesne üzerine vasî nasb ve ta‘yîn olundukda ol dahi vesâyeti kabûl eylediği kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Tayyib Çelebi bin (boş), İbrahim bin el-Hâc Ahmed

Sayfa: 154/Belge: 1

Özet: Cevizlice mahallesinden Ramazan oğlu Kenan, Kürkciyan mahallesinden vefat eden Mehmed'in karısı ve çocuklarına vasi olan Şaban kızı Kerime huzurunda, vefat edenin yanında on sekiz kuruş hakkı olduğunu ifade edip

mirasından talep etmiştir. İnkâr cevabı alınınca şahitlerin şehâdetleriyle borcun edasına karar verildiğine dair.

Cevizlice sükkânından el-Hâc Kenan bin el-Hâc Ramazân mahfil Kürkciyan'da sâkin iken fevt olan Mehmed bin ... nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi ve evlâd-ı sığârının kîbel-i şer' den mansûb vasîleri olub muhallefâtına vâzı' u'lyed olan Kerime bint-i Şa'bân mahallesi üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb müteveffâ-yı merkûm zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden on sekiz guruş hakkım olub kable'l-ifâ fevt olmağın suâl olunub muhallefâtından edâya tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i merkûm el-Hâc Kenan'dan müdde'âsına mübebeyin beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden Molla Hüseyin bin Hasan ve Ali bin nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd mezbûr Mehmed hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde mezbûr el-Hâc Kenan'a on sekiz guruş deynim vardır deyü bizim huzûrumuzda ıkrâr eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın ba'de't-tahlîfi'l-mu'teber meblağ-ı mezbûr on sekiz guruşu müteveffâ-yı merkûmun tereke-i vâfiyesinden merkûm el-Hâc Kenan'a edâya tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Evâhir-i Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Kasım bin Derviş, Ahmed bin Abdalbaki, Rıdvan Bey bin Abdullah, Yusuf bin Rıdvan

Sayfa: 154/Belge:2

Özet: Kürkciyan mahallesinden vefat eden Mehmed'in karısı ve kızlarının vasisi olan Muaz kızı Kerime, Ramazan oğlu Kenan huzurunda, vefat eden kocasının Kenan'a olan on sekiz kuruşu ödemek için Eril adlı köyde yeri belirtilen bağın açık artırma satışından sonra kimsenin rağbet etmemesinden sonra on sekiz kuruş borcun edası için Kenan'a sattığına dair.

Kürkciyan mahallesinde fevt olan Mehmed nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi ve sağîre kızları Zeyneb ve Emine'nin kîbel-i şer' den mansûbe vasîleri olan

kerime bint-i Muaz nâm hatun mahfil el-Hâc Kenan bin el-Hâc Ramazân mahzarında bi'l-vasâye ve bi'l-asâle ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb merkûm el-Hâc Kenan'ın zevcim müteveffâ-yı merkûm zimmetinde on sekiz guruş hakkı olub kable'l-ifâ fevt olmağın muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûmdan mahmiye-i mezbûre kazâsına taib Eril nâm karyede vâki' bir tarafı Şah Hüseyin Bey ve bir tarafı sâcûr... ve bir tarafı vâdî ve bir tarafı merkûm el-Hâc Kenan ile mahdûd üç yüz teğek bâğı ba'de'l-müzâyede ve inkitâ'-ı rağebâtu'n-nâs on sekiz guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellümden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr on sekiz guruşu sâlifü'z-zikr zevcim müteveffâ Mehmed zimmetinde olan deynine takâs eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr müşterî mezbûr el-Hâc Kenan'ın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdîk kayd-şod. Fî evâil-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Kara Ahmed bin Nalband, ... Mehmed bin, Satılmış bin (boş), Ebüdderda bin Aslan, Boz Ömer bin, ehma men' bin Rehavi, el-Hâc Muhyiddin bin Ömer Beşe

Sayfa: 154/Belge: 3

Özet: Cevizlice mahallesinden yaşayan Ömer oğlu Hasan, Mustafa oğlu Abdulhalim İbrahim Çelebi'den elli guruş borç aldığını karşılığında iki tay altın ve bir tay Halep bileziğini rehin olarak verdiğini, Abdulhalim borcunu ödediğinde İbrahim Çelebi'den Halep bileziğini ve bir tay altınını geri aldığını ancak bir altın yanında kaldığını, dört ay önce Abdulhalim yatalak olunca kendisini bu altını almaya vekil bıraktığını, kendisi de bu altını almak için dava açtığını ifade ettikten sonra İbrahim Çelebi cevabında elli kuruş hakkını almak için gittiğinde Abdulhalim'in bir Halep bileziğini ve bir tay burma rehine verdiğini, kendisi bunu kabul etmeyince kız kardeşi Sakine kolundaki burmayı da verdiğini ancak bunu kabul etmediğini, bir burma ve bir Halep bileziğine razı olduğunu ifade etmiştir. Kardeşi Sakine inkâr edince İbrahim'in şahitleri de aynı durumu dile getirildiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Cevizlice'de sâkin el-Hâc Hasan bin el-Hâc Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb İbrahim Çelebi bin Esad

Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İbrahim Çelebi'den hâzır-ı bi'l-meclis Abdulhalim bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne bi-tarîki'l-karz elli guruş istidâne ve kabz idü mukâbelesinde iki tay altun burma ve bir tay Haleb bileziği rehin vaz' idüb ba'de zamân mezbûr Abdulhalim deyn-i mezkûru mezbûr İbrahim Çelebi'ye edâ eylediğined rehin vaz' eylediği iki tay burmanın bir tayı ile zikr olunan Haleb bileziğini mezbûr Abdulhalime redd idüb bir tay burma zimmetinde bâkî kalmağın târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem mezbûr Abdulhalim sâhib-i firâş olmağla tarafından beni da'vâya vekîl idüb ben dahi zimmetined bâkî kalan burma-i mezbûr İbrahim Çelebi'den taleb ve da'vâ eylediğimde cevâbında mezbûr Abdulhalim'e vech-i muharrer üzere elli guruş virüb ol dahi mukâbelesinde bana bir tay burma ve bir tay Haleb bileziği rehin vaz' idüb zikr olunan burma ve Haleb bileziğine râzî olmadığım ecelden hemşiresi el-Hâc ce Sâkine nâm hatun dahi kolundan bir tay sağır burma çıkarub bana teslîm eylediğinden sonra mezbûr Abdulhalim'in mukaddem teslîm eylediği bir tay burma ve bir Haleb bileziği kifâyet eder deyü mezbûre el-Hâc ce Sâkine'nin verdiği bir tay burmayı yine ol meclisde mezbûre Sâkine'ye redd idüb ba'de mezbûr Abdulhalim dahi meblağ-ı mezbûru bana edâ ve teslîm eylediğinde rehin vaz' eylediği bir tay burma ve bir Haleb bileziğine mezbûr Abdulhalime redd eyledim zimmetde alâka ve medhalleri kalmadı dedikde muzbur Abdulhalim bir tay burma ve bir Haleb bileziğini mezbûre el-Hâc ce Sâkine münkire oldukda mezbûre el-Hâc ce Sâkine'nin teslîm eylediği burmayı yine kendüye teslimine mezbûr İbrahim Çelebi'den beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için imhâl olunub birkaç ay âhar diyâra gitmekle hâlâ suâl olunub mücebi icrâ olmansın taleb ederim dedikde gıbbe'-s-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında fi'l-hakîka kazıyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr ve mezbûre el-Hâc ce Sâkine'nin verdiği burmayı ol meclisde kendüye redd eylediğime şahidlerim vardır deyücek mezbûr İbrahim Çelebi'den takrîr-i meşrûhana muvâfik beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Yusuf ve alha Hasan bin... nâm kimesneler liecliş-şehâde meclis-i şer'â hâzırın olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûrun hemşiresi mezbûre el-Hâc ce Sâkine merkûm İbrahim Çelebi'ye

mezbûr Abdulhalim elli guruş teslîm eylediği hinde ben dahi kolumdan bir sağır burma vermişidim ol hinde mezbûr İbrahim Çelebi verdiğim burmayı bana redd eyledi deyü bizim huzûruzda ıkrâr eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vaka‘a kayd-şod.

Evâhir-i Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Ahmed Çelebi bin Davud, Hüseyin Çelebi bin Mehmed Çavuş, İbrahim Efendi Malatiyye, Yusuf Bey Muzırbaşı, Urfe bin er-Râcil, el-Hâc Hüseyin bin Veli
Sayfa: 155/Belge:1

Özet: Kürtenciyan mahallesinden Ramazan kızı Fatıma, kocası Hüseyin oğlu Hasan kendisini nafakasız bırakıp başka memlekete gidip, bir sene önce de adı geçen kasabada kendisini üç talak ile boşaldığını ve nafaka ve kisveye ihtiyaç duyduğundan başkasıyla evlenmek istediğine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb'da Kürtenciyan mahallesinde sâkine bâ‘isetü'l-kitâb Fatıma bin Ramazân nâm hatun mahfil takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb zevcim Hasan bin Hüseyin nâm kimesne bilâ-nafka beni birağub âhar diyâra gidüb târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem kasaba-i Bîretü'l-Arab'da...talak-ı selâse ile beni itlâk idüb hâlâ nafaka ve kisveye eşed ihtiyâc ile muhtâc olduğum ecilden nefsimi âhara tezvîc murâd ederim hîn-i itlâkda hâzır olan kimesnelerden istihbâr olunub mezbûrlar taharrî olunmasın taleb ederim dedikde udûl-i müslimînden Ömer bin Kaya ve nisâ tâifesinden Fatıma binti Osman ve diğer Fatıma binti Ahmed nâm hatunlar meclis-i şer‘a hâzırân olub fi'l-vâki‘ târîh-i mezbûrda kasaba-i merkûmede bizim huzûrumuzda merkûm Hasan zevcesi mezbûre Fatıma'yı talâk-ı selâse ile itlâk eyledi deyü her biri haber vermegin mâ-vaka‘a kayd-şod.

Evâil-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi, Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Hızır Beşe er-Râcil

Sayfa: 155/Belge: 2

Özet: Ayıntâb kazasına bağlı adı Kefersûd köyünden Musa oğlu Osman, yedi sene önce kulağı delik beyaz bir atı çalındığı, şimdi o atı İbrahim Ağa yanında bulunduğunu dile getirip araştırılmasını istedikten sonra İbrahim Ağa cevabında daha önce öldürülen Rişvan oğlu Mehmed katledilince malları miri mal olduğundan atı ordan satın aldığını, şuan yanında olmadığını ifade edince mahkeme Osman'dan şahit ve İbrahim'den de atı getirmesini istediğinde davanın ertelendiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Kefersûd nâm karye ahâlîsinden Osman bin Musa nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb İbrahim Ağa bin Abdulcelil mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem bir re's sağ kulağı delik al kısrağım mülkümden sirkat olunmuş idi hâlâ mezbûr İbrahim Ağa yedinde buldum suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl merkûm İbrahim Ağa cevâbında fi'l-vâki' bundan akdem katl olunan Rişvân oğlu Mehmed Paşa'nın emvâl ve erzâkı mîrîye 'âid olub sûk-ı sultânîde bey'-i men-yezîd olundukda bir re's kısrağım iştirâ eylemişdim hâlâ yanımda mevcûd değildir deyü müdde'î-i mezbûrun mülük olduğunu münkir olıcak mersûm İbrahim Ağa'ya zikr olunan kısrağı meclis-i şer'a ihzâr tenbîh olunub müdde'î-i mezbûr Osman'dan müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukdan sonra müdde'î-i mezbûr İbrahim Ağa'dan da'vâ eylediğim kısrağdan ferâgat eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allık mezbûr İbrahim Ağa ile da'vâ ve nizâ'im kalmadı dedikde mâ-vaka'a kayd-şod.

Tahrîren fî evâsıt-ı Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Ali Efendi el-Kādî, Rıdvan Efendi el-Kādî, İsmail Çavuş bin el-Hâc Ali, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, Rum Hüseyin Bey bin Abdullah, Muhzırî Bey el-Cündî, Ali Bey bin, Ahmed Çelebi bin Ebubekir

Sayfa: 155/Belge: 3

Özet: Ammu mahallesinde yaşayan el-Hâc Receb b. el-Hâc Ahmed, Mehmed Beşe b. Veli'nin babası Mehmed Beşe Musluzâde Hızır Beşe vefat etmeden önce el-Hâc Receb'den üç yüz elli kuruş almıştır. Üç yüz elli guruşu oğlu Mehmed Beşe istediğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde sâkin el-Hâc Receb bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne mahfil bâ'isü'l-kitâb Mehmed Beşe bin Veli nâm râcîl mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Beşe Musluzâde Hızır Beşe hayâtda iken ribâ nâmıyla ahîren üç yüz elli guruşum ahz etmiş idi deyü sulbiye oğlu Mehmed Beşe'den taleb ve da'vâ ve üzerlerine isbât idüb mersûm Hızır Beşe'nin muhalledâfâtından meblağ-ı mezbûrun edâsına hüküm olunmayub hâlâ meblağ-ı mezbûra emr-i kabûlü hâvî kefâlet ile kefil-i bi'l-mâlîm kîbel-i şer' den yedine hüccet-i şer'î verilsün dedikde sıdkan li'l-makâl mâ hüve'l-vâki' kayd-şod

Evâil-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Mehmed Çelebi Mezidzâde, Abdullah Kaya bin el-hatîb, Süleyman Beşe bin Bardağcı

Sayfa: 155/Belge: 3

Özet: Eyyüb 'de yaşayan Fatıma ve kardeşi Askalan, el-Hâc Derviş'in evlâdı olan Fatıma, el-Hâc Derviş Evkafına evlathk iddiasıyla haklarını almak için dava ettiklerine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da vâki' el-Hâc Derviş Evkâfi'na evlâdiyet iddi'âsıyla istihkâk da'vâsı eden bâ'isetiyyü'l-kitâb İbn-i Eyyüb'de sâkine Fatıma bin Ali ve mahalle-i 'Ammu'da sâkine karındaşı Askalan nâm hatunlar mahfil-i kazâda merkûm el-Hâc Derviş'in evlâdından olan diğer Fatıma Hatun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm vâkîf-ı merkûm vakf-ı mezbûru evvelâ kendi nefsine ba'de vefâtihi lizzekerî misle hazzu'l-isneyn sulbî evlâd-ı aşresine sümme min-ba'dihim evlâdına ve evlâd-ı evlâdına lizzükûr dâne'l-inâs vakf ve şart idüb ben vâkîf- mezbûrun evlâd-ı zükûrundan olub vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ muktezasıyla hissedâr iken mezbûre Fatıma hisseden tasarrufuma mâni'

olur suâl olunub ihkāk-ı hak olunması matlûbumdur dediler gıbbe's-suâl mezbûre Fatıma cevâbında müdde'ıyyân-ı mezbûretânın evlâd-ı vâkıfıdan oldukları ma'lûmum değildir dedikde mezbûrelerden müdde'âlarına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûlden el-Hâc Zekerıya bin İbrahim ve el-Hâc Yusuf bin el-Hâc Hasan nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-hakıka mezbûretân Fatıma ve Askalan vâkıf-ı merkûm el-Hâc Derviş'in sulbî oğlu Şemseddin'in sulbî oğlu Sıdkı'nın sulbî oğlu Mahmud'un sulbiye kızı Â'ışe'nin sadriye kızlarıdır biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûretân Askalan ve Fatıma vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı zükûru evlâdından oldukları sâbit ve zâhir olub vakfiye mûcebince mezbûrelerin nesebleri sübutuyla hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâil-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Abdüselam en-Nâib, Hüseyin Çelebi el-Kādî, yuz Bey bin Ramazân, Ahmed bin Mustafa, el-Hâc Hüseyin bin Veli, Usta Abdülkadir bin el-Hâc Hanefi, Urfe Beşe er-Râcil, Dellâl Kasım bin Musa, Dellâl Abdulgaffâr, Çark Mehmed bin Ahmed, Sarı Mehmed bin Ali

Sayfa: 156/Belge: 1

Özet: Cevizlice'de yaşayan İbrahim Çelebi Abdülhalim b. el-Hâc Mustafa'ya elli kuruş borç karşılığında bir tay altın burma ve otuz üç miskal bir tay burma ve bir tay Haleb bileziği rehin bırakmıştır. Abdülhalim borcunu ödeyerek rehin bıraktığı altınları geri aldığına dair.

Mahmiye-i Cevizlice mahallesinde sâkin el-Hâc Hasan bin Ömer nâm kimesne mahfil bâ'isü'l-kitâb İbrahim Çelebi bin Esad Efendi mârû'z-zıkr üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis Abdülhalim bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne mersûm İbrahim Çelebi'den elli guruş istidâne ve kabz idüb mukâbelesinde mezbûr İbrahim Çelebi 'ye bir tay sağır altın burma ve otuz üç miskâl dahi bir tay burma ve bir tay Haleb bileziği rehn vaz' idüb ba'de mezbûr

Abdülhalim meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm edâ eyledikten sonra mezbur İbrahim Çelebi dahi rehin olan burmanın sağîri ile bir tay Haleb bileziği mersûm Abdülhalim'e redd idüb emrine üç miskâl bir tay burma zimmetinde bâkî kalmağın târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem merkûm Abdülhalim sâhib-i firâş olmağla zikr olunan burmayı mersûm İbrahim Çelebi'den talep ve da'vâya tarafından beni vekîl idüb talep ve da'vâ eylediğimde zikr olunan iki tay burmanın bir tayını hemşîresi el-Hâc ce Sâkine Hatun'dan alub yine ol hinde mezbûre Sâkine'ye redd idüb ve bir tay burma ile bir tay Haleb bileziğini mezbûr Abdülhalim'den alub meblağ-ı mezbûru edâ eylediğinden mezbûr Abdülhalim'e redd eyledim zimmetimde alâkaları kalmadı deyü cevâbında vermegin mersûm İbrahim Çelebi'de beyyine talep olundukda ityân-ı beyyine için istihmâl idüb âhar diyâra gitmekle suâl olunub takrîri tahrîr olunmasın talep ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında fi'l-vâki' kaziyeye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr lâkin bundan akdem mersûm el-Hâc Hasan hâkim-i mevki'-i kitâb huzûrunda vech-i muharrer üzere iddi'â ve mezbûr Abdülhalim deyn-i mezkûru edâ eylediğinde rehin vaz' olunan burmaların bir tay ile bir tay Haleb bileziğini ahz eylediğini ikrâr bâkî kalan bir tay burma talep idüb ben dahi zikr olunan iki tay burmanın birini mezbûr el-Hâc Hasan'nın hemşîresi el-Hâc ce Sâkine yedinden ahz etmekle yine el-Hâc ce Sâkine'ye ol hinde redd eylediğimi isbât idüb yedime hüccet-i şer'îyye verilmişdir dedikde fi'l-hakîka sâlifü'z-zikr iki tay burmanın bir tayı ile bir Haleb bileziğini mezbûr Abdülhalim mukır olub ve bir tay burma dahi mezbûre Sâkine'ye teslîm olduğu müsbit olmağın mâ-vaka'a kayd-şod. Gurre-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, İbrahim Efendi el-Muğlî sükkândan, Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş, Abdüsselam Çelebi bin Urfe Beşe

Sayfa: 156:

Yevmü'l-Cum'a el-mübârek. Saferü'l-hayr. Sene 73

Sayfa: 156/Belge: 2

Özet: Katl edinilen Rişvân oğlu Mehmed Paşa'nın Ayntâb'a köylerinde bulunan mallarını toplayan Ahmed Ağa'nın toplanan malların Subaşı Köse Mustafa Bey'e teslim ettiğine dair.

Kazâ-i 'Ayntâb'a tâbi' Eyyûm Söğüt karye ahâlisinden Durali bin Hayreddin ve İsmail bin Ebüdderda ve el-Hâc Hâmis bin Durali ve Hüseyin bin Üveys ve Cuma bin Amr ve el-Hâc Kasım bin Ali nâm kimesneler ve gayrileri mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüb bundan akdem katl olunan Rişvân oğlu Mehmed Paşa'nın karye-i merkûme ze'âmeti karyelerinden olub maktûl-i mezbûrun emvâl ve erzâkını kabza me'mûr olan Ahmed Ağa mahmiye-i 'Ayntâb'da vâki' eşyâsını ahz u kabz geldiğinde karye-i mezbûrede maktûl-ı mezbûrun her bir keyli altışar guruşa olmak üzere buğday semeni vardır deyü bizlerden talep etmişdi fi'l-vâki' maktûl-ı mezbûrun yüz yetmiş keyl buğday semeni olub her bir keyli altışar guruşdan maktûl-ı mezbûrun subaşısı olan hâzır-ı bi'l-meclis Köse Mustafa Bey bizlerden cem' ve tahsîl idüb ba'de mûmâ ileyh paşaya teslim eyledik dediğimizde mezbûr Mustafa Bey Ruha eyâleti ile sefere me'mûr olub ihzâr olununcaya değin merkûm Ahmed Ağa bizlere mehil vermişdi hâlâ merkûm Mustafa Bey'den istihbâr olunub takrîri tahrîr olunmasın talep ederiz dediklerinde merkûm Mustafa Bey cevâbında fi'l-hakîka maktûl-i mezbûrun her bir keyli altışar guruşa olmak üzere ahâlî-i karye zimmetlerinde yüz yetmiş keyl buğday semeni olub subaşıları olduğum hasebiyle her bir keyli altışar guruşdan cem' ve tahsîl idüb Paşa-yı müşârûn ileyhe ahâlî-i karye bi't-tamâm teslim eylediler düye haber virüb zabtan li'l-makâl mâ vaka'a bi't-taleb ketb.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Çavuş bin el-Hâc Ali, Hüseyin Bey bin Mahmud Çavuş, Hızır Beşe er-Râcil, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa: 156/Belge:3

Özet: Kızılca Mescid mahallesinde yaşayan Abdülkadir Beşe b. Hasan aynı mahalle yaşayan zabıt Mustafa Çelebi'nin Abdülkadir'i darp etmesi ve Abdülkadir'in şikâyetçi olarak iddiasını şahitlerle ispat edildiğine dair.

Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Abdülkadir Beşe bin Hasan nâm râcil mahfil-i kazâda Mustafa Çelebi bin Hızır Beşe mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb bundan akdem mersûm Mustafa Çelebi zâbitimiz olub yoldaşlarından birinin üzerine bir cürm-i sâbit olsa gündüz ile ta‘zîr olunmayub gecesiyle ihtiyâr yoldaşlarımız beyninde hakkından gelinmek de‘b-i kadîm iken mezbûr Mustafa Çelebi yine âdetimize muhâlif felâkiye koşub gündüzden ta‘zîr eylemişdir suâl olunub takrîri tahrîr olunması matlûbdur dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde‘î-i mezbûrdan müdde‘âsına mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Ali Beşe bin Mustafa ve el-Hâc Abdülkadir bin Molla Hüseyin nâm kimesne liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki‘ mersûm Mustafa Çelebi zâbit iken mezbûr Abdülkadir Beşe itâle-i lisân etmekle hilâf-ı âdet falâkiye koşub mezbûr Abdülkadir Beşe'yi gündüzden ta‘zîr eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti't-ta‘dîl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan ihtiyâr yoldaşlardan fi'l-hakîka gündüzün beynimizde âdem ta‘zîr olunmak de‘b-i kadîm değildir hilâf-ı kânûndur deyü haber vermegin mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıt-ı Zilka‘de. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ali bin el-Hâc Yusuf, Osman Beşe bin Hasan Çelebi, Ali Beşe bin Molla arz-ı hâl, İsmail Beşe bin Mustafa, Mehmed Çelebi Muhzinzâde, el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Hasan

Sayfa: 157/Belge: 1

Özet: Kürkciyan Mahallesi yaşayan Hüseyin b. Halil, aynı mahalle yaşayan Ali Bey b. Osman Bey'in belgede geçen tarih gecesi üzerine saldırıp ve küfür etmesine dair.

Kürkciyan mahallesinde sâkin Hüseyin bin Halil nâm kimesne mahfil-i kazâda Ali Bey bin Osman Bey mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb târîh-i kitâb gecesi merkûm Ali Bey beni odasına da‘vet idüb birkaç yüz değnek urub

zinâ lafzıyla ağızıma ve burnuma şetm ederek bigayr-i vech ayağıma bukağı urub
habs eylemişdir suâl olunub müceb-i icrâ olunmasın taleb ederim dedikde
gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına mübeyyin beyyine
taleb olundukda udûl-i müslimînden Hüseyin Reîs ve Ahmed bin Abdülgani nâm
kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki'
târîh-i kitâb gecesı mezbûr Ali Bey odasında feryâd ve istimdâd istimâ' idüb
varduğumda merkûm Ali Bey müdde'î-i mezbûr Hüseyin'i değnek altından
kaldurub zinâ lafzıyla ağızına burnuna şetm ederek bukağıya urmuşdur buh
husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-
i şer'ıyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle
olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod.

15 Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi, Mehmed Efendi bin Abdülcilil, Abdullah Efendi el-Hatîb,
İbrahim Çelebi Esadzâde, Receb Bey ez-Za'ım, Ali Çelebi Cerrâr

Sayfa: 157/Belge:2

Özet: Yağmur mahallesinden Ali Koca b. Ömer, aynı mahalle yaşayan Abdurrahman bin el-Hâc Ahmed'e evini elli üç esedî kuruşa sattığına dair.

Yağmur mahallesinden Ali Koca bin Ömer mahfil-i kazâda Abdurrahman bin el-
Hâc Ahmed mahzarında bitav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i
merkûmede vâki' bir tarafı Sünnî Ali ve bir tarafı Molla Mehmed ve bir tarafı
vakıf bostan ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd mu'ayyen menzilimi bi-
tamâmihî mezbûr Abdurrahman'a elli üç esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey'
ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan
meblağ-ı mezbûr elli üç guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz
eyeldim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezbûr Abdurrahman'nın mülk-i
müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'-
şer'î sıhhat-i bey' ve şirâyâ hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey Ferahzâde, Ebubekir Ağa Miralay, İbrahim Çavuş bin Abdülcelil, Molla İsmail bin Üveys, Molla Hüseyin bin Abdülcelil, Molla himmet bin Çalabverdi, Bosnacı Ömer, Ebubekir bin el-Hâc Osman, Molla Ahmed bin Acem

Sayfa: 157/Belge:3

Özet: Ehl-i Cefa mahalle yaşayan Ahmed b. Kasım, Ebubekir b. Ahmed Hadice hatun, evini kızı Durdu'ya vermiştir. Durdu'nun kocası Mehmed evi el-Hâc Ebubekir'e doksan guruşa hibe etmiştir. Ahmed ise evin Hadice hatundan ona kaldığını söyleyerek dava açmıştır. Durdu'nun şahitleri de aynı durumu dile getirince Ahmed'in davadan men edilmesine dair.

Ehl-i Cefa mahallesinden Ahmed bin Kasım mahfîl el-Hâc Ebubekir bin Ahmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ali Çelebi bir tarafı Çelebi Ali Bey menzili ve bir tarafı Bayram nâm kimesne mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzil 'ammetim Hadice nâm hatundan irsen bana intikâl etmişken mezbûr el-Hâc Ebubekir mâlikâne zabt ve tasarruf eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl merkûm el-Hâc Ebubekir cevâbında fi'l-hakîka mahdûd-ı mezkûr mezbûre Hadice'nin mülkü olduğunu ikrâr lâkin mezbûre Hadice mahdûd-ı mezkûru hâl-i sıhhatinde sadriye kızı Durdu nâm hatuna hibe-i sahîha-i şer'îyye hibe ve teslîm ve temlîk idüb ol dahi ba'de't-temellük zevci Mehmed nâm kimesneye hibe ve teslîm idüb ben dahi merkûm Mehmed'den doksan guruşa iştirâ ve def'-i semen eyledim deyücek müdde'î-i mezbûr bi'l-küllîye münkir oldukda mersûm el-Hâc Ebubekir'den sıdk-ı makâlına mübeyyin beyyine taleb olunub udûl-i müslimînden Hasan bin Ebubekir ve Ali bin mahallesi nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişâd fi'l-vâki' mahdûd-ı mezkûru merkûm Hadice hâl-i sıhhatinde bizim huzûrumuzda kızı mezbûre Durdu'ya hibe ve teslîm idüb ol dahi kabûl ve tesellümden sonra zevci mersûm Mehmed'e hibe ve temlîk idüb mezbûr Mehmed dahi kabûl ve temellük eyledikten sonra zevcesi mezbûre Durdu müvâcehesinde mezbûr el-Hâc Ebubekir'e doksan guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm edüb def'-i semen eyledi bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti't-ta'dîl şehâdetleri

makbûle olmağın mezbûr Ahmed bî-vech mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıt-ı Saferü'l-hayr. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, İbrahim Çelebi bin Esadzâde, el-Hâc Hüseyin bin Veli, Solak Bey el-Cündî, el-Hâc Derviş bin el-Hâc Doğan

Sayfa: 157/Belge:4

Özet: Kürkciyan Mahallesi yaşayan Ömer bin Mustafa, aynı mahalle yaşayan Mirza Beşe'nin bıçak ile yaralanmasının şahitler aracılığı ile ispatlandığına dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Kürkciyan mahallesinde sâkin râfi‘ü'l-kitâb Ömer bin Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda Mirza Beşe bin (boş) mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Mirza Beşe târîh-i kitâb günü vakt-i seherde kuşak mevzi‘inin sol cânibinden hançer ile beni urub mecrûh eylemişdir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl akîbü'l-inkâr müdde‘î-i mezbûr Ömer'den müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Süleyman bin Osman nâm kimesne meclis-i şer‘de hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Mirza vakt-i mezbûrda mevzi‘-i mezkûrdan merkûm Ömer'i hançer ile urub mecrûh eylemişdir bu husûsa şâhidem şehâdet dahi ederim deyü şehâdet-i şer‘iyye eyledikten sonra husûs-ı mezbûra şâhid olan gâib-i ani'l-meclis Himmet bin Yusuf nâm kimesne lisânından tahmîl-i şehâdet eyleyene el-Hâc Hüseyin bin Zekeriya ve Murâd bin Abdülgani nâm kimesneler liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka gâib-i mezbûr Himmet vakt-i mezkûrda merkûm Mirza Beşe mezbûr Ömer'i mevzi‘-i mezkûrdan hançer ile darb ve mecrûh eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz lâkin âhar diyâra gitmekle şehâdetimi üzerinize tahmîl eyeldim benim lisanımdan şehâdet eylesen deyü bizi işhâd idüb biz dahi tahammül etmekle husûs-ı mezbûra bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyitihâ şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mücebiyle ba‘de'l-hükm mâ vaka‘a bi't-taleb kayd-şod.

16 Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İshak Beşe bin Laz Mehmed Beşe, Derviş İbrahim bin el-Hâc Ali, Ali Beşe bin Abdullah, Şahin Çelebi bin Abdullah, Ebubekir bin Molla Ali

Sayfa:158

Fi'l-yevmi'l-hâmis. 21 Saferü'l-hayr. Sene 73

Sayfa:158/Belge:1

Özet: İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Emine, Seylan köyünde armut bahçesini el-Hâc Ebubekir oğlunun çiftliği içinde olan sulu ve deştî tarlaları ve Şeğidin köy yolundaki tarlalarını şahitler aracılığı Hüseyin Bey'e yetmiş dört esedî kuruşa sattığına dair.

İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkine Emine bint-i Abdülkerim Efendi tarafından husûs âti'z-zikre vekîl olub el-hâletü hâzihî ameh bin Ali ve Sarı Mehmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Ahmed Çelebi bin Mehmed Bey mahfil-i kazâda bâ'isü'l-hücce Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş müvâcehesinde vekâleten bitav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Emine Hatun'nun karye-i Seylan'da vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a sabıkâ amrud bâğçesi olub hâlâ harâb olan su basar tarlasını ve yine karye-i mezbûrede ve Mezra'a-i Sebûk türâbında vâki' el-Hâc Ebubekir oğlu çiftliği içinde olan sulu ve deştî tarlaları ve Şeğidin nâm karye yolunda çıkan tarlaların hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle merkûm Hüseyin Bey'e tefvîz idüb mukâbele-i tefvîz yetmiş dört aded esedî guruşu alub kabz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan tarlalarda müvekkilem mezbûre Emine Hatun'un alâka ve medhali kalmamışdır merkûm Çelebi keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î meclis-i mezbûrda hâzırân olan mezbûre Emine'nin karındaşı Cemile Hatun ve vâlidesi Yemen Hatun mezbûr çiftlikde bizim da'vâ ve nizâ' ve alâka ve medhalimiz yokdur dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î bi't-taleb ketb olundu.

Fî 1 min Saferü'l-hayr. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Yahya Bey Kevkebzâde, Sarı Mehmed bin Ali, Mehmed Çelebi bin Yusuf Çelebi el-Îmâm, Mehmed bin Pir Aziz, elha Mehmed bin Ali

Sayfa:158 /Belge:2

Özet: Küçke köyünde yaşayan el-Hâc Abdülgaflar bin Abdülkadir, aynı köyde yaşayan Osman b. İsmail'in, dört gün önce Abdülkadir'in kızı Askalan'a saldırdığını dava ettiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' havâss-ı humâyûn karyelerinden Küçke nâm karye ahâlîsinden bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Abdülgaflar bin Abdülkadir nâm kimesne mahfil-i kazâda karye-i merkûme sükkânından Osman bin İsmail nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem mezbûr Osman karye-i mezbûrede kızım Askalan nâm bîkr-i bâliğanın fi'l-i şenî' kasdı ile koluna yapışub ol dahi feryâd ve istimdâd etmekle mâ-beyne müslümânlar girüb tefrîk etmegin suâl olunub mücebi icrâ olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr el-Hâc Abdülgaflar'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Veli bin Ali ve Abdüssamed bin Receb nâm kimesneler liecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr Osman târîh-i mezbûrda fi'l-i şenî' kasdı iile mezbûre Askalan'ın koluna yapışub ol dahi feryâd ve istimdâd etmekle varub mâ-beynlerin tefrîk eyledik bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıt-ı Saferü'l-hayr. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa el-Cündî, Yusuf Ağa bin Hasan Bey, Mustafa Çelebi bin Yusuf, Hızır Beşe bin Himmet, Süleyman bin Ahmed

Sayfa:158 /Belge:3

Özet: Akyol mahallesinde yaşayan Mehmed Ağa b. İbrahim, Bey mahallesi Yusuf Bey b. Mustafa Bey, Yusuf Bey'e iki yüz kırk beş guruş ve bir gümüş gavvâre verdiği dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da Akyol mahallesinde sâkin Mehmed Ağa bin İbrahim mahfil-i kazâda Bey mahallesi mütemekkinlerinden mîr-i muhterem Yusuf Bey bin Mustafa Bey mahzarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mûmâ ileyh Yusuf Bey ile beynimizde nice def'a ahz u i'tâ ve hukûk-ı şettâ olub âhirü'l-emr benden iki yüz kırk beş guruş da'vâ idüb ba'de's-sübût tavassut-ı muslihûn ile seksen guruş ve bir sîm gavvâre vermek üzere bizi sulh eylediklerinde mebnî mezbûr bedel-i sulh olan seksen guruş ile sâlifü'z-zikr sîm gavvâreyi mûmâ ileyh Yusuf Bey'e edâ ve teslîm eyledim ba'de'l-yevm birbirimizden ve tevâbi' ve levâhıkımızda vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ' ve alâka ve medhalimiz yokdur sudûr dahi ederse lede'l-hükkâmi'l-kirâm makbûle ve mesmû'a olmayub tezvîni-i 'amel olunsun dedikde mukırr-ı merkûmun minvâl-i muharrer üzere cârî olan ıkrârın el-mukırrun-leh el-mûmâ ileyh Yusuf Bey vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdîk etmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıt-ı Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf Ağa bin Osman Ağa ez-Za'îm, Ali Kaya Beşe Menzilci, Ebubekir Bey Miralay, Yahya Bey Gergerizâde, Halil Ağa Kazgancızâde, Abdurrahman Bey bin Hüseyin, Yahya Bey bin İdris

Sayfa:158 /Belge:4

Özet: Bey Mahallesi yaşayan Yusuf Bey, aynı mahallede yaşayan Mehmed Ağa b. İbrahim Ağa, Mehmed Ağa'dan samur kaplı çapken yüz kuruş babasından zimmetinden kalan yetmiş kuruşluk bir halı, dört yüz elli kuruş ve dört yüz kuruş parasını aldığı geriye elli guruşunun kaldığına dair.

Bey mahallesi müteveffâ mîr-i mükerrem Yusuf Bey mahfil-i kazâda Mehmed Ağa bin İbrahim Ağa mahzarında mezbûr Mehmed Ağa'dan boz bütünî semmûr kaplı çepkân bahasından yüz guruş ve babası zimmetinden bir kebîr halı bahâsından yetmiş guruş ve yine babasından dört yüz elli guruşum alub dört yüz

guruşunu alub elli guruşum bâkî kalmışdır suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr udûleden İbrahim Beşe bin Hızır Beşe ve Hacı Sıyavuş bin Abdullah nâm kimesneler şehâdet eylediklerinde ba'de't-tahlîf edâsına tenbîh birle mersûm muharrerü'l-esâmî hağa ilzâm.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Çelebi bin Hacı Yusuf, Halil Ağa Bostancızâde, Hüseyin Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Yahya Bey Gergerî, Ebubekir Bey bin Zülfikar

Sayfa: 159

El-emrû hasbemâ rahime. Kad ufiye anhu el-Fakîr ileyh. El-Kâdî Esad bin ... be-kaza-i Telbeşar hilafetihi. (?)

Sayfa: 159/Belge:1

Özet: Telbeşar kazasına bağı Seylan köyünde yaşayan Emir b. Hasan, aynı kazaya bağı Kantara köyünde yaşayan Ebudderda, Emir'den kırk sekiz kuruş, bir Kazgan, iki keyl hınta ve sekiz kuruş borç almıştır. Bir sene sonra Emir'e borcunun çoğunu verip yirmi esedî kuruş borcunun kaldığına dair.

Telbeşar kazâsına tâbi' Seylan nâm karye sükkânından Emir bin Hasan nâm kimesne mahfil ve yine kazâ-i merkûmdan Kantara nâm karyede sâkin Ebudderda nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp mersûm Ebudderda'da kırk sekiz guruşum olub bir kazgan ve iki keyl hınta ve sekiz guruş aldım târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem müslümânlar huzûrunda hesâblaşub ba'de külli hesâb yirmi guruşum bâkî kalmışdır vermekde ta'allül eder suâl olunub aliverilmesi matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ebudderda münkir olıcak mersûm Emir'den sıdk-ı makâlına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricalden Ali bin İsa ve Tanrıverdi bin Ali nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mersûm Ebudderda bizim huzûruzda zikri mürûr eden meblağdan ba'de külli hesâb mersûm Emir'e yirmi esedî guruş deynim vardır deyü ıkrârına şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i

kabûlde vâki‘ olduktan sonra mezkûr Ebudderda'ya meblağ-ı mezbûru edâya hüküm birle mâ-vaka‘a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi bin Molla Mehmed, Abdurrahman bin Mehmed Efendi, Mustafa Çelebi bin Abdullah, Ali Bey bin Hasan Bey, Ahmed Bey bin (...), Hızır Beşe bin Himmet

Sayfa:159 /Belge:2

Özet: Kızılca Mescid mahallesinde vefat eden Mehmed b. Musa, çocuklarına Molla Ali'nin vasi tayin edildiğine dair.

Kızılca Mescid mahallesinde bundan akdem fevt olan Mehmed bin Musa nâm kimesnenin sağîr oğulları Musa ve Mehmed ve sağîre kızı Fatıma'nın emvâlini hıfz ve umûrlarını tesviye için bir vasî lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer‘den Molla Ali vasî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta‘ahhüd etmegin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıt-ı Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi, Dilaver Efendi, Ramazân bin Ali, Molla Abdullah

Sayfa: 159/Belge: 3

Özet: Ayntâb tımar alay beyi olan Ebubekir Bey b. Kasım Bey, arpalığı olan tımar ve zeamet köy mallarının toplanmasına Mehmed Ağa'nın tayin edilmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb'da sâkin zü‘emâ ve erbâb-ı tîmâr alay beyisi olan Ebubekir Bey bin Kasım Bey meclis-i şer‘-i hatîrde bi'l-fi‘il mahmiye-i merkûmeye ber-vech-i arpalık müteveffâ ola Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Asaf Paşa hazretleri mütesellimi fahru'l-akrân Mehmed Ağa mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kalam idüb tîmâr ve ze‘âmetimiz karyelerinde vâki‘ âsiyâbın resmleri tîmâr ve ze‘âmetimezi tâbi‘ olub bu âna gelince vilâyet hâkimleri müdahale etmiş değiller iken mersûm Mehmed Ağa tarafından âdem ta‘yîn idüb

cem' ve tahsîl etmekle suâl olunub redd olunmasın taleb ederiz dedikde gıbbe's-
suâl merkûm Mehmed cevâbında fi'l-hakîka tîmâr karyelerine vech-i muharrer
üzere âdem ta'yîn idüb resm-i âsiyâb cem' ve tahsîl olunduğunu ıkrâr lâkin Paşa-
yı müşârün ileyh hazretlerine teslim eyledim dedikde kibel-i şer'den Muhzırbaşı
Yusuf Bey ta'yîn ve irsâl olunub Paşa-yı müşârün ileyh dahi istihbâr olundukda
cevâblarında fi'l-vâki' merkûm Mehmed Ağa bu âna gelince tarafımızdan resm-
i âsiyâb ve sâirlerini cem' ve tahsîl etmişidi lâkin hâlâ Âsitâne-i Sa'âdet'e revân
olmağla merkûm Mehmed Ağa muhâsebesini gördüm ba'de'l-yevm zü'emâ ve
erbâb-ı tîmâr ile ben hesâblaşırım dedikde mezbûr Yusuf Bey gelüb meclis-i
şer'de 'alâ vukû'ihî ihbâr etmegin mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-cüyûş Bektaş Çavuş, Şa'bân Çelebi bin Osman Çelebi, Hüseyin Çelebi
bin Mahmud Çavuş, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa: 159-/Belge: 4

**Özet: Kastel Mahallesi yeniçeri serdarı olan Bektaş Çavuş b. el-Hâc Ebudderda
Çelebi, vilayetten fukaralar için iki akçe kullanım şekline dair.**

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kastel mahallesi mütemekkinlerinden olub
bi'l-fi'il yeniçeri serdârı olan fahru'l-cuyûş Bektaş Çavuş bin el-Hâc Ebudderda
Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i nebevî ve mahfel-i dîn-i münîf-i mustafevî
sallallûhu te'âlâ 'alâ şâri'hâdan takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp ebâ
'an-ceddin mahmiye-i merkûme mütemekkinlerinden olub ahâlî-i vilâyetin
reviş-i umûrunda fukarâ için hasbeten lillâhi te'âlâ ve muzâheret üzere iken hâlâ
ahâlî-i vilâyetden istihbâr olunub iki akçe ta'addîmiz olub ve mütezzî olmuş
var ise takrîrleri tahrîr olunsun dedikde ahâlî-i vilâyetden Mehmed Çelebi bin el-
Hâc Muhsin ve Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Süleyman bin Ali
ve Ahmed bin Hoca ve el-Hâc Abdülkadir bin Molla Hüseyin ve el-Hâc Veli bin
Ahmed ve Ramazân bin Abdülkadir ve Mahmud bin Abdülkadir ve İbrahim bin
Mehmed ve elha Arab ve Bediran Mehmed bin...ile Mustafa ve Mehmed bin
Ahmed ve Ahmed bin Mehmed ve el-Hâc Ahmed nâm kimesneler ve sâir cemm-

i gafîr ve cem‘-i kesîr li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer‘a hâzırûn olub mûmâ ileyh Bektaş Çavuş vilâyetimizden hayırhâh olub re‘âyâ ve fukarânın hayır maslahatında olub bu âna gelince kendiden bir vecihle ahâlî-i vilâyetden mütezzi olmuş kimesne yokdur ehl-i ırz bî-garaz ve müstakîm ve ocakzâde ve perhizkâr her vecihle kendiden rızâ ve şükrân üzereyüz deyü haber verdiklerinde mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi evâil-i Muharremü'l-harâm. Sene 1073

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Ali Efendi el-Kādî, Receb Efendi el-Kādî, el-Hâc Bayram Ağa, Receb Ağa Kepenli, Kaya Çelebi bin Hamza Çelebi, el-Hâc Abdullah Efendi el-Hafîb, Ebubekir Bey Miralay, el-Hâc Abdülkadir serdâr-ı sâbık, Ali çe bin el-Hâc Yusuf, Üst3ad Mehmed bin Hoca, İsmail çe bin Kethüdâ

Sayfa: 160/Belge:1

Özet: Telbeşar kazasında tabi Kızılcahisar Tahtani köyde yaşayan Meryem hatun aynı kazada yaşayan Mehmed Beşe b. Hızır Beşe, kardeşimin oğlu Mehmed, bana hizmet edip Kur'an öğretmesi için hoca tayin edeceğini söylemiştir. Meryem hatun, Mehmed Beşe'nin hizmetinden razı olmadığını söyleyerek men edilmesini istemesine dair.

Kazâ-i Telbeşar'a tâbi‘ Kızılcahisar Tahtânî nâm karye sâkinlerinden Meryem bint-i Yusuf nâm hatun mahfil-i kazâda Mehmed Beşe bin Hızır Beşe nâm râcil mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis karındaşım oğlu Mehmed nâm emredi mersûm Mehmed Beşe gel bana hizmet eyle sana hoca ta‘yîn idüb ta‘lîm-i Kur‘ân etdüreyim deyü yanına alub ba‘de merkûm mahalde ef‘âl-i kabîha kasdın etmekle yanından firâr etmegin hâlâ mersûm Mehmed Beşe mu‘ârazadan hâlî değildir suâl olunub men‘ ve def‘ olunmasın taleb ederim dedikde mersûm Mehmed Beşe istintâk olunub cevâbında fi'l-vâki‘ mezbûr Mehmed Beşe vech-i muharrer üzere sana ta‘lîm-i Kur‘ân etdürüyemi deyü beni hizmetine alub ba‘de bana ef‘âl-i kabîha etmekle ben dahi yanından firar eyledim mezbûr Mehmed Beşe'nin ef‘al ve evzâ‘ından râzî değilim deyü cevâb vermegin merkûm Mehmed ‘ammetesi mezbûre

Meryem'e teslim olunub mersûm Mehmed Beşe mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Beşe bin Hasan Çelebi, Mustafa Beşe Çavuş, Hasan Çelebi er-Râcil, Ebubekir bin Ali, ve gayrühüm

Sayfa: 160/Belge:2

Özet: Ali Neccâr Mahallesinde yaşayan el-Hâc Kubad bin el-Hâc Murad, kardeşleri Mahbube ve Züleyha hatunların Cevizlice mahallesinde mülkleri olan evilerini İbrahim'e otuz beş kuruşa sattığına dair.

Ali en-Neccâr'dan el-Hâc Kubad bin el-Hâc Murâd ve hemşireleri Mahbûbe ve Züleyha nâm hatunlar mahfil İbrahim bin Abdullah mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb Cevizlice mahallesinde vâki' bir tarafı merkûm İbrahim ve bir tarafı mescid ve bir tarafı Mustafa mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki beyt ve bi'r-i mâ ve havluyu müştamil harâba müşrif menzilimizi merkûm İbrahim'e otuz beş guruşa bey' ve kabz-ı semen eyledikleri kayd-şod. evâhir-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mansur el-İmâm, el-Hâc Himmeth bin el-Hâc Kasım, Molla Veli bin, el-Hâc Halil bin, Mustafa bin Halîfe, es-Seyyid Ramazân bin es-Seyyid Alaeddin

Sayfa:160 /Belge: 3

Özet: Yahni mahallesinde yaşayan Mehmed Ağa bin Sinan, Kevserîzâde Receb Beşe'den bana kalan bir kıt'a bağı, Erel köyünde yaşayan Ahmed bağı ben baktım diyerek tarlayı geri almak için Ahmed'den davacı olmasına dair.

Yahni mahallesinde sâkin Mehmed Ağa bin Sinan mahfil mahmiye-i merkûme kazâsına tâbi' Erel nâm karye sükkânından Ahmed bin (boş) nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i merkûme turâbında vâki' lede'l-ahâlî ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bâğ bundan akdem fevt olan Kevserîzâde Receb Beşe'den bi-haseb-i irsi's-şer'î bana intikâl eylemegin

merkūm Ahmed bâğ-ı mezkūru merkūm Receb Beşe ile münâsafâ üzere akd-i mu'âmele idüb ben gars eyledim deyü nısfına vaz'-ı yed eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed cevâbında fi'l-vâki' bâğ-ı mezkûrun arzı müteveffâyı merkūm Receb Beşe'nin olub vech-i muharrer üzere münâsafâ tarîkiyle akd-i mu'âmele idüb kendi mâlımdan bâğ gars eyledim ana binâen vaz'-ı yed ederim dedikde merkūm mahallesi Ağa bâğ-ı mezkūru kendi mâlından gars eylediği takdîrce bi-hesebi'ş-şer'-i şerîf mersûm Ahmed'e ecr-i misil amelî ile kıymet-i garrâsı lâzım gelüb bâğ-ı mezkûrda alâkası olmadığına yedimde fetvâ-yı şerîfem vardır deyü bir kıt'a fetvâ-yı şerîf ibrâz idüb mazmûn-ı meşhûnunda Zeyd'in mutasarrıf olduğu bir kıt'a arz-ı hâliyyeyi Amr bâğ gars idüb arzında ve bâğda münâsafâ üzere akd-i mu'âmele idüb Amr dahi kendi mâlından bâğ mülkü gars etmekle bâğın nısfına şer'an mâlik olur mu cevâb-ı bâ-savâblarında olmaz bâğ cümleten Zeyd'in olur Amr mezbûre ecr-i misil 'amel ve kıymet-i garrâsı Zeyd'e vermek lâzım olur deyü buyurulmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod.

Evâhir-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Abdülkadir bin Molla Hüseyin, Ebubekir Bey Miralay, Durak Bey bin Piyale, İsmail Bey el-Cündî

Sayfa:160 /Belge:4

Özet: Hayık Müslüman mahallesinde yaşayan el-Hâc Rıdvan b. Abdullah'ın oğlu Mehmed Çelebi'ye evini ve eşyasını hibe ettiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Hayık Müslümân mahallesinde sâkin el-Hâc Rıdvan bin Abdullah nâm kimesne mahfil bâ'isü'l-kitâb sulbî oğlu Mehmed Çelebi mahzarında bi-tav'î's-sâf ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahallemiz sükunda vâki' bir tarafı Topal Cuma ve bir tarafı el-Hâc Muslu ve bir tarafı el-Hâc Ahmed mülkleri ve bir tarafı tarîk-i gayr-ı nâfiz ile mahdûd ve mu'ayyen menzîlim içinde vâki' garbı taarfında cedîden binâ eylediğim bir beyt tahtânî ve bir beyt fevkânî ve bir hazîne ve bir sağır matbah bi-cümletihâ oğlum mezbûr Mehmed Çelebi'ye ba'de't-tahliye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve teslim eyledikde ol

dahi meclis-i mezbûrda kabûl ve kabz ve tesellüm eylemişdir ve mezbûrun taht-ı yedinde ve tasarrufunda olan cümle eşyâsı kendi kesbinden hâsıl olmuşdur hâlis mülküdür benim alâkam yokdur kendi mülk-i mevhûbudur keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı merkûmun vech-i muharrer üzere cârî olan ıkrârını el-mukırrun-leh el-merkûm Mehmed Çelebi vicâhen ve şifâhen tahkîk ve tasdîk etmegın hibe-i merkûmenin sıhhati ile hükm olunub mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Muharremü'l-harâm. Li-sene selase ve seb‘îne ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât Ali Efendi, el-Hâc Ali bin el-Hâc İbrahim, Molla Yusuf bin Sinan, es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Abdurrahman, el-Hâc Ahmed bin Hüseyin, Mehmed bin Hasan, Molla Ömer bin Sinan Beşe, el-Hâc Mehmed bin Mehmed, diğer el-Hâc Mehmed bin el-Hâc İbrahim

Sayfa:160 /Belge:5

Özet: Tarla-yı Atîk mahallesinde vefat eden el-Hâc Ali b. Hasan oğlu Mehmed Ali'nin üvey babası el-Hâc Hüseyin bin Ahmed, nafaka olarak günde dört akçe verilmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb Tarla-yı Atîk mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Ali bin Hasan nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu Mehmed Ali'nin üvey babası bâ‘isü hâze'l-kitâb el-Hâc Hüseyin bin Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüb sağır-i mezbûr taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisveye eşed ihtiyâcı olmakla kıbel-i şer‘den kader-i ma‘rûf nafaka ve kisvebahâ farz ve takdîr olunmak murâdımdır dedikde hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb sağır-i mezbûrun nafaka ve kisvebahâsı için yevmî dört akçe takdîr olunub vakt-i zarûretde istidane ve lede'z-zafer rücû‘a mezbûr el-Hâc Hüseyin'e izin verilmeğın mâ-vaka‘a kayd-şod.

Fî 20 Muharrem. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Ahmed, Osman bin Ahmed, Abdüllatif bin, Mehmed bin Geçidli

Sayfa:161

Fi'l-yevmi'l-irbi'â. Fî 27 Saferi'l-hayr. Sene 73

Bismillâhirrahmânirrahîm ve's-salâtü 'alâ Resûlihi'r-râufi'r-rahîm

Sayfa:161 /Belge:1

Özet: 1073 Rebî'ü'l-evveli senesinde Ayntâb mevleyitinin naibi Emin Hüseyin Bey'e makbuz göndermesine dair.

Fazîletlü Receb Efendi el-mufahham

Ba'de's-salam bi'l-'izzî ve'l-ikrâm inhâ ve i'lâm olunan budur ki bin yetmiş üç Rebî'ü'l-evveli guresinden mübârek eltâf-ı pâdişâhîden hatt-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûn ile ihsân olunan 'Ayntâb mevleyitinin niyâbeti size tefvîz olunmuşdur ahâlîsi beynlerinde icrâ-yı şer'-i kavîm edüb cümle mahsülü eğer kasaba eğer nâhiyeden siz kabz edüb bu tarafa irsâl edesiz ve onda olan Emîn Hüseyin Bey'i def' edüb aslâ mahsül ve umûr-ı kazâya müte'allık hususlarda merfû'dur karışdırmayub cüz'î ve küllî bir mâtdeye müdâhale etdirmeyesiz ve ne makbûzu olmuşdur ale't-tafsîl defteriyle i'lâm edesiz ve elinde olan makbûzu dahî alub kabz edesiz emânetden ve mahkemedan ref' eyledim cümlesin size sipârîş eyledim

(...)

Sayfa:161 /Belge:2

Özet: Ayntâb sancağına mutasarrıf olan Asaf Paşa tarafından Kâtip Mustafa Çelebi, Hüseyin Çelebi b. Mahmud Çavuş Ömer Efendi vb. isimleri geçen kişilerin muhasebemiz olan Bektaş Çavuş, Ömer Efendi mahkemede cümlenize teslim etmek üzere kefil olmuşlardır. Bektaş Çavuş'un kefaletten çıkmasına dair.

Bi'l-fi'il ber-vech-i arpalık medîne-i 'Ayntâb sancağına mutasarrıf olan emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Asaf Paşa hazretleri tarafından Kâtip Mustafa Çelebi ve Hüseyin Çelebi bin Mahmud Çavuş ve Miralay Ebubekir ve Ömer Ağa bin Osman Ağa ve kâim-makâm Fazlullah Ağa ve Tacirlizâde Halil Bey ve Dimos Emîni Kethüdâ Mehmed Ağa ve Cizyedâr Ahmed Ağa ve sâirleri mahfil-i kazâda râfi'ül-kitâb fahru'l-cüyûş Bektaş Çavuş mahzarında her biri

takrîr-i kelâm idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis Müftîzâde Ömer Efendi bundan akdem medîne-i merkûme nâibi olub târîh-i kitâb günü 'azl haberi gelüb mersûm Bektaş Çavuş odasına varmağla mûmâ ileyh Ömer Efendi ile ba'zı muhâsebemiz vardır senden taleb ederiz deyü mezbûr Bektaş Çavuş mu'âraza idüb ol dahi mûmâ ileyh Ömer Efendi'yi mahkeme-i şerîfde cümlenize teslîm etmek üzere kefilim deyü ta'ahhüd etmişdi hâlâ vech-i muharrer üzere getürüb bize teslîm idüb kefâletden çıkmışdır ba'de'l-yevm mersûm Bektaş Çavuş ile husûs-ı mezbûra müte'allık da'vâ ve nizâ'ımız yokdur kibel-i şer'den yedien hüccet-i şer'iyye verilsün dedikde mâ vaka'a gibbe't-taleb ketb olundu. 27 Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât İsmail Efendi, Mehmed Efendi bin Abdülcelil, Ali Efendi el-Kādî, Abdullah Efendi el-Hatîb, Murâd Ağa el-Cündî, Mehmed Ağa (...), el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Hüseyin Çelebi bin el-Hâc Memi, el-Hâc Ali Kaya Mumhâne, Molla Ahmed bin Mustafa, Ebubekir bin el-Hâc Ömer, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Hüseyin, İsmail Çelebi bin Kethüdâzâde, es-Seyyid Hamza bin es-Seyyid Kasım, Mehmed Çelebi Mezidzâde, Sarı Mehmed

Sayfa:161 /Belge:3

Özet: Eyyûb Söğüt köyünde yaşayan Mehmed b. İdris, Fatıma hatun babam İdris'in mülkü olan zeytin teğek bağ on altı sene önce ona verdiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Eyyûb Söğüt nâm karye sükkânından Mehmed bin İdris mahfil Fatıma bint-i Ahmed nâm hatun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrda vâki' bir tarafı el-Hâc Ali ve bir tarafı İbrahim ve bir tarafı el-Hâc Selim ve bir tarafı Yanık Ali nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd ve zeytûn teğek bâğ babam mezbûr İdris'in mülkü olub târîh-i kitâbdan on altı sene mukaddem bana hibe ve temlîk eyledi mezbûre Fatıma mâlikâne zabt ve tasarruf eder suâl olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûre Fatıma cevâbında zikr olunan mahdûd-ı mezkûr bâğı mezbûr İdris beni oğlu İbrahim'e nikah eyledikde mehr-i mu'accelim mukâbelesinde bana hibe ve teslîm idüb ben dahi kabz ve ittihâb ve tesellüm

eyledim on beş senedir ki merkûm müvâcehesinde zabt ederim dedikde gibbe'l-istintâk mezbûr Mehmed münkir olmağın mezbûre fahru'l-akrân'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Hasan bin Hamza ve el-Hâc Hasan bin mola Hüseyin nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'â hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr İdris mezbûre Fatıma'yı oğlu merkûm İbrahim'e nikâh eyledikde zikr olunan mahdûd-ı mezkûr bâğı mehr-i mu'aceli mukâbelesinde mezbûre Fatıma'ya hibe ve teslîm idüb ol dahi on beş senedir ki zabt ve tasarruf eder bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf on beş sene mürûd eden da'vâ bilâ-emr mesmû'a olmamağın merkûm Mehmed mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâhir-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Davud, Mahmud Çelebi bin Sefer, Ali bin Abdullah, el-Hâc Hüseyin bin Veli

Sayfa:161 /Belge:4

Özet: Kayser mahallesinde yaşayan Osman Beşe b. Hasan Çelebi kazasına tabi Dölek köyünde yaşayan Karkın b. Yusuf zimmetinde otuz üç esedî gurus ve altı buçuk riyâl gurus borcunun Osman Beşe'ye ödendiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kayser mahallesinde sâkin Osman Beşe bin Hasan Çelebi nâm râcil mahfil mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Dölek nâm karye-i sükkânından Karkın bin Yusuf nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Karkın zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden otuz üç esedî gurus ve altı buçuk riyâlî gurus hakkım olub vermede ta'allül eder suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl mezbûr Karkın fi'l-vâki' müdde'î-i merkûm Osman Beşe'ye cihet-i merkümeden otuz üç esedî gurus ve mahsül bahâsından altı buçuk riyâlî gurus deynim vardır deyü ikrâr ve i'tirâf etmegin 'alâ mûceb-i i'tirâfihû meblağ-ı mezbûrun edâsına tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod.

Fî evâhir-i Safer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Kadızâde, Hasan Çelebi bin İsmail Efendi, Ahmed Beşe bin Müslim, Fethullah bin Abdülğani, el-Hâc Musa bin Gani 'an-karye-i mezbûre, Ahmed bin Selim, İbrahim bin Abdülcelil

Sayfa: 162

Fi'l-yevmi's-Sebt el-Mübârek. Gurre-i Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Sayfa:162 /Belge:1

Özet: Ayntâb Kal'ası'nda yaşayan Ali Çelebi b. Mustafa, aynı yerde yaşayan Hüseyin Ağa b. Habib, iki yüz elli hadravât bostanı Hüseyin Ağa'ya iki yüz yirmi esedî kuruşa sattığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb Kal'ası'nda sâkin Ali Çelebi bin Mustafa mahfil Hüseyin Ağa bin Habib mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Su Yukarı Kara Köroğlu demekle ma'rûf mevzi'de vâki' silk-i mülkümde münselik olub bir tarafı ...ve bir tarafı Hafizoğlu ve bir tarafı yine benim mülküm ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki yüz elli meşâre hadravât bostanımı merküm Hüseyin Ağa'ya iki yüz yirmi esedî guruşa bey' ve kabz-ı semen eyledim.

Evâil-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Ömer Çelebi bin Pir Kethüdâ, Ali Çelebi Tokatlızâde, Hasan Ağa bin Ahmed Bey, el-Hâc Ali Kaya bin Suyabatmaz, Mustafa Çelebi bin el-Hâc Yahya, Abdülkadir bin el-Hâc Hanefi

Sayfa: 162/Belge:2

Özet: Şhreküstü mahallesinde yaşayan el-Hâc Yusuf b. Haydar, Veli b. Muhyiddin, Bedirkendi köyde mülkü olan 400 teğek bağını Yusuf'a yirmi beş esedî kuruşa sattığına dair.

Şhreküstü mahallesinde sâkin el-Hâc Yusuf bin Haydar nâm kimesne mahfil Veli bin Muhyiddin mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Bedirkendi nâm karyede vâki' bir tarafı Haydar Beşe mülkü ve bir tarafı yine kendi mülküm ve bir tarafı Kör Ali mülkü ve bir tarafı arz-ı hâliye ile mahdûd dört yüz teğek bağını merküm Veli târîh-i kitâbdan altı ay mukaddem yirmi beş esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm-i mebi' ve kabz-ı semen eylemişten hâlâ zabtına main olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde'î-i mezbûr el-Hâc Yusuf'dan müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub karye-i mezbûre sükkânından Haydar bin Osman ve el-Hâc Mehmed bin Kulu nâm kimesne liecli'-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' merküm Veli târîh-i mezbûrda zikr olunan mahdûd-ı mezkûr baği müdde'î-i mezbûr Yusuf'a yirmi beş esedî guruş bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Veli mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Ömer Çelebi bin, Şahin Beşe bin Abdullah, Mahmud Çelebi bin Hızır, Molla Hasan bin Molla Mehmed

Sayfa:162 /Belge:3

Özet: Tahtan köyde yaşayan Mehmed Hanefî bin Musa kardeşinin oğlu Mehmed'in, vasisi Kenan bin Abdullah'ın babası Tanrıverdi Kenan Efendi oğlu İbrahim Çelebi, on iki kuruş hissesini İbrahim Çelebi'den babasına hibe etmiştir. İbrahim Çelebi, Mehmed ve Tanrıverdi, Kenan'ın parasını ve hissesini geri verdiğiine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Tahtan nâm karye sükkânından Mehmed Hanefî bin Musa nâm kimesne kendi tarafından asalaten ve karındaşı oğlu Mehmed nâm saġîr tarafından vesâyeten mahfil-i kazâda Kenan bin Abdullah mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb karye-i merkûmede vâki' bir bam ma'saranın sülüs hısse-i şâyı'asın saġîr-i mezbûrun babası Tanrıverdi nâm kimesne ile merkûm Kanan'ın efendi oğlu İbrahim Çelebi'den on iki buçuk guruşa ber-vech-i iştirâk iştirâ ve def'-i semen idüb ol hinde merkûm Kenan zikr olunan ma'sarada alâka ve medhalim yokdur deyü müslümânlar huzûrunda ıkrâr etmişiken hâlâ zikr olunan hisseyi bana mersûm İbrahim Çelebi'nin babası hibe ve temlik etmişidi deyü tasarrufuma mâni' olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Kenan cevâbında fi'l-hakîka zikr olunan ma'sara hissesini mezbûr İbrahim Çelebi'nin babası bana hâl-i hayâtında bana hibe ve temlik eylemiştir merkûm İbrahim Çelebi'nin mezbûrlara bey' eylediği ma'lûmum değildir deyü münkir olıcak mezbûr Mehmed Hanefî'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ahmed bin Mustafa ve Ali Kaya bin Mehmed nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki' zikr olunan ma'saranın sülüs hissesini mersûm İbrahim Çelebi mezbûrân Mehmed ve Tanrıverdi'ye bey' eylediği hinde merkûm Kenan bizim huzûrumuzda da'vâ ve nizâ'im yokdur deyü ıkrâr eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın merkûm Kenan mu'ârazadan men' olunub mâ-vaka'a kayd-şod.

Tahrîren fi evâil-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Ömer Çelebi en-Nakîb, Süleyman Çelebi bin Hüseyin Beşe, es-Seyyid Ramazân Çavuş, Ahmed Beşe bin Kemter

Sayfa:162 /Belge:4

Özet: Çukur mahallede yaşayan Hadice hatun, Osman b. Ömer Manaz (?) köyünde yaşayan kocasından mehr-i müeccelim talep etmesi üzerine yirmi kuruşa anlaştıklarına dair.

Çukur mahallede sâkine Hadice bint-i Ali nâm hatun mahfil-i Osman bin Ömer mahzarında takrîr-i kelâm idüb Homanaz Manaz nâm karyede vâki' iki tarafı Kamlakzâde Mehmed Efendi mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı merküm Osman mülkü ile mahdûd ve bundan akdem fevt olan zevcimden mehr-i müeccelim bedeli bana verilen tahmînen dokuz sümün bezr isti'âb eder tarlam dâhilinde olan bir dîb ceviz şeceri ve ayağı ucunda olan baden-i kor eşcârı ile merküm Osman'a yirmi guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen eyledim dedüğü kayd-şod. Fî evâil-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Ahmed bin Karagöz, Molla Mehmed bin Osman, Molla Mehmed bin Ebubekir, Hasan Beşe Sucı, Molla Hasan bin Molla Mehmed

Sayfa:162 /Belge:5

Özet: Boyacı mahallesinde yaşayan Sâkine hatun, Ahmed Çelebi'ye evini yüz kırk beş esedî kuruşa sattığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkine Sâkine bint-i Ahmed nâm hatun tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olun mezbûrenin zâtını Mahbûbe bint-i Keyvan ve Ümmühani bint-i Receb nâm hatunlar ta'rîfleriyel ârifân olan el-Hâc İsmail Çavuş bin el-Hâc Ali ve Mehmed Beşe bin Pîr Aziz nam kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mehmed bin Abdülkadir nâm kimesne vekâleten mahfil-i kazâda Ahmed Çelebi bin Mehmed Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı harman ve bir tarafı Paşa Şa'bân oğlu mülkleri ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahtânî ve bir fevkânî beyt ve üç tahtânî Bey ve bi'r-i mâ ve havluyu müstemil mülk menziline müvekkile-i mezûre Sâkine Hatun merküm Ahmed Çelebi'ye yüz kırk beş esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledi dediği kayd-şod.

Fî evâil-i Rebî'ü'l-evvel

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Mehmed Efendi bin Abdülcelil, İbrahim Efendi el-İmâm, Mustafa Çelebi bin İbrahim Çavuş, es-Seyyid Ömer Çelebi en-Nakîb, Osman Çelebi Müftîzâde, İbrahim Çelebi birâder-i o, es-Seyyid Ömer bin Halil, es-Seyyid Ramazân Çavuş, el-Hâc ais bin İbrahim Bey, el-Hâc Ahmed bin Mustafa

Sayfa:163 /Belge:1

Özet: Telbeşar kazâsına bağlı Murdâne köyünde yaşayan Şaban b. Ömer, aynı kazada yaşayan Mustafa bin Delikanlı'nın kız kardeşi Züleyha'yı şahitler huzurunda boşadığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsı muzâfâtından Telbeşar kazâsına tâbi' Murdâne nâm karye ahâlîsinden Şa'bân bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda Mustafa bin Delikanlı nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Mustafa bundan akdem hemşîrem Züleyha nâm bîkr-i bâliğaya zevciyet iddi'âsı idüb bundan esbak Telbeşar kazâsına hilâfet-i müvellâ olan İsmail Efendi huzûrunda ben akd-i nikâh olduğunu isbât eyeldikten sonra târîh-i kitâbdan yedi gün mukaddem mahmiye-i mezbûrde Arsa Önü kurbunda el-Hâc Nasır Çeşmesi önünde mezbûre Züleyha'yı talâk-ı selâse ile talîk eyledi suâl olunsun dedikde gîbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Şa'bân'dan müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olup İlhan mahallesi sükkânından Mustafa bin Osman ve Kozanlı mahallesinde sâkin Ahmed bin el-Hâc Emrullah nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâziran olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr Mustafa târîh-i mezbûrda el-Hâc Nasır Çeşmesi önünde müdde'î-i mezbûr Şa'bân hemşîren Züleyha nâm hatun talâk-ı selâse ile benden mutallaka olsun deyü bizim huzûrunda ıtlâk eyledi bu husûsa şahidlerimiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Mustafa mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 6 Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-ulemâ Mehmed Efendi bin Abdülcélil, Fahru'l-kuzât Ali Efendi, Receb Efendi bin el-Müderriş, Mustafa Çelebi bin İbrahim Çavuş, Mehmed bin Hüseyin, Molla Ahmed bin Mustafa, Ahmed Beşe bin Kemter

Sayfa:163 /Belge:2

Özet: Tarla-yı Atık mahallesi yaşayan zimmi Agob veled-i Ağacan, aynı mahalle olan Mehmed, Malatya kazasında iken zimmi Serkiz'den yüz elli kuruş borç almıştır. Mehmed'in borcuna ödediğine dair.

Tarla-yı Atık mahallesi sâkin Agob veled-i Ağacan nâm zimmî mahfil Mehmed bin Abdullah mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed medîne-i Malatya kazâsında sâkin iken bundan akdem mürd olan Serkiz nâm zimmî zimmetinde elli dört guruşum olub mesfûr Serkiz zimmetinde yüz elli guruşu var imiş deyü benden bi-gayri hak elli dört guruş ahz eylemiştir suâl olunsun dedik gıbbe's-suâl merkûm Mehmed cevâbında fi'l-vâki' mürd-i mezbûr Serkis zimmetinde elli dört guruşum olub ba'de'l-isbât nakl-i hüccete varub mesfûr Serkiz'in veresinden meblağ-ı mezbûru taleb ve da'vâ eylediğimde yüz elli guruşun elli dördünü bana havâle eylediler ve bundan akdem Malatya'ya gitmek murâd eylediğimde mezbûr Agob mesfûr Serkiz'e yüz elli guruş deynim var zahmet çeküb gitme bana bir temessük getir senin elli dört guruşunu edâ eyleyim deyü müslümânlar huzûrunda ıkrâr eylediğien binâen ahz eyledim dedikde gıbbe'l-istintâk mesfûr zimmî Agob münkir olmağın merkûm Mehmed'den takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub Bostancı mahallesi sükkânından Mehmed bin Hüseyin ve Süleyman bin İsa nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' merkûm Malatya'ya gitmek murâd eylediğined mesfûr Agob Malatya'da sâkin Serkiz zimmîye yüz elli guruş deynim vardır zahmet çeküb gitme bana bir temessük getir elli dört guruşunu edâ eyleyim deyü bizim huzûrumuzda ıkrâr eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâil-i Rebî'ül-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Mehdi Bey el-Cündî, Mustafa Beşe bin Hüseyin, Şahin Beşe bin Abdullah, Ahmed Çelebi bin davud, Hasan Çelebi bin İsmail Çelebi, Hasan Bey bin Hüsameddin

Sayfa:163 /Belge:3

Özet: Yeniçeri Ağası olan Salih Ağa, kaymakam Fazlullah Ağa, Ayntâb Yeniçeri serdarı Bektaş Çavuş'dan Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası Süleyman Ağa hakkında şikâyetlerine dair.

Husûs-ı âti'l-beyânın tafahhusu için bi'l-fi'il dergâh-ı âlî Yeniçeri Ağası olan mefharü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim Salih Ağa taraf-ı şerîflerinde husûs-ı mezbûra mübâşir ta'yîn olunan fahru'l-cüyûş Mahmud Çavuş yediyle bu fakîre hitâben mektûbları vârid olub lede'l-ahâlî akd-i meclis-i şer'î-î âlî kılındıkda mersûm Mehmed Çavuş meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp hâlâ Yeniil ve Türmen-i Haleb Voyvodası olan fahru'l-eşbâh Süleyman Ağa'nın kâim-makâmı Fazlullah Ağa hâzır-ı bi'l-meclis mahmiye-i 'Ayntâb'daki serdarı Bektaş Çavuş'dan istihbâr olunup ketb ve tahrîr olunması bâbında taraflarından beni mübâşir nasb ve ta'yîn etmeleriyle suâl olunub takrirleri tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde evvelâ müşârün ileyh Salih Ağa tarafından vârid olan mektûbları mezbûrân Fazlullah Ağa ve Bektaş Çavuş müvâcehelerinde feth ve kırâat olunub mazmûn-ı şerîfnde hâlâ 'Ayntâb Yeniçeri Serdarı olan Bektaş Çavuş'dan Yeniil ve Türmen-i Haleb Voyvodası olan Süleyman Ağa şikâyet idüb bunun uhdesinde olan Yeniil ve Türkmen-i Haleb hâsları cemâ'atından nefsi-i 'Ayntâb ve nevâhîde sâkin olan re'âyâsı üzerlerine lâzım olan mâl-ı mîrînin cem' ve tahsîline çavuş-ı merkûm tam'-ı hâma düşüb mâni' olub küllî zarar müretteb olmasına sebep olduğunu bildirmekle mezbûr Bektaş Çavuş'un keyfiyet-i ahvâlini mahallinden teftîş idüb ol vecihle üzerine sübût bulan mevâddı cihet-i şer'iyyesiyle bu cânibe gönderesiz deyü tahrîr olunmağın kaziyye mersûm Fazlullah Ağa'dan suâl olundukda cevâbında fi'l-hakîka mûmâ ileyh Süleyman Ağa'ya vech-i muharrer üzere şikâyet etmişdim lâkin da'vâmı bunda dinletmem mahmiye-i mezbûre

paşası huzûrunda dinledürüm deyü meclis-i şerda müdde'âsını beyândan âciz olmağla mezbûr Bektaş Çavuş'un keyfiyet-i hâli meclis-i mezbûrda hâzır olan ulema ve a'yân ve eşrâfdan istihbâr olundukda cevâblarında mersûm Bektaş Çavuş dâimâ ahâlî-i vilâyetin hayırlu maslahatına mübâşeret edib ilâ-hâze'l-ân hilâf-ı şer'-i şerîf evzâma muttali' olmadık dîndâr ve müstakîm ve perhizkâr kimesnedir husûs-ı mezbûra bâdî oldur ki bundan akdem mersûm Fazlullah Ağa vilâyete zahîre getüren mekkârînin hilâf-ı şer'-i şerîf develerini hâzır idüb etrâf ve eknâfdan vilâyete zahîre getüren tüccâr tâifesi yüklerin âhar yere götürüb bir mikdâr zahireye muzâyaka olmağla bundan esbak mahmiye-i mezbûrede nâibü'ş-şer'-i şerîf olan Ömer Efendi nice def'a nasîhat idüb aslâ nasîhat-pezîr olmayub te'addiye mâlik olub hilâf-ı inhâ şikâyet eylemişdir deyü ihbâr eylediklerinde mâ hüve'l-vâki' bi'l-iltimâs ketb olundu.

Evâil-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, es-Seyyid Ömer Çelebi kâim-makâm-ı nakîbü'l-eşrâf, es-Seyyid Osman Çelebi Ahi Baba, Mehmed Efendi bin Oruç Bey, es-Seyyid İsmail Çelebi bin Zeynelabidin, es-Seyyid Ramazân bin es-Seyyid Ali, es-Seyyid Süleyman bin Yusuf, Hüseyin Ağa ez-Za'îm, Abdulgaffar Bey ez-Za'îm, Ali Ağa bin Hüseyin Bey, Mehmed Ağa bin Abdüsselam Çavuş, Mehmed Ağa Yeğen, Hüseyin bin Kuranzâde, Mehmed Çelebi Muhsinzâde, Hüseyin Cemâziyelevvel Kethüdâ Yeri, Şa'bân Bey bin Osman Çelebi, Ömer Ağa Kethüdâ Yeri sabıkâ, Receb Ağa (...), Halil Ağa Tacir, İsa Bey el-Cündî, Yusuf Ağa bin el-Hâc Osman, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Osman Beşe bin el-Hâc Memi, Hasan Beşe bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Abdülkadir Beşe Serdâr-sâbık, el-Hâc Ali Kaya bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Süleyman bin Piri, Derviş İbrahim bin el-Hâc Ali, el-Hâc Hüseyin bin Nuh, Ebudderda Çelebi Çerkes, Ahmed Ağa Mübâşir-i Mar'aş, el-Hâc Ebubekir bin (...), Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin

Sayfa:164 /Belge:1

Özet: Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası Süleyman Ağa, kaymakam Fazlullah Ağa, Yeniçeri Ağası olan Salih Ağa, Ayntâb Yeniçeri serdarı Bektaş Çavuş hakkında şikâyetlerin dinlediğine dair.

Husûs-ı âtil-beyânın mahallinde tafahhusu için bi'l-fi'îl dergâh-ı âlî Yeniçeri Ağa olan mefharü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim Salih Ağa tarafından fahru'l-cüyûş Mehmed Çavuş mübâşeretiyile mektûb-ı şerîfleri vârid olub mazmûn-ı şerîfnde hâlâ Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası olan fahru'l-eşbâh Süleyman Ağa tarafından kâim-makâmları Fazlullah Ağa mahmiye-i 'Ayntâb Yeniçeri Serdârı Bektaş Çavuş'dan şikâyet etmekle mahallinden istihbâr olunub vâki'-i hâl hüccet-i şer'iyye ile oluna deyü tahrîr olmağın lede'l-ahâlî akd-i meclis olundukda mersûm Fazlullah Ağa meclis-i şer'a da'vet olunub istintâk olundukda cevâbında fi'l-hakîka minvâl-i muharrer üzere müşârün ileyh Salih Ağa'ya ben şikâyet eyledim mersûm Bektaş Çavuş bir serdâr parçasıyla ne sırrı var deyü hâzır-ı bi'l-meclis serdâr-ı sâbık el-Hâc Bayram Ağa nâm kimesneye şâhid-i zorsun cümleliz nâfile şikâyet edersiz deyü meclis-i şerda müdde'âsının uhdesinden gelmesün da'vâmı mahmiye-i mezbûre paşası huzûrunda dinledürüm bunda dinletmem deyü merkûm Bektaş Çavuş üzerine bir nesne müretteb eylememekle mâ-vaka'a bi'l-iltimâs kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl es-sabikûn

Sayfa:164 /Belge:2

Özet: Hayık Müslüman Mahallesi yaşayan zimmi Bağdasar veled-i Beder, Ural köyünde yaşayan Karagöz zımmının oğlunun vekili olan İbrahim otuz üç esedî kuruşa tarlayı rehin bırakmıştır. Kendisine ait olmayan malı rehin bıraktığını şahitleri de aynı durumu dile getirince tarlanın geri alınıp İbrahim vasilikten alındığına dair.

Hayık Müslümân mahallesinde sâkin Bağdasar veled-i Beder nâm zımmî mahfil mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Ural nâm karye sükkânından Karagöz nâm zımmînin oğlu ve tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekil-i nâibü'l-vekâlesi olan İbrahim nâm zımmî mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Mahmud mülkü ve bir tarafı Emiroğlu mülkü

ve bir tarafı Kebeş İbrahim nâm kimesne mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk keyl bezir isti'âb eder Hançerli Yeri demekle ma'rûf su basar bir kıt'a tarlayı târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem mürd olan babam mezbûr Beder mesfûr zımmîden otuz üç esedî guruşa iştirâ ve def'-i semen idüb bu âna değın mülkiyet üzere tasarruf idüb hâlâ irsen bize intikâl edüb mülk-i mevrûsumuz iken mesfûr Karagöz zabtımda mâni' olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında mezbûr Beder'in zikr olunan tarlayı zabt eylediğini ikrâr lâkin babam mesfûr Karagöz mezbûr Bağdasar'ın validesinden on altı gurus ahz idüb meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde tarla-yı mezkûreyi yanında rehin vaz' eyledi deyü rehniyet da'vâsı idüb mesfûr Karagöz kendi mülkü olmağın müdde'î-i mezbûr Bağdasa'dan bey'in beyyinesi evlâ olmağın müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûre sükkânından Osman Çelebi bin Ömer ve Ömer bin Nasır nâm kimesneler ve zımmî tâifesinden Dolet veled-i Danel ve Simadan veled-i Osob nâm zımmî meclis-i şer'a hâzırûn olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' zikr olunan mahdûd-ı mezkûr tarlayı târîh-i mezbûrda mezbûr Karagöz mürd-i mezkûr Beder'e otuz üç esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm edüb bu âna değın mülkiyet üzere tasarruf edüb ba'de vefatîhî oğlu mezbûr Bağdasar'ın mülk-i mevrûsudur bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mezbûr İbrahim tarla-yı mezbûreye mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mehmed bin el-Hâc Muhsin, Ahmed Beşe bin Kemter, Molla Ahmed bin Mustafa, Molla Hasan bin Mehmed, Mehmed bin Hüseyin

Sayfa:164 /Belge:3

Özet: Münbic Revandan nahiyesinden Telhimmet köyde vefat eden Halil, 15 sene önce Ebubekir'den borç almıştır. Vefatından sonra borcu oğlu İbrahim'in ödemesine dair.

Münbic Revandan nâhiyesinden Telhimmet nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Halil nâm müteveffânın sulbî kebîr oğlu İbrahim nâm kimesne mahfil Ebubekir bin Ali mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb târîh-i kitâbdan on beş sene mukaddem mezbûr Ebubekir'in babası kıbel-i şer' den bana vasî nasb olunub babam müteveffâ-yı merkûm Halil'den irsen bana intikâl eden bir re's al erkek feres ile bir hermen... ahz ve zabt edüb hâlâ fevt olmağla suâl olunub ihkâk-ı hak olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ebubekir cevâbında babam müteveffâ-yı mezbûr Ali zikr olunan feres ile hermeni...ahz eylediği ma'lûm olmaduğundan mâ'adâ müflisen fevt olub bana bir akçe ve bir habbesi kalmamışdır hattâ müteveffânın mâlî olmadıkça babanın deynini oğlu edâ etmek lâzım olmaduğundan yedimde fetvâ-yı şerîfim vardır deyücek fi'l-hakîka mezbûr Ebubekir'in yedine olan fetvâsı mücebince deyn-i mezbûr merkûm Ebubekir'e lâzım gelmeyüb mezbûr Ebubekir'e nesne teveccüh iken ba'de't-tahlîf el-mukırr müdde'î-i mezbûr İbrahim mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Hüseyin Bey Muranzâde, Ahmed Çelebi bin Davud, Mahmud Çelebi bin Ali, Hızır Beşe bin Himmet, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa:164 /Belge:4

Özet: Yeniçeri Ağası olan Salih Ağa, Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası Süleyman Ağa, kaymakam Fazlullah Ağa, Ayntâb Yeniçeri serdarı Bektaş Çavuş hakkında şikâyetlerin dinlediğine dair.

Husûs-ı âtil-beyânın tafahusu için bi'l-fi'il dergâh-ı âlî Yeniçeri Ağası olan mefharu'l-emâcid ve'l-ekârim Salih Ağa tarafından fahru'l-cüyûş Mahmud Çavuş meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb hâzır-ı bi'l-meclis mahmiye-i 'Ayntâb yeniçeri serdârı olan Bektaş Çavuş'dan hâlâ Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası kâim-makâmı Fazlullah Ağa şikâyet idüb mezbûr Bektaş Çavuş mâl-ı mîrînin cem' ve tahsîline mâni' olur deyü bildirmekle mûmâ ileyh Salih Ağa husûs-ı mezbûrun tarafından istihbâr olunub tefîş ve tafahhus olunmasın iltimâs eylemeleriyle mezbûr Bektaş Çavuş'un keyf-

i hâli ahâl-i vilâyetden istihbâr olunub takrîrleri tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde...tâifesinden Ahmed bin Mustafa ve Ali bin Ramazân ve Hüseyin Çelebi bin Mustafa ve ehl-i bazar-ı sâirden Hüseyin Çelebi bin Nuh ve el-Hâc Mahmud bin Mustafa ve Ali bin el-Hâc İbrahim ve el-Hâc Receb bin Memi ve el-Hâc Yusuf bin Abdullah ve el-Hâc Hamza bir Bedir ve Mehmed Çelebi bin el-Hâc Ahmed ve helvacı tâifesinden Mehmed Çelebi bin el-Hâc Ramazân ve el-Hâc Ebubekir bin Mîr ve Ömer bin el-Hâc Ebubekir ve Ali bin Hüseyin ve sarrâc tâifesinden Hüseyin bin Ali ve Ebubekir bin Mustafa ve Ahmed bin Mehmed ve Hamza bin Mustafa ve Mustafa bin Ahmed ve Ömer bin Kasım ve haffâf tâifesinden Ebubekir Bey ve kazgancı tâifesinden Selim bin Muslu ve Yusuf Beşe bin Murâd ve Kasım bin Abdullah ve mumcıyân tâifesinden Osman bin el-Hâc Derviş ve Mustafa bin Mahmud Beşe ve mumcu tâifesinden Mehmed bir Süleyman ve Ebubekir bin Hasan ve İvaz bin Mehmed ve kassâb tâifesinden Malak Mehmed ve el-Hâc Muslu ve el-Hâc Hüseyin ve el-Hâc Hüseyin bin Maksud ve Mehmed bin Ali ve Mehmed Ali bin Muhsin ve el-Hâc Ahmed bin Çolak ve etmekci tâifesinden Mehmed Beşe bin Mehmed ve Mehmed Çelebi bin İsa Beşe ve Ali Beşe bin Mehmed ve Hüseyin Beg ibn Mahmud ve Ömer bin Ramazân ve Yusuf bin Ramazân ve neccâr tâifesinden Hasan bin Mehmed ve Ali bin Abdullah (devam)

Sayfa: (165/ Belge:1, devam)

ve Mehmed bin Ahmed ve el-Hâc Yusuf bin Osman ve Ahmed bin Hüseyin ve bakkâl tâifesinden Ramazân bin Abdülkadir ve Mustafa bin İbrahim nâm kimesnelerden ve sâir cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîrden istihbâr olunduklarında cevâblarında mersûm Bektaş Çavuş dâimâ fukarânın hayırlu maslahatına mübâşeret idüb bu âna gelince kendiden bir ferd mutazarrır olmayub her vecihle rızâ ve şükrân üzereyüz ve dindâr ve müstakîm ve perhizkâr âdemdir deyü her biri hüsn-i hâlinden haber vermegin mâ vaka‘a gıbbe’t-taleb. Evâil-i Rebî‘ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādī, es-Seyyid Osman Çelebi Ahi Baba, Ahmed Çelebi bin Davud, Abdullah Efendi el-Müderris, Mehmed Çelebi bin Hasan Çelebi, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Muhsin, el-Hâc Ahmed et-tâcir, Hızır Beşe bin Himmit, el-Hâc Hüseyin bin Veli, Hasan bin Hüsam Bey, Urfe Beşe er-Râcil, Mahmud Çelebi bin Hızır, Mehmed Çelebi Mezidzâde, Molla Hasan bin Molla Mehmed

Sayfa:165 /Belge:2

Özet: Arpacı taifesinden el-Hâc Bayram b. Hızır, Abdi Beşe b. İbrahim vb. isimleri geçen diğerleri askerin arpalarının verilmesine dair.

Arpacı tâifesinden el-Hâc Bayram bin Hızır ve Abdi Beşe bin İbrahim ve Hammâloğlu Ebubekir Beşe ve Ovacıklı Mehmed Beşe ve Deresteoğlu...Mehmed Beşe ve Hamr...Mustafa ve Hasan Beşe ve Veli Beşe ve el-Hâc Süleyman ve Abdülkadir ve Murâd Beşe ve Mehmed Beşe ve Boztoy Mehmed ve Derviş Beşe nâm kimesneler meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp bizler 'Ayntâb vâki' Arsa Önü demekle ma'rûf mevzi'de arpacılık idüb âyende ve revende ve vilâyet hâkimlerine arpaların virüb muzâyaka mahallinde âhar yerden arpa bulub zahmet ve meşakkat çekerken âhardan ba'zı kimesneler revâcın mahallinde bey' ve şira ve muzâyaka mahallinde firâr idüb bizlere ziyâde ta'addileri olmağla ol makûleler mevzi'-i mezkûrda vech-i muharrer üzere bey' ve şirâ etmemek üzere tenbîh olunub bizler dahi kış ve yaz arsa-i mezkûreden arpa ekl etmeyüb muzâyaka mahallinde mahmiye-i 'Ayntâb hâkimleri ve sâir âyende ve revende askerin arpaların bulun firâr etmemeğe ta'ahhüd ve birbirimize kefil olduk kıbel-i şer'den yedimize hüccet verilmesin taleb ederiz dediklerinde gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Murâd Beşe Çavuş, Urfe Beşe er-Râcil, Mahmud Çelebi, Ali Beşe Çavuş, Mustafa Beşe Çavuş

Sayfa:165 /Belge:3

Özet: Kanalıcı Çeşmesi'ne mütevellî olan Molla Ahmed bin Abdurrahman Molla İsmail bin el-Hâc Mustafa'dan harap olan çeşmenin tamiri için on esedî kuruş verildiğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da Kanalıcı Çeşmesi'ne mütevellî olan Molla Ahmed bin Abdurrahman nâm kimesne mahfil mahalle-i mezbûreden Molla İsmail bin el-Hâc Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm idüb çeşme-i mezkûrenin yolu ba'zı mahal harâb olub ta'mîre ihtiyâcı olmağla ahâlî-i mahalle ma'rifetiyle merkûm Molla İsmail'in menziline çeşme-i mezbûreden bir mikdâr su virüb mukâbelesinde on esedî gurus ahz u kabz idüm ta'mîri lâzım gelen yerlere harc ve sarf eyledik li-ecli'l-istihkâma yedine hüccet-i şer'iyeye virülsün dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Evâil-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi el-Hatîb, Boyacı el-Hâc Mustafa, el-Hâc Ahmed Boyacı, Osman Çelebi bin Gazalıcı, Lahanacı Mehmed, Molla Ahmed bin Mustafa, Molla Hasan bin Molla Mehmed

Sayfa:165 /Belge:4

Özet: İlhan Mahallesinde vefat eden Durmuş Bey, oğulları Mustafa ve Ebubekir aynı kazada olan üvey anneleri Emine hatuna babamlarından kalan beş yüz teğek bağı mehr-i müecceli olarak verilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb İlhan mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Durmuş Bey bin Aluner (?) nâm müteveffânın sulbî kebîr oğulları Mustafa ve Ebubekir nâm kimesneler mahfil-i kazâda bâ'isetü'l-kitâb üvey vâlideleri Emine bint-i Mustafa nâm hatun mârû'z-zikr her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i merkûme kurbunda vâki' Abdülkadir nâm kimesne mülkü ve bir tarafı Paspasoğlu mülkü ve bir tarafı Hallâc Hasan mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd beş yüz teğek bâğ babamız müteveffâ-yı merkûmun muhallelâtından olub birbirimiz rızâ ve ma'rifetiyle zevcesi mezbûre Emine'nin zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdün aleyh olan mehr-i müecceli ve sümün hisse-i şer'iyyesi mukabelesi 'alâ sâbıkı't-tahârüc bâğ-ı mezkûru mersûme Emine'ye virüb ol dahi ahz u kabz ve kabûl ve müteveffâ-yı merkûmun

muhallefâtına müte'allık da'vâdan zimmetimizi ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve ıskât eyledi dediklerinde mezbûrân Mustafa ve Ebubekir'in vech-i muharrer üzere cârî olan kelimâtında mezbûre Emine vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk etmegın mâ-vaka'akayd-şod. fi 11 Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ömer el-İmâm, Hasan Beşe bin el-Hâc Hasan, Ahmed Çelebi bin Davud, el-Hâc Ahmed bin Mustafa, Mahmud

Sayfa:165 /Belge:5

Özet: Çukur mahallede yaşayan Ali b. Abdullah, aynı kazada olan Derviş İhlas b. Derviş Muharrem, oğlu Mehmed mesanesinde taş bulunduğunu cerrah Derviş İhlas'a beş kuruş vererek ameliyat etmesini istemiştir. Ayrıca oğlu Mehmed vefât ederse Derviş İhlas'a dava açmayacağını söylemesine dair.

Ayntâb mahallâtından Çukur mahallede sâkin Ali bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb Derviş İhlas bin Derviş Muharrem nâm kimesne mahallesi ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb oğlu Mehmed nâm sağırin mesânesinde taş vâki' olub ziyâde muztarib olmağla zikr olunan taşı ihrâc idüb mu'âcele emek için ancak mersûm Derviş İhlas'a beş gurus ücret virüb ol dahi ihrâc ve mu'âceleye ta'ahhüd eyledi oğlu sağır-i mezbûr Mehmed ol cerâhatdan bi-emrillâhi te'âlâ vefât ederse merkûm Derviş İhlas ile bir vecihle da'vâ ve nizâ'ım yokdur dedikde gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Sarı Mehmed bin Ali, Hızır Beşe bin Himmet, Mustafa Çelebi bin Yunus ve gayrühüm

Sayfa:166 /Belge:1

Özet: Hıyam köyünde vefat eden Demirci Kanber, kardeşi Osman ve karısı Döndü hatun, 700 teğek bağı Hasan Ağa'ya otuz esedî kuruşa Kanber'in zimmetinde olan borca takas ettiklerine dair.

‘Ayntâb kazâsına tâbi‘ Hıyam nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Demirci Kanber nâm müteveffânın karındaşı Osman nâm kimesne asâleten müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi Döndü nâm hatun tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Emetullah nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi‘ü'l-kitâb Hüseyin Ağa mahzarında vekâleten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Erel (?) nâm karyede vâki‘ bir tarafı Hüseyin ve bir tarafı Halil nâm kimesne mülkleri iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd yedi yüz teğek bâğı muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan olub merkûm Hasan Ağa'ya otuz esedî guruşa bey‘ -i bât-ı kat‘î ile bey‘ ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz esedî guruşu müteveffâ-yı mezbûr Kanber'in zimmetinde olan deyn-i müsbitine takâs eyledik ba‘de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdîki'ş-şer‘î mâ-vaka‘a kayd-şod.

Fî evâhir-i Saferü'l-hayr. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Ağa bin Osman Ağa, Ebubekir Ağa Miralay, Halil Ağa Tacirlizâde, Receb Bey Kepenkzâde, Mehmed Ağa Yegen, Mustafa Ağa bin Hüseyin Bey, Ahmed Beşe bin Hasan

Sayfa:166 /Belge:2

Özet: Kilis yaşayan Ali bin el-Hâc Hüseyin, kardeşleri Hasan ve Halil babaları olan Hâc Hüseyin'in evini mehr-i müeccele için annelerine verilmesini istemelerine dair.

Kasaba-i Kilis sâkinlerinden Ali bin el-Hâc Hüseyin ve karındaşları Hasan ve Halil nâm kimesneler meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde işbu hâfizu'l-kitâb Karib veled-i Belbel mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesinde bir tarafı Karkalı menzili ve bir tarafı (boş) nâm zımmî ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin garb tarafında olan bir bâb tahtânî beyt-i kebîrden mâ‘adâ bir beyt-i süflâ ve bir hazîne ve bir tabaka ve bir matbah ve cübb-i mâ-i hoş müştemil menzil babamız merkûm el-Hâc Hüseyin'nin mülkü olub bizler sağîr iken fevt olub mahdûd-ı

mezkurdan gayrî ism-i mâl ıtlâk olunur terekesi olmamakla zarûret-i deyin müsbite ve vâlidemizin mehr-i müecceli için vâlidemiz Mehrî nâm hatuna kibel-i şer‘den üzerimize vasî nasb ta‘yîn olunub mahdûd-ı mezkûru dellâla virüb müzâyede olundukda reğabât-ı nâs munkatı‘a oldukdan sonra mesfûr Karib üzerinde üç yüz esedî guruşda karar etmegin vâlidemiz Mezbûre Mehrî mahdûd-ı mezkûru merkûm Karib'e vesâyeti hasebiyle bey‘ ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz esedî guruşu bi't-tamâm yedinden ahz idüb babamızın sâbit ve zâhir olan deynini edâ eyledikden sonra bâkî kalan meblağı beynimizde taksîm ve tevzî‘ idüb her birimiz hisselerimiz ahz u kabz eyledik mahdûd-ı mezkûr merkûm Karib'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde da‘vâ ve nizâ‘ımız alâka ve medhalimiz yokdur dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer‘î mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî‘ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi el-Hatîb, Abdüsselam Çelebi bin Emir, Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi, Molla Ali Kazgancı, el-Hâc Mehmed bir rıdvân, Mehmed Bey bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Ebubekir Kazgancı, Ahmed Çelebi bin Davud, Molla Hüseyin el-İmâm

Sayfa:166 /Belge:3

Özet: Hıyam köyünde yaşayan Â‘işe hatun aynı köyde olan Eyyüb, kocası Hüseyin’in mülkü olan tarlayı kocasının vefatından sonra altmış guruş mehr-i müeccelimi istediğimde, Eyyüb hissesimi bana vermemiştir. Mehr-i müeccelim olarak tarlanın Â‘işe hatuna verilmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb kazâsına tâbi‘ Hıyam nâm karyede sâkine Â‘işe bint-i Abo nâm hatun mahfil Eyyüb bin Sevindik mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre türâbında vâki‘ bir tarafı Haydaroğlu ve bir tarafı Kuloğlu ve iki tarafı sâcûr (?) ile mahdûd bir kıt‘a tarlanın sülüs hisse-i şâyı‘ası zevcim Hüseyin nâm kimesnenin mülkü olub ba‘de vefâtihî zimmetinde mütekarrar olan altmış guruş mehr-i müeccelimi taleb eylediğimde mersûm Eyyüb beni mahdûd-ı mezkûrun sülüs hissesine sulh eylemegin ben dahi sulh-ı

mezbûru kabûl idüb Tarla-yı mezkûrenin sülüsü zabt üzere iken hâlâ merkûm Eyyüb tasarrufuma mâni‘ olur suâl olunsun deyü bir kıt‘a sulh hücceti ibrâz idüb nazar ve kırâat olundukda mazmûn-ı hüccet merkûm Â‘işe'nin kelamına mutâbık bulunub mersûm Eyyüb'den suâl olundukda cevâbında fi'l-hakîka mahdûd-ı mezkûrun sülüs hissesini mezbûre Â‘işe'nin altmış guruş mehr-i müeccel mukâbelesi virüb sulh olunduğunu ıkrâr etmegın ‘alâ-mûceb-i i‘tirâf merkûm Eyyüb bî-vech mu‘ârazadan men‘ olunub mâ-vaka‘a.

Evâsıt-ı Rebî‘ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Davud, Urfe Beşe er-Râcil, Hızır Beşe bin Himmet, Ali bin Abdullah

Sayfa:166 /Belge:4

Özet: Telbeşar nahiyesinde vaki Fırmız köyü ahalisinden el-Hâc Hasan b. Acem, kısrağı Halil ve İlyas’a beş guruş teslim ettikten sonra kısrağın helâk olmasına dair.

‘Ayntâb kazâsına mülhak Telbeşar nâhiyesinde vâki‘ Fırmız nâm karye ahâlîsinden el-Hâc Hasan bin Acem nâm kimesne mahfil bâ‘isü'l-kitâb Halil bin İlyas nâm kimesne mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Halil babası merkûm İlyas ile kendi mülküm olan bir re’s kır kısrağımın nısfına sâir müşteriden beş guruş ziyade verelim bize irsâl eyle demekle ben dahi zıkr olunan kısrağı mezbûrân Halil ve İlyas'a irsâl ve teslîm idüb anlar dahi tesellümden sonra tahammülünden ziyâde i‘mâl idüb helâk etmeleriyle suâl olunub mûcebi icrâ olunmasın taleb ederim tedikte gibbe's-suâl mezbûr Halil cevâbında fi'l-vâki‘ kısrağ-ı mezkûru mersûm el-Hâc Hasan'dan vech-i muharrer üzere ahz ve tesellüm idüb taht-ı tasarrufumuzda iken helâk olmuştur tahammülünden ziyâde i‘mâl olunmağla helâk olmadı dedikte merkûm el-Hâc Hüseyin'den müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz ve istihlâf etmegın fi'l-hakîka kısrağ-ı mezbûru ta‘addî idüb helâk etmediğine mezbûr

Halil'e yemin teklif olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegın mezbûr el-Hâc Hasan mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Allahverdi Beşe bin Ali, Hüseyin Ağa bin ez-Za'ım, Hüseyin Beşe bin er-Râcil, Ahmed Çelebi bin Davud, ve gayrühüm

Sayfa:167 /Belge:1

Özet: Göcke köyünde yaşayan Durdede bin Durak, Malatya'da Ahmed Bey b. Mehmed hizmetinde olan Halil b. Kaytaç dört gün önce Halil'i Molla Ali bağında hançer ile yaraladığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' havâss-ı humâyûn karyelerinden Göcke nâm karye sükkânından Durdede bin Durak nâ-ma'lûm olan kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde medîne-i Malatya'dan olub hâlâ hâzır-ı bi'l-meclis Ahmed Bey bin Mehmed nâm kimesne hizmetinde olan Halil bin Kaytaç mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem merkûm Halil karye-i mezbûrede vâki' Molla Ali nâm kimesnenin bâğı dâhilinde hançer ile sağ uyluğundan urub mecrûh eylemişdir keşf ve tahrîr olub suâl olunmasın taleb ederim dedikde fi'l-vâki' mezbûr Durdede'nin sağ uyluğunda hançer yarası müşâhade olunub suâl olundukda münkir olmağın müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden ızhâr-ı acz idüb istihlâf eylemegın fi'l-vâki' merkûm Halil müdde'î-i mezbûr Durdede'yi merkum Molla Ali'nin bâğı dâhilinde târîh-i mezbûrda urmaduğuna yemîn teklîf olundukda ol dahi ale'l-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegın mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Hüseyin, Ebubekir bin Ali, Mustafa Çelebi bin Yunus, Molla Ahmed bin Mustafa, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa:167 /Belge:2

Özet: Yahni mahallede yaşayan Semra hatun kocası Kalender ile mehr-i müeccele için on kuruşa anlaştıklarına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'dan Yahni mahallesinde sâkine Semra bint-i Süleyman nâm hatun mahfil Ali bin Mustafa mahzarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb bir tarafı Bali ve bir tarafı Yakub Beşe ve bir tarafı Kasım nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd bir bâb harâba müşrif menzili zevcim müteveffâ Kalender hâl-i hayâtında mehr-i mu'accelim mukâbelesinde bana virüb ben dahi merküm Ali'ye on esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr on guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledi ba'de'l-yevm mahdûd menzil mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikten sonra hâzır-ı bi'l-meclis mezbûre Semra'nın kebîr oğlu Mehmed nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve kebîr kız karındaşı Zeyneb tarafından vekâleten ve sağır karındaşı Ahmed'in kıbel-i şer' den mansûb vasîsiolmağın vesâyeten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb vâlidem mezbûre Semra'nın mezbûr Ali'ye bey' elediği menzil babamız müteveffâ-yı merküm Kalenden hâl-i hayâtında mehr-i mu'acceli mukâbelesinde kendüye virüb bizim alâka ve medhalimiz yokdur dedikte ba'de't-tasdîki's-şer'î kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Bostancı Bali, Durmuş bin Süleyman, Ramazân Beşe er-Râcil, Köse Ahmed Çelebi, Osman bin, Yakub Beşe bin Yusuf, Ali bin Murâd, Osman Beşe er-Râcil, Taşcı Ahmed bin Halef Mahmûd oğlu

Sayfa:167 /Belge:3

Özet: İbn-i Şeker mahallesinde yaşayan Melike hatun vefat eden kocası hayvanlarını yirmi yıl önce Türkmen taifesinden Hızır Bayadı cemâ'atından

Yağmur b. Kulu'dan almıştır. Aynı kazada yaşayan Â'îşe'nin hayvanların kocasının olduğunu söyleyerek Melike'ye dava açmıştır. Yapılan araştırmalar ve Melike'nin şahitleri de aynı durumu dile getirmesiyle Â'îşe'nin davadan men edilmesine dair.

İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Melike bint-i Süleyman nâm hatun mahfil-i kazâda Â'îşe bint-i Süleyman mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis Türkmen taifesinden Hızır Bayadı cemâ'atından Yağmur bin Kulu nâm kimesneye târîh-i kitâbdan yirmi altı sene mukaddem otuz adet dişi koyun teslîm idüb bu âna gelince sene be-sene tevellüd idüb hâlâ merkûm Yağmur zimmetinde yirmi iki adet toklum otu iki adet dişi koyun ve on adet erkek koyun ve iki adet koç ve on keçi ki cem'an altmış yedi koyun ve on keçi kendi mülküm olmağın mezbûre Â'îşe zikr olunan koyun ve keçi zevcim Mehmed nâm kimesnenin mülkü olup ba'de vefâtihi bana ve sâir vereseye intikâl etmişdir deyü vaz'-ı yed eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Â'îşe cevâbında fi'l-hakîka zikr olunan kuyun ve keçi zevcim mezbûr Mehmed'in mülkü olup ba'de vefâtihi irsen bana ve sâir vereseye intikâl etmişdir mezbûre Melike'nin mülkü olduğu ma'lûmum değildir dedikde müdde'îye-i mezbûre Melike'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden cemâ'at-ı merkümeden İsmail bin Mehmed ve mahmiye-i merkûme mahallâtından Ali Neccâr mahallesinde sâkin Molla Mehmed bin Fevzi nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûre Melike târîh-i mezbûrda bizim huzûrumuzda mersûm Yağmur'a otuz adet dişi koyun teslîm idüb bu âna gelince sene be-sene tevellüd ederek merkûm Yağmur zimmetinde cem'an altmış yedi koyun ve on keçi olmuşdur zikr olunan altmış yedi koyun ve on keçi mezbûre Melike'nin kendi mülküdür bu husûsa bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Â'îşe'nin kasr-ı yedine tenbîh olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin, Ahmed Çelebi bin Davud, Mustafa bin Ramazân, Mehmed bin Ahmed, es-Seyyid Halil

Sayfa:167 /Belge:4

Özet: Ammu mahallesinde yaşayan Abide hatun aynı kazada yaşayan Seyyid Osman Çelebi, Abide hatun vefat eden kocası Neccâr Mehmed'den kalan yedi yüz kırk teğek bağı elli beş kuruşa Ali Kaya ile takas etmiştir. Osman Çelebi'nin kendi hissesini isteğine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde sâkine Abide bint-i Ali Kaya nâm hatun mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Osman Çelebi bin esse Ebubekir mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Küçükiz nâm karye tarafı vâki' bir tarafı Ali Bali nâm kimesne mülkü ve bir tarafı Kara Mehmed mülkü ve bir tarafı Halil nâm kimesne mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd yedi yüz kırk teğek bâğ zevcim Neccâr Mehmed nâm kimesnenin mülkü olup ba'de vefâtihî irs-i şer'le sümün hisseme ve sâir vereseye intikâl etmişiken hâlâ mersûm es-Seyyid Osman Çelebi mâlikâne zabt ve tasarruf eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman Çelebi cevâbında fi'l-hakîka bâğ-ı mezkûr müteveffâ-yı merkûm Mehmed'dîn mülkü olduğunu ıkrâr lâkin mezbûr Mehmed zimmetinde dört kantâr on batmân pekmez bahâsından kırk beş guruş hakkım olup taleb eyledükde mahdûd-ı mezkûru hâzır-ı bi'l-meclis el-Hâc Ali Kaya nâm kimesneye elli beş guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan elli beş guruşun on guruşunu mezbûr el-Hâc Ali Kaya yedinden ahz u kabz idüb ve kırk beşe guruşunu dahi zimmetinde olan kırk beş guruş hakkım mukâbelesinde beni mezbûre el-Hâc Ali Kaya üzerine havâle idüb mezbûr el-Hâc Ali Kaya dahi havâleyi kabûl eylediğinden sonra bâğ-ı mezkûru elli beş guruşa bana bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrun kırk Beşe guruşunu mezbûr Mehmed'in havâle eylediği kırk beş guruş ile takâs idüb on

guruşunu dahi mezbûr el-Hâc Ali Kaya bi't-tamâm ahz u kabz etmekle mahdûd-ı mezkûru ana binâen zabt ederim deyücek mezbûre Abide mersûm es-Seyyid Osman Çelebi'nin zevci mezbûr Mehmed zimmetinde olan kırk Beşe guruşunu ıkrâr bâğ-ı mezkûru minvâl-i muharrer üzere (devam)

Sayfa(168 /Belge:1, devam)

cem' eylediğini münkire olmağın mezbûr es-Seyyid Osman Çelebi'den ıkrâr-ı meşrûhuna muvâfık beyyin taleb olundukda udûl-i müslimînden Ahmed Efendi bin Veli ve Mahmud Çelebi bin el-Hâc Ali ve Halil Çelebi bir Derviş ve Mehmed Beşe bin Mehdi ve Ali bin el-Hâc Hüseyin ve es-Seyyid Hüseyin biness Mustafa ve el-Hâc Muslu bin el-Hâc Mehmed ve Kasım Çelebi bin Piri nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mersûm es-Seyyid Osman Çelebi'nin mezbûre Abide'nin zevci merkûm Mehmed zimmetinde pekmez bahâsından kırk beş guruş hakkı olub mahdûd-ı mezkûru mezbûr el-Hâc Ali Kaya'ya elli beş guruşa bey' ve teslîm idüb semeni olan elli guruşun on guruşunu yedinden ahz u kabz idüb ve kırk beş guruşunu mersûm Osman Çelebi'nin zimmetinde olan kırk beş guruş hakkı için mersûm el-Hâc Ali Kaya üzerine havâle idüb mezbûr el-Hâc Ali kaya dahi kabûl ve bâğ-ı mezbûru mersûm Osman Çelebi'ye elli beş guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm semeni olan elli guruşunun kırk beş guruşunu mezbûr Mehmed'in havâle eylediği kırk beş guruş ile takâs ve on guruşunu dahi bizem huzûrumuzda yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledi biz bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Abide mu'ârazadan men' birle mâvaka'a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Kâim-makâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf Ömer Çelebi, Ali Bey bin Hasan Bey, Seyyid Ramazân bin Seyyid Ali, Seyyid Süleyman bin Yusuf, Ahmed Çelebi bin Davud, Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin

Sayfa:168 /Belge:2

Özet: Kayacık Mahallesi yaşayan Cemile ve Emine hatunlar, evlerini Hüseyin Ağa'ya iki yüz elli esedî kuruşa sattığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kayacık mahallesinde sâkine Cemile ve Emine bin tey Abdülkerim Efendi nâm hatunlar tarafından husûs-ı âti'l-bey' de vekîl olub mezbûrenin zâtlarını Mahbube bint-i Keyvan ve Sâkine bint-i Ahmed Ağa nâm hatunlar ta'rîfleriyle ârifân olan Hüseyin bin Yakub ve Mehmed bin Pîr Aziz nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Ahmed Çelebi bin Mehmed Ağa nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi'ül-kitâbi'l-müstetâb fahru'l-akrân Hüseyin Ağa bin Ali mahzarında bi'l-vekâle ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kürd Beşe ve bir tarafı Şahverdioğlu ve bir tarafı zimmî Hadar mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dâhiliye bir beyt-i tahtânî ve bir tabaka ve bir hazîne ve bir ayvan ve bi'r-i mâ ve havluyu mu'ayyene ve hâriciye iki fevkânî oda ve bir ayvan ve altı ve bir samanlık ve bi'r-i mâ ve havluyu müştemil menzillerini cümle tevâbi' ve levâhıkı ile müvekkilem mezbûretân Cemile ve Emine Hatun mûmâ ileyh Hüseyin Ağa'ya iki yüz elli esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb semeniini ahz u kabz eylediler. Fî evâil-i Rebî'ül-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Mehmed Efendi bin Abdülcilil, Molla İbrahim el-İmâm, Mustafa çe lbin İbrahim Çavuş, es-Seyyid Ömer bin es-Seyyid Mehmed, Osman Çelebi, Seyyid Ömer bin Halil, es-Seyyid Ramazân Çavuş, el-Hâc İsmail Çavuş, İbrahim Bey, Maksud Beşe er-Râcil, Bezzâzbaşı Usta Hüseyin bin Usta Mehmed, el-Hâc Ömer bin Mehmed, Mumcu el-Hâc Hüseyin, Çadırcı İbrahim, Menzilci Kaya Beşe, Etmekci Hızır

Sayfa: 168/Belge:3

Özet: Şhreküstü Mahallesi yaşayan Ümmügülsüm'ün kardeşi Hasan, aynı kazada yaşayan karısı Fatıma'yı kendisini üç talak ile boşaldığını ve nafaka ihtiyacı duyduğundan dolayı Hasan'nın kardeşi Ümmügülsüm'den nafaka talep etmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Şhreküstü mahallesinde sâkin Ümmügülsüm bint-i Mehmed mahfil-i kazâda Fatıma bint-i Hüseyin mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mezbûre Fatıma zevcim Hasan nâm kimesnenin karındaşı olub merküm Hasan târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem bilâ-nafaka beni birağub âhar diyâra gider oldukda hemşîresi mezbûre Fatıma'yı nafaka ve kisveye vekîl etmişidi hâlâ ta‘allül eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Fatıma cevâbında fi'l-hakîka karındaşı merküm Hasan vech-i muharrer üzere vekîl eylediğini ikrâr lâkin ba‘de karındaşım mezbûr Hasan mezbûre Ümmügülsüm'ü talâk-ı selâse ile talîk idüb gitmişdir ana binâen ta‘allül ederim dedikde mezbûre Ümmügülsüm dahi mezbûr Hasan'nın minvâl-i muharrer üzere iltâkını münkire olıcak mersûme Fatıma'dan takrîr-i meşrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Kanalcı mahallesinde sâkin Mehmed bin Ahmed ve Cuma bin Yusuf nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki‘ merküm Hasan târîh-i mezbûrda bizim huzûrumuzda zevcesi merkûme Ümmügülsüm'ü talâk-ı selâse ile tatlîk eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Ümmügülsüm mu‘ârazadan men‘ olunub mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî 20 Rebî‘ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi Mezidzâde, Molla Ali bin Osman, el-Hâc Hüseyin bin Mirhan, Mustafa Çelebi bin Yunus, Sahâbil bin Mikail

Sayfa:168 /Belge:4

Özet: Yeniil ve Türkmen-i Haleb kâtibi iken katl edilen Ahmed Efendi'nin annesi Fatıma hatun, oğlu Ahmed Efendi'nin hizmetkârı olan Şahin'i kendisine hibe ettiğine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Seng-i Tavîl mahallesinde sâkin Cuma bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda bundan akdem Yeniil ve Türkmen-i Haleb kâtibi iken katl olunan Ahmed Efendi'nin vâlidesi Fatıma nâm hatun mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb oğlum İvaz nâm emred mersûm

Ahmed Efendi'nin hizmetkârı olub hâl-ı sihhatinde işbu hâzır-ı bi'l-meclis Lehiyyü'l-asl Şahin nâm abdi mersûm Ahmed Efendi oğlum merkûm İvaz'a hibe ve temlîk idüb ol dahi ittihâb ve temellük eyledikten sonra mersûm İvaz fevt olub abd-i mezkûr muhalledâtından bana intikâl etmişken mezbûre Fatıma mezbûr Şahin'i oğlum mersûm Ahmed Efendi mezbûr İvaz'ın fevtinden sonra yanına alub bana hibe eylemişdir deyü vaz'-ı yed eder suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl mezbûre Fatıma cevâbında fi'l-hakîka oğlum merkûm Ahmed Efendi mezbûr İvaz fevt oludkda mersûm Şahin'i yanına alub ba'de bana hibe eylemişdir mersûm İvaz'a hibe eylediği ma'lûmum değildir dedikde müdde'î-i mezbûr Cuma'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdülkadir bin el-Hâc Hanefî ve Hamza bin...nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrü'l-istişhâd fi'l-vâki' mersûm Ahmed Efendi 'abd-i mezkûr Şahin'i iştirâ eylediği hinde mezbûr Şahin'i merkûm İvaz'a hibe ve temlîk eyledim 'abd-i memlûküdür deyü bizim huzuru ıkrar eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mersûm Şahin mezbûr Cuma'ya teslim olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 20 Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Davud, Hızır Beşe bin Himmet, Mustafa Çelebi bin Yunus, Yusuf Bey Muhzirbaşı, Mehmed Ağa Mübâşir-i Mar'aş

Sayfa:169 /Belge:1

Özet:Ehl-i Cefa mahallesinde vefat eden Mahmud Çelebi bin Yusuf'un kızı Rahime'ye vasi olan el-Hâc İsmail bin el-Hâc Osman, haffâf çarşısında bulunan dükkânı el-Hâc Hüseyin'e 70 esedî guruşa sattığına dair.

Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mahmud Çelebi bin Yusufun sulbiye-i sağîre kızı Rahime'ye kibel-i şer'den mansûb vasî olan el-Hâc İsmail bin el-Hâc Osman nâm kimesne vesâyeten ve kebîre kızı el-Hâc ce Miyase tarafından vekîl olub mezbûrenin zâtın Zemane bint-i Balı ve Emine bint-i Hamza nâm hatunlar ta'rîflerinden

sonra şer‘an vekâleti sâbite olan Hasan Çelebi bin Ali nâm kimesne kendi tarafından asâleten mezbûre el-Hâc ce Miyase tarafından vekâleten ve Gevher Hatun bint-i Abdullah tarafından vekîl olub mezbûrenin zatını Mülayim bint-i Abdullah ve Emine bint-i Hamza nâm hatunlar ta‘rîflerinden sonra şer‘an vekâleti sâbite olan mezbûr Hasan Çelebi vekâleten mahfil bâ‘isü'l-kitâb el-Hâc Hüseyin bin Serhan nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i merkûmede haffâf çarşusunda vâki‘ bir tarafı el-Hâc Bayram Ağa mülkü ve bir tarafı Neccâr Abdî Vakfı ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb haffâf dükkânı mukaddemâ müteveffâ-yı merkûm Mahmud Çelebi'nin mülkü olub ba‘de vefâtihi emvâl ve erzâkının üzerine kassâm varub taksîm ve tevzî‘ olundukda verese beyinde dükkân-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûm Mahmud Çelebi'nin zevcesi Ümmühani nâm hatunun hisse-i şer‘iyyesi mukâbelesinde verilüb ba‘de zamân mezbûre Ümmühani dahi fevet olub mahdûd-ı mezkûr bi-hasebi'l-irs karındaşı hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed Beşe bin Mustafa Beşe'ye intikâl idüb mersûm Mehmed Beşe dahi mahdûd-ı mezkûru mezbûr el-Hâc Hüseyin'e yetmiş esedî guruşa bey‘ ve teslîm ve kabz-ı semen eylemişdir ba‘de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr merkûm el-Hâc Hüseyin'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun alâka ve medhalimiz yokdur dediklerined mâ-vaka‘a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin eş-Şeyh İsmail, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Bektaş çelbin Kara Veli, Mezidzâde Mehmed Çelebi, İbrahim Çelebi bin Esadzâde, Osman Şeker bin Abdülaziz, Osman Beşe bin el-Hâc Memi, Molla Ahmed bin Mustafa, Şahin Beşe bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Hasan Beşe bin el-Hâc Mehmed, Sarı Mehmed bin Ali

Sayfa:169 /Belge:2

Özet: Tarla-yı Atık mahallesinde yaşayan el-Hâc Hüseyin b. Hüseyin, Maraş yaşayan Süleyman beş b. Osman Beşe'nin Tahta Kal'a'da olan kahvehanemi dağıtıp eşkıyalar ile ona saldırdığını ve kahvedeki fincanlarımı kırdığına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin el-Hâc Hüseyin bin Hüseyin nâ-ma'lûm olan kimesne mahfil Mar'aş sükkânından Süleyman beş bin Osman Beşe mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Süleyman Beşe târîh-i kitâb günü vakt-i 'asrda serhoş Tahta Kal'a'da vâki' kahvehânemi dağidub şütûm-ı galîza ederek seyl-i seyf idüb mevkice nefsi-i hevâsına tâbi' eşkiyâ ile üzerime hücûm idüb kahvede olan fîncânımı kurub ve nicesi zâyî' olub bana gadr ve hayf eylemişdir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Süleyman Beşe münkir olıcak müdde'î-i mezbûr el-Hâc Hasan'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ali bi'l-irsi's-şer'î bin İbrahim Beşe ve Cafer bin Abdülkadir ve el-Hâc Mehmed Beşe bin Hasan nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub isrûl-istişhâd fi'l-vâki' merkûm Süleyman Beşe vakt-i mezkûrda birkaç hevasına tâbi' eşkiyâ ile serhoş sell-i seyf idüb müdde'î-i mezbûr el-Hâc Hasan'nın kahvesini dağidub şütûm-ı galîza ederek mezbûr el-Hâc Hüseyin üzerine hücûm eylemişlerdir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın. Fî evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Hasan bin Balcı, Süleyman Çelebi bin Molla Ali, Mahmud bin Halil, Molla Hasan bin Molla Mehmed, Urfe Beşe er-Râcil, Mustafa Beşe Çavuş, Ahmed Beşe bin Davud, Hızır bin Himmet

Sayfa:169 /Belge:3

Özet: Çukur mahallesinde vefat eden el-Hâc İbrahim b. Derviş oğlu Fazlullah 'ın babasından kalan yüz yirmi kuruş için Murad bin el-Hâc Ebubekir'i vasi tayin edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Çukur mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc İbrahim bin Derviş nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu Fazlullah'ın babasından irsen yüz yirmi guruş intikâl idüb meblağ-ı mezbûru hıfz ve tesviye-i umûru için Murâd bin el-Hâc Ebubekir'i vasî nasb ve üzerine

akrabasından Mustafa bin Allahverdi nâm kimesneyi nâzır nasb idüb ol dahi ta'ahhüd eylediği kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Allahverdi, Zeynel bin Derviş, Emrullah bin Davud, Hüseyin bin Halil, Urfe bin er-Râcil

Sayfa:170 /Belge:1

Özet: Ayntâb erbâb-ı tımarı yeniçeri serdarı vekili olan Ahmed Beşe, erbâb-ı tımardan Süleyman ve Ahmed Beşe ile kahve üzerine tartışmalarına dair.

Hâlâ mahmiye-i 'Ayntâb erbâb-ı tîmârı alay beyisi olan Ebubekir Bey bin Kasım mahfil bâ'isü'l-kitâb mahmiye-i merkûme yeniçeri serdarı vekîli olan Ahmed Beşe bin Abdullah nâm râcil mahzarında takrîr-i kelâm idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis Süleyman nâm kimesne erbâb-ı tîmârdan iken mersûm Ahmed Beşe târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem mezbûr Süleyman kahve dağıtmışdır deyü yeniçeri olmak zu'muyla mezbûr Süleyman'ı ahz ve habs eylemişdir suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ahmed Beşe cevâbında fi'l-hakîka mezbûr Süleyman vech-i muharrer üzere kahve dağıdub üzerine sicil ve hüccet olundukdan sonra yeniçeri oğluyum ve yeniçeriyim de i'tirâf eylediğine binâen habs eyledim dedikde zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn dahi mezbûr Süleyman'nın erbâb-ı tîmârdan olduğunu haber virüb mezbûr Süleyman merkûm alay beyiye teslim olundukda vekîl-i merkûm Ahmed Beşe mersûm Süleyman ile şer'an da'vâm vardır mahallinde ihzâr olunmasın taleb ederim deyücek mezbûr Ebubekir Bey dahi mezbûr Süleyman'ı ihzâra kefilim her ne vecihle da'vân var ise ihzâr edeyim deyü mezbûr Süleyman'a kefil olmağın kayd-şod. Fî evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Ahmed Bey Ali Ağa, Ahmed Bey bin Mehmed, Uğurlu Çelebi bir Ramazân, Kasım Çelebi bin Piri, Ahmed Çelebi bin Davud

Sayfa:170 /Belge:2

Özet: Kozanlı'da vefat eden Abdülkadir b. Ömer'in oğulları Mehmed ve Ömer'e anneleri Elif'in vasi tayin olmasına dair.

Kozanlı'da fevt olan Abdülkadir bin Ömer'in sağır oğulları Mehmed ve Ömer'e vâlideleri Elife bint-i Halil vasī nasb olunduğu kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Hızır bin Himmet, Dellâl Abdülkadir, Hasan Beşe Kahveci, Urfe Beşe er-Râcil

Sayfa:170 /Belge:3

Özet: Yahni Mahallesinde yaşayan Ahmed Çelebi b. el-Hâc Hüseyin, el-Hâc Derviş'in Evkafına Mevlânâ Ömer Çelebi tayin olduğunu ayrıca Mimarbaşı olan Üstad Mehmed b. Mustafa ve kitapta isimleri geçen kadınların, evin ve dükkânların, masrafları için Ahmed Çelebi'nin üç yüz altmış üç kuruş masrafları karşılmasına dair .

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Yahni mahallesinde sâkin bâ'isü'l-kitâb Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' merhûm el-Hâc Derviş'in evlâda meşrûta evkafına mütevellî ve evlâdından olmak üzere ile'l-hâze'l-ân mutasarrıf olub hâlâ Fatıma bint-i Süleyman ve diğer Fatıma'ya ve Askalan bint-i Ali nâm hatunlar evlâd-ı evkâfdan olduklarını isbât ve hüccet-i şer'iyeye ile evakf-ı merkûmeye müstahak olmalarıyla tevliyetim hasebiyle vakf-ı mezbûrdan mahalle-i merkûmede vâki' menzil ve iki bâb helvâcî dükkânı ve üç bâb demirci dükkânı ve üç bâb keşker dükkânı ve bir bâb bezir dükkânlarına harc ve sarf eylediğim ta'mîr ve termîmin üzerine varılıb keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde kıbel-i şer'den Mevlânâ Ömer Çelebi ta'yîn olunub ol dahi mahmiye-i mezbûrede Mi'mârbaşı olan Üstâd Mehmed bin Mustafa ve zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile zikr olunan menzil ve dükkânların üzerine varılıb bîgaraz muhammen müslümânlar ile zikr olunan menzil ve dükkânlara sarf olunan taş ve toprak ve tâb ve direk ve üsdâdiye her ne ise tahmîn olundukda cem'an mezbûr Ahmed Çelebi'nin üç yüz altmış altı gurusu masrafı zuhûr idüb husûs-ı mezbûri Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'de gelüb meclis-i şer'de 'alâ-vukû'ihî ihbâr ve takrîr etmegin mâ

vaka'a gıbbe't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Sıddık bin Muhsin, Mehmed bin Ömer, Ahmed bin Ali, Mehmed bin Musa, Mehmed bin Ahmed, Kaya Çelebi el-Hatîb, Şahin Beşe bin Abdullah

Sayfa:170 /Belge:4

Özet: Kürkciyan mahallesinde yaşayan Fatıma bint-i Derviş ve Fatıma bint-i Hüseyin hatunlar, Sam köyde olan müşterek tarlalarını el-Hâc Hüseyin'e kırk iki buçuk guruşa sattıklarına dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kürkciyan mahallesinde sâkine Fatıma bint-i Derviş ve diğer Fatıma bint-i Hüseyin nâm hatunlar Mustafa bin Cuma nâm kimesne mahfil el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Mehmed mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Sam nâm karyede vâki' bir tarafı Şa'bân ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı nehir ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen iki keyl bezir isti'âb eder su masar mesâğ-ı müşterek tarlamızı dâhilinde olan dört ceviz şeceri ve etrâfında olan eşcâr-ı gayr-ı müsmire ile merkûm el-Hâc Hüseyin'e kırk iki buçuk guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra her birimiz semeni olan meblağ-ı mezbûr kırk iki guruşdan hissemizi ahz u kabz eyledik dedikleri kayd-şod. Evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ali bin Baytar Osman, Abdullah Çelebi bin el-Hâc Yahya, İbrahim bin Mehmed, Mehmed bin Murâd, Ali Çelebi bin Murâd, Kasım Çelebi bin Piri

Sayfa:170 /Belge:5

Özet: Erbâb-ı tımardan Abdülkadir Bey bin Cafer Bey, kır erkek katırı Hasan Ruhalı Mehmed Ağa'ya otuz bir kuruşa sattığına dair.

Erbâb-ı tımardan Abdülkadir Bey bin Cafer Bey mahfil Ferhad bin Ahmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclisde mevcûd müşâhede olunan bir re's kır erkek katırı Hasan Paşa vak'asında hemcivârım

Mehmed nâm kimesneden âriyet alub Murtaza Paşa ile seferde iken zâyî' etmişidim hâlâ mezbûr Ferhad'ın yedinde buldum suâl olunsun dedikde gıbbe's- suâl merkûm Ferhad cevâbında târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem zikr olunan katırı Ruhalı Mehmed Ağa'dan otuz bir guruşa iştirâ eyledim mezbûrun zâyî' etdüğü ma'lûmum değildir dedikde udûl-i müslimînden Tanrıverde bin Mehmed ve Ebudderda bin Hamza ve Hâmis bin Ali nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûr Abdülgaffar Bey Murtaza Paşa ile seferde iken zikr olunan katırı zâyî' eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın ba'de't-tahlîfi'l-mu'teber mücebiyle zikr olunan katır mezbûr Abdülgaffar Bey'e hükm olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâhir-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Süleyman bin Hasan, Abdullah Efendi bin el-Hatîb, Çisrzâde Ömer, Afşar bin Muslu

Sayfa:171 /Belge:1

Özet: Ehl-i Cefa Mahallesi vefat eden Mahmud Çelebi bin Yusuf'un, amcası Hasan Çelebi bin Ali ve kitapta isimleri geçen kadın ve erkeklerin Mahmud Çelebi'nin mallarının kassam tarafından bölüştürüldüğüne dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mahmud Çelebi bin Yusuf'un ibn-i 'ammi Hasan Çelebi bin Ali nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve müteveffâ-yı merkûm Mahmud Çelebi'nin kebîre kızı el-Hâc ce Miyase tarafından vekîl olub mezbûrenin zâtını Zemane bint-i Bali ve Emine bint-i Hamza nâm hatunlar ta'rîflerinden sonra ve Kâtib bin Ali ve el-Hâc Ali Kaya bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite oldukdan sonra vekâleten ve Gevher Hatun bint-i Abdullah tarafından vekîl olub mezbûrenin zâtını Mülayim bint-i Abdullah ve Emine bint-i Hamza nâm hatunlar ta'rîflerinden sonra şahidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite oldukdan sonra vekâleten ve müteveffâ-yı merkûm Mahmud Çelebi'nin sağıre kızı Rahime'nin kıbel-i şer'den

mansüb vasîsi olan el-Hâc İsmail bin el-Hâc Ali nâm kimesne vesâyeten meclis-i şer‘-i hatîrde işbu bâ‘isü'l-kitâb Mehmed Beşe bin Mustafa mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i merkümede haffâf çarşusunda vâki‘ bir tarafı el-Hâc Bayram Ağa mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile ve bir taraftan Neccâr Abdi Vakfı ile mahdûd bir bâb haffâf dükkâmı mukaddemâ müteveffâ-yı merkûm Mahmud Çelebi'nin mülkü olup ba‘de vefâtihi emvâl ve erzâkının üzerine kassâm varub taksîm ve tevzî‘ olundukda verese beyinde dükkân-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûmun zevcesi Ümmühani nâm hatunun hisse-i şâyı‘ası mukâbelesi virilüb ba‘de zamân mezbûr Ümmühani dahi fevt olup mahdûd-ı mezkûr bi-hasebi'l-irs karındaşı merkûm Mehmed Beşe'ye intikâl eylemişdir mahdûd-ı mezkûr mersûm Mehmed Beşe'nin mülk-i mevrûsudur vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalimiz yokdur dediklerinde vekîl-i mezbûr Hasan Çelebi ve vasî-i merkûm el-Hâc İsmail'in vech-i muharrer üzere câri olan kelimâtların mersûm Mehmed Beşe vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk etmenin mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin es-Seyyid İsmail, el-Hâc Bayram Ağa serdâr-ı sâbık, Bektaş Çelebi bin Kara Veli, Mezidzâde Mehmed Çelebi, İbrahim Çelebi Esadzâde, Molla Ahmed bin Mustafa, Osman Bey bin Abdülaziz, Osman Beşe bin el-Hâc Hasan, Şahin Beşe ibni Abdullah, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Hasan, Hasan Beşe bin el-Hâc Mehmed, Sarı Mehmed bin Ali, el-Hâc Derviş bin el-Hâc Durmuş, Uncu Mehmed bin Mustafa, Nifaklı (?) Halil bin Halil, el-Hâc Ali Kaya bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Hasan bin el-Hâc Ali, Ali bin İsmail, el-Hâc Mehmed bin Osman, Hoca Mehmed bin Abdullah, Derviş bin Hoca Mehmed, Molla Hasan el-Îmâm

Sayfa:171 /Belge:2

Özet: Ali en-Neccâr Mahallesi yaşayan Â‘işe kocamın, Receb b. Ahmed Seydi Ahmed Paşa, tarafından ölümünün araştırılmasını istemesine dair ilam.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Ali en-Neccâr mahallesinde sâkine Â‘işe bint-i Ahmed nâm hatun mahfil-i kazâda takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on

sene mukaddem Seydi Ahmed Paşa Haleb'i kapadub mahmiye-i mezbûreden beldâr götürüldüklerinde zevcim Receb bin Ahmed nâm kimesne dahi bile götürüb toprak dökerken kurşun ile urulub fevt olmağın hâzır-ı bi'l-meclis mahall-i mezbûre sükkânından Abdülkadir bin Ali ve Mehmed bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesneler cenâzesinde hâzır olmağla mezbûrândan istihbâr olunub takrîrleri tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe'l-istihbâr mezbûrân Abdülkadir ve Mehmed cevâblarında fi'l-vâki' mezbûre Â'îşe'nin zevci merkûm Receb târîh-i mezbûrda toprak dökerken kurşun degüp fevt olmuşdur cenazesine hâzır olub defn eyledik deyü her biri 'alâ-tarîki'-ş-şehâde haber vermegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan bin Abdurrahman, Yusuf Bey bin Ramazân, el-Hâc Muslu bin Haffâf, Ahmed Çelebi bin Davud

Sayfa:171 /Belge:3

Özet: Yahni Mahallesi yaşayan Ali, aynı mahalle yaşayan Mehmed'in siyah saplı bıçak ile sağ memem vurup yaraladığını dava etmesine dair ilam.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Yahni mahallesinde sâkin Ali bin el-Hâc Mehmed nâm kimesne mahfil Mehmed bin el-Hâc Hasan mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb târîh-i kitâbdan iki gün mukaddem nısfu'l-leylde mersûm bir siyâh saplı bıçak ile sağ memem üzerinden darb ve cerh eylemiştir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr mersûm Ali'nin müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûrede sâkin Ebubekir bin Abdurrahman ve Ali bin Mehmed Beşe nâm kimesneler liecli'-ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mersûm Mehmed târîh-i mezbûrda vakt-i mezkûrda müdde'î-i mezbûr Ali'nin sağ memesi üzerinden bir siyâh saplı bıçak ile bizim huzûrumuzda darb ve mecrûh eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vaka'a kayd-şod. Evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Kasım Çelebi bin Piri, Hızır Beşe bin Himmet

Sayfa:171 /Belge:4

Özet: Akyol Mahallesi sâkin Hüseyin bin Kalender evini Hüseyin Bey'e otuz esedî kuruşa sattığına dair hüccet.

Akyol mahallesinde sâkin Hüseyin bin Kalender nâm kimesne mahfil Hüseyin Bey bin Ali mahzarında ıkrâr mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Veli bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Hasan ve bir tarafı Ahmed Beşe nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd iki tahtânî beyt ve bir matbah ve havluyu müstemil mülk menzilimi merkûm Hüseyin Bey'e otuz esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan otuz esedî guruşu yedinden bi't-tamâm ahz eyledim dediği kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc (...) İbrahim, Şahin Bey bin Mehmed, Hasan bin Zekeriya, Bayram bin Mehmed, Ahmed Çelebi bin el-Hâc Hüseyin, el-Hâc Veli bin Abdullah, Molla Hasan bin Ali

Sayfa:171 /Belge:5

Özet: İbn-i Eyyüb mahallesinde yaşayan Â'îşe kadın vefat eden eşi Ömer'den mehr-i müccelim kalan evini Mehmed Beşe'ye altmış esedî kuruşa sattığına dair hüccet.

İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkine Â'îşe bint-i Mehmed nâm hatun mahfil Mehmed Beşe bin Muslu mahzarında takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ali Beşe ve bir tarafı el-Hâc Ömeroğlu ve bir tarafı Cuma nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve bir matbah ve cübb-i mâ ve havluyu müstemil menzil fevt olan zevcim Ömer nâm kimesneden mehr-i müccelim mukâbelesi bana intikâl idüb merkûm Mehmed Beşe'ye altmış esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış esedî

guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dedikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mezbûre Â'işe'nin kızları Zeyneb ve Â'işe nâm hatunlar tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Hasan bin Abdülkadir meclis-i mezbûrda takrîr-i kelâm idüb mezbûre Â'işe'nin bey' eylediği mahdûd-ı mezkûr menzil kendüye müteveffâ zevci Ömer'den mehr-i müecceli mukâbelesinde intikâl etmişdir müvekkilelerimiz vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalleri yokdur dedikde kayd-şod. Fî evâhir-i Rebî'ül-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud Dede bin Hasan, Hasan Beşe bin Ahmed, Molla Ahmed bin Mustafa, Neccar Ali, İnce Mehmed, Kasım bin, Hızır Beşe bin Himmed el-Hâc Mehmed bin ömr, el-Hâc Hüseyin bin Ali Beşe Sabuncı, Ali Beşe Kuloğlu, Cerrâr Hasan

Sayfa:172 /Belge:1

Özet: Hayık Müslüman Mahallesi vefât eden Yusuf b. Abdullah, karısı Fatıma kadın tarafından vekili İsa ve kızı Meryem'in vasisi olan İbrahim b. Abdullah, Yusuf 'un mülkünü yetmiş esedî kuruşa Yakup'a sattığına dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Hayık Müslümân mahallesi sâkin iken bundan akdem vefât eden Yusuf bin Abdullah nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Fatıma bint nâm hatun tarafından vekîli İsa ve müteveffâ-yı mersûmun sulbiye sağîre kızı Meryem'in kibel-i şer'den mansûb vasîsi olan İbrahim bin Abdullah nâm mahfil-i kazâda Yakub bin Bedir mahzarında vekâleten ve vesâyeten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kuzugüden mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Toros zimmî mülkü ile mahdûd menzil müteveffâ-yı merkûm Yusuf'un mülkü olub ba'de vefâtihi zarûret-i deyn-i müsbiti için mahdûd-ı mezkûrdan gayri ism-i mâl itlâk olunur bir nesnesi olmamağla mahdûd-ı mezkûr müzâyede olunub reğabât-ı nâs munkatî'a oldukdan sonra vekâlet ve vesâyetim hasibiyle mersûm Yakub'a mahdûd-ı mezkûr menzili yetmiş esedî guruşa bey'-i bāt-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen eyledim. Evâhir-i Rebî'ül-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi el-Kādî, Kasım Çelebi bin Piri, Ahmed Çelebi bin Davud, el-Hâc Hasan bin Yusuf, el-Hâc Ramazân bin (boş)

Sayfa:172 /Belge:2

Özet: Ayntâb kazâsına bağılı Kürd köyde sakinleri üzerlerine düşen avarız, nüzul ve tekâlif-i şâkkayı vermelerine rağmen yeniçeri taifesinden olan kişilerin avarız isteyip halka eziyet etmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Kürd nâm karyede sâkin yeniçeri tâifesinden Musa Beşe bin Mahmud ve cebeciyândan Ali Beşe bin Musa ve Mustafa Beşe bin Mahmud ve Ömer Beşe bin Ali ve Ramazân Beşe bin Halil nâm kimesneler mahfil karye-i merkûme subaşısı olan Ali Beşe ve karye-i mezbûre sükkânından Kör Veli nâm kimesneler mahzarlarında her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb bizle askerî tâifesinden olub bu vecihle tekâlîf vermek îcâb eder hâlimiz yoğıken bu ana gelince vâki' olan avârız ve nüzul ve tekâlîf-i şâkkayı hâlimize göre ahâlî-i karye ile edâ ederken mezbûrları şer'-i şerîfe davat eylediğimizde biz şerî'ati bilmeziz deyü ahâlî-i karyenin önlerine düşüb Muhâfız-ı Mar'aş vezîr-i rûşen-zamîr Mehmed Paşa hazretlerine bizlerden şikâyet eylemişler suâl olunsun dediklerinde gibbe's-suâl cevâblarında fi'l-vâki' mezbûrlar bu âna gelince vâki' olan avârız ve sâir tekâlifi ahâlî-i karye ile edâ eylediklerini ıkrâr lâkin vezîr-i müşârün ileyhe vech-i muharrer üzere şikâyet eylediklerin münkir olmalarıyla mezbûrlardan müdde'âlarını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Ali bin Osman ve Ömer Ağa bin Osman Ağa ve Osman bin Hasan nâm kimesneler liecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûrân Ali Beşe ve Kör Veli'Yeniil mezbûrlar şer'-i şerîfe da'vet eylediklerinde biz şerî'ati bilmeziz deyü karye-i mezbûre ahâlîsinin önlerine düşüb Paşa-yı müşârün ileyhe arz-ı hâl sunub şikâyet eylediler bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-hüver'l-vâki' kayd-şod. Fî evâhir-i Rebî'ü'l-evvel. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Bektaş Çavuş Serdâr, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, el-Hâc Bayram, Mahmud Bey el-Cündî, Mezidzâde Mükerrerli (?), Bektaş Bey bin Kara Veli, Ahmed Çelebi bin Davud

Sayfa:172 /Belge:3

Özet: Kan Alıcı mahallesinde vefat eden es-Seyyid bin es-Seyyid Zeynelabidin karısı Hüsnî bint-i Ebülhadi kadın oğlu Mehmed, kızları Â'îşe, Fatıma ve Şerife babalarının borcu karşılığında evlerini es-Seyyid Hasan'a altmış esedî kuruşa sattığına dair hüccet.

Kan Alıcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid bin es-Seyyid Zeynelabidin nâm kimesne zevce-i metrûkesi Hüsnî bint-i Ebülhadi nâm hatun kendi tarafından ve sağır oğlu Mehmed ve kızları Â'îşe ve Fatıma ve Şerife'nin kıbel-i şer' den mansûbe vasîsi olmağın vesâyeten mahfil müteveffâ-ı zevcim es-Seyyid Hüseyin'nin sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hasan mahzarında asâleten ve vesâyeten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı mahalle-i mezbûre mescidi ve bir tarafı Mustafa Beşe ve bir tarafı Abdülaziz ve bir tarafı es-Seyyid İsmail nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd bir beyt-i kebîr ve bir matbah ve cübb-i mâ ve havluyu müştemil menzil müteveffâ-yı mezbûrun mülkü olup ba'de vefâtihî zarûret-i deyn-i müsbiti için mahdûd-ı mezkûrdan gayrî ism-i mâl itlâk olunur bir nesnesi olmamağla mahdûd-ı mezkûr müzâyede olunub reğabât-ı nâs munkatı'a olduktan sonra vesâyetim hasibiyle merkur es-Seyyid Hasan'a altmış esedî guraşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen eyledim dedigi kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Mustafa Çelebi bin Yunus, Hanefî bin Ebülhüda, Mehmed bin Ebülhüdü, Ahmed Çelebi bin Davud

Sayfa:172 /Belge:4

Özet: Tevbe mahallesinde vefat eden el-Hâc Ali b. el-Hâc Piri'nin mirasının eşi ve çocuklarına vb. defterde isimleri geçen diğer kişilere kassâm tarafından malların bölüştürülmesinden dair hüccet.

Tevbe mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ali bin el-Hâc Piri'nin verâseti zevce-i metrûkesi Hüma nâm hatun ile kebîr oğlu el-Hâc Piri ve kebîre kızı Fahri'ye munhasıra olduğu şer'an müte'ayyin olduktan sonra müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Ali'nin liebeveyn karındaşı olub vefât eden el-Hâc Hasan nâm müteveffânın sulbiye oğlu Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda mezbûretân Hüma ve Fahriye mahzarlarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam merkûm el-Hâc Hüseyin ile mezbûretânın murisleri mezbûr el-Hâc Ali karındaşlar olub fevt olduklarında kâr u kesbleri bir yerden olub müşterek olmağla muhallefâtı üzerine kassâm varub mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ve tecemmülât-ı hâne ve zimem-i nâs her ne ise cümle defter olunub taksîm olundukda mezbûr el-Hâc Ali'den mezbûretân Hüma ve Fahri ve oğlum mezbûr el-Hâc Piri'ye cem'an bin yüz on yedi guruş isâbet idüb zikr olunan bin yüz on yedi guruşdan mezbûre Hüma'nın yüz on yedi guruş mehr-i müeccel ve yüz yirmi beş guruş sümün hissesi ve mezbûre Fahri'nin dahi iki yüz doksan bir guruş hissesi mukâbelesinde nasf menzil ve tecemmülât ve doksan üç guruş dahi zimem-i nâsdan olub kabz idüb bâkî kalan beş yüz seksen üç guruş ve ikrâz sülüs guruş mersûm el-Hâc Piri'ye intikâl idüb mersûm el-Hâc Piri dahi fevt olub babasından hissesine intikâl eden beş yüz seksen üç guruş ve iki sülüs guruşdan kırk üç guruşu techîz ve tekfîne ve kısmetine sarf olunub bâkî kalan beş yüz kırk guruşu bana ve vâlidesi mezbûre Hüma ve hemşîresi mezbûre Fahri'ye intikâl eylemişdir ba'de'l-yevm mezbûre Hüma'nın mukaddemâ zevciyetden isâbet eden yüz on yedi guruş mehr-i müecceli ve yüz yirmi Beşe guruş sümün hissesi ve mezbûre Fahri'nin iki yüz doksan bir guruş hissesi mukâbelesined ahz eyledikleri nısf menzil ve tecemmülât ve doksan üç guruş zimem-i nâsda olan meblağda alâka ve medhalim yokdur mülk-i mevrûslarıdır dikde gibbe't-tasdîki kayd-şod. hurrire fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Çelebi bin Davud, Molla Abdülaziz el-İmâm, Mustafa Çelebi bin Zekeriya, Ahmed bin Yusuf, Mahmud bin Yusuf, Halil bin İbrahim, Hüseyin bin Murâd, es-Seyyid Mehmed bin Ahmed

Sayfa:172 /Belge:5

Özet:1073 Rebî'ü'l-âhir senesi 'Ayntâb niyâbetine dair.

Fahru'l-kuzât Halil Efendi kâmyâb

Ba'de's-selâm bi'l-'izzi ve'l-ikrâm inhâ ve i'lâm olunan budur ki bin yetmiş üç Rebî'ü'l-âhir guresinden 'Ayntâb niyâbeti size tefvîz olunmuşdur. Varub ahâlîsi beynderinde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye eylesiz. Ve's-selâm

El-Hâkim Mustafa (...)

Sayfa:173

Fi'l-yevmi's-sebt. Fî 29 Rebûlevvel. Sene 73

Sayfa:173 /Belge:1

Özet: Güllüce köyünde yaşayan Ali b. Mehmed, Hüseyin Çelebi b. Hasan Çelebi üç yüz kırk teğek bâğı karısı Meryem kadın mülkü olup dokuz ay önce kendi mülküm olan bağımı karısının rızasıyla Hüseyin Çelebi'ye yirmi iki kuruşa borç verdiğiine dair hüccet.

Kazâ-i 'Ayntâb'a tâbi' Güllüce nâm karye ahâlîsinden Ali bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda bâ'isü'l-kitâb Hüseyin bin Hasan Çelebi nâm kimesne manhz ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb Serkenez nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Emir Kulu nâm kimesne mülkü ve bir tarafı el-Hâc Cafer mülkü ve bir tarafı Bayramoğlu mülkü ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd üç yüz kırk teğek bâğı mukaddemâ zevcem Meryem nâm hatunun mülkü olub târîh-i kitâbdan dokuz ay mukaddem kendi mülküm olan âhar bağım ile mübâdele idüb mezbûre Meryem dahi kabûl eyledikden sonra mahdûd-ı mezkûru mersûm Hüseyin Çelebi'ye yirmi ikrâz iki guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi iki guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim bâğ-ı mezkûr mersûm Hüseyin Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dedikde mukırr-ı merkûm Ali'nin zevcesi mezbûre Meryem dahi meclis-i mezbûrda takrîr-i kelâm idüb fi'l-hakîka bâğ-ı mezkûru târîh-i mezbûrda zevcim merkûm Ali Bey âhar bâğı ile mübâdele idüb ol dahi

mersûm Hüseyin Çelebi'ye bey' ve teslîm ve kabz-ı semen eyledi mahdûd-ı mezkûr mersûm Hüseyin Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır alâka ve medhalim yokdur dedikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî selh-i Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Hüseyin Bey Kozanzâde, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Ahmed Çelebi bin Mehmed

Sayfa:173 /Belge:2

Özet: Kızılca Mescid'de yaşayan İbrahim b. Ahmed evini kebîr oğlu Mustafa Beşe'ye yirmi beş esedî kuruşa sattığına dair hüccet.

Kızılca Mescid'de sâkin İbrahim bin Ahmed nâm kimesne mahfil sulbî kebîr oğlu Mustafa Beşe mahzarında ikrâr mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı... Kara Hasan ve bir tarafı Kara el-Hâc Ali ve bir tarafı Gasban nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir beyt-i kebîr ve bir hazîne ve bir samanlık ve bir âhûr ve havlu müstemil menzilimi oğlu mersûm Mustafa Beşe'ye yirmi beş esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ve kabz-ı semen eyledim dedikde kayd-şod.

Fî evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi Hakemzâde, el-Hâc Hüseyin bin Mercan, Ebubekir bin Abdi, el-Hâc İsmail bin el-Hâc Ali, Ali Beşe Bostancı, Receb Beşe Bostancı, Hızır bin Himmet

Sayfa:173 /Belge:3

Özet: Tarla-yı Atik Mahallesi yaşayan Hızır Beşe, hadarât bostanını Bektaş Çavuş ve Mehmed Çelebi'ye yüz elli kuruşa sattığına dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Tarla-yı Atîk mahallesi sâkin el-Hâc Hızır Beşe bin Mustafa nâm râcil meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde fahru'l-akrân Bektaş Çavuş bin Ebüdderda Çelebi ve Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin

mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Su aşağı nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Hasan Beyoğlu ve bir tarafı sâcûr ve bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı Yeni mahalle ile mahdûd Kudurmuş oğlu Piri demekle ma'rûf bir kıt'a tahmînen yüz elli meşâre hadarât bostanımı merkûmân Bektaş Çavuş ve Mehmed Çelebi'ye ber-vech-i iştirâk yüz elli guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz riyâlî guruşu yedlerinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bostan merkûmân Bektaş Çavuş ve Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun gıbbe't-tasdîki's-şer'î.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Abdüsselam Çavuş, es-Seyyid İbrahim bin el-Hâc Ali, İbrahim Çelebi bin Ayaz, Gazzâz Ahmed Çelebi, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Ahmed, es-Seyyid Resul, el-Hâc Ali Kaya bin el-Hâc Mehmed, Hüseyin Çelebi bin el-Hâc Ahmed, es-Seyyid Ali bin el-Hâc Mansur, el-Hâc Muslu Haffâf

Sayfa:173 /Belge:4

Özet: Ammu Mahallesi yaşayan Kürd Beşe aynı kaza yaşayan Mehmed Beşe, Kürd Beşe'den bir re's doru atı seksen kuruşa almıştır. Mehmed Beşe'ye parayı vermez ise İsmail Paşa kefil olarak parayı vereceğine dair hüccet.

'Ayntâb mahallâtından 'Ammu mahallesinde sâkin el-Hâc Kürd Beşe bin Hızır Beşe mahfil-i kazâda Mehmed Beşe bin Receb mahzarında nâm râcil mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb ve takrîr-i kelâm idüb İsmail Paşa hazretleri Anadolu yakasına teftîşe çıkub 'Ayntâb'a geldikde birâderi Mehmed Beşe ma'rifetiyle 'Ayntâb'da sâkin yeniçeri tâifesi için kol çavuşlarına seksen guruşa bir re's doru atım alub hediye verdiklerinde mersûm Mehmed Beşe dahi meblağ-ı mezbûra kefilim akçen tahsîl olunmazsa ben edâ edeyim deyüb bu âna gelince bir akçe tahsîl olunmamağla meblağ-ı mezbûru kefâleti hasebiyle mersûm Mehmed Beşe'den talep ederim suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrda müdde'âsına mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Osman Beşe bin İsmail ve Mehmed Beşe bin Rüstem nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd

fi'l-vâki' serdâr-ı merkûm ma'rifetiyle yeniçeri tâifesi için kol çavuşuna mersûm Kürd Beşe'den bir re's doru atını seksen guruşa alub hediye verdiklerinde mersûm Mehmed beş dahi meblağ-ı mezbûra ben kefilim tahsîl olunmazsa ben edâ edeyim deyü bizim huzûrumuzda ıkrâr eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mezbûr Mehmed Beşe ilzâm olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâil-i-i Rebî'ül-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ahmed Çelebi bin Davud, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Şahin Beşe bin Abdullah, Mustafa Beşe Çavuş

Sayfa:174 /Belge:1

Özet: Kürtenciyan Mahallesi yaşayan Süleyman Beşe kardeşi Hüseyin Mehmet Beşe'ye yüz doksan beş guruşluk pekmez ve üzüm vermiştir. Mehmed'in bir miktar erzak verdiği kardeşine kefil olmuştur. Süleyman parayı vermez ise İsmail Paşa kefil olarak parayı vereceğine ile ilgili hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da Kürtenciyan mahallesinde sâkin bâ'isü'l-kitâb Süleyman Beşe bin Ahmed nâm kimesne mahfil Mehmed bin Abdi nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb mezbûr Mehmed gâib-i ani'l-meclis karındaşım Hüseyin nâm kimesneye ne mikdâr erzâk verirsen semenine kefilim ver demekle ben dahi mersûm Mehmed'in ıkrârıyla merkûm Hüseyin'e yüz doksan Beşe guruşluk pekmez ve üzüm verüb hâlâ zimmetinde bâkî kalmağın meblağ-ı mezbûru kefâletim hasebiyle mersûm Mehmed'den taleb ve da'vâ eylediğimde kefâletini münkir oldukda hâkik-i mevki'-i kitâb huzûrunda kefâletini isbât etmişidim meblağ-ı mezbûru mersûm Mehmed'den taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mersûm Mehmed cevâbında müdde'î-i mezbûrun karındaşım merkûm Mehmed'de ol mikdâr eşyâ verdiği ma'lûmum değildir dedikde mersûm Süleyman Beşe'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin Selim ve diğer Mehmed bin Yunus nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûr Süleyman Beşe bizim huzûrumuzda merkûm Hüseyin'e

yüz doksan beş guruşluk pekmez ve üzüm bey' eyledi bu husûsa şahidlerimiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve ba'zen ahz u istifâ veyâ merkûm Hüseyin'in bir vecihle zimmetin ibrâ etmedüğüne mersûm Süleyman Beşe'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegin zikr olunan yüz doksan beş guruşun edâsına mezbûr Mehmed ilzâm olunub mâ-vaka'a kayd-şod.

Evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Bektaş Ağa Serdâr, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, el-Hâc Hüseyin bin Maksud, İbrahim Çelebi bin Esadzâde, Şahin Beşe bin Abdullah

Sayfa:174 /Belge:2

Özet: İbn-i Kôr mahallesinde vefat eden Etmekci Mehmed'in karısı Fatıma ile oğulları Ebubekir vb. defterde isimleri geçen kişilerin Etmekci Mehmed 'den kalan hisse paylaşımına dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da İbn-i Kôr mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Etmekci Mehmed'in verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma bint-i İsa ile sulbî sağır oğulları Ebubekir ve Ömer ve Osman ve vâlidesi Emine nâm hatuna munhasıra olub ba'de müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in liebeveyn karındaşı Emine nâm hatuna munhasıra olub ba'de müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in karındaşı el-Hâc ayus nâm kimesne dahi fevt olub verâseti sığâr-ı mezbûrîn ile vâlidesi mezbûre Emine ve dîger karındaşı Ahmed nâm müteveffânın oğulları sağîre Ali ve Mehmed ve sağîre kızı Emine'ye munhasıra olduğu şer'an müte'allık'ayyin ve zâhir olduktan sonra mezbûre Fatıma kendi tarafından asâleten ve sığâr-ı mezbûrun kıbel-i şer'den mansûb vasîleri olmağla vesâyeten mahfil-i kazâda bâ' isü'l-kitâb Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Abdullah Çelebi ve bir tarafı Abdi Bey ve bir tarafı el-Hâc Şa'bân nâm kimesneler mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzil mezbûrân el-Hâc Yusuf ve Mehmed'in ber-vech-i iştirâk mülkleri olub fevt olduklarından

sonra otuz guruş Osman Beşe'ye ve on buçuk guruş kassâb el-Hâc Mustafa'ya ve dokuz guruş bir sülüs dîger el-Hâc Mustafa nâm kimesnelere deyn-i müsbitleri zuhûr idüb menzil-i mezbûrdan gayrî deyn-i mezkûru îfâ olunacak terekleri olmayub deyn-i mezkûr ve benim müteveffâ-yı merkûm Mehmed zimmetinde mütekarrır ve müsbit yirmi Beşe guruş mehr-i müeccelim için mahdûd-ı mezkûru dellâla verüb müzâyede olunub reğabât-ı nâs munkati'a oldukdan sonra mersûm Ali'ye yüz on guruşa bey'-i bāt-ı kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz on guruşun yetmiş beş guruşunu deyn-i mezkûr edâ olunub bâkî kalan otuz beş guruşu dahi beyne'l-verese taksîm ve her biri bi'l-farîzati's-şer'îyye hisselerini ahz u kabz eylediler ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mersûm Ali'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod. Evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ahmed bin Bali, el-Hâc Mehmed Efendi Kumlukzâde, es-Seyyid Ali Çelebi Tokatlızâde, Molla Halil el-Îmâm, el-Hâc Ahmed el-Îmâm

Sayfa:174 /Belge:3

Özet: Akyol mahallesinde sâkin Ahmed Çelebi bin Davud Ferhadiye Câmi'-i Şerif'inde misafiri olan Cuma yatarken sağ kolunu yanında olan ateşe bırakmasından dolayı araştırılması isteği ve keşfine dair hüccet.

Akyol mahallesinde sâkin Ahmed Çelebi bin Davud meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede Ferhadiye Câmi'-i Şerîfi'nde vâki' hücrede misâfirînînden Cuma nâm kimesne marîzan yaturken târîh-i kitâb günü vakt-i zuhurda şiddet-i marazından sağ kolunu yanında olan âteşe bırağub ol hînde bi-emrillâhi te'âlâ fevt olmağla üzerine varulub keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde kibel-i şer'den Mevlânâ Mustafa Çelebi ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi bi'l-fi'il mahmiye-i merkûme sancağında mutasarrıf olan emîrül-ümerâî'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Asaf Paşa hazretleri tarafından Kâtib Mustafa Çelebi ve zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile câmi'-i mezkûrda meyyit-i mezkûrun üzerine varulub a'zâsın keşf

ve nazar olundukda fi'l-hakîka mersûm Cuma'nın sağ kolu dirseğe varınca âteş yanığı müşâhede idüb husûs-ı mezbûru Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ve ba'de gelüb meclis-i şer' de 'alâ-vukû'ihî ihbâr ve takrîr etmegin mâ-vaka'a gıbbe't-taleb sicil olundu. Evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzât Receb Efendi, Hasan Çelebi bin İsmail, Mehmed Bey bin Kulu Şeker, el-Hâc Ali bin Veli, Ali bin Musa, Molla Ömer el-İmâm, Üveys bin Hasan, Ahmed bin Veli, Ahmed Çelebi bin Şeyh Tahir, Ali Kaya bin el-Hâc Abdi

Sayfa:174 /Belge:4

Özet: Akyol mahallesinde vefat eden Osman karısı Melike hatun, Osman'ının oğlu Ahmed, babası hayatta iken karısı Melike'nin bir altın küpe bir gerdan ve bir sim saç bağıını borcuna karşılık vermiştir. Osman'nın karısı Melike'nin evini başıladığına dair hüccet.

Akyol mahallesinde sâkin iken fevt olan Osman bin Ali nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Melike bint-i İsa nâm hatun mahfil Osman'nın sulbî kebîr oğlu Ahmed mahzarında zevcim Osman hâl-i hayâtında bir altın küpe ve bir gerdân ve sîm saç bağıını bey' idüb semeni ile deyninin edâdan sonra mukâbelesined hâl-i hayâtında mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı kara Mehmed ve bir tarafı Şa'bân Bey ve bir tarafı Zülfikar nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menziline bana hibe ve temlîk idüb ben dahi ittihâb ve temellük etmişiken hâlâ merkûm Ahmed zabt ve tasarrufuma mâni' olur suâl olunmasın taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'ıye-i mezbûre Melike'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub İlhan mahallesinde sâkin Üveys Beşe bin Hasan ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müteveffâ-yı merkûm Osman hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde zevcem Melike'nin bir altın küpe ve bir gerdan ve bir sîm saç bağıını bey' idüb semeninin deynime virüb mukâbelesinde mahdûd-ı mezbûru huzûrumuzda mezkûr menzili zevcem mezbûre Melike'ye hibe ve temlîk idüb ol dahi ittihâb ve kabz ve

temellük eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Ahmed mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Hızır Beşe bin (boş), İbrahim bin Ramazân, Mustafa bin Hüseyin

Sayfa:175 /Belge:1

Özet: Telbeşar nahiyesinde bağlı Mızımız köy ahalisinden el-Hâc Hüseyin b. Acem, Halil bin İlyas ve babasına bir re's kır kısrağını beş kuruşa sattıktan sonra kısrağın helak olmasına dair ilam.

'Ayntâb kazâsına tâbi' Telbeşar nâhiyesinde vâki' Mızımız nâm karye ahâlîsinden el-Hâc Hüseyin bin Acem nâm kimesne mahfil bâ'isü'l-kitâb Halil bin İlyas nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Halil ve babası mersûm İlyas bir re's kır kısrağımın nısfına sâir müşteriden beş gurus ziyâde vereyim bize ver demekle ben dahi zikr olunan kısrağı mezbûrlara teslimden sonra merkûm Halil tahammülünden ziyade binüb helâk idüb ta'addi etmekle suâl olunub tazmîn olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Halil cevâbında fi'l-hakîka mersûm el-Hâc Hasan'dan zikr olunan kısrağı ahz ve teslim idüb taht-ı tasarrufumda iken eceli ile helâk olub târîh-i kitâbdan bir ay mukaddem merkûm el-Hâc Hasan kısrağı bizden vech-i muharrer üzere da'vâ idüb ta'addi etdim deyü münkir olduğumda mezbûr el-Hâc Hasan'dan beyyine taleb olundukda karye-i mezbûreden el-Hâc Ali bin Ahmed ve el-Hâc Yusuf bin Şefkat nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub mahall-i ta'dilde şehâdetleri makbûle olmayub cerh olunduklarından sonra mersûm el-Hâc Hasan ikâmet-i beyyineden âciz olub istihlâf etmekle ben dahi halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ idüb yedime hüccet-i şer'iyeye verilmişdir deyü bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye ibrâz idüb mazmûn-ı hüccet min-küllî'l-vücûh mersûm Halil'in kelâmına mutâbık bulunum lâkin ba'de't-tahlîf ikâmet-i beyyinenin cevâbına binâen müdde'î-i mezbûr el-Hâc Hasan'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda mersûm el-Hâc Hasan mukaddemâ cerh olunun

mezbûrân el-Hâc Ali ve el-Hâc Yusuf'u ikâmet etdirüb şâhid-i âhar ikametinden âciz olub da'vâsı şirret-i mahz olduğu zâhir ve müte'yayen olmağla bî-vech mu'ârazadan men' olunub mersûm Halil'in yedinde olan hüccet-i şer'iyyesini te'yîden bu vesîka ber-sebîl-i temessük ketb ve tahrir olunub yedi-tâlibe def' olundu. Fî evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hamza bin el-Hâc Hamza, Mustafa Çelebi bin Yunus, Sefer Beşe bin Ahmed

Sayfa:175 /Belge:2

Özet: Ammu mahallesinde yaşayan Abdülhalim b. el-Hâc Mustafa, İbrahim Çelebi'ye otuz üç miskal bir tay altın burma ve yedi miskal Haleb bileziği ve Sakine'nin verdiği dokuz miskal bir tay burma ile yedi misak bir tay Haleb bileziğini rehin olarak vermiş olduğu malları geri alarak borcunu ödediğine dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Ammu mahallesinde sâkin Abdülhalim bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne mahfil İbrahim Beşe bin Esad Efendi mahzarında üzerine da'va ve takrir-i kelim idüb bundan akdem mersûm İbrahim Çelebi'den bi-tarîki'l-karz elli guruş istidâne ve kabz idüb mukâbelesinde kendüye otuz üç miskâl bir tay altın burma ve yedi miskâl tay Haleb bileziği ben rehin verüb ve tokuz miskâl bir tay altın burma ammetim el-Hâc ce Sâkine nâm hatun benim emrim ile rehin vaz' idüb ba'de deyn-i mezkûru edâ eylediğimden sonra mezbure Sâkine'nin verdiği dokuz miskâl bir tay burma ile yedi miskâl bir tay Haleb bileziğini bana redd idüb otuz üç miskâl burma hâlâ zimmetinde kalmağla taleb ederim suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında fi'l-vâki' meşum Abdülhalim'e vech-i muharrer üzere elli guruş verdiğimde vezni ma'lûm bir tay burma ve bir tay Haleb bileziğine rehin alub bir nühâs burma dahi mezbûre Sâkine'den alub mezbûre Sâkine'den alduğum bir tay burmayı ol hinde kendüye redd idüb deyn-i mezkûru edâ eylediğinde bir tay burma ve bir tay Haleb bileziğini dahi mersûm Abdülhalim'e redd eyledim zimmetimde alâkaları kalmadı deyü zikr olunan burma ve Haleb bileziğinin vezinlerini münkir olıcak evvelâ müdde'î-i mezbûr Abdülhalim'den zikr olunan

iki tay burmadan Haleb bileziği vezinlerine mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Osman ve Hüseyin bin Ramazân nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'â hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûr Abdülhalim mezbûr İbrahim Çelebi'den elli guruş istidâne ve kabz eylediğinde bizim huzûrumuzda merkûm İbrahim Çelebi'ye otuz üç miskâl bir tay altun burma ve yedi miskâl Haleb bileziği ve mezbûre Sâkine dahi bir tay dokuz miskâl burma rehin vaz' ve teslîm eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Abdülhalim zikr olunan otuz üç miskâl burma ahz etmedim deyü münkir olmağla mersûm İbrahim Çelebi'den zikr olunan otuz üç miskâl burmayı teslîm eylediğine beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden ızhar-ı acz ve istihlâf etmegin fi'l-hakîka ıkrârı olan bir tay burma mezbûre Sâkine'nin verdiği burma olub kendinin verdiği otuz üç miskâl burmayı almaduğuna mezbûr Abdülhalim'e yemîn teklîf olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegin mersûm İbrahim Çelebi ilzâm olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâil-i Rebî'ül-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf Ağa bin Hasan Bey, es-Seyyid Ali bin Yusuf, Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Ahmed Beşe bin Kemter, Davud Beşe Çavuş

Sayfa:176 /Belge:1

Özet: Ammu Mahallesi yaşayan es-Seyyid Osman Çelebi ibni Ebubekir Çelebi, Dilaver adlı kölenin dört ay önce gidip geri gelmemesi üzerine mahkemeye şikâyet edilmesine dair.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da 'Ammu mahallesinde sâkin es-Seyyid Osman Çelebi ibni Ebubekir Çelebi mahfil-i kazâda hâlâ mahmiye-i mezbûre Dimosu Emîni olan Asaf Ağa tarafından vekîl-i şer'îsi olan Mehmed Ağa mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mahmiye-i merkûme kazâsına mutasarrıf olan fazîletlü Ankaravî es-Seyyid Mustafa Efendi hazretlerinin Dilaver nâm bir beyâz 'abd-i memlûkü ibâkat idüb târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem 'abd-i mezkûru

mahmiye-i mezkûrede ahz olunub izn-i şer‘le emîn-i mersûma teslîm olunmağal hâlâ mûmâ ileyh es-Seyyid Mustafa Efendi merkûm Dilaver'i emîn-i mezbûrdan taleb ve ahzda bizi vekîl etmekle taleb ederim suâl olunsun dedikde gibbe 's-suâl merkûm Mehmed Ağa cevâbında fi'l-hakîka târîh-i mezbûrda merkûm Dilaver ma‘rifet-i şer‘le bize teslîm olunub birkaç gün ayağına bukağı urub hıfz idüb birkaç gün dahi bukağısın alub göz habsine koymuş idik gece ile mezbûr Dilaver firar eyledi dedikde mâ-vaka‘a sıdkan bi'l-makâl bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren Fî evâil-i Rebî‘ü'l-âhir

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi el-Muhâsıl, Saidzâre bin Osman Çelebi, Mustafa Beşe Çavuş, Muhzırbaşı Yusuf, Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe

Sayfa:176 /Belge:2

Özet: Ali en-Neccâr Mahallesi yaşayan İvaz bin el-Hâc Hamza, İbrahim'in kardeşi Mustafa'yı Taht-ı Kal'a'da kahvede üzerine gelerek hançer ile sol uyluğundan vurarak yaralamasının şahitler aracılığı ile ispatladığına dair ilam.

Ali en-Neccâr mahallesinde sâkin İvaz bin el-Hâc Hamza nâm kimesne mahfil İbrahim bin Süleyman mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb merkûm İbrahim hâzır-ı bi'l-meclis karındaşım Mustafa nâm kimesneyi târîh-i kitâb günü vakt-i ‘asrda Taht-ı Kal'a'da vâki‘ mumhâne nâm kahvede hançer ile sol böğründen ve sol kolundan urub mecrûh eylemişdir suâl olunmasın taleb ederim dedikde gibbe 's-suâl ve akîbü'l-inkâr merkûm İvaz'dan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub ‘Ammu mahallesi sükkânından Ali Beşe bin Hüseyin ve Cuma Beşe bin Abdülkadir nâm kimesneler liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki‘ târîh-i mezbûr ve vakt-i mezkûrda zikr olunan kahvede merkûm İbrahim müdde‘î-i mersûm İvaz'ın karındaşı hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa'yı bir siyâh kabzalı hançer ile sol böğründen ve sol kolundan bizim huzûrumda urub mecrûh eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her bir edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vaka‘a kayd-şod.

Fi'l-yevmi's-sabi'. Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ahmed Çelebi bin Molla Ebubekir, Musa Beşe bin Mustafa Beşe, Selim Beşe bin el-Hâc Memi, Satılmış Beşe bin İbrahim, Veli Beşe bin Mehmed, Mehmed bin el-Hâc Yusuf, Abdülcelil bin İbrahim Çelebi

Sayfa:176 /Belge:3

Özet:Kızılca Mescid mahallesinde yaşayan Askalan bint-i Nasuh, Ebubekir b. Hüseyin, kardeşi Mehmed Ebubekir ve Mehmed'in babaları Hüseyin'den kalan mirası şahitler aracılığı paylaşılmasına dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Askalan bint-i Nasuh mahfil Ebubekir bin Hüseyin ve karındaşı Mehmed nâm müteveffânın evlâd-ı sığârının vasî-i mansûbları Mehdi Bey mahzarlarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Kasım ve bir tarafı el-Hâc Hüseyin ve bir tarafı Rüstem nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd menzilin dâhilinde vâki' bir beyt-i tahtânî ve bir fevkânî ve bir sığır ve havlı-ı mu'ayyene irs-i şer'î ile bana intikâl idüb mezbûrân Ebubekir ve Mehmed'in babaları mersûm Hüseyin fevt oldukda muhallefâtını taksîm ve tevzî' için kıbel-i şer'den nâib nasb olmak zu'muyla mu'âraza eylediklerinde mahdûd-ı mezkûr babamdan bana intikâl eylediğini bi'l-müvâcehe isbât idüb mezbûrlar mu'ârazadan men' olunmuşlar iken hâlâ tasarrufuma manin olur suâl olunub men' olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe mezbûr Ebubekir vasîsi merkûm Mehdi Bey mezbûre Askalan'ın vech-i muharrer üzere isbâtını münkir olacak mezbûre Askalan'dan takrîr-i meşrûhuna müvâfık beyyine taleb oldukda udûl-i müslimînden Mahmud bin Hüseyin ve Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûrân Ebubekir ve Mehmed'in babaları Hüseyin fevt oldukda muhallefâtını tahrîr için nâib varub mahdûd-ı mezkûru babaları muhallefâtı olmak zu'muyla vaz'-ı yed murâd eylediklerinde mezbûre Askalan babasından irsen intikâl eylemediğini bizim huzûrumuzda isbât idüb mahdûd-ı mezkûr mezbûre Askalan hükm olundu bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz

deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Ebubekir mu‘ârazadan men‘ birle mâ-vaka‘a kayd-şod. Evâil-i Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf Ağa bin Hasan, es-Seyyid Ramazân Çavuş, el-Hâc Mehmed bin Molla Mustafa, Hızır Beşe bin Himmet

Sayfa:176 /Belge:4

Özet: Tarla-yı Atık mahallesi yaşayan Kemal Beşe bin el-Hâc Hasan, Serdar Bektaş Çavuş, tarafında küfredip darp etmesi üzerine şikâyetçi olmuştur. Hasan'nın şahitleri de aynı durumu dile getirildiğine dair ilam.

Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin Kemal Beşe bin el-Hâc Hasan nâm râcil mahfil Mehmed Beşe bin Abdullah mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kalam idüb merkûm Kemal Beşe târîh-i kitâbdan üç gün mukaddem fahru'l-akrân Serdâr Bektaş Çavuş odasında siz ne gidilersiz bir alay samancı ve kahveci neden yeniçerisiz deyü zinâ lafzıyla vâlideme şetm idüb mûmâ ileyh Çavuş Ağa'ya dahi otur yerinde bunlar ne gidiler deyü tekrâr şetm eylemişdir suâl olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr merkûm Kemal Beşe'den müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ahmed Beşe bin Abdullah ve İvaz bin el-Hâc Memi nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrû'l-istîşhâd fi'l-vâki‘ merkûm Mehmed Beşe târîh-i mezbûrda mûmâ ileyh Çavuş Ağa odasında merkûm Kemal Beşe'ye siz ne gidilersiz bir alay samancı ve kahveci neden yeniçerisiz deyü zinâ lafzıyla vâlidesine şetm idüb mûmâ ileyh Bektaş Çavuş dahi otur yerinde bunlar ne gidiler deyü bizim huzûrumuzda tekrâr şetm eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba‘de'l-hükm kayd-şod. Fî 10 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Şa‘bân Çelebi bin Osman Çelebi, Mehmed Beşe bin Hasan, Yahya bin Şeyh Attâr, Davud Beşe bin Çavuş

Sayfa:176 /Belge: 5

Özet: Ayntâb Dimos Emîni olan Asaf Ağa tarafından Mehmed Ağa, bostancı taifesinden Şeyh Murad bin Hasan, el-Hâc Hasan, Ömer bin el-Hâc, Dimos eminlerine yaz-kış narhların aynı olup narh adıyla bir miktar para verdiklerini fakat Dimos eminlerinin vergi talebinin devam etmesine dair.

Mahmiye-i ‘Ayntâb Dimos Emîni olan Asaf Ağa tarafından Mehmed Ağa meclis-i şer‘-i hatîrde bostancı tâifesinden Şeyh Murâd bin Hasan ve el-Hâc Hasan ve Ömer bin el-Hâc Himmet nâm kimesneler ve sâirleri mahzarlarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb mezbûrların mahzarında yaz ve bir kış narhları olup Dimos eminlerinden narh nâmıyla bir mikdâr meblağa verdikleri olmağla hâlâ ta‘allül ederler suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl mezbûrlar cevâblarında kadîmü'l-eyyâmdan bizle emîn olanlara bir akçe ve bir habbe narh nâmıyla vergimiz olmayub lâkin Abaza Hasan istîlâsından birkaç sene tevâbi‘leri Dimos Mukâta‘ası zabt idüb tegallüben birer mikdâr akçelerimiz ahz idüb bid‘at olmağla ahvâlimizi der-i devlet-medâra ‘arz ve i‘lâm idüb men‘ ve def‘i bâbında yedimizde emr-i şerîf-i cihân-mutâ‘ vermişdir deyü emr-i şerîf ibrâz eylediklerinde nazar ve kırâat olunub vech-i muharrer üzere men‘ ve def‘i fermân buyurulmağın imtisâlen li'l-emri'l-âlî merkûm Mehmed Ağa mu‘ârazadan men‘ birle mâ-vaka‘a kayd-şod. Fî evâil-i Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Bektaş Çavuş Serdâr, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Ahmed Çelebi bin Davud, Şahin Beşe bin Abdullah

Sayfa:177/ Belge: 1

Özet: Kürkciyan mahallesinde yaşayan Kasım bin Süleyman, Hüseyin Çelebi’ye üç yüz teğek bağıcı yirmi kuruşa sattığına dair hüccet.

Mahmiye-i ‘Ayntâb'da Kürkciyan mahallesinde sâkin Kasım bin Süleyman nâm kimesne mahfil bâ‘isü'l-kitâb Hüseyin bin Hasan mahzarında üzerine da‘va ve

takrîr-i kelam idüb mahmiye-i mezbûr kazâsına tâbi‘ Serkez nâm mevzi‘de vâki‘ bir tarafı Bayramoğlu ve bir tarafı arz-ı hâliye ve bir tarafı Emir Kulu ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd üç yüz teğek bâğ hâzır-ı bi'l-meclis Ali nâm kimesne mülkü olub târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem el-Hâc Ebreş nâm kimesneye bey‘ ve teslîm el-Hâc Ebreş dahi babam Süleyman'e bey‘ ve teslîm idüb babam mezbûr Süleyman'dan dahi ben yirmi altı guruşa iştirâ edeb zabt üzere iken bâğ-ı mezkûru mersûm Ali'den ben iştirâ eyledim deyü merkûm Hüseyin Çelebi tasarrufuma mâni‘ olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında bâğ-ı mezkûru târîh-i kitâbdan dokuz ay mukaddem mezbûr Ali'den yirmi guruşa iştirâ ve def‘-i semen idüb ben âhar diyârda iken merkûm Kasım vaz‘-ı yed idüb mahsûlünü zabt etmişdir deyü mersûm Hüseyin Çelebi kıdem da‘vâsı etmekle mersûm Hüseyin Çelebi'nin merkûm Kasım'ın mübeyyinesinden evlâ olmağla mezbûr Hüseyin Çelebi'den takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdülkadir Beşe bin Hüseyin ve Osman Çelebi bin es-Seyyid Yusuf nâm kimesneler liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırın olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki‘ mahdûd-ı mezkûru târîh-i kitâbdan dokuz ay mukaddem mezbûr Ali biziz huzûruda mersûm Hüseyin Çelebi'ye yirmi iki guruşa bey‘ ve teslîm ve kabz-ı semen eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mahdûd-ı mezkûrdan merkûm Kasım'ın kasr-ı yedine tenbîh ve mersûm Hüseyin Çelebi'nin iştirâsı vaktinden sonra eylediği mahsûlü dahi merkûm Hüseyin Çelebi'ye edâ ve teslîme ilzâm olunub mâ-vaka‘a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

İsmail Efendi el-Kādî, Mehmed Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Ahmed Çelebi bin Davud

Sayfa:177/ Belge:2

Özet: Kürtenciyan Mahallesi yaşayan Kasım bin Süleyman, el-Hâc Ebreş b. Resul, Ali zimmetinde elli kuruş hakkı olan paranın yirmi altı kuruşunu el-Hâc Ebreş Kasım'a kefil olarak verdiğine dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da Kürtenciyan mahallesinde sâkin Kasım bin Süleyman nâm kimesne mahfil el-Hâc Ebreş bin Resul nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kalam idüb gâib-i ani'l-meclis Ali nâm kimesne zimmetinde elli guruş hakkım olub yirmi altı guruşuna mezbûr el-Hâc Ebreş kefil-i bi'l-mâl olmağla meblağ-ı mezbûru kefâleti hasebiyle taleb ederim dedikde es-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrda müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İsmail bin Cafer ve el-Hâc Beyazıd bin Mehmed nâm kimesne liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' merkûm el-Hâc Ebreş müdde'î-i mezbûr Kasım'ın mezbûr Ali zimmetinde olan hakkının yirmi altı guruşuna kefil-i bi'l-mâl oldu bizim huzûrumuzda bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezbûrun edâsına mersûm el-Hâc Ebreş ilzâm olunub kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Hızır bin Himmet, Ali Çelebi Cerrâh, Yusuf Bey Muhzırbaşı, Hasan Beşe

Sayfa:177/ Belge:3

Özet: Çukur mahalle vefat eden el-Hâc Hasan b. Hüseyin'in kızları Fatıma ve Dursun Kaya'ya amcaları Derviş Tatar b. Hasan'ın vasi tayin edildiğine dair.

Çukur mahallede fevt olan el-Hâc Hasan bin Hüseyin'nin sağîre kızları Fatıma ve Dursun Kaya'ya babalarından intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i umûrları için mezbûretânın ammîleri Derviş Tatar bin Hasan nâ-ma'lûm olan kimesneyi vasî nasb olunduğu kayd.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mustafa bin Mahmud, el-Hâc Durmuş bin İbrahim, Mehmed bin el-Hâc Zeynel, Molla İsmail bin Üveys

Sayfa:177/ Belge:4

Özet: İbn-i Şeker'de mahalle vefat eden el-Hâc Sıddık'ın oğulları Mehmed, Mustafa, kızları Sâkine, Rabia, Cemile, Ümmügülsüm ve Zahide'ye amcaları el-Hâc Receb b. Selim'in vasi tayin edildiğine dair.

İbn-i Şeker'de fevt olan el-Hâc Sıddık'ın sağır oğulları Mehmed ve Mustafa ve kızları Sâkine ve Rabia ve Cemile ve Ümmügülsüm ve Zahide'ye ammîleri el-Hâc Receb bin Selim nâm kimesne vesâyeti kayd

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Çelebi bin Yahya, Mehmed Efendi, el-Hâc Hasan bin Hüseyin, Boyraz Mehmed, el-Hâc Hüseyin bin Ebubekir, Ali Çelebi bin Murâd

Sayfa:177/ Belge:5

Özet: İbn-i Şeker mahallesinde yaşayan es-Seyyid Mikdad ve es-Seyyid Halid Yusuf Bey'in kendi evlerinin önünde darbetmesine dair ilam.

İbn-i Şeker mahallesinde sâkin es-Seyyid Mikdad bin es-Seyyid İbrahim ve es-Seyyid halid bin es-Seyyid Ali Kaya nâm kimesneler mahfil erbâb-ı tîmârdan Yusuf Bey bin Abdalbaki mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb târîh-i kitâb günü merkûm Yusuf Bey kendi menziliz önünde bilâ-vech yumruk ile bizi darb eylemişdir suâl olunmasın taleb ederiz dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'iyân-ı mezbûrân es-Seyyid Mikdar ve es-Seyyid Halid'den müdde'âların mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ömer bin Abdülgaflar ve Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' târîh-i mezbûrda yumruk ile menzilleri önünde darb eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, Hasan Çelebi bin İsmail Efendi, Mustafa Çelebi bin Yunus

Sayfa:178 /Belge:1

Özet: Kızılca Mescid Mahallesi vefat eden Â'îşe hatunun, kızları Askalan ve Habibe hatunlar, valideleri Â'îşe oğlu Hüseyin'e yüz kuruş vermiştir. Kardeşleri Askalan ve Habibe 100 kuruştan men edilmesine dair ilam.

Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Â'îşe nâm hatunun sadriye kebîre kızları Askalan ve Habibe nâm hatunlar mahfil bâ'isü'l-kitâb Ebubekir bin Hüseyin mahzarında her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Ebubekir babam merkûm Hüseyin vâlidemiz mezbûre Â'îşe'nin sadriye oğlu olup merkûm Hüseyin fevt oldukda bi-hasebi'l-farîzati's-şer'iyeye muhallelâtından vâlidemiz mezbûre Â'îşe sağîre hissesini kable'l-ahz fevt olmağla hâlâ bizler taleb ederiz suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ebubekir cevâbında babam mersûm Hüseyin fevt oldukda vâlidesi mezbûre Â'îşe hâl-i hayâtında bihesebi'l-irs kendüye 'âid sūdüs hissesi için yüz guruş ahz u kabz idüb ve benim ve sâir veresenin zimmetini ibrâ ve iskât idüb bir akçe alâka ve medhali kalmadı deyücek mezbûretân Askalan ve Habibe ibrâyı münkir olduklarında mersûm Ebubekir'den sıdkı-i mekâline mübeyyin beyyine taleb oldukda udûl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûrede sâkin Rüstem bin Ali ve Molla Rıdvan bin Abdullah nâm kimesne liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' merkûm Ebubekir'in babası fevt oldukda vâlidesi mezbûre Â'îşe hâl-i sıhhatinde kendüye 'âid olan sūdüs hisse-i şâyı'ası için müteveffâ-yı merkûm Hüseyin muhallelâtından yüz guruş ahz u kabz idüb bizim huzûrumuzda veresenin zimmetini ibrâ eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûretân Askalan ve Habibe mu'ârazadan (men') olunub mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Hüseyin bin Veli, Üstâd Mehmed bin Ramazân, Yusuf Bey Muhzırbaşı, Hızır bin Himmed, Mustafa Çelebi bin Yunus

Sayfa:178/Belge:2

Özet: Cafer bin Abdullah, Tahtani köyündeki sekiz yüz teğek bağını Ebubekir'e kırk esedî kuruşa sattığına dair hüccet.

Keyvan Hamâmı kurbunda sâkin Cafer bin Abdullah mahfil Molla Hasan bin Ebubekir mahzarında ikrâr mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Tahtan nâm karyede vâki' bir tarafı tarîk ve bir tarafı Kaytas ve bir tarafı Molla Halil nâm

kimesneler ve bir tarafı arz-i haliye ile mahdûd sekiz yüz teğek bâğımı kırk esedî guruşa bey' ve kabz-ı semen eyledim dedikde gıbbe't-tasdik kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Çelebi Ahi Baba, Hasan bin Yakub, Şahin Beşe bin Abdullah, Üstâd Ahmed Kuyumcu

Sayfa178:/Belge:3

Özet: Kızılca Mescid Mahallesi yaşayan Mustafa bin Temer, Mustafa'nın babası Temer'in, Ebubekir ve Mehmed'in evlerinin kapısını kırmalarından dolayı şikâyetçi olduklarına dair ilam.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Temer nâm kimesne mahfil-i kazâda Ebubekir bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb mezbûr Ebubekir hemcivârımız olub sâkin olduğu menzilin kadîmî mürûr ve ubûr eyledikleri kapusun sedd idüb âhar yerden haremime nâzır kapu ihdâs etmeleriyle babam merkûm Temer mezbûr Ebubekir ve karındaşı Mehmed nâm kimesneden da'vâ eylediked muzburan Ebubekir ve Mehmed zikr olunan kapunun muhdes olduğunu mu'terif olub kadîmi olan kapusunu açmağa râzî olmuşlar iken hâlâ ta'allül edüb yine ol muhdes olan kapudan mürûr ve ubûr ederler suâl olunub men' olunmasını taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Mustafa'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Mehmed bin Molla Ahmed ve İbrahim bin Veli nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' mezbûr Mustafa'nın babası merkûm Temer zikr olunan kapumu mezbûrân Ebubekir ve Mehmed'den da'vâ eylediginde mezbûrân Ebubekir ve Mehmed dahi hâlâ mürûr ve ubûr eyledikleri kapunun muhdes olduğunu mu'terif olub kadîmî olan kapularını açmağa bizim huzûrumuzda râzî olub ta'ahhüd eylediler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olumağın muhdes olan kapuyu sedd idüb kadîmî olan kapusundan mürûr etmek üzere merkûm Ebubekir'e

tanbih olunub mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu. hurrire fi evâsıt-ı Rebî‘ü'l-âhir.
Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Ömer Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, Şahin Beşe bin Abdullah, Kaya
bin Ahmed, Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed

Sayfa:178/Belge:4

**Özet: Ammu Mahallesinden Abdurrahman b. Mehmed, bin iki yüz kabarcaklık...
bağını el-Hâc Abdurrahman'a elli beş esedî kuruşa sattığına dair hüccet.**

Kasaba-i Behisni sükkânından el-Hâc Abdurrahman bin Mehmed nâm kimesne
mahfil Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından ‘Ammu mahallesinde sasin
Muhyiddin bin Veli mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb mahmiye-
i mezbûre kazâsına tâbi‘ Berer nâm karyede vâki‘ bir tarafı tarîk ve bir tarafı
kendi mülküm ve bir tarafı yine merküm Muhyiddin Bey’den iştirâ eylediğim
bağ ile mahdûd bin iki yüz (...) mülk bağını merküm Muhyiddin târîh-i kitâbdan
on ay mukaddem bana elli guruşa bey‘-i bât-ı kat‘î ile bey‘ ve teslîm ve kabz-i
semen eylemiş iken hâlâ zabt ve tasarrufuma mâni‘ olur suâl olunsun dedikde
gibbe's-suâl merküm Muhyiddin cevâbında fi'l-vâki‘ mahdûd-ı mezkûr bağ
mazbur el-Hâc Abdurrahman'ın meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde rehin olup bey‘
eylediğini münkir olmağın mezbûr el-Hâc Abdurrahman'dan müdde‘âsına
mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûre
sükkânından Mehmed Beşe bin Durmuş ve el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Mehmed
nâm kimesneler liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olup isrû'l-istişhâd fi'l-
hakîka merküm Muhyiddin târîh-i mezbûrda karye-i mezbûrda vâki‘ mahdûd-ı
mezbûr bin iki yüz kabarcaklık...bağını bizim huzûrumuzda merküm el-Hâc
Abdurrahman'a elli beş esedî guruşa bey‘-i bât-ı kat‘î ile bey‘ ve teslîm idüb ol
dahi iştirâ ve kabûl eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri
edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri
makbûle olmağın sıhhat-i bey‘ ve şirâyaya hükm birle mâ vaka‘a bi't-taleb kayd-
şod.

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi, Ahmed Çelebi bin Davud, el-Hâc Muslu Haffâf, Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Hızır Beşe bin Himmet, Ömer Fakih bin Kör Süleymân, Mehmed bin el-Hâc Ebubekir, Hasan

Sayfa:178/Belge:5

Özet: Tışlakî'de vefat eden Çerçi Hüseyin'in, kızı Ümmühani'ye annesi Fatıma'nın vasi tayini edildiğine dair.

Tışlakî'de fevt olan Çerçi Hüseyin nâm müteveffânın sulbiye sağîre kızı Ümmühani'ye vâlidesi Fatıma bint-i İbrahim vasî nasb olunduğu kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Mustafa bin Mehmed, Seyyid Ömer bin Hasan, Murâd bin İsa, Yusuf Muhzırbaşı

Sayfa:179/Belge:1

Özet: Katl edilen Kethüda Receb'in keşfine Mevlânâ Ömer Çelebi'nin tayin edilmesine dair hüccet.

Kazâ-i 'Ayntâb'a tâbi' tîmâr karyelerinden Kilid nâm karye subaşıısı Receb Ağa meclis-i şer'-i hatîrde takrîr-i kelâm idüb Ocak nâm mezra'a Kethüdâ Receb nâm kimesne maktûlen meyyit bulunub hâlâ zikr olunan meyyitler yerinden kaldırlub karye-i merkûmeda vâki' Harana Bostanı demekle ma'rûf bostanda hark kenârında defn olunmağla üzerine varulub keşf ve taharrî olunmasını taleb ederim dedikde kıbel-i şer'den Mevlânâ Ömer Çelebi ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi bi'l-fi'il ber-vech-i arpalık 'Ayntâb sancağına mutasarrıf olan emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Asaf Bey hazretleri tarafından kâtib Mustafa Çelebi ve zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile mezra'a-i mezbûrede maktûllerin ibtidâ buldukları mevzi'a varılıb taşa basdırdıkları yerde demleri ve ba'zı nişânları müşâhade olunub ba'de karye-i mezbûrede bostan-ı mezkûrda zikr olunan hark kenârına gelüb zikr olunan meyyitler ihrâc olunudkda birinin boğazında cerâhat mu'âyene ve müşâhade olunub ve birinin a'zâsı müteseffih olmağla ecr-i cerâhatı nâ-ma'lûm olub husûs-ı mezbûru

Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr idüb ba‘de gelüb meclis-i şer‘de ‘alâ-vukû‘ihî ihbâr ve takrîr etmegin kayd.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Ahmed, İbrahim bin Mehmed Ali, Ebubekir bin mahnm, Süleyman bin Musa, Süleyman bin İsmail, Ebubekir bin Süleyman

Sayfa:179/Belge:2

Özet: Kürkciyan Mahallesi yaşayan Tura bint-i İbrahim, kocası Hacı Abdurrahman bin Ahmed'den mehr-i müeccel ve nafaka talep etmesine dair hüccet.

Kürkciyan mahallesinde sâkin Tura bint-i İbrahim nâm hatun mahfil zevci el-Hâc Abdurrahman bin Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm idüb zevcim merkûm el-Hâc Abdurrahman ile mehr-i mu‘accel ve mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet ve sâir zevciyete müte‘allık olan cemî‘ de‘âvî ve mutâlebât ve münâza‘ât ve muhâsamâtdan fâriğa olmak üzere muhâla‘a eyleyüb ol benden ve ben ondan vaz‘-ı alâka virmegin nizâ‘ eyledik dedikde merkum Abdurrahman dahi vech-i meşrûh üzere ben dahi hal‘ eyledim deyü vicâhen tasdîk etmegin mâ vaka‘a ketb olundu. Tahrîren fi 13 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Bektaş Çavuş Serdâr, es-Seyyid Ramazân Çavuş, el-Hâc Hasan bin Maksud, Receb Beşe er-Râcil, Mustafa Çelebi bin Yunus, Cuma bin

Sayfa:179/Belge:3

Özet: Â‘işe Hatun, bir çift mücevher altın bilezik Ümmi ‘ye rehin verdiğini Ümmi’nin vefât ettiği için rehin alınan bileziğini geri istemesine dair hüccet

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Boyacı mahallesinde sâkin Safiye Hanım bint-i Nasrullah Paşa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer‘îsi olan Ali Bey bin Zülfikar nâm kimesne mahfil bâ‘isetü'l-kitâb Â‘işe Hatun bint-i İbrahim Çelebi mahzarında bi'l-vekâle üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb târih-i

kitâbdan on iki sene mukaddem müvekkilem mezbûre Safiye Ümmi bint-i İlyas nâm hatuna bi-tarîki'l-'ariye bir çift mücevher altun bilezik virüb mezbûre Ümmi dahi zikr olunan bileziği mersûm Â'îşe'ye rehin vaz' idüb ol târîhde mezbûre Ümmi vefât etmekle bilezik-i mezbûr Â'îşe'nin zimmetinde kalmağın suâl olunub aliverilmesini talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Â'îşe cevâbında mezbûre Ümmi yedinden rehin nâmıyla bilezik almaduğundan mâ'adâ mezbûre Ümmi vefât edeli yirmi seneden mütecâvizdir deyü bi'l-külliyeye inkâr idüb vekîl-i mezbûr Ali Bey'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda ityân-ı beyyine için birkaç def'a istihmâl idüb imhâl olundukdan sonra üç gün dahi mürûr idüb ikâmet-i beyyineden âciz ve kâsır olub da'vâkı lağv-ı mahz olduğu mete'ayyin olmağla mezbûr Ali mu'ârazadan men' olunub mâ-vaka'a kayd-şod. 14 Rebî'ül-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Molla Ahmed bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Hüseyin Bey Hüsam, Hüseyin Bey, Hızır bin Himmet

Sayfa:179/Belge:4

Özet: Abanek (?) köyünden Bali oğlu Hasan, dört sene önce kendi hissesini yirmi beş kuruşa Molla Veli tasarruf alınmasının sual olunmasını talep etmesine dair ilam.

Ali en-Neccâr mahallesinde sâkin bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahfil-i Molla Veli bin (boş) mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Abanek (?) nâm karyede vâki' değirmenin rub' hissesine Bali oğlu Hasan nâm kimesneden târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem yirmi beş guruşa iştirâ ve def'-i semen etmenin hâlâ mezbûr Molla Veli zikr olunan değirmenin cümlesini tasarruf edüb zabtıma mâni' olur suâl olunmasın talep ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Molla Veli târîh-i mezbûrda merkûm Hasan'nın def' eylediği ma'lûmum değildir deyü münkir olmağın mezbûr Mehmed'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Osman Çelebi bin Ebubekir ve el-Hâc Ali bin el-Hâc Mustafa nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-

istişhâd fi'l-vâki' târîh-i mezbûrda zikr olunan değirmenin rub' hissesini merkûm Hasan'dan yirmi beş guruşa merkûm Mehmed iştirâ ve def'-i semen eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle merkûm Molla Veli mu'ârazadan men' olunduğu mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Mehmed Çelebi Hekimzâde, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Şahin bin Abdullah, Hızır Beşe bin Himmet

Sayfa:179/Belge:5

Özet: Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa bin Mehmed'in, İlhan mahallesinde olan bakkal dükkânını Mehmed'e 60 esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Tarla-yı Atık mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa bin Mehmed mahfil Mehmed bin el-Hâc Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm idüb İlhan mahallesinde vâki' bir tarafı merkûm Mehmed ve bir tarafı Abdüsselam Çavuş ve bir tarafı Hasan Mehmed ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb bakkâl dükkânını mezbûr Mehmed'e altmış esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ve semeni yedinden ahz u kabz dedüğü kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, el-Hâc Halil bin Hasan, Mehmed bin Musa, Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Cuma bin Suyabatmaz, Mehmed bin el-Hâc Muslu, el-Hâc Yusuf bin Mahcereci, el-Hâc Veli Beşe

Sayfa:180/Belge:1

Özet: İbn-i Şeker mahallesinden Mehmed bin Hanefi, halası Elif'in mülkünü el-Hâc Ahmed'e yüz yirmi beş kuruşa sattığına dair hüccet.

İbn-i Şeker mahallesinden Mehmed bin Hanefi nâm kimesne asâleten ve 'ammetesi Elif bint-i İsmail nâm hatun tarafından Ali Efendi bin Hasan ve el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Ali Çelebi şehâdetleriyle vekâleten meclis el-Hâc

Ahmed bin Cevdet mahzarında mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Ömer ve bir tarafı el-Hâc Abdülkadir ve bir tarafı el-Hâc Ahmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir (...) ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyu müstemil menzilin sülûsânı benim ve sülûsü mevekkilem mezbûre Elif'in mülkü olub cümlesini merkûm el-Hâc Ahmed yüz yirmi beş guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen eyledik dedüğü kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ahmed bin Hasan Çelebi, Debbâğ el-Hâc Mehmed, Debbâğ Osman bin Mehmed, Hamza bin Ali, el-Hâc Ömer bin Osman, el-Hâc Ahmed bir İbrahim, Eyyüb bin Bektaş, Osman bin Şa'bân, Ebubekir bin el-Hâc Osman, el-Hâc Hüseyin bin Cevdet

Sayfa:180/Belge:2

Özet: İbn-i Kör mahallesinde sakinlerinden Safiye'nin vefatından sonra mirasının varisleri arasında paylaşılmasına dair hüccet.

'Ayntâb mahallâtından İbn-i Kör mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan etmekçi Mehmed'in verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma bin İsa ile sulbî sağır oğulları Ebubekir ve Ömer ve Osman'a ve vâlidesi Emine nâm hatuna munhasıra olub bede müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in liebeveyn karındaşı el-Hâc Yusuf nâm kimesneler dahi fevt olub verâseti karındaşı oğulları sığâr-ı mezbûrûn ile vâlidesi mezbûre Emine ve dîger karındaşı oğulları Ali ve Mehmed nâm sağır ve Emine nâm sağîreye ve hemşîresi Dursun Kaya nâm hatuna munhasıra olduğu şer'an müte'ayyin ve zâhir oldukdan sonra mezbûre Fatıma kendisi tarafından asâleten ve oğulları mezbûrûn Ebubekir ve Ömer ve Osman nâm sağîrlerin kıbel-i şer'den mansûb vasîleri olmağal vesâyeten ve mezbûre Emine dahi kendi tarafından asâleten ve sığâr-ı mezbûrûn Ali ve Mehmed ve Emine'nin vasîleri olmağla vesâyeten ve mezbûre Dursun Kaya asâleten mahfil bâ'isü'l-kitâb Ali bin Hüseyin nâm mikdâr mahzarında her biri asâleten ve vesâyeten ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taar Abdullah Çelebi ve bir tarafı Abdi Bey ve bir tarafı el-Hâc Şa'bân nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı

tarîk-i âmm ile mahdûd üç beyt ve bir ayvan ve bir tabka (?) ve bir matbah ve bir mağazayı müştemil menzil mezbûrân Mehmed ve el-Hâc Yusuf'un ber-vech-i iştirâk mülkleri olub fevt olduklarından sonra mezbûrân Mehmed ve el-Hâc Yusuf'in el-Hâc Memioğlu Osman Beşe'ye otuz guruş ve Kassâb el-Hâc Mustafa'ya on buçuk guruş ve Behisnili el-Hâc Mustafa'ya dokuz guruş bir sülüs deyn-i müsbitleri zuhûr idüb menzil-i mezbûrdan gayrî mezbûrân Mehmed ve el-Hâc Yusuf'un bey' olunub deynleri îfâ olunacak nesnelere olmamağla cümlemizin ma'rifetiyle mahdûd-ı mezkûru dellâla virüb reğabât-ı nâs munkati'a olduktan sonra mersûm Ali'ye yüz on guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru her birimiz mezbûr Ali yedinden ahz u kabz idüb yetmiş beş guruşunu düyûn-ı mezkûra ve mezbûre Fatıma'nın zevci merkûm Mehmed zimmetlerinde mütekarrar olan yirmi beş guruş mehr-i müeccel-i müsbiti için virüb bâkî kalan otuz beş guruşunu dahi bi'l-farîzati's-şer'îyye beynimizde taksîm ve tevzî' ve her birimiz hisselerimizi ahz u kabz eyledik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mersûm Ali'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dediklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ahmed bin Bali, Mehmed Efendi Kamlıkzâde, es-Seyyid Ali Çelebi Totaklızâde, Molla Halil el-Îmâm, el-Hâc Ahmed el-Îmâm, Molla Ali Sarrâc, Üstâd Abdî Kuyumcu

Sayfa:180 /Belge:3

Özet: Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası Süleyman Ağa ile subaşı İbrahim Beşe arasındaki borç davasına dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb'da Şarkıyyan mahallesinde sâkin Süleyman Bey bin mahallesi mahfil bâ'isü'l-kitâb İbrahim Beşe bin Mehmed mahzarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ Yeniil ve Türkmen-i Haleb Voyvodası olan mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Süleyman Ağa ve Karamürsel Cemâ'atinin subaşılığını üç yüz guruşa der'uhde idüb meblağ-ı mezbûr üç yüz guruşun yüz elli guruşunu mûmâ

ileyh Süleyman Ağa'ya teslîm idüb yüz elli gurusunu dahi mersûm İbrahim Beşe'ye deyni olmağla merkum İbrahim Beşe üzerimize havâle eylemekle biz dahi kabûl ve meblağ-ı mezbûr elli gurusu dahi mezbûr İbrahim Beşe'ye edâ ve teslîm eylediğimizden sonra mûmâ ileyh Süleyman Ağa zikr olunan subaşılığı bizden akdem Kızık kethüdâsı Mehmed Kethüdâ'ya vermekle mukaddem târîhle hüccet ibraz idüb subaşılığı mezbûr Mehmed Kethüdâ zabt idüb bize zabtı müyesser olmamağın ben dahi merkûm İbrahim Beşe'ye teslîm eylediğim yüz elli gurusu taleb ve ahz eyledim ba'de'l-yevm mûmâ ileyh Süleyman Ağa'nın mersûm İbrahim Beşe havâle eylediği yüz elli guruşdan merkûm İbrahim Beşe zimmetinde bir akçe ve bir habbe alâka kalmadı dedikde gibbe't-tasdîk kayd-şod. evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir

Şuhûdü'l-hâl

Murâd Ağa birâder-i Boşnak Mehmed Ağa, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, Şahin Beşe bin Abdullah, Muslu Bey bin Abdî, Ahmed Çelebi bin Davud, Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed

Sayfa:180/Belge:4

Özet: Telbeşar nahiyesinde Kızılhisar karyesi sakinlerinden olan Osman ve Mehmed bin üç yüz teğek müşterek bağlarını yüz esedî guruşa el-Hâc İbrahim'e sattığına dair hüccet.

'Ayntâb kazâsına mülhak Telbeşar nâhiyeside Kızılhisar nâm karye ahâlisinden el-Hâc Osman bin Abdülkadir ve kanr el-Hâc Mehmed nâm kimesneler mahfil bâ'isü'l-kitâb el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Osman nâm kimesneler mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre kurbunda Seylan nâm karye türâbında vâki' bir tarafı Ali oğlu ve bir tarafı Konuroğlu ve bir tarafı Mustafa Bey mülkleri ve bir tarafı vâdî ile mahdûd bin üç yüz teğek mülk müşâ'-ı müşterek bağımızı mersûm el-Hâc İbrahim'e yüz esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan yüz esedî gurusu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezbûr el-Hâc İbrahim'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ

yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-
vaka'a kayd-şod. evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Molla Mehmed bin Abdurrahman, Ramazân bin Hüseyin,
el-Hâc Ali Attâr, es-Seyyid Ebülkasım Attâr, el-Hâc Hüseyin bin Hanefî,
Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi

Sayfa:181/Belge:1

Özet: Kızılca Mescid mahallesinde vefat eden Mustafa bin Mehmed Bey çocuklarına Fatıma'nın vasi tayin edilmesine dair.

Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken fevt olan Mustafa bin Mehmed Bey nâm müteveffânın sulbiye sağîre kızı Ümmühani'ye vâlidesi Fatıma bint-i Hüseyin vasî nasb olundu kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Halil Çelebi Çengel, Molla a'lâ bin el-Hâc İbrahim, Osman Çelebi bin Durmuş,
Osman bin Ebubekir

Sayfa:181/Belge:2

Özet: Kızılca Mescid mahallesinde sakini iken vefat eden Mehmed Bey bin el-Hâc Osman'ın, oğlu Mustafa ve kızı Safiye eşi Fatıma vb. isimleri zikredilen kişilerin Mehmed Bey bin el-Hâc Osman'ın kalan mirasın paylaşılması ve borcunun şahitler verilmesine dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed Bey bin el-Hâc Osman'ın verâseti sulbî kebîr oğlu Mustafa ve kebîre kızı Safiye'Ye munhasıra olub merkûm Mustafa dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma bint-i Hüseyin ve sağîre kızı Ümmühani ve hemşîresi mezbûre Safiye'ye munhasıra olduğu şer'an müte'ayyen olduktan sonra sağîre-i mezbûre Ümmühani'nin vâlidesi ve kibel-i şer'den mansûbe vasîsi olan mezbûre Fatıma tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olub el-Hâc Ebubekir Beşe bin el-Hâc Mehmed ve el-Hâc Abdülkadir bin Kalender nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Osman Efendi bin Abdurrahman ve mezbûre Safiye tarafından husûs-ı mezbûra vekîl olub şâhidân-ı mezbûrân

şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan mersûm Osman Efendi mahfil-i kazâda bâ'isü'l-kitâb Mehmed Bey bin Sadık mahzarında bi'l-vekâle ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Hoca Yusuf mülkü ve bir tarafı Şa'bân Çelebi mülkü ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd altı aded fevkânî ve tahtânî beyt ve ... müştemil menzil müteveffâ-yı merkûm Mehmed Bey'den oğlu mersûm Mustafa ile kızı mersûme Safiye'ye intikâl idüb merkûm Mustafa dahi fevt dahi fevt olub zarûret-i deyn-i müsbite için menzil-i mezbûrda olan hisse-i şâyı'ası bey' olunub deyn-i mezkûr îfâ olunmak lâzım gelmegin mahdûd-ı mezkûr mezbûretân Fatıma ve Safiye ma'rifetleriyle müzâyede olub reğabât-ı nâs munkati'a olduktan sonra safka-i vâhîde ile mersûm Mehmed Bey'e yüz seksen guruşa bey' ve teslîm ol dahi iştirâ va kabûl ve tesüllüm eyledikten sonra meblağ-ı mezbûr yüz seksen guruşdan yüz otuz guruşunu mezbûre Safiye hisse-i şer'iyyesi mukâbelesinde ahz u kabz idüb yirmi guruşunu dahi mezbûre Fatıma mehr-i müeccel-i müsbitesi için beş guruşunu dahi sümün hissesi için kabz idüb bâkî kalan yirmi beş guruş dahi mezbûr Mustafa'nın deyn-i müsbitine îfâ olunmuşdur ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mersûm Mehmed Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î kayd-şod. Fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ali bin el-Hâc İbrahim, Osman Çelebi bin Durmuş, Ali bin el-Hâc Ebubekir, el-Hâc Ebubekir Beşe bin el-Hâc Mehmed, Osman bin Ebubekir, İbrahim Çelebi bin İsmail, Ahi Evran bin Ramazân, Hoca Halil bin el-Hâc Hüseyin, el-Hâc Nasır bin Osman, Mustafa bin Ömer, Şa'bân bin Seydi, Mirza bin Abdullah, el-Hâc Hüseyin bin İbrahim

Sayfa:181/Belge:3

Özet: Katl edilen Kara Burcoğlu Ali keşfine Mevlânâ Ömer Çelebi tayin edilmesine dair hüccet.

Kazâ-i 'Ayntâb'a tâbi' tîmâr karyelerinden Kilid nâm karye subaşısı olan Receb Ağa mahfil-i takrîr-i kelâm idüb târîh-i kitâbdan iki ay mukaddem nahiyeli Türkmen tâifesinden birkaç nefer kimesne yörükleri derbend idüb kazâ-i

mezbûra tâbi' Uçuk ... mezra nâm mevzi'de katl ile maktûlleri mevzi'-i mezkûrdan kaldurub Kilid nâm karye kurbunda harâbe bostanı demekle ma'rûf bostanın kenârına defn ve def' idüb ba'de zamân maktûl olan kimesneler kabilelerinden Kara Burcoğlu Ali nâm kimesneler katillerden birini ele götürüb Mar'aş tarafından nâib ile gelüb maktulleri defn eylediği yerden ihrâc idüb ve keşf ve tahrîr etmekle kıbel-i şer'den dahi üzerine varulub keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde kıbel-i şer'den Mevlânâ Ömer Çelebi ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi ber-vech-i arpalık 'Ayntâb sancağına mutasarrıf olan emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm Asaf Paşa hazretleri tarafından kâtib Mustafa Çelebi ve zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile karye-i merkûmede zikr olunan maktûllerin üzerlerine varulub nazar olundukda birinin boğazında mu'âyene cerhi müşâhede olunub ve birinin dahi a'zâsı tefessüh olmağla eser-i cerâhatı ma'lûm olmamağla husûs-ı mezbûru Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'de gelüb meclis-i şer'de 'alâ-vukû'ihîihbâr ve takrîr eylemenin. Fî 12 Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Ahmed, İbrahim bin Mehmed Ali, Ebubekir bin Mahmud, Süleyman bin Musa, Süleyman bin İsmail, Ebubekir bin Süleyman

Sayfa:181/Belge:4

Özet: İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin Yusuf bin el-Hâc Mehmed evini karısı Zeyneb'e 60 guruşa satmıştır. Zeyneb kırk kuruşunu peşin verip kalan yirmi beş kuruşu da mehr-i muacceline takas ettiğine dair hüccet.

İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin Yusuf bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler mahfil zevcesi işbu bâ'isetül-kitâb Zeyneb nâm hatunun babası ve tarafından vekîl-i şer'îsi olan Mustafa nâm kimesne mahzarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc Mehmed ve bir tarafı el-Hâc Abdülaziz ve bir tarafı Mahmud Ağa mülkleri ve bir tarafı zımmî Karib mülkü ile mahdûd iki tahtânî beyt ve bir matbah ve havluyu müştemil menzilimi zevcem mezbûre Zeyneb'e altmış guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı

mazbur altmış beş guruşun kırk guruşunu yedinden ahz u kabz idüb bâkî yirmi beş guruşunu mezbûre Zeyneb'in zimmetinde olan yirmi beş guruşu mehr-i mu'aceline takâs idüb ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûre Zeyneb'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâ teşâ ve tehtâr mutasarrıfa olsun dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vaka'a kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Muslu Haffâf, el-Hâc Hüseyin Yazıcı, Mehmed bin Evcı, Mehmed bin Hüseyin, Derviş Ali Merkebcı, Birâderi Ebubekir, el-Hâc Hızır bin Yusuf, Molla Mehmed bin Arab, el-Hâc Hasan bin ed-Devrân

Sayfa:181/Belge:5

Özet: Şehreküstü mahallesinden Mustafa Çelebi b. İbrahim kendi hisse evini Halil'e otuz beş esedî guruşa sattığına dair hüccet.

Şehreküstü mahallesinden Mustafa Çelebi bin İbrahim meclis Halil bin Ramazân mahzarında mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Demirci Hüseyin ve bir tarafı Taşçı Ebubekir ve bir tarafı Halil Bey menzilleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin nısfı benim ve nısfı merkûmun mülkü olub hâlâ mülküm olan nısf hissemi dahi merkûm Halil'e otuz beş esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan otuz beş guruşu yedinden bi't-tamâm ahz eyledim

Şuhûdü'l-hâl

Halil Bey bin Mehmed, Kalender bin Ali, es-Seyyid Ramazân Efendi bin Osman, el-Hâc Mehmed bin Veli, el-Hâc Yusuf bin İbrahim, el-Hâc Mehmed Arpacı

Sayfa:182/Belge:1

Özet: Şehreküstü mahallesinde sakini iken vefat eden Mehmed Ağa bin Mustafa'nın, oğulları İsmail Bey, Mustafa ile Mehmed Ağa'nın kız kardeşleri Zemzem, Rabia ve İsmihan vb. defterde isimleri zikredilen diğer kişilerin Mehmed Ağa'nın kalan mirasın paylaşılmasına dair hüccet.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından Câbî mahallesinde sâkine Zemzem Hatun bint-i Mustafa ve hemşîresi Rabia Hatun taraflarından husûs-ı âtil-beyâna vekîl olub mezbûretânın zâtlarını ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifân olub Ali Bey bin Halil ve Ömer bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan Hüseyin Bey bin İsa nâm kimesne vekâleten ve mezbûretân Zemzem ve Rabia'nın diğer hemşireleri İsmihan nâm hatun tarafından husûs-ı mezbûra vekîl oluş şâhidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Ahmed Bey bin Ali Ağa vekâleten meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed Ağa bin Mustafa'nın sulbî kebîr oğulları İsmail Bey ve Mustafa Bey mahzarlarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb mezbûrân İsmail Bey ve Mustafa Bey'in babaları müteveffâ-yı merkûm Mehmed Ağa ile müvekkillerimiz mezbûretân Zemzem ve Rabia ve İsmihan liebeveyn karındaşlar olub babaları mersûm Mustafa Ağa fevt oldukda muhallefâtından eğer tecemmülât-ı hâne ve eğer sâir ‘akarâtını her ne ise cümleten mezbûr Mehmed Ağa zabt idüb müvekkilelerimize bihasebi'l-irs intikâl eden hisselerini vermeyüb hâlâ fevt olmağla suâl olunub alıverilmesini talep ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrân İsmail Bey ve Mustafa Bey cevâblarında fi'l-hakîka mezbûrât Zemzem ve Raiba ve İsmihan babamız müteveffâ-yı merkûm Mehmed Ağa karındaşlar olub babaları fevt oldukdan sonra târîh-i kitâbdan kırk üç sene mukaddem Baba Hutun...seferinden gelüb mezbûretânın babaları muhallefâtından kendülere ‘âid olan hisselerini her ne ise bi't-tamâm edâ ve teslîm idüb müslümânlar huzûrunda babamız zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtı‘u'n-nizâ‘ ile ibrâ ve ıskât eylemişlerdir dediklerinde mezbûrân Hasan Bey ve Ahmed beye münkir olıcak mezbûrân İsmail Bey ve Mustafa Bey takrîrlere muvâfık beyyine talep olundukda Şhreküstü mahallesinden Mustafa bin Piri ve Ömer bin Emir Ali nâm kimesneler liecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub isrü'l-istişhâd fi'l-vâki‘ mezbûr Mehmed Ağa târîh-i mezbûrda Hotun (?) seferinden geldikde hemşireleri mezbûrât Zemzem ve Rabia ve İsmihan bizim huzûrumuzda babamız muhallefâtından eğer menzil ve eğer oda ve sâir tecemmât hâne ve ‘akarâtından bize ‘âid olan hisselerimizi mersûm Hüseyin Ağa'dan bi't-tamâm ahz u kabz edüb zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtı‘u'n-

nizâ‘ ile ibrâ ve ıskât eyledik alâka ve medhalimiz kalmadı deyü ikrâr eylediler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın vekîlân-ı mezbûrân Hüseyin ve Ahmed Bey mu‘ârazadan men‘ olunub mâvaka‘a kayd-şod. evâhir-i Rebî‘ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Abdurrahman Efendi Gergerzâde, Mehdi Bey el-Cündî, Abdüsselam Efendi, Veli Beşe bin Cebeci, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, Ahmed Çelebi bin el-Hâc Muhsin, İsmail Bey Çavuş, Mezidzâde Mehmed Çelebi

Sayfa:182/Belge:2

Özet: 1070 senesi 13 Zilhicce günü Ayntâb Serdarlığı Haleb Muhafızı Haseki Mehmed Paşa tarafında atanmasına dair buyruldu.

Mahmiye-i ‘Ayntâb mahallâtından ‘Ammu mahallesinde sâkin Mehmed Beşe bin Ali nâm râcil mahfil-i kazâda Hızır Beşe bin Mustafa Beşe mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelim idüb bin yetmiş senesi Zilhiccesinin on üçüncü günü târîhiyle muvarrak ağa mektûbu ile ‘Ayntâb Serdârlığı bana tevcih ve sipâriş olunmuşken mezbûr Hızır Beşe ‘amel etmeyüb Haleb Muhafızı Haseki Mehmed Paşa tarafından buyuruldu ile fuzûlen sekiz ay serdarlığı zabt etmişdir suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hızır Beşe cevâbında fi'l-vâki‘ târîhi mezbûrda serdârlık üzerimde olmağla Paşa-yı müşârün ileyh üzerine buyuruldu çeküb ana binâen zabt eyledim dedikde mezbûrân Mehmed Beşe ve Hızır Beşe'nin Ağa mektûbları tatbik olunub fi'l-hakîka müdde‘î-i Mehmed Beşe'nin mektûbu mersûm Hızır Beşe mektûbundan muahhar bulunmağın merkûm Hızır Beşe'nin zabt eylediği eyyâmı beynlerinde vâki‘ örf-i kadîmleri üzere zâbitleri ve ihtiyârları ma‘rifetiyle görülmek üzere mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâhir-i-i Rebî‘ü'l-âhir. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bektaş Çavuş Serdâr, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Muhsun, Mehmed Çelebi Mezidzâde, Osman bin el-Hâc Memi, el-Hâc Hüseyn bin Mercan, Mehmed Beşe er-Râcil

Sayfa:182/Belge:3

Özet: Ayntâb zimmileri olan kethüdaları Hadar, Manke, Serkiz, Garase ve Agob Mustafa Ağadan Meryem kilisesi tamiri için istediği iznin verilmesine dair berat.

Husûs-ı âtil-beyânın mahallinde tafahhusu için bu fakîre hitâben bi'l-fi'il medîne-i Mar'aş Muhâfızı olan Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Mehmed Paşa hazretleri taraf-ı bâhirü's-şerefleriinden Mustafa Ağa yediyle buyuruldu-yı şerîfleri vârid olub mazmûn-ı münîfnde nefsi şehirde vâki' keferetâifesinin kadîmü'l-eyyâmndan kiliseleri olmayub sonradan bilâ-emri şerîf kilise ihdâs ve peydâ etmeleriyle tefîş ve tafahhus olunmak bâbında buyuruldu tahrîr ve ağalarımızdan Mustafa Ağa mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur deyü buyurulmağın mübâşir-i merkûm talebiyle 'Ayntâb keferesinden kethüdâları Hadar nâm zimmî ve Manke ve Serkiz ve Garase ve Agob nâm zimmîler ve sâirleri meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr olunub buyuruldu-yı şerîf bi'l-müvâcehe kırâat olundukda cevâblarında kilise-yi Meryem demekle ma'rûf bir kilisemiz olub feth-i hâkânîden mukaddem binâ olunmağla ba'zı mevâzi'i ta'mîre muhtâc oldukda ta'mîri için yedimizde emri şerîf-i cihânmutâ' olub bin altmış dokuz senesinde kilisenin bir dîvârı tarîk-i âmm üzerine yıkılıub memerr-i nâs olmağın müslümânlar usret çekmekte [iken] târîh-i mezbûrda mahmiye-i 'Ayntâb Efendisi olan Mevlânâ Nimetullah Efendi yedimizde olan emri şerîf mücebince mürâsele virib ol yıkılan mevzi'-i aslı üzere ta'mîr eyledik deyü yedlerinde olan emri şerîfi ibrâz idüb feth ve kırâat olundukda fi'l-hakîka zikr olunan kilise feth-i hânîden mukaddem binâ olunmuş kilise olub müsta'mel ise şer'-i şerîf tecvîz etdüğü üzere vaz'-ı aslîsi üzere meremmet itdürüb şer'-i şerîfe muhâlif iş etdirmeyesin buyurulub ve mûmâ ileyh Efendi dahi târîh-i mezbûrda vaz'-ı aslîsi üzere meremmete izin verdiği mukayyed olmağın ber-mûceb-i fermân-ı âlî keferetâifesinin merkûmün üzerlerine bir nesne teveccüh etmegin mâ-vaka'a kayd-şod.

Fî evâhir-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, fahru'l-cuyûş Bektaş Çavuş Serdâr, el-Hâc Bayram Ağa Serdâr-ı sâbık, Ahmed Ağa Cizyedâr, Ahmed Çelebi bin Davud, Ömer Çelebi bin el-Hâc Ahmed

Sayfa: 183/Belge:1

Özet: Dimos emini Asaf Ağa 1073 senesinde Şaban Çelebi sekiz yüz elli riyâl kuruşa bağını kiraya verdiğiine dair temessük.

Havâss-ı humâyûn karyelerinden Mahmiye-i 'Ayntâb kazâsına tâbi' Evrul nâm karye ahâlîsinden el-Hâc Durali bin Mahmud ve Mehmed bin el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Bali bin Abbas ve İsa bin el-Hâc Satılmış ve Osman bin Ömer nâ-ma'lûm olan kimesneler kendi taraflarından asâleten ve karye-i mezbûreden sâir ahâlî-i ma'lûmu'l-esâmî olan kimesneler taraflarından vekâleten mahfil-i kazâda râfî'ü'l-kitâb Şa'bân Çelebi bin Osman Çelebi mahzarında her biri ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb karye-i merkûme mahmiye-i mezbûre Dimosu Mukâta'ası aklâmından olub işbu bin yetmiş üç senesinde üzerimizi edâsı lâzım gelen mâl-i maktû'umuzu mukâta'a-i merkûme emîni olan Asaf Ağa bizlerden taleb etmekle cümlemizin ittifâk ve rızâsıyla sene-i mezbûre Muharremü'l-harâmı gurrelerinden bir sene tamâmına değin vâki' olan zimmetlerimizi ta'sîr ve sâir rûsûmât ve diğerk bâğâtımızı cem' ve tahsîl etmek üzere karye-i merkûmeyi sekiz yüz elli riyâlî guraşa mersûm Şa'bân Çelebi'ye virüb meblağ-ı mezbûr sekiz yüz elli riyâlî guraşa mersûm Şa'bân Çelebi yedinden ahz u kabz idüb karyemizin mâl-ı maktû'u için mûmâ ileyh Asaf Ağa'ya teslim eyledik dediklerinde ahâlî-i merkûmenin vech-i muharrer üzere cârî olan kelimâtları mersûm Şa'bân Çelebi vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik edecek mâ-vaka'a kayd-şod. Fî 24 Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Bayram Ağa, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, Mustafa Bey Kethüdâ Yeri sâbık, Halil Bey Hacerîzâde, Mehmed Bey el-Cündî, İsmail Çavuş, Ali Bey Ferahzâde, Abdüsselam Efendi en-Nâib, Şahin bin Abdullah, İbrahim bin Veli

Sayfa:183/Belge: 2

Özet: 1072 Rebî'ü'l-evveli tarihinde Sunullah Ağa, Asaf Ağa'ya Evrul ve Köçge köylerin iltizamın mukataa dair berât.

Bi'l-fi'il mahrûse-i İstanbul'da sipâhîler ağası olan iftihârul-emâcid ve'l-ekârim Sunullah Ağa zîde mecdühû tarafından meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımu't-tevkîrde bin yetmiş üç senesinde 'Ayntâb Dûmûsu ihtisâbı mukâta'ası mültezimi olan Asaf Ağa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mûmâ ileyh Sunullah Ağa sene-i mezbûrede mukâta'a-i merkûme karyelerinden Evrul ve Köçge nâm karyeleri berât-ı âlîşân ile der'uhde ve sûret-i defter-i hâkânîde mestûr ve mukayyed olan mâl-ı maktû'larını mersûm Asaf Ağa'ya teslim idüb defterden ziyâde talebiyle rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîf-i cihân-mutâ' ihrâc etdirmekle ben dahi mürettebât-ı mezbûrâtın mâl-ı maktû'larını mersûm Asaf Ağa'ya teslim murâd eylediğimde ta'allül eder suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Asaf Ağa cevâbında mukâta'a-i merkûme tevâbi'i ve levâhıkı ile cümle bir kalem olub dokuz yük doksan dokuz bin yüz altmış akçeye der'uhde ve iltizâm olduğundan mâ'adâ ba'zı kimesneler vech-i muharrer üzere mukâta'a-i merkûmeden ba'zı şîre ve abâdân olan karyeleri der'uhde ve berât itdürüb nice kurâ ve mezârî'in dahi re'âyâsı pârekinde ve perîşân olmağla bî-hâsıl olub mâl-ı maktû'u ...bir akçe tahsîl olmayub mâl-i mîrîye kesr ve noksân terettüb etmek keyfiyet-i hâl-i der-i devlet-medâra i'lâm eyledüğümde ol makûle der'uhde ve berât edenler müdâhale etmeyüb mâl-ı maktû'ları re'âyâ yedlerinden alınmak üzere muahhar târîhle yedime emr-i şerîf-i cihân-mutâ' verilüb tekrâr üzerime iblâ olunmuşdur deyü bin yetmiş iki Cemâziyelâhiri târîhiyle muvarrah birkaç kıt'a emir ve berât ibrâz idüb feth ve kırâat olundukda fi'l-hakîka mukâta'a-i mezbûreye tâbi' ba'zı kurâ ve mezârî'i ba'zı kimesneler der'uhde eyleyüb ve ba'zı karyeleri dahi girihte olmağla mâl-i mîrîye küllî noksân terettüb eyleyüb mezbûrlar müdâhale eyleyüb mâl-ı maktû'ları re'âyâ yedinden alınmak

fermânım olmuşdur hükmi-i şerîfim vardıkda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb mezbûr Asaf’ın yedinde olan berâtı mücebince zabt ve tasarruf ve mahsûlât ve rûsûmâtın mîrî için ahz u kabz idüb mâl-ı mîrîye kesr ve noksân getürmeden ihtirâz eyleyesiz deyü buyurulub merkûm Asaf Ağa’nın yedinde olan emri-i şerîfin târîhi mûmâ ileyh Sunullah Ağa’nın berâtından bir ay muahhar olub mûmâ ileyh Sunullah Ağa’nın berâtı bin yetmiş iki Rebî‘ül-evveli târîhiyle muvarrak olub mezbûr Asaf Ağa’nın emir ve berâtı bin yetmiş iki Cemâziyelâhiri târîhiyle muvarrah olmağın müceb-i ferman-ı âlî hâkim-i mersûm Ağa yedinden olmağla mâ-hüve'l-vâki‘ kayd-şod. evâhir-i Rebî‘ül-âhir. Sene 73

Şuhûdü’l-hâl

Bektaş Çavuş Serdâr, Hüseyin Ağa Kethüdâ Yeri, el-Hâc Bayram Ağa serdâr-ı sâbık, Mehmed Ağa bin el-Hâc Muhsin, Mehmed Çelebi Mezidzâde

Sayfa:183/Belge: 3

Özet: Bostancı Mahallesi sakini İbrahim avarız vergisi talep etmesine karşılık otuz kırk senedir babam Ebubekir hâne-i avarızda yaşadığını babasının avarız ve nüzul ve tekâlifi ahali-i verdiğini ve elinde olan fetvaya göre avarıza tabi olmadığını İbrahim’in men edilmesine dair ilam.

Kazâ-i ‘Ayntâb’a tâbi‘ Simav nâm karye ahâlîsinden Mehmed bin Tanrıverdi ve Mehmed bin Doğmuş ve mahallesi bir Selim ve mahallesi bin Hanefî ve Ebubekir bin el-Hâc Ahmed nâm kimesneler ve sâirleri mahfil-i kazâda bâ‘isül-kitâb Bostancı mahallesi sükkânından İbrahim bin Ebubekir nâm kimesneler mahzarında her biri üzerine da‘va ve takrîr-i kelam idüb mezbûr İbrahim karye-i merkûmenin bağılu ra‘iyeti oğlu ra‘iyeti olub üzerine lâzım gelen resm-i ra‘iyetine ta‘allül eder suâl olunsun dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında otuz kırk seneden mütecâvizdir ki mahalle-i mezbûrede babam mezbûr Ebubekir hâne-i avâızda sâkin olub sene be-sene vâki‘ olan avâız ve nüzul ve sâir tekâlifi ahâlî-i mahalle ile ma‘an edâ ve teslîm idüb karye-i merkûmenin re‘âyâsından olmaduğundan mâ‘adâ mezbûrlar mukaddemâ birkaç def‘a vech-i muharrer üzere da‘vâ ve mu‘âraza idüb karye-i merkûmenin bağılu ra‘iyyetinden olduğuma sûret-i defter taleb olundukda sûret-i defter isyânından

âciz ve kâsır olmağla mersûm ra'iyet talebine kâdir olmadıklarına fetvâ-yı şerîfe ve mücebince emr-i şerîf ibraz idüb nazar olundukda fî'l-vâki' mezbûr İbrahim'in kelâmı fetvâ-yı şerîf ve emr-i humâyûna mutâbık bulunub tekrar mezbûr İbrahim karye-i merkûmenin bağılu ra'iyyeti oğlu ra'iyyetinden olduğı ma'lûmu olmaduğuna yemîn teklîf olunub ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegın ahâlî-i merkûmûn mu'ârazadan men' olunub mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi bin Hatîb, Ahmed Ağa et-Tacir, Mustafa Çelebi bin Yunus, Hızır Beşe bin Himmet

Belge No: 184-1

Özet: Çukur mahallesinde vefat eden el-Hâc Hasan bin Hüseyin Süleyman'ın karısı Hadice kızı Fatıma ve oğlu Dursun Kaya için günde yedi akçe verilmesine dair hüccet

Çukur mahallesinde fevt olan el-Hâc Hasan bin Hüseyin nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Hadice bin Muslu nâm hatun mahfil takrîr-i kelâm idüb taht-ı hidânemde olan müteveffâ-yı merkun sulbiye kızları Fatıma ve Dursun Kaya nâm sağırlere nafaka ve kisve talebi ile yevmî yedi akçe farz ve takdîr istidâneye izin verilmegin kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Durmuş bin İbrahim, Molla Mehmed bin Ebubekir, el-Hâc Hasan bin, Ahmed Çelebi bin Davud,

Sayfa: 184/Belge: 2

Özet: Yahni 'de vefat eden Halil b. Bali oğlu Mehmed ve kızı Safiye'ye kardeşleri Ali'nin vasi tayinine dair hüccet.

Yahni'de fevt olan Halil bin Bali anm müteveffânın sağır oğlu Mehmed ve kızı Safiye'ye kebîr karındaşları Ali nâm kimesneler vasî nasb olunduğı kayd-şod.

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Çelebi bin el-Hâc Mehmed, Muhzırbaşı Yusuf, Mustafa Çelebi bin Yunus,
Hızır bin Himmet

Sayfa:184/Belge: 3

Özet: Çukur mahallede sâkin Hadice attar dükkânı kendi hissesini doksan kuruşu el-Hâc Kaya'ya sattığına dair hüccet

Çukur mahallede sâkin Hadice bint-i Muslu nâm hatun mahfil bâ'is el-Hâc Kaya bin Hasan mahzarında ıkrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûrede Arsa Önü'nde vâki' bir tarafı Mustafa Çelebi ve bir tarafı el-Hâc Durmuş ve bir tarafı Hızır Çelebi mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb attâr dükkânının nısfı benim mülküm ve nısf-ı âharı bundan akdem fevt olan zencim el-Hâc Hasan nâm müteveffânın vâlidesi Dursun Kaya bint-i İbrahim nâm hatunun mülkü olub hâlâ zikr olunan müşâ'-ı müşterek nısf mülk hisseyi mezbûr el-Hâc Kaya'ya doksan esedî guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' ve teslîm idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan guruşu yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledim ba'de'l-yevm merkûm el-Hâc Kaya'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gibbe't-tasdîki's-ser'î mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâhir-i-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Receb Efendi el-Kādî, Ali Efendi el-Kādî, el-Hâc Durmuş bin İbrahim, Ahmed Çelebi bin Davud, İsmail Efendi bin Üveys, Molla Mehmed bin Ebubekir, Bostancı Ömer, Mustafa Çelebi (...)

Sayfa:184/Belge:4

Özet: İbn-i Kör Mahallesinde vefat eden es-Seyyid Mustafa, el-Hâc Ahmed bin Karaca'ya vefat etmeden önce iki yüz altmışaltı riyal guruş para almıştır. Elli beş riyal kuruşu hayatta iken ödediğini geri kalan miktarın terekesinden ödendiğine dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinde sâkin el-Hâc Ahmed bin Karaca nâm kimesne mahfil İbn-i Kör mahallesinde sâkin iken

bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa'nın zevcesi ve eytâm-ı sağirenin vasîleri olan Â'îşe bint-i el-Hâc Osman'ın tarafından vekîl olup el-Hâc Kasım bin Ali ve Abdülcelil bin el-Hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan mezbûr el-Hâc Osman ve diğer zevcesi Huri bint-i Ahmed Bey nâm hatun tarafından vekîl olup şahidân-ı mezbûrân şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Bey bin Ahmed Bekir nâm kimesneler mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelam idüb müteveffâ-yı merkûm es-Seyyid Mustafa'dan çivid... bahâsından iki yüz altmış altı riyâlî gurusu hem alub elli beş riyâlî gurusunu hayâtında yedinden ahz u kabz idüb iki yüz on bir riyâlî gurusunu dahi kable îfâ fevt olmağın hâlâ muhallefâtından taleb ederim dedikde gibbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Boyacı Üstâd Mehmed bin Ahmed ve Ali bin Mustafa nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûr el-Hâc Ahmed'in müteveffâ-yı merkûm zimmetinde çivid bahâsından iki yüz altmış altı riyâlî gurusu hakkı olup elli beş riyâlî gurusunu hayâtında merkûm el-Hâc Ahmed'e teslîm idüb iki yüz on bir riyal gurusu zimmetindedir bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mebnî-i mezbûrda küllen ve ba'zen ahz u kabz istîfâ veyâhûd şer'iyeden bir vecihle mersûm es-Seyyid Mustafa'nın zimmetini ibrâ etmedüğüne mezbûr el-Hâc Ahmed'e yemîn teklîf olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegin meblağ-ı mezbûru tereke-i müteveffadan edaya vekîlân-ı mezbûrân el-Hâc Osman ve Mehmed Bey'e tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb kayd-şod.

Fî evâhir-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ahmed bin el-Hâc Muhsin, Mehmed Bey bin Abdüsselam Çavuş,
Ebubekir Bey Mirzazâde, Mustafa Bey bin Muhsin Bey,

Sayfa: 184/Belge:5

Özet: el-Hâc Ali, el-Hâc Ahmed ve el-Hâc Veli'den elli kuruş para almak için kardeşi Hadice Hatun'u kefil etmesine dair hüccet.

Mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Cevizlice mahallesinde sâkin Hadice nâm hatun tarafından husûs-ı âtil-beyâna vekîl olub bimâ-hüve nehcü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan sadrî oğlu İsa nâm kimesne mahfil-i kazâda el-Hâc Ahmed bin Kara Bozca nâm kimesneler mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelim idüb müvekkilem mezbûre Hadice'nin karındaşı el-Hâc Ali nâm kimesnenin mezbûr el-Hâc Ahmed ve el-Hâc Veli nâm kimesneler zimmetlerinde birbiri kefâletiyle esbâb bahâsından elli guruş hakkı olub meblağ-ı mezbûru mersûm el-Hâc Ali kable'l-ahz fevt olub irsen valideme intikâl etmegın taleb ederim suâl olunsun dikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâc Ahmed cevâbında mebnî mezbûr oğlum merkûm Veli zimmetindedir bu kefâleti münkir olıcak mezbûr İsa'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub Tarlayı Cedîd mahallesinde sâkin Ebubekir bin el-Hâc Halil ve Kürtenciyan mahallesi sükkânından Halil bin İbrahim nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzıran olub isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Ali'nin mezbûrân el-Hâc Ahmed ve oğlu Veli zimmetinde esbâb bahâsından elli guruş hakkı obub birbirlerine bizim huzûrumuzda kefil-i bi'l-mâl oldular bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra meblağ-ı mezbûrdan müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Ali hayâtında ba'zen ve küllen ahz u istîfâ veyâhûd şer'îden bir vecihle mezbûrân el-Hâc Ali bin Ahmed ve Veli'nin zimmetlerini berî eylediğine ilmi hâsıl olmaduğuna müvekkile-i merkûme Hadice'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi 'alâ-vefki'l-mes'ûl halefe billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ etmegın meblağ-ı mezbûr elli guruşun edâsına merkûm el-Hâc Ahmed ilzâm olunub mâ-vaka'a kayd-şod. Fî evâhir-i Rebî'ü'l-âhir. Sene 73

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi el-Hatîb, Mustafa Çelebi bin Yunus, Hızır bin Himmet, Ömer Beşe Çerez...

Belge No: 185-1

Özet: Ayntâb kadı vekili nahiyeler bağlı yerlerin tahririne dair mektup.

Fahru'l-kuzât Gazâkîzâde Mustafa Efendi el-mufahham

Ba'de't-tahiyye ve's-selâm bi'l-izzi ve'l-ikrâm münhâ-yı muhlis budur ki işbu bin yetmiş üç Cemâziyelevvelîsi guresinden 'Ayntâb Niyâbeti nevâhî ve mülhakâtı ile tarafımızdan size sipâriş olunub mürâsele tahrîr olunmuşdur gerekdir ki tarafımızdan nâ-ma'lûm olub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye eyleyesiz vesselâm. Hurrîre fi't-târîhi'l-mezbûr

El-muhlis el-hakîr

Balizâde

Sayfa: 186/Belge:1

Özet: Receb Ağa'nın şehir subaşı olduğuna dair buyuruldu.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim ağalarımızdan Receb Ağa

Mâh-ı Cemâziyelûlânun ibtidâsından âhirini değin nefsi- şehir subaşılığı olıgeldiği minvâl üzere zabtı için buyuruldu tahrîr olundu gerekdir ki âhardan kimesne mâni' ve dâfi' olmaya deyü buyuruldu

Fî. Sene 1073

Sayfa: 186/Belge:2

Özet: Oğlum Musul ve Rakka... taifesinden olup Halep'e yakın olan Kilis nahiyesinde Seyyid Halil ve Seyyid Receb ve Seyyid Mahmud vb. defterde isimleri geçen kişilere ruhsat için müracaat ettiklerini fakat yardım etmediklerine dair.

Fazîletlü merhametlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine güldeste-i bâğ ... münhâ-yı muhlisî budur ki evvelâ mizâc-i şerîf-i sıhhat-ımtizâcları suâl olunur dîmâ mesned-nişîn-i selâmet olasız gıbb-zâ benim efendim oğlum Musul ve Rakka ... tâifesinden olub Halebü's-Şehbâ kurbunda Kilis nâhiyesinde Seyyid Halil ve Seyyid Receb ve Seyyid Mahmud 'Ayntâbî ve Seyyid İlyas oğlu Seyyid Yakub ve Seyyid Ma'mûr oğlu Seyyid Mehmed ve Seyyid Hasan ve Seyyid Arslan ve Seyyid Ali ve mezbûr Seyyid Halil oğlu Seyyid Murâd ve tâife-i

hasaniyyûn nâm kimesnelerin ol tarafda düşen umûr-ı şer'iyyelerine ve mürâca'ât eyledikleri hususlarına mu'âvenet ve muzâharet idüb lâkin bunların mâ-beynlerine ecânib idhâl etmege da'vâya ruhsat vermeyüb ancak bunların vâki' olan de'âvâ-yı şer'iyyelerine müşâhede buyurub her vecihle sıyânet ve ri'âyet ve himâyetlerine takayyüd buyurular memnûn oluruz baik hemîşe izz ü fazîlet dâim-bâd

El-Fakîr Şeyh Mehmed el-Hüseynî

eş-şehîr bi-...zâde en-Nakîb

Sayfa: 186/Belge: 3

Özet: Şehreküstü mahallesinde olan Şeyh Fethullah Sıddık Câmide imam olan İsa Pir-i vefat etmesinden dolayı yerine Mevlânâ Mehmed'in geçmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân hükmü oldur ki 'Ayntâb mahallâtından Şehreküstü mahallesinde vâki' Şeyh Fethullah es-Sıddikî Câmi'-i şerîfinde imâm olan İsa pîr-i fânî olmağala yerine işbu dârende-i fermân-ı humâyûn Mevlânâ Mehmed her vecihle lâyıq ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı humâyûn verilmek bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Receb 'arz eylemegin ferâğı hüsn-i rızâsıyla mukarrer ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr Mevlânâ Mehmed imâm olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

tahrîren fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-âhir. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 5 Cemâziyelevvel. Sene 73

Sayfa:187/Belge:1

Özet: Maraş Haymâne Adana kuyumcuyan kazalarından olan Haymâne perakendesi 100 riyal guruş kuyumcuyan kırk riyal kuruş on kuruş zam yapılp toplam yüz elli riyal kuruş 1073 senesinde Hasan Bey'e iltizam verildiğine dair ferman

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ el-hâkimü'l-adl Ömer Beşe... Mar'aş dâmet fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mevlânâ Adana Kadısı zîde fazlühû tezkere-i dîvân vusûl bulcâk mamul ola ki cizye ... aklâmından olub kazâ-i Mar'aş ...olan haymâne... perâkendesî iltizâmı senede yüz elli riyâlî gurus olmak üzere kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zîde kadrühû tâlib olduğundan hazînedede mahfûz olan defterlere mürâca'ât olundukda kazâ-i mezbûrenin haymâne perâkendesî yüz riyâlî gurusu ve kuyumcuyân tâifesi kırk riyâlî gurus mukayyed olub on gurus ziyâdesi zam olunub bin yetmiş üç senesi yüz elli riyâlî gurus olmak üzere mûmâ ileyhînh uhdesine kayd olunub cem' ve tahsîl için tezkere tahrîr ve irsâl olundu vardukda gerekdir ki maran ve Adana kazâlarında olan haymâne perakendesîyle ve kuyumcuyan cemâ'atlarının yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere lâzım gelen rusûm-i ra'iyetleri mâ-kademden olıgeldüğü üzere şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîf muktezasınca cem' ve tahsîl ve ahz u kabz itdürüb ammâ-ba'd âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz.

Tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebî'ü'l-âhir min şuhûr. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Sayfa: 187/Belge:2

Özet: Sunullah Ağa, iltizamında olan Dimos kuralarından Urul ve Göçke köylerin mâl-ı Dimoslarının elinde bulunan beratın geçersiz olduğuna dair.

Şerî'at-şî'âr Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû inhâ olunur ki

Hâliyâ asitâne-i devlet sipâhiyân ağası olan kîdvetü'l-emâcid Sunullah Ağa zîde mecdühûnun iltizâmında olan Dimos kurâlarından Urul(?) ve Göçke(?) nâm karyelerin mâl-ı Dimosları maktû'larından ziyâde alınmayub ellerinde olan berât-ı humâyûn mücebince alına ve muhâlefet üzere olub hilâf-ı şer'-i şerîf ve emr-i defter alınan girüye redd etdirilmek bâbında müstakillen emr-i şerîf-i âlişân vârid olmağla mücebince 'amel olunmak bâbında buyuruldu verilmişken hâliyâ 'Ayntâb Dûmûs alurum deyü muhâlefet eyledüğü 'arz ve i'lâm olunmağla muhâlefet etdirilmeyüb berât-ı humâyûn mücebince emir virilüb halâf-ı emir ve

defter ziyâde talebiyle kurâ-i mezbûreyn re'âyâları rencîde olunmamak bâbında buyuruldu tahrîr olunub kıdvetü'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadrühü gönderilmişdir vusûlünde gekerdir ki elinde olan berât-ı humâyûn mücebince ahâlîden ziyâde talebiyle min-ba'd rencîde etdirmeyesiz ta'allül ederse mübâşir-i merkûm (...) dîvân-ı Haleb'e ihzâr etdüresin ki husûs-ı mezbûr bu cânibde görölüb berât-ı humâyûn ve emr-i şerîfin mazmûn-ı şerîfleri icrâ olunan bu bâbda bir vecihle ta'allül ve inâd etdirmeyüb mücebiyle âmil olasin deyü.

Bi-hatem-i hazret-i Yusuf Paşa

Muhâfiz-ı Haleb

Fî 13 Rebî'ü'l-evvel. Sene 1073

Sayfa:187/Belge:3

Özet: Ayntâb kaymakamı olan Tokatlıoğlu Seyyid Ali Çelebi görevinden azledildiğine dair berât.

Umdetü's-sâdâti'l-kirâm selîlü'l-evliyâi'l-izâm es-Seyyid eş-Şeyh Mahallesi Ağa dâme mükrimen

De'avât-ı miskiyetü'l-hitâm ve teslimât-ı sadâkat-encâm takdimiyle muhlisâne ve sâfiyâne inhâ olunur ki taraf-ı Âsitâne-i Aliyye'den bu muhibbiniz sa'âdetli veliyyü'n-ni'am efendimiz hazretleri Mar'aş ve 'Ayntâb ve Eyâlet-i Mar'aş kâim-makâmlıkları ihsân ve irsâl eylenüb ba'de bu muhlisiniz 'Ayntâb Kâim-makâmlığını Tokatlıoğlu Seyyid Ali Çelebi'ye sipâriş eylemişdik lâkin mezbûrun her vecihle nâ-müstahak olduğu ma'lûmumuz olub ve cânibiniz hizmet-i merkûme uhdesine kâdir ve her vecihle isti'dâd ve istihkakınız zâhir olmağla mezbûr Seyyid ... azl olunub ve size sipâriş ve tevcîh olunmuşdur me'mûldur ki nefis-i Mar'aş ve 'Ayntâb ve eyâlet-i Mar'aş kazâlarında vâki' olan sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerine kâim-makâm olub sa'âdetli nakîb efendimiz hazretlerinin mektûb-ı şerîfleri mazmûn-ı münîfine 'amel olunub diyânet ve istikâmet üzere tekayyüd edesiz vesselâm. Hurrîre fî evâsıt-ı Rebî'ü's-sânî. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

El-muhlis (...)

Sayfa:187/Belge:4

Özet: Kefere taifesinin kiliseleri olmamasından dolayı kilise yapılmasına dair buyuruldu.

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în 'Ayntâb Nâibi zîde ilmühû inhâ olunur ki

Hâliyâ nefsi-i şehirde vâki' kefere tâifesinin kadîmü'l-eyyâmdan kiliseleri olmayub sonradan bilâ-emr-i şerîf kilise ihdâd ve peydâ etmeleriyle teftîş ve tafahhus olunmak bâbında buyuruldu tahrîr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ... zîde kadrühû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur gerekdir ki bu makûle bilâ-izn-i sultânî kilise peydâ ve ihdâs eden kefere tâifesi mübâşir-i merkûm zîde kadrühû marifetiyle yoklanub bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn lâzım geleni icrâ eyleyüb nev'-i âhardan hazer eylesesiz düyü buyuruldu

Fî 22 Rebî'ü'l-âhir. Sene 1073

Bi-hatem-i hâzır Mehmed Paşa

Muhâfız-ı Mar'aş

Sayfa:187/Belge:5

Özet: Ayntâb Bezzâzistân Kethüdâlığı Hacı Muharrem tayin edilmesine dair berât.

Nişân-ı şerîf-i âlişân ve tuğrâ-yı garrâ-yı vâcibi'l-iz'ân bi'l- 'avni'l-meliki'l-müste'ân ilâ yevmi'l-haşri ve'l-mîzân hükmü oldur ki

İşbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hacı Muharrem südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb'da vaki Bezzâzistân Kethüdâlığı sene selâse ve seb'în ve elf Saferinin on üçüncü gününde sûret-i ruûs ile kendüye tevcîh olunub üzerinde olmağla (...) berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin tevcîh idüb berât-ı meserret-makrûnu verdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zikr olunan bezzâzistanda kethüdâ olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer'î ve

müeddî kıldıkdan sonra ol bâbda hiç ahad mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşere şehr-i Saferü'l-hayr. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kethüdâlık-ı Bezzâzistân-ı ‘Ayntâb

Zikr olunan kethüdâğı Hacı Muharrem kendüye verilmek recâ etmegin müstahakk-ı inâyet olmağın mücebince verilmek buyuruldu

Sayfa: 188/Belge: 1

Özet: Maraş Beylerbeyi Burc nâhiyesi hububatlarına dair.

Defter oldur ki Mar‘aş Beylerbeyisi geldikde Burc nâhiyesinden mevcûd bulunub zahîrecisine zahîre ve zahîre-bahâ veren karyelerdir ki zikr olunur

Karye-i Akpınar Hâne 1	Karye-i Zevker Hâne 0.5	Karye-i Luhan Hâne 1	Karye-i Ağca Kend Hâne 1	Karye-i Kızılca Kend Hâne 1
Karye-i Kefer Cebel Hâne 1	Karye-i Ceded Hâne 1.5	Karye-i Arablar Hâne 1	Karye-i Cartel Hâne 1	Karye-i Karabük Hâne 1
Karye-i Güllü Hâne 3	Karye-i Göğencik (?) Hâne 1	Karye-i Şuhma Hâne 1	Karye-i Cekle Hâne 0.5	Karye-i Cube Hâne 1
Karye-i İncesu Hâne 0.5	Karye-i Semaven Hâne 2	Karye-i Esbatrun (?) Hâne 6	Karye-i Mezra‘a Dülük Hâne 1	Karye-i Erel Hâne 7

Karye-i Subgaz Hâne 3	Karye-i Dülük Hâne 2	Hâne Battal Bük Hâne 2	Karye-i Göçge Hâne 4	Karye-i Bedir Kendi Hâne 1.5
Karye-i Hıyam Hâne 30	Karye-i Kürd Hâne 22	Karye-i Beylerbeyi Hâne 2	Karye-i Rum Evlegi Hâne 1	Karye-i Çağırğan Hâne 1
Karye-i Ata Bey Hâne 1	Karye-i Merdmenge Hâne 1	Karye-i Görenez Hâne 2	Karye-i Cubker Hâne 1	Karye-i Todtemür Hâne 0.5
karye-i Şah Melik Hâne 0.5	Karye-i Gerciğın Hâne 2	Karye-i Boyalıca Hâne 0.5	Karye-i Fenk Hâne 1	Karye-i Künkerli Hâne 1
Karye-i Mezra‘a Çavlı Hâne 1.5	Karye-i Güllüce Hâne 2.5	Karye-i Arabcık Hâne 0.5	Harâbe Karye-i Talem Yüğü Hâne 0.5	Harâbe karye-i Kantar Hâne 0.5
Nâ-mevcûd Karye-i Heyücek Hâne 1	Nâ-mevcûd Karye Sargın Hâne 1	Harâbe Karye-i Pavirge Hâne 2	Nâ-mevcûd Karye-i Merekci Hâne 0.5	Nâ-mevcûd Karye-i Barikci Hâne 1
Nâ-mevcûd Karye-i Edyücek Hâne rub‘	Karye-i Senge Hâne 0.5	Karye-i Demge Hâne 0.5	Nâ-mevcûd Karye-i Alaca Kend Hâne 0.5	

Sayfa: 189/Belge:1

Özet: Sunullah Ağa, iltizamında olan Dimos kuralarından Urul ve Göçke karye mâlı Dimoslarının elinde bulunan beratın geçersiz olduğuna dair ferman.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazâilühü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'il Sipâhîler Ağası Sunullah dâme mecdühü Dersa'âdetime arz-ı hâl idüb 'Ayntâb Dimosu'na tâbi' berât-ı şerîfimle uhdesinde olan Urul ve Göçke nâm kayre tarafında irsâl eyledüğü âdemlerine elinde olan berât-ı şerîfim mücebince zabt ve mâl-ı maktû'u kânûn ve defter mücebince alınub ziyâde celbiyle itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim verilmek recâ eyledüğü ecilden imdi hilâf-ı defter ziyâde talebiyle rencîde olunmaya deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere 'amel idüb dahi mûmâ ileyhî elinde olan berât-ı şerîfim mücebince edâ etdirüb ziyâde talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız.

Aslında târîh ve makâm sehv olunmuş

Sayfa:189/Belge:2

Özet: Sipahi ağası Sunullah Ağa Dimos karyelerinden Urul ve Köçge karye tasarrufunda bir akçe ve bir habbe talebiyle fakirlere hakaret ederek onları korkutmaları nedeni ile men edilmelerine dair berat.

Fazîlet-şi'âr Mevlânâ [boşluk] Kadısı zîde fazlühü inhâ olunur ki Hâlâ sipâhiyân ağası olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Sunullah Ağa zîde mecdühûnun kazâ-i mezbûra tâbi' Dimos karyelerinden Urul ve Köçge nâm karye tasarrufunda olub Dimosât cem'ine me'mûr olan kadîmî defterlü maktû'âtına kâni' olmayub ziyâde mâl celbiyle rencîde ve remîde etdikleri ecilden men' ve def' olunub maktû'larından ziyâde bir akçe ve bir habbe talebiyle rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında emr-i şerîf-i âlîşân vârid

olmağın mûcebince ‘amel olunmak bâbında buyuruldu tahrîr olunub verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki vârid olan berât-1 âlîşân mûcebince mâl-1 Dimosların edâ eylediklerinden sonra hilâf-1 emir ve defter ve berât-1 humâyûn ziyâde bir akçe ve bir habbe talebiyle kurâ-i mezbûreyn emvallerin min-ba‘d ta‘cîz ve rencîde etmeyesiz eslemeyüb rencîde ederlerse re‘âyâ yedlerine ‘arz verüb dîvân-1 Haleb'e havâle eylesin ve sen ki kazâ-i mezbûrenin mâl-1 Dimosu cem‘ine me‘mûr olan nâm kimesnesin zikr olunan kurâların mâl-1 maktû‘undan ziyâde bir akçe ve bir habbe talebiyle fukarâyı rencîde ve remîde eylemeyüb elinde olan berât-1 humâyûn mûcebince ‘amel idüb hilâf-1 emir ve defter ve berât-1 humâyûn vaz‘-1 hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyüb mûcebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 5 Rebî‘ü'l-evvel. Sene 1073

Bi-hatem-i hazret-i Yusuf Paşa Muhâfız-1 Halebü'ş-Şehbâ

Sayfa: 189/Belge:3

Özet: Defter oldur ki Maraş Muhafızı olan saadetli Mehmed Paşa hazretlerinin matbah bahanesiyle salhane olunun iki bin sekiz yüz kuruşu için nefsi şehir ve Telbeşar nahiyesinden iki yüz otuz hâne defteri mübaşir Mehmed Ağa'ya verildiğine dair.

Defter oldur ki Mar‘aş Muhâfızı olan sa‘âdetli Mehmed Paşa hazretlerinin matbah bahânesiyle sâlyâne olunun iki bin sekiz yüz guruşu için nefsi şehir ve Telbeşar nâhiyesinden iki yüz otuz hâne defteri mübâşir Mehmed Ağa'ya verilüb sûret-i defter bir kâğıd mukaddem yazılıb ve zeylinde Paşa-yı müşârün ileyh için mukaddem ve peşîn verilen bir kîsenin defteri dahi sekiz mahalle ve dört karye verilüb anın dahi defteri kayd olunduktan sonra Berce nâhiyesinin dahi zahîre vermeyüb mevcûd olanlarının on altı buçuk hânesi ‘Ayntâb Paşasının geldükde verilen üç günlük zahîresi için esnafa verilüb ve on iki hânesi dahi ‘Ayntâb Paşasına arpa bahâ verilüb bâkî kalan hânenin dahi vilâyet ma‘rifetiyle mevcûd ve nâ-mevcûdu kayd olunmuşdur. Fî 13 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 173

‘Ayntâb Paşası'na verilen arpa bahâ

Karye-i Turlu Hâne 1	Karye-i Kayapınar Hâne 0.5	Karye-i Rum Tûl Hâne 1	Karye-i Zülfikar Hâne 0.5 Aslı bir hane	Karye-i İkizce Hâne 0.5
Karye-i Kaya Kendi Hâne 0.5	Karye-i İbrahimî Hâne 1	Karye-i Salbağak Hâne 0.5	Karye-i Tahtânî Hâne 1.5	Karye-i Mevdud Hâne 0.5 Aslı bir Hâne
Karye-i Zevge Hâne 0.5 Aslı bir hâne	Karye-i Oruç Gâzî Hâne 0.5 Aslı bir hâne	Karye-i Vahne Hâne 2	Karye-i Söğütlüce Hâne 0.5	Karye-i Enarlıca Hâne 0.5
Karye-i Kara Dikik Hâne 1	Karye-i Marheman Hâne 1	Yekûn Hâne 12		

On guruşu Receb Efendi'ye on guruşu Konakçıya verilmiştir

Esnâf için alınan hâne

Karye-i Karakuyu Hâne 1 Aslı iki hânedir	Karye-i Sundel Hâne 0.5	Karye Kulu Bey Kiliseciği Hâne 0.5	Karye-i Börtü Hâne rub'	Karye-i Belen Kendi Hâne 0.5
--	-------------------------------	---	-------------------------------	------------------------------------

Karye-i Kefer Bostan Hâne 1.5	Karye-i Arabkene Hâne 0.5 Aslı iki hâne Beş guruş et akçesi için Şahin'e teslim	Karye-i Çakal Hâne 1 Aslı iki hânedir	Karye-i Kûhçı Hâne 0.5 Asıl bir hâne	Karye-i Mizek Hâne 0.5
Karye-i Kafır Bükü Hâne 0.5	Karye-i Luhal Hâne 1 Zahîre vermekle üçer guruş alınmıştır	Evrel Hâne Teslîm 4	Yirmi beş guruş bakkâllara	On guruş mûmhâneciye
Attâra teslim on guruş	Yedi guruş etmekcilere	On guruş kahveye	Bakkâla teslim on guruş	

Sayfa:190/ Belge:1

Özet: Maraş, Adana, Tarsus, Ruha ve Ayntâb sancaklarının kısmet-i askeriyesinin Haleb Eyaleti'ne verilmesi dair.

Şerî'at-nisâb muvakkaten Harem Kadısı olan Fikri Mehmed Efendi kâmyâb

Tahiyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki Mar'aş ve Adana ve Tarsus ve Ruha ve 'Ayntâb sancaklarının ve nefsi Haleb'den mâ'adâ Haleb Eyâleti'nde vâki' olan kazâların umûr-ı kısmet-i askeriyesi tarafımızdan sana sipâriş olunmuştur gerekdir ki vâki' olan mevtâ-yı askeriyenin muhaleffâtını tahrîr ve beyne'l-

verese ‘alâ mâ-farazallâhi te‘âlâ taksîm idüb tarafımıza ‘âid olan resm-i mu‘tâdeyi ahz ve mu‘temedün-aleyh âdemin ile irsâl edesin vesselâm. Hurrîre fî gurre şehri Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

El-Fakîr Abdurrahman el-Kādî be-Asker-i Anadolu

Kayd fî evâhir-i 22 Rebî‘ü'l-evvel

Sayfa: 190/Belge: 2

Özet: Nefs-i şehir subaşılığı Süleyman Çelebi'ye veridiğine dair buyuruldu.

Nefs-i şehir subaşılığı Süleyman Çelebi'ye tevcîh olunmuşdur olıgeldüğü üzere zabt eyleyüb âhardan kimesne müdâhele eylemeye deyü buyuruldu. Sene 1073

Sayfa:190/Belge: 3

Özet: Maraş Muhafızı Mehmed Paşa askeri ihtiyaçlar için gerekli olan 2800 esedî salyane paranın temini hususunda Burc, nefis-i şehir ve Telbeşar nâhiyesi tahsiline dair.

Defter oldur ki Muhâfız-ı Mar‘aş vezîr-i rûşen-zamîr Mehmed Paşa hazretlerine verilen iki bin sekiz yüz esedî matbah-bahâya salyâne olunmak lâzım geldikde ahâlî-i vilâyetden cemm-i gaffîr ve cem‘-i kesîr ma‘rifetiyle tahmîn olundukda Burc nâhiyesinden olan nâhiyelerin cümlesi vezîr-i müşârün ileyh gelüb geçdikde zahîre sürüb mücerred nefis-i şehir ve Telbeşar nâhiyesi kalmağın nefis-i şahir ve Telbeşar nâhiyesinin cem‘an üç üzere hânesi mevcûd bulunub üç yüz hâneye onar guruşdan üç bin guruş sâlyâne alunub vezîr-i müşârün ileyh mezbûru kabza mübâşir ta‘yîn olunan Mehmed Ağa'ya peşîn teslim olunmağla sâlyâne olunan üç yüz hânedan Mehmed Ağa'ya beş yüz guruşun üzerine nefis-i şehir ve Telbeşar nâhiyesinden iki yüz otuz hânenin defteri verilüb ve elli hânenin defteri dahi Ahmed Ağa'dan karz olunan beş yüz guruş içün verilüb bâkî kalan yirmi hânenin dahi ol iki hânesi bedel-i beldâr akçesinin su karyelerinden kesr olunan hâneye verilüb sekiz hânesi dahi sâir masraf içün verilmişdir cerâ zâlik ve hurrîre fî evâhir-i Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Nefs-i Şehir

Hânehâ

Mahalle-i Boyacı Hâne 3	Mahalle-i Karasakal Hâne 2	Mahalle-i İbn- i Kör Hâne 3	Mahalle-i Ehl-i Cefa Hâne 3	Mahalle-i Kürkciyan Hâne 9
Mahalle-i Şhreküstü Hâne 19.5	Mahalle-i Çukur Hâne 8	Mahalle-i Tışlaki Hâne 4	Mahalle-i İbn-i Eyyüb Hâne 18	Mahalle-i Hayık Müslümân 8
Mahalle-i Bostancı Hâne 6	Mahalle-i 'Ammu Hâne 20	Mahalle-i Kanalıcı Hâne 7.5 rub' 1	Mahalle-i Yahni Hâne 7	Mahalle-i Hâc ı Hâne 6
Mahalle-i Akyol Hâne 9.5	Mahalle-i Kısır Hâne 4	Mahalle-i Tarla-yı Cedîd Hâne 4	Mahalle-i İlhan Hâne 3	Bostancı Kurbu Hâne 1.5
Mahalle-i Kayacık Hâne 3	Mahalle-i Seng-i Tavil Hâne 3	Zincirlikuyu Hâne 1.5	Cevizlice Hâne 4	

Yekûn-ı hâne

171 yüz yetmiş birdir

Hânehâ-i Telbeşar Homanez, guruş 10

Rum Evlek Hâne 1	Bostancık Hâne 0.5	Sekerken Hâne 0.5	Kenanek 1	Şağidin 0.5
---------------------	-----------------------	----------------------	--------------	----------------

Haraştel 0.5	Kantara 0.5	Mezra'a Ağca 0.5	Kantavur 0.5	Kozluca 0.5
Matrani 0.5	Günvir 1	Pehlüvan Çukuru 1	Arkak 1	Zerenbu Çukurca Viran 2
Çapalu 0.5	Hamirî 0.5	Dehni ma'a Karaca Viran 1	Ulu Ma'sara 1	Buhanî 0.5
Kepünisi ma'a Şeyh Kendi 0.5	Telhizib ma'a Kayacık 0.5	İkizkuyu 1	Kebe 0.5	Ağca Bük 1
Kanab maam Tatulu 0.5	Kerer ma'a Kelek 1	Kara Çomak 0.5	Hengerman 0.5	Sevindi 1
Beredin 0.5	Zenbur 0.5	Eyücek rub' 1	Hulak 0.5	Harbete Rub' 1
Babelke 1	Yuma 0.5	Aynfar 0.5	Ağılcaluca rub' 1	Alaca ma'a Kalcan 0.5

Mizmiz 0.5	Kerin 1	Kilisecik 0.5	Beker 0.5	Vaslı ma'a Değmetaş 1.5
Makhur 0.5	Nefah 1	Sarut 1	Ergün Rub' 1	Küçük Ma'sara 0.5
Vehbi 1	Bağaver 0.5	Harar 0.5	Barna 1	Sarmi 0.5
Sarpi 0.5	Kurtmeş Rub' 1	Hüsami 0.5	Kürd Osman 1	Kemnun 1
Telhalid 1.5	Bahire 0.5	Telbeşar 1.5	Arab Garbı 0.5	Melek 0.5
Bayta 0.5	Elmalu 0.5	Telsur 2	Evreş 1	Kılavuz 1
Selani 1	Seti 0.5	Dokucen Rub' 1	Yakud 0.5	Mezra'a Erebken Rub' 1
Mezra'a Lünk Rub' 1	Beşeli 0.5	Kumru Hâne 1	Telili Rub' 1	Cedide 0.5
Yüreker 0.5	Murvâne 2			

Yekûn-1 hâne

59 elli dokuz hânedir

Cem'an yekûn

Hâne

230 yalnız iki yüz otuz hânedir

Hazînedâr Ahmed Ağa'dan alınmış beş yüz guruş için verilen hânedir ki zikr olunur

Mahalle-i Seng-i Nakkaş Hâne 2.5	Mahalle-i Şarkıyyan Hâne 3	Mahalle-i Kızılca Mescid Hâne 6	Mahalle-i Ali Neccar Hâne 12	Mahalle-i Seng-i Hoşkadem Hâne 5
Mahalle-i Tarla-yı Atık Hâne 11	Mahalle-i Kastel Hâne 4			

Paşa'ya zahîre vermişlerdir

Karye-i Burc Hâne 5	Karye-i Gelin Hâne 2	Karye-i Kızılhisar Hâne 3.5	Karye-i Telhanuz Hâne 1	Mahalle-i Tevbe 6.5
------------------------	----------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	---------------------------

Harc-ı mahkeme için alınan hâne

Hayık Zimmîyan Hâne 2	Mahalle-i İbn-i Şeker Hâne 9	Mahalle-i Bey Hâne 3	Karye-i Görgün Hâne 1.5
--------------------------	------------------------------------	-------------------------	----------------------------

Burc nâhiyesinden zahîre vermeyen hânedir ki esnâf akçesi için alınmıştır

Karye-i Sundel Hâne 0.5	Karye-i Kara Fes Hâne 1
----------------------------	----------------------------

Sayfa:191/Belge:1

Özet: Firar eden askerler hakkında buyruldu.

Fahru'l-akrân Kürt Subaşısı zîde kadrühû ve karye-i mezbûre hatibleri ve imâmları ve ihtiyârları ve sâir iş erleri zîde kadrühûsiz hâliyâ karye-i mezbûre re'âyâsından ba'zı kimesne şirrete sülûk idüb biz askerîdeniz deydü lâzım gelen tekâlifî ale's-seviye vermekde muhâlefet üzere olub hîn-i teftîşden firâr etmeleriyle evleri mühürlenüb ba'de'l-yevm zuhûr idüb evlerinin mührün ref etmek istediklerinde siz ki kurâ ahâlîlerisiz cümleiniz mukayyed üzer mezkûr firârîleri ahz idüb ve muhkem habs eyleyüb ve ba'de resim ve isimleri ile vukû'u üzere 'arz ve i'lâm eyleyesiz ve bundan sonra ne yüzden buyuruldu gönderülürse anınla 'amel ve hareket idüb âhardan ziyâde hazer eyleyesiz deydü buyuruldu

Fî 23 Rebî'ü'l-âhir. Sene 1073

Bi-hatemi hazret-i Mehmed Paşa

Muhâfiz-ı Mar'aş

Sayfa:191/Belge:2

Özet: İstanbul'da Bağçekapusuda yapılan câmi şerîf için Haleb eyaleti mutasarrıf olan Yusuf Paşa 'dan Haleb kazasında kiremitçi ve taş çıkarıcı istenmesine dair ferman.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmü'l-ümem bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü'l-erâni's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûfî bi-sunûfî avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Yusuf Paşa edânullâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-hakki ve'l-yakîn hüccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in

el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Haleb ve 'Ayntâb kadıları zîde fezâilühümâ tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki seyyidü'l-muhadderât iklîlü'l-muhaddât tâcü'l-mestûrât zatü'l-ilmî ve's-sa'âdet Vâlidem Sultân dâmet ismetühâ mahmiye-i İstanbul'da vâki' Bağçekapusu kurbunda binâ eylediği câmi'-i şerîfin emîn olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı İbrahim zîde mecdühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb câmi'-i mezbûr binâsı için küllî taşçı lâzım olmağın Haleb kazâsında olan taşçı ve kiremitçi ve taş çıkarıcı ücretleriyle Âsitâne-i Sa'âdetime göndürülb ve 'Ayntâb kazasında olan taşçı ve kiremitçi ve taş çıkarıcı olanlar için bi'l-fi'il Âsitâne-i Sa'âdetimde Mi'mârbaşı tarafından mühürlü defter verilmekle mezbûrları ücret-i mu'tâdları ile câmi'-i mezbûra işlemek üzere göndermeniz bâbında emr-i şerîf recâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boşluk] vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere 'amel idüb dahi Haleb kazâsında olan kiremetçi ve taş çıkarıcı ücretleri ile işlemek üzere Âsitâne-i Sa'âdetime gönderü 'Ayntâb kazasında olan tâife-i mezbûru defter mücebince ücret-i mu'tâdeleri ile ta'cîlü 'alâ-ta'cîl Âsitâne-i Sa'âdetime gönderesiz avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsamahadan begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i şehri Rebî'ü'l-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:191/Belge:3

Özet: Ayntâb kazada halktan toplanan vergilerle yetinmeyen Ayntâb eminlerinin eziyet etmesi üzerine Mevlânâ Ayntâb kadısının arzı ile bu köylerden alınan vergilerin deftere göre alınması ve eziyet edilmemesine dair fermân.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ali nâm kimesne hâlâ Dersa'âdet arz-ı hâl sunub nefsi-i 'Ayntâb'da vâki' bâğ ve bâğçe ve bostanların öşüre mübâdîl sancaklı olanlara kadîmde bu âna gelince

maktû‘umuzu kânûn üzere virüb kusurumuz yoğiken hâlâ ‘Ayntâb'a emîn olanlar biz sancaklığıya nalband ve nemeksiz maktû‘a amel etmeyüz deyü cebren narh ve sağırcılık nâmına nâminakçe taleb edüb rencide ve remîde ederler deyü bildirüb men olunmak babında emr-i şerîf verilmeğe ricâ eyledüğü ecilden şer‘ ve kânûn ve deftere muhâlif rencide olunmayalar deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda kapumdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh ve cedîd defter-i hâkânî sûretine nazar idüb göresin fi'l-vâki‘ ‘Ayntâb'da defter mûcebince sancakbegi olanlara edâ ve teslim eyledikleri üzere ve defter mûcebince verdürüb ‘Ayntâb'da emîn olanlar bunları hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve defter-i narh akçesi nâmına akçe talebiyle rencide ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşere şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene hamse ve sittîne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:191/Belge:4

Özet: Kazım Ali Bey nefsi-i şehrin subaşılığı gönderilmesine dair buyruldu.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kazım Ali Bey mâh-ı Rebî‘ü'l-âhirin ibtidâsından âhirine değin nefsi-i şehrin subaşılığı mezbûra tevcîh olunub zabtı için buyuruldu tahrîr olundu âhardan kimesne mâni‘ olmaya deyü buyuruldu

Fî Muharrem. Sene 1073

Sayfa:192/Belge:1

Özet: Beylerbeyi Sarayı'nda bir çocuğun öldürülmesi üzerine bunu araştırmak için Mataracı Mehmed Ağa'nın gönderilmesine dair buyruldu.

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri‘în ‘Ayntâb Nâibi zîde ilmuhu inhâ olunur ki Hâliyâ medîne-i mezbûreden Beylerbeyi Sarayı kurbunda vâki‘ değirmen bendinde bir sabî bulunduğu bu cânibe i‘lâm olunmağın husûs-ı mezbûr mahallinde şer‘le tefîş ve tafahhus olunmak bâbında buyuruldu tahrîr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mataracı Mehmed Ağa zîde kadrühû mübâşir ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki bu fesâdı eden kâtilleri

ve mahalle ahâlîlerin şer‘-i şerîfee ihzâr ve gaybet ederlerse şer‘le buldurulması lâzım gelenlere bildürüb husûs-ı mezbûru şer‘le ve mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle teftîş ve tafahhus edüb mahallinde lâzım geleni icrâ idesin şöyle ki husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere ol cânibde görülmek mümkün olmazsa kâtillerin haklarında sübût bulan mevâd ve hüccet ile ehl-i fesâdı mübâşire koşub dîvân-ı Mar‘aş'a havâle ve ihzâr eylesesiz deyü buyuruldu

Fî 7 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 1073

Sayfa:192/Belge:2

Özet: es-Seyyid Abdülkadir Efendi Maraş, Kilis, Ayntâb ve eyalet kazalarına nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair mektup.

Fahru's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Abdülkadir Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ve ta‘zîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki Mar‘aş ve Kilis ve ‘Ayntâb ve eyâlet-i Mar‘aş kazâlarında sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevî'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan seni kâim-makâm nasb ve ta‘yîn etmişizdir gerekdir ki sahîhü'n-neseb olub beyne'n-nâs siyâdeti meşhûr ve me‘arif olanlara ta‘zîm ve ikrâm ve tevkîr-i ihtirâm idüb nesepleri meşhûr olanları yeşil sarıktan ve âlemt getürmekden men‘ ve def‘ eylesesiz ve İsmail Paşa hazretleri teftîşiyle siyâdetde alâkası olmaduğu ecilden men‘ olunub re‘âyâyâ ilhâk olunanlara vechen mine'l-vücûh ruhsat vermeyüb ‘ırk-i tâhire ecânib idhâlinden be-gâyet ihtirâz eylesesiz şöyle ki bir mâddede hilâfi zuhûr ...ve bi-hesebi'ş-şer‘i'ş-şerîf lâzım geldikde sâdâtı siz te‘dûb idüb ehl-i örfe rencîde ve remîde etdirmeyesiz ve'l-hâsıl bu bir emânet-i uzmâ ve vedî‘a-i kübrâdır ki size sipâriş olundu ol tâife-i aliyyeden bir vecihle hizmet etmek gerekir ki dünyâda makbûl hâss u ‘âmm ve ukbâda mazhar-i şefâ‘at-i hazret-i seyyidü'l-enâm olasız aleyhi efdalü's-salavat ve ekmelü's-selâm mâ-te‘âkabetü'l-leyâlî ve'l-eyyâm.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî min Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene semâne ve selâsîne ve elf

El-fakîr Seyyid Mehmed el-Hasan en-Nakîb ‘alâ eşrâfi'l-memâlikü'l-Osmâniyye el-hakaniyye

Sayfa192:/Belge:3

Özet: İsmail Paşa'nın Ayntâb'a vekil tayin edildiğine dair.

İzzetlü ve rif'atlü karındaşım es-Seyyid Ali Çelebi hazretlerinin huzûr-ı izzet-mahsûrlarına kavâfil-i de'avât-ı sâfiye ve revâhil-i tahiyât-ı lâyıkla ithâfiyla muhibbâne inhâ olunur ki haliye Âsitâne-i Aliyye'den sa'âdetli âtifuetli veliyyü'n-ni'am Nakîb Efendi hazretleri bu muhibbinize Mar'aş ve 'Ayntâb ve Kilis ve eyâte-i Mar'aş kâim-makâmlığını irsâl eylemişdir bu muhibbiniz dahi nefsi 'Ayntâb'da olan sâdât-ı kirâm üzerine tarafımızdan vekîl nasb eyledik vusûlünde me'mûldur ki size irsâl olunan sûret-i mektûbu sicill-i mahfuza kayd idüb yerimize ol tarafda sâdât-ı kirâm üzerine kâim-makâm olub İsmail Paşa hazretlerinin defterinden hâric olana min-ba'd yeşil sarık vermeyüb dâhili olanların ikrâm üzere umûrlarına tekayyüd edesiz me'cûr olursuz bâkî hermişe dermend-i izzet dâim-bâd

Mine'l-muhib el-muhlis es-Seyyid Abdülkadir

El-Hicâzî Kâim-makâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf-ı

Mar'aş ve 'Ayntâb ve eyâletühû

Sayfa:192/Belge:4

Özet: Ayntâb olan şem hane dükkânın ayda on iki kuruşa Ebubekir'e kiraya verildiğine dair temessük.

Vech-i tahrîr-i tezkire oldur ki 'Ayntâb aklâmında berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf olunan tîmârdan şem'hâne demekle ma'rûf olan dükkânı vekâletimiz hasebiyle her mâhda on iki guruşa îcâra verüb işbu hâfızu'l-kitâb Ebubekir'e minvâl-i meşrûh üzere teslîm ve tasarrufuna izin verilmegin bu vesîka ber-sebîl-i temessük yedine vaz' olundu.

tahrîren fî evâsıt-ı şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Bende

Receb Ağa

Sayfa:192/Belge:5

Özet: Ayntâb kazası surların yakınında olan kulenin hasarının onarımına dair buyuruldu.

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri'în 'Ayntâb Nâibi zîde ilmühû
Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Kal'ası Dizdârı ve ihtiyârları ve a'yân-ı
vilâyet ve sâir iş erleri zîde kadrühümsiz hâliyâ kal'a-i mezbûrenin şimâli
tarafından sûrunun bir mikdâr yıkulub ve kurbunda olan kule dahi yarıldığı
i'lâm olunmağın ana binâen buyuruldu tahrîr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil
ve'l-akrân Ağa ile zîde kadrühû mübâşir ta'yîn olub gönderilmiştir vardukda
gerekdir ki bu husûsa cümleliz ziyâde mukayyed olub ne mikdâr harc ve masraf
gider ise keşf ve tahmîn eyledüğünüzden sonra ol meblağı izn-i şer'le ve
mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle olıgeldüğü üzere kazâ-i mezbûra tevzî' ve
sâlyâne eyleyüb ve sükkân-ı vilâyet ve kurâ ahâlîlerine gadr etmeyüb herkesin
tahammülüne göre tevzî' idüb bir gün akdem kal'a-i pâdişâhîyi gereği gibi
metânet ve istihkâm üzere ta'mîr ve merremât eyleyesiz şöyle ki husûs-ı mezbûr
umûr-ı mühimme-i lâzımedendir ana göre bir ferde inâd ve muhalefet ve gadr ve
bahâne etdirmeyüb avk u te'hîrden ve ihmâl ve tekâsülde be-gâyet ihtirâz
eyleyesiz ammâ bu bahâne ile ahâlî-i vilâyet ve re'âyâ fukarâsın ziyâde teklîf-i
sâlyâne ile rencide ve remide etmeyesiz ve etdirmeyesiz ana göre âkibet-endiş
olub müceb-i buyuruldu ile âmil olasız deyü buyuruldu.

fi 13 Rebî'ü'l-âhir. Sene 1073

Be-hatem-i hazret-i Mehmed Paşa

Mîrimîrân-ı Mar'aş

Sayfa:193/Belge:1

**Özet: Burc nahiyesi Belker mezrasında yılda mâl-ı mirisi on bir kuruş kırk
ikiakçeye Abdülrezzak Ağa üzerinde olduğu metruk mezranın mahsulatın
vergilerini Dimos Eminlerine teslim edilmesine dair berat.**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı
hâkânî hükmi oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadrühû Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı
hâl idüb 'Ayntâb karyelerinden Mermahacik ve Kolbağı Ada (?) mâl-ı mirîsini
Dimos 'Ayntâb Emîni olanlara edâ eylemek üzere der'uhde olunub berât-ı şerîf
verilmek bâbında inâye recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan
Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda 'Ayntâb sancağında Burc

nâhiyesined Belker nâm mezra‘anın senede mâl-ı mîrîsi on bir guruş kırk iki akçeye Abdülrezzak Ağa üzerinde olduğu mestûr olub derkenâr olunub ‘arz olundukda vech-i meşrûh üzere berât-ı şerîf verilmek fermânım olmağın işbu dârende-i fermân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân merkûm Mehmed zîde kadrühû hakkında mezîd-i inâyeti pâdişâhânem zuhûra getürüb bin yetmiş iki Zilhiccesının yirmi beşinci gününden bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub mezra‘a-i mezkûrenin mahsûlât ve rûsûmâtı mîrî için ahz u kabz eyleyüb mâl-ı mirisini her sene Dimos Emîni olanlara edâ ve teslîm eyledikten sonra merkûm Abdürrezzak ve âhardan hiç ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya müdâhale eylemeyeler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi‘ Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:193/Belge:2

Özet: Malatya sancağında Ağcadağ nahiyesinin malikâne vergisinin Hekim Hâm Vakfından kullanım şekline dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me‘âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mevlânâ [boşluk] ve [boşluk] kadıları zîde fazlühüm tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki Malatya sancağında Ağcadağ nâhiyesinde beş bin yüz otuz dört akçe yazar Divrigüde hâsıl-ı dîvânî ma‘a rub‘ mâlikâne rûsûm ve bin altı yüz otuz dört akçe yazar Sultanhanı hasıl-ı dîvânî maa nısf-ı mâlikâne rûsum ve bin akçe yazar mezra‘a ve renz (?) ve ekîn-i atîk ve iki yüz akçe yazar mezra-i Ürüklüce der nezd-i karye-i Eğin-i Atîk ve üç bin dört yüz otuz dokuz akçe yazar mezraa-i ‘Ârûca der nezd-i karye-i Süleymân ve altı bin yigirmi akçe yazar Hargü ve üç bin akçe yazar Elgir-i ‘Atîk mecmû‘u yirmi beş bin yirmi yedi akçe ze‘âmet dokuz pâre kurâ ve mezârî‘ düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem nâzım-ı münâzım-ı ümem Vezîr-i A‘zam Mehmed Paşa edânullâhu te‘âlâ iclâlehûya hatt-ı humâyûn-ı sa‘âdet-makrûnumla hibe ve temlik ve binâ eylediğim Hekim Hâmı Evkâfi'ndan olmak üzere defterdeki Nişancı Kalemiyle tashîh olunub sûret-i cimâl verilmekle vakıf tarafından mütevellîsi zabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rûsûmât her ne ise ahz u kabz etdirilüb min-ba‘d taraf-ı âhardan kimesne müdâhale etdirilmemek emrim olmuştur buyurdum ki zikr olunan kurâ

ve mezâri‘ Nişancı Kalemîyle tashîh olunub verilen sûret-i defter-i icmâl mûcebince vakıf tarafından mütevellî-i vakfa zabt ve tasarruf ve vaki olan cüz‘î ve küllî mahsûlât ve rûsûmât ahz u kabz etdirüb min-ba‘d emr-i şerîfe muhâlif taraf-ı âhardan kimesneye dahl ve ta‘arruz etdirmeyesiz ve dahal olunub şimdiye değin vakfa ‘âid olan mahsûlât ve rûsûmâtdan nesne dahi alınmış ise ba‘de’s-sübut hükm idüb girü bî-kusûr aliveresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilhiceti’s-şerîfe. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Sayfa:193/Belge:3

Özet: Mihmanlı cemaatinden Köse Yerli, Karkı ve Yağmurlu cemaatinden Gürcüoğlu 1072 senesinde hakkımız olan vergileri vekil ettiğimiz Ahmed, Mustafa Beşe ve Gün Tutmuş’a akçesi üçer yüz ve ellışer akçe çift bozan vergisi olarak teslim edildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki merhûm ve mağfûrûn leh Sadr-ı A‘zam hazretlerinin binâ ve ihyâ eylediği Hekim Hânı ve kal‘a-i cedîd üzerine bağı olan kurâlardan karye-i Mihmanlu cemâ‘atından Köse Yerli ve Karkı ve mahalle ve karye-i Yağmurlu cemâ‘atından Gürcüoğlu ve Bâlî Mirzâde bin yetmiş iki senesinin baş harcını ve âdet-i ağnâmını ve cürm-i cinâyet ve cüz‘î ve küllî bize ‘âid ve râci‘ olan hakkımız her nesi ise cânibimizden vekîl etdügümüz Ahmed ve Mustafa Beşe ve Gün Tutmuş nâm kimesneler bize ‘âid olan hukûkumuzu edâ ve teslîm idüb çift bozan akçesi üçer yüz ve ellışer akçe edâ ve teslîm edesiz bir dürlü gadâb etmeyesiz sonra nedâmet çekersiz vesselâm

İbrahim

Mütevellî-i Hekim Hânı

Sayfa:193/Belge:4

Özet: Ayntâb ‘da Zülkadiriye Medresesine Yusuf bin Halil’in yevmiyesi iki akçe ile mutasarrıf olduğuna dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân ve tuğrâ-yı garrâ-yı vâcibi’l-iz‘ân bi’l-‘avni’l-Meliki’l-Müste‘ân ilâ yevmi’l-haşri ve’l-mîzân hükmü oldur ki

‘Ayntâb'da vâki‘ Zülkadiriye Medresesine tevliyet ve nazâretine mutasarrıf olan Abdurrahman ve Hüseyin nâm kimesneler mâl-ı vakfı ekl ü bel‘ etmekle ref‘ olunub yerlerde işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘-i humâyûn Yusuf bin Halil nâm kimesne her vecihle lâıyk ve mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub yedine sûret-i ruûs-ı humâyûn verilüb mücebine berât terkîm verilmek bâbında inâyet taleb etmegın sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Yusuf bin Halil hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra bundan evvel ne vecihle mutasarrıf olmuşlar ise mezbûr dahi ol vecihle yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkılar rûhu ve devâm-ı ömr-i devletim için du‘âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 12 Rebî‘ü'l-evvel. Sene 73

Sayfa:193/Belge:5

Özet: Ayntâb olan şem hane dükkânı ayda iki esedî kuruşa Kör Ahmed’e kiraya verildiğine dair temessük.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf olan Mehmed Ağa ze‘âmetinden medîne-i ‘Ayntâb'da vâki‘ şem‘hâne îcârı için işbu bin yetmiş iki mâl-ı Şevvâlinin gurrelerinden bin yetmiş üç Şevvâlinin guresine varınca bir sene tamâmına değın tâlib olan Kör Ahmed nâm kimesneye mezkûr şem‘hâneyi bize ‘âid olan hissemiz ki beher aylığı iki esedî guruşa îcâra verüb mâh be-mâh îcârı edâ ve teslîm etmek şartıyla yedine işbu temessük vaz‘ olundu âhardan bir kimesne rencîde etmeyüb vakt-i Hâc etde ibrâz edine.

Fî evâhir-i Şevvâl

Ed-Dâ‘î Zülfıkar

Sayfa:194/Belge:1

Özet: 1071 senesinde Boz Ulus Cemaati Acurlu ve Acurluya tabi olan taifelerin vergilerinin Ali Bey’e iltizam olarak verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki tâbi‘-i Boz Ulus Cemâ‘at-i Âcurlu ve Âcurlu'ya tâbi‘ olan tâifelerin bin yetmiş bir senesinde emr-i pâdişâhîyle üzerlerine edâsı

lâzım gelen a‘dâd-ı ağnâm ve sâir rüsumlarını bizden der‘uhde ve iltizam eden izzetlü Ali Bey yedinden meblağ-ı mezbûru tamâmen bî-kusûr ve lâ-küsûr olub bir akçe ve bir habbe bâkîmiz kalmadığı ecilden işbu tezkere-i ihlâs tahrîr olunub merkûm Ali Bey yedine verildiği mahallinde istinâd edine.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvâl Fî sine ihdâ ve seb‘îne ve elf.

El-Hakîr Mustafa Zabit-i Boz Ulus

Sayfa:194/Belge:2

Özet: Ali en-Neccâr Câmi imamı Ahmed ’in vefat etmesi üzerine camiye imam olarak Mevlânâ Şîrvânî Mehmed’in atanmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân, tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmi. ‘Ayntâb’da vâki‘ Ali en-Neccâr Câmi’-i şerîfinde vazîfe-i mu‘ayyenesiyle imâm olan Ahmed fevt olub yeri mahlûl olmağın yerine sulehâdan işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî kıdvetü’s-sulehâi’s-sâlikîn Mevlânâ Şîrvânî Mehmed zîde takvâhu her vecihle mahal ve müstahak ve lâyıq olmağın imâmete meşrût bir cüz’-i şerîf vazifesiyle imâmet-i merkûme tevcîh olunub berât-ı humâyûn verilmek recâsına kadısı nâibi Mevlânâ Receb zîde fazlühû ‘arz etmegin mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr Mevlânâ Şîrvânî Mehmed zîde takvâhu câmi’-i mezkûrda müteveffâ-yı merkûmun yerine imâm olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu‘ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce’i’s-şerîfe. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî gurrei Rebî‘ül-evvel. Sene 1073

Sayfa:194/Belge:3

Özet: Maraş’ta Mahmud Ağa mübaşir tayin olduğuna dair buyruldu.

Kıdvetü’n-nüvâbi’l-müteşerri‘în ‘Ayntâb Nâibi zîde ilmühû

Ve fahru’l-akrân livâ-i mezbûr Alaybeyisi zîde kadrühû ebnâ-i sipâhiyândan dârende-i buyuruldu Kedi Veli nâm kimesne ve oğlunun müvâcehesinde şer‘î

mevâcibleri olub dîvân-1 Mar'aş'da bi-hasebi'ş-şer' mürâfa'a olmaları lâzım gelmeğin ihzârlarının içün buyuruldu tahrîr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Ağa zîde kadrühû mübâşir ta'yîn olup gönderilmiştir vardıkda gerekdir ki Kedi Veli nâm kimesne ve oğulların mübâşir-i merkûm ile dîvân-1 Mar'aş'a ihzâr edesiz mezbûrların min-küllî'l-vücûh ihzarları lâzımdır ana göre 'âkibet-endîş olub nev'-i âhardan hazer eylesin deyü buyuruldu

Bi-hatemi hazret-i Mehmed Paşa

Mîrimîrân-1 Mar'aş

Fî 27 Safer. Sene 1073

Sayfa:194/Belge:4

Özet: Recep Ağa nefsi-i şehrin subaşılığı gönderilmesine dair buyruldu.

Nefsi-i şehrin subaşılığı bizim Receb Ağa'ya tevcih olunmuşdur olıgeldüğü minvâl üzere zabt eyleye min-ba'd kimesne mâni' olmaya deyü buyuruldu

Fî. Sene 73

Ahmed Paşa

Sayfa:194/Belge:5

Özet: Ayntâb sancağı serdarı olan Bektaş Çavuş'un Yeniil, Türkmen ve Haleb yaşayan halkın vergilerini düzenli olarak verdikleri halde halktan vergi için eziyet ettiğini şikâyeti üzerine Mahmud Çavuş'un gönderilmesine dair.

Fazilet-meâb 'Ayntâb Kadısı Efendi hazretleri kâmyâb tahiyât-1 safiyât ve teslîmâtı vâfiyât iblâğından sonra muhlisâne inhâ olunur ki kazâ-i mezbûre serdarı olan Bektaş Çavuş'dan Türkmen Voyvodası olan Süleyman Ağa şikâyet idüb bunun uhdesinde olan Yeniil ve Türkmen-i Haleb havâsları cemâ'atından nefsi-i 'Ayntâb'da sâkin olan Türkmen-i Haleb ve Yeniil re'âyâları ve etrâf nevâhisinde sâkin olan re'âyâ ve sâir 'Ayntâb üzerinde murûr ve ubûr eden Türkmen üzerlerine edâsı lâzım olan mâl-i mîrînin cem' ve tahsiline Çavuş-1 merkûm tam'-1 hâma düşüb re'âyâyı idlâl idüb mâni' olub küllî zarar müretteb olmağla sebebi olduğumuz bildirmekle ahâlî-i memleketden istihbâr için kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud nâm Çavuş zîde kadrühû ta'yîn ve ol cânibe irsâl olunmuşdur vusûlünde mezbûr Bektaş Çavuş'un keyfiyet-i ahvali

mahallinden suâl ve teftîş eyleyesiz fi'l-vâki' mâl-ı mîrîye ziyâde gadr eyleyüb re'âyâyı ıdlâl edüb ol vecihle fesâdı var ise üzerine sübût bulan mevâddı her ne ise yazılıb hüccet-i şer'ıyyesiyle mezbûr Bektaş Çavuş'u mübâşir-i merkûma koşub bu cânibe gönderesiz ve ana göre vukû'u ve sıhhati üzere yazub bu tarafı 'arz ve i'lâm eyleyesiz bâkî eyyâm-i şerî'at dâim-bâd

Salih Ağa-yı Yeniçeriyân-ı

Dergâh-ı Âlî

Hâlâ

Sayfa:195/Belge:1

Özet: Zemke ve Kazılar Kola... tâbi karye ahalsi bağlarından olan üzümlerinden öşür vergisini vermelerine rağmen karye sipahisi olan... Sipahi bağlarından olan üzümlerin hasılatını vermeyerek muhalif olan sipahilerin men edilmesine dair fermân.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Zülkadriye Beylerbeyisi dâme ikbalühû ve Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-hakki ve'l-yakîn hüccetül-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hüccetül-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezzâilehû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' dârendegân-ı fermân-i humâyûn Zemke ve Kazılar Kola tâbi' karyeler ahâlisi dergâh-ı mu'allama âdem gönderüb bunların bâğlarından hâsıl olan üzümlelerinden öşür yazılıb defter-i cedîd-i hâkânîde resm ve dönüm yazılmağla bunlar kânûn ve defter mûcebinece resm-i dönümlerin vermeğe râzîlar iken karye-i mezbure sipâhîsi olan (boş) nâm sipâhî kanâ'at etmeyüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve kadîmden olugelene muhâlif tekrâr bunlardan selef nâmına akçelerin alub ta'addî ve tecâvüz eyleyüb rencîde etmekden hâlî olmayub gadr eyledüğünü bildürüb hilâf-ı şer' ve kânûn ve kadîmden olugelene muhâlif ol vecihle dahl ve ta'addî ve rencîde olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle varuklarında hak üzere göresiz 'arz olunduğu üzere karye-i-i mezbûreden bunların tasarruflarında olan bâğların

üzümlerinden öşür yazılmayub defterde resm-i dönüm yazılmı ise kânûn ve defter mücebince zamânında resm-i dönümlerin virüb edâ etdüler sonra bana self nâmına akçe verinüz deyü hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve kadîmden olugelene muhâlif bir akçe ve bir habbelerin almaya ve aldırmayub men‘ ve def eylesiz eslemeyüb ol vecihle dahl ve ta‘addî ve rencîde ederler ise yazub ‘arz eylesiz şer‘-i şerîf ve kânûn ve deftere ve kadîmden olugelene ve emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz hak üzere olub bu husûs için tekrâr şikâyet olunub emr-i âhar varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i Saferü'l-muzaffer. Li-sene hamse ve seb‘îne ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:195/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağında (boş) nahiyesinde Kevacı karye tımarı mutasarrıf olan Mevlânâ'nın on üç bin akçelik tımarının Osman'a verilmesine dair fermân.

A‘lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdalü'l-fudalâi'l-müteverri‘în, yenbû‘u'l-fazlı ve'l-yakîn hallâl-ı müşkilâti‘d-diniyye, hallâlu muhassalatı‘l-yakiniyye, hallâlu mahd (?) yakîniyye, miftâhu künûzi‘l-hakâyık, miftâhu rumûzı‘d-dekâyık, el-mahfûfu bi-sunûfi avâtıfı‘l-a‘lâ. Sabıkâ Şeyhülislâm olub hâliyâ ber-vech-i arpalık ‘Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ (boş) edânullâhu te‘âlâ fezâilühü tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ‘Ayntâb sancağında (boş) nahiyesinde Kevacı nâm karye ve gayrîden on üç bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Osman'nın tîmârının nısf bedeli in‘âm olunmağla bin yetmiş iki senesi bedeli cem‘ine me‘mûr olana nısf üzere edâ etdirüb in‘âm olunan nısf bedeli için rencîde etdirmeyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi mezbûrun tîmârının yetmiş iki senesinin nısf bedeli in‘âm olunmağla târîh-i mezbûrda lâzım gelen nısf üze aldirtub in‘âm olunan nısf için bedel talebiyle rencîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:195/Belge:3

Özet: Ayntâb'ın sancağı Nehrü'l-Cevaz nahiyesinde Kurtuluş karyesinde bin dört yüz akçelik tımar ve gediği olan Mustafa'nın vefat etmesi üzerine tımarının Mehmed'e verilmesine dair fermân

'Ayntâb sancağında Nehrü'l-Cevaz nâhiyesinde Kurtulmuş nâm karye ve gayrîden bin dört yüz akçe tîmâr ile kal'a-i mezbûre mustahfizlarından Mustafa mukaddemâ fevt olub gedüğü mahlûl oldukda re'âyâdan Hüsam ve Osman nâm kimesneler nısfîyet üzere olub dahl etmekle müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu orta boylu açık kaşlı işbu dârende-i hurûf Mehmed sene selâse ve seb'îne ve elf Saferinin evâhirinde yoldaşları ile kal'a-i mezbûre hizmetinde mevcûd bulunmak şartıyla merkûma tevcîh olunub Sultânu'l-guzât ve'l-mücâhidîn hallede hilâfete hû ilâ-yevmi'd-dîn hazretlerinin fermân-ı humâyûn-ı sa'âdet-unvânlarıyla verildi ki zikr olunur ve şerh ve ayân ve beyân kılınur

Karye-i Kurtulmuş nâhiye-i mezbûr Çift ma'a rüsûm 6400	Karye-i Milvâra-i yakın m. Çift ma'a rüsûm 2500	Karye-i Kuyuluca-i yakın m. Çift ma'a rüsûm 1600
---	--	---

Yekûn

10500

Çift

1300

Gerekdir ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı kal'a-i mezbûre mustahfizlığıdır ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya

Be-makâm-ı Mar'aş el-Mahrûse

Be-hatem-i hazret-i Mehmed Paşa

Muhâfiz-ı Mar'aş

Tarhiren fi 27 Safer. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Sayfa:196/Belge:1

Özet: Dimos Ayntâb mukataasından olan Ahmed 'in yirmi beş akçe olan ulufesinin beş akçe zam ile otuz akçe olmasına dair berat.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî, tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî-i bi'l-avni'r-Rabbâni hükmi oldur ki

İşbu işbu râfî'ü tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadrühû Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı hâl sunub 'Ayntâb Mukâta'ası'na tâbi' bez dellâliyesinden yirmi beş guruşa mukâta'a alub beş guruş ziyâdesiyle kendüye der'uhde olunub berât-ı şerîf verilmek bâbında inâyet ricâ etmegin mezîd-i âmiremde mahfuz olan Dimos-ı 'Ayntâb Mukâta'ası defterlerine nazar olundukda ... vâki' bez dellâliyesi yirmi beş guruş mukâta'ası olub Dimos 'Ayntâb Mukâta'asına dâhil olduğı 'arz olundukda beş guruş ziyâde ile mezbûr zîde kadrühûya tevcîh olunması için hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin yetmiş üç Muharreminin guresinden bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub zikr olunan bez dellâliyesi kadîmden ne minvâl üzere zabt oluna gelmiş ise ol minvâl üzere mutasarrıf olub maktû' olan otuz guruşu sene be-sene Dimos-i 'Ayntâb Emîni olanlara edâ ve teslîm eyledikten sonra taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:196/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı ve nahiyesinde Kâsnin köy ve gediğı olan kırk dokuz bin yüz kırk dokuz akçe zeamete mutasarrıf olan Mehmed Çavuş'a verildiğine dair ferman.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn, evlâ vülâti'l-muvahhidîn, ma'denü'l-hakkı ve'l-yakîn, vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn, el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în, hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtassu bi-mezîdi 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în. Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı -zîdet fezâilühû- tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Kâsnin nâm karye ve gayrîden kırk dokuz bin yüz kırk dokuz akçe ze'âmete mutasarrıf olan dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Mehmed Çavuş zîde kadrühû emekdâk ve müstahakk-ı inâyet olmağla ze'âmetinin bin yetmiş iki senesi bedeli in'âm

olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi mûmâ ileyhın ze‘âmetinin bin yetmiş iki senesi bedeli in‘âm olunmağla târîh-i merkûmun bedeli için ze‘âmeti bedeli karyeleri ri‘âyet ve subaşısı talebiyel rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi‘ min şehri Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:196/Belge:3

Özet: Yanık Seferi'nde kalelerin ele geçirilmesi için lağımçı ve beldâr ihtiyacı olması sebebiyle beldâr bedeli için her adam başına on bin akçe ve avarız hanelerinden ise esedî guruşu yüz akçeye tahsil edilerek hazineye teslim edilmesine dair ferman.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me‘âdinü'l-fezâili ve'l-kelâm Mevlânâ ‘Ayntâb kazâsında vâki‘ olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki inşâallahu te‘âlâ işbu sâl-i ferhûnde-fâlde evvel bahâr-ı hüceste-âsârda Rumeli cânibine küffâr-ı düzeh-karâr üzerinde sefer-i humâyûnum mukarrer ve muhakkak olmağla mukaddemâ vâki‘ olan şark seferlerinde ve bundan akdem feth ve teshîri müyesser olan Yanık Seferi'nde vilâyet-i Anadolu'da ve sâir eyâletlerde vâki‘ avârız hânelerinin her yirmi hânesinden bir nefer beldâr ihrâc ve mesâfe-i bâ‘îd olan yerlerden her beldâr bedeli onar bin akçe ücretleri alunugeldüğü Hazîne-i Âmirem defterlerinde mestür olmağla bu sene-i mübâreke de dahi küffâr-ı hâksâr yedlerinde olan kılâ‘ın feth ü teshîri için toprak sürmeğe ve lağım kazmağa ve yollar açmağa ziyâde beldâr lâzım ve mühim olduğu ecilden vilâyet-i mezbûrede vâki‘ beş yüz üç rub‘ avârız hânelerinin her yirmi hânesinden bir nefer beldâr ihrâc ve mahall-i me‘mûra irsâl fermânım olmuş idi lâkin livâ-i mezbûr mahall-i me‘mûra mesâfe-i ba‘îd olub beldâr ihrâcı re‘âyâyâ asîr olmağla mahall-i me‘mûra karîb olan yerlerden tedârik olmak üzere ol mikdâr avârız hânelerinin yirmi hânesinden bir nefer beldâr bedeli onar bin akçeden hâne başına mezbûr

akçeyi irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mücebince bu sene mu‘accelen cem‘ ve tahsîl ve ber-vech-i ta‘cîl Dersa‘âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdirmeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi kat‘an te‘hîr ve tevekkuf eylemeyüb livâ-i mezbûrda vâki‘ ol mikdâr avâriz hânelerinin her yirmi hânesinden bir nefer beldâr hesâbı üzere hâne başına beş yü akçe bedellerin irsâl olunan mühürlü mevkûfât defteri sûreti mücebince mu‘accelen tahsîl ve dâhil-i hazîne etdirüb kimesneye taalül ve nizâ‘ etdirmeyesiz ve bundan mâ‘adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma‘îşeti için her bir hânesinden yirmişer akçe ta‘yîn olunmağla bundan ziyâde kâtibiye ve hüddâmiye ve mahkeme harcı nâmıyla ve sâir bahane ile bir akçe alınmaya ve aldirmayasız ziyâde alınur ise mükerrerden tecessüs olunub alanların ve aldırانların haklarında gelünür bilmiş olasız ve zikr olunan beldâr bedeli ...mu‘âf ve gayr-ı mu‘âf dâhillerdir tahammüllerine göre ma‘rifet-i şer‘le tevzî‘ ve imrâr itdürüb kimesneye inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz ve hîn-i tahsilde beldâr bedeli için alınan kâmil guruşu ve esedî guruşu yüz akçeye aldırub ziyâde ve noksana aldirmayasız ve akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldurub züyûf ve kızıl ve kırık akçe

Sayfa:(197/Belge:1)

aldirmayasız el-hâsil husûs-ı mezbûra her biriniz ziyâde ihtimam idüb avk u te‘hîrden ve ihmâl ve müsâheleden ve fermanımdan ziyâde alınmağla ruhsat verilmekle zulüm ve ta‘addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşere bin şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 21 Safer. Sene 73

Sayfa:197/Belge:2

Özet: Yanık Seferi'nde kalelerin ele geçirilmesi için lağımçı ve beldâr ihtiyacı olması sebebiyle beldâr bedeli için her adam başına on bin akçe ve avarız

hanelerinden ise esedî guruşu 100 akçeye tahsil edilerek hazineye teslim edilmesine dair ferman.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în, yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn, vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn, hüccetü'l-hakkı ale'l-halk-ı ecma'în. El-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in. Mevlânâ 'Ayntâb Mollası zîde fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm livâ-i 'Ayntâb'da vâki' olan kadılar zîde fazlühum tezkere-i dîvân vusûl bulıcak ma'lûm olak ki inşâallahu te'âlâ evvel bahâr-ı ferhunde-fâlde küffâr-ı dûzeh-karâr üzerine sefer-i humâyûn mukarrer ve müstahak olub kadîmden lağım kazmağa ve yolları açmağa ziyâde beldâr lâzım ve emr-i mühim olmağın umûmen eyâlet-i Anadolu'ya beldâr fermân ve mesâfe-i ba'îdde olan eyaletlerden bedel alınduğu Hazîne-i Âmire defterlerinde mestûr olmağla beher nefer onar bin akçe ücret olmak üzere her yirmi aded avâriz hâneye birer neferden her bir hâneye beş yüz akçe lâzım gelmekde livâ-i mezbûrede vâki' olan beş yüz üç bir rub' hânenin bir hânesinden beş yüz akçe bedel-i beldâr yirmişer akçe mübâşir ma'îşeti cem' ve tahsîl olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmağın ber-mûceb-i emr-i âli tezkere tahrîr ve irsâl olundu (boş) ile vardukda gerekdir ki husûs-ı mezbûreye mukayyed olasız dahi sâdır olan emr-i şerîf mûcebince serî'an ve âcilen ol mikdâr avâriz hânelerin her bir hânesinden beş yüzer akçe bedel-i beldâr ve yirmişer akçe ma'îşet-i mübâşir tedârik ve tahsîl etdirüb nâyibler ile gönderüb teslim etdüresiz ve hîn-i cem'de riyâl guruşu yüzer akçeye aldırub kızıl ve kırık guruş ve kem-ayâr akçe aldımadan ve te'hîr ve terâhî olunmakdan ziyâde ihtirâz olunan ve zikr olunan akçe olmaludur asl-ı mâldan sarf olunmaz ve ziyâde alınmaz ana göre basîret üzere olub lâzıme-i masârifının tedârikini mülâhaza eylesiz. Tahrîren fi evâsıt-ı Saferü'l-hayr. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Sayfa:197/Belge:3

Özet: Ayntâb İbn-i Eyyüb Câminin imamı olan Abdürrahim vefatı üzerine Abdurrahman'ın tayin olunduğuna dair.

İşbu râfî'ü tevkî'-i refî'ü-ş-şân-ı hâkânî Abdurrahman dergâh-ı mu'allâma gelüb nefsi 'Ayntâb'da vâki' İbn-i Eyyüb Câmi'i'nin imâmı olan Abdurrahim fevtinden yevmî on akçe vazîfe ile tevcîh olunub berât-ı şerîfimle üzerinde iken askerî tarafından sâhte 'arz ile dahl olunmağla müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin dîvân kaydlarına mürâca'ât olundukda imâmet-i mezbûre üzerinden olmağla mücedden tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mezbûr varub câmi'-i mezbûrda kemâkân imâm olub hizmet-i lâzimesini edâdan sonra yevmî on akçe vazifesine mutasarrıf olub ol bâbda askerî tarafından ve âhardan hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd 23 Safer. Sene 73

Sayfa:197/Belge:4

Özet: Ayntâb 'da İbn-i Eyyüb mahallesinde olan Beş Yaşar Hamamı Şerhan(?) Vakfı olup İlyas Bey ve el-Hâc Muslu'ya doksan altı adet esedî kuruşa kiraya verildiğine dair hüccet.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki nefsi 'Ayntâb'de İbn-i Eyyüb mahallesinde vâki' Beş Yaşar Hamâmı demekle ma'rûf hamâmın on altı kıratı ecdâdımız merhûm ve mağfûrûn leh Şerhan (?) Vakfı olub yine mahalle-i merkûme sükkânından İlyas Bey ve el-Hâc Muslu'ya bin yetmiş bir Muharreminin guresinden bin yetmiş dört senesinin guresine varınca kâmil üç sene olur zikr olunan üç sene-i mezbûr İlyas Bey ve el-Hâc Muslu'ya doksan altı adet esedî guruşa icâra verüb meblağ-ı mezbûr doksan altı guruşu bi't-tamâm alub kabz etmişdir deyü minvâl üzere müste'cirlerin cem'an masrafları hesab olunub iki yüz otuz üç guruş çıkub zikr olunan üç senenin icârından altmış dört guruş mahsûb olunub otuz iki guruş

nukûd kabz olunub hamâm üzerinde müste'cirlerin iki yüz guruş masrafları bâkî kalmıştır. Tahrîren evâsıt-ı şehir Muharremü'l-harâm. Li-sene seb'îne ve elf.

El-Fakîr Mehmed Çelebi

El-Fakîr Hasan Çelebi

El-Fakîr

Ali bin Ahmed el-mütevellî m.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hasan bin Ebubekir, el-Hâc Mustafa bin Mehmed, el-Hâc Ramazân bin el-Hâc Mehmed, el-Hâc Ahmed bin Mustafa, es-Seyyid Kasım Dellâl, es-Seyyid Hüseyin bin Hüdaverdi

Sayfa:198/Belge:1

Özet: Ayntâb kazası kale muhafızları, dizdar, mübaşir mevcut ve namevcutların yoklamasına dair ferman.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i şeref-karir ve mahfil-i münîf-i fazîlet-rehberleri ... tahiyyât-ı sâfiyât ithâfından sonra i'lâm olunur ki taht-ı kazâ-i adâlet şi'ârızda olan 'Ayntâb Kal'ası mustahfizlarının mevcûd ve nâ-mevcûdların yokladub ve kadîmi üzere tarafımızdan i'lâm eylemeniz bâbında mektûb tahrîr olunub sâhib-i devlet efendimiz ağalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim kal'a-i mezbûre mustahfizlarının mevcûd ve nâ-mevcûdların ve dizdâr ma'rifetiyle mübaşir-i mûmâ ileyh bundan akdem olıgeldüğü üzere yokladub vukû'u üzere tarafımızdan 'arz ve i'lâm olunub teküyyüd-i tâm buyurulmak bâbında bezl-i himmet bî-dirîğ buyurula bâkî hemîşe seccâde-i şerî'at-bâd.

Fî 8 Safer. Sene 73

Ebubekir

Kâim-makâm-ı Muhâfiz-ı Mar'aş hâlâ

Sayfa:198/Belge:2

Özet: Ayntâb Dülük Baba Zâviyesi vakfına mütevelli tayinine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-i mekân

Çün avâtîf-ı aliyye-i şâhâne ve avârîf-ı seniyye-i pâdişâhânem mahall-i inâyet olanlar bâbında mebzûl ve beyder-i na‘diye binâen ‘alâ-zîlik ‘Ayntâb'da Dülük Baba Zâviyesi mahall-i nizâ‘ olmağla evkâfî perîşân olub mürtezikasına dahi gadr olmağın işbu işbu râfî‘ü tevki‘-i refî‘ü-ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Müstedam zîde kadrühû tevliyet hizmetine kâdir ve her vecihle mahal ve müstahak olmağın zâviye-i mezbûrnin tevliyeti fermân-ı âlî üzere ruûs-ı humâyûn ile tevcih olunub mücebince berât-ı şerîfim verildiği bâbında istid‘â-yı inâyet etmegın sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Müstedam zîde kadrühû vakf-ı merkûma mütevellî olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu‘ayyenesi her ne ise bi't-tamâm mutasarrıf olub vâkıfın rûhu için ve devâm-i ömr ü devletim için du‘âya müdâvemmet göstere ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 13 Saferü'l-hayr

Sayfa:198/Belge:3

Özet: Ayntâb kazası sakini İbrahim Ayntâb sakinlerinden olan İsmail kadının yirmi dört bin akçe borç aldığını borcu talep ettiğini ancak vermemek için inat etmesi üzerine alınıp verilmesine dair ferman.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhîri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa‘âdeti ve'l-ikbâl el-mahfûf-ı bi-sunûfî avâtıfu'l-meliki'l-a‘lâ Mar‘aş eyâletine mutasarrıf olun vezîrim Mehmed Paşa edânullâhu te‘âlâ iclâlehû ve A‘lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri‘în yenbe‘u'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in sabıkâ Şeyhülislâm olub hâlâ ber-vech-i arpalık ‘Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ edânullâhu te‘âlâ fezâilehû tevki‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz‘ân

İbrahim nâm kimesne südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bin altmış dokuz senesinde 'Ayntâb kazâsı sâkinlerinden İsmail nâm kadının zimmetinde karz-ı şer'iden yirmi dört bin akçe hakkı olub taleb eylediğinde vermekten ta'allül ve inâd eyledigin bildürüb şer'le görülüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmegin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda ihzâr-ı hüsemâ kılub husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir def'a şer'le görülüb fasl olunmuş değil ise tamâm-ı hak ve adl üzere teftîş ve tafahhus idüb göresin 'arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle âmil olub dahi ba'de's-sübût eslemeyüb inâd ve muhâlefet üzere olanları isim mezbûr kadının zimmetinde şer'le müteveccih olan hakkı her ne ise hükm idüb bî-kusûr alıverüb ta'allül ve inâd etdirmeyesin min-ba'd şer'-i şerîf ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz ve kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyübve resmleri ile vukû'u üzere yazub Âsitâne-i Sa'âdetime 'arz idüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunub emr-i âhar varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın. Tahrîren fi evâil-i şehri Zilhiceti's-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:199/Belge:1

Özet: Dimos Ayntâb Mukataası olarak tayin edilen Molla Ali vefat eden Mustafa veled-i Şeyh Hasan mâlından günlüğü iki akçe verilmesine dair berat.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü

İşbu dârende-i humâyûn-ı meserret-makrûn Molla Ali hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb Dimos 'Ayntâb Mukâta'ası mâlından olmak üzere fevt olan Mustafa veled-i Şeyh Hasan mahlûlünden ruûs-ı humâyûnum sûreti mücebince bin yetmiş iki Şevvâl'nin yirmi yedince gününden yevmî iki akçe vazîfe ta'yîn idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesin mukâta'a-i mezbûre mâlından alub mutasarrıf ola ve müteveffâ-yı mezbûrun yevmî beş akçe olub fevt oldukda üç akçesi hazîne-mânde olub iki akçesi merkûma verilmişdir şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

fi'l-yevmi's-sâdis aşere şehri Zilka'de. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Sayfa:199/Belge:2

Özet: Vezir-i Azam Ahmed Paşa Anadolu ve Rumeli eyaletlerinde bulunan Kumandan ve askerlerin Venedik üzerine yapılacak seferde hazırlıklarını yaparak Edirne'ye doğru yola çıkılmasına dair fermân

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizāmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhîri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-ikbâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Mehmed Paşa edāmullâhu te'âlâ iclâlehû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki haliye Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizāmu'l-âlem nâzımu menâzımü'l-ümem Vezîr-i A'zam Ahmed Paşa edāmullâhu te'âlâ iclâlehû umûmen Anadolu ve Rumeli eyâletlerinde vâki' vüzerâ ve mîrimîrân ve ümerâ ve dergâh-ı mu'allâm müteferrikaları ve çavuşları ve Dîvân-ı Humâyûnum ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve bu cümlelerin oğulları ve alay beyi ve zü'emâ ve erbâb-ı tîmâr ve birden bine ve binden yüz bine varınca dirlik tasarruf edenler ile ve Venedik keferesi üzerine sefer-i nusret esere me'mûr olub inşâallahu te'âlâ işbu sene selâse ve seb'îne ve elf evvel bâharında bizzât cenâb-ı celâlet-i meâbım ile Dâru's-Saltanatu's-Seniyyemden hareket ve mahmiye-i Edirne'ye azîmet-i humâyûnun mukarrer ve müşârün ileyh Vezîr-i A'zam cümle kullarıyla serdâr ve sipehsâlâr ta'yîn olunub Edirne'de meks-i karâr etmeyüb me'mûr olduğu tevcîh ve azîmet eylemeğe fermânım olmağla sen ki müşârün ileyh sin emr-i şerîfimin mazmûnunda taht-ı eyâletinde mecma'-i nâs olan mahallerde nidâ ve muhkem tenbîh eylesin ki herkes fermân-ı humâyûnumdan haberdâr olub ve cümlesi şimdiden âmâde ve hâzır olub nevrûz-ı firûzda bizzât sen mükemmel ve müzeyyen kapun ve tûvânâ yiğitlerin ile Âsitâne-i Sa'âdetimde bulunmak üzere hareket eyledüğünde anları dahi ma'an kaldurub bile getirüb inşâallahu te'âlâ Edirne sahrâsına dek rikâb-ı humâyûnum ile hizmet ve ba'dehu müşârün ileyh Vezîr-i A'zam ve serdâr-ı ekrem ile Sefer-

i humâyûnuma tevcîh ve azîmet eylemen bâbında hatt-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boş) vusûl buldukda bu bâbda hatt-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere 'amel idüb ve dahi bir ân ve bir sa'ât te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb şehir bâzâr ve kasabât ve kurâ ve sâir mecma'-i nâs olan mahallerde muhkem tenbîh ve nidâ itdürüb ve herkes bu fermân-ı celîlü'l-unvânımdan haberdâr ve inşâallahu te'âlâ nevrûz-ı firûzda Âsitâne-i Sa'âdetimde bulunmak üzere mükemle kapun ve müzeyyen ademlerin askeri ile yerinden kalkub bir gün bir yerde karâr ve ârâm etmeyüb bir sâ'at mukaddem Âsitâne-i Sa'âdetimde bulunasın ki hareket-i humâyûnum vâki' oldukda berekât-ı kâmyâb-ı mülûkânemde Edirne sahrâsına dek bile bulunub ve andan müşârün ileyh serdâr-ı nusret-şî'ârım ile sefer-i humâyûnuma tevcîh ve azîmet idüb du'â-yı hayra icâbet mazhar olasız. Tahrîren fî evâil-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:199/Belge:3

Özet: Mehmed Ağa'nın Venedik üzerine yapılacak seferde şehir ve çarşı gibi mekânlarda sefere katılması gereken askerler isimlerin söylenmesine dair fermân.

Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn, umdetü'l-fuzalâi'l- müdakkikîn, Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühü işbu sene selâse ve seb'îne ve elf evvel bahârında bizzât şevketlü ve azametlü pâdişâh-ı âlempenâh hazretlerinin Venedik keferesi üzerine nusret ve eser-i humâyûnları mukarrer ve muhakkak olmağla umûmen Anadolu ve Rumeli eyâletlerinde vâki' vüzerâ ve mîrimîrân ve ümerâ ve dergâh-ı mu'allâ müteferrikaları ve çavuşları ve Dîvân-ı Humâyûn ve defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve bu cümlelerin oğulları ve alay beyi ve zü'emâ ve erbâb-ı tîmâr ve birden bine ve binden yüz bine varınca dirlik tasarruf edenler Sefer-i nusret-esere me'mûr olub nevrûz-ı firûzda Âsitâne-i Sa'âdet'de bulunmak üzere hatt-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûn ve emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağla bermüceb-i emr-i şerîf buyuruldu tahrîr olunub Mehmed Ağa zîde kadrühü ta'yîn olunub gönderilmişdir vusûlünde gerekdir ki bu bâbda sâdır olan hatt-ı

humâyûn-ı sa'âdet-makrûn ve emr-i şerîf-i âlîşân mücebince 'amel edüb dahi bir ân ve bir sâ'at te'hîr ve tevekkuf etmeyüb şehir ve bâzârda ve sâir mecma'-i nâs olan mahallerde muhkem tenbîh ve nidâ itdürüb ve herkes bu fermân-ı celîlü'l-kadr unvânından habedâr edesiz ki cümlesi şimdiden hâzır ve âmâde olalar şöyle ki husûs-ı mezbûra ziyade mukayyed olub zikr olunduğu üzere şehir ve bâzârda ve sâir mecma'-i nâs olan yerlerde nidâ ve tenbîh etdirsesiz ki husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir ana göre avk u te'hîrden ve ihmâm ve tekâsülden ihtirâz idüb müceb-i buyuruldu ile âmîl olub nev'-i âhardan hazer edesiz deyü buyuruldu

fî 29 Muharrem. Sene 1073

Be-hatem-i Hazret-i Mehmed Paşa

Vâlî-i Mar'aş

Sayfa:200/Belge:1

Özet: Kethüda Yeri Hüseyin Ağa hayme-i hassa mehterleri sipariş olunduğuna dair mektup.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-itikâb Kethüdâ Yeri Hüseyin Ağa (boş) huzûrlarına ba'de't-tahiyye inhâ ve i'lâm olunan budur ki hâliyâ taht-ı kazânızda vâki' olan hayme-i hâssa mehterleri size sipâriş olunum cemî' düşen husûsları izn-i şer'le görüb üzerlerine âhardan kimesneyi dahil etdirmeyüb mezbûrların ahz u kabzın göresin Erdel ve Edirne seferinde bile olmayub mehterlü da'vâsını eden var ise ol asl ademimiz yoldaşımız değildir üzerine lâzım gelen aded-i harcını aldurub re'âyâ defterine kayd edesin ber-müceb mektûbuyla 'amel edesiz. Tahrîren fî gurre Rebî'ü'l-âhir. Sene 1073

(imza)

Sayfa:200/Belge:2

Özet: Ayntâb dergâh-ı âli cebecilerinin bağlanması ve karşılıklı anlaşma için Hüseyin Ağa'nın mektup yazıp gönderdiğine dair.

Fazîlet-meâb şerî'at-nisâb ve'l-hâkimü'l-adl be-kazâ-i 'Ayntâb ve tevâbi' nevâhî efendiler zîde fezâilühâ ilâ yevmi'l-va'd ve'l-cevâb durer-i tahiyyât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfindan sonra inhâ-i muhibbâne olunan oldur ki

hâliyâ taht-ı kazâlarımızda sâkin ve mütemekkin dergâh-ı âlî cebecilerinin zabt u rabt ve şer‘-i şerîf üzere görölmesi lâzım gelen mesâlihleri Kethüdâ Yeri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Ağa'ya sipâriş olunmağın işbu mektûb tahrîr olunub irsâl kılınmışdır lede'l-vusûl cübbeçiyân yoldaşlarının vâki‘ olan umûr-ı mesâlihleri mezbûrun izin ve ma‘rifetiyle görölüb taraf-ı âharı dahl ve ta‘arruz etdirilmeye ve lâkin hilâf-ı şer‘-i şerîf mezkûrları rencide ve remide etdirilmemek bâbında sa‘y-ı celîl kılasın bâkî hemîşe der-i seccâde şerî‘at-müstedâm-bâd.

Tahrîren fî evâil-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb‘îne ve elf

.... Dergâh-ı Ali hâlâ

Sayfa:200/Belge:3

Özet: Ayntâb kazası vâki Cami'nin vazife-i hatip olan Ömer vefat etmesiyle Mehmed Halife'nin onun yerine tayin olmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî, ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn ‘Ayntâb Kadısı Mevlânâ Seyyid Mustafa zîde kadrühüme hüküm ki zîde fezâilehü südd-i sa‘âdetime mektûb gönderüb ‘Ayntâb Kal‘ası'nda vâki‘ câmi‘in vazîfe-i mu‘ayyenesiyle hatîbi olan Ömer fevt olub yeri hâlî ve hizmeti mu‘attal olmağla işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü-ş-şân-ı hâkânî Mehmed Halife için mahal ve müstahaktır deyü tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek recâsına ‘arz eyledüğü pây-e serîr-i a‘lâma telhîs olundukda tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr Mehmed varub müteveffâ-yı mezbûr Ömer yerine câmi‘-i mezkûrda hatîb olub hizmet-i lâzimesin mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu‘ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim ed‘iyesine müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda efrâd-ı âferiden hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilhicce'ti-ş-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 7 Saferü'l-hayr

Sayfa:200/Belge:4

Özet: Ayntâb Kal'a câmi şerifin mütevellisi olan Ömer'in vefat etmesi üzerine camiye mütevellisi olarak Mehmed'in atanmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân

İşbu râfi'ü tevkî-i refi'ü's-şân-ı âlişân-ı şehriyârî Mehmed südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb Kal'as'nda vâki' câmi'-i şerifin mütevellisi olan Ömer fevt olub yeri hâlî ve hizmeti mu'attal olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegin tevcîh idüb bu berât-ı izzet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdumki mezbûr ba'de'l-yevm varub câmi'-i mezkûrda berât-ı şerîfimle müteveffâ-yı mezburun yerine mütevellî olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâil-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 7 Saferü'l-hayr

Sayfa:200/Belge:5

Özet: Ayntâb Bostancı Camii Ömer Ali vakfı çalışan olan Hamza'nın görevini terk etmesi üzerine onun yerine el-Hâc Abdullah'ın avarız vergisini vermek şartı göreve getirilmesine ile dair berât.

Nişân-ı şerîf-i âlişân

Akzâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı olan Mevlânâ Seyyid Mustafa zîde fezâilehû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb 'Ayntâb'da vâki' Bostancı Câmi'inde Ömer Ali vakf eyledüğü eczâ-i şerîfeden bir cüz'-i şerîfe tilâvet eden Hamza terk-i hizmet idüb yeri hâlî ve hizmeti mu'attal olmağla işbu râfi'ü tevkî-i refi'ü's-şân-ı hâkânî el-Hâc Abdullah için mahal ve müstahakdır deyü tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek recâsına 'arz etmigün avârızını vermek şartıyla

tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub câmi'-i mezbûrda terk-i hizmet eden mezbûr Hamza yerine zikr olunan bir cüz'-i şerîfe mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıktan sonra vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için ed'iyyesine müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda efrâd-ı âferîden hiç ahad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâil-i-i şehri Zilhicce'ti's-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 8 Safer. Sene 73

Sayfa: 201/Belge:1

Özet: Şezlukedeşi (?) ekrâdından Yezîdî taifeleri Turlu nâm karye (...)Yezidi taifesinden olanlar Hüseyinî Tarikatı'na girdikleri için kendilerinden alınan haraç alınması ve rencide edilmemelerine dair buyruldu.

Şezlukedeşi (?) ekrâdından Yezîdî taifeleri ve kethüdâlarısız ma'lûm ola ki Turlu nâm karye cemâatları Yezîdî taifesinden rücû' edüb şeref-i İslâm ile müşerref olub Hüseyinî Tarikatı'na girmekle karyelerinden Mescid-i şerîf binâ olunub evkât-ı hamseyi edâ eylemeğe izin verilmekle yedlerine buyuruldu verilmişdir. Yolunda gerekdir ki mezbûrlar Hüseyinî oldular deyü vâki' olan harac ve sâlyânelerden Yezîdî haracı sâlyâne olunmağla veyâhûd âhar bahâne ile ta'ciz ve rencide eyledüğünüz istimâ' olunursa muhkem haklarınızdan gelinmek mukarrerdir imdi bu bâbda mezbûrlara ihânet üzere olub rencide ve remide eylemekden be-gâyet ihtirâz eyleyüb mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu. 13 Zilhicce. Sene 1073

Be-hatem-i hazret-i Yusuf Paşa

Muhâfız-ı Haleb

Belge No: 201-2

Özet: Ayntâb Kâim-makâm es-Seyyid Ömer Çelebi, Deli Şeyh'in fesatlık etmesi nedeniyle azledilmesine dair.

Şerî'at-nisâb 'Ayntâb'da nâibü's-şer' olan Ömer Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki bâ'is-i tahrîr mektûb kazâ-i 'Ayntâb Kâim-makâmı es-Seyyid Ömer Çelebi ol tarafa vardıkda mukaddemâ kemâ yenbağî idüb hâlâ azl etdügmüz Deli Şeyh tekrâr bana ibkâ etdiler deyü bir müzevir mektûb peydâ etmiş imdi mektûb vusûl buldukda nekâbet-i mezbûreyi Ömer Çelebi'ye zabt etdirüb mezbûru def' edesiz ve tarafımızdan muhkem tenbîh edesiz bu makûle tezvîrâta sâlik olmasun yohsa zarar çeker ve biz Deli Şeyh'in fesâdına muttali' olub azl etmişüzdür ba'de'l-yevm anı kâim-makâm etmeziz vesselâm. Hurre fi 6 Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

El-Fakîr

Şeyh Mehmed el-Hüseynî

Eş-şehîr be-Kudsizâde

En-Nakîb

Bizim mührümüz taklîd kabûl etmez iken niçün gaflet olunur bu husûs için
Kazasker haber gönderse hâl ma'lûm

Sayfa:201 /Belge:3

Özet: Abdurrahman Efendi Ayntâb müftisi olarak atanmasına dair fetva.

İzzet-meâb sabıkâ 'Ayntâb'da müftî olan Abdurrahman Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyat ihdâsından sonra inhâ olunur ki 'Ayntâb'da iftâyâ size izin verilmişdir gerekdir ki istiftâ ve mürâca'ât edenlere aslah akâvîl-i eimme-i Hanefiyye ile iftâ idüb mes'ele naklini fetvânıza tahrîr edesiz vesselâm. Hurre fi'l-yevmi'l-ısrîn min Zilhiceti's-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

El-Fakîr es-Seyyid Mehmed el-Emîn

Ufiye anhu

Sayfa: 201/Belge:4

Özet: Ayntâb altı bölük yoldaşlarından olan ve günlük beş akçeye sahip olan Hüseyin Mehmed Ahmed 'in kethüda yeri görevine getirilmesine dair hüccet.

İzzetlü fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i şeref-bahâları savb-i bülemlend
üzere dir du‘â ve hâfî ithâfindan sonra inhâ-i muhlisâne olduk ki hâliyâ taht-ı
hükûmet-şi‘ârları olan ‘Ayntâb ve tevâbi‘i nevâhîsinde sâkin ve mütemekkin
olan altı bölük yoldaşları üzerine zâbit ve Kethüdâ Yeri ta‘yîn olunmak de‘b-i
kadîm olmağla ebnâ-i sipâhiyândan altıncı bölükde yevmî yirmi beş akçe
ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Mehmed Ahmed
zîde kadrühû ocağımız kadîmi emekdâr ve ihtiyârı olmağın Kethüdâ Yeri nasb
ve ta‘yîn olunub mektûb-ı muhabbet-behiyyeleri irsâl olundu gıbbe şerefü'l-
vusûl me‘mûldur ki mezbûru hizmet-i merkûmede istihdâm idüb taraf-ı âhardan
bir ferdi müdâhele etdirmeyesiz ve siz ki altı bölük yoldaşları mezbûru üzerinize
zâbit ve Kethüdâ Yeri bilüb düşen da‘vâ ve nizâ‘ınızı şer‘le ve ma‘rifet-i
merkûm ile gördürüb ‘adem-i itâ‘atdan be-gâyet ihtirâz üzere olasız ve sen ki
Kethüdâ Yeri zîde kadrühûsüz ol cânibde olan altı bölük yoldaşları hüsn-i
zindegânî üzere zabt ve vâki‘ olan da‘vâ ve nizâ‘ları şer‘le görüb şer‘-i şerîfe
itâ‘at etmeyüb sana muhâlefet üzere olanları isim ve resmi ve bölüğü ile yazub
i‘lâm eylesin ve ol hinde ba‘zı levendâd tâifesi sipâhî nâmıyla bayrak ve
mühimmât getürüb re‘âyâ ve ehl-i sûka rencide üzere olanları dikkat ile ele
getürüb şer‘le üzerlerine lâzım geleni icrâ-i ahkâm-ı şer‘iyye eylesin sâire
mûceb-i ibret ve şâyeste-i nasihat olub re‘âyâ fukarâsı âsûde hâl üzere devâm-ı
devlet-i pâdişâhiye iştigâl üzere olalar bâkî der-i seccâde-i şer‘at dâim-bâd.

Tahrîren fî selh Zilhicce. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Mehmed... Dergâh-ı âlî hâlâ, ... Mehmed âli Beg, ... Dergâh-ı âlî hâlâ, ...
Dergâh-ı âlî hâlâ, ... Sipâhiyân-ı Dergâh-ı âlî hâlâ, ... Sipâhiyân-ı Dergâh-ı âlî
hâlâ, ... Dergâh-ı âlî hâlâ

Sayfa:202/Belge:1

**Özet: Hacı Süleyman Ağa babası el-Hâc İbrahim Ağa'dan 3500 esedî gurus borç
aldığını on gün içinde borcu Rişvân Hasan Ağa ve Sarrâcbaşî Yusuf Ağaya
yollanmasına dair ilam.**

İzzetlü rif‘atlı karındaşım Hacı Süleyman Ağa

Huzûrlarına dürer-i du‘â takdiminden sonra muhibbâne inhâ olunur ki bu cânibde iktizâcısı ile izzetlü babamız el-Hâc İbrahim Ağa'dan üç bin beş yüz esedî guruş deyn alunub on güne değin gelüb vâsıl ve edâ olunmak lâzım olmağın sen de olan akçeden üç bin beş yüz esedî guruş sayub Rişvân Hasan Ağa ve Sarrâcbaşu Yusuf Ağayla meblağ-ı mezbûru sür‘at üzere bu cânibe yollayasın min ba‘d ihmâl etmeyüb bir dakika eğlendirmemesin müşârün ileyhden bizi şer-mende etmeyesin elbette elbette sür‘at üzere gönderesin ed-du‘â

Bende Muhammed Mîrimîrân-ı Kudüs-i Şerîf hâlâ

Sayfa:202/Belge:2

Özet: Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın eşyalarını mübaşir tarafından alınması istenmiştir. Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın eşyalarının Şemsi Kadın'ın yanında olduğuna dair temessük.

Sade önlük sîm kuşak Aded 1	Zeytûnî ferâce semmûr Aded 1	Kısa yenli ferâce semmûr Aded 1	Semmûr pâçası kontuş Aded 2	Kırmızı çuka kakum kürkü Aded 1
Şâm dikdiği Aded 4	Kadife kaftan Aded 1	Peşkir Aded 1	Çuka mak‘ad çift 1	Kadife mak‘ad Çift 2
Berhûtâz Aded 3	Çerkezî sîm kılıç Aded 3	Yaşıl kadife donluk 1	Kîse Aded 5	Alaca kumaş donluk 2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Emr-i şerîf-i âlişânla maktûl olan Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın mâlını kabz etmek için mübâşir geldiğimizde işbu bâlâda mestûr olan eşyâlar hâmilü'l-hurûf Şemsi Kadın'ın yanında olub mîrî için ahz u kabz olunduğu ecilden işbu temessük tahrîr olunub verildi ki mahalline ibrâz olunub âhardan bir ferd rencîde ve remîde eylemeyeler

El-fakîr

Ahmed Kapucuyân-ı Dergâh-ı Âlî

Sayfa:202/Belge:3

Özet: Ayntâb Boyacı Câmî şerifte mütevellî olan Ömer'in azledilmesini gerektiren bir durum olmaması sebebiyle yerinde kalmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân ve tuğrâ-yı garrâ-yı vâcibi'l-iz'ân bi'l- 'avni'l-meliki'l-müste'ân ilâ yevmi'l-haşri ve'l-mîzân hükmü oldur ki

Mahmiye-i 'Ayntâb'da vâki' Boyacı Câmî'-i şerîfinde erbâb-ı istihkâkdan berât-ı âlişân ile mütevellî olan Mevlânâ Mansur nâm kimesne bir vecihle mûcib-i azl hâli yoğiken âhardan İbrahim nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile alub bu bâbda mezbûra küllî hayf ve gadr eylemegin yedinde olan berât mûcebince kendüye ibkâ ve mukarrer kılınub müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin Mevlânâ-i mezbûra tekrâr sadaka idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-nişânı verdüm ve buyurdum ki varub câmî'-i mezbûra kemâkân mütevellî olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere ta'yîn olunan vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü develtim için du'âya müdâvemet üzere ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya ve mezbûr İbrahim mukaddem ve muahhar berât dahi ibrâz idüb 'amel olunmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zilhicce. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fî selh-i Muharrem. Sene 1073

Sayfa:203/Belge:1

Özet: Katl edilen Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın Ayntâb 'da olan kız kardeşinin evinde ve Gök Kal'a' yerlerde ihraç edilmesi ile mübaşir gönderilmesine dair ferman.

Fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i şereflerine ve mahfil-i münîf-i fazîlet-rehînleri evbine dürer-i tayiyyât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla i'lâm olunur ki bundan akdem mağdûben katl olunan Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın cümle muhallefâtı mîrî için kabz olunmak bâbında taraf-ı şehriyârîden fermân-ı şerîf-i celîlü'l-kadrile mübaşir vârid olub kazâ-i 'Ayntâb'de maktûl-ı müşârün ileyhin hemşîresi evinde ve Gök Kal'a'da ve sâir mazanna olan yerlerde mâlî i'ânet olunub ihrâc olunması bâbında mektûb tahrîr olunub gönderilmiştir şeref-i vusûlünde me'mûldur ki ber-mûceb-i fermân-ı şerîf her kimde ise bulub izn-i şer'le buldurub emr-i şerîf icrâsında dakîka fevt eylemeyesiz husûs-ı mezbûrda dermeyân olunub mazanna olan yerlerden husûlüne sa'y-i cemîl olunub ihmâl ve tekâsül olunmaya hizmet-i pâdişâhîdir sa'y-i vefûr olunmak cümleye lâzımdır bir hoşça basîret idüb husûlüne bezl-i himmet eyleyesiz bâkî hemîşe tevkîf-i refik dâim-bâd

Hüve'l-Muhlis el-Fakîr Lutfullah el-mahfûfu medînet-i Mar'aş, El-Muhlis el-Fakîr Ebubekir el-muhâfîzu Mar'aş hâlâ

Kayd fi 24 Muharrem

Sayfa:203/Belge:2

Özet: Katl edilen Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın mîrî için mübaşir gönderilmesine dair.

Bundan akdem katl olunan Rişvânoğlu Mehmed Paşa'nın mîrî için kabz olunub mübaşiri (boş) ma'rifetiyle kıymet-i âdilesine bey' olunan muhallefâtıdır ki zikr olunur

Nukûd kîse	Al çuka	Neftî çukiye	Kibriti	Gülgûnî
Aded 5	feraceye	kaplı sırt	çukiye kaplı	çukiye kaplı
Kıymet	kaplı sırt	semmûr kürk	semmûr	köhne
	semmûr kürk	Aded 1	paçesî	

Guruş-1 esedî 2500	Aded 1 Kıymet esedî 243	Kıymet Esedî 200	Aded 1 Kıymet Esedî 60	semmûr paçesî Aded 1 Kıymet Esedî 35
Kızılıcık çukiye kaplı semmûr paçesî Aded 1 Kıymet Esedî 80	Al çukiye kaplı kakur kürk Aded 1 Kıymet Esedî 25	Kadife mak'ad Çift 2 Kıymet Esedî 80	Londora çuka mak'ad Çift 1 Kıymet Esedî 20	Şam dikereği(?) Aded 2 Kıymet Esedî 35
Def'a Şam dikreği Aded 1 Kıymet Esedî 15	Def'a kadife Haleb dikreği Aded 1 Kıymet Esedî 13	Sîm çerkesî kılıç Aded 3 Kıymet Esedî 36	Ön kuşak sîm Aded 1 Kıymet Esedî 4	Yeşil acem kadifesi donluk 1 Kıymet Guruş-1 Esedî 10
Alaca acem kutnu donluk 2 Kıymet Esedî 10	Köhne kuzu kadife kaftan 1 Kıymet Esedî 8	Hamavî peşkir Aded 2 Kıymet Esedî 2	Bahrî (...) Aded 3 Kıymet Esedî 6	

Cem'an yekûn

Esedî

Guruş

3322

Sayfa:203/Belge:3

Özet: Süleyman Ağa'ya emanet olan yedi kîse esedî ve beş kîse riyal guruşu vekil edildiğine dair.

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki sa'âdetlü efendimiz Mehmed Paşa hazretleri izzetlü Süleyman Ağa'nın yanında emânet vaz' itdüğü yedi kîse esedî guruş ve beş kîse riyâl guruşu ahz u kabz için taraflarından memhûr mektûbları ile bizi vekîl nasb etmegın biz dahi gelüb mûmâ ileyh Süleyman Ağa'dan ber-vech-i emânet olan meblağ-ı merkûm yedi kîse esedî ve beş kîse riyâl guruşu vekâletimiz hasebiyle Süleyman Ağa yedinden ahz u kabz idüb yedlerine bu temessük vaz' olundu ikrâz vakt-i Hâc etde ihticâs edinelere.

Tahrîren fi evâsıt-ı Recebü'l-mürecceb. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

El-Fakîr Hüseyin Ağa Rişvân, el-fakîr Yusuf Ağa Sarrâbaşı, Halil Ağa bin Tacirli İbrahim Ağa, Derviş Ağa bin Nasrullah Paşa, İbrahim Çavuş bin Halil Efendi, el-Hâc Cûb Ekrâd-ı Rişvân, el-Hâc Ahmed bin

Sayfa:204/Belge:1

Özet: Katl edilen Rişvânzâde Mehmed Paşa'nın nakdi parası, cariyesi, eşyaları ve tereke defteri mühürlenip nakil edilmesine dair.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhîri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mûhâmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-ikbâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş eyâletine mutasarrıf olan vezîrim... Paşa edânullâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fezâilühû tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem Kuds-ı Şerîf paşası olub maktûben

katl olunan Rişvânoğlu Mehmed Paşa'nın cümle muhalledfâtı taraf-ı mîrîye 'âid olmağla imdi ol cânibde olan nukûd ve zimemi ve kul ve câriye ve at ve katır ve deve ve koyun ve sığır ve tereke ve sâir cüz'î ve küllî ism-i mâl itlâk olunur eşyâsın ma'rifet-i şer'le ahz u kabz-ı defter itdürüb ve defterin imzâlayub ve mühürleyüb nakl lâzım gelen nukûd ve nazara mergûb eşyâsın ve nakl mümkün olmayan eşyâsın dahi ol cânibde değer bahâ ile furuht etdirüb nukûddan ve sâir nakl lâzım gelen eşyâsı ile ma'an ber-vech-i ta'cîl Dersa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne itdürüb bir nesnesini zâyî' ve telef etdirmeyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere 'amel idüb dahi kat'an te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb vech-i meşrûh üzere merkûmun ol cânibde olan nukûd ve zimem ve kul ve câriye ve at ve katır ve deve ve sığır ve koyun ve sâir ism-i mâl itlâk olunur küllî ve cüz'î eşyâsını ma'rifet-i şer'le ahz u kabz itdürüb ve defterin imzâlayub ve mühürleyüb nakl lâzım gelen nukûd ve nazara mergûb olan eşyâsını ve nakl mümkün olmayanı dahi ol cânibde değer bahâsıyla furuht itdürüb nukûd ve sâir nakl lâzım gelen eşyâsıyla ma'an Dersa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdürüb nesnesini zâyî' ve telef etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fi 20 Muharrem. Sene 73

Sayfa:204/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nahiyesinde Ma'sara karye yirmi bin akçe vergilerini mutasarrıf Mevlânâ'nın toplanmasına dair.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn keşşâfu'l-müşkilâti'd-dîniyye hallâlu muhassalâti'l-yakîniyye, miftâhu'l-künûzi'l-hakâyık mıs bâhu rumûzi'd-dekâyık el-mahfûfu bi- sunûfi avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ sabıkâ Şeyhülislâm olub hâlâ ber-vech-i arpalık 'Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ (boş) edânullâhu te'âlâ fezâilehû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zü'emâdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halil zîde kadrühû südde-i sa'âdetime

arz-ı hâl idüb 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde olub Ma'sara nâm karye ve gayriden berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğı yirmi bin akçe icmâllü ze'âmeti karyelerinin rüsûm-ı serbestîsini hâricden dahl olunduğunu bildürüb imdi icmâllü ze'âmet serbest olmak kânûn mukarrerdir buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûre hak ve adl üzere mukayyed ve berâtına nazar idüb göresiz ze'âmet-i mezbûr tahrîrden sonra hisselerden birikdirilmiş olmayub fi'l-vâki' icmâllü ze'âmet ise icmâllü ze'âmet karyelerinin resm-i cürüm ve cinâyet ve resm-i arûsâne ve kul ve câriye müjdegânesi ve sâir bâd-ı hevâsını beylerbeyi voyvodalarından ve sancak beyi âdemlerinden ve alay beyi ve zü'emâ ve erbâb-ı tîmâr ve çeri başı ve çeri sürücülerinden ve ümenâ ve ummâl ve sâir iş erlerinden ve gayrîden muhassılan hiçbir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyüb cümlesin buna ahz u kabz etdiresiz eger ki yazulur re'âyâsnın yedinden cürm-i galîz sâdir olub bi-hasebi's-şer'i's-şerîf salb ve siyâseti yâhûd kat'-ı... müstahak olsa hükm-i kadı lâhık olub hüccet-i şer'iyye verildikden sonra...sâdir olduğı mahalde siyâsete me'mûr olalara şer'le lâzım gelen bunun ma'rifetiyle icrâ itdirüb min-ba'd hâric toprağa alub gitmekle komayub ve bedel-i siyâset deyü bir akçe ve bir habbelerin almayalar ve aldirmayışız ve dahl olunub kendüye 'âid olan rüsûm-ı serbestiyesinde kimesne nesnesin almış ise ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kusûr alıverüb şer'-i şerîf ve kânûn ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz kazıyyede medhali olmayanı dahl etdirmeyüb eslemeyüb inâd üzere olanları yazub bildürüb bu husûs için tekrar emrim varmalu eylemeyesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i humâyûnumu mûmâ ileyhın elinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâil-i-i şehri Zilhiceti's-şerîfe. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:205/Belge:1

Özet: Ayntâb 'da merhum Mahmud Paşa ruhu için yevmî birer akçe ile iki cüzî şerîf tilavetin İbrahim'e yevmî üç akçe yevmî birer akçe ile iki cüz'-i şerîf tilâvet verilmesine dair.

Nişân-1 şerîf-i âlişân-1 sâmi mekân-1 sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-1 hâkânî hükmü oldur ki

‘Ayntâb'da vâki‘ merhum Mahmud Paşa rûhu için yevmî birer akçe ile iki cüz’-i şerîf tilâvet eden işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘-i humâyûn İbrahim edâ-i hizmet idüb bir vecihle azli îcâb eder hâli yoğiken üzerinden ba‘zı kimesneler alub gatr etmekle ref‘ olunub ki mezbûr İbrahim ibkâ ve mukarrer kılınub müceddeden berât-1 şerîfim taleb etmegin sadaka idüb bu berât-1 humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr İbrahim kemâkân cüz’hân olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî üç akçe vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu için ve devâm-1 devletim için du‘âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmıyalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

tahrîren fi evâsıt-1-1 şehri Zilka‘ deti‘ş-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-1 Kostantiniye

Fî 13 Muharrem. Sene 1073

Sayfa:205/Belge:2

Özet: Oruç Baba zaviyesinde zâviyedâr olan İbrahim'e azlini gerektirecek bir durum yokken azledilmesinin üzerine yeniden görevine getirilmesine dair.

Nişân-1 şerîf-i âlişân

‘Ayntâb'da vâki‘ merhûm Oruç Baba zâviyesinde vazîfe-i mu‘ayyenesiyle zâviyedâr olan işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü‘ş-şân-1 hâkânî İbrahim edâ-i hizmet idüb bir vecihle kusûru ve azli îcâb eder hâli yoğiken üzerinden bilâ-sebeb ba‘zı kimesneler alub gatr etmekle ref‘ olunub ki mezbûr İbrahim'e kemâkân yedinde olan berât-1 atîki mücebince ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet recâ etmegin vech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-1 humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr İbrahim kemâkân zâviyedâr olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-1 sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-1 ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ahad

mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı Zilka‘de lisne isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Fî 14 Muharrem. Sene 73

Sayfa:205/Belge:3

Özet: Ayntâb, Adana ve Halep’e varıp gelince yol üzerinde olan yeniçeri serdarları Halep yeniçeri serdarısın tarafından alıkonulan paranın geri alınması için yedinci bölük çavuşu Mehmed Çavuş’un tayin edilmesine dair.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Âsitâne-i Sa‘âdetden ‘Ayntâb ve Adana ve Haleb'e varub gelince yol üzerinde olan yeniçeri serdârları zîde kadrühüm i‘lâm ve inhâ olunur ki serdârlıklarınızda bilâ-vâris fevt olan yeniçeri ve acem oğlanı ve topçu ve cebeci zümresinin cânib-i beytûlmâle ‘âid muhallelâtlarından bu âna gelince şey’-i kalîl gelmekle her biriniz mes’ûl olmak lâzım gelmekle sen ki Haleb'de olan yeniçeri serdarısın cümleden ziyâde ol cânibden beytûlmâl gelmek lâzım iken gelmemekle metûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur gerekdir ki ta‘yîn olunan yedince bölük çavuşu Mehmed nâm Çavuş mektûbumuz ile varub serdârlıklarınıza uğradıkda tevâif-i mezbûreden mukîm ve misâfir bilâ-vâris fevt olanların metrûkâtını makbuzunuzdan ve mazanna-i beytûlmâl olan yerlerden tecessüs ve zuhûra gelen mevâddı ma‘rifet-i şer‘le taleb ve tahsîl ve ta‘yîn olunan merkûma müfredât defetriyle kıbel-i şer‘den mumzâ ve mahtûm teslîm ve ta‘cîl üzere bu tarafa irsâl etdirmege her biriniz gereği gibi bezl-i iktidar eylesin şöyle ki husûs-ı mezbûr ehemmi mühimdendir ihmâl ve tekâsül idüb beytûlmâli telef ve zâyi‘ ve ketm idüb göndermekde taksîrât ederseniz küllî mutazarrar olub mes’ûl ve mu‘âteb olursuz ana göre âkıbet-endîş olub müceb-i mektûble âmil olasız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zilka‘deti’s-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb‘în ve miete ve elf. Kaydı. Fî 19 Muharrem.

(...) Ağa-yı Yeniçeriyân-ı

Dergâh-ı Âlî hâlâ

Sayfa:206/Belge:1

Özet: Mahaliye... Medresesi'nin mütevellisi olan Mustafa'nın yerine yevmî beş akçe Hacı Mehmed'in tayin olmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akdâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Mustafa zîde fezâilühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb 'Ayntâb'da vâki' Mihâliye Medresesi'nin mütevellîsi olan Mustafa kendisi berâtla mutasarrîf olmağla işbu râfi'ü tevkî-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hacı Mehmed için mahal ve müstahakdır deyü yevmî beş akçe ile tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek recâsını 'arz etmegin avâriz vermek şartıyla tevcîh idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mehmed varub medrese-i mezbûrenin mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî beş akçe vazifesine mutasarrîf olub ol bâbda ref' olunan mezbûr Mustafa ve taraf-ı âhardan hiç ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem lisne isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi gurre-i Muharrem. Sene 73

Sayfa:206/Belge:2

Özet: Ayntâb 'da olan Ömer Mihmandar el-Çelebi vakfına ait hengâm hamamı rubu altı kıratı ve tiftik değirmeni rub altı kırata Döğüroğlu pazarında yaycı dükkânı dört dükkân her dükkânın rub'u altışar kırat ve eski arsa düz hânı doksan bir kuruşa İbrahim Dede'ye iki seneliğine kiraya verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki işbu nâkil-i tezkere İbrahim Dede bin Hacı Ali 'Ayntâbî nefsi-i 'Ayntâb'da olan Ömer Mihmandar el-Çelebi vakfı olub hengâm hamamı rub'u altı kıratı ve tiftik değirmeni rub'u dahi altı kırata Döğüroğlu pazarında yaycı dükkânı dört dükkân her dükkânın rub'u altışar kırat ve eski arsa düz hân ile iki sene 'alâ-icâre verdi iki senenin icârı doksan bir kuruşa icâra

vermişdir İbrahim Dede yedinden yetmiş bir esedî guruş vâsıl olmuşdur ve on altı guruş sâbıkan müste'cire vasl oluna.

Tahrîren fî gurre şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf

El-fakîr

El-Hâc Salih

Ve her ne lâzım olursa ta'mîr ve termîme müste'cir harc eyleye vakf üzere hesâb olunmaya vakfa metebbir' ola bu minvâl üzere şart olunmuşdur

Şuhûdü'l-hâl

Sarı el-Hâc Mehmed, ve oğlu Hasan Çelebi, Evhakoğlu (?) Şa'bân Çelebi, el-Hâc Ahmed tâbi-i Melik Efendi, Hacı Yakub bin Abdurrahman, el-Hâc Durmuş oğlu el-Hâc Ömer

Sayfa:206/Belge:3

Özet: Ayntâb'da Hacı Hüseyin ve Muhzırbaşı oğulları Hasan ve Mustafa fakirlere eziyette bulunması ve akçelerini alarak zulüm etmeleri üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hüccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûr ahâlîsi südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Hüseyin ve Muhzırbaşı oğulları demekle ma'rûf Hasan ve Mustafa nâm kimesneler kendü hallerinde olmayub şerîr ve gammâz olub dâimâ kadı ve nâib ve voyvoda ve subaşı ve sâir ehl-i örf tâifesinin yanlarına varub fukarâyı hilâf-ı vâki' mevâd isnâdıyla gamz idüb bi-gayri hak akçelerin alub ve alınmağa bâ'is olub ve il mesâlihine ve tekâlîf ve sâlyâne husûsuna karışub bunun emsâli zulüm ve ta'addînin nihâyeti olmadığın bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmegim buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbûr tamâm hak ve adl üzere mukayyed olub göresin 'arz olunduğu üzere ise eyyâm-ı adâlet-encâmında re'âyâ ve berâyâyâ bir

vecihle zulüm ve ta'addî olunduğuna rızâ-yı şerîfim yokdur mezbûrlara muhkem tenbîh ve te'kîd eylesin ki kendülerinin bir mühim mesâlihleri olmadıkça kadı ve nâib ve voyvoda ve subaşı ve sâir ehl-i örf tâifesinin yanlarına varmayalar fukarâyı hilâf-ı vâki' mevâd isnâdıyla gamz etmeyeler ve bi-gayri hak akçelerin almayalar ve alınmağa bâ'is olmayalar ve medhalleri olmayan il mesâlihine ve tekâlîf ve sâlyâne husûsuna karışmayub kendü hallerinde olalar ba'de't-tenbîh eslemeyüb vech-i meşrûh üzere fukarâya zulüm ve ta'addî ederler ise vukû'u üzere yazub Âsitâne-i Sa'âdetime 'arz eylesin ki sonradan haklarında ne vecihle emri şerîfim sâdır olur ise mûcebiyle 'amel oluna min-ba'd hilâf-ı şer' - i şerîf ve kânûn ve mugâyir-i emri humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kaziyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüb eslemeyüb inâd ve muhalefet üzere olanları vukû'u üzere yazub bildürüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunub emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi evâil-i şehri Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:207/Belge:1

Özet: Asaf 1072 senesine ait olan rûsumatın ve mahsulat nakdî olan iki yük otuz yedi bin altı yüz akçeyi komutan, emirlere ve tahsildarlara verilmesine dair.

Ve buyurdum ki mezkûr varub vakt u zamânı hülûl eyledikde mukâta'a-i mezbûru mezkûra olıgeldüğü üzere zabt ve tasarruf ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtın ahz u kabz eyleye ve mezbûr mukâta'a-i mezkûr için sene-i merkûmeye mahsûb olmak üzere bin yetmiş iki Cemâziyelevvelinin yirmi dördüncü gününden merkûm Asaf zide yedinden tefavütüyle iki yüz otuz yedi bin altı yüz akçe ber-vech-i peşîn teslim-i hazîne olmuşdur ol bâbda mîrimîrân ve ümera ve ummâldan mahsûlât zabt ve tasarrufuna taraf-ı âhardan ferd mâni' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar. Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir şehri Cemâziyelâhir. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fi 29 Zilhicce

Sayfa:207/Belge:2

Özet: Ayntâb Dimosu Mukataa 1073 senesinde vergilerin Asaf Efendi'ye der'uhde olunmasına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş ve 'Ayntâb kadıları zîde fezâilühümâ tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Asaf zîde kadrühû Dersa'âdetime arz-ı hâl virüb 'Ayntâb Dimosu Mukâta'ası'nın bin yetmiş üç senesi berât-ı şerîfimle kendüye der'uhde olmağla elinde olan berât-ı şerîfim mücebince kadîmden zabt olunageldüğü üzere zabt itdürüb havâss-ı mezbûre re'âyâsının ve mahsûlâtının mîrimîrân ve mîrlivâ âdemlerinin ve subaşılardan bir vecihle dahl ve ta etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden imdi mezbûrun elinde olan berât-ı şîr mücebince zabt itdirülüb âhardan müdâhale olunmaya deyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda satır olan emrim üzere 'amel idüb dahi târîh-i merkûma mahsûs olmak üzere mukâta'a-ı mezbûrun mezbûra elinde olan berât-ı şerîfi mücebince kadîmden zabt olunugeldüğü üzere zabt ve tasarruf ve mîriye 'âid olan küllî ve cüz'î hukûk-ı rüsûmâtın olugelen âdet ve kânûn üzere ahz u kabz itdürüb mukâta'a-i mezbûre re'âyâsını mahsûlâtını mîrimîrân ve mîrlivâ âdemlerin ve âharı müdâhele etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ışrîn şehri Şevvâlü'l-mükerrem lisne isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:207/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağında Burc nahiyesinde Kara Öyük ve Kızılca köyleri sakinlerinden vergilerini vermeyenlerin bu kişilerin belirlenip deftere yazılarak bildirilmesine dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm 'Ayntâb ve (boş) ve (boş) kadıları zîde fazâilühüm tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki zü'emâdan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Asaf

zîde kadrühû dergâh-ı mu‘allâma arz-ı hâl idüb berât-ı ‘Ayntâb sancağında Burc nâhiyesinde Kara Öyük ve Kızılca nâm karye ve gayrîden şerîfimle mutasarrıf olduğu ze‘âmet karyelerinin vâki‘ olan rüsûm-ı serbestiyesine hâricden dahl olduğunu bildirdi imdi icmâlli ze‘âmet serbest olmak kânûn-ı mukarrerdir buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda berâtına nazar idüb göresin hisselerden birikdirmiş olmayub kadîmî icmâlli ze‘âmet olub mûmâ ileyh mutasarrıf olduğu icmâlli ze‘âmet karyelerinin rüsûm ve cürm ü cinâyet ve resm-i arûsâne ve kul ve câriye müjdegâniyesine ve sâir bâd-ı hevâsına beylerbeyi âdemleri ve sancak beyi subaşları ve alay beyi ve zü‘emâ ve erbâb-ı tîmâr ve çeri başı ve çeri sürücüler ve sâir iş erlerinden ve ümenâ ve ummâl ve mübâşirîn emvâl ve adîdini muhassıldan hiçbir ferdi dahl ve ta‘arruz etdirmeyüb mûmâ ileyh tarafından zabt ve tasarruf etdüresin anın gibi yazılı re‘âyâsının birinden cürm-i galîz sâdır olub bi-hasebi‘ş-şer‘-i şerîf salb ve siyâset veyâ kat‘-ı uzuva müstahak oldukda dahi hükm-i kadılar hak olub hüccet-i şer‘iyye verildikten sonra mücerred günâh sâdır olduğu mahalde siyâseti me‘mûr olanlara şer‘le lâzım geleni mûmâ ileyh ma‘rifetiyle icrâ itdürüb hâric-i kazâyâ alub gitmeye komayub ve bedel-i siyâset deyü bir akçe ve bir habbelerin almayalar ve aldınmayasız ve şimdiye değin vâki‘ olan rüsûm-ı serbetisinden kimesne nesnesin almışlar ise ba‘de’s-sübût hükm idüb girü bî-kusûr alıveresin hilâf-ı şer‘-i şerîf ve kânûn ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeysin kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüb eslemeyüb inâd ve muhâlefet üzere olanları isim ve resmleriyle yazub bildürüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet lunub bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i Recebü'l-mürecceb. Li-sene seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:208/Belge:1

Özet: Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ... Livada odun ve saman için birilerini göndererek hâne başına birer rub guruş kendileri içinde isteyerek halka eziyet etmişlerdir. Yapılan bu eziyetin men edilmesine dair.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn keşşâfu'l-mu'dilâti'd-dîniyye hallâlü'l-müşkilâti'l-yakîniyye miftâhu künûzi'l-hakâik mesâbihü umûri'd-dekâyık el-muhtassu bi-sunûfi'l-avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Şeyhülişlâm olub hâlâ ber-vech-i arpalık 'Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ (boş) edânullâhu te'âlâ fezâilehü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrede vâki' kurâ ahâlîsi südde-i sa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüb livâ-i mezbûra mutasarrıf olan livâ odun ve saman için âdem gönderüb hâne başına birer rub' guruş kendileri için hizmet alur iken hâlâ mirliya âdemleri olanlar ana dahi kanâ'at etmeyüb vech-i meşrûh üzere zulüm ve ta'addîden hâlî olmadıkların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledikleri ecilden hilâf-ı şer' ve kânûn akçe talebiyle rencîde ve remîde olunmamak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üze 'amel idüb dahi husûs-ı mezbûra tamâm-ı hak ve adl üzere mukayyed olub göresin 'arz olunduğu üzere ise eyyâm adâlet-encâmımda re'âyâ ve berâyâyâ bir vecihle zulüm ve ta'addî olunduğuna katen rızâ-yı şerîfim yokdur mirliya âdemlerine muhkem tenbîh ve te'kîd eylesesin ki min-ba'd re'âyâdan vech-i meşrûh üzere ve bilâ-emr-i şerîf ve hilâf-ı şer' ve kânûn akçe talebiyle rencîde ve remîde etmeyüb ve ol bahâne ile bir akçe ve bir habbelerin aldırmayub ve bir vecihle zulüm ve ta'addî etmeyeler ve etdirmeyüb men' ve def' eylesesin ba'de'l-yevm ta'addî ederler ise vukû'u üzere 'arz idüb şer'-i şerîfe ve mukaddemâ ve hâlâ verilen evâmir-i şerîfeme muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın. Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 22 Zilhicce

Sayfa:208/Belge:2

Özet: Ayntâb ve Telbeşar kazalarının vefat eden askerlerin muhalledatlarının paylaşılmasına dair.

Fahru'l-kuzât Mehmed Efendi kâmyâb

Tahiyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki umûr- ‘Ayntâb ve Telbeşar kazâlarının 1 kismet-i askeriyesi tarafımızdan sipariş olunmuşdur gerekdir ki vâki‘ olan müteveffâ-yı askeriyenin muhalledâtını tahrîr ve beyne'l-verese ‘alâ-mâ farazallâhi te‘âlâ taksîm idüb bu tarafa ‘âid olan rüsûm-ı mu‘tâdeyi ahz ve mutemedün-aleyh âdemin ile irsâl edesiz vesselâm. Hurrire fi gurre-i Zilhiceti'ş-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

El-fakîr Abdurrahman el-Kâdî

Be-Asker-i Anadolu

Kayd fi 26 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:208/Belge:3

Özet: Ayntâb ve Telbeşar kazalarının vefat eden askerlerin muhalledâtlarının paylaşılmasına el-Hâc Ahmet’e teslim edildiğine dair.

Mefâhirü'l-kuzât birâderim İsmail Efendi el-mufahham

Tâhiyât-ı sâfiye ithâfindan sonra inhâ olunur ki sa‘âdetli evliyâ-i ni‘am Kazasker Efendimiz hazretleri ‘Ayntâb ve Telbeşar kazâsının umûr-ı kismet-i askeriyesini bu fakîre tefvîz etmekle tarafımızdan size sipariş olunmuşdur lede'l-vusûl me‘mûldur ki vâki‘ olan mevtâ-yı askeriye muhalledâtını tahrîr ve beyne'l-verese taksîm ve rüsûm-ı mu‘tâdeyi defter ile bizim el-Hâc Ahmed'e teslim edesiz ki bu tarafda mahalline teslim oluna. Tahrîren fi gurre-i Zilhiceti'ş-şerîfe. Sene 73

El-fakîr Mehmed el-Kâdî

Be-‘arz-ı Zülkadiriye

Sayfa:208/Belge:4

Özet: Hazine-i Amirde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine dokuz yükdoksan dokuz bin yüz altmış akçeye olduğu derkenar altı kîse akçe ile bütün paranın Ayntâb Dimosu Mukataa Asaf der-uhde olunmasına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Asaf zîde kadrühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzer 'Ayntâb Dimosu Mukâta'ası'nın olıgeldüğü üzere peşîn ile kendüye der'uhde olunmak bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda zıkr olunan mukâta'anın târîhi gur-re-i Muharremden ve senede mâl-ı maktû'u vezzânlık ile ma'an verilmegin dokuz yük doksan dokuz bin yüz altmı akçeye olduğu derkenâr olundukda altı kîse akçe peşîn ile mezkûra der'uhde olunub berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın işbu işbu râfî'ü tevki'-i refî'ü'-şân-ı hâkânî mezkûr hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm

Sayfa:209/Belge:1

Özet: Dülük Baba zaviyesinde zâviyedâr olan Mevlânâ İbrahim'e azlını gerektirecek bir durum yokken azledilmesinin üzerine yeniden görevine getirilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Medîne-i 'Ayntâb'da vâki' Dülük Baba kudise sırrahu'l-azîzin zâviyesinde berât-ı şerîfimle zâviyedâr ve mütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı humâyûn kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn zübdetü'l-fudelâi'l-müdekkikîn Mevlânâ İbrahim zîde ilmühûnun bir vecihle müceb-i azl hâli yoğiken âhardan ba'zı kimesneler hilâf-ı inhâ ile alub mezbûra küllî hayf ve gadr olunması için girü kendüye ibkâ ve mukarrer kılunub müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında olan berât mücebince inâyet ve recâ etmegin sadaka idüb tekrâr bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki Mevlânâ-yı mezbûr İbrahim kemâkân zâviyedâr ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkîfin rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet üzere ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar taraf-ı âhardan bir ferd dahi mukaddem ve muahhar berât ibrâz ederse hilâf-ı inhâdır 'amel olunmaya ibtidâ-i târîhden

Mevlânâ-yı mezbûra zabt etdireler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.
Tahrîren fî evâhir-i şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 17 Zilhiccetî's-şerîfe

Sayfa:209/Belge:2

Özet: Telbeşar nahiyesinde Aynî köy sekiz bin akçe tımara bir akçe mahsulün mutasarrıf olan Abdülkadir vefat etmesi ile yerine Şaban'ın getirilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî bi'l-avni'r-Rabbânî hükmü oldur ki

'Ayntâb sancağında alay beyisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebubekir südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb livâ-i mezbûrede Telbeşar nâhiyesinde vâki' Aynî nâm karye ve gayrîden sekiz bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Abdülkadir fevt olub tîmârı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı 'arz olundukda ibtidâdan bin akçe tîmâra emr-i şerîfim verilen orta boylu elâ gözlü açık kaşlu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Şa'bân'a verilmek bâbında inâyet recâsına 'arz etmegin tîmârı olduğu sancakda sâkin olub alay beyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh olunmağ için sene isnâ ve seb'îne ve elf Şevvâlinin on üçüncü gününden emr-i şerîfim verildikten sonar tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan sekiz bin akçe tîmâr vech-i muharrer üzere müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir tahvîlinden ibtidâsı bedelinden noksânıyla ber-vech-i tekmîl on bi akçelik üzere mezkûr Şa'bân'a tevcîh olunub verdim ki zikr olunur ve bu şerh ayân ve beyân kılınur

Karye-i Aynî tâbi'-i Telbeşar	Mezra'a-i Gerger der nezd-i timâr-ı Hatum	Yekun 8000
Çift ma'a rüsûm 6000	tâbi' mezbûr 4000	Ber-vech-i yekûn 10000
	2000	

Ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm taht-ı yedined olub tasarruf kılub şöyle ki sâik-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve ... meşkûre ve asâkir-ı mansûredir ber-mûceb-i defter-i hâkânî mansûr ve mer'î ve müeddî kılalar ol bâbda efrâd ve âferîden ber ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Hurrîre fî 28 şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:209/Belge:3

Özet: Haleb ve Maraş eyaletinde olan kazalarda kassam olanların makbuzlarını Azez ve Kilis kasamı olan İbrahim Efendi'nin ve Ayntâb kasamı olan Receb Efendi'den makbuzları Ali Çelebi'yi teslim edilmesine dair.

Şerî‘at-nisâb ‘Ayntâb kazâsında nâibü'ş-şer‘ olan efendi hazretleri

Ba‘de'd-du‘â inhâ olunur ki Anadolu Efendisi hazretleri Haleb ve Mar‘aş eyâletinde vâki‘ olan kazâlarda bu âna gelince kassâm olanların makbuzlarını ahz u kabz idüb kendilere isâl etmek için bize mektûb vermişdi biz dahi ana binâen Azez ve Kilis kassamı olan İbrahim Efendi'nin ve ‘Ayntâb kassâmı olan Receb Efendi'dîn makbuzları olan rüsûmu ahz u kabz için tarafımızdan Ali Çelebi'yi irsâl etmişizdir vusûlünde me‘mûldur ki mezbûr tahrîr ve da‘vet-i şer‘ idüb bu âna gelince makbûzları her ne oldu ise müfredât defteri ile merkûm Ali Çelebi'ye teslîm etdiresiz vesselâm hemvâre izzet olalar

El-fakîr Mehmed Salih

El-Kādî be-Halebü'ş-Şehbâ

Sayfa:209/Belge:4

Özet: Ayntâb kazasında vefat eden askerlerin muhalledfâtlarının kassam Receb Efendi'nin makbuzları defterlere yazmasına dair.

İzzet-meâb Ali Çelebi el-mufahham

Gıbbe't-tahiyye inhâ olunur ki fazîletli Anadolu Efendisi hazretleri Mar‘aş ve Haleb eyâletlerinde vâki‘ olan kazâların umûr-ı kısmet-i askeriyesini bu fakîre tefvîz etmegin biz dahi ‘Ayntâb kazâsının umûr-ı kısmet-i askeriyesini size sipâriş etmişizdir gerekdir ki vâki‘ olan müteveffâ-yı askeriyenin muhallefâtını tahrîr ve beyne'l-verese ‘alâ farazallâhi te‘âlâ tevzî‘ etdirdikden sonra Kazasker Efendi hazretlerine ‘âid olan rûsûm-ı mu‘tâdeyi bu tarafa irsâl edesiz ve kassâm-ı sâbık Receb Efendi zamânında yetmiş iki Recebinin sekizinci gününden bu âna gelince her ne vâki‘ oldu ise teftîş ve tafahhus eyleyüb makbûz olan meblağ müfredât defteriyle irsâl eylesiz muhâlefet ederse bu tarafa i‘lâm eylesiz vesselâm. Fî 9 Zilhicce'ti'ş-şerîfe. Sene 73

El-fakîr Mehmed Salih

El-Kādî be-Halebü'ş-Şehbâ

Kayd fî 21 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:210/Belge:1

Özet: Bostancı Câmi‘-i şerifinde Ömer Ali'nin cüz’-i şerîf tilâvet verilmesine dair.
Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

‘Ayntâb'da vâki‘ Bostancı Câmi‘-i şerifinde Ömer Ali'si eczâlarından bir cüz’-i şerîf tilâvet eden işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘ü-ş-şân-ı hâkânî Abdülaziz zîde ilmühû südde-i sa‘âdetime gelüb cüz’-i şerîf berât-ı humâyûnumla kendüye tevcîh olunub edâ-yı hizmet idüb kusûru yoğiken âhardan Ali ve ba‘zı kimesneler bir tarikle müdahale eylediklerin bildürüb ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet recâ eylemegin mukarrer idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr Abdülaziz varub zikr olunan cüz’-i şerîfi ber-karâr-ı sâbık tilâvet idüb vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du‘âya müdâvemet üzere ola ol bâbda mezbûr Ali ve asir dahl eden mezbûrlar ve taraf-ı âhardan ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâil-i şehri Şevvâlül-mükerrerem lisne isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:210/Belge:2

Özet: Osmancık'ta zimmiler cizye vermelerine rağmen rencide eziyetin men edilmesine dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keîâm Tokat ve (boş) ve (boş) ve (boş) kadıları zîde fazlühum tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Acem tâcirlerinden Panos ve (boş) ve (boş) ve zimmîler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunlar ticâret tarîkiyle gezüb bey' ve şîrâ eyledikleri yerlerde Osmancık sınırından öte konak ve kasabât ve kurâ ve şehirlere varurlarsa yol cizyesi talebiyle rencide olunmayalar deyü mukaddemâ mâliye tarafından emr-i şerîfim verilmişken ana mugâyir rencide eylediklerin bildürüb rencide etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikeri ecilden rencide olunmamak emrim olmuşdur buydum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı âlişânım mücebince 'amel idüb zimmî-i mezbûrlar Osmancık'dan öte gezüb bey' ve şîrâ eyledikleri şeylerle kimesneye yuva cizyesi talebiyle rencide ve remide etdirmeyüb men' ve def' idüb şer'-i şerîf ve mâliye tarafından verilen emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz eslemeyeni yazub bildirüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız. Tahrîren fi evâhir-i şehri Ramazânü'l-mübârek. Sene ihdâ ve seb'îne ve elf . Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:210/Belge:3

Özet: Dülük Baba zaviyesinde Abdülaziz zâviyedâr ve müteveli göreve getirilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî bi'l-avni'r-Rabbânî hükmü oldur ki

Ulemâdan işbu işbu râfi'ü tevkî'-i refî'ü-ş-şân-ı hâkânî Abdülaziz zîde ilmühû südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb'da vâki' Dülük Baba zâviyedârlığı ve tevliyeti ruûs-ı humâyûn ve berât-ı şerîfimle üzerinde olmağla ibkâ ve mukarrer kılınub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin kemâkân ibkâ ve mukarrer

idüb bu berât-1 humâyûn-1 izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki varub zâviye-i mezbûra üslûb-1 sâbık üzere zâviyedâr ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-1 ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiçbir ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'aruz olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-1 şehri Zilka'deti's-şerîfe lisne isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-1 Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:210/Belge:4

Özet: Dülük Baba zaviyesinde Molla Ahmed 'in vergi tahsildarı olarak tayin edilmesine dair.

Nişân-1 şerîf-i âlîşân-1 sâmi mekân-1 sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-1 hâkânî bi'l-avni'r-Rabbânî hükmü oldur ki

İşbu işbu râfi'ü tevkî-i refi'ü's-şân-1 hâkânî Molla Ahmed sa'âdetlü gelüb 'Ayntâb'da vaki Dülük Baba zaviyesinin cebâbet ve nezâreti berât-1 humâyûnumla kendüye tevcîh idüb üzerinde olmağla tekrâr ibkâ ve mukarrer kılınub berât-1 şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin mukarrer idüb bu berât-1 humâyûn-1 sa'âdet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zâviye-i mezkûra üslûb-1 sâbık üzere câbî ve nâzır olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın vâkıfın rûhu ve benim devâm-1 ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'aruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-1 şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-1 Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 16 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:211/Belge:1

Özet: Zeamet ve tımar köy halkının lâzım gelen resm-i...defter vergilerini düzenli olarak vermelerine rağmen umûr-ı defterden tekrar talep etmesi üzerine halka eziyet edilmemesine dair.

Fi'l-vâki' kazâ-i mezbûrda ze'âmet ve tîmâr karyeleri re'âyâsının lâzım gelen resm-i...defter mücebince vermeğe râzîlar iken hâlâ düyunları kanâ'at eylemeyüb umûr-ı defterden ziyâde talep idüb rencîde ve remîde eyledikleri vâki' ise ol takdîrce lâzım gelen resm-i... defter mücebince aldırub hilâf-ı emir ve defter ziyade talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahirnen fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn şehri Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:211/Belge:2

Özet: Ayntâb kazasında Tab Lohan köyü vb. adı geçen diğer köylerde yaşayan halkın her sene vergilerini düzenli olarak verdikleri halde Dimos Emîni halka vergi için eziyet ettiğini bildirmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri'în 'Ayntâb kazasında nâibü'ş-şer' olan Mevlânâ (boş) zîde ilmühu tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tab Lohan karyesinden Mustafa ve Kanab karyesinden Ali ve Kefer Bostan karyesinden Mehmed ve Karaca Viran karyesinden Bayram nâm kimesneler Dersa'âdetime gelüb arz-ı hâl idüb biz her sene hukûk ve rûsumumuzu zabitlerimize kânûn-ı kadîm üzer ve defter mücebince edâ idüb kusûrumuz yoğ iken hâlâ Dimos Emîni olan kimesne olı gelmişe ve kânûn ve defterden ziyade kışlak nâmıyla beş yüz guruş ve resm-i sığır deyü otuz keçisine bir guruş alub zulüm ve ta'addî eylemişdir mahallinde şer' ile görölüb kânûn-ı kadîm ve defterden ziyâde alının hakkımız girü alıverilmek bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederiz deyü bildirdikleri ecilden imdi şer'le görölmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfle vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-hakîka dedikleri gibi ise ol bâbda muktezâ-yı emr-i şer'-i kavîmle âmil olub mezbûrların oligelmişe ve kânûn ve defterden ziyâde alınan akçelerin

ba‘de's-sübût hükm idüb ashâbına alıverüb ihkāk-ı hak eyleyesin husūs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-ısrîn min şehri Şevvâl. Sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:211/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağının zeamet ve tımar köylerde yaşayan halkın resm-i kışlakları senede iki yüz otuz üç riyal kuruş beş akçe düzenli olarak vermelerine rağmen Ayntâb Dimosu Emîni halka vergi için eziyet ettiğini bildirmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

A‘lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri‘în yenbe‘u'l-fazli ve'l-yakîn keşşâfu'l-müşkilati‘dîniyye cilâlu‘l-mufaddalâti‘l-yakîniyye, el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti‘l-meliki‘l-mu‘în sabıkâ Şeyhülislâm olub hâlâ ‘Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ (boş) edânullâhu te‘âlâ fezâilehû ve kıdvetü'l-ümerâi‘l-kirâm umdetü'l-küberâi‘l-fihâm zülkadri ve'l-ihiram el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti‘l-allâm ‘Ayntâb Sancağı Beyi dâme izzühû tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki ‘Ayntâb Dimosu re‘âyâsı Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönedrüb ‘Ayntâb sancağında ze‘âmet ve tımâr karyelerinin resm-i kışlakları hâric re‘âyâ tâifesine kayd olunmuş iken hâlâ Dimos Emîni olanlar ziyâde talebiyle rencîde ederler deyü bildirüb defterden ziyâde talebi ile rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederiz deyü bildirdikleri ecilden Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Dimos-ı ‘Ayntâb defterlerine nazar olundukda havâss-ı humâyûn karyelerinden mâ‘adâ ‘Ayntâb sancağınının kışlak resmi senede iki yüz otuz üç riyâl guruş beş akçe mestûr olmağın imdi emir ve defterden ziyâde talebi ile rencîde olumaya deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi göresin fi'l-vâki‘ livâ-i mezbûrda havâss-ı humâyûn re‘âyâsından gayrîsinin resm-i kışlakları hâric re‘âyâ tâifesine kayd olunmuş isen hâlâ Dimos Emîni olanlar emr-i defterder ziyâde taleb idüb rencîde ve remîde eyledikleri vâki‘ ise men‘ ve def‘ idüb dahi Dimos Emîni olanlara resm-i kışlaklarını emr-i

defeter mûcebince aldırub hilâf-ı emir ve defter ziyâde talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-aşer şehri Şevvâlül-mûkerrem. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:212/Belge:1

Özet: Oruç Baba zaviyesine tevliyeti ve zâviyedârlığı Molla Ahmet'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü-ş-şân-ı hâkânî Molla Ahmed südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb'da vâki' Oruç Baba tevliyeti ve zâviyedârlığı berât-ı humâyûnumla üzerinde olmağla tekrâr ibkâ ve mutasarrıf kılınmak bâbında inâyet recâ etmegin mukarrer idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zâviye-i mezbûra mütevellî ve zâviyedâr olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Zilka'deti-ş-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf . Kayd fi 6 Zilhicce. Sene 73

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:212/Belge:2

Özet: Boyacı Câmi'-i şerîf Vakfı'nın mütevellisi Hacı Mehmed'in vefat etmesi üzerine İbrahim'in yevmî üç akçe olarak müteveli tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı Seyyid Mustafa zîdet fezâilühü südde-i sa'âdetime mektub gönderüb 'Ayntâb kazâsında vâki' Boyacı Câmi'-i şerîfi Vakfı'nın yevmî üç akçe vazîfe ile müteveffâ olan Hacı Mehmed nâm kimesne fevt olub yeri hâlî ve hizmeti mu'attal olmağın işbu râfi'ü tevkî'-i

refi'ü's-şân-ı hâkânî İbrahim mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîf recâsına 'arz etmegın avâız vermek şartıyla tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât-ı meserret-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub müteveffâ-yı mezbûr yerine câmi'-i merkûm vakfının mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıktan sonra yevmî üç akçe vazifesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devletim ed'ıyyesine müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı Şevvâlül'l-mükerrem. Sene isnâ ve seb'îne ve elf . Kayd fi 12 Zilhicce. Sene 73. Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:212/Belge:3

Özet: Hazine-i Amirde mahfuz olan Dimos-ı 'Ayntâb defterinde nakil olanlara dair.

Sûret-i Defter-i Cedîd-i 'Âmire, Tâbi-i hâshâ-i Dimos-ı 'Ayntâb

Resm-i kışlak livâ-i 'Ayntâb gayr-ı ez havâss-ı humâyûn	Resm-i sığır-ı (?) hashâ-yı 'Ayntâb
Fî sene Guruş-ı kâmil 233, 5. Bi-adedihi. 5	Fî sene 30 Guruş 57 rub' 3. Bi-adedihi. 4

Hazîne-i Âmirede mahfûz olan Dimos-ı 'Ayntâb defterinde vech-i meşrûh üzere mestûr olmağla işbu sûret-i defterdir ki bâ-fermân-ı şerîf mahallinde nakl olundu fi 17 Şevvâl. Sene 1072

Sayfa:212/Belge:4

Özet: Ayntâb sancağının zeamet ve tımar köylerde yaşayan halkın resm-i sığır senede elli yedi buçuk riyâl guruş ve bir rub ve dört akçeyi düzenli olarak

vermelerine rağmen voyvoda olanlar kanaat etmeyip otuz keçiye bir guruş talep ederek eziyet ettiğini bildirmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

A‘lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri‘în yenbe‘u'l-fazli ve'l-yakîn keşşâfu'l-müşkilati’dîniyye cilâlu'l-mufaddalâti'l-yakîniyye, el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘în sabikâ Şeyhülişlâm olub hâlâ ‘Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ (boş) edânullâhu te‘âlâ fezâilehû ve kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zülkadri ve'l-ihtirâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm ‘Ayntâb Sancağı Beyi dâme izzühû tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûrda ze‘âmet ve tîmâr karyeleri re‘âyâsı haal Dersa‘âdetime arz-ı hâl gönderüb üzerimize edâsı lâzım gelen resm-i... emir ve defter mücebince vermeğe râzîlar hâlâ voyvodamız olanlar kanâ‘at eylemeyüb otuz keçiye bir guruş talep idüb ziyâde zulüm ve ta‘addî eterler hayfdır men‘i bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederiz deyü bildirdikleri ecilden Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Dimos-ı ‘Ayntâb defterlerine nazar olundukda ‘Ayntâb Dimosuna tâbi‘ resm-i sığırı senede elli yedi buçuk riyâl guruş ve bir rub‘ ve dört akçeye olmak üzere mestûr ve mukayyed bulunmağğın imdi emir ve defterden ziyâde talebiyle rencide olunmayalar deyü emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi göresin

Sayfa:213/Belge:1

Özet: Boyacı Câmi‘-i şerîf Vakfı mütevellisi Osman’ın görevden alınması üzerine Mevlânâ es-Seyyid Mustafa’nın mütevellî tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Medîne-i ‘Ayntâb’da vâki‘ Boyacı Câmi‘-i şerîfnde mütevellî olan Osman nâm râcil nâ-mahal olmağla ref‘ olunub yerine işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü-şân-ı hâkânî Mansur nâm kimesne her vecihle lâyıık ve mahal ve müstahak olmağın akzâ kuzâti'l-müslimîn kadısı olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa ‘arz etmegin kadısı arzıyla tevcîh olunub berât-humâyûn verilmek bâbında inâyet recâ

etmigin sadaka idüb bu berât-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki zikr olunan câmi'-i şerîfde mütevellî olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet üzere ola ol bâbda mezbûr Osman'a taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Şa'bânu'l-mu'azzam. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye aleyhi efdalü's-sâf ve'l-mülkü't-tahiyye

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 6 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:213/Belge:2

Özet: Ali en-Neccâr mahallesinden Ali en-Neccâr Câmi'-i şerifinde müezzin olan Ali görevden alınması üzerine yevmî altı akçe ile Mevlânâ Mehmed müezzin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

'Ayntâb mahallâtından Ali en-Neccâr mahallesinden Ali en-Neccâr Câmi'-i şerîfde yevmî altı akçe vazîfe ile müezzin olan Ali kendi hevâ ve hevesinde olmağla ref' olunub yerine işbu râfi'ü tevkî'-i refi'-i humâyûn Mustafa nâm kimesne her vecihle mahal ve müstahak olmağla tevcîh olunub bu berât-ı humâyûn verilmek bâbında kadısı Mevlânâ Mehmed zîde fazâilehü 'arz etmegin sadaka idüb bu beret-i humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan câmi'-i şerîfde müezzin olub hizmet-i lâzimesini müeddî ve mer'î kıldıkdan sonra yevmî altı akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâmet göstere ol bâbda âhardan kimesne mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâil-i Rebî'ü'l-âhir. Sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fî 7 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:213/Belge:3

Özet: Humus sancağı ve nahiyesi Reşadiye köyde üçbin beş yüz akçe tımara sancak sakini olan Hüseyin'in alay beyi bayrağı altında sefere gitmek şartıyla tımar olarak verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân hükmü oldur ki

Taht-ı ferah-baht üzere cülûs-ı humâyûnum vâki' olmağla umûmen tecdîd-i berevât fermânım olmağın Humus sancağında ve nâhiyesinde ve Reşadiye nâm karye ve gayrîden üç bin beş yüz akçe tîmâra sene seb'a ve hamsîn ve elf Rebî'ü'l-âhirının sekizinci gününden merhûm hüdâvedigâr tâbe serâhu zamânından mîrimîrân berâtıyla mutasarrıf olan uzun boylu kara kaşlu tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Hüseyin südde-i sa'âdetime gelüb târîh-i mezbûrdan berü tîmârım üzeredir deyü berâtı tecdîd olunmasın recâ etmegün tîmârı olduğı sancakda sâkin olub alay beyisi bayrağı altında sefere etmek şartıyla müceddeden tevcîh olunub verdim ki zikr olunur

Karye-i Reşadiye tâbi'-i Humus

Çift ma'a rüsûm

7000

3500

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredir bermûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla o bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:213/Belge:4

Özet: Tahtalı Câmide müezzin olan İbrahim'in vefat etmesi üzerine Hamza'nın müezzin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hamza südde-i sa'âdetime gelüb nefsi 'Ayntâb'da vâki' Tahtalı Câmi'i'nde müezzîn olan İbrahim fevt olmağla kendüye tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegün fevti vâki' ise avâzım vermek şartıyal tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-i meymenet-i makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Hamza varub câmi'-i mezbûrda müezzîn olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaylar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kyad fi 12 Zilhicce. Sene 73

Sayfa:214/Belge:1

Özet: Yusuf Ramazan'ın resm-i ihzariye olarak yüzde iki akçe alıp muhızır ve muhtesip tayin edildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri'in 'Ayntâb Kazâsı Mahkemesi'nde nâibü's-şer' olan Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrun ihtisâb ve ihzâriyesine üç bin akçe hisse olmak üzere mukaddemâ mutasarrıf olan Mustafa Mehmed'in fukarâya ta'addîsi olmağla hakkında emr-i şerîfim vârid olmağıyla firâr etmekle hizmeti mu'attal olmağın kânûn üzere kapısı oğlu olub işbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Yusuf Ramazân için her vecihle hizmete lâyıkdır deyü baş kapucubaşı olan iftihârül'emâcid ve'l-ekârim Mehmed dâme mecdühûnun tezkeresi mücebince kendüye tevcîh olunub berât itdürüb üzerinde olmağla elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve

mukarrer olunmak recâsına ‘arz etmegın mukarrer ve tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm varub berkarâr-ı sâbık muhzır ve muhtesib olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra resm-i ihzariyesin yüzde iki akçe alub ve resm-i ihtisâb dahi her ne ise ana mutasarrıf olub devam-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere ve buna ‘âid olan rüsûma beylerbeyisi ve sancak beyisi ve ummâl ve kadı nâibleri ve subaşısı ve âhardan bir ferd mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Şevvâlül-mükerrem lisne isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 3 Zilhicce

Sayfa:214/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağında ve nahiyesinde Güllüce köyü on iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Zülfikar vefat ettikten sonra tımarı oğulları Mehmed’e üç bin akçe Ebubekir altı bin akçe Mustafa üç bin akçe verilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî bi’l-avni’r-Rabbânî vel’l-mennü’l-mennânî ve’s-savâbu’s-Samedânî hükmü oldur ki

Çün inâyet-i aliyyei- şâhâne ve himâyet-i seniyye-i pâdişâhânem ibâd-ı inâyet-mutâdımında müstahak-ı irtifâ-ı şân olanlar bâbında marûfân-ı tarafiyesine binâen ‘alâ zâlik uzun boylu kara gözlü kara kaşlı işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî kıdvetül-emâsil ve’l-akrân Ebubekir zîde kadrühü südde-i sa‘âdetime gelüb ‘Ayntâb sancağında ve nahiyesinde Güllüce nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tımâra mutasarrıf olan Zülfikar bundan akdemce fevt olub tımâr mahlûl olmağla tımâr-ı mezbûr kânûn üzere müteveffâ Zülfikar’ın oğlu Mehmed’de verilen üç bin akçesinde mâ‘adâ tımâr-ı mezbûrun dokuz bin akçesi dahi kendüyü tevcîh olunub berât itdürüb üzerinde ve zabt ve tasarrufunda ve tımâr-ı mezbûrda kimesnenin alâkası yoğiken müteveffâ-yı mezbûr Zülfikar’ın Mustafa ve Ebubekir namında iki oğlu dahi zuhûr idüb mezkûr Ebubekir’e tevcîh olunan dokuz bin akçeden altı bin akçeyi mezbûr Ebubekir ve üç bin akçesin dahi

mezbûr Mustafa mîrimîrândan alub tezkere etdirüb ve kaydı bozdurub ve berât itdirüb tîmâr-ı mezbûra dahl ve nizâ' eylemeleriyl tîmâr-ı mezbûr elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer olmak bâbında inâyet recâ etmegin Zülfikar fevt oldukda üç bin akçesi oğlu Ahmed'e dokuz bin akçesi mezkûr Ebubekir'e tevcih olunub müteveffâ Zülfikar'ın diğer oğulları Ebubekir ve Mustafa'nın bi-hesebi'l-Kâmil aslâ alâkaları kalmamış iken bir tarikle alub berât etdirüb dahl etmeleriyl tîmâr-ı mezbûrdan üç bin akçesin müteveffâ Zülfikar'ın Ahmed nâmında olan oğlu mutasarrıf olduktan sonra dokuz bin akçesin mezbûr Ebubekir elinde olan berât mücebince ibkâ ve mütekarrar ve kemâkân zabt ve tasarruf itdürüb min-ba'd müteveffâ Zülfikar'ı diğer oğulları Ebubekir ve Mustafa ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyisn ve dahl olunub tahvîl târihine düşün mahsûlünden cüz'î ve küllî nesne mess eylemişler ise ba'de's-sübût hükm idüb aliveresin deyü sene isnâ ve seb'îne ve elf Şevvâlinin evâilinde hükm-i şerîfim verdikden sonra tezkeresi ihrâc ve mezbûr emekdar olmağla tevârih-i muhtelif ile beş def'a ikişer bin akçe terakkîlere evâmir-i şerîfem virülüb zikr olunan dokuz bin akçe tîmâr vech-i meşrûh üzere merkûmân tahvillerinden istihkâkı bedelinden noskan ile ber-vech-i tekmîl yirm bin akçe olmak üzere mezkûr Ebubekir zîde kadrühûya verdim ki zikr olunur

Karye-i Güllüce der nezd-i karye- i Uz ve karye-i ...tâbi'-i m. Çift Ma'a rüsûm 6500	Karye-i Akçasu tâbi'-i mezbûr Çift Ma'a rüsûm 5000	Karye-i Yaylı tâbi'-i mezbûr Çift Ma'a rüsûm 2216	Karye-i Kilisecik tâbi'-i mezbûr Çift Ma'a rüsûm 5684	Mezra'a-ı Derdi Beg der nezd-i Yaslı tâbi'-i mezbûr Çift Ma'a rüsûm 3000
--	---	---	---	--

Karye-i İncekend der nezd Çift Ber-veceh-i iltizâm 1500	Zemin-i Hayâlu ... Tabbâhhâne-i kösale-i Camus vüsat boyl ziyâde der mera-i şerîf-i Kambur (?) tâbi'-i mezbûr Çift 7000	Yekûn 32000 ————— 12000 ————— 9000 Ber-vech-i peşîn 20000		
---	--	---	--	--

Ve buyurdumki ba‘de'l-vevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâifini hidemât-ı mebrûre ve mesâ‘î-i meşkûre asâkir-i mansûre ve ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr-ı mer‘î ve müeddî kıla ve ze‘âmeti hakkı mûmâ ileyh subaşî bilüb su başılığa müteveffâ umûrda mürâca‘ât edeler ol bâbda hiç efrâd-ı âferîden hiç fert kâinen mink ân ve keyfe men kân ve sebeben mine'l-esbâb mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî 8 Şevvâlül-mükerrem. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:215/Belge:1

Özet:1073 senesinde Ayntâb ve Rumkale cizyelerinin toplanması için Ahmed Ağa'nın tayin olunduğuna dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki hâliyâ bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üze ber-mûceb-i fermân-ı âlî ‘Ayntâb ve Rumkale ve tevâbi‘i cizyesi uhdemizde olub tarafımızdan cem‘ ve tahsîl olunmak lâzım gelmegin işbu dârende-i tezkere âdemlerimizden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadrühûya tevcîh

ve der‘uhde olunub ve ba‘de'l-yevm mezbûr Ahmed Ağa dahi vech-i meşrûh ve kadîmden olıgeldüğü üzere cem‘ ve tahsiline mübâşeret idüb taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmayalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem lisne isnâ ve seb‘îne ve elf

El-fakîr

İbrahim Çelebi Muhassıl hâlâ

Sayfa:215/Belge:2

Özet: Es-Seyyid Şeyh Mehmed Ağa'nın Ayntâb kazasına nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

Fahru's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Şeyh Mehmed Ağa el-mükerrem

Tahiyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki ‘Ayntâb'da sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan ziçi kâim-makâm nasb ve ta‘yîn etmişizdir gerekdir ki seyyid-i sahîhü'n-neseb olanlara tevkîr ve ihtirâm idüb tesyîdi meşûh olanları yeşil sarınmakdan ve alâmet göstermekden men‘ ve def‘ eyleyesiz ve İsmâil Paşa tağşîşinde siyâdetde alâkası olmadığı ecilden men‘ olunub re‘âyâya ilhâk olanları min-ba‘d siz dahi men‘ idüb bir vecihle siyâdete izin ve ruhsat vermeyesiz ve zinâr kendiniz kimesneye siyâdete müte‘allık hüccet ve tezkere vermeyesiz ve bi-hesebi’s-şer‘i’s-şerîf lâzım gelenleri siz te’dîb ve ilzâm idüb âhardan kimesneye rencîde ve remîde etdirmeyesiz ve'l-hâsıl ol tâife-i aliyye-i ulviyeye her vecihle hizmet etmek gerekdir ki dünâyada makbûl hâs ve avâm ve ukbâda mazhar-ı şefâ‘at-i hazret-i seyyidü'l-enâm olasız aleyhi efdalü's-salavât ve ekmelü's-selâm M abi-âkıbeti'l-leyâlî ve'l-eyyâm. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi‘ min Zilka‘deti’s-şerîfe. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

El-fakîr eş-Şeyh Mehmed el-Hüseynî

En-Nakîb ‘alâ-Eşrâf el-Memâlikü'l-Osmâniye

Sayfa:215/Belge:3

Özet: Dülük Baba zaviyesine müteveli ve zâviyedârlığına Mevlânâ İbrahim'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Çün avâtıf-ı aliyye-i şâhânem ve avârıf-ı seniyye-i pâdişâhânem ‘ibâd-ı ‘inâyet-mu‘tâdımda müstahak-ı irtifâ-ı ş-şân ve müstevcib-i a‘lâ mekân olanlar hakkında mebzûl ve bî-dirîğ kılınmak mûcib-i devâm-ı devlet-i şehriyârî ve sebep-i bekâ-yı izzet-i kâmkârîden kılınmakla medîne-i aynt‘da vâki‘ Dülük Baba kuddise sırrahu‘l-azizin zaviyesine berât-ı şerîfimle zâviyedâr olan ve mütevellîsi işbu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘-i sa‘âdet-nişân-ı hâkânî kıdvetü‘l-ulemâi‘l-mütehakkîkîn zübdetü‘l-füdelâi‘l-müdekkikîn Mevlânâ İbrahim zîde ilmühûnun bir vecihle mûcib-i azli hâli yoğiken âhardan Abdülaziz nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile alub küllî gadr ve hayv olmağın ref‘ olunub girü kendüye ibkâ ve mukarrer kılınub müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında yedine berâtı mûcebince inâyet recâ etmigün sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki Mevlânâ-yı mezbûr İbrahim kemâkân zâviyedâr olub hizmet-i lâzimesin mer‘î ve müeddî kılındıktan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim ed‘iyyesine müdâvemet üzere ola ol bâbda mezbûr Abdülaziz‘i âhardan bir ferdi dahl itdirmeyüb merkûm Abdülaziz mukaddem ve muahhar berât dahi ibrâz ederse ‘amel olunmayub ibtidâ-i târîhden Mevlânâ-yı mezbûra zabt etdireler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Şevvâlü‘l-mükerrrem. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf mine‘l-hicreti‘n-nebeviyye aleyhi efdalü‘s-salavât ve ekmeli‘t-tahiyye

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 28 Zilka‘de. Sene 72

Sayfa:216/Belge:1

Özet: İskenderun avarız ve nüzul, Dimosât-ı Haleb gümrük ve cizye vergilerinin toplanması dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Çün inayet-i şâhânem ve ri'âyet-i bî-nihâyeti-i pâdişâhânem muhassıl-ı emvâl-i hâssam olanlar hakkında mebzûl ve masrûf olmak âdet-i hasene-i şehriyârî olmağın binâen 'alâ zâlik her sene Dimosât-ı Haleb ve gümrük ve cizye ve İskenderun Mukâta'aları ve avâriz ve nüzül bir bir müstakil âdemlere virilüb re'âyâ ve berâyâyâ ziyâde zulüm ve ta'addî bâ'is olduğundan mâ'adâ Haleb Hazinesine tâbi' mukâta'ât defterdârlar tasarrufunda olub emvâl-i mukâta'ât tamâmen teslîm-i haizne olunmayub nicezi zâyi'ât olmağın Haleb Hazînesine tâbi' mukâta'aların mevsimiyeligi ve Rumkale ve Tarsus ve Makarratunnuman ve kahvehâne rüsûmu ve Cebul memlahası mukâta'ası ve mukâta'ât-ı sâire Başmuhâsebe Kalemî'nde hıfz olunan defterlerde mestûr olduğu üzere otuz üç bin yedi yüz kırk sekiz buçuk riyâl guruş ki her guruş doksan bir akçeden otuz yük otuz yedi bin üç yüz yetmiş yedi akçe olub ve eyâlet-i mezbûrede vâki' cizye-i gebrân ve yahûdân üç bin yedi yüz doksan hânenin her hânesinde iki yüz doksan akçeden tefavütüyle on bir yüz on her biri bin dört yüz seksen yed akçe ve hizmet-i lâzimesini Dimosâtı ve Cebul Dimosuyla senede yetmiş beş bin sekiz yüz yirmi riyal guruş ki nakdiye hesâbına altmış yük altmış beş bin altı yüz akçe ve Haleb Gümrüğü irsâliyesi tefavütüyle senede yirmi beş yük otuz beş bin akçe ve harameyn kalemine tâbi' İskenderun Mukâta'asına senede on üç yük akçe ve mevkûfât kaleminde derkenâr mûcebince eyâlet-i mezbûrede olan avarızları mâlî senede on yedi yüz otuz bir bin dokuz yüz akçe ve bedel-i nüzülleri yirmi bir yük altmış dört bin sekiz yüz yetmiş beş akçe olub cem'an mukâta'ât ve gümrük ve dimosât ve cizye ve avarız ve bedel-i nüzül mâlları bir senede yüz yetmiş dokuz yük kırk dokuz bin iki yüz otuz dokuz akçe eylemeğın defterdârlık ref' olunub bir mukaddem muhassıl kimesneye birden tevcîh ve der'uhde olunmak evlâ olmağın cümle mâl on beş yük akçe ziyâde ile senevî mâlları yüz doksan dört yük kırk dokuz bin iki yüz otuz dokuz akçe olmak üzere işbu işbu râfî'ü tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim ve muhassıl-ı emvâl İbrahim zîde mecdühû müstakîm ve dindâr ve hizmet-i mezbûrun uhdesinden gelmeğe kâdir ve mâl-ı mîrî tahsilinde mâhir olub müstahakk-ı inâyet ve müstecib-i ri'âyet olmağla bin yetmiş üç Muharremi guresinde üç sene ber-tahvîl olmak şartıyla kendüyü

der'uhde olunmak husûsu 'arz ve telhîs olundukda mûmâ ileyhe tevcîh olunub ve mezbûr mevâcibe bağlanub min-ba'd ahz ve sâirlerden bir akçe ve bir habbe tezkere ve masârif-ı âhar sâlyâne olunmuyub muhkem zabt olunub takayyüd olunmak üzere der'uhde olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın hakkında mezid-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getürüb ber-minvâl-i meşrûh mûmâ ileyh 'ibâdet zîde mecdühûya muhassıl-ı emvâl olunmak üzere der'uhde idib bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki mûmâ ileyh İbrahim zîde mecdühû varub bin yetmiş üç Muharremi dâhil oldukda târîh-i mezbûrda sene-i mezbûre tamâmına değın zıkr olunan mukâta'ât eline virilen tuğrâlu defter mücebince zabt olunub ve Gümrük-i Haleb ve İskenderun ve Dimosât-ı Haleb ve Cebûl olıgeldüğü üzere tarafından zabt ve tasarruf ve bâkî olan mahsulât ve rüsûmun mîrî için ahz u kabz eyleye ve üç bin yedi yüz doksan hâne cizyeden imzâlu defter mücebince her bir neferden mîrî için iki yüz doksan akçe ve vech-i ma'îşet kırk akçe cem' ve tahsîl etdirile ve avâriz ve nüzülleri mevkûfât kaleminden verilen imzâlu defter ve emr-i şerîf mücebince tahsîl itdirülüb usûl-i mâl-ı kadîm ve ziyâde bağlanan on beş yüz yedi yük kırk bir bin üç yüz elli dokuz akçeden virdüğü peşinden gayrî bin yetmiş üç Muharremi guresinden her mevâcibe taksît üzere Âsitâne-i Sa'âdetime irsâliye kılınub bir tarikle masârif-ı âhar sâlyâne için verilmeye ve mukâta'âtı mezbûre gümrük-i Haleb ve İskenderun ve Dimos-ı Haleb ve cebûl berâtlarından ümenâ-i sâbıkanın berâtlarında tasrîh olunan şurût ve kuyûd ve buna dahi mukarrer olunub mîrimîrân ve ümerâ ve ummâl taraflarından aslâ bir vecihle tasarrufuna kimesne müdâhele eylemeye ve sene-i mezbûre tamâm oldukda muhâsebesi Âsitâne-i Sa'âdetimde görölüb her seni için müceddeden berât-ı şerîf almadıkça sene-i cedîd zabt etdirilmeye ve mûmâ ileyh İbrahim zîde mecdühû dahi me'mûr olduğı üzere mâl-ı mîrî tahsîl ve yeniden ve vakt u zamânıyla irsâl ve teslîm-i hazîne etdirmekde kusûr ve ehâmîl etmeyüb gereğı gibi mecd ü sâ'î ola ol bâbda mîrimîrân ve ümeradan ve ümenâ ve ummâlden mahsulât hâricinde hiçbir ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' şehir Cemâziyelâhir. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 24 Zilka‘deti‘ş-şerîfe. Sene 72

Sayfa:217/Belge:1

Özet: Ayntâb sakini Halil sekiz bâb dükkânı olup her bir dükkândan yevmî yedi akçe dükkânların vergisini kânûn-ı kadîm defter mücebince göre vermesine rağmen eziyet ettiğini bildirmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîde fazâilühû tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Mehmed nâm kimesne Dersa‘âdetime arz-ı hâl idüb nefsi ‘Ayntâb'da tahmîs mukâta‘asına tâbi‘ sekiz bâb dükkânı olup kadîmden bu âna dek mu‘ayyen olan mîrîsi için edâ olunur iken geçen sene mukâta‘a-i mezbûre emîni olan Halil olıgelmişe muhâlif resm-i mîrîden gayrî her bir dükkândan yevmî yedişer akçe ziyâde alub zulüm ve ta‘addî eylemekl hâlâ emîn olanlar dahi geçen sene vermişsiz bu sene dahi verin deyü hilâf-ı âdet ve kânûn ziyâde talebiyle rencîde ve remîdeden hâlî değıllerdir deyüb kânûn-ı kadîm üzere verilü gelen mâl-ı mîrîyi edâ eylediğimden sonra hilâf-ı şer‘ ve kânûn ziyâde talebiyle rencîde ve remîde etdirmemek bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederim deyü bildürdüğü ecilden hilâf-ı şer‘ ve kânûn rencîde olunmaya deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-hakîka kaziyye dedüğü gibi ise ol bâbda muktezâ-yı emr-i şer‘-i kavîm ve kânûn-ı kadîm üzere ‘amel idüb dahi mukâta‘a-ı mezbûra tâbi‘ dükkânların lâzım gelen mîrîsi kânûn ve defter mücebince edâ eylediklerinden sonra olıgelmişe muhâlif ve hilâf-ı şer‘ ve kânûn ziyâde talebiyle mezbûru rencîde ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir şehri Şevvâlül-mükerrerem. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:217/Belge:2

Özet: Alay beyleri ve çeri başları tımar bedelleri bin akçe mîrî ve yüz akçe vech-i maaş tahsili için Ahmed Çavuş'un mübaşir gönderilmesine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetül-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîdet fezâilehû ve mefâhirül-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinül-fezâil ve'l-keâm eyâlet-i mezbûrede vâki' olan kadılar zîdet fezâilühüm ve mefâhirül-emâsil ve'l-akrân eyâlet-i mezbûre alay beyleri ve çeri başları zidet kadruhum tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere eyâlet-i mezbûrede vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri tahsîl olunmak lâzım gelmegin imdi her bin akçe yazulu sene-i sâbık üzere bin akçe mîrî ve yüz akçe vech-i ma'âş tahsîli için dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdvetül-emâcid ve'l-a'yân Ahmed Çavuş zîde mecdühû mübaşir ta'yîn olunub eline defterhâne-i âmire tarafından mühürlü ve sahîh ve cedîd icmâl-i hâkânî sūreti verilmegin mûcebince cem' ve tahsîl ve teslim-i hazîne etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübaşir-i mûmâ ileyh vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb eyâlet-i mezbûrede vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın mutasarrıf oldukları ze'âmet ve tîmârlarının târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bin akçe yazılarından bin akçe mîrî bede ve yüz akçe mübaşir-i mezbûra vech-i ma'âş ki cem'an bin yüz akçe olur defterhâne-i âmirelle mûmâ ileyh Ahmed Çavuş zîde mecdühûnun eline verilen mühürlü ve sahîh ve cedîd icmâl-i hâkânî sūreti meclis-i cem' ve tahsîl ve teslim-i hazîne itdürüb kendüye ta'allül ve bahâne etdimeyesiz ve siz ki alay beyleri ve çeri başlarısız bedel tahsilinde mübaşir-i mezbûra her biriniz gereği gibi mu'âvin ve muzâheretler eyleyüb mâlımın izâ'atından ve hilâf-ı emr-i defter ta'addî ve

tecavüzden be-gayet ihtirâz idüb vech-i meşrûh üzere olan emrimi yerine getüresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn Ramazânü'l-mübârek. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 23 Zilka'de. Sene 1072

Sayfa:218/Belge:1

Özet: Ayntâb Kalasında Câmii şerifte hatip ve evkafına müteveli olan Ömer'in vefat etmesi üzerine Mevlânâ Mustafa'nın hatip ve müteveli tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân ve tuğrâ-yı garrâ-yı hâkânî hükmü oldur ki

'Ayntâb Kal'asında vâki' câmi'-i şerîfde hatîb ve evkafına mütevellî olan Ömer fevt olub mahlûl olmağın yerine sulehâdan işbu işbu râfi'ü tevkî'-i humâyûn Molla Mustafa her vecihle mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında kadısı Mevlânâ Mustafa zîde fazlühû 'arz etmegin fevti vâki' olub mahlûlünden âhara verilmiş değil ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr Mevlânâ Mustafa câmi'-i merkûma hatîb ve evkâfına mütevellî olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâhir-i Şa'bânu'l-mu'azzam. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fi 7 Zilka'de

Sayfa:218/Belge:2

Özet: Şehreküstü mahallesinde Ağa Câmii de hatip olan İshak Pir'in yerine Osman Halife'nin hatip tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân

‘Ayntâb mahallâtından Şehreküstü mahallesinde vâki’ Ağa Câmî’i demekle ma‘rûf câmi’-i şerîfde hatîb olan İshak pîr ve ‘amel-mânde olmağla rızâsıyla işbu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘-i humâyûn Osman Halîfe'ye fâriğ olub mezbûr dahi her vecihle lâyük ve mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Mustafa zîde fazlühû ‘arz etmegın ferâğı vâki’ ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Osman Halîfe hatîb olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıktan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim ed‘iyyesine müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahada mâni’ olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı Şevvâlül-mükerrrem. Sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Sayfa:218/Belge:3

Özet: Ayntâb Şehir Kethüdası Mustafa oğlu Musa'nın şehir kethüdasına getirilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn ‘Ayntâb Kadısı Mevlânâ Mustafa zîde fezâilehû südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb nefsi-i ‘Ayntâb Şehir Kethüdâsı Mustafa oğlu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘ü-ş-şân-ı hâkânî Musa hizmetinde mecd ü sâ‘î olub mezbuun evzâ‘ ve etvârında herkez râzî ve şükran üzere olduğuna bundan akdem hüccet-i şer‘iyye verilmegin ashâb-ı ağrâzdan ba‘zı kimesneler mâni’ olmağla mezkûr Musa kethüdâlık hizmetinde istihdâm olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâsına ‘arz etmegın tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa‘âdet-makrûnum verdüm ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezkûr varub kemâ fi'l-evvel şehir kethüdâsı olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıla ol bâbda âfer-i efrâddan hiç ahad mâni’ ve dâfi’ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâil-i-i şehri Ramazânül-mübârek. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:218/Belge:4

Özet: Ayntâb Şehir Kethüdası Musa'nın getirilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn ... vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâlehû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı humâyûn Musa südde-i sa'âdetime gelüb nefsi 'Ayntâbda şehir kethüdâsı olub hizmetinde mecd ü sâ'İ olub ve mezbûrun evzâ' ve etvârından herkes râzî ve şükranê üzere olduğuna bundan akdem hüccet-i şer'îye verilmek ağrâzdan ba'zı kimesneler mâni' olmaları ile mezkûr Musa kethüdâlık hizmetinde istihdâm olunmak için berât-ı şerîfim verilüb elinde olan berât mücebince zabt etdirilmek bâbında inâyet recâ etmegin berât mücebince zabt etdirilmek emrim olmuştur buyurdum ki zikr olunan kethüdâlığı mezbûr Musa Bey elinde olan berât mücebince zabt ve tasarruf etdirüb min-ba'd dahl eden mezbûrları ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâil-i Ramazânü'l-mübârek. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf
Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:219/Belge:1

Özet: Ayntâb altı bölük yoldaşlarının günlük on beş akçelik Kethüda yeri görevine getirilmesine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin 'izz-i huzûr-ı şerîf-i vâcibü't-teşrîfleri savbına dürer-i de'avât-ı muhabbet-âyât ithâfindan sonra inhâ olunur ki hâliyâ taht-ı kazânızda vâki' 'Ayntâb ve tevâbi' i nevâhîsinde sâkin altı bölük yoldaşları üzerlerine Kethüdâ Yeri nasb olmağla de'b-i kadîm olub ebnâ-i sipâhiyândan bölükte otuz birinci bölükde yevmî on beş akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer ve Süleyman Bey yarar zîde kadrühû ocağın emekdârı olub Kethüdâ Yeri nasb olmağla mektûb-ı muhabbet tahrîr ve irsâl kılında vusûlünde me'mûldar ki merkûmu hizmet-i mezbûrda istihdâm itdürüb taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale etdirmeyesin ve siz ki altı bölük yoldaşlarız merkûmu üzerinize zâbit bilüb düşen da'vâlarınızı şer'le ve ma'rifet-i merkûm

birle gördürüb ‘adem-i itâ‘atdan be-gāyet ihtirâz üzere olasız ve sen ki Kethüdâ Yeri zîde kadrühûsun ol câniblerde olan altı bölük yoldaşlarına hüsn-i zindegânî birle zabt u rabt idüb düşen da‘vâlarını şer‘le gördürüb ‘adem-i itâ‘at üzere olanları bu cânibe ‘arz ve i‘lâm edesin ve ol câniblerde ba‘zı levendâd tâifesin sipâh nâmıyla re‘âyâtı rencîde ederler ise ol makûleleri defter birle ele getirüb üzerlerine ahkâm-ı şer‘î icrâ edesin ki sâirlerine mûcib-i ibret olub herkes âsûde hâl üzere devâm-ı ömr ü devlet-i pâdişâhîde müdâvemet üzere olalar bâkî der-seccâde-i mahmed dâim-bâd. Tahrîren fi şehri şevket-makrûn. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

(imzalar)

Sayfa:219/Belge:2

Özet: Ayntâb Şehir Kethüdası Mustafa oğlu Musa'nın şehir kethüdasına getirilmesine dair.

Hazret-i mevlânâ-yı şerî‘at-nisâb el-hâkimü'l-adl be-kazâ-i ‘Ayntâb zîde fazluhû ilâ-yevmi's-savâb durer-i tahiyât-ı sâfiyât ve gurer-i teslimât-ı vâfiyât ithâfindan sonra inhâ-i muhibbâne olunan oldur ki hâliyâ taht-ı kazânızda sâkin ve mütemekkin dergâh-ı âlî cebecilerlerinin zabt u rabtı ve şer‘-i şerîf üzere görülmesi lâzım gelen mesâlihleri Kethüdâ Yeri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Bey zîde kadrühûya sipârîş olmağın işbu mektûb tahrir olunub irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl cebeciyân yoldaşlarının vâki‘ olan mesâlihlerin Kethüdâ Yeri ma‘rifetiyle görülüb taraf-ı âharı dahl ve ta‘arruz etdirilmeye ve lâkin hilâf-ı şer‘-i şerîf neferât-ı mezkûrları rencîde ve remîde etdirilmemek bâbında sa‘y-i cemîl kılasın bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî‘at müstedâm-bâd. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ısrîn Şevvâl. Li-sene isnâ ve seb‘îne ve elf

Ali

Ser-cebeciyân-ı Dergâh-ı Âlî

Sayfa:219/Belge:3

Özet: Avarız ve nüzul vergilerinin Çavuş Bektaş Ağa'ya verilmesine dair.

Mahmiye-i merkûmeye emr-i şerîf-i âlîşânıyla fermân olunan avâriz ve nüzül cem'inde Çavuş Bekdaş Ağa sâlyâne alsun deyü işâret eyledi kulluk iddi'â edenlerin esâmîsidir ki zikr olunur

Şalgamcı Mehmed Beşe	Ali Can Beşe 2	Sülûkcüoğlu 1	Güllü Ümmet Beşe 2	Gök Hasan Beşe 2
Babdikeli Osman Beşe 1	Göncü Hüseyin Beşe Nısf	Receb Beşe 1	Satılmış Beşe 2	Âdetî Mehmed Beşe 1

Sayfa:220/Belge:1

Özet: Yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Mustafa'nın vefat etmesi üzerine alay beyi olarak Ebubekir'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı avâtıfı Rabbânî-i hâkânî hükmü oldur ki

Çün inâyet-i aliyye-i şâhâne ve himâyet-i seniyye-i pâdişâhânem ibâd-ı inâyet-mutâdımında müstahak-ı irtifâ-ı şân ve müstevcib-i a'lâ mekân olanlar hakkında mebzûl ve bî-dirîğ-i inhâ-i 'alâ mâ zâlik orta boylu elâ gözlü açık kaşlı işbu râfi'ü tevkî-i refî'ü's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halil dergâh-ı mu'allâma bundan akdem yararlığı 'arz olundukda ibtidâdan yirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Mustafa fevt olub ze'âmeti mahlûl olmağla livâ-i mezbûr alay beyisi Ebubekir i'lâm eyledikde kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegin ze'âmeti olduğu sancakda sâkin alay beyisi bayrağı altında sefer etmek şartıyla tevcih olunmağın sene isneyn ve seb'îne ve elf Receb'nin yirmi üçüncü gününden hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan yirmi bin akçe ze'âmet vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı merkûm Mustafa tahvîlinden ibtidâsı bedeli mûmâ ileyh Halil zîde

kadrühûye tevcîh olunb verdüm ve buydum ki zikr olunur ve şerh-i ayân ve tafsîl ve beyân kılınur

Karye-i Ulu... tab-i Telbeşar Çift ma'a rüsûm 12000	Karye-i Kumru... Tâbi'-i mezbûr Çift ma'a rüsûm 2000	Karye-i... Söğüt.. Çift ma'a rüsûm 4300	Karye-i Ağcakend Çift ma'a rüsûm 5400 _____ 14000 _____ 7000	Karye-i Sırtar tâbi' mezbûr Çift ma'a rüsûm 3250 _____ 13000
--	--	---	--	---

Verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hizmet-i mebrûre-i mevfûre ve mesâ'i-i meşkûre-i asâkir-i mansûre bermûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ve ze'âmeti halkı mûmâileyhi subaşı bilüb subaşılığa müte'allık umûrda mürâca'ât edeler ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Tahrîren fî 27 şehri Recebü'l-mürecceb. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Sayfa:220/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağında Telbeşar nahiyesinde Ulu Ma'sâr köyü yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Mustafa Ebu Bekir'e görevinin tekrar verilmesine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu binâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Halil zîde kadrühû südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Ulu Ma'sâr nâm karye ve gayrîde nyirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Mustafa fevt olub ze'âmeti mahlûl olmağla kendüye tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmekle elinde olan berât mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet recâ eylemegin elinde olan berâtı mücebince zabt ve tasarruf etmek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzere ze'âmet-i mezbûru mûmâ ileyhin elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ve vâki' olan mahsûlâtını ahz u kabz etdirüb min ba'de âharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunub tahvîli târîhine düşen mahsûlünden cüz'î ve küllî nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kus alıveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâil-i şehri Ramazânül-mübârek. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 29 şav. Sene 72

Sayfa:221/Belge:1

Özet: Ayntâb'da tahıl pazarındaki Arastada satışı olan tereke ve erzaklar için yeteri miktarda alınması, asker ve başkalarının fakirlere eziyet ve tecavüze uğramalarına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în

Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîdet fezâilehû tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki nefis-i ‘Ayntâb ahâlîsi südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl sunub nefis-i ‘Ayntâb'da vâki‘ tahıl bâzârı duran...arasta yerinde furuht olunan tereke ve sâir zehâiri bi-gayr-i vech ma‘îşetleri için kifâyet mikdârı almayınca askerîden ve gayrîden ba‘zı muhtekirler olub ba‘de ziyâde bahâ ile bey‘ eyleyüb ol takdîrce fukarâya küllî gadr olunduğun bildürüb şer‘le görölüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye ta‘addî ve tücâvüz etdirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledikleri ecilden şer‘le görölmesi emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere husûs-ı mezbûra takayyüd eyleyüb göresin i‘lâm olunduğu gibi ise o makûle muhtekirlere muhkem tenbîh eylesin ki bâzâr ... gelüb furuht etmeyeler ve etdirmeyüb men‘ ve def‘ eylesin husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i Ramazânü'l-mübârek. Sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 4 min Şevvâl

Sayfa:221/Belge:2

Özet: Ayntâb dimosuna bağı Kızılcahisar karyede Dimos Ağa'sı olan Ahmed Ağa kanaat etmeyip fazladan altı yüz guruşlarını aldıklarına dair

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîde fazlühû inhâ olunur ki

‘Ayntâb dimosuna tâbi‘ Kızılcahisar nâm karye re‘âyâları dîvân-ı âliye arz-ı hâl sunub ve ellerinde olan emr-i şerîf-i âlişânı ibrâz idüb bunlar yedinden Dimos Ağası olanlara kânûn ve defter mücebince mâl-ı maktû‘ların edâ idüb ziyâde talebiyle rencîde olunmak îcâb etmek iken hâliyâ Dimos Ağası olan kıdvetü'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadrühû kânûn ve defter mücebince vergeldiklerine kanâ‘at etmeyüb altı yüz guruşların alub zulüm ve hayf etmekle mâl-ı maktû‘larından ziyâde aldığı akçelerin bî-kusûr gerüye redd etdirölmek bâbında buyuruldu tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadrühû ta‘yîn ve irsâl olunmuştur vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra tamâm

hak ve adl üzere mukayyed olub göresin hadd-i zâtında bunlar kadîmden kânûn ve defter mûcebince mâl-ı maktû'ların verdükden sonra hâliyâ Dimos Ağa'sı olan merkum Ahmed kanâ'at etmeyüb ziyâde altı yüz guruşların alduğu vâki' ise hilâf-ı emr ve defter alduğu akçelerin ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kusûr alıveresin veyâhûd ol cânibde edâ-yı hak olunmayub mâni' zuhûr ederse sübût be-sübût bulan da'vânın sûret-i sicil ile merkûmu bu cânibe ihzâr etdiresin ki ahvâlleri bu tarafda şer'le görölüb icrâ-yı hak lunan şöyle bu bâbda bir ferde ta'allül ve nizâ' ve gadr ve muhâlif-i kânûn şer'-i şerîf vaz'-ı harket etdürölmek ihtimâli olmayub meclis-i âmil olasin deyü buyuruldu.

Fî 20 Şevvâl. Sene 1072

Be-hatem-i Hazret-i Yusuf Paşa

Muhâfiz-ı Halebü's-şehbâ

Sayfa:221/Belge:3

Özet: Bedirkendi ve Mihmâla köylerinin halkının lâzım gelen bağ ve resm-i çift ve resm-i arûsâne ve resm-i gevâre ve resm-i sığırı ve bennâk ve mücerred mahsulatı Mehmed Ağa'ya teslim edilmesine dair

Sizler ki karye-i Bedirkendi ve karye-i Mihmâla ihtiyârları ve devletlileri siz ma'lûm ola ki karye-i mezbûrları berât-ı pâdişâhi ile uhdemizde olub tarafımızdan zabtı için biz Mehmed Ağa'yı vekîl nasb etmişizdir gerekdir ki üzerinize edâsı lâzım gelen... bağ ve resm-i çift ve resm-i arûsâne ve resm-i gevâre ve resm-i sığırı ve bennâk ve mücerred ve sâir bir mahsûlâtı mûmâ ileyh Mehmed Ağa'ya edâ ve teslîm idüb mücebince tezkere ile hâmil olasız vesselâm.

Bende Mustafa

Muhassıl-ı Haleb

Sayfa:222/Belge:1

Özet: Ayntâb ve çevresindeki kazalarda sakin dergâh-ı âli cebecilerinin bağlanması için lazım gelen karşılıklı anlaşma için yeniçeri serdarı olan Bektaş Çavuş'a mektup yazıp gönderdiğine dair

İzzetlü fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerî'at-âyetlerine dürer-i de'avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfindan sonra muhibbâne inhâ olunan oldur ki hâliyâ taht-ı kazânızda medîne-i 'Ayntâb'da sâkin ve mütemekkin dergâh-ı âlî cebecilerinin zabt ve ber-vech-i emr-i şerîf üzere görülmesi lâzım gelen mesâlihleri yeniçeriyân serdârı olan Bektaş Çavuş zîde kadrühûya sipariş olunmağğın işbu mektûb tahrîr olunub huzûr-ı şerîfe irsâl kılınmışdır lede'l-vusûl cebeciyân yoldaşların vâki' olan umûr ve mesâlihleri serdâr ma'rifetiyle görülb taraf-ı âharı dahl ve ta'arruz etdirilmeye ve lâkin hilâf-ı şer'-i şerîf neferât-ı mezkûrları rencîde etdirmemek bâbında sa'y-i cemil kılâsız bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî'at müstedâm-bâd.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Ramazânü'l-mübârek. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

(...) Ali Mustafa Katib-i Yeniçeri hâlâ

Sayfa:222/Belge:2

Özet: Ayntâb ve çevresindeki kazalarda sakin dergâh-ı âli cebeciler taifesinin yeniçeri serdarı olan Bektaş Çavuş'a bağlandığına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb'da sâkin ve mütemekkin dergâh-ı mu'allâm cebecilerinin zabt u rabtı ve şer'-i şerîf üzere görülmesi lâzım olan mesâlihlerin yeniçeri serdarı Bektaş zîde kadrühûya sipâriş olunub kazâ-i mezbûrun cebeciyan tâifesinin vâki' olan umûr-ı şer'iyeleri serdar ma'rifetiyle görülüb taraf-ı âharı dahl ve ta'arruz etdirmeyüb ve lâkin hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye iş etdirmemek üzere bifiil cebecilerim başı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Ali zîde mecdühû tarafından mahzarlu mektûb verilmekle mûcebince 'amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve mûmâ ileyh tarafından verilen mahzarlu mektûb mûcebince 'amel idüb min-ba'd hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Ramazânü'l-mübârek. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:222/Belge:3

Özet: Ayntâb Bostancı başı mahallesinde vâki Ahizâde Câmii şerifi Evkafından yevmî üç akçe vazife ile bir cüz'-i şerife mutasarrıf olan Molla Ömer'in vefat etmesi üzerine Mevlânâ Ali Halife tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân

Akzâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Seyyid Mustafa zîdet fezâilühû südde-i sa'âdetime 'arz gönderüb mahmiye-i 'Ayntâb'da Bostancı başı mahallesinde vâki' Ahizâde Câmii'-i şerîfi Evkâfi'ndan yevmî üç akçe vazife ile bir cüz'-i şerîfe mutasarrıf olan Molla Ömer fevt olub cüzhânlığı mahlûl olmağın

işbu râfi'ü tevkî-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Ali Halîfe için mahal ve müstahaktır deyü beret-i şerîfim verilmek bâbında inâyet recâsına 'arz etmegin tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyâtı ve behcet-i gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Ali Halîfe varub müteveffâ-yı merkûmun yerine câmi'-i mezbûrda cüzhân olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî üç akçe vazifesine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Recebü'l-mürecceb. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 222 Şevvâl

Sayfa:223/Belge:1

Özet: Dimos Ayntâb Mukataa Emîni olan Ahmed Çavuş'a bazı köy ve mezraların vergisini vermeyenlerden vergi alınmasına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-ke'lâm Mevlânâ 'Ayntâb sancağında vâki' olan kadılar zîde fazluhum tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere Dimos-ı 'Ayntâb Mukâta'ası Emîni olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Çavuş zîde kadrühû Dîvân-ı Humâyûnunum arz-ı hâl idüb mukâta'a-i mezbûra tâbi' olan kurâ ve mezâri'in olanların Âsitâne-i Sa'âdet tarafından ba'zı kimesneler maktû' ve üzerlerine der'uhde itdirmeleriyel ziyâde tahammülü ve tâlibi var iken mâl-ı maktû'undan ziyâde bir akçe virmeyüb ve ba'zı karyeler dahi bî-hâsıl olmamağla mâl-ı mirîlerin vermeğe iktidârları olmayub ol vecihle cânib-i mirîye gadr ve şurût-ı iltizâmına ziyâde kesr ve zarâr terettüb eder olmakla gerek berâtla mutasarrıf olanlar ve gerek bî-berât mutasarrıf olanların bî-kusûr oldukları kurâ ve mezâri'in ziyâdeye tahammülü olub tâlibi zuhûr etdikde sâirleri kabûl eyledikleri üzere berât-ı şerîf ile mutasarrıf olanlar dahi ol minvâl üzere mutasarrıf ve kabûl eylemeleri bâbında emr-i şerîf verilmek recâ

eylediği ecilden imdi vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak emr idüb buyurdım ki hükm-i şerîfle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin mukâta‘a-i mezbûreye tâbi‘ şen ve abâdân olan ...ba‘zı kimesneler Âsitâne-i Sa‘âdetde üzerlerine der‘uhde etdirmeleriyel ziyâdeye tahammülü ve tâlibi var iken biz der‘uhde eylediğimiz üzere virürüz deyü cânib-i mîrîye gadr ve zarar olur ise ziyâdeye tâlibi olanların virdüklerin vermezler ise ol takdîrce ziyâdeye tâlibi olub mîrîye nef‘i olanlara emîn-i mûmâ ileyh diledüğü kimesneye der‘uhde ve zabt itdürüb biz noxsân üzere verürüz deyü kimesneye ta‘allül ve muhâlfet etdirmeyesiz cânib-i mîrîye gadr ve zarar olmakdan ve hilâf-ı şer‘ ve kânûn ta‘addî ve tecavüzden be-gâyet ihtirâz eyleyüb emr-i âhar irsâline muhtâc eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ihdâ ve'laşar şehri Şevvâlül-mükerrem. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Fî 22 Şevvâl

Sayfa:223/Belge:2

Özet: Dimos köyleri, Bursa nahiyesi ve Simav köyünün 1072 senesinde el-Hâc Hüseyin verilmesine dair.

Bâ‘is-i tahrîr-i tezkire budur ki Dimos karyelerinden Bursa nâhiyesinde Simav nâm karyenin mâl-ı maktû‘u işbu bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere ahâlîsi ma‘rifetiyle el-Hâc Hüseyin yediden ber-mûceb-i defter-i hâkân bi't-tamâm mîrî için ahz u kabz olunub olıgeldüğü âdet ve kâmil üzere zabtı için yedine temessük verilmişdir.

Tahrîren fî şehri Ramazân. Sene 1072

El-fakîr

Ahmed Ağa

Dimos-ı ‘Ayntâb

Sayfa:224/Belge:1

Özet: Dimos Ayntâb Mukataa Emîni olan... harap olan bazı köylerin öşür vergisi alınmasına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdedet fezâilühü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere Dimos-ı 'Ayntâb ve tevâbi'î mukâta'ası emîni olan zîde kadrühü mahrûse-i Edirne'de Dersa'âdetime arz-ı hâl idüb mukâta'a-ı mezbûrenin ba'zı karyeleri harâb olub ma'mûr olanları ba'zı kimesneler maktûüzere uhdelerine alub lâkin maktû'ları a'sâr olmayub mîrîye gadr olmağla ol makûle mu'âdil olmayan karyelerin hâsıl olan mahsulleri şer' ve kânûn üzere ta'sîr olunub kânûn üzere öşürleri alıverilmek bâbında emr-i şerîf verilmek recâ eder deyü bildirdiğe ecilden şer'le görülmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-vâki' kaziyye i'lâm olunduğu gibi ise ol bâbda muktezâ-şî emr şer'-i kavîm ile âmil olub ol makûlelerin hâsıl olan mahsullerinden şer' ve kânûn mîrîye 'âid olan öşürlerin mîrî için alıvirüb biz maktû' virürüz deyü kimesneye ta'allül ve nizâ' etdirmeyesiz cânib-i mîrîye gadr ve zarar olmakdan ve hilâf-ı şer' ve kânûn zulüm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşere şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf. Kayd fi 21 Şevvâl

Be-makâm-ı Edirne el-Mahr

Sayfa:224/Belge:2

Özet: es-Seyyid Ömer Çelebi Ayntâb kazasına kaymakam tayin edilmesine dair.

Fahru's-sadâti'l-kirâm es-Seyyid Ömer Çelebi kâmyâb

Tahiyât-ı sâfiye ve teslimât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki ‘Ayntâb kazâsında sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevî'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâim-makâm nasb ve ta‘yîn etmişizdir gerekdir ki yedinde hüccet-i sahîhası olub beyne'n-nâs siyâdeti meşhûr ve müte‘ârif olundukda ta‘zîm ve ikrâm ve tevkîr-i ihtirâm idüb teseyyüdü meşhûr olanalrı temessük ile ve kadı hücceti ile siyâdet iddi‘â edenleri men‘ ve def‘ edesin ve zinhâr-ı zinhâr kendünüz siyâdete müte‘allık hüccet ve tezkere vermeyüb ‘ırk-ı tâhir-i ecânib idhâlinden be-gâyet ihtirâz edesiz ve bi-hasbî‘ş-şer‘i‘ş-şerîf lâzım geldikde sâdâtı siz te‘dîb ve ilzâm idübb ehl-i örfe rencîde etdirmesiz ve'l-hâsıl ol tâife-i aliyyeye bir vecihle hizmet etmek gerekir ki dünyâda makbûl havâss-ı ‘âmm ve ukbâda mazhar-ı şefâ‘at-i seyyidü'l-enâm olasız aleyhi afdalü's-salavât ve ekremü's-selâm. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi‘ min Ramazânü'l-mübârek lisne isneyn ve seb‘îne ve elf

Kaydfi 22 Şevvâlü'l-mükerrem

El-fakîr Şeyh Mehmed el-Hüseynî

En-Nakîb ‘alâ Eşrâf el-Memleketü'l-Osmâniyye

Sayfa:225/Belge:1

Özet: Yeniil ve Türkmen-i Haleb voyvoda kaymakamları orada yaşayan halktan muhasebe harcı adıyla dörder ve beşer guruslarını almışlardır. Halkın şikâyet etmesi üzerine kişilerin görevden men edilip alınan paranın da geri verilmesine dair.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhîri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmi'l-enâmi bi'r-re‘yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa‘âdeti ve'l-ikbâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtıfu'l-meliki'l-a‘lâ Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezîrim Paşa edânullâhu te‘âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucceü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Haleb ve ‘Ayntâb kadıları zîde fezâilühû tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki nefsi ‘Ayntâb kurâlarında sâkin perâkende Yeniil ve Türkmen-i Haleb re‘âyâsı hâlâ Dersa‘âdete âdem ve arz-ı hâl gönderüb biz üzerimize lâzım

gelen mâl-ı mîrîmizi her sene voyvodamız olanlara kânûn ve defter mûcebince her üç ayda ve dokuz ayda lâzım gelen subaşıma edâ idüb kusûrumuz yok iken hâlâ voyvoda kâim-makâm olanlar muhâsebe harcı nâmıyla ev başına dörder ve beşer guruşumuz alub küllî zulüm ve ta'addî ederler üzerimize edâsı lâzım elen mâl-ı mîrîmiz ve sâir hukûk ve rûsumumuz kadîmden bu âna dek edâ edegeldüğümüz minval üzere ve kânûn ve defter mûcebince edâ eylediğimizden sonra oligelmişe muhâlif muhâsebe harcı nâmıyla dahl ve rencîde ve remîde etdirmemek bâbında emr-i şerîf verilmek recâ eyleriz deyü bildirdikleri ecilden imdi şer' ve kânûna muhâlif rencîde olunmaya deyü fermânım olmadıdur buyurdum ki hüküm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûre mukayyed olub göresin fi'l-hakîka mezbûrlar üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mirîlerin ve sâir hukûk ve rûsûmların kadîmden bu âna dek ede eyledikleri üze kânûn ve defter mûcebince edâ idüb kusûrları yoğiren hâlâ Yeniil ve Türkmen-i Haleb voyvoda kâim-makâmı olan kanâ'at eylemeyüb oligelmişe muhâlif ve hilâf-ı şer' ve kânûn muhâsebe harcı nâmıyl her birinden dörder ve beşer guruşlarını alub zulüm ve ta'addî eyledikleri vâki' ise men' ve def' edüb mezbûrlar kânûn ve defter mûcebince üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mirîlerin ve sâir hukûk ve rûsûmların ede eylediklerinden sonra min-ba'd hilâf-ı şer' ve kânûn muhâsebe harcı nâmıyla ve sâir bahâne ile mezbûrları rencîde ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyüb şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' şehri Ramazânü'l-mübârek. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:225/Belge:2

Özet: Lesbatun (?), Subgar ve Dölek köylerinde 1072 senesinde vâki olan hububat, sayfi, bağlar ve sairenin mahsulatının Osman Ağa ve Hasan Efendi'ye bin esedî guruşa kiraya verildiğine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerne dürer-i de'avât-ı sâfiyât ithâf ve i'lâm olunur ki hâliyâ taht-ı kazâ-i adâlet-şi'ârınızda vâki' sa'âdet

sāhib-i devlet efendimiz havâslarından olub karye-i Lesbatun (?) ve Subgar ve Dölek ve sâir tevâbi‘i kurâ ve mezzâ‘larının işbu bin yetmiş iki senesinde vâki‘ olan hubûbât ve sayfi ve meralar, bağât ve sâir buna müte‘allık mahsûlât icâresin dârende-i hurûf Osman Ağa ve Hasan Efendiye tevcîh ve bin esedî guruşa der‘uhde olunub ve meblağ-ı mezbûrun nısfı ber-vech-i peşîn teslîm etmek üzere ve nasfını dahi... tescîl olundukda edâ olunmak va‘de olunub zabtı için işbu hurûf ketb ve tahrîr olunub verilmişdir inde'l-vusûl me‘mûldur ki karye-i mezbûrların sene-i mezkûrda vâki‘ olan mahsûlât ve... bağâtın Ağa-yı mûmâ ileyh bundan akdem sinîn-i sâbıkda olugeldüğü üzere zabt ve tasarruf ve ahz u kabz etdirüb taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta‘arruz etdirmeyesiz ve hilâf-ı mu‘tâd olgelmişe muğâyir kimesneye iş etdirilmemeğe bezl-i himmet buyurula bâkî hemîşe ...

Be-hatm-i Kâim-makâm-ı Mar‘aş

Kâim-makâm-ı Mar‘aş

Hâlâ

Sayfa:226/Belge:1

Özet: Ayntâb Şeyh Ömer mescidi şerifinde yevmî bir akçe ile imam olan zatın ölümüne binaen yerine Muharrem Halife'nin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn ‘Ayntâb Kadısı mevlânâ zîde fezâilühû südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb ‘Ayntâb'da vâki‘ Şeyh Ömer mescid-i şerîfinde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm olan [boşluk] fevt olub imâmeti mahlûl olmağla işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü’s-şân-ı hâkânî Muharrem Halife için ehl-i Kur‘ân ve mahal ve müstahakdır deyü verilmek bâbında inâyet recâsına ‘arz etmegin tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa‘âdet-âyât bi- hüccet-i hâkânî verdim ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr Muharrem Halife varub müteveffâ-yı mezbûrun mescid-i mezbûrda imâm olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfeine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘

olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.
Tahrîren fî evâil-i şehir Cemâziyelevvel. Li-sene selâse ve seb'îne ve elf. Li-sene
isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kıbel-i şer' den 25 Ramazân. Sene 72

Sayfa:226/Belge:2

**Özet: Ayntâb Sam köyü fakirlerinden üç rub vakıf ve bir rub' mâl-ı Dimosu alarak
fazladan da mâl talep etmeleri üzerine Mahmud Ağa'nın görevlendirilmesine dair.**

Şerî'at medîne-i- 'Ayntâb'da nâibü's-şer' olan Mevlânâ Efendi zîde ilmühû ve
kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Dimosu Ağası zîde kadrühû hâliyâ Sam nâm
karye fukarâsı dîvân-ı Haleb'e arz-ı hâl idüb karye-i mezbûrun üç rub' vakf olub
bir rub' mâl-ı dimos olub defter-i cedîd-i hâkânîde ziyâde mâl talep olunub
perâkende ve perîşân olmağa bâ'is oluub ızhâr-ı zulüm eylemegin imdi gerekdir
ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağalarımızdan Mahmud Ağa zîde kadrühû
vardukda defter-i cedîdden ziyâde bir akçe ziyâde talep olunmayub ve harc-ı
ma'kûl dahi ziyâde alunduğu üzere alınub re'âyâya zulüm ve ta'addîden ve hilâf-
ı şer' ve kânûn emr-i muğâyirden be-gâyet ihtirâz edüb mûcib-i buyruldu âmil
olasız deyü buyuruldu. Fî 18 Ramazân. Sene 1073

Be-hatem-i Hazret-i Yusuf Paşa

Muhâfız-ı Halebü's-Şehbâ

Sayfa:226/Belge:3

**Özet: Sam köyü halkı ehl-i örf taifesinden zulüm gördükleri için firar etmişlerdir.
Karye halkının buldukları yerden geri getirip iskân edilmelerine dair.**

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri'in Mevlânâ zîde ilmühû hâliyâ Sam nâm karye
re'âyâsı dîvân-ı Haleb'e arz-ı hâl idüb bilâ-fermân ehl-i örf taifesinden zulüm ve
ta'addîden perâkende ve perîşân olduk varub âhar kasabât ve kurâda meks idüb
karye-i mezbûrun üzerine lâzım gelen tekâlifî vermeğe iktidârları olmamağla
firâr eden re'âyâsı her kande bulunursa kadîmi karyelerine tavattun olunması
içün buyuruldu talep etmegin tahrîr olunub irsâl kılınmışdır geredir ki merkûm

karyenin re'âyâsı her kande bulunursa kadîmî karyelerine avdet ve iskan etdirilüb üzerlerine lâzım gelen mâl-ı dimosların virüb ta'allül kılmayub mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu. Fî 19 Ramazân. Sene 1072

Be-hatem-i Muhâfız-ı Haleb

Sayfa:226/Belge:4

Özet: Nâib Efendi'yi subaşı tayin edilmesine dair.

İzzetlü Nâib Efendi hazretleri tarafımızdan nasb eylediğimiz subaşıyı ref' eyledik deyü buyuruldu. fî 5 Cemâziyelâhir. Sene 1072

Be-hatem-i Hazret-i Paşa

Sayfa:226/Belge:5

Özet: Burc nahiyesi, Bedirkendi köyü ve Melik mezrası 1072 senesine mahsup olmak üzere malların Ali Bey'e sipariş olunduğuna dair.

Bâ'is-i tahrîr-i tezkire budur ki dimos karyelerinden Burc nâhiyesinede Bedirkendi nâm karyenin Melik nâm mezra'asıyla işbu bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı maktû'ları re'âyâ uhdesinden Ali Bey yediyle ber-müceb-i defter-i hâkânî bi't-tamâm taraf-ı mîrî için ahz u kabz olunub sene-i merkûmede vâki' mahsûl ve rûsûmâtların olıgeldüğü üzer zabt ve tasarruf eylemesi için yedine temessük verilmişdir. Tahrîren fî evâhir-i şehri Şa'bânu'l-mu'azzam. Sene 1072

Bende

El-Hâc Ahmed Ağa Zâbit-ı Dimos

Sayfa:227/Belge:1

Özet: Miraye (?) köyünde Hacı Himmet Çiftliği ile eski mîrimîrân olan elinde tapusu var iken vefat eden Hacı Osman Ağa'nın oğlu olan Yusuf Ağa'ya çiftliğin ziraat ve hirâset verilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Elbistan'da vâki' hâsımız aklâmından Meraye (?) nâm karyede Hacı Himmet Çiftliği demekle ma'rûf olan çiftlik mîrimîrân-ı sâbık tarafından tapu ile Hacı

Osman Ağa elinde ve tasarrufunda iken fevt olub zikr olunan çiftliği müteveffânın sulbiye kebîr oğlu olan dârende-i tezkere Yusuf Ağa'ya tarafımızdan zirâ'at ve hirâset etmek için tezkere tahrîr olunub verilmişdir ba'de'l-yevm zikr olunan çiftliği kemâkân mutasarrıf olub taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmaya.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene samâne ve erba'în ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Bağdad

Sayfa:227/Belge:2

Özet: Osman Ağa'nın Meraye(?) köyde vefat eden akrabası el-Hâc Himmet iki buçuk çiftliği, Camusoğlu'nun çiftliği, rub' çiftliği ve dört buçuk bir rub çiftlik tapusunu akrabasının oğlu olan el-Hâc Osman verilmesine dair.

İşbu hâfız-ı tezkire Osman Ağa'nın elinde havâssımız karyelerinden Mirâye (?) nâm karyede vâki' akrabâlarından el-Hâc Himmet fevt olub mutasarrıf olduğu iki buçuk çiftliği müstahakk-ı tapu olmağın ve yine Camusoğlu'nun çiftliği akrabâlarından olub ve yine rub' çiftliği oğlu el-Hâc Osman ferâğından olub zikr olunan dört buçuk bir rub' çiftlik her vecihle mahal ve müstahakk-ı tapu olmağın mezbûr Osman Ağa evlâd-ı enfa' olmağla tapuya virilüb kânûn-ı sultânî mûcebince mezbûr yedinden resm-i tapusu alınub tasarrufu için yedine işbu temessük vaz' olundu kimesne mâni' ve müzâhim olmaya.

Tahrîren fi şehri Zilhicce-i mübârek. Sene 1041

Bende Hasan

Mîrimîrân-ı Maraşa hâlâ

Sayfa:227/Belge:3

Özet: Meraye (?) köyü ve Hacı Himmet Çiftliği ile eski mîrimîrân olan elinde tapu varken vefat etmiştir. Hacı Osman Ağa'nın oğlu olan Yusuf Ağa'ya çiftliğin ziraat ve hirâset verilmesine dair.

Kazâ-i Elbistan'da vâki' efendimiz sâhib-i devlet havâsları aklâmından Merâye nâm karye toprağında el-Hâc Himmet iki buçuk çiftlik buçuk çiftlik

Camusoğlanı'n ve dört buçuk bir rub çiftlik ve rub' dahi fuzûlî oğlu el-Hâc Osman Ağa'nın tasarrufunda iken fevt olub müstahakk-ı tapu olmağla bâ'is-i tezkire yine sulbî oğlu Yusuf Ağa'ya tapuya verilüb yine karye-i mezkûrda el-Hâc Himmet'in evlerinin ve odalarının ve âhûrlarının ba'zısı harâb olubb mezbûr Yusuf Ağa akrâbasından olmağın kendüye tapuya verilüb zikr olunan çiftlik ve evlerinin kânûn-ı sultânî mücebince resm-i tapusun mezbûr Yusuf Ağa yedinden kabz idüb zabtı için işbu temessük verilmişdir âhardan kimesne mâni' ve müzâhim olmaya.

Tahrîren fî evâhir-i Zilhicce-i şerîfe lisne semâne ve erba'îne ve elf

Bende

Galib kâim-makâm-ı mîrimîrân-ı Mar'aş hâlâ

Sayfa:227/Belge:4

Özet: Miraye (?) köyü ve Hacı Himmet Çiftliği ile eski mîrimîrân olan elinde tapu varken vefat etmiştir. Hacı Osman Ağa'nın oğlu olan Yusuf Ağa'ya çiftliğin ziraat ve hirâset verilmesine dair.

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki kazâ-i Elbistan'da vâki' havâssımız aklâmından Mirâyâ nâm karye toprağında el-Hâc Himmet Çiftliği yirmi senedir ki tasarrufunda iken fevt olub zikr olunan çiftlik müstahakk-ı tapu olmağın müteveffâ-y ımezburun yine akrabasından hamîlü'l-hurûf Osman Ağa'ya kânûn-ı sultânî mücebince tapuya verilüb resm-i tapusu alınub tasarrufu için temessük verilmişdir kimesne mâni' ve müzâhim olmaya. Tahrîren fî evâil-i şehr-i Recebü'l-mürecceb. Sene 1039

...

Mîrimîrân-ı Mar'aş

Hâlâ

Sayfa:227/Belge:5

Özet: 1072 senesinde Burc nahiyesinde bağlı olan Göçge(?)köyde ile Kızılca Burc ve Panek mezrası defter-i hâkânî mîrî tapusu kayıt edilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere Burc nâhiyesinde vâki' Göçge(?) nâm karyenin ve Kızılca Burc ve Panek nâm mezra'asıyla üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı maktû'larını ber-mûceb-i defter-i hâkânî mîrî için bi't-tamâm re'âyâsı yedinden ahz u kabz idüb mezbûr karye ahâlîsinin yedlerine temessük verildi. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Şa'bânu'l-mu'azzam sene isneyn ve seb'îne ve elf. resm-i ... dahi alınmışdır müdâhele olunmaya

Bende

Ahmed Ağa

Zâbit-i Dimos

Sayfa:228/Belge:1

Özet: Oruç Baba zaviyesine müteveli ve zâviyedâr olan Cebeci Mahmut'un görevden alınarak yerine Molla Ahmet'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Seyyid Mustafa zîdet fezâilühü südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb nefsi 'Ayntâb'da vâki' Oruç Baba zaviyesinin zâviyedâr mütevellîsi olan Cebeci Mahmud mâl-ı vakf ekl ü bel' idüb ve mürtazikaya dahi vazîfelerin virmeüyü ref' lâzım olmağla mezbûr ref' olunub işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Molla Ahmed için mahal ve müstahaktır deyü berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâsına 'arz etmegün tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-i hâkânî verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Ahmed varub ref' olunan mezkurun yerine zâviye-i mezbûrede zâviyedâr ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıktan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarraf ola ol bâbda ref' olunan mezbûr ve âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:228/Belge:2

Özet: Ahmed Ağa'nın Ayntâb subaşılığına üç aylığına getirilmesine dair.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed Ağa mecdühû 'Ayntâb subaşılığının ber-vech-i emânet üç ay tamâmına dek olıgeldüğü minvâl-i meşrûh üzer zabt idüb mûceb-i buyuruldu ile âmil olasin deyü buyuruldu

Sayfa:228/Belge:3

Özet: Ayntâb Dimosu Mukataasına tâbi Burc nâhiyesi Bedirkendi köyü, Telbeşar nâhiyesi Telhalid köyü çevreleri her sene bütün vergilerin Dimos Eminlerine deruhde olunmasına dair.

Nişân-ı şerîf

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadrühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb 'Ayntâb Dimosu Mukata'ası'na tâbi' Burc nâhiyesinde karye-i Bedirkendi ve Telbeşar nâhiyesinde karye Telhalid nâm karyelerin senede mâl-ı maktû' u nicede ise her sene Dimos Emîni olanlara verilmek üzere kendüye der'uhde olunmak bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda zikr olunan Bedirkendi nâm karyenin senede maktû' u yüz otuz dört guruş ve üç rub' olub ve Telhalid nâm karyenin senede mâl-ı maktû' u kırk bir guruş ve üç rub' ki cem'an iki karyenin mâl-ı maktû' ları yüz yetmiş altı buçuk guruş olduğu derkenâr olundukda mûcebince der'uhde olunub berât-ı şerîf verilmek fermân-ı âlişânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı humâyûn Mustafa zîde kadrühû hakkında mezîd-i inâyeti-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bin yetmiş iki Rebî'ül-evveli guresinde bu barat-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr varub zikr olunan karyeleri olıgeldüğü üzere zabt ve mahsûlât ve rüsûmâtın ahz u kabz idüb her sene mâl-ı maktû' ların Dimos Emîni olanlara edâ eyedikce taraf-ı âhardan kimesne mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Fî 21 Ramazân

Sayfa:228/Belge:4

Özet: Ayntâb İhtisâbı Mukâta‘ası'nın üç aylık tahsilatının toplanması görevinin Ömer Ağa ve Halil Ağa'ya vekâlet olarak verildiğine dair.

Bâ'is-i tahrîr-i tezkere budur ki işbu sene-i mübâreke de berât-ı pâdişâhîyle mutasarrıf olduğumuz 'Ayntâb İhtisâbı Mukâta‘ası'nın üç aylığı ve livâ-i mezburede vâki' resm-i sığırı ve âdet-i ağnâm ve beytûlmâl ve sâiri mezkûre tâbi' cüz'î ve küllî her ne ise cem' ve tahsîl ve ahz u kabz için tarafımızdan oğlum izzetlü Ömer Ağa ve Halil Ağa'yı vakil nasb ve ta'yîn edüb zabtı için yedlerine vekâlet temessük verildi ki üç mâh-ı mübâreklerde her ne ki vâki' olur ise sene-i sâbık ve kânûn-ı kadîm ve olıgeldüğü üzere kemâkân zabt ve tasarruf idüb taraf-ı âhardan kimesne dahl ve ta'arruz eylemeye.

Tahrîren fî gurre-i şehri Şevvâl. Sene 1072

Bende El-Hâc Ahmed Zâbit-i Dimos

Sayfa:229/Belge:1

Özet: Anadolu'nun orta kolunda olan yeniçeri ve acem oğlanı ve topçu ve cebeci zümresinin vefat etmesi eşya ve mallarını Hamza Çavuş'un götürülmesine dair.

Huzûr-ı el-müvellâ el-mükerremûn vilâyet-i Anadolu'nin orta kolunda vâki' olan efendiler ve yeniçeri serdârları inhâ olunan budur ki yeniçeri ve acem oğlanı ve topçu ve cebeci zümresinden bilâ-vâris fevt olanların metrûkâtların getürmek için yeniçeri çavuşlarından Hamza Çavuş gönderilmekle mektûb verilmişdir ki kalîl ve kesîr vâki' olan metrûkâtların mezbûra teslîm ve irsâl eyleyesiz vesselâm.

Tahrîren fî hamse Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Kayd fî 3 Ramazân

Bende Salih Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı Âlî hâlâ

Sayfa:229/Belge:2

Özet: Ali en-Neccâr mahallesinde misafirken vefat eden Ömer Beşe ibn-i Abdullah'ın terekesine dair.

Medîne-i 'Ayntâb mahallâtından Ali en-Neccâr mahallesinde sâkin iken bundan akdem misâfîren fevt olan Ömer Beşe ibn-i Abdullah'ın muhalledfât-ı mevcûdesidir ki zikr olunur.

Hurrire fî evâil-i Ramazânü'l-mübârek. Sene 1072

Kahve ... Guruş 47.5	Pirinç Kantar 5 Kıymet Guruş 50	Daru Müd Kıymet-i Esedî 3	Taş 1 Kıymet Bahâ 3	Kebîr sini Kıymet Esedî 1.5
Buğday Keyl 7,5 Kıymet Esedî 15	Yorgan 2 Kıymet Esedî 2 akçe 100	Yasdık 2 Kıymet Esedî 1	Köhne kilim 2 Kıymet Esedî 1	Kırmızı ... Akçe 75
Nâfe kaplı köhne yaşıl hattî Esedî 2	Nâfe kaplı köhne semmûr ... Esedî 3	Köhne kırmızı velense ma'a yağmurluk Akçe 170	Köhne çârşeb Akçe 100	Lengerî 3 Esedî 1.5
Yağ debbesi Akçe 90	El leğeni ma'a ibrik Kıymet Esedî 1.5	Kayış sofra Akçe 60	Bakır tas ma'a şamdan Akçe 70	Sağır kahve ibriği Akçe 42

Kırmızı ibrişim kuşak Esedî 1	Köhne ... esedî 3.5	Kırmışı çakşur Esedî 2	Köhne yaşıl dolama Esedî 3	Bakır terâzû Sülüs 1
Köhne mor serhatî Akçe 15	Siyâh kılıç Esedî 2.5	köhne eğer akçe 42	Köhne yeşil dolama Akçe 70	Köhne peştemâl Akçe 70
Beyâz tozluk Akçe 19	Köhne diz çakşuru Akçe 20	Bakır düğme 8 Esedî 0.5	Neftî bez donluk 2 Esedî 1	Munakkaş yüz yasdığı Akçe 20
Köhne şal Akçe 20	Köhne sepet Akçe 60	Kırmızı bugasî anterî Akçe 50	Köhne boğça Akçe 30	Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil

Minhâ el-ihracât

Techîz ve tekfin Esedî 5.5	Iskât guruş 3	Kısmet Guruş 10	Kalemiye ve kâtibiye ve harc-ı mahkme Guruş 40
Hammâliye Akçe 100	Dellâliye Akçe 200	Harc-ı ma'kûl Guruş 3	Resm-i beytûlmâl Akçe 1000

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Beşe Feridzâda, Ali Beşe ibni Molla Ahmed, İsmail Çelebi
Kethüdâzâde, Hocaoğlu, Mustafa Beşe Beşe

Sayfa:229/Belge:3

Özet: Tarla-i Atık vefat eden el-Hâc Mehmed bin Kara Sadık'ın kızı Asiye'nin akçesi üç yüz altmış beş esedî guruş olup Asiye'nin elli bir guruşu üç sene nafakası ve diğer masraflara harcandığına ve geriye üç yüz on dört kuruş parası kaldığına dair.

Defter oldur ki medîne-i 'Ayntâb'da mahalle-i Tarla-i Atık'de fevt olan el-Hâc Mehmed bin Kara Sadık'ın sağîre kızı Asiye'nin zimem-i nâsda olan akçesin beyân eder ki nâzır Hasan Beşe ma'rifetiyle hesâb olundu.

fi selh-i Şa'bân. Sene 1072

Der-zimmet-i mahalle-i ibn-i Kör Osman Koca ma'a oğlu Bekir Guruş 50	Der-zimmet-i Şeyh oğlu Mehmed Guruş 50	Der-zimmet-i Serrâc Ali Guruş 10	Der-zimmet-i Hasan Beşe etmekci Guruş 57.5
Der-zimmet-i Bozdoğan oğlu Ali Guruş 30	Der-zimmet-i el- Hâc Şeref Guruş 30	Der-zimmet-i oğlu Ebudderda Guruş 25	Der-zimmet-i Ali Gn 34
Der-zimmet-i ...Resul Guruş 13	Der-zimmet-i Eskici İvaz Guruş 6.5	Der-zimmet-i ... Guruş 4.5	der-zimmet-i yetimin dayısı Mehmed guruş 21

Bin yetmiş iki Ramazân-ı şerîf guresine değin yetim-i mezbûrun fâidesiyle cümle akçesi üç yüz altmış beş esedî guruş olup içinden elli bir guruş yetimin üç

sene nafakasına ve ba'zı levâzımına masraf olub bâkî üç yüz on dört guruş kalmışdır yetim-i mezbûrun dayısı Mehmed cümle akçeye kefil-i bi'l-mâl olub Hasan bin Hasan ve Araboğlu Ebudderda ve Osman bin el-Hâc Mahmud mezbûr Mehmed'de kefil oldular.

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hanefi Efendi bin Acem, el-Hâc Ali bin Yusuf, Çelebi Hasan bin İsmail Efendi, 'Ayntâb Kal'ası Dizdârı, Molla Halil bin Osman

Sayfa:229/Belge:4

Özet: Kürkciyân mahallesinde vefat eden Usta Abdülkadir'in oğlu Mehmed ve kızı Züleyha'ya her birine yevmiye iki akçe nafaka verilmesine dair.

Mahalle-i Kürkciyân'da fevt olan Usta Abdülkadir'in sağır oğlu Mehmed ve sağîre kızı Züleyha'ya her birine yevmiye ikişer akçe nafaka takdîr olundu karındaşı kebîr Mehmed ve ammîleri Hasan mâlından

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mehmed bin İvaz, Hüseyin Çelebi en-Nâtır, eş-Şeyh Mehmed

Sayfa:230/Belge:1

Özet: Haleb hazinesine tabi Haymâne Mukataasından 1072 senesi mîrî verginin hazinenin imzalı ve mühürlü deftere tahsil edilmesine dair.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ el-hâkimü'l-adl mahrûse-i Mar'aş dâmet fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Adana ve Sis ve Tarsus kadıları zîde fazlühum tezkere varıcak ma'lûm ola ki Haleb hazînesine tâbi' Haymâne Mukâta'ası'ndan bin yetmiş iki senesi hulûl eyleyüb iltizamına kimesne rağbet etmeyüb mîrî tarafından emânete cem' olunmak lâzım ve mühim olmağın hazîne tarafından imzâlu ve mühürlü sûret defteri ihrâc olunub mücebince cem' ve tahsîl için tezkere tahrîr ve irsâl olundu... ile vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûreye mukayyed olası dahi hazîneden ihrâc olunan mühürlü ve nişanlı sûret-i defterde mestûru'l-esâmî olan

tavâ-yîfi sene-i mezbûreye mahsûb olmak üzer resm-i haymâneleri mûmâ ileyh şer‘-i şerîf ve kânûn-ı münîf ve mâ-takaddemden olıgeldüğü üzere mezbûre cem‘ ve tahsîl etdürü ve müfredât ile taraf-ı şer‘-i şerîfden defter etdirüb imzâladub mühürledüb gönderüb teslîm-i hazîne etdirmege ihtimâm ve dikkat-i tâm üzere olub ihmâl ve müsâhele olunmayub mâl-ı mîrîye hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve mâ-takaddemden olıgelmişe muhâlif zarar ve noksân etrimeğe ihtimâm ve sa‘y ve ikdâm oluna.

Tahrîren fî evâil-i şehri Şa‘bânu'l-mu‘azzam min şuhûr. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-medine-i Haleb el-Mahrûse

Kayd fî 8 min Şa‘bân

Sayfa:230/Belge:2

Özet: İbn-i Kôr Mahallesi sakinleri defterde dört avarız hanemiz olup her sene avarızlarımızı verdikleri halde memurlar daha fazla vergi isteyerek halka eziyet etmesi bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühû tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi‘lâzım gelen avârizımızı emir ve defter mücebince vermeğe râzîlar iken hâlâ cem İbn-i Kôr nâm mahalle ahâlîsi hâlâ Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüb bizim defterde dört avâriz hânemiz olub her sene üzerimize edâsı ‘îne me‘mûr olanlar kanâ‘at etmeyüb ziyâde taleb ile rencîde ve remîde eylemekden hâlî değıldir men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederiz deyü bildirdikleri ecilden Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda mahalle-i mezbûrenin dört avâriz hânesi olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi ziyâde taleb olunmaya deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi göresin fî'l-vâki‘ bunlar her sene üzerlerine edâsı lâzım gelen avârizlarımızın emir ve defter mücebince vermeğe râzîlar iken hâlâ cem‘ine me‘mûr

olanlar kanâ'at eylemeyüb ziyâde taleb ile rencîde ve remîde eyledikleri vâki' ise men' ve def' idüb bunların lâzım gelen avârizların kânûn ve defter mücebince aldırub ziyâde taleb ile rencîde ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn fi şehri Rebî'ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kazâ-i 'Ayntâb der-livâ-i mezbûr 'an-bahâ-i avâriz-ı mahalle-i mezbûr

Ber-müceb-i defter-i Hazîne-i Âmire

Mahalle-i İbn-i Kôr tâbi'-i mezbûr

Avâriz ihrâc-ı hâne 4

Yalnız dört hânedir

Sûret-i defter-i mevkûfâtıdır ki vech-i meşrûh üzere mahallinde nakl olundu
tahrîren fi 28 Rebî'ü'l-âhir. Sene 162

Sayfa:231/Belge:1

Özet: Ayntâb sancağında beş yüz üç ve bir rub' avarız hanelerinin 1073 senesinde toplanmasına dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm 'Ayntâb sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrda vâki' beş yüz üç ve bir rub' avâriz hanelerinin bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere avarızları cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kazzaf(?) zîde kadrühûya der'uhde olunub eline mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verildikde mücebince zamânı hulûl eyledikde cem' ve tahsîl etdirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-i şerîfimle ...vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' ol mikdâr avâriz hanelerinin târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânesinden dörder yüz akçe avarızların irsâl olunan mühürlü

ve nişânul mevcûd sûreti mûcebince vakt u zamânı ile cem‘ ve tahsîl idüb kimesne ta‘allül ve nizâ‘ etdirmeyesiz ve bundan mâ‘adâ mübâşir-i mezbûrun vech-i ma‘âşî için her bir hânelerinden ellîşer akçe dahi aldurub ziyâde ve noksân aldırmayasız ve mîrî için alınan kâmil guruşa seksen sekiz ve esedî guruşu yetmiş sekiz akçeye aldurub ziyâde ve noksân aldırmayasız akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldırub züyûf ve kızıl akçe aldırmayasız ve zikr olunan avâriz akçeleri matbah-ı âmirem muhassesât-ı için ta‘yîn olunmuşdur ana göre mukayyed olub kesr-i defterden ve naks-ı hânedan ve hilâf-ı emr ve defter zulüm ve ta‘addiden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-aşar şehri Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:231/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağında beş yüz üç ve bir rub‘ avarız hanelerinin 1073 senesinde toplanmasına dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me‘âdinü'l-fezâili ve'l-keâm ‘Ayntâb sancağında vâki‘ olan kadılar zîde fazlühum tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki livâ-i mezbûrda vâki‘ beş yüz üç rub‘ avâriz hanelerinin bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere her bir hânesinden beş yüz akçe bedel-i nüzülleri tahsîl ve matbah-ı âmirem mühimmâtı için teslîm-i hazîne etdirilmek fermânım olmağla bin yetmiş iki Ramazân-ı şerîfnde mübâşeret olmak üzere irsâl olunan mühülü ve nişânlu mevkûfât defteri mûcebince cem‘ ve tahsîl ve dâhili- hazîne etdirmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim [boşluk] bardık bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki‘ ol mikdâr avâriz hanelerinin bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere her hânesinden beşer yüz akçe bedel-i nüzülleri irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri mûcebince bin yetmiş iki Ramazân-ı şerîfnde mübâşeret olmak üzere cem‘ ve tahsîl ve matbah-ı âmirem mühimmâtı için dâhil-i hazîne etdirilüb hilâf-ı-1 emr-i defter kimesneye ta‘allül ve nizâ‘ etdirmeyesiz ve bunda maad mübâşir-i mezbûra cihet-i ma‘îşeti için her bir hânesinde otuzar akçe dahi

aldurub bundan ziyâde bir akçe almaya ve aldirmayasız ve bedel-i nüzül mâlı için alınan kâmil guruşu Hazîne-i Âmireme alunduğu üzer yüzer akçe aldırub ziyâdeye ve noksana aldirmayasız ve akçe alındıkda hâlisü'l-ayâr akçe aldurub züyûf ve kızıl akçe aldirmayasız kesr-i defter ve naks-ı hânedan ve fermanımdan ziyâde akçe alınmağla re'âyâyâ zulüm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz edesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' şehri Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf
Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:232/Belge:1

Özet: 1073 senesinde İncisu köyde yaşayanlar doksan esedî guruş ki nisfî kırk beş kuruş borç olduğuna dair.

Bâ'is-i tezkere budur ki mutasarrıf olduğumuz karye-i İncisu ahâlîsine doksan esedî guruş ki nisfî kırk beş guruş eder vâcibü'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ deynimiz olmağın bin yetmiş üç mâh-ı Muharreminin gurresinde edâsın ta'ahhüd idüb yedlerine temessük için işbu tezkere vaz' ve def' olundu inşâallahu te'âlâ hîn-i edâda temessükümüz şakk oluna. Tahrîren fi evâhir-i Şa'bânu'l-mu'azzam fi sene-i mezkûr

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ali bin Molla Hamza, Ahmed Beşe bin, Hüseyin, Mehmed Koca, Molla Veli

Bende

Hasan Çavuş

Sayfa:232/Belge:2

Özet: Askerî taifesinden Bekir ve Beşir alışveriş için birkaç köy ve kasaba halkına erzak ve eşyalarını satmaları için onlara getirmelerini istemelerine dair

Re'âyâdan birkaç kimesneler karyelerinden bir kasabaya ba'zı zehâyir ve eşyâ götürüb bey' eder olduklarında askerî tâifesinden Bekir ve Beşir bu kasabada alış

veriş bizim maslahatımızdır siz getürdüğünüz eşyâyı bize bey‘ edin biz dahi ba‘de dilediğimize bey‘ ederiz deyüb mezbûrları şer‘an men‘e kâdir olurlar mı

beyân buyurulub müsâb oluna

el-cevâb olmazlar

Ketebehû el-fakîr

Mehmed

Ufiye anh

Sayfa:232/Belge:3

Özet: Ayntâb ‘da birkaç köy ve kasaba sakinleri alışveriş erzak ve eşyalarını ashâb-ı ağrâzdan arpacılar ve mardac? Satmaları için onlara getirmelerini istemelerine ve eziyet etmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn hüccetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühû tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn (boş) ve boş) ve (boş) nâm kimesneler dergâh-ı mu‘allâma arz-ı hâl idüb bunlar âhar yerden zahîre getürüb kazâ-i mezbûrda narh-ı cârî üzere furuh idüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye zarar ve ta‘addîleri yoğiken ashâb-ı ağrâzdan arpacılar ve mardacı? nâm kimesneler bî-vech biz size zahirenizi âhara bey‘ etdirmeziz noksân üzere biz alıveririz deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf mâni‘ olub ta‘addî ve tecavüzden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da‘vâlarının muvâfik Şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfleri olduğun bildürüb mücebince ‘amel olunub men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında husûs-ı mezbara mukaddemâ bir def‘a şer‘le görölüb fasl olmuş değil ise hüsamâ müvâcehesinde tamâm-ı hak ve adl üzere mukayyed ve fetvâ-yı şerîfelerne nazar idüb göresin ‘arz olunduğu üzere olub fetvâ-yı şerîfe da‘vâlarına muvâfik ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kavîm ve da‘vâlarına muvâfik fetvâ-yı şerîfeleri mücebince ‘amel idüb mâdâmki kimesneye zarar ve ta‘addîleri olmaya min-ba‘d mezbûrları hilâf-ı şer‘-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i

humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdimeyesin kaziyede medhali olmayanlar dahl etdirmeyüb eslemeyüb inâd ve muhâlefet üzere olanları isim ve resimleriyle vukû'u üzere yazub dergâh-ı mu'allâma 'arz edüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunub emr-i âhir varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâil-i şehri Rebî'ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 3 min Şa'bân

Sayfa:232/Belge:4

Özet: Ayntâb kazâsına tabi Atabey, Telili, Tutan, Sebek, Uncuk ve Melahiye Haleb Dimosu memur olan Mustafa Ağa fakirlerden fazla vergi almıştır. Fakirlerin fazla vergi vermemesine ve Mustafa Ağa'nın men edilmesine dair.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Dimosu câmi'i olan (boş) zîde kadrühû hâliyâ Mehmed nâm kimesne dîvân-Haleb'e arz-ı hâl idüb 'Ayntâb kazâsına tabi Atabey ve Telili ve Tutan ve Sebek ve Uncuk ve Melahiye nâm mezâri' ve kurâ berât-ı âlîşân ile mezbûrun uhdesinde yüz kırk guruş mâlı olub iki yüz seksen guruş taleb olunub fukarâya zulüm ve ta'addî olunduğun bildürüb imdi gerekdir ki tuğrâlu defterden ve yedinde olan berâtından ziyâde akçe almayub Haleb Dimosu cem'îne me'mûr olan Mustafa Ağa alduğu gibi mezbûrdan guruş başına bir rub' alub ziyâde bir akçe taleb etmeyüb zulüm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz idüb mûcib-i buyruldu ile âmil olasız deyü buyuruldu. fî 22 Şa'bân. Sene 1072

Kayd fî 4 min Şa'bân. Sene 72

Be-hatem-i Mustafa Yusuf

Vâlî-i Haleb

Sayfa:233/Belge:1

Özet: Ayntâb yaşayan Hacı Hüseyin vekil tayin edilerek kibel-i şer 'den âlâ, evsat ve ednâ halktan vergileri toplarken fazla vergi alması üzerine görevden men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hüccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hacı Hüseyin namanm kimesne dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüb bundan akdem kazâ-i mezbûr ahâlîsi mesâlihlerin görmek için tarafından bunu vekil ta'yîn idüb kıbel-i şer' den hüccet-i şer'iyye verilüb bu dahi lâzım gelen mutâdesini görüb ve üzerlerine emr-i şerîfle vâki' olan tekâlîflerin 'alâ ve evsat ve ednâ i'tibârıyla tahammüllerine göre cem' idüb hilâf-ı şer' kimesneye ta'addî ve tecâvüz olmayub şer'an dahl ve rencîde olunmak îcâb eylemez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden olub ağrâzâtdan [boşluk](boş) ve [boşluk] (boş) ve [boşluk] (boş) nâm kimesneler mücerred bunu ta'cîz için ziyâde akçemiz aldın deyü hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde etmekden hâlî olmamalara bundan akdem mürâfa'a-i şer' olduklarında da'vâları lağv olmağla mu'ârazadan men' olunub hüccet-i şer'iyye verilmegin tekrâr kanâ'at etmeyüb ta'addî eylediklerin bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf ol vecihle rencîde olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemegin şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi husûs-ı mezbûr mukaddemâ vech-i meşrûh üzere şer'le görülüb fasl olunub hüccet-i şer'iyye verilüb ve ol hüccet mazmûnu muvâfık-ı şer' olub 'alâ-vechi'l-hasım sâbit ve zâhir oldukdan sonra ana muğâyir tekrâr dahl ve nizâ' ederlerse ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle âmil olub dahi bu makûle bir def'a şer'le görülüb fasl olunub hüccet-i şer'iyye verilen da'vânın istimâ'ı memnû'dur min-ba'd şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyye ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesne mezbûrlara ol vecihle rencîde ve remîde etdirmeyüb men' ve def' eyleyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi şikâyet olunub tekrâr emrim varmak muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâil-i şehri Recebü'l-mürecceb. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:233/Belge:2

Özet: Hüseyin Bey'in emin tayin olduğuna mahsulden düşen verginin ona teslim edilmesine dair.

Medîne-i 'Ayntâb nâibimiz Receb Efendi el-müfahham

Ba'de't-tahiyye ve't-teslîm inhâ olunur ki hâmil-i varaka Hüseyin Bey emîn nasb ve ta'yîn olunub düşen mahsülû ba'de ihrâc mezbûr Hüseyin Bey'e teslim edesiz anlara vâsıl olan bize vasıldır mezbûr Hüseyin Bey kendi âdemimizdir hüsn-i mu'âmele üzere olasız.

Harrerehû 2 min Recebü'l-ferd. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf. Kayd fi 15 Şabân. Sene 72

El-fakîr Mustafa (...)

Cibâlîzâde

Ufiye anh

Sayfa:233/Belge:3

Özet: Cebecilerin seferden döndüklerinde evlerine yerleşmeleri için Kethüda Yeri Mustafa Ağa'ya sipariş olunduğuna dair.

Fazîlet-meâb şerî'at-nisâb el-hâkimü'l-adl be-kazâ-i 'Ayntâb zîde fazlühû

Îlâ-yevmi'l-va'd ve'l-cevâb dürer-i tahiyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfindan sonra inhâ-i muhibbâne olunun oldur ki hâliyâ taht-ı kazâlarımızda sâkin ve mütemekkin dergâh-ı âlî cebecilerin zabt u rabtı ve şer'-i şerîf üzere görülmesi lâzım gelen mesâlihleri ve inşaallahu te'âlâ bu sene-i mübâreke de sefer-i humâyûnum için ziyâde neferât lâzım ve mühimmeden olub kasabât ve kurâlarda olan cebeciler cümelsi sefer-i humâyûnuma me'mûrlar olmağın evlerinden çıkarılıb ve yerlerinden kaldırılıb bir gün makaddem bu tarafa irsâl ve îsâl olunmağ için Kethüdâ Yeri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa'ya sipâriş olunmağın işbu mektûb tahrîr olunub irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl cebeciyân yoldaşlarının vâki' olan da'vâ ve nizâ'ları Kethüdâ Yeri

ma‘rifetiyle görölüb taraf-ı âharı dahl ve ta‘arruz etdirilmeye ve sen ki Kethüdâ Yerin cebeci geçinüb dahi nevrûz-ı sultaniden mukaddemâ herkes gelüb evlerinde mevcûd bulunmak üzere ziyâde tenbîh ve te’kîd edesin şöyle mücerred tekâlîf vermemek için cebeci nâmında gezüb o makûleleri teffîş ve tafahhus idüb yedlerinde olan sahte tezkerelerin alub ve sefer nâmıyla vilâyetinden kalkub âhar diyârda kâr u kesb idüb yine vilâyetine varub çorbacımdan ve adabaşımndan icâzet aldım deyü sâhte tezkere ibrâz ederler ise min-ba‘d ‘amel olunmayub o makûleler cebeci değıllerdir beytûlmâl-i müslimîne gadr olunmak için tezkeresine tekâlîf vermişler ise izn-i şer‘le sayir re‘âyâ ile tekâlîflerin aldirdasın bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî‘at müstedâm ve müstahkem-bâd.

Tahrîren fi evâil-i Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf . Kayd fi 18 Şa‘bân. Sene 1072

Ahmed Sercebeci

Sayfa:234/Belge:1

Özet: Miri Devecilerinden Veli Sarban develeri Amik ovasına çayıra götürmesine dair.

Mîrî sârbânlardan Veli Sârbân zîde kadrühû gerekdir ki buyuruldu vusûlüde mîrî develer ol cânibde ne gün yeme bağlandı ise ol günde ziyâde (...) ve nevâlelerin fermân mücebince alub yevmî bir keyl arpa ve bir kantâr saman ve nafakaların alub aslâ bir akçe almayasın akçe bu tarafda mîrîden virölüb nalband dahi günde mübâşir varduğu gün hesâb idüb varduğu (...) idüb yevmiyesi kadar rahtın alub ziyâde almayasız ve bundan sonra develeri Amîk ovasına çayıra getüresin müceb-i buyuruldu ile âmil olasın deyü buyuruldu. fi Rebî‘ü'l-âhir. Sene 1072

Be-hatem-i hazret-i Yusuf Paşa Muhâfız-ı Haleb

Kayd fi 2 Şa‘bân

Sayfa:234/Belge:2

Özet: Develerin kışlaması için sicilli mahfuza kaydı olunduğu zamandan bakıldığı her günün meblağının Ahmed Ağa tarafından yazılmasına dair.

İzzetlü fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i münîflerine dürer-i (...) daavât-ı sâfiyât-ı muhabbet-nümûn ve gurer-i teslimât-ı sâfiyât ithâfından sonra inhâ-i mühib budur ki bâ'is-i mektûb-ı meveddet (...) hakkıçün bundan akdem (...) der-i devlet-medârdan kışlanması fermânım buyurulan develer ol cânibe varub dâhil olub nafkaları sicill-i mahfûza kayd olunduğu gündün hâliyâ irsâl olan Ahmed Ağa varub dâhil olduğu güne değin ne mikdâr masârif ve harc olundu ise aynı sahîh defteri yazılıub bu cânibe mezbûr ile irsâl edesiz ma'lûmunuz olub mîrî tarafından akçeleri bi't-tamâm ne oldu ise verilür bundan böyle mezbûr deve cânib-i (...)... nafaka ve harc nâmıyla bir habbe ve bir akçe verdirmeyesiz ve ne mikdâr harc oldu ise defteri bu cânibe irsâl eylesesiz bu husûsda vâki' hacı bir hoşça tahrîr etdirmege sa'y edesiz mâl-ı mîrîdir takayyüdünüz lâzımdır bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî'at ve kar-ı rıfat-ı ber-devâm-bâd

Mine'l-muhibbi'l-muhlis Yusuf Muhâfız-ı Haleb

Sayfa:234/Belge:3

Özet: Ayntâb Dimosuna tabi Ural ve Göçge köyleri Ağa-yı müşirin birer kuruş ve tahıl bedeli olarak akçe talep ederek köyün fakirlerden fazla akçe istemiştir. Defter-i hâkânîden ziyade bir akçe alınmasına dair.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Dimosu Ağası zîde kadrühû hâliyâ Âsitâne-i Sa'âdetde bi'l-fi'il sipâhî oğlanı ağası olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sunullah Ağa'nın vekîli [boşluk] zîde kadrühû dîvân-ı Haleb'e arz-ı hâl idüb 'Ayntâb Dimosu aklâmından Ural ve Göçge nâm karyeler Ağa-yı müşârün ileyhin uhdesinde olub mâl-ı mirîsinden gayrı beher guruşa bir guruş ve zahîre bahâ olmak nâmıyla akçe talep idüb re'âyâ fukarâsını ziyâde zulüm ve ta'addî olduğunu bildürüb imdi gerekdir ki buyuruldu vusûlünde defter-i hâkânîde ziyâde zikr olunan tekâlîf ile re'âyâ fukarâsına zulüm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz üzere olub defterden ziyâde bir akçe almayub ve aldurmayub müceb-i buyuruldu ile âmil olası deyü buyuruldu.

fî gurre-i Şa'bân. Sene 1072

Be-hatem-i Hazret-i Yusuf Paşa Muhâfız-ı Haleb

Sayfa:234/Belge:4

Özet: Ayntâb kazasında vefat eden umûr-ı kısmet-i askeriyesi terekesine dair

Şerî'at-nisâb fahru'l-kuzât Receb Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki 'Ayntâb kazâsının umûr-ı kısmet-i askeriyesi tarafımızdan size sipâriş olunmuşdur gerekdir ki vâki' olan mevtâ-yı askeriyenin terekesini tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'îyye tevzî' ve taksîm edesiz vesselâm. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min Recebü'l-ferd. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

El-fakîr Abdulkadir

El-Kâdî be-Asker-i Anadolu

Sayfa:234/Belge:5

Özet: Ayntâb sancağının ber-vech-i arpalığa Şam Mîr-i Haccı olan Asaf'a tayin olduğuna dair

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sabikâ Şam Mîr-i Haccı olan Assaf dâme ikbâlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki siz yarar ve emekdâr ve mahal ve müstahak ve sezâvâr-ı âtîfet olduğun ecilden hâliyâ hakkınızda mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra götürüb işbu sene isnâ ve seb'îne ve elf Receb'inin on birinci gününden 'Ayntâb sancağını ber-vech-i arpalık sana tevcîh ve inâyet idüb i'lâmı için ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince bir ân ve bir sâ'at te'hîr ve tevakkuf etmeyüb vurub livâ-i mezbûra ber-vech-i arpalık mutasarrıf olub hıfz u hirâset-i memleket ve himâyet ve sıyânet-i ra'îyyet bâbında mecd ü sâ'î olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız. Tahrîren fi evâil-i şehri Recebü'l-müreceb. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fi 8 Şa'bân. Sene 72

Sayfa:235/Belge:1

Özet: Bostancı Câmî'-i şerifinde bir cüz'-i şerife mutasarrıf olan Ömer'in vefat etmesi ile yerine Abdülaziz'in tayin edilmesine dair.

Nişân

İşbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Abdulaziz dergâh-ı mu'allâma gelüb nefsi 'Ayntâb'da vâki' Bostancı Câmî'-i şerifinde ömr-i aliyyesi? eczâsından vazîfe-i mu'ayyenesiyle bir cüz'-i şerife mutasarrıf olan Ömer fevt olub yeri mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegün sadak idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdüm ve buyurdum ki mezbûr varub zikr olunan câmî'-i şerifde müteveffâ-yı mezkûr yerne bir cüz'-i şerife mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesini edâ kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olan vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet gösterüb ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 29 Receb. Sene 1072

Sayfa:235/Belge:2

Özet: 'Ayntâb Kal'a Câmîi şerifi hatip olan Ömer'in yerine Mevlânâ Mehmed'in hatip tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerif

'Ayntâb vâki' Kal'a Câmî'-i şerifinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle hatîbi olan Ömer fevt olub yeri ol vecihle mahlûl olmağın yerinde işbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî kıdvetü's-sulehâi's-sâlikîn Mevlânâ Mehmed zîde salâhahû her vecihle mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı humâyûn verilmek recâsına inâyet recâ etmegün fevti vâki' olub âhara tevcîh olunmadı ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Mevlânâ Mehmed zîde salâhahû câmî'-i mezkûrda hatîb olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle

bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâil-i Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:235/Belge:3

Özet: Ayntâb kazasında vefat eden umûr-ı kısmet-i askeriyesi muhalledâtına dair.

Meharu'l-kuzât Mevlânâ İsmail Efendi kâmyâb tahiyyât-ı sâfiyât ithâfiyla inha olunur ki 'Ayntâb ve nevâhîsinde vâki' olan kısmet-i askeriye için tarafımızdan sizi vekîl nasb etmişizdir gerekdir ki vâki' olan mevtâ-yı askeriyenin muhalledâtın 'alâ mâ-farazallâh beyne'l-verese taksîm ve tevzî' idüb olıgeldüğü üzere resm-i kısmetlerin ahz u kabz edesin vesselâm.

Hurrire fî gurre-i Şa'bân. Sene 72

El-fakîr

Es-Seyyid Mustafa

El-Kādî be-medîne-i 'Ayntâb

Sayfa:235/Belge:4

Özet: Ma'rifetiyle evi? reayasından defter-i sultanide ile her sene üzerlerine lâzım ifa ederek gelen muhasebeleri [boşluk] Ağa tayin edildiğine dair.

İzzetlü ve fazîletlü efendiler hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i de'avât-ı sâfiyât ihdâsından ... muhibbane olunurki, hâliyâ ma'rifetiyle evi...(?) re'âyâsından taht-ı kazâlarımızda mütemekkin olan cemâ'at re'âyâlarının nısf bâd-ı hevâları sa'âdetlü sâhib-i devlet efendimize hâs kayd olunub defter-i sultânîde işâret olunmak ile her senede üzerlerine edâsı lâzım gelen muhâsebeleri sinîn-i sâbıklarda olıgeldüğü üzere zabt ve tasarrufu ve ahz u kabzı için tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân [boşluk]Ağa nasb ve ta'yîn olunub mektûb-ı hüccet ile irsâl olunmuşdur şeref-i vusûlünde me'mûldur ki her kangınızın taht-ı kazâlarında bulunur ise vech-i meşrûh üzere mu'tâd-ı kadîm üzere perâkende muhâsebelerin sinîn-i sâbıklarda olıgeldüğü üze Ağa-yı mûmâ

ileyhe zabt ve tasarruf etdirülüb i'ânet ve müzâheretiniz derîğ buyurula bâkî (...)
kar-ı rıfat-ı ber-devâm-bâd

Muhibbül-muhlis

Ali

Kâim-makâm-ı Mar'aş hâlâ

Sayfa:235/Belge:5

Özet: Telbeşar kazasına İsmail Efendi nâib tayin edildiğine dair.

Fazîletli İsmail Efendi kâmyâb ba'de't-tahiyyeti's-sâfiyet inhâ olunur ki taht-ı hükûmetinizde olan Telbeşar kazâsına sizi tarafımızdan nâib nasb ve ta'yîn eylemişizdir gerekir ki ahâlîsi beyinde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye idüb câdde-i şer'-i mutahharadan zerre kadar inhirâf etmeyesiz.

Hurrire fî gurre-i Şa'bân. Sene 72

Harrerehû el-fakîr

es-Seyyid Mustafa

el-Kâdî be-medînet-i 'Ayntâb

ufiye anh

Sayfa:236/Belge:1

Özet: Haleb hazinesi aklâmından Rumkale maiyetinde mukataası olan 1071 senesine ait olan bütün vergilerin Ömer Ağa'ya der-uhde olunmasına dair.

Ömer Ağa'nın (...)ölüm kalım parasıdır

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ömer Ağa zîde kadrühû Dîvân-ı Humâyûnuma 'arz idüb Haleb hazînesi aklâmından Rumkale ve tevâbi'î mukâta'sı bin seksen senesine mahsûb olmak üzer ekendüye der'uhde olunub berât-ı şerîfim recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda mukâta'a-i mezbûrun târihi gurre-i muharrem olub ve senede iltizâmı dört bin kâmil guruş olduğu derkenâr olundukda iki kîse akçe peşîn ile der'uhde

olunub berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmuştur mûmâ ileyh hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb işbu bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezkûr varub mukâta'a-i mezbûru bin yetmiş iki Muharremi guresinden yalnız bir sene tamâmına değin ziyâde hulûl etdikde kadîmde olıgeldüğü üzere zabt ve tasarruf idüb ve vâki' olan îrâdı mahsûlâtın küllî ve cüz'î her ne ise bi-hasebi'ş-şer' mîrî için ahz u kabz eyleyüb senesi âhirinde iltizamına tamâmen cevâb vere ve mukâta'a-i merkûmun sene-i mezbûre mâlına mahsûb olmak üzere ben yetmiş bir Recebinin yirmi beşinci gününde olan Halil zîde kadrühû (...)tefâvütüyle yetmiş dokuz bin iki yüz akçe ber-vech-i peşîn teslîm-i hazîne eylemişdir ol bâbda efrâd-ı âferîden hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî gurre-i Şa'bânu'l-mu'azzam ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:236/Belge:2

Özet: Şeyhülislâm Balizâde Mevlânâ'ya Ayntâb kazası ber-vech-i arpalığın verildiğine dair.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn keşşâfû'l-müşkilâti'd-dîniyye, (...) celâlu'l-mufaddalâti'l-yakiniyye, miftâhu künûzi'd-dekâyık, mısbâhu rumûzi'l-hakâyık, el-mahfûfi bisunûfi avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ sabıkâ Şeyhülislâm olan Balizâde Mevlânâ [boşluk]edânullâhu te'âlâ fezâilehû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ehl-i ilim ve sâhib-i fazîlet olub müstahak ve inâyet ve sezâvâr-ı atıfet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i merhamet-i pâdişâhânem zuhûre getirüb işbu sene isneyn ve seb'îne ve elf Cemâziyelâhiresinin yirmi yedinci gününden 'Ayntâb kazâsını ber-vech-i arpalık sana tevcîh ve inayet idüb i'lâmı için ta'yîn olunmuştur buyurdum ki vusûl buldukda sâdır olan fermân-i celîlü'l-kadrim mücebince kazâ-i mezbûra ber-vech-i arpalık sen mutasarrıf olub nâibin gönderüb ahâlîsi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye etdüresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâhir-i Cemâziyelâhire. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Kayd fî 27 Receb. Sene 1072

Sayfa:236/Belge:3

Özet: 'Ayntâb kazasına Receb Efendi nâib tayin edildiğine dair.

Fazîlet-şi'âr izzetlü Receb Efendi

Hazretlerinin huzûrlarına ed'iyeye-i layıka ithâfıyla muhlisâne inhâ olunur ki taraf-ı şehriyârîden bu dâ'îlerine vech-i arpalık 'Ayntâb kazası sadaka ve ihsân olunmağın sûret-i emr-i cihân-mutâ'ı taraf-ı şerîflerine irsâl idüb tarafımızdan câniblerini nâib nasb etmişizdir vâsıl olduğu vakitte ahâlîsi beyinde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye idüb düşen mahsülü ahz ve hıfz eyleyesin vesselâm. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min Cemâziyelâhir

El-fakîr

Balizâde

Sayfa:237/Belge:1

Özet: Telbeşar nahiyenin(...) ve Anadolu Türkmenân kışlaması için götürmelerine hayvanlara dair.

Kazâ-yı Telbeşâr berây-ı şütürân-ı mîrî der cânib-i Anatolî der Türkmânân-ı Beledli el-vâki' fî (...) gurre-i cemaziyelevvel ilâ rûz-ı hızır fî 12 Ramazân. Sene 72

Şütürân	Bârgîrân	Sârbân	Bahâ-i	(...)Bahâ-i
Katâr	Sârbân ve	3 nefer	Kandil ve (...)	Şa'îr
50	ser-nefer		güdül ve	6120
Esâme 131	rûz		süpürge ve	Saman kantâr
şa'îr	2		harc-ı	6000
keyl	2		(...)kirası	Ücürât

6000	—		Beher kantār	4000
Saman	4		804 akçe	
kantār	Nefer aded		—	
6000	120		4000	

Anadolu cânibinde kışlanması fermânım olan elli katār deveye mu‘tād-ı kadîm üzere her bir katağa bir keyl arpa bir kantār saman hesâbı üzere gurre-i Cemâziyelevvelinden rûz-ı hızıra varınca altı bin keyl arpa ve altı bin kantār saman ve sârbân ve ser-neferlerin ellerinde olan dört bârgîre dahi yüz yirmi keyl arpa ve (...) uyur (?) harcı ve ba‘zı mu‘tād üzere develerinin her bir katârına sekiz akçe hesâbı üzere dört bin akçe harc-ı levâzım gelmişdir bâkî fermân sultânımındır

Tıbk-ı aslıhû ma‘mûlün-aleyh harrehû el-fakîr

Abdullah el-Kādî be-Medînet-i Halebü's-Şehbâ

Gufire leh

Sayfa:237/Beige:2

Özet: Maraş eyaletinde vâki‘ erbâb-ı tımardan İsmail, Hacı Ali, Abdi, Ömer, vb. isimleri geçen diğer kişilerin tımarları harabe olmayan yerlerden ziraat ve toprağı ekip biçme için bedel vermelerine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a‘lâ Mar‘aş Beylerbeyisi dâme ikbâlühû ve mefâhirül-kuzzât ve'l-hükkâm me‘âdinül-fezâili ve'l-keâm eyâlet-i mezbûrede vâki‘ olan kadılar zîde fazlühüm tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Mar‘aş eyâletinde vâki‘ erbâb-ı tımardan İsmail ve Hacı Ali ve Abdi ve Ömer ve Osman ve İskender ve Musa ve Bekir ve Hüseyin ve Hamza ve Veli nâm kimesneler mahrûse-i Edirne'de sūdde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb mezbûrların tımârları bî-hâsıl hâlî ve harâbe olmağıla bedel cem‘ine me‘mûr olanlar bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirilmeye deyü emr-i şerîfim verilmek recâ eyledikleri ecildin imdi zirâ‘at ve hirâset

olunmayub hâlî ve mu‘attal olan yerler için mezbûrlardan bedel talebiyle rencîde etdirilmemek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-hakîka mezbûrların tîmârları hâlî ve harâbe olub zirâ‘at ve hirâset olunmadığı vâki‘ ise hâlî ve harâbe olan yerlerden bedel talabıyla min-ba‘d mezbûrları rencîde ve remîde etmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılarsız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-ısrîn min şehri Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:237/Belge:3

Özet: Maruf Câmii şerifinde bir cüz’-i şerife mutasarrıf olan Mehmed Halife’nin vefat etmesi üzerine yerine Yusuf Halife’nin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn ‘Ayntâb Kadısı Mevlânâ Mehmed Sadeddin zîde fazlühü südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûre sâkinlerinden müteveffâ (...) Hudâ nâm kimesnenin Tahtalı demekle ma‘rûf câmi‘-i şerîfden ba‘de salâtü'z-zuhr ve ‘asr kırâat olunmak üzere vakf eylediği eczâ-i şerîfeden bir cüz’-i şerîf tilâvet idüb Mehmed Halife fevt olub cüzhânlığı mahlûl olmağla işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü-ş-şân-ı hâkânî Yusuf Halife için mahal ve müstahaktır deyü tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâsına ‘arz etmenin tevcîh idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa‘âdet-âyât ve behcet-gâyâtı virdüm ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr Yusuf Halife varub mezbûr câmi‘de müteveffâ-yı mezkûrun yerine cüzhân olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu‘ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere ol bâbda efrâd-ı âferiden hiç ferd mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayde fî 26 Receb. Sene 72

Sayfa:238/Belge:1

Özet: Ekizce köyü ve Ayntâb ‘da kahve dükkânlarından vergilerin toplanması için Şaban Paşa’nın tayin edilmesi ve toplam elli altı bin dokuz yüz akçe vergiyi hazîneye teslim etmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Assaf zîde kadrühû Edirne'de Dersa'âdetime arz-ı hâl idüb 'Ayntâb'da vâki' tahmîs-i kahve mukâta'asının bin yetmiş iki senesi maktûl Şaban Paşa uhdesinde olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda nefis-i 'Ayntâb kahvehâneleri rûsûm-ı duhân ve tahmîs-i kahve mukâta'ası ve havâss-ı humâyûnuma ilhâk olunan Ekizce nâm karye maktû'u ile senede elli altı bin yüz kırk akçeye olub bundan evvel Şaban Paşa üzerinde olub maktû'ayni tamâmen teslim-i hazîne eyledüğü 'arz olundukda yirmi bin akçesi peşîn ile der'uhde olunub mezkûra berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîdi-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûn-ı âfitâb-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezkûr varub mukâta'a-i mezkûreyi bin yetmiş iki Cemâziyelâhiresinin on yedinci gününden bir sene tamâmın adiğın olıgeldüğü üzere âdet ve kânûn üzere vâki' olan avâ'idin mîrî için ahz idüb iltizamına kesr ve noksân getürmeye ve mukâta'a-i mezbûreye mahsûb olmak üzere bin yetmiş iki Rebî'ül-evvelinin on beşinci günü Mustafa yedinde tevâvütüyle yirmi bin akçe ber-vech-i peşîn teslim-i hazîne etmişdir ol bâbda efrâd-ı âferîden ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin ısrîn min şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Fî 14 Receb. Sene 1073

Sayfa:238/Belge:2

Özet: Beydili Türkmeninden alınan elli katar mîrî develerin Haleb Kapucubaşı Mustafa bakılmasına dair.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizāmu'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmü'l-ümem bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü'l-erâni's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûfû bi-sunûfî avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezîrim [boşluk]Paşa edāmullâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîd inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ [boşluk]Kadısı zîde fezâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ol cânibde Beydili Türkmeninden alınan elli katâr mîrî develerin şiddet-i şitâda gelmesi asîr oludğu i'lâm olunmağla ol cânibden 'Ayntâb'da veyâhûd mahall-i münâsib olan mahaled kendüye zulüm ve ta'addî olunmamak şartıyla zâd-ı zevâdları bahâsı Haleb Kapucubaşı Mustafa zîde mecdühû mübâşeretiyle furuhtu fermânım olan tuz bahâsından verilmek üzere rûz-ı hızıra varınca kifâyet mikdârı zâd-ı zevâdlarını tedârik idüb ve perâkende etdirmeyüb ve sârbânları ma'rifetiyle kışla itdürüb muzâyaka çekdirmeyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk]vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi aslâ te'hîr ve tevekkaf eylemeyüb ol mikdâr katâr develeri ol cânibde bir mahal ve münâsib olan mahalde kendüye zulüm ve ta'addî olunmamak şartıyla kifâyet mikdârı zâd-ı zevâdlarının bahâsı zikr olunan tuz bahâsından ashâbına verilmek üzere rûz-ı hızırdaki kendi sârbânbaşı ma'rifetiyle kışla verüb zarûret ve muzâyaka çekdirmeyesin ve ashâb-ı hukuka hakların narh-ı cârî üzere mîrî tuş mübâşirinden bi't-tamâm alıvirüb kimesnenin bir akçesin ketm etdirmeyesiz ve dahi aynıyle hüccet etdiresiz zinhâr ve zinhâr bu bahâne ile re'âyâ fukarasından müft ü meccânen nesne aldırımayub ve deve bahânesi ile re'âyâ fukarâsına zulüm ve ta'addîden ihtirâz idüb ahsen vecihle itmâm-ı hizmet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehri Rebî'ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 17 Receb. Sene 72

Sayfa:239/Belge:1

Özet: Bostancı Câmii şerifinde bir cüz'-i şerife mutasarrıf olan Mehmed'in yerine Hamza Halife'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Hamza Halife südde-i sa'âdetime gelüb medîne-i 'Ayntâb'da Bostancı Câmî'-i şerîfinde tilâvet olunan Ömer Alisi...(?) eczâlarından cüz'-i şerife tilâvetine mutasarrıf olan Mehmed celâ-yı vatan idüb yeri hâlî ve hizmet-i lâzimesi mu'attal olmağın kendüye verilmek bâbında istid'â inâyet etmegin tevcîh idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Hamza Halife varub zikr olunan cüz'-i şerife şart-ı vâkîf mücebince mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfeisen mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda mezbûr Mehmed ve taraf-ı âhardan ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Rebî'ül-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf . Kaydı fî gurre-i Recebi'l-mürecceb. Sene 72

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:239/Belge:2

Özet: Nefs-i şehrin kassâb ağalığına iki yüz yirmi beş guruş dört aylığına Nasıroğlu Mustafa tayin edildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki

Sa'âdetlü Bey hazretlerine hâs kayd olunan nefsi-i şehrin kassâb ağalığı mâh-ı Recebül'l-müreccebin ibtidâsından dört ay tamâmına değin iki yüz yirmi beş guruşa işbu bâ'isü'l-hurûf Nasıroğlu Mustafa'ya furuht olunub üzerine der'uhde

kılınmıştır mezbûr dahi gerekdir ki ahz u kabz eyleyüb taraf-ı âhardan bir ferd müdâhele etmeye.

Tahrîren fî evâil-i Recebül'l-mürecceb. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

El-fakîr Şabân

Livâ-i Ayntâb hâlâ

Sayfa:239/Belge:3

Özet: Haleb hazinesine tabu Sumeşidliği mukataasının Ali senede iltizamı bin beş yüz otuz iki kâmil guruş verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali zîde kadrühû Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı hâl idüb Haleb hazînesine tabu Sumeşidliği mukâta'asının bin yetmiş iki senesi olıgeldüğü üzere kendüye der'uhde olunmak recâ eylemekle Hazîne-i Âmirem'de mahfûz olan defterlere nazar olundukda mukâta'a-i mezbûrenin târîhi gurre-i muharremde olub ve sene iltizâmı bin beş yüz otuz iki kâmil guruş olduğı mestûr ve mukayyed olmağla işbu dârende-i fermân-ı humâyûn kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali zîde kadrühû hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getürüb bin yetmiş bir Şevvâlinin altıncı gününden nasb ve ta'yîn idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mezkûr varub mukâta'a-i merkûmeyi bin yetmiş iki Muharremi guresinden bir sene tamâmına değin bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn olıgeldüğü âdet ve kânûn üzere mîrî içün vâki' olan mahsûl ve rüsûmu ahz u kabz idüb sene sene âhirinde gelüb muhâsebesin görüb iltizâmına noksân getürmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî'l-yevmi's-sâdis şehri Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:239/Belge:4

Özet: Subağar, Dölek, Espatirin ve Kerin köylerin resm-i çift ve rüsumat ve resm-i arûsâne bir seneye mahsup olan bütün vergilerin Ağa'ya der-uhde olunmasına dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretleriinin meclis-i şerîf-i şeref-karîn ve mahfil-i münîf-ı fazîlet-rehînleri üzerine de'âvât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla i'lâm olunur ki hâliyâ taht-ı kazâ-i adâlet-i şî'ârınıza tâbi' Paşa Efendimiz hâsları olan Subağar ve Dölek ve Espatirin ve Kerin nâm karyelerin işbu bin iki senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım ve mühim resm-i çift ve rüsûmât ve resm-i arûsâne ve sâir Marta müte'allık hukûkları kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ağa zîde kadrühû der'uhde ve tevcîh olunub zabtı için mektûb verilmişdir lede'l-vusûl me'mûldur ki karye-i mezbûrlar sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere resm-i çift ve rüsûmât ve resm-i arûsâne ve sâir Marta müteveffâ hukûkların Ağa-yı mûmâ ileyhe zabt ve tasarruf ve ahz u kabz etdirüb hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm sene-i sâbıkda olıgeldüğüne muhâlif bir ferde bir iş etdirmemek bâbında himmet-i aliyyeleri derîğ buyurula bâkî hemîşe fazîlet dâim-bâd

El-muhlis-i muhib

Ali Ağa

Kâim-makâm-ı Mar'aş

Sayfa:240/Belge:1

Özet: Ayntâb Dimosu mukataasına tâbi Telbeşar köyde mâl-ı maktuları Şaban Ağa'ya verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i temessük budur ki uhdemizde olan 'Ayntâb Dimosu mukâta'asına tâbi' Tarneb nâm karyenin bin altmış dokuz senesine mahsûb olmak üzere mâl-ı maktû'ları sa'âdetlü Şaban Ağa yedinden cânib-i mîrî için alınub kadîmden olıgeldüğü üze zabt olunmak için işbu temessük verildi. Tahrîren fî şehri Recebü'l-mürecceb sene-i mezbûr

El-fakîr Mustafa

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

369

Sayfa:240/Belge:2

Özet: Ayntâb Dimosu mukataasına tâbi Telbeşar köyde mâl-ı maktuları Şaban Ağa'ya verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-ı temessük budur ki 'Ayntâb Dimosu mukâta'asına tâbi' Telbeşar nâm karyenin bin altmış dokuz senesine mahsûb olmak üzere mâl-ı maktû'ları tamâmen sa'âdet Şaban Ağa yedinden cânib-i mîrî için alınub işbu temessük verildi. Tahrîren fi şehri Recebü'l-mürecceb fi't-târîhi'l-mezbûr

El-fakîr Mustafa

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

Sayfa:240/Belge:3

Özet: Osman Ağa (...)... hâmil-i varaka oğlunuz mahsul akçesinden yedi yüz elli esedî guruş verildiğine dair.

İzzetlü ve rif'atlı Osman Ağa hazretlerinin huzûrlarına i'zâz ve ikrâm ve fart-ı ihtirâm ile dürer-i du'â-yı vâfire ve gurer-i senâ-yı mütekâsire ithâfından sonra inhâ olunan oldur ki cânib-i ahvâlimizden suâl olunursa sıhhat üzere mevcûd olub (...)... hâmil-i varaka oğlunuz yediyle mahsûl akçesinden gönderilen yedi yüz elli esedî guruş gelüb vusûl buldu bâkî.

Muhibb-i muhlis

Şaban

Sayfa:240/Belge:3

Özet: Emir Ağa mahallesinde bunun seyrân tabir olunur bir mülk ruûs olup ahali vilayetten bazı kimselerin gelip gitmekte olan yerleri zarar verdiklerinin tespit edilmesi üzerine men edilmelerine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakkı ale'l-haki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki müderrisinden kıdvetü'l-ulemâi'l-

muhakkikîn umdetü'l-fuzelâi'l-müdekkikîn Mehmed zîde fazlühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrede vâki' Emir Ağa mahallesinde bunun taht-ı tasarrufunda seyrâb ta'bîr olunur bir mülk ruûs olub kimesnin alâkası yoğiken ahâlî-i vilâyetden ba'zı kimesneler âyende ve revende geldükde kondurub göçürüb nice yerleri zarar ve ziyândan hâlî olmadığın bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf recâ eyledikleri ecilder şer' ile görölüb men' ve def' olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi husûs-ı mezbûra hakk-ı adl üzere mukayyed olub göresin ol serâb bunun mülk menzili iken ahâlî-i mahalle mûmâ ileyhın rızâsı yok iken âyende ve revende kondurub göçürüb zarar ve ziyân eyledikleri vâki' ise men' ve def' idüb min-ba'd mûmâ ileyhın rızâsı olmadıkça âharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz şer'-i şerîf ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb eslemeyeni yazub bildürüb husûs-ı mezbûr için tekrar emr-i âhar varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i humâyûnumu mûmâ ileyhın elinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılāsız. Tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziyelulâ. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:240/Belge:4

Özet: Bostancı Câmî-i şerifinde bir cüz'-i şerife mutasarrıf olan Abdullah yerine Receb Halife'nin tayin edilmesine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Hasan zîde fazlühû dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüb 'Ayntâb'da vâki' Bostancı Câmî-i şerîfinde tilvâvet olunan Ömer Ali'si eczâlarından bir cüz'-i şerîfe mutasarrıf olan Abdullah edâ-yı hizmet etmemekle ref' olunub yerine işbu işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Receb Halîfe mücevid-i Kur'ân-ı azîmü's-şân olub mahal ve müstahakdır deyü verilmek recâsına 'arz etmegin tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyâtı verdim ve buyurdum ki varub câmî-i mezbûrda cüzhân olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz

kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri
Rebî'ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Fî gurre-i Receb

Sayfa:241/Belge:1

Özet: Avarız hanesi olan Ağcaluca(?) köyü rub' hanesi Ayntâb kazâsına tâbi Burc nahiyesinde olan Dulise köyü rub' hanesi Dulise köyü defterine kayıt edilmesine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ Telbeşar Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' nısf avâız hânesi olan Ağcaluca(?) nâm karye ahâlîsi ol mikdâr hânenin edâsına tahamlülleri olmamağla rub' hânesi 'Ayntâb kazâsına tâbi' Burc nâhiyesinde hâric-i ez-defter olan Dulise nâm karyeye kayd ve tahmîl olunmak bâbında inâyet recâ eylediklerinde husûs-ı mezbûr 'arz olundukda karye-i mezbûrun rub' hânesi Dulise nâm karyeye tahmîl olunub üzerlerine rub' avâız hâneleri kaldığına Hazîne-i Âmiremnden ellerine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verilmek mücebince 'amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere dahi karye-i mezbûre ahâlîsinin vâki' olan avâız ve tekâlîf-i sâirelekrin cem'ine me'mûr olanlar rub' hânedan aldurub min-ba'd karye-i mezbûreye kayd ve tahmîl olunan avâız hâneleri için hilâf-ı sûret-i defter avâız talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i humâyûnumu karye-i mezbûre ahâlîsinin ellerined ibkâ idüb âmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:241/Belge2

Özet: Telbeşar ile Dulise köyü avarız hanesinin deftere yazılmasına dair.

Kazā-i Telbeşar der-livâ-i ‘Ayntâb ‘an hânehâ-i avâriz-ı karye-i mezbûre (...) mûmzâ defteri Hazîne-i Âmire

Karye-i

Ağcaluca tâbi‘ kazâ-i mezbûre

Hâne

Nısf, yalnız buçuk hânedir

Muhâsebe-i

Tahmîl-i	(...)...
‘an-karye-i Dulise der-nâhiye-i Burc (...) kazâ-i ‘Ayntâb ez an mukâtaa-i hâric-i ez defter bazı (...) ve karye-i mezbûre ve bâ fermân-ı şerîf el-vâki 12 Za Sene 1071 (...) Hâne rub‘ 1 yalnız bir rub‘ hânedir	An hânehâ-i avâriz-ı karye-i mezbûre Hâne Rub‘ 1 yalnız rub‘ hânedir

Karye-i mezbûre ahâlîsinin ol mikdâr hâne-i avâriz edâya ‘adem-i iktidârları olduğu ecilden rub‘ hâneleri hâric-i ez-defter olan Dulise nâm karyeye tahmîl olunmak recâ eyledükleri yalnız rub‘ hâneleri tahmîl ola deyü fermân-i şerîf sâdır olmağın mücebince mahalline kayd olunub vech-i meşrûh üzere sûreti mevkûfâtından nakl olundu.

Tahrîren fî 13 Zilka‘de. Sene 1071

Sayfa:241/Belge:3

Özet: 1071 senesine mahsus Telb köyde mâl-ı mirîleri Osman Ağa’ya verilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere Telb nâm karyenin işbu sene-i mübârekece üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mirîleri kânûn ve defter mücebince bâ’is-i tezkere Osman Ağa yedinden mîrî için ahz u

kabz idüb (...) ...mezbûrun yedine temessük verildi ba'de'l-yevm karye-i mezbûreye mutasarrıf olub zabtında âhardan bir ferd müdâhele eylemeye. Tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziyelâhir. Sene 1071

El-fakîr Yusuf

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

Sayfa:241/Belge:4

Özet: 1071 senesine mahsus Telbeşar nahiyesine bağlı Taarneb köyünün mâl-ı mirîleri Osman Ağa'ya verilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere Telbeşar nâhiyesinde vâki' Taarneb nâm karyenin işbu sene-i mübârekede üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mirîlerini kânûn ve defter mücebince mîrî için bi't-tamâm Osman Ağa yedinden ahz u kabz idüb mezbûrun yedine zabtı için temessük verildi ba'de'l-yevm karye-i mezbûreye mutasarrıf olub zabtına aharad bir ferd müdâhele eylemeye. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Recebü'l-mürecceb. Sene 1071

El-fakîr Yusuf

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

Sayfa:241/Belge:5

Özet: Telbeşar nahiyesine bağlı Taarneb köyünün defter-i hâkânî Şaban Ağa'nın vekili olan Osman Ağa'ya verildiğine dair.

Bâ'is-i tezkere oldur ki tâbi'-i Telbeşar nâhiyesinde Taarneb nâm karyenin işbu bin yetmiş bir senesinde vâki' olan mâl-ı maktû'u ber-müceb-i defter-i hâkânî bi't-tamâm izzetli Şaban Ağa vekîli olan Osman Ağa yedinden taraf-ı mîrî için kabz olunmağla olıgeldüğü üzere zabtına temessük verildi. Tahrîren fî şehri Receb sene 1070

El-fakîr İsmail

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

Sayfa:241/Belge:6

Özet: Ayntâb Dimosu mukataasına tâbi Telbeşar köyünün mâl-ı maktuları Osman Ağa'ya verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i temessük budur ki 'Ayntâb Dimosu'na tâbi' Telbeşar nâm karyenin mâl-ı maktû'u bin yetmiş târîhinde dârende-i tezkere Osman Ağa yedinden bi't-tamâm ahz olunub zabtı için yedine temessük verilmiştir.

El-fakîr İsmail

Zâbit-i Dimos

Hâlâ

Sayfa:241/Belge:7

Özet: Ayntâb Dimosu mukataasına köylerinden Ramazan Ağa köy mallarından beş yüz riyal guruş Şaban Ağa tarafından vekili olan Osman Ağa'ya verildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki der'uhdemizde olan 'Ayntâb Dimos mukâta'ası karyelerinden izzetlü Ramazân Ağa üzerine maktû'u olan karyeler mâlından beş yüz riyâl guruş Şaban Ağa tarafından vekîli olan Osman Ağa'ya beş yüz riyâl guruş mîrî için alınıb kabz olunmağla yedine işbu temessük verildi ki hîn-i hesâbda mahsûb oluna.

Tahrîren fî şehri Şa'bânu'l-mu'azzam. Sene 1069

El-fakîr Mustafa

Zâbit-i Dimos Hâlâ

Sayfa:242/Belge:1

Özet: Ayntâb sancağında Telbeşar nahiyesinde Hatuni köyü üç bin akçe tımara mutasarrıf olan Ali vefat etmesi üzerine alaybeyi bayrağı altında gitmek şartı ile tımarı Abdülgani'ye verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Orta boylu elâ gözlü açık kaşlı işbu râfi'ü tevkî-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Abdülgani südde-i sa'âdetime gelüb bundan akdem yararlığı 'arz olundukda ibtidâdan beş bin akçe tımâra emr-i şerîfim virilüb 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Hatuni nâm karye ve gayrîden üç bin akçe tımâra mutasarrıf olan Ali fevt olub tımârı mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegin tımârı olduğı sancakda sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında eşmek şartıyla tevcîh olunması için sene ihdâ ve seb'îne ve elf Şevvâlinin yirmi beşinci gününden hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe tımâr vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr Ali tahvîlinden (...) istihkâk yoluyla mezbûr ... ber-vech-i tekmîl beş bin akçelik üzere merkûm Abdülgani'ye tevcîh olunub südde-i sa'âdetimden lâyık ve sezâvâr görüb verdüm ki zikr olunur

Karye-i Hatuniye tâbi'-i Telbeşar	Karye-i Alaca tâbi'- imezbur
Çift	Çift
Ma'a rüsûm	Ma'a rüsûm
5000	6800
	Yekûn
	11800

	4000

	3000
	Ber-vech-i yekûn
	5000

Buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûreyi mer'î (...) ...asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hâkânî mer'î ve müeddî kılalar ol bâbda efrâd-ı âferîden hiç ahad mâni' ve dâfi' ve râfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Tahrîren fi 8 şehri Zilka'deti's-şerîfe. Sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Sayfa:242/Belge:2

Özet: Nısf avarız hanesi olan Erigen köy sakinlerinin rub' hanesi Sebük köy avarız defterine kaydedilmesine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Mevlânâ Telbeşar Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' nısf avâriz hânesi olan Erigen nâm karye ahâlîsi ol mikdâr hânenin edâsına tahammülleri olmamağla rub' hânesi hâric-i ez-defter olan Sebük nâm karyeye kayd ve tahmîl olunmak bâbında inâyet recâ eylediklerinde husûs-ı mezbûr 'arz olundukda karye-i mezbûrun rub' hânesi Sebük nâm karyeye kayd ve tahmîl olunub karye-i mezbûr ahâlîsinin üzerlerinde rub' avâriz hâneleri kalduğuna Hazîne-i Âmiremdem ellerine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti verilmegin mûcebince 'amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi karye-i mezbûr ahâlîsini vâki' olan avâriz ve tekâlîf-i sâirelerin cem'ine me'mûr olanlara rub' hâne aldurub min-ba'd karye-i mezbûreye kayd ve tahmîl olunan rub' avâriz hâneleri için hilâf-ı sûret-i defter avâriz talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i humâyûnumu karye-i mezbûr ahâlîsinin elinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-aşere şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kazâ-i

Telb der-livâ-i ‘Ayntâb ‘an hânehâ-i avârız karye-i mezbûre (...) Hazîne-i

Âmire

Karye-i

Eriġen tâbi‘ kazâ-i mezbûr

Nısf

0.5 yalnız buçuk hânedir

Tahmîl ‘an karye-i Sebûk bâ-arz-ı hâl-i Ebubekir (...) ... hâric-i ez-defter bâ- fermân-ı şerîf fi 13 Zilka‘de. Sene 1071 Yalnız rub‘ hânedir	(...)... (...) ... bahâ-i avârız karye-i mezbûr rub‘ 1
--	---

Karye-i mezbûr ahâlîsinin ol mikdâr hâne-i avârız edâya ‘adem-i tahammülleri olmaduġu ecilden rub‘ hâneleri hâric-i ez-defter olan Sebûk nâm karyeye tahmîl olunmak recâ etmegın yalnız rub‘ hânesi tahmîl ola deyü fermân-ı şerîf sâdir olmaġın mûcebince mahalline kayd olunub sûretidir ki vech-i muharrer üzere mevkûfâtđan nakl olundu.

Tahrîren fi 13 Zilka‘de. Sene 1071

Sayfa:243/Belge:1

Özet: Ayntâb sancaġı Telbeşar nahiyesinde Zenbur ve Taşkuncuk zeamet köyleri otuz bin dört yüz doksan yedi akçe zeamete mutasarrıf Ahmed’e verildiġine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a‘lâ Mar‘aş Beylerbeyisi [boşluk]dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denül-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn

huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în
Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm
ma'denü'l-fazli ve'l-keâm mevcûd Telbeşar Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i
humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında Telbeşar nahiyesinde
Zenbur ve Taşkuncuk 'an-ze'âmet nâm karye ve gayrîden otuz bin dört yüz
doksan yedi akçe ze'âmete mutasarrıf olan Ahmed zîde kadrühû bin yetmiş bir
senesinde fermân olunan bedeliyesin mîrî için edâ eyledüğüne târîh-i merkûmun
bedelini cem'ine me'mûr [boşluk] zîde kadrühû yedine temessük verdüğün
bildürüb sene-i mezbûrun bedeli talebiyle rencîde olunmaya deyü fermânım
olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim
üzere 'amel idüb dahi mezbûrun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmetin
bin yetmiş bir senesi için lâzım gelen bedeliyesin mîrî için edâ eyledüğüne
bedel mübâşir olan ma'mûlün-bih temessük verilmekle min-ba'd târîh-i
merkûmun bedeli için kendüsünden ve su başısından ve karyeleri re'âyâsından
bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe
i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Şevvâlül-mükerrem.
Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 17 Cemâziyelâhir. Sene 1072

Nâhiye-i Telbeşar

Ahmed

Karye-i Zenbur	Karye-i
Bedel	Taşkuncuk
26698	3799 'an ze'âmet

Yekûn

30497

Yalnız otuz bin dört yüz doksan yedi akçedir

Mezbûr Ahmed'in bin yetmiş bir senesinde fermân olunan bedeliyesi sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere mîrî için kabz olunub yedine temessük verildi.

El-fakîr

Mehmed (...) Mar'aş Hâlâ

Sayfa:243/Belge:2

Özet: Ayntâb Alaybeyi olan Ebubekir Ağa'nın yerine vekili olarak Mehmed Ağa'nın tayin edildiğine dair.

İzzetle fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şeref-karînleri evine(?) ...dürer-i tahiyyât-ı sâfiyât ithâfiyla i'lâm olunur ki hâliyâ 'Ayntâb Alaybeyisi olan kıdvetü'l-akrân Ebubekir Ağa Âsitâne-i Sa'âdete revâne olmak üzere azîmet idüb alaybeyilik umûru kazâ-i mezbûr sâkinlerinden zü'emâdan olub Bekir Çavuşzâde Mehmed Ağa'yı vekîl idüb zabtı için tarafımızdan mektûba râğib olmağın tahrîr olunub irsâl-i huzûr kılınmışdır şeref-i vusûlünde me'mûldur ki bundan sonra kazâ-i mezbûrenin alaybeyilik umûrun merkûm Mehmed Ağa'ya zabt itdürüb âharda kimesneyi dahl ve ta'arruz etdirilmemeğe himmet-i âliyelerini bî-derîğ buyurula bâkî hemîşe fazîlet dâim-bâd

Muhibb-i Muhlis Ali Kâim-makâm-ı Mar'aş hâlâ

Sayfa:244/Belge:1

Özet: Ayntâb' da Tarla-i Atik mahallesinde Daracık Mescid'in mütevellisine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İşbu râfi'ü tevkî'-i refî'ü-şân-ı hâkânî Ali dergâh-ı mu'allâma gelüb 'Ayntâb'da vâki' Tarla-i Atik mahallesinde Daracık Mescid'in nezâret ve tevliyeti berât-ı şerîfle üzerinde olmağla müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin müceddeden tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub zikr olunan mescidin mütevellisi ve nâzır olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr müeddî ve mer'î kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub hiç ahad mâni' ve dâfi'

olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.
Tahrîren fî evâil-i şehir Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 11 Cemâziyelâhir. Sene 72

Sayfa:244/Belge:2

Özet: Ayntâb' da Tarla-i Atik mahallesinde Daracık Mescid Vakfının mütevellî olarak tayin edilmesine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi ...[boşluk] dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâki' Daracık Mescidi vakfının berât-ı şerifle mütevellîsi ve nâzırî olan dârende-i fermân-ı humâyûn Ali nâm kimesne dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüb evkâf-ı mezbûrenin sabıkâ mütevellîsi olan ...[boşluk] nâm kimesne zamân-ı tevliyetinde mâl-ı vakfı ekl ü bel' ve zâyi' ve telef idüb muhâsebesini dahi görmeyüb vakfa gadr eyledüğünü bildürüb ol bâbda emr-i şerîf recâ eyledüğü ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda ihzâr-ı hüsemâ kılub mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb ve görölüb (...) ...müfredât defterinden yerlü yerinde hak üzere teftîş ve tafahhus idüb göresin 'arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle 'amel idüb dahi ba'de'l-yevm mezbûrun zimmetinde zuhûr eden mâl-ı vâki' cüz'î ve küllî her ne ise vakf için hükm idüb alıverüb ta'allül ve inâd etdirmeyesin şer'-i şerîfe ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüb eslemeyüb inâd üzere olanları isim ve resmleriyle vukû' üzere yazub bildürüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:244/Belge:3

Özet: Ayntâb' da kahve ve tütün dükkânlarından toplam on altı bin yüz kırk akçe vergiyi hazineye teslim etmesine dair.

Nişân-ı şerîf

(boş)[boşluk] zîde kadrühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb nefsi-i 'Ayntâb'da vâki' rüsûm-ı kahve ve duhân ve tahmîs-i kahve mukâta'asının bin yetmiş iki senesinde olıgeldüğü üzere peşîn ile kendüye der'uhde olunub berât-ı şerîf verilmek bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfuz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda zikr olunan 'Ayntâb'ın rüsûm-ı kahve ve duhân ve tahmîs-i kahve mukâta'asının senede mâl-ı maktû'u elli altı bin yüz kırk akçe ve târihi on yedi Cemâziyelâhinde olduğu derkenâr olundukda peşîn ile verilmek fermânım olmağın tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât-ı behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr [boşluk] (boş) zîde kadrühû varub mukâta'a-i mezbûreyi vakt u zamânı hulûl eyledikde olıgeldüğü üzere zabt ve tasarruf ve vâki' olan cüz'î ve küllî mahsûlât ve rüsûmâtın bi-hesebi's-şer' ve'l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüb iltizâma tamâm cevâb vere ve mezkûr mukâta'a-i merkûmenin sene-i mezbûre mahsûb olma üzere bin yetmiş bir Cemâziyelâhiri on beşi gnü gün Şaban dâme mecdühû yedinde ber-vech-i peşîn kırk bin akçe teslîm-i hazîne ve bir def'a dahi mâh-ı mezbûrun on dokuzuncu günü müşârün ileyh tarafından on alı bin yüz kırk akçe ki cem'an elli altı bin yüz kır akçeyi tefâvütüyle teslîm-i hazîne eylemişdir şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşere bin şehri Cemâziyelevvel. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 16 Cemâziyelâhir. Sene 1072

Sayfa:245/Belge:1

Özet: Ayntâb sancağında ve nahiyesinde Güllüce karyede on iki bin akçe tımar mutasarrıf olan babası Zülfikar vefatından sonra on bin akçe Mustafa'ya ve altı

bin akçe kardeşi Ebubekir'e alaybeyi bayrağı altında sefere gitmek şartı ile verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Zülfikar oğlu orta boylu elâ gözlü açık kaşlı işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü'-şân-ı hâkânî Mustafa ordu-yı humâyûnuma gelüb 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Güllüce nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tîmâr mutasarrıf olan babası Zülfikar fevtinden on bin akçe mezbûr Mustafa'ya ve altı bin akçe dahi karındaşı Ebubekir'e tevcîh olunub berât itdürüb üzerinde iken âhardan dîger Ebubekir hilâf-ı inhâ ile tîmâr-ı mezbûru alub kaydın yazdurub berât etdirüb dahl etmekle elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer olmak bâbında inâyet recâ eyldüğü ecilden elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf idüb min-ba'd hilâf-ı inhâ ile alub dahl idüb kaydın bozdurub dahl eden dîger Ebubekir'i ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunub tahvîl târihine düşen mahsûlünden cüz'î ve küllî nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kusûr alıveresin deyü sene ihdâ ve seb'îne ve elf Zilhiccesinin evâilinde hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi verilmek fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe tîmâr vech-i muharrer üzere tîmâr olduğu sancakda sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla ber-karâr-ı sâbık mezkûr elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer kılub vedim ki zikr olunur

Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Güllüce (...)der nezd-i karye-i Oba tâbi-i m. Çift ma'a rüsûm 6500	İncesu tâbi'-i m. Çift ma'a rüsûm 5000	Mallı tâbi' m. Çift 2216	Kilisecik tâbi' m. Çift ma'a rüsûm 5674

Karye-i (...) Derviş der nezd-i karye-i tâbi'-i m. Çift 4000	Karye-i (...) Ilıcakend der nezd-i mezbûr Yerlü tâbi' mezbûr Çift ma'a harâc-ı iltizâm 1500	(...)Karye-i Salır nezd-i karye ve ve mamalu Subaşı (?) an çâyır-ı ... mîrî ... Çift Fî sene 7000	Yekûn 32000 ————— 12000 ————— 3000
---	--	--	---

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vazifâ-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredir bermûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar.

Tahrîren fî 19 şehri Rebî'ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 9 Cemâziyelâhir

Sayfa:245/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağında ve nahiyesinde Güllüce köyü on iki bin akçe tımar mutasarrıf olan babası Zülfikar vefatından sonra on bin akçe Mustafa'ya ve altı bin akçe kardeşi Ebubekir'e alaybeyi bayrağı altında sefere gitmek şartı ile verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Zülfikar oğlu orta boylu elâ gözlü açık kaşlı işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Ebubekir ordu-yı humâyûnuma gelüb 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Güllüce nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tımâra mutasarrıf olan babası Zülfikar fevtinden üç bin akçesi karındaşı Mustafa'ya ve altı bin akçesi dahi mezbûr Ebubekir'e tevcîh olunub berât itdürüb üzerinde iken âhardan dîger

Ebubekir hilâf-1 inhâ ile tîmâr-1 mezbûru kaydın bozdurub berât etdidüb sâhib etmekle elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer olmak bâbında inâyet recâ eyledikleri ecilden elinde olan berâtları mücebince ibkâ ve mukarrer olmak emrim olub tîmâr-1 mezbûru elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf etdirüb min-ba'd hilâf-1 inhâ ile alub berât itdürüb dahl eden dîger Ebubekir'i ve taraf-1 âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin deyü sene ihdâ ve seb'îne ve elf Zilhiccesinin evâilinde emr-i şerîf verildikten sonra tezkeresi verilmek fermânım olmağın zikr olunan altı bin akçe tîmârı vech-i muharrer üzere timârı olduğı sancakda sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında şartıyla ber-karâr-1 sâbık mezkûrunu elinde olan berât-1 mücebince ibkâ ve mukarrer kılub yarar ... (silik)

Karye-i Güllüce der nezd-i karye-i Oba(...) Çift ma'a rüsûm 6500	Karye-i İncesu tâbi'-i mezbur Çift ma'a rüsûm 2216	Karye-i Kilisacik tâbi' mezbûr Çift maa rüsûm 5624	Karye-i Kara Beg der nezd-i tâbi' mezbûr Çift 4000
Mezra-i (...)...kend tâbi' m. Çift ma'a harâc-1 m. 1500	Karye-i ... der nezd-i karye-i Ulus ve an çâyır- 1 ... Çift 7000	Yekûn 32000 ----- 12000 ----- 6000	

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-1 yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-1 mebrûre-i mevfüre ve mesâ'î-i meşkure-i asâkir-i mansüredir bermüceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kılalar ol babda hiç ahad mâni'

ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi 19 şehri
Rebî‘ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:246/Belge:1

Özet: Ali Bey mahalle sâkinlerinden [boşluk]zımniler cizye ve avarız-ı hanesine kaydı olup her sene avarızlarını verdikleri halde Rumkale Mukataası memurlar daha fazla vergi isteyerek eziyet etmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühü tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûr mahallâtından Ali Bey nâm mahalle sâkinlerinden [boşluk] (boş) ve [boşluk](boş) nâm zimmîler Dersa‘âdetime arz-ı hâl idüb biz yetmiş seksen seneden mütecâviz hâlâ sâkin oldukları mahalle-i mezbûrede cizye ve avâriz hânesine kayd olmağla her sene vâki‘ olan avâriz ve tekâlîf-i sâiremizi mahalle-i mezbûre ahâlîsi ile ma‘an edâ idüb kusûrumuz olmayub ve defterde mukayyed Rumkale Mukâta‘ası re‘âyâsından değiller iken hâlâ mukâta‘a-i mezbûre emîn olanlar mücerred celb-i mâl için mukaddemâ sizin ceddiniz (...) ...nâm karyede sâkin olmuş deyü hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve defter rencîde ve remîde etmekden hâlî değildir men‘i bâbında emr-i şerîf varilmek recâ eledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed ve bu bâbda kapumdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh ve cedîd defter-i hâkânî sûretine nazar idüb göresiz fi'l-vâki‘ bunlar yetmiş seksen seneden mütecâviz hâlâ sâkin oldukları mahallede cizye ve avâriz-ı hânesine kayd olmağla her sene vâki‘ olan avâriz ve sâir tekâlîflerin mahalle-i mezbûre ahâlîsi ile ma‘an virüb kusûrları olmayub ve defterde mukayyed Rumkale Mukâta‘ası re‘âyâsından değiller iken hâlâ mukâta‘a-i mezbûra emîn olanlar mücerred celb-i mâl için mukaddemâ siz ve ecdâdınız (...) ... nâm karyede sâkin olmuş deyü hilâf-ı emir ve defter rencîde ve remîde eyledikleri vâki‘ ise ve defterde mukayyed mukâta‘a-i mezbûrenin ra‘iyyet oğullarından değiller ise men‘ ve def‘ idüb min-ba‘d mezbûrları hilâf-ı

şer‘ ve kânûn ve muğâyir-i defter ve emr-i humâyûn kimesneden bî-vech ve bilâ-
sebeb rencîde ve remîde etdirmeyüb husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet etmelü
eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-
sâdis aşare Şevvâl sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:246/Belge:2

**Özet: Ayntabın mahalle sâkinlerinden [boşluk]zimmiler cizye ve avarız-ı hanesine
kaydı olup her sene avarızlarını verdikleri halde Basur Mukataası memurlar daha
fazla vergi isteyerek eziyet etmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine dair.**

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn
huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-
muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîde
[boşluk] ilmuhu tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki medîne-i
‘Ayntâb sâkinlerinden dârendegân-ı fermân-ı humâyûn [boşluk](boş) ve
[boşluk](boş) ve (boş) [boşluk] zimmîler dergâh-ı mu‘allâma arz-ı hâl idüb
bunlar medîne-i mezbûre mahallâtından [boşluk](boş) nâm mahallede sâkin olup
abâ ‘an-ceddin mahallemiz mezbûrede avâriz hânesine kayd olunub seksen ve
doksan seneden mütecâviz mahalle-i mezbûre ahâlîsiyle ma‘an üzerlerine edâsı
lâzım gelen avâriz ve öşr-i şer‘iyye vâki‘ olan tekâlîflerin edâ idüb [boşluk](boş)
nâm karye zâbitlerinin defterde mukayyed ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğullarından
değiller iken karye-i mezbûre zâbitleri olanlar sizler mukaddemâ bizim
mutasarrıf olduğumuz Basur nâm karyeden imiş sizden rüsûm-ı ra‘iyyet aluruz
deyü rencîdeden hâlî olmayub ta‘addî eylediklerin bildürüb men‘ ve def‘
olunmak bâbında emr-i şerîf recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i
şerîfimle varduklarında hak üzere varasın(...) , mezbûrlardan dergâh-ı
mu‘allâmdan ihrâc olunum mühürlü ve sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb
idüb göresin ‘arz olunduğu üzere bunlar ol mikdâr zamândan berü abâ ‘an-
ceddin medîne-i mezbûrede sâkinler ve avâriz hânesine kayd olunub sâkin
oldukları mahalle ahâlîsiyle ma‘an üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve emr-i
şerîfle vâki‘ olan tekâlîflerin edâ idüb kusûrları olmayub ve (...) ol ahaliden

mezbûrların defterde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından değiller ise bunları mezbûrlara rüsûm-ı ra'iyet talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyüb men' ve def' eyleyesin hilâf-ı şer' ve kânûn ve muğâyir-i emr-i humâyûn kimesneye bir iş etdirmeyesin kaziyede medhali olmayanları dahl etdirmeyesin eslemeyeni yazub Âsitâne-i Sa'âdetime 'arz idüb husûs-ı mezbûr için tekrâr emr-i şerîfim varmak muhtâc etmeyüb şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâil-i şehri Şevvâlû'l-mükerrerem lisne ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:246/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağında ve Telbeşar nahiyesinde Barak köyü üç bin akçe tımarı alaybeyi bayrağı altında sefere gitmek şartı ile Ahmed'e verildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Sancağı Aleybeyisi Mehmed zîde kadrühû dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüb 'Ayntâb sancağında Telbeşar nahiyesinde Barak nâm karye ve gayrîden iki bin akçe tîmâr bir kimesnenin üzerinde ve tasarruf olmayub ol vecihle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı 'arz olundukuda ibtidadan inâyet recâsına 'arz etmegin tîmârı olduğu sancakda sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmak için sene ihdâ ve seb'îne ve elf Zilka' desinin evâhirinde hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi ihrâc ba'de icmâlinden berât recâ eder deyü 'arz olundukuda berâtı olmak fermânım olmağın zikr olunan iki bin akçe tîmâr vech-i meşrûh üzere istihkâkı bedelinden ber-vech-i peşîn üç bin akçelik üzere mezkûr Ahmed'e tevcîh olunub verdim ki zikr olunur

Karye-i

Barak tâbi'-i mezbûr

Çift

Ma'a rüsûm

2500

2000

2000

Verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı tasarrufunda olub tasarruf kılub şöyle vazâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î- meşkûre-i asâkir-i mansûredir ber-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr Meryem ve meüddi olalar ol bâbda hiç ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 19 Cemâziyelâhir. Sene 72

Tahrîren fi 16 şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene isnâ ve seb'îne ve elf

Sayfa:247/Belge:1

Özet: Haleb Dimosu karyelerinden Harabtan ve Ayntâb Dimosu Burc ve Telb köyünden Şaban Paşa köy ve çiftliklerde mahsulden fazladan aldıklarını geri verilmesine dair.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhîri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mühâmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâib mühemmidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-ikbâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezîr [boşluk]... Paşa edânullâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Haleb ve 'Ayntâb kadıları zîdet fezâilühümâ tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bi'l-fi'il Dîvân-ı Humâyûnumda mevkûfâtçı olan el-Hâc ameh zîde mecdühû mahrûse-i

Edirne'de dersa'âdetime arz-ı hâl idüb Haleb Dimosu karyelerinden Harabtan nâm karye ve 'Ayntâb Dimosu karyelerinde Burc ve Telb nâm karyeler bundan akdem maktûl Şaban Paşa üzerinde iken müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden zabta kendüye tevcîh olunduğuna iş bin yetmiş iki senesinde berât-ı şerîfim virülüb ve Hazîne-i Âmirem defterlerinde mûmâ ileyhın üzerine kayd olunub âharın bir vecihle medhal ve 'alâkası yoğiken sen ki vezîr-i müşârün ileyhın kurâ-i mezbûre tarafından ve içinde olan çiftleri ahz u kabz olunmağla gadr olunduğunu bildürüb emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden imdi mûmâ ileyhın vekîline elinde olan berât-ı şerîfim mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ve ahz olunan çiftleri ve eşyâyı girüyü redd ve teslîm olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mûmâ ileyhın vekîli vardıkda ol bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi zikr olunan karyeleri mûmâ ileyhın vekîline elinde olan berât-ı şerîfim mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ve vâki' olan küllî ve cüz'î hukûk ve rüsûmâtın ahz u kabz itdirüb taraf-ı âhardan bir ferdi kat'an dahl ve ta'aruz etdirmeyesin zikr olunan karye ve çiftlikleri mahsûlünden küllî ve cüz'î her ne almış ise şerla tevcîh edenlerden gerü redd itdürüb ihkâk-ı hak eyleyesin husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf Be-makâm-ı Edirne

Sayfa:247/Belge:2

Özet: Ali Paşazade Mehmed Bey'in vekili İvaz Bey'e terekesinin teslim edilmesine dair.

İzzetlü fazîletlü 'Ayntâb Efendisi hazretleri zîdet fezâilühû

Bundan akdem fevt olan Şaban Paşa'nın kazâ-i mezbûrda dimosât karyeleri olub hâliyâ taraf-ı şehriyârîden berât-ı âlîşân ile der-devlet-medârda mevkûfâtçı Ali Paşazâde Mehmed Bey'e der'uhde olunub yedlerine emr-i şerîf-i âlîşân virilüb imdi taraflarından vekîl nasb eyledüğü İvaz Bey bendeleri vardıkda memhûr-ı der-anbâr bulunan terekelerin ma'rifet-i şer'le teslîm etdirdesin ve bundan sonra her ne kim var ise merkûm İvaz Bey'e teslim eyleyesin ve bundan subaşı olan

Tut Osman Ağazâde ve Sülûkcüoğlu Şaban Çelebi'nin iki sene muhâsebelerin vukû' u üzere görölüb mezkûra ahz u kabz etdiresin ve her ne kim zuhûr ederse kemâ-hüve hakkihî defter itdürüb bu tarafa i'lâm eyleyesiz ki biz dahi taraf-ı Âsitâne'ye vukû' u üzere i'lâm eyleyelim ana göre takayyüd olunub müceb ile âmil olasız deyü buyuruldu fi 25 Zilhicce. Sene 1072

Be-hatem-i Muhâfız-ı Haleb fi Cemâziyelâhir

Sayfa:247/Belge:3

Özet: Telbeşar nahiyesi Ayntâb Zülfikar Ağa Kayacık ve 23000 akçenin yalnızca 23 bini Ayntâb belediyesine verilmesine dair.

Nâhiye-i Telbeşar der-livâ-i 'Ayntâb Zülfikar Ağa Kayacık ve gayrîde Akçe 23000 yalnız yirmi üç bin akçedir Mezbûrun bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere fermân-ı âlî üzere bedeliyesi cânib-i mîrî için ahz olunub yedine temessük verilde.

Tahrîren fi şehri Şevvâlü'l-mükerrem

El-fakîr

Câmi'-i Bedel-i Mar'aş

Sayfa:248/Belge:1

Özet: Maraş tımar bedelleri tahsilinde memur olan Mehmed'in vefat etmesi ile erbâb-ı tımar riyâl ve esedî guruşa esedî guruşa yüz yirmi ve yüz otuz teklif etmeleri üzerine tımar bedeli olan hâlisü'l-ayâr akçe vermelerine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fezâilühâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mar'aş Mütesellimi [boşluk] ...zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sabıkâ Mar'aş Beylerbeyisi Mustafa dâme ikbâlühû tarafından vilâyet-i Mar'aş'ın bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere tımar bedeli tahsiline varan Hamza zîde kadrühû mahrûse-i Edirne'de Dersa'âdetime

arz-ı hâl idüb bundan akdem vilâyet-i Mar‘aş'ın târîh-i mezbûrda tîmâr bedelleri tahsîline me'mûr olan Mehmed fevt olmağla bakâyâsı tahsîli kendüye der'uhde olunub ber-mûceb-i emir ve defter tahsîl üzere iken erbâb-ı tîmâr cem'iyet idüb riyâl ve esedî guruşa yüz yirmi ve yüz otuz teklîf idüb kadîmden vergeldikleri üzere vermeyüb mîrîye gadr eylediklerin bildürüb Hazîne-i Âmireye alunduğu üzer veyâhûd halisü'l-ayâr akçe alınmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden minvâl-i muharrer üzere 'amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresiz mezbûrlar tîmâr bedeli olan hâlisü'l-ayâr akçe vermeyüb gurus verirler ise Hazîne-i Âmireme alunduğu üzere aldurub ziyâdeye almağla cânib-i mîrîye gadr ve zarâr olmakdan ve bu bahâne ile zulüm ve ta'addîden ihtirâz eylesin tahsîline mâni' olub mîrîye gadr edenleri men' ve def' eylesin memnû' olmayanları isimleriyle ve dirlikleri ile yazub Dersa'âdetime 'arz ve i'lâm eyleyü emr-i âhar irsâline muhtâc etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:248/Belge:2

Özet: Mübaşir tahsil memuru Hamza erbâb-ı tîmarın bedelleri mâlında teslimat ve gayri zimmette Hazine Âmirde beş yüz yetmiş üç bin iki yüz akçe Hamza'ya verildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fezâilühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân vilâyet-i Mar'aş'da vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bin yetmiş bir senesi bedelleri cem'ine me'mûr olan Hamza tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki mübaşirsın târîh-i mezbûrda tahsîline me'mûr olmak zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri mâlında teslimâtından ve in'âm olandan gayrî zimmet ki beş yüz yetmiş üç bin iki yüz akçe lâzım geldüğüne Hazîne-i Âmiremde mühürlü ve nişânlu zimmet-i

mezkûresi verilmekle mûcebince mu‘accelen tadârik ve tahsîl ve ber-vech-i ta‘cîl mahruse-i Edirne'ye irsâl ve kapum kullarının dahi mevâcib-i içün teslîm-i hazîne etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardıkda bu bâbda sâdır olan emrime üzre ‘amel idüb dahi kat‘an te’hîr ve tevakkuf eylemeyüb meblağ-ı mezbûru işbu emr-i şerîfim varduğunda mu‘accelen tahsîl vetedârük idüb kayd idüb ve mühürleyüb mübâşir-i mezbûr ve mutemedün aleyh ademlerinle serian ve âcilen Der-saâdetime irsâl ve mevâcib verilmezden mukaddem teslîm-i hazîne etdirüb bir vecihle özür ve bahâne eylemeyesin şöyle fermânım üzere gelüb irişmez sonradan nedâmet (...)yaramaz göresin, bilmiş olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis şehri Cemâziyelevvel. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fi 29 Cemâziyelûlâ

Sayfa:248/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nahiyesinde Karacaviran köyü tımar ücreti olan bin beş yüz akçe elindeki berât ile hissesine alan Hüseyin elinde bulunan beratın geçersiz olduğu Siyavuş'a paranın geri verilmesine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a‘lâ Mar‘aş Beylerbeyisi [boşluk](boş) dâme ikbâlühû ve kıdvetül-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denül-fazli ve'l-keâm Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevkî‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki dârende-i fermân-ı humâyûn Siyavuş dergâh-ı mu‘allâma gelüb ‘Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Karacaviran nâm karye ve gayrîden beş bin dört yüz akçe tîmâr berât-ı âlîşân üzere zabt ve tasarrufunda iken bin beş yüz akçe hissesine âhardan Hüseyin nâm kimesne dahl idüb gadr etmekel tîmâr-i mezbûr elinde olan berâtı mûcebince zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet recâ etmegin defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznâme-i humâyûna mürâca‘ât olundukda zıkr olunan beş bin dört yüz akçe tîmâr-ı mezkûr Siyavuş'un üzerinde olduğu mestûr ve mukayyed

bulunmağın elinde olan berâtı mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki tîmâr-ı mezbûru elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf ve vâki' olan mahsûlâtını ahz u kabz etdürüb min-ba'd mezbûr Hüseyin ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunub tahvîl ve târîhine düşün mahsûlâtdan nesnesini dahi almışlar ise ba'de'l-yevm hükm idüb gerü bî-kusûr alıveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi evâhir-i şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fi Cemâziyelâhir. Sene 1072

Sayfa:249/Belge:1

Özet: Yedinci bölümde yevmî yirmi sekiz akçe ulûfeye mutasarrıf olan Mustafa Hüseyin altı bölüm yoldaşları üzerine Ahmed Kethüda Yeri tayin edilmesine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i de'âvât-ı muhabbet-âyât ithâfiyla inhâ olunur ki hâliyâ kazâ-i hükûmetiniz olan nefsi 'Ayntâb ve kurâ ma'a nevâhîsinde sâkin altı bölüm yoldaşları üzerlerine Kethüdâ Yeri nasb ve ta'yîn olunmak de'b-i kadîm olmağla ebnâ-i sipâhiyândan yirmi yedinci bölümde yevmî yirmi sekiz akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetül'emâsil ve'l-akrân Mustafa Hüseyin Ahmed yeniçeri zîde kadrühû ocağının emekdâdı olub Kethüdâ Yeri ta'yîn olunmağın mektûb-ı muhabbet tesvîd ve irsâl kılındı vusûlünde me'mûldur ki merkûmu hizmet-i mezbûrede istihdâm itdürüb taraf-ı âhardan bir ferdi müdâhele etdirmeyesiz ve siz ki eyâlet bölüm yoldaşlır siz merkûmu üzerinize zâbit ve Kethüdâ Yeri bilüb düşen da'vâlarınız şer'le ve ma'rifet-i merkûm ile görüb 'adem-i itâ'at üzere olanları olmakda be-gâyet ihtirâz üzer olasız ve sen ki Kethüdâ Yeri zîde kadrühûsun ol câniblerde olan altı bölüm yoldaşların hüsn-i zindegânî üzere zabt u rabt idüb düşen da'vâ ve nizâ'ları şer'le görüb 'adem-i itâ'at üzere olanları isim ve resimleriyle yuzub bu tarafa 'arz-ı i'lâm edesin ve ol câniblerde olan ba'zı levendât tâifesi sipâh nâmıyla re'âyâyı rencîde ederler var ise ol makûleleri dikkat birle getürüb üzerlerine lâzım geleni icrâ-yı ahkâm-ı şer'le edesin ki sâirlerine müceb-i ibret olub herkes

asûde-i hâl üzer devâm-ı ömr ü devlet-i pâdişâhîye iştiğâl üzere ola bâkî der-i
seccâde-i mahmedî dâim-bâd. Tahrîren fî 29 Rebî'ü'l-evvel. Sene 1072

Mehmed, Ağa-yı Yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

... Ağa-yı Yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

Sâlim Ulufeciyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

Mustafa Ulufeciyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ

Mustafa-ı dergâh-ı âlî hâlâ

... Ağa-yı ... dergâh-ı âlî hâlâ

Sayfa:249/Belge:2

Özet: Fâtih-i Kıbrıs Lala Mustafa Paşa'nın Ilgun kasabasında binâ yaptırdığı imâret ve câmi'-i şerifi vakfından Ayntâb'da olan vakfın bezzâzistân mülk hanları tamir edilip eksik olanları tamamlanmasına dair.

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'in yenbe'u'l-fazli ve'l-yakîn hallâlül'l-müşkilâti'd-diniyye, el-muhtassu bi-mezîd inâyeti'l-meliki'l-mu'in sâbıka Rumeli Eyâleti Kazaskeri olub hâlâ ber-vech-i arpalık 'Ayntâb kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ edâmullâhu te'âlâ fezâilehû ve emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül'l-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül'-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlühû ve kıdvetül-ümerâi'l-kirâm umdetül'l-küberâi'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm 'Ayntâb Sancağı Beyi dâme izzühû ve kıdvetül'-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Kethüdâ Yeri ve Yeniçeri Serdârı zîde kadrühümâ tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârül'l-havâssi ve'l-mukarrebîn bi'l-fi'il Dersa'âdetim Ağası Süleyman Ağa dâme uluvvühû Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı hâl gönderüb Fâtih-i Kıbrız merhûm Lala Mustafa Paşa'nın Ilgun kasabasında binâ eyledüğü imâret ve câmi'-i şerifi evkâfindan 'Ayntâb'da vâki' bezzâzistân dâlihinde olan müste'cirleri âhar vakf ve mülk dükkânlarda emti'a ve (...) ferâğ-i istimal etmeyüb ve hân dâhilinde olan kapanı âhar hâna ihrâc etmekle mescid harâb olub müceddeden ma'mûr olunmak üzere ve bâğçe ve dekâkîni ba'zı zî-kudret kimesneler zabt etmekle vakfa gadr olunduğu ecilden bezzâzlar yerlerine

avdet ve isimleriyel mumzâ ve mahtûm ve aslâ dışara çıkmamak üzere ma‘rifet-i şer‘le defter virilüb bundan sonra mezbûrlar şirrete sülûk idüb bir tarikle (...) ümerâ berâber ederler ise da‘vâları mesmû‘a olmayub Âsitâne-i Sa‘âdetime havâle oluna deyü sabikâ evkâf nâzırı ve Dersa‘âdetime ‘arz mücebince mâliye ve Dîvân-ı Humâyûn taraflarından müte‘allık‘addid evâmir-i şerîf verilmiş iken mezbûrlar yine emr-i şerîfe i‘tibâr eylemeyüb cânib-i vakfa gadr eylemişlerdir hâlâ evkâf-ı mezbûre mütevellileri vekîli Abdurrahman zîde kadrühûnun yedinde olan şart-ı vâkıf ve mukaddemâ verilen evâmir-i şerîf ve defter mücebince ‘amel olunub bezzâzları yerlerine avdet ve kapanı yerine vaz‘ ve mescid ma‘mûr olunub vakf bağçeyi vakıfnâme mücebince zabt itdirülüb bundan sonra mezbûrlar tekrâr şirret idüb şart-ı vâkıfa ve evâmir-i şerîfe muhalefet idüb hilâf-ı inhâ ile emir ve temessük ibrâz ederler ise i‘tibâr olunmayub temessükleriye Âsitâne-i Sa‘âdetime havâle olunub da‘vâları bizzât Dîvân-ı Humâyûnumda görülmek bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına i‘lâm etmegin imdi vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimler vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi vakfiye-i ma‘mûlün-bihâ ve mukaddemâ virilen(...) mutad evâmir-i şerîf ve defter mücebince ve kadîmî vakf bezzâzistan içinde olan dekâkînde sâkin bezzâz ve müste‘cirleri ma‘rifet-i şer‘le geri yerlerine avdet ve mescid ma‘mûr olunmak içün ve vakf kapanı üslûb-ı sabik üzere yerine vaz‘ ve hudûd-ı erba‘ası ma‘lûm vakf bağçeyi dahi şart-ı vâkıf ve vakfiye-i ma‘mûlün-bihâ mücebince zabt itdirüb şer‘-i şerîf ve vakfiye-i ma‘mûlün-bihâya ve mukaddemâ verilen müte‘allık‘addid evâmir-i şerîfe muhâlif kimesneye ta‘addî ve nizâ‘ ve muhâlefet etdirmeyesiz şöyle ki bundan sonra mezbûrlar bir tarikle emir ibrâz idüb vakfa gadr etmek isterler ise ol makûleleri hilâf-ı şart-ı vâkıf temessük ibrâz edenleri temessükleri ile Âsitâne-i Sa‘âdetime havâle eylesin ki gelüb ahvâllerin Dîvân-ı Humâyûnumda vüzerâ-i izâmım ile ve kadı temessükleri huzûrunda şer‘le görölüb icrâ-yı hak olunan şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî şehri Zilhicce. Sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:250/Belge:1

Özet: Haleb'den Besni'ye gelince yol üzerinde olan bir nefer ulağa beygir verilmesine dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm Haleb'den Besni'ye varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîdet fezâilehû hâliyâ bir umûr-ı mühim ve müsta'cel-i mu'alece için yalnız bir nefer ulağa bir re's menzil bârgîri virüb sâlimîn ve gâlimîn ulaşıdurasın bu bâbda ihmâl ve müsâheleden ve avk u te'hîrden be-gâyet ihtirâz eyleyüb mücebi ile âmil olasız deyü buyuruldu

fi 12 Rebî'ü'l-evvel. Sene 1072

Be-hatem-i Hazret-i Yusuf Paşa

Muhâfız-ı Haleb

Sayfa:250/Belge:2

Özet: Ayntâb Dimosu Mukataası 1072 senesine ait olan beş yüz elli üç kuruş Sunullah'a verilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'il sipâhîlerim ağası olan Sunullah zîde mecdühû Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı hâl sunub 'Ayntâb Dimosu Mukâta'asına tâbi' Urul nâm karyenin mâl-ı maktû'u her nicede ise Âsitâne-i Sa'âdetim hazînesineisen edâ ve teslîm etmek üzere kündüye der'uhde olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mevcûd olan Başmuhâsebe defterlerine nazara olundu 'Ayntâb Dimosu Mukâta'asına tâbi' zikr olunan mezkûr karyenin bir senede mâl-ı maktû'u beş yüz elli üç guruş olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın Dimos üzere müşârün ileyh Sunullah dâme mecdühûye der'uhde olunub berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mûmâ ileyh varub karye-i mezkûrenin bin yetmiş iki senesi ibtidâsından kadîmden olıgeldüğü üzere zabt ve tasarruf eyleyüb mâl-ı maktû'u olan beş yüz elli üç guruşu Âsitâne-i Sa'âdetim hazînesine edâ ve teslîm eyleye ol bâbda efrâd-ı âferîden bir fert mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve

ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'il-hâmîs ve'l-ısrîn şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:250/Belge:3

Özet: Ayntâb Dimosuna tabi Göbek köy, Kızılcaburc ve mezraasının senede iki yüz yirm beş guruş Mehmed'e verilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Bölük subaşılardan Hasan Subaşı nâm kimesne Edirne'de Dîvân-ı Humâyûnuma arz-ı hâl idüb 'Ayntâb Dimosuna tâbi' Göbek nâm karye ma'a Kızılcaburc ve (boş) nâm mezra'asında (boş) ve maktû' kadîmden ziyâde idüb ve Âsitâne-i Sa'âdetim hazînesine teslîm eylemek üzere kendüye deruhda olunub berât-ı şerîf recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Dimos-i 'Ayntâb defterlerine mürâca'ât olundukda karye-i mezbûrun tevâbi'i ile senede maktû'u iki yüz yirm beş guruş olmak üzere Mehmed üzerinde alduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın mâl-ı maktû'unu Âsitâne-i Sa'âdet hazînesine ede eylemek üzere ve maktû'u kadîmden yirmi beş guruş ziyâde ile senede maktû'u iki yüz elli kâmil guruşa olmak şartıyla mezbûr [boşluk](boş) zîde kadrühûya der'uhde olunub berât-ı şerîf verilmek fermânım olmağın bu berât-ı sa'âdet-âyâtı ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki [boşluk] varub karye-i mezbûru tevâbi'i ile kadîmden olıgeldüğü âdet ve kânûn üzere zabt ve tasarruf ve vâki' olan cüz'î ve küllî hukûk ve rûsûmunu bi-hesebi's-şer' ve'l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüb bin yetmiş iki senesi ibtidâsından ber-vechli Dimos senede maktû'u olan iki yüz elli kâmil guruşu her sene Âsitâne-i Sa'âdetim hazînesine edâ ve teslîm eyledikçe zabta taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Sayfa:250/Belge:4

Özet: Dimos mukataası köylerinden Urul ve Göçge köyü ve mezra bölük subaşı Hasan Subaşı'ndan alınarak ile Ömer Bey'e verildiğine dair.

İzzetlü ve rif'atlı ruhum (...)Şaban hazretlerine dürer-i daavât-ı muhabbet ithâfindan sonra inhâ olunur ki bâ'is-i varaka-i vidâd maktûl olan Şaban Paşa merhûmun Dimos mukâta'ası karyelerinden Urul nâm karye mâl-ı maktû'unu Âsitâne-i Sa'âdete teslîm-i hazîne olmak üzere üzerimize der'uhde ve tevcîh olunub ve yine mukâta'a-i mezbûrda Göçge nâm karye dahi mezra'asıyla hâlâ kendü hazînedârımız bölük subaşı Hasan Subaşı'ya alıvirüb berât-ı şerîf-i âlîşân ile sadaka ve inâyet olunub kel-evvel mezkûr karyaleri cenâbınız görüb gözetmesi ma'kûl görülüb sûret-i berât-ı şerîf-i âlîşânlar ile Ömer Bey irsâl kılındı vusûlünde me'mûldur ki tarafımızdan vekîlimiz olub görüb gözedüb hâsıl olan mahsûlâtın hâmil-i varaka ile bu tarafa irsâl edesiz.

Muhibb-i Muhlis

Sunullah

... Sipâhiyân

Sayfa:251/Belge:1

Özet: Ayntâb Eyyüboğlu Câmii imam olan Hüseyin'in yerine Mevlânâ Hasan'ın imam tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân

'Ayntâb'da vâki' Eyyüboğlu Câmii'-i şerîfinde imâm ve vakfına nâzır olan işbu dârende-i fermân-ı humâyûn Hüseyin nâm kimesnenin bi'l-fi'il üzerinde ve tasarruf olub âhardan dahil olunmamak bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Hasan 'arz eylemegin sadak idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub mezbûr kemâkân imâm ve vakfına nâzır olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkîfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni' olmayub aslâ dahl ve ta'aruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Rebî'ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa:251/Belge:2

Özet: Bostancı mahallesinde Ahioğlu Câmii vakfında imam ve mütevellî olan Receb Halife'nin yerine Mevlânâ Hasan'ın imam tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân

Nefs-i 'Ayntâb mahallâtından Bostancı mahallesinde Ahioğlu Câmî'-i şerîfnde evkât-ı hamsede imâm ve vakfına mütevellî olan dârende-i fermân-ı humâyûn Receb Halife'nin mûcib-i azli yoğiken âhardan ba'zı kimesneler bir tarîk ile alub gastr etmegin def' olunub gerü mezbûra kemâkân ibkâ ve mukarrer kılmak bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Hasan 'arz etmegin sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr Receb Halife varub kemâkân imâm ve vakfına mütevellî olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi evâil-i şehri Rebî'ül-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa:251/Belge:3

Özet: Ayntâb yaşayan Mehmed'in vefat eden babasından kalan emlâk, erzaklar ve beş yüz guruşu amcası Abdulvehhab tarafından gasp edilmesi sonrasında gasb edilenlerin geri verilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in 'Ayntâb ve Mar'aş kadıları zîdet fezâilühümâ tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Mustafa nâm kimesne dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüb bundan akdem bunla babası Mehmed nâm kimesne hâl-i hayâtında iken 'Ayntâb sâkinlerinden bunun ammîsi olan Abdulvehhab nâm kimesne ile babalarından intikâl eden emlâk ve erzâkların 'alâ mâ-farazallâhu te'âlâ mâbeynlerinde taksîm idüm yirmi seneden mütecâviz ammîsi merkûm ile babası mezbûr bir yerde sâkinler olub birbirlerinden nesne da'vâ etmeyüb sükût eder iken bunun babası fevt olub muhallefât-ı emlâki buna intikâl idüb bir vecihle dahl olunmamak îcâb etmez iken ve bu makûle bilâ-özr-

i şer'î on beş yıl mürûr eden da'vânın istimâ'ı memnû' iken hâlâ ammîsi mezbûr Abdulvehhâm şirrete salık ve hevâsına tâbî' Hüseyin ve Musa nâm kimesnelere istinâd ve şuhûd-ı zûr ikametiyle bunun hilâf-ı şer'-i şerîf bin beş yüz guruşunu alub gadr ve ta'addî eyledüğünden mâ'adâ tekrâr ol vecihle müdâheleden hâlî olmaduğunu bildürüb men' ve def' olunub men'le memnû' olmaz ise Dîvân-ı Humâyûnuma havâle olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmegin buyurdum ki emekdârlardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdurrezzak zîde kadrühü hükm-i şerîfimle vusûl buldukda mukaddemâ bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan husûsu tamâm-ı hak üzere tafahhus idüb göresin 'arz olunduğu üze ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ile 'amel idüb dahi bu makûle on beş yıl mürûr eden da'vânın istimâ'ı memnû'dur men' ve def' idüb ba'de şer'-i şerîfe ve emr-i humâyûnuma muhâlif bunun ammîsi mezbûra ol vecihle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle ki men'le memnû' olmaz ise dergâh-ı mu'allâma havâle eylesin ma'an gelüb ahvâlleri Vezîr-i A'zam ve Kazaskerim huzûrlarında şer'le görülüb ihkâk-ı hak ola şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi evâhir-i şehri Saferü'l-hayr. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa:252/Belge:1

Özet: Üveys hayatta olduğu süre içinde defter-i icmâlde yazılan elli yedi bin yedi yüz yirmi beş akçe gedik tımarlarının Veys 'de kalacağına dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Üveys zîde kadrühü ordu-yı humâyûnuma arz-ı hâl Behisni Kal'ası'nın lüzûmu olmamağla hedm olunub ve neferâtının şekâvetleri zuhûr etmekle ref' olunub cümle neferâtının tasarruflarında olan gedik tîmârlarının defter-i icmâlde yazuları elli yedi bin yedi yüz yirmi beş akçe olmağla fimâba'd havâss-ı humâyûnuma ilhâk olunub bi'l-fi'il tuğrâ-yı şerîfim hizmetinde olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Mustafa Paşa edânullâhu te'âlâ iclâlehûnun kalemiyle tashîh olunub bin yetmiş

bir senesine mahsûb olmak üzere mezbûr Veys zîde kadrühûya hayâtda oldukca dimosu üzere tevcîh olunması için telhîs olunub ‘arz olundukda tevcîh ve mahalli tashîh olunub dimasiyet üzere mezbûra berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağla mûmâ ileyh Üveys hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb bu berât-ı humâyûnu verdim mezkûr Veys zîde kadrühû varub bin yetmiş bir senesi ibtidâsından dimosiyet üzere hayâtda oldukca kal‘a-i mezbûre neferâtının tasarruflarında olan gedik tîmârları havâss-ı humâyûnuma ilhâk olunmağla defterhâne-i âmiremde verilen sûret-i icmâl mücebince hâsıl olan mahsûlât ve rûsûmâtın mîrî için ahz u kabz idüb senesi elli yedi bin yedi yüz yirmi beş akçeyi teslîm-i hazîne eyleyüb eline ma‘mûlün-bih temessük aldıkça tasarrufuna kimesne mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi‘ şehri Zilhicceti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:252/Belge:2

Özet: Behisni Kal‘ası tımarı Maraş eyaletinde tımarın 1071 senesine Maraş Bedelci Mehmed Ağa'nın vefat etmesi üzerine yerine Ahmed Ağa'nın göreve getirmesine dair.

İzzetlü fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i de‘avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfından sonra i‘lâm olunun budur ki bundan akdem Behisni Kal‘ası teferâtının tîmârlarının bin yetmiş bir senesine mahsûs olmak üzere taraf-ı mîrî sabıkâ Mar‘aş Bedelcisi Mehmed Ağa'ya sipâriş ve vâki‘ olan mahsûlâtı cem‘ ve tahsîl ve cânib-i mîrîye teslîm etmek üzere bi-emrillâhi te‘âlâ fevt olub hâliyâ Âsitâne-i Sa‘âdetde mezbûrların mutasarrıf oldukları tîmârların bin yetmiş bir senesine mahsûb bi't-tamâm mîrîleri Hazîne-i Âmireye teslîm olunub elimize Başmuhâsebe'den temessükler verilmekle ve mücebince emr-i şerîf sûret ve hâliyâ tarafımızdan mektûb tahrîr Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki ber-müceb-i emr-i âlî ve icmâl defteri mücebince vâki‘ olan mahsûlâtın cem‘ ve tahsîl itdürüb âhardan bir

ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve sene-i mezbûreye mahsûb olmak üzere bir nesnesini almışlar ise bî-kusûr aldırasın(?) vesselâm

Muhibb-i Muhlis Hamza Me'mûr-ı Bedel-i Mar'aş hâlâ

Sayfa:252/Belge:3

Özet: Mar'aş kazasında es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

Fahru's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Çelebi el-müfahham

Tahiyât-ı sâfiye ve teslimât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki Mar'aş kazasında sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâim-makâm nasb ve ta'yîn etmişizdir gerekdir ki sahîhü'n-neseb olub siyâdetle meşhûr ve müte'ârif olanlara ta'zîm ve ikrâm ve tevkîr ve ihtirâm yeleyesiz ve alâkası olmayub teseyyidi meşhûr olanların yeşil sarınmakdan ve mülâsık getürmekden(?) men' ve def' eden siz ve İsmail Paşa hazretleri teseyyidel alâkası olamadığı ecilden men' olunub re'âyâya ilhâk olanları siz dahi men' idüb bir vecihle ruhsat vermeyesiz ve ellerinde siyâdete müte'allık kadı hücceti ve müzevvir temessük bulunanların yeşillerin ve temessükâtın alub bu tarafa irsâl eyleyesiz ve zihâr ve zinhâr kendiniz siyâdete müte'allık hüccet ve tezkere ve sonradan kimesneye izin ve ruhsat vermeyüb 'ırk-ı tâhire ecânib idhâlinden ihtirâz edesiz ve bi-hasebi's-şer'ü's-şerîf lâzım geldikde siz te'düb ve ilzâm idüb âhardan kimesneye rencîde ve remîde etdirmeyesiz ve'l-hâsıl o tâife-i ulviyyeye bir vecihle etmek gerekir ki dünyâda makbul-ı hâs ve âmm ve ukbâda mazhar-ı şefa'at-i hazret-i seyyidü'l-enâm ola aleyhi efdalü's-salavât ve ekmelü's-selâm mâ-ta'âkübü'l-leyâlî ve'l-eyyâm.

Hurrîre fi'l-yevmi' gurre-i Rebî'ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

El-fakîr Şeyh Mehmed el-Hüseynî

En-Nakîb ale'l-Eşrâf el-Memâliki'l-Osmâniyye

Tarîk-ı aslihi Teâlâ Hazret-i el-Fakîr ileyhi subhânehu Ahmed Lütfullâh el-mevlâ bi-hilâfeti Osmaniyye, Ufiye anhumâ

Sayfa:252/Belge:4

Özet: Zülkadiriye Vakfına Mevlânâ Abdurrahman'ın tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân ve tuğrâ-yı garrâ-yı sultânî

‘Ayntâb'da vâki‘ Zülkadiriye buk‘adârı olan işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü‘ş-şân-ı humâyûn Mevlânâ Abdurrahman nâm kimesnenin bi'l-fi‘il berât-ı şerîf ile üzerinde olub âhardan ve ba‘zı kimesneler dahl etmekle kemâkân mutasarrıf olmak bâbında müceddedin berât-ı şerîfime tâlib olmağın üzerinde ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub Mevlânâ-yı mezbûr zikr olunan buk‘ada buk‘adâr olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkîfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Rebi‘ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf mine'l-hicreti'n-nebeviyye aleyhi efdalü't-tahiyye

Be-makâm-ı Edirne

Fî 11 Cemâziyelûlâ. Sene

Sayfa:253/Belge:1

Özet: Maraş eyaletinde tımarın 1071 senesine mahsus olmak üzere olup tahsil sırasında vefat eden kethüdası Mehmed'in yerine Hamza'nın göreve getirilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ Mar‘aş Kadısı zîde fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me‘âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mar‘aş sancağında vâki‘ olan kadılar zîde fazlühüm tevkî‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki emîrü'l-ümerâi'l-kirâm sabıkâ Mar‘aş Beylerbeyisi olan Mustafa dâme ikbâlühû mahrûse-i Edirne'de Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunub Mar‘aş eyâletinde vâki‘ zü‘emâ ve erbâb-ı tîmârın bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere bedelleri tahsîli tarafından kethüdâsı Mehmed'in üzerinde olub tahsîl üzere iken fevt olmağla kusûr kalan bedel için hâlâ irsâl olan Hamza zîde kadrühûya

mukaddemâ irsâl olunan emr-i şerîf ve icmâl-i defter mûcebince tahsîl etdirilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek recâ eyledüğü ecilden imdi târîh-i mezbûrda bir def'a edâ eylemeyenlerden mukaddemâ irsâl emir ve defter mûcebince mezbûr Hamza zîde kadrühûya tahsîl ve teslîm-i hazîne etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi vilâyet-i mezbûrde vâki' Malatya sancağından gayrî müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in târîh-i mezbûrda tahsîl eyleyüb kusûr kalan zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri târîh-i mezbûrda vâki' edâ eylemeyenlerden mukaddemâ irsâl olan emir ve defter mûcebince mezbûr Hamza zîde kadrühûya cem' ve tahsîl ve dahil-i hazîne etdirüb kimesneye ta'allül ve nizâ' etdirmeyesin cânib-i mîriye gadr ve zarar olmakdan ve târîh-i mezbûrede bir def'a edâ eyleyenlerden mükerrer taleb olunmaktan be-gâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:253/Belge:2

Özet: Maraş eyaletinde tımarın 1071 senesine mahsus olmak üzere olup tahsil sırasında vefat eden kethüdası Mehmed'in yerine Hamza'nın göreve getirilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fazlühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mar'aş eyâletinde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mar'aş Mütesellimi ve alay beyleri ve çeri başıları zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vilâyet-i Mar'aş'da vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârların yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere bedellerin sabıkâ Mar'aş Beylerbeyisi Mustafa dâme ikbâlühûnun tarafından cem' etmeğe mübâşeret eden Kethüdâ Mehmed fevt olmağla hâlâ mûmâ ileyhin tarafından tahsîli Hamza zîde kadrühûya sipâriş olunub emr-i şerîfim verilmekle irsâl olunan emr-i şerîfim ve icmâl defteri mûcebince mu'accelen tahsîl ve dâhil-i hazîne idüb taraf-ı

âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr Hamza zîde kadrühû vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi te'hîr ve tevekkuf eylemeyüb Malatya sancağından mâ'adâ vilâyet-i mezbûrde vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın târîh-i mezbûrda bir def'a edâ eyledikleri bedellerin mübâşir-i mezbûra mukaddemâ verilüb emr-i şerîfim ve icmâl defteri mücebince tahsîl ve dâhil-i hazîne etdirüb âhardan bir ferdi kat'an müdâhele ve ta'allül etdirmeyesiz tahsîline mâni' olub mîrîye gadr edenleri isimleri ve resmleri ile yazub 'arz ve iham eylesesiz cânib-i mîrîye gadr olmakdan ve târîh-i mezbûrda bir def'a edâ eyleyenlerden tekrâr alınmakdan be-gâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî'l-yevmi't-tâsi' şehri Rebî'ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf
Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Sayfa:253/Belge:3

Özet: Behisni Kal'ası tımarı Maraş eyaletinde tımarın 1071 senesine Maraş Bedelci Mehmed'in vefat etmesi üzerine yerine Üveys 'in göreve getirmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l- el- mürselîn muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mar'aş Mütesellimi zîde kadrühû tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem Behisni Kal'ası hedm oldukda mustahfizları ref' olunub mutasarrıf oldukları tîmârı mîrîye kayd ve ilhâk olunmağla zikr olunan tîmâr re'âyâsının hukûk ve rüsumları taraf-ı mîrîye kayd ve ilhâk olunmağla zikr olunan tîmâr re'âyâsının hukûk ve rüsumları taraf-ı mîrîden tahsîl için bin yetmiş bir senesinde Mar'aş Bedelcisi Mehmed'e emr-i şerîfim verilmekle vaz'-ı yed olunub mâl-ı maktû'u tamâmen tahsîl üzere iken Üveys nâm kimesne dimosiyet üzere alub berât etdirdüb lâkin vaz'-ı yed eylememekle mezbûr Mehmed tarafından Hamza nâm kimesne cem' idüb ve tamâmen mâlî teslim-i hazîne olunub temessük verilmekle merkûm Mehmed dahi fevt olub hâlâ bakâyâsı mukaddemâ cem' eden Hamza zîde kadrühûya

kânûn ve defter mûcebince cem' ve tahsîl etdürüb (...)ve âharî dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr Hamza zîde kadrühû vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi zikr olunan Behisni Kal'ası mustahfizlarının havâss-ı humâyûnuma ilhâk olunan tîmârları karyeleri sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi zikr olunan Behisni Kal'ası mustahfizlarının havâss-ı humâyûnuma ilhâk olunan karyeleri re'âyâsının bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere bir def'a edâ eyledikleri hukûk ve rüsûmların mübâşir-i mezbûr Hamza'ya kânûn ve defter mûcebince tahsîl itdürüb ref' olunan mezbûr Veys'i ve âharî dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve mezbûr Veys tarah-i mezbûrun hukûk ve rüsûmunda bir nesne almış ise şer'le teveccüh edenlerden ba'de's-sübût hükm idüb bi't-tamâm girü aldırasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşere Rebî'ü'l-evvel. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Sayfa:254/Belge:1

Özet: Katl olunan Rivşanoğlu İsmail'in ve Yakup'un, Maraş'ta olan erzak, mülk eşyaları ve Maraş'ta her kimin yanında nesi var ise Kapucubaşlarından Zeynel'e teslim edilmesine dair.

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetül-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîdet fezâilühû ve mefâhirül-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinül-fezâili ve'l-keîâm [boşluk](boş) ve [boşluk](boş) kadıları zîdet fazluhum tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki eşkiyâdan olub mağdûben katl olunan Rivşanoğlu İsmail'in ve Yakub'un Mar'aş'da olan emvâl ve erzâk ve eşyâsı ve emlâki olduğı i'lâm olunmağla imdi maktûlân-ı merkûmânın cüz'î ve küllî Mar'aş'da her kimin yanında nesnesi var ise cümlesin ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz u kabz ve ecnâsıyla başka başka defter olunduktan sonra nazara mergûb nakli mümkün olan nesnesinden mâ'adâ nakli mümkün olmayan eşyâsın sûk-ı sultânîde mezâd ve reğabât-ı nâs munkatı'a olduktan sonra değer bahâlarıyla

furuht ve hâsıl olan akçesin defter idüb nakli mümkün olan nesneleriyle ma'an Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdirmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle Vezîr-i A'zam Kapucubaşılardan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Zeynel zîde kadrühû vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere maktûlân-ı merkûmânın vilâyet-i Mar'aş'da olan eşyâsın mîrî için ma'rifet-i şer'le ve irsâl olunan mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle müferedât üzere defter ve ahz u kabz etdürüb nazara mergûb olmayub nakli mümkün olmayan eşyâsın sûk-ı sultânîde mezâd ve reğebât-ı nâs munkatı'a oldukdan sonra değer bahâsıyla furuht ve hâsıl olan eşyâsın akçesiyle defterin ve nazara mergûb olan nesnelerin der-kîse idüb mühürleyüb mübâşir-i mezbûr ve mu'temedün-aleyh âdemleriyle serî'an ve âcilen südde-i sa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne itdürb avk u te'hîr ve ihmâl ve müsâheleden zuhûr eyleyen eşyâsının tebdîl ve tağyirinden ve bu bahane ile ahz ve celb-i mâldan be-gâyet ihtirâz eyleyesiz sen ki husûs mezur için irsâl olunan mübâşirsın muktûlân-ı merkûmânın emval ve eşyâsından nesnesi zâyî' ve telef eylemeyüb fermânım üzere yerlü yerinden tahsîl ve furuht idüb bir gün mukaddem getirüb teslîm-i hazîne eyleyesin ihmâl idüb zâyî' ve telef olmasına bâ'is olursan sonradan senden tazmîn etdirüldükden mâ'adâ ziyâde itâb ve ikâbete müstahak olursun bilmiş olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn şehri Zilka'de. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:254/Belge:2

Özet: Hüdavendigâr, İznik, Bolu, Kastamonu, Kankırı, Ankara ve Kaysiriye livaları ve eyaleti-i Kütahya, Karaman, Haleb, Maraş, Sivas, Erzurum, Diyarbakir, Van, Trabzon ve Gönnye sancaklarında ve umûmen sol kol ve orta kolda vâki' kazaların umûr-ı kısmet süvari işlerinin yürütülmesi hususuna dair.

Fahru'l-müderresîni'l-kirâm Efendi el-mükerrem

Gıbbe't-tahiyyeti't-tayyibe inhâ olunur ki Hüdâvendigâr ve İznik ve Bolu ve Kastamonu ve Kankırı ve Ankara ve Kaysiriye livâlarında ve eyâlet-i Kütahya ve Karaman ve Haleb ve Mar'aş ve Sivas ve Erzurum ve Diyarbakir ve Van ve

Trabzon ve Gonye sancaklarında ve umûmen sol kol ve orta kolda vâki' kazâların umûr-ı kısmet süvâriyesi tarafımızdan size sipariş olunmuştur gerekdir ki zikr olunan eyâlet ve livâlarda ve umûmen sol kol ve orta kolda vâki' kazâlarda vardığında vâki' olan mevtâ-yı askireyenin muhallefâtını tahrîr ve beyene'l-veresi bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksimden sonra tarafımıza 'âid olan rüsûm-ı mu'tâdeyi ahz u kabz eylesin ve zikr olunan kazâlarda tarafımızdan kassâmımız olanların bu âna gelince ahz u kabz idüb tarafımıza 'âid ve râci' olan rüsûmâtı dahi yedlerinden kendü defter edesin ahz u kabz idüb gördükleri mevâddı kendülerden a'yân-ı vilâyetden ve kuzâtdan teftîş ve tafahhus eylesin ve bir ferd inâd ederlerse mektûb ile tarafımıza i'lâm eylesin ve kendin bizzât gördüğün mevâddın rüsûmâtını ve mukaddemâ zikr olunan kazâlarda kassâmımız olanlardan ahz u kabz eylediğin rüsûmâtıyla ale't-tafsîl defter idüb mu'temedün-alayh âdemler ile ale't-ta'cîl bu tarafa irsâl ve îsâl eylesin vesselâm bi-mezîdi'l-ihtirâm.

El-fakîr Abdülkadir

El-Kādî be-Eyâlet-i Anadolu

Sayfa:255/Belge:1

Özet: Nefs-i Ayntâb maiyetinde olan altı bölük yoldaşları üzerlerine yirmi dokuzuncu bölükte yevmî yirmi akçe ulûfe ile tayin edildiğine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i de'avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfından sonra inhâ olunur ki hâliyâ kazâ-i hükûmetinizde olan nefsi 'Ayntâb ve tevâbi'isinde sâkin altı bölük yoldaşları üzerlerine Kethüdâ Yeri nasb olunmak de'b-i kadîm olmağla ebnâ-i sipâhiyândan yirmi dokuzuncu bölükte yevmî yirmi akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (...)zîde kadrühû ocağının emekdârı olub müstahak ve sezâvâr olmağla Kethüdâ Yeri ta'yîn olunub mektûb-ı muhabbet-nümâ birle irsâl kılındı vusûlünde me'mûldur ki merkûmu hizmet-i mezbûrede istihdâm etdirüb taraf-ı âhardan bir ferdi müdahale etdirmeyesiz ve siz ki altı bölük yoldaşlarız merkûmu üzerinize zâbit ve Kethüdâ Yeri bilüb düşen

da‘vânızı şer‘le ve marife-i merkûm ile görüb ‘adem-i itâ‘atdan be-gâyet ihtirâz üzere olasız ve sen ki Kethüdâ Yeri zîde kadrühûsun ol cânibde olan altı bölük yoldaşların hüsn-i zindegânî üzere zabt u rabt idüb düşün da‘vâ ve nizâ‘ınızı şer‘le görüb ‘adem-i itâ‘at üzere olanları ism ve resmiyle yazub bu tarafa i‘lâm eylesiz ve ol cânibde ba‘zı levendât tâifesi sipâh nâmıyla re‘âyâyı rencîde ederler var ise ol makûleleri dikkat birle ele getürüb üzerlerine lâzım geleni icrâyı ahkâm-ı şer‘le eylesin ki sâirlerine müceb-i ibret olub herkes asûde-hâl üzere devâm-ı ömr ü devlet-i pâdişâhiye iştigâl üzere olalar. Bâkî der-seccâde-i mahmedet dâim-bâd.

Tahrîren fî gurre-i Saferü'l-hayr. Sene 1072

Mehmed, Ağâ-yı azebân-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Ali, Ağâ-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Mürsel, Ağâ-yı ulufeciyân-ı yesâr-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Hasan, Ağâ-yı ulufeciyân-ı ...-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Mustafa, Ağâ-yı ...-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Cafer, Ağâ-yı ...-ı dergâh-ı âlî hâlâ,

Sayfa:255/Belge:2

Özet: Kethüda Yeri Mehmed Bey’in tayin edilmesine dair.

Fazilet-meâb şerî‘at-nisâb Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i de‘avât-ı sâfiyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât-ı meveddet-numûn ithâfiyla muhibbâne i‘lâm olunan oldur ki hâliyâ taht-ı hükûmet-şi‘ârımızda vâki‘ olub sâkin ve mütemekkin olan cebeciyân-ı dergâh-ı âlî neferlerinin zabt u rabtı şer‘-i şerîf üzere görülmesi lâzım gelen mesâlihlerin hâliyâ kazâ-i mezbûreden Kethüdâ Yeri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Bey'e sipâriş olunub işbu mektûb tahrîr olunub gönderilmiştir lede'l-vusûl gerekdir ki mezbûrları bir hoş zabt u rabt itdürüb taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta‘arruz etdirmeyesiz ve siz ki cebeciyân yoldaşlarısız mezbûru üzerinize zâbit bilüb sözünden taşra vaz‘ olunmayub vecihle mutî‘ ve inkıyâd üzere olasız ve (...) vardıkda mezbûrları (...)

bâ şerîat rencîde etdirmeyüb düşen mesâlihlerin şer‘-i şerîf mücebince görölmesine himmet buyurula. Tahrîren fî şehri Saferü'l-hayr. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

El-fakîr

Mehmed (...) hâssa

Sayfa:255/Belge:3

Özet: Ayntâb Bostancı Camide imam ve mütevellî Receb günlük beş akçe ile tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü‘ş-şân-ı hâkânî Receb dergâh-ı mu‘allâma gelüb ‘Ayntâb'da vâki‘ Bostancı Câmi‘-i şerîfinin berât-ı şerîfimle imâm ve mütevellîsi olub üzerinde iken âhardan dahl olmağla ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet recâ etmegin mukarrer idüb bu berât-ı sa‘âdet-gâyâtı verdüm ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr Receb varub kemâ fî'l-evvel câmi‘-i mezbûre yevmî beş akçe vazîfe ile imâm ve mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr sâ‘î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî beş akçe vazifesine mutasarrıf olub ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne el-Mahrûse

Kayd fî 13 Rebî‘ü'l-âhir

Sayfa:255/Belge:4

Özet: Çukur mahallede Balıklı mescide yevmî iki akçe ile mütevellî ve üç akçe ile imam olan Hasan'ın yerine Mehmed Halife'nin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kazā-i ‘Ayntâb'da vâki‘ Çukur mahallede Balıklı mescid-i şerîfine yevmî iki akçe ile mütevellî ve üç akçe ile imâm olan Hasan hevâ ve hevesindedede(?) olub edâ-i hizmet etmegin mu‘attal olmağla ref‘ olunub yerine işbu dârend-i fermân-ı humâyûn Mehmed Halîfe her vecihle mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı âlîşân verilmek recâsına kadısı nâibi Mevlânâ Yasin ‘arz etmegin sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu izzet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr yerine Mevlânâ-yı merkûm Mehmed Halîfe mescid-i mezbûra imâm ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra ta‘yîn olunan yevmî iki akçe tevliyet ve üç akçe imâmet vazîfesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere ol bâbda bir ferd mâni‘ ve müzâhim olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Şa‘bânu'l-mu‘azzam. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf
Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 14 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 72

Sayfa:255/Belge:5

Özet: Telbeşar kazasına tâbi Kızılhisar köy camii şerifinin müezzini olan Cemaloğlu yerine Ömer’in müezzin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Telbeşar kazâsına tâbi‘ Kızılhisar nâm karyenin câmi‘-i şerîfinin müezzini olan Cemaloğlu nâm kimesne edâ-i hizmet etmeyüb yeri hâlî olmağın ref‘ olunub yerine işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı humâyûn Ömer nâm kimesne mahal ve müstahak olmağla tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında kadısı naibi Mevlânâ Ali ‘arz etmegin sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan câmi‘-i şerîfde müezzin olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziyelâhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fî 17 Rebî'ü'l-âhir. Sene 72

Sayfa:256/Belge:1

Özet: Ayntâb sancağında ve nahiyesinde Herbes(?) köyde on iki bin yedi yüz akçe tımara mutasarrıf olan Bekir'in isyan etmesi üzerine alay beyi bayrağı altında sefer çıkmak şartı ile Celâlî Hasan'ının verilmesine dair.

Sûret-i emr-i şerîf

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâ'l-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm sâhibül-izze ve'l-ihtişâm el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Mar'aş Beylerbeyisi [boşluk] dâme ikbâlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki uzun boylu elâ gözlü açık kaşlı dârendi-i fermân-ı humâyûn Veli ordu-yı humâyûnuma gelüb bundan akdem yararlığı 'arz olundukda ibtidâdan on bin akçe tîmâr ve iki bin akçe terakkîlere evâmir-i şerîfim virülüb ve 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Herbes(?) nâm karyede ve gayrîden on iki bin yed yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Bekir isyân-ı tuğyân eden Celâlî Hasan'nın tevâbi'inden olub tîmâr-ı mezbûr mahlûl olmağla kendüye verilmek bâbında inâyet recâ etmegin buyurdum ki göresin mezbûrun elinde ol mikdâr ibtidâ ve terakkiye emri var ise mezkûrun Celâlî Hasan tevâbi'inden olub tîmârı ol vecihle mahlûl ise olduğu sancakda sâkin olub ve alay beyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla vech-i meşrûh üzere mezkûr Veli'ye tevcîh idüb tezkeresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zilhicceti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Kayd fî 7 Rebî'ü'l-âhir. Sene 72

Sayfa:256/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nâhiyesi Mızımız karyede yirmi akçe zeamete mutasarrıf olarak Yusuf'un tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühü tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Mızımız nâm ve gayrîden yirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Yusuf zîde kadrühü müstahakk-ı inâyet olmağla ze'âmetinin bin yetmiş bir senesi bedeli in'âm fermânım olmuşdur buyudum ki hükm-i şerîfim ile vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûrun ze'âmetinin bin yetmiş bir senesi bedeli in'âm olunmağla târîh-i mezbûrda bedeli için ze'âmeti karyeleri re'âyâsını ve subaşılarını rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehri Zilhicceti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf
Be-makâm-ı Sahrâ-yı Çerici(?) Çayırı

Nâhiye-i Telbeşar der-livâ-i 'Ayntâb

Yusuf

Karye-i

Mızımız

ve gayr

5000 yalnız beş bin akçedir

Mezbûrun bin yetmiş bir senesinde fermân olunan bedeliyesi emr-i şerîfle in'âm olunmağla yedinde olan emr-i şerîfi temessük için kabz olunub mûcebince temessük tahrîr olundu

Be-hatem-i Derviş Mehmed

Bedel-i 'Ayntâb (imza)

Sayfa:256/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nâhiyesi Mızımız köye yirmi akçe zeamete mutasarrıf olarak Yusuf'a tayin edildiğine dair.

İzzetlü ve rif'atlı Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine da'âvât-ı muhabbet-âyât ve tahiyyât-ı (...) gâyât ithâfından sonra inhâ-i muhibbâne budur ki

'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Mızımız nâm karye ve gayrîden yirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan bâ'is-i mektûb Yusuf Ağa zîde kadrühû müstahakk-ı inâyet olmağla ze'âmetinin yetmiş bir senesin bedeli in'âm olunub mâliyeden emr-i şerîf verilmegin mücebince mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde me'mûldur ki müceb-i emr-i âlî 'amel idüb târîh-i mezbûrun bedeli içün ze'âmeti karyeleri re'âyâsını ve mezbûru ve subaşılarını rencîde ve remîde etdirmeyesiz müceb-i emr-i şerîfle 'amel eylesesiz ve bi'l-cümle bir senesi dahi alınmış ise geri alıvermege takayyüd eylesesiz hilâf-ı emr-i şerîf kimesneye iş etdirmeyesiz bâkî eyyâm-ı fazîlet dâim-bâd

Mine'l-Muhibbü'l-Muhlis

Mehmed

Sayfa:256/Belge:3

Özet: Zülkadiriye hasları yaşayan 1072 senesinde Zülkadiriye ve maiyetindeki hası voyvodası olan... her sene vergi verdikleri halde memurlar daha fazla vergi isteyerek halka eziyet etmesi bu kişilerin men edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ Mar'aş Kadısı zîde fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mevlânâ ifrâz-ı Zülkadiriye hâsları re'âyâsı sâkin olan yerlerin kadıları zîde fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki seyyidetü'l-muhadderât ikliîletü'l-muhsenât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-'âlî ve's-sa'dât Vâlidem Sultân dâmet ismetühânın mutasarrıfı olduğı hâslarından bin yetmiş iki senesinde ifrâz-ı Zülkadiriye ve tevâbi'i hâssı voyvodası olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân [boşluk] zîde kadrühû hâlâ südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb zikr olunan kadılıklarında sâkin ifrâz-ı Zülkadiriye ve tevâbi'i hâslarının ve mülhakı olan güherçile re'âyâsı üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm ra'iyetlerin sene-i sâbıkada viregeldikleri üzere vermekte ta'allül ve muhâlefet eylemeleri ile

müşârün ileyhânın mahsûlüne küllî noksân terettüb eylediklerin bildürüb sene-i sâbıkada viregeldikleri üzere edâ etdirilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek recâ eylemgin imdi şer‘ ve kânûn ve defter ve kadîmden olagelen mu‘tâd-ı mukarrer üzere alıverile deyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi havâss-ı mezbûre re‘âyâsının üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-ı ra‘iyyetlerin ve sâir hukûk-ı rüsûmların şer‘ ve kânûn ve defter-i kadîmden olugelen mu‘tâd-ı kadîm üzere mahsûlüne gadr ve zarar olmakdan ve hilâf-ı emr-i şerîf ta‘addî ve tecâvüdden be-gâyet ihtirâz idüb emr-i âhar irsâline muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsın.

Tıbk-ı aslihi . Harrerehu el-Fakîr ileyh subhânehu ve Teâlâ Süleymân bi-medîneti Kaza-i Edirne. Ufiye anh.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ısrîn şehri Şevvâlül-mükerrem sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Sayfa:257/Belge:1

Özet: Şaban Ağa'nın köylerinden (?) gelen mahsulata dair.

Oldur ki sa‘âdetlü Şaban Ağa'nın köylerinden (?) gelen mahsûlatdır

Karye-i Teneb. Sene 1069

Hınta	Şa‘îr	Kara dâne	Darı	Rüsûmât
Keyl	Keyl	Keyl	Keyl	Guruş
142	60	51	11	80

Karye-i mezburede olan çiftlerin yarması(?)

Hınta	Şa‘îr	Darı keyl	Haşak hinta(?)
Keyl	Keyl	22	Kantâr
148.5	57.5		6

Karye-i Telbeşar

Hınta	Şa'ır	Kara dâne	Haşak	Rüsûmât
Keyl	Keyl	Keyl	Kantâr	Guruş
252	78.5	22.5	6	20

Cem'an

Hınta	Şa'ır	Kara dâne	Darı	Haşak
Keyl	Keyl	Keyl	Keyl	Kantâr
542.5	196	94.5	136.5	9

Zıkr olunan mahsûlâtdan iki yüz keyl buğday ve yüz keyl arpa (...) bedel virülüb ve ol mahalden tâne-i (...) çift resmi virülüb ve otuz keyl darı murâba'alara karz virülüb altmış dokuz senesinde (...) mevrûât olundu buğday ve kara dane bir guruş ve arpa ve darı bir buçuk kîlesi bir guruşa verilmişdir akçesi altı yüz altmış yedi buçuk guruş-ı esedî olmuştur.

Karye-i Teneb. Sene 1071 karye-i mezbûrede yarıya

Hınta	Şa'ır	Rüsûmât	Hınta	Şair
Keyl	Keyl	Guruş-ı esedî	Keyl	Keyl
146	72	80	175	84.5

Karye-i Telbeşar fî sene 1070 Aynî ile murâba'a bedel verilmişdir

Hınta	Şa'ır	Darı
Keyl	Keyl	Keyl
217.5	90.5 atlarına verilmişdir	138.5

Kıymet		Kıymet
Esedî		Guruş
336		707

Rüsûmât guruş-1 esedî 48

Cem'an fi sene 1070

Hınta	Şa'ır	Darı	Rüsûmât	Yekûn
Keyl	Keyl	Keyl	Guruş-1 Esedî	Riyâlî
363.5	72	138.5	112	1235
Kıymet	Kıymet	Kıymet		
Riyâlî	Riyâlî	Riyâlî		
81.5	126	171		

Bin yetmiş senesi Teneb nâm karyenin buğdayı üçer esedî guruş furuht olunub ve Telbeşâr nâm karyenin buğdayı mukaddem furuht olunmağla ikişer riyâle furuht olunmuşdur ve arpa elli esedîye ve darı bir buçuk riyâle verilmişdir.

... be-marifet-i muhassıl (?)

Es-Seyyid Mustafa el-Kâdî

Be-medîne-i 'Ayntâb

Sayfa:257/Belge:2

Özet: Dimos Emînlerine verilen beyân.

Dimos Emînlerine verileni beyân eder

Bin altmış dokuz senesi için Mustafa Paşa hazretlerine	Bin yetmiş senesi için İsmail Ağa'ya verilen guruş
Guruş-1	750
Kâmil	

630	
Bin yetmiş bir senesi mâlî için Yusuf Ağa verilen Guruş 750	Şaban Ağa'nın atlarına masraf Guruş 360

Sayfa:257/Belge:3

Özet: Burc köyü subaşılığma 1070 senesinde el-Hâc Hüseyin'e getirildiğine dair.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Uhdemizde olan karye-i Burc bin yetmiş senesinin subaşılığı bizim el-Hâc Hüseyin'e virilüb siz ki Burc karyesi re'âyâsınız mezbûru subaşı bilüb umûrunuzu mezbûrun ma'rifetiyle elyeyüb inâd e tme'yüb taraf-ı âhardan kimesneye rencîde ve dahl etmemek için işbu hurûf yedine verilmiştir. Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr

El-hakîr

Şaban Ağa

Sayfa:258/Belge:1

Özet: Telbeşar nahiyesine tâbi Harabtan köyünde yaşayan erbâb-ı tımardan Mehmed ile yeniçerilerinden Ali Ahmed yeniçeri köyde yaşayan beylerbeyi ve sancak beyi ehl-i örf taifesi tarafından, fakirlere eziyet ettikleri için men edilmelerine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb muzâfâtından Telbeşar nâhiyesine tâbi' Harabtan nâm karye sâkinlerinden erbâb-ı tımârdan dârendegân-ı fermân-ı humâyûn Mehmed ile dergâh-ı

mu'allâm yeniçerilerinden Ali Ahmed nâm yeniçeri südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb hâliyâ sâkin oldukları mezbûr karye ahâlisine beylerbeyi ve sancak beyi ve sâir ehl-i örf tâifesi tarafından müft ü meccâne yem vermek ve sâir bunun emsâlî me'kûlât teklîfi ile bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka tekâlîf olundukda bunlara dahi teklîf olunub hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde ve remîde eylemekden hâlî olmadıkların bildürüm min-ba'd ol vecihle rencîde olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra hak ve adl üzere mukayyed olub göresin 'arz olunduğu üzere ise bunlara ve sâir fukarâya ol vecihle zulüm ve ta'addî olduğuna kat'an rızâ-i şerîfim yokdur bunları mezbûrlara bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka teklîf ile bir vecihle rencîde ve remîde etdirmeyesin men' ve def' eylesin şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfe ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb eslemeyeni ve inâd ve muhalefet üzere olanları ism ve resmleriyle vukû'u üzere Âsitâne-i Sa'âdetime yazub 'arz eylesin bu husûs için tekrâr emrim varmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâhir-i şehri Ramazânü'l-mübârek lisne seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:258/Belge:2

Özet: Malatya mütesellimi Mehmed Ağa'nın yanında sepeti bulunan Mustafa Çelebi'nin eşyalarının deftere kayıt edildiğine dair.

Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın Abdullah Çelebi ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi zeyl-i kitâbda isimleri muharrer olan müslimîn ile mahmiye-i 'Ayntâb mahallâtından Tarla-i Atîk mahallesinde sâkin faziletli İsmail Efendi odasına varulub akd-i meclis olundukda Malatya sükkânından el-Hâc Osman bin el-Hâc İbrahim nâm kimesne meclis-i mezbûrda mûmâ ileyh İsmail Efendi ve Mustafa Çelebi bin Abdullah nâm râcil mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb târîh-i kitâbdan dokuz ay mukaddem merkûm Mustafa Çelebi medîne-i merkümede bir sepet kendi mührü memhûr esbâb emânet vaz' ve teslîm etmişdim ba'de mersûm Mustafa Çelebi mahmiye-i merkûmeye geldikde zikr olunan sepedi talep etmekle ben dahi kendi sepedi

olma zu‘muyla bundan akdem Malatya Mütesellimi Mehmed Ağa'nın yanımda vaz' eyledüğü sepedini hatâen mezbûr Mustafa Çelebi'ye irsâl etmişdim hâlâ zikr olunan sepedin mührü feth olunub dâhilinde olan eşyâ ketb ve tahrîr olunsun dedikde zikr olunan sepede mevcûd olan eşyâdır ki zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebî'ü'l-âhir. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Köhne munakkaş çakşur Aded 1	Havlu âbdest makramesi Aded 1	Müsta‘mel don ve gömlek Aded 1	Boğâsî donluk Aded 2	Münakkaş uçkur Aded 1
Munakkaş makreme Aded 1	Müsta‘mel dülbend Aded 1	(...) Pânsırîcedîd velense Aded 1	Gerger peşkir Aded 1	Sarı çizme Çift 1
Beyâz Malatya (...) bezi donluk Aded 8	Elvân (...)... Aded 4	Limonî (...) buruc boğâsî donluk 1	Elvân (...)Tayyib ... Aded 13	Neftî boğâsî donluk 2
(...) Tahûr sîm Aded 1	Balık dişî kabzalı (...)çini 1	Dört parça sâbi mührü ile memhûr kîse	Def‘a bir kîse içinde yirmi guruş züyûf akçe	Üzengi (...)dîvânî ...
Kaşık Aded 10				

Ba‘dehu mersûm el-Hâc Osman meclis-i mezbûrda mersûm Mustafa Çelebi müvâcehesinde iâde-i kelâm idüb bâlâda mestûr olan eşyâ mukaddemâ merkûm Mustafa Çelebi'ye hatâen irsâl eylediğim sepeddir hâlâ bi't-tamâm ve'l-kemâl

yedinden ahz u kabz eyledim dedikte mukırr-ı merküm el-Hâc Osman el-mukırrun-leh el-merküm Mustafa Çelebi cemî' kelimâtında tasdık ve tahkık eyledikten sonra husûs-ı mezbûru mevlânâ-yı merküm ketb ve tahrîr ba'de gelüb meclis-i şer' de 'alâ vukû'ihî ihbâr ve takrîr eylemegin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi't-târîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin el-Hâc Memi, Ömer Çelebi Dimos Kurâsı (?), Üstâd Abdülkadir el-Hâc Hanefî, Molla mahallesinden Efendi bin Hüseyin, Üstâd Hüseyin bin Mansur, Mehmed Çelebi bin Safer, Ütâd Ahmed bin Köse Hüseyin, Ebubekir bin el-Hâc Nasır

Sayfa:259/Belge:1

Özet:es-Seyyid Mehmed'in Maraş'ta nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Sultânım hazretlerinin hâkipâ-yı merâhim-bahşları savbına hezâr tevkîr-i ihtirâm ve ta'zîm ve ikrâm birle dürer-i ed'îyye-i lâyika ve gurur-i seniyye-i mütekâsire ithâfından sonra arzına dâşt-ı dâî-i devlet sıfât (...) budur ki fazîletlü veliyyü'n-ni'am sâhibü'l-cûd ve'l-kerem Nakîbü'l-Eşrâf Efendi hazretleri eyâlet-i Mar'aş nikâbetine bu fakîr-i hakîr-i pür-taksîr dâ'înize sipâriş buyurulub bundan akdem sûret-i mektûb ile taht-ı adâlet-şi'ârınız olan medîne-i 'Ayntâb'da olan sâdât-ı zevî'l-ihtirâmın tesviye-i umûraları babamız es-Seyyid Osman Çelebi'ye sipâriş olunmuşdur lâkin iktizâ hasebiyle mukaddemâ kâim-makâm olan es-Seyyid Mehmed dâ'îlerine sipâriş olunmuşdur lütuf ve keremlerinden mercûdur ki mezbûr es-Seyyid Mehmed dâ'îlerinin üzerinden nazar-ı inâyetleri dirîğ buyurulmaya bâkî hemîşe izz ü fazîlet dâim-bâd

El-abdü'l-fakîr es-Seyyid Mahmud

Kâim-makâm-ı Eyâlet-i Mar'aş

Sayfa:259/Belge:2

Özet:Mahmud Paşa ruhu için Mehmed Halife'nin yevmî bir akçe ile cüz okunmasına tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri'în 'Ayntâb kazâsında nâibü's-şer' olan Yasin zîde ilmühû ordu-yı humâyûnuma mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki' medfûn Mahmud Paşa rûhu için yevmî bir akçe vazîfe ile cüzhân olan işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mehmed Halîfe'nin hizmetinde kusûru yoğiken âhardan İbrahim nâm kimesne askerî tarafından olub berât itdürüb dahl etmekle ibkâ ve mukarrer kılmak bâbında inâyet recâ etmegin ibkâ ve mukarrer ve müceddeden tevcîh idüb bu berât-ı ma'delet-âyât ve behcet-gâyâtı virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub gerü kemâkân yevmî bir akçe vazîfe cüzhân olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr edâdan sonra yevmî bir akçe vazifesine mutasarrif olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet ve iştiğâl göstere ol bâbda askerî tarafından berât etdürüb hilâf-ı inhâ dahl eden mezbûr İbrahim'i ve âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi evâil-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf Be-yurd-ı Sahrâ-yı Gelibolu

Kayd fi 6 Rebî'ü'l-evvel

Sayfa:259/Belge:3

Özet: Ayntâb kazası mahallesinde Şhreküstü mahallesinde olan Düvenönü mu'allimhânenin onarımı için yevmî üç akçe Ali'nin tayin edildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri'în 'Ayntâb kazâsında nâibü's-şer'-i şerîf olan Mehmed zîde ilmühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb 'Ayntâb kazası mahallâtından Şhreküstü mahallesinde vâki' Düvenönü demekle ma'rûf mu'allimhâne yirmi seneden mütecâviz hâlî ve harâbe olmağla yevmî üç akçe vazîfe ile işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Ali için mahal ve müstahakdır deyü verilmek recâsına 'arz etmegin tevcîh idüb bu berât-ı humâyûnu sa'âdet-makrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Ali varub zikr olunan

mu'allimhânenin yevmî üç akçe vazîfe ile mu'allim-i sıbyân olub hizmet-i lâzimesini meryi ve müeddî kıldıktan sonra vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet ve iştigâl göstere ol bâbda efrâd-ı âferîden hiç ahad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Fî 9 Rebî'ü'l-evvel. Sene 1072

Sayfa:259/Belge:4

Özet: Ayntâb Dülük Baba Zâviyesi Vakfı yevmi on akçe Mevlânâ İbrahim'in tayin edildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İstanbul'da merhûm ve mağfûrûn leh Ebülfeth Sultân Mehmed Hân tâbe serâhu câmi'-i şerîfi evkâfından yevmî on akçe vazîfeye berât-ı âlîşânla mutasarrıf olan işbu işbu râfi'ü tevki'-i refi'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî kıdvetü'l-ulemâi'l-müdekkikîn Mevlânâ İbrahim zîde ilmühû vazîfe-i mezkûre mukâbelesinde 'Ayntâb'da vâki' Dülük Baba Zâviyesi Vakfı mahsûlünden yevmî on akçe ta'yîn olunub berât-ı şerîfim verilmek recâ etmegin vech-i meşrûh üzere sadak idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki mezbûr Ebülfeth (...)... vazîfesi mukâbelesined zâviye-i mezkûre mahsûlünden yevmî on akçe vazîfeye mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere bu bâbda bir ferd mâni' olmaya şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî gurre-i Zilhiceti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fî 28 Rebî'ü'l-evvel. Sene 72

Sayfa:260/Belge:1

Özet: Ayntâb sancak beyi olarak Ahmed Paşaoğlu Şaban tayin edildiğine dair.

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zülkadri ve'l-ihiram el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm sabıkâ [boşluk]sancağı beyi olan (...) ... Ahmed Paşaoğlu Şaban dâme izzühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen yarar ve emekdâr olub müstahakk-ı sezâvâr ve âtıfet olduğun ecilden hâlâ hakkında mezîd-i merhamet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb işbu sene isneyn ve seb'îne ve elf ve elf Muharreminin sekizinci gününden 'Ayntâb sancağı sana tevcîh ve inâyet idüb i'lâmı için [boşluk] ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince te'hîr ve tevekkuf etmeyüb varub livâ-i mezbûra sen mutasarrıf olub zabt u rabtında ve re'âyânın himâyet ve siyânetinde ve sâir fermânım olan hidemât-ı humâyûnumun edâsında bezl ve iktidâr idüb mu'accelen âdemin gönderüb berâtın ihrâc etdiresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâil-i şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Gelibolu

Kayd fî 13 Safer. Sene 72

Sayfa:260/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nâhiyesi Karaviran köyüne on sekiz bin dört yüz akçe tımar mutasarrıf olan Ahmed 'in 1071 senesinde verilmesine dair.

Kıdvetü'l-nüvvâb ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ-i Telbeşar Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında bin yetmiş bir senesinde zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedellerini cem'ine me'mûr olan zîde fezâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve Telbeşar nâhiyesinde Karaviran nâm kerye ve gayrîden on sekiz bin dört yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Ahmed zîde kadrühû mahal ve müstahak olmağla bin yetmiş bir senesinde tîmârının mîrî bedeliyesi in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûr mahal ve müstahak olmağla târîh-i mezbûrda tîmârının mîrî bedeliyesi in'âm olunmağın min-ba'd kendisin

ve subaşısın ve karyeleri re'âyâsın bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min Şevvâlül-mükerrem ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:260/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nâhiyesi Metrani köyü üç bin akçe tımar mutasarrıf olan Şahin 1071 senesinde verilmesine dair.

Kıdvetü'l-nüvvâb ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Mevlânâ Telbeşar Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında bin yetmiş bir senesinde zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedellerini cem'ine me'mûr olan zîde fezâilühû tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve Telbeşar nâhiyesinde Metrani nâm karye ve gayrîden üç bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Şahin zîde kadrühû mahal ve müstahak olmağla bin yetmiş bir senesinde tîmârı bedeli in'âm olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûr mahal ve merhamet olmağla târîh-i mezbûrda tîmârının mîrî bedeliyesi in'âm olunmağal ba'de kendüsün ve subaşısın ve tîmârı karyeleri re'âyâsın bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehri Şevvâl. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:260/Belge:4

Özet: Ammu mahalle sakin Ahmet'in Veli'nin hakkı olan yüz elli riyal gurus vermesine dair.

Faziletli 'Ayntâb Efendisi hazretleri zîde fezâilühû Ömer nâm kimesne dîvân-ı Haleb'e gelüb kazâ-i mezbûr mahallesinden Ammû nâm mahallede sâkin Veli nâm kimesnede yüz elli riyâlî gurus hakkı olub yedinde fetvâ-yı şerîf ve hüccet-i şer'iyyesi olub vermede ta'allül eylediğın bildürüb imdi şer'le hakkı var ise

âdemlerimizden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed nâm zîde kadrühû vardıkda şer'le meblağ-ı mezbûru alıveresin vermekde ta'allül ederse dîvân-ı Haleb'e huzuruma ihzâr olunub şer'le icrâ-yı hak olunub mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 14 Safer. Sene 1072

Be-hatem-i Muhâfız-ı Haleb Yusuf Paşa hazretleri

Sayfa:261/Belge:1

Özet: Efendi Maraş nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

Fahru's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid mahallesinden Efendi kâmyâb

Tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki Mar'aş ve eyâletinde sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan seni kâim-makâm nasb ve ta'yîn etmişizdir gerekdir ki sahîhü'n-neseb olub siyâdeti (...) zuhur ve müteârif olub ta'zîm ve ikrâm ve tevkîr-i ihtirâm idüb tessüyyüdü meşhûr olanları (...) müzevveri temessüke eyledüğü muhabbetle siyâdet edâ edenleri men' ve def' eylesesiz ve zihâr ve zinhâr kendiniz siyâdete müte'allık hüccet ve tezkere ve sonradan kimesneye yeşil sarık ve alâmet getürmege izin ve ruhsat vermeyesiz ve İsmail Paşa hazretleri teftîş etdikde isbâtdan âciz olub siyâdetde alâkası olmadığı ecilden men' olunub re'âyâyâ ilhâk olanları min-ba'd siz dahi def' idüb bir vecihle izin vermeyesiz şöyle ki (...) şenî-i mücerredî vâdî veyâhûd siyâdetde alâkası var idi deyü birisine izin verilmek sadedinde olasız yalnız azl ile iktifâ olunmayub zarar çekmeniz mukarrerdir ve bi-hesebi'l-şer'iş-şerîf lâzım gelenleri siz te'dîb ve ilzâm idüb ehl-i örfe rencîde ve remîde etdirmeyesiz ve'l-hâsıl ol tâife-i aliyye-i ulviyeye bir vecihle hizmet etmek gerekdir ki dünyâda makbûl-ı hâss u 'âmm ve ukbâda mazhar-ı şefâ'at-i hazret-i seyyidü'l-enâm olasız aleyhi efdalü's-salât ve etemmü's-selâm mâ-te'âkibü'l-leyâlî ve'l-eyyâm. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

El-fakîr Şeyh Mehmed el-Hüseynî

En-Nakîb ale'l-Eşrâf el-Memâlikü'l-Osmâniye

Sayfa:261/Belge:2

Özet: Seyyid Mahmud Maraş eyaletinde nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Mar'aş eyaletinde vâki' olan kadılar zîde fezâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazânızda sâkin sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihirâm üzerlerine sabıkâ Rumeli Kazaskeri olub bi'l-fi'il nakîbü'l-eşraf olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahirîn efdalü'l-füdelâi'l-müteverri'in Mevlânâ Şeyh Seyyid Mehmed edânullâhu te'âlâ fezâilühû tarafından sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sâdâti'l-kirâm Seyyid Mahmud zîde şerefühû seiyyidâta kâim-makâm nasb ve ta'yîn olunmağla anın gibi sahîhü'n-neseb olub siyâdeti meşhûr ve müte'ârif olanlara ta'zîm ve ikrâm ve tevkîr ve ihirâm idüb teseyyüdü meşhûr olanları ve müzevvir temessük ve kadı hücceti ile siyâdet iddi'â edenleri men' ve def' eyleyü ve kâim-makâm-ı mezbûr kendüsü zinhâr siyâdete müte'allık hüccet ve tezkere ve sonrada kimesneye yeşil sarınmağla ve alâmet götürmeğe izin ve ruhsat vermeyüb mukaddemâ hîn-i teffîşde isbâtta âciz olub siyâdetde alâkası olmaduğu ecilden men' ve def' olunub re'âyâyâ mülhak olanları kemâ fi'l-evvel def' idüb izin vermeyüb şöyle ki ol makûle siyâdete alâkası olmayanlara izin ve ruhsat vermek ihtimâli ola kâim-makâmdan azl ile iktifâ etmeyüb zarar çekmesi mukarrer olub ve bihasebi's-şer'ü's-şerîf lâzım gelenleri kâim-makâm-ı mezbûr te'dîb ve ilzâm idüb ehl-i örfe rencîde ve remîde etdikmemek üzere mevlânâ-yı müşârün ileyhe mektûb verilmeğın mücebince 'amel olunması emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve mevlânâ-yı müşârün ileyh tarafından verilen mektûb mücebince mezbûr Seyyid Mahmud taht-ı kazânızda sâkin sâdât-ı kirâm üzerlerine nakîbü'l-eşraf kâim-makâmı olub min-ba'd müşârün ileyhin mektûbuna ve emr-i humâyûnuma muhâlif kâim-makâmlık umûruna âharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Zilhiccet-i's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı (...)

Sayfa:261/Belge:3

Özet: Osman Çelebi'nin Maraş'ta nakibü'l-eşraf kaymakamı olarak tayin edilmesine dair.

İzzetlü rûhum(?) Osman Çelebi hazretlerinin huzûr-ı şeriflerine dürer-i de'âvât-ı sâfiyât ve gurer-i teslimât-ı vâfiyât ithâfı ve ihdâsından sonra ma'lûm-ı izzet ola ki fazîletlü veliyyü'n-ni'am nakîbü'l-eşrâf efendimiz hazretleri Mar'aş'da ve eyâlet-i Mar'aş'da sâkin olan sâdât-ı zevi'l-ihtirâm taraflarından bu fakîr kâim-makâm nasb etmegün bu muhibbiniz dahi cenâb-ı şerîfinüz tarafımızdan vekîl idüb mektûb irsâl olunmuşdur ve dahi mücebiyle emir sûreti irsâl olunmuşdur vusûlünde me'mûldar ki sâdât-ı kirâmın hizmetinde olasız ve nakîbü'l-eşrâf hazretlerinin mektûb-ı şerîflerinde buyurulan üzere 'amel idesin

Mine'l-Muhlis el-Fakîr es-Seyyid Mahmud

Kâim-makâm-ı nakîbü'l-eşrâf

Sayfa:261/Belge:4

Özet: Ayntâb sancağı ve nahiyesinde Kara Resul köyünden yirmi bir bin akçe zeamete mutasarrıf olan 1071 senesinde zeametinin Abdalbaki verilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fazâilühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere livâ-i mezbûrede vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri tahsîline me'mûr olan [oşluk] zîde fezâilühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesindeed Kara Resul nâm karye ve gayrîden yirmi bir bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Abdalbaki zîde kadrühûnun bin yetmiş bir senesinde ze'âmetinin mîrî bedeliyesi in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb defter-i hâkânî merkûm zîde kadrühû mahal ve müstahak olmağla târîh-i mezbûrda ze'âmetinin mîrî bedeliyesi in'âm olunmağla min-ba'd

ze‘âmeti karyeleri subaşı bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle
bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsın. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-ısrîn min
Şevvâlül'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:262/Belge:1

**Özet: Ahizâde Câmii şerifi vakfına imam ve müteveli olarak Mevlânâ Hacı
Abdullah tayin edilmesine dair.**

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı
hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvâbi'l-müteşerri‘în ‘Ayntâb mahkemesinde nâibü‘ş-şer‘ olan
Mevlânâ Hasan zîde ilmühû südde-i sa‘âdetime mektûb gönderüb medîne-i
mezbûrede vâki‘ Ahizâde Câmii‘-i şerîfi Evkâfi'nda evkât-ı hamsede imâm ve
mütevellisi olan işbu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü‘ş-şân-ı hâkânî Mevlânâ Hacı
Abdullah imâmet ve tevliyet vazîfe-i mu‘ayyenesiyle merâhim olunub üzerinde
iken âhardan ba‘zı kimesneler hilâf-ı vâki‘ berât etmeleriyle tekrâr ibkâ ve
mukarrer kılınmak bâbında inâyet recâ etmegin mukarrer idüb bu berât-ı
humâyûnu verdüm ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm mezbûr varub câmi‘-i şerîfe
imâm ve evkâfına mütevellî olub ta‘yîn olunan vazîfe-i mu‘ayyenesine
mutasarrıf ola ol bâbda dahl eden mezbûrlar ve taraf-ı âhardan ferd mâni‘ ve
müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehri Zilhiceti‘ş-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 26 Muharrem. Sene 73

Sayfa:262/Belge:2

**Özet: Sam köyü ahalisinden beylerbeyi, sancak beyi, voyvoda, subaşılar ve ehl-i
örf taifesi tarafından hayvan, erzak ve yaylak-kışlak için yakacak odun adıyla akçe
almışlardır. Halktan zorla isteyip eziyet etmesi üzerine bu kişilerin men edilmesine
dair.**

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezâidi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühü tevki'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki meşâyih-i kirâmdan Şeyh Abdurrahman Evkâfi'ndan kazâ-i mezbûra tâbi' dârendegân-ı fermân-ı humâyûn Sam nâm karye ahâlîsi ordu-yı humâyûnuma arz-ı hâl idüb üzerlerine edâsı lâzım geleni edâ idüb dahl olunmak îcâb eder hâlleri yoğiken beylerbeyi ve sancak beyi ve âdemleri ve voyvoda ve subaşıları ve sâir ehl-i örf tâifesi tarafından müft ü meccânen yem ve arpa ve saman ve bal ve yağ ve koyun ve kuzu ve tavuk ve her ayda bir odun ve yaylak ve kışlak nâmıyla akçelerin alub ziyâde gadr ve rencîde etmekden hâlî olmadıkların bildürüb ol vecihle rencîde ve remîde olunmayub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub hak üzere göresin 'arz olunduğu üzere ise fukarâya bir vecihle zulüm ve ta'addî olunduğuna kat'an rızâ-yı şerîfim yokdur beylerbeyi ve sancak beyi ve âdemleri ve voyvoda ve subaşılarının muhkem tenbîh ve te'kîd eylesesin ki müft ü meccânen yem ve yemek ve sâir nesneleri almayub me'külât kısmından her ne lâzım gelüb alurlar ise narh-ı cârî üzere ihtiyâyırıyla satanlardan akçeleri ile aldırub bi-gayr-ı hak akçeleri almayub ve re'âyâ fukarâsin hilâf-ı şer' ve kânûn ol vecihle rencîde ve remîde etdirmeyüb men' ve def' eylesesin şer'-i şerîfe ve kânûna ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin eslemeyeni inâd üzere olanı yazub bildürüb bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâil-i şehri Zilhicceti's-şerîfe. Sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Davudpaşa

Sayfa:262/Belge:3

Özet: Ayntâb Kara Yusuf Mescid imamı olan Mehmed'in yerine yevmi bir akçe ile Ahmed'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

‘Ayntâb'da vâki‘ Kara Yusuf Mescid-i şerîfde imâm olan Mehmed nâm kimesne nâ-mahal olub edâ-i hizmetde olmayub ref‘ olunub yerine işbu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘-i humâyûn Ahmed nâm kimesne her vecihle mahal ve müstahak olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Ali ‘arz etmegın sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Ahmed zıkr olunan mescid-i şerîfde imâm olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç âferîden kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şer‘î Cemâziyelâhir. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Sayfa:262/Belge:4

Özet: Mahmud Paşa Vakfı’ndan yevmî iki akçe ile yevmî bir cüz’-i şerîf tilâvet için Ahmed Halife’nin tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

‘Ayntâb'da vâki‘ merhûm Mahmud Paşa Evkâfı'ndan yevmî iki akçe ile yevmî bir cüz’-i şerîf tilâvet eden sulehâdın işbu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘-i humâyûn Ahmed Halîfe berât-ı şerîfimle edâ-i hizmet idüb bir vecihle kusûru hilâf-ı inhâ ile ba‘zı kimesneler müdâhele etmekle men‘ olunub ibkâ ve mukarrer olmak için inâyet recâ etmegın üzerinde olub bî-vech dahl olunduğu vâki‘ ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ki mezbûr Ahmed Halîfe kemâkân cüzhân olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fî evâil-i şehri Saferü'l-hayr. Li-sene isneyn ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Edirne

Sayfa:263/Belge:1

Özet: Türkmen Beydili cemâ'atından koyun için alınan on iki bin beş yüz koyunu kasaplara her bir koyun ikişer guruş olmak üzere Ayntâb satılmıştır. Kalan bin beş yüz koyunu telef olmaması için kasaplara her biri ikişer kâmil riyâl kuruşu tahsil edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb Sancağı Mütesellimi zîde fezâilühû tevkî-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Türkmen tâifesinden olub Beydili cemâ'atından koyun için alınan on iki bin beş yüz re's koyunların Âsitâne-i Sa'âdetime celbi asîr olub ol câniblerde olan kassâblara beher re'si ikişer guruş olma üzere tarh ve tevzî' olunmak iktizâ etmekle ... ümerâ kabusı olmak üzere 'Ayntâb kazâsında olan kassâblara irsâl olunan bin beş yüz re's koyunu tarh ve tevzî' ve hesâb-ı merkûm üzere ve hesab-ı merkûm üzere akçesin mîrî için tahsîl ve der-kîse etdirüb mu'acclen Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdirilmek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi vech-i muharrer üzere zikr olunan mîrî koyunu 'Ayntâb cânibine irsâl olunan bin beş yüz re's sağ yarar koyunları alub mîrî kuyun zâyî' ve telef olmamak için kassâblara tarh ve tevzî' ve her re's için ikişer kâmil riyâlî guruşu tahsîl itdirdüb kîselenüb mübâşir-i mezbûr ve yarar ve mu'temüdün-aleyh âdemler ile serî'an ve âcilen Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl ve teslîm-i hazîne etdirdüb avk u te'hîrden ve ihmâl ve müsâheleden ve mu'accilen fermânım üzere tarh ve tevzî' ve akçesin hesâb-ı merkûm üzere tahsîl olunmamakdan ve fermânımdan ziyâde akçe almağla ta'addî ve tecavüzden ve bıçağa yarar koyunları alınmayub tebdîl olunmağla kassâblara gard ve zarar olmakdan be-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşere şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 17 Muharrem. Sene 72

Sayfa:263/Belge:2

Özet: Ayntâb Dimosuna tâbi Burc Rasas köyü senesi dört yüz kırk riyâl kuruş Kapucular Kethüdası olan Şaban'a der-uhde verilmesine dair

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Bi'l-fi'il dergâh-ı âli Kapucular Kethüdâsı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Şaban dâme mecdühû südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb 'Ayntâb Dimosâtına tâbi' senesî dört yüz kırk riyâlî gurus maktû'u olan Burc Rasas nâm karye taraf-ı mîrîden berât-ı şerîfimle der'uhde olunub hâlâ müceddeden berât-ı şerîfim recâ etmigün Hazîne-i Âmiremde mahfûz Dimosât-ı 'Ayntâb defterlerine nazar olundukda Dimos-i mezbûra tâbi' Burc Rasas nâm karye mukaddem mirliya hâssı iken mirliya olanların zulüm ve ta'addîsi ziyâde olmağın havâss-ı humâyûna ilhâk olunub ve dimos-ı mezbûr aklâmından olmağla senevî mâl-ı maktû'un Dimos emînlerine teslim eylemek üzere mukaddem bin altmış dokuz senesinde mûmâ ileyh Şaban dâme mecdühûya berât-ı şerîfimle der'uhde olunduğu 'arz olundukda işbu bin yetmiş bir Şevvâlinin ikinci gününden mukarrer olmak üzere berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın müşârün ileyh hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb işbu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdüm ve buyurdum ki karye-i mezbûre kemâkân mûmâ ileyh tarafından zabt ve tasarruf ve vâki' olan küllî ve cüz'î mahsûlâtını ve rüsûmu olıgeldüğü üzer dimosiyet şartıyla mîrî için ahz u kabz olunub re'âyâ ve berâyâsını hıfz ve hirâset üzere olub mâl-ı Dimosu olan dört üzere kırk riyâlî gurusu sene be-sene mûmâ ileyh tarafından teslim alındıkça taraf-ı âhardan müdâhele etdirilmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis şehri Şevvâlül-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye

Sayfa:263/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı nahiyesi Kevacı köyü Osman'ın on iki bin akçe tımara mutasarrıf olarak tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde kadrühü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Kevacı nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tımâra mutasarrıf olan Osman zîde kadrühü müstahakk-ı inâyet olmağla bin yetmiş senesinde bedeli in'âm olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûrun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımârının bin yetmiş bir senesinde bedel-i in'âm olunmağın târîh-i mezbûrun bedeli için kendüsün ve subaşısın ve ve tımârı karyeleri re'âyâsın bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Zilka'deti's-şerîfe. Sene 1073

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:263/Belge:4

Özet: Ayntâb sancağı nahiyesi Kevacı köyü Osman'ın on iki bin akçe tımara mutasarrıf olarak tayin edildiğine dair.

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerine de'avât-ı sâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Kevacı nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tımâra mutasarrıf olan bâ'is-i mektûb Osman müstahakk-ı inâyet olmağla bin yetmiş bir senesinden berâtı in'âm olunmak fermân olunub mâliyeden emr-i şerîf verilmekle ol bâbda mektûb tahrîr olunub gönderilmişdir lede'l-vusûl me'mûldur ki elinde olan emri mücebince 'amel idüb sene-i mezbûre bedeli in'âm olunmağla bedel talebiyle kendüsün ve subaşısın ve tımârı karyeleri re'âyâsın bedel talebiyle hilâf-ı emr-i şerîf rencîde etdirmeyesin müceb-i mektub ile 'amel eylesin bâkî eyyâm-ı fazîlet dâim-bâd

Sayfa:264/Belge:1

Özet: Telbeşar nâhiyesi Hâtûn köyü Abbas'a üç bin akçe tımara mutasarrıf olarak tayin edildiğine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Mevlânâ Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında bin yetmiş senesinde zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrede vâki' Telbeşar nâhiyesinde vâki' Hâtun nâm karye-i ve gayrîden üç bin akçe tîmâra mutasarrıf ola Abbas zîde kadrühûnun bin yetmiş bir senesinde fermân olunan mîrî bedeliyesi in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi vech-i muharrer üzere mezbûr mahal ve müstahak olmağla târîh-i mezbûre fermân bedeliyesi in'âm olunamğın târîh-i mezbûrda bedeli in'âm mezbûru ve subaşısını ve tîmârı karyeleri re'âyâsını rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmîs şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:264/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı Sebki köyünün dört bin akçelik tımar gelirini Abdullatif'e verildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bin yetmiş bir senesinde bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrede (boş) nâhiyesinde Sebki

nâm karye ve gayrîden dört bin akçe tîmâra mutasarrîf olan Abdullatif zîde kadrühûnun berât-ı şerîf ile mutasarrîf olduĝ tîmârının bin yetmiş bir senesinde bedeli in‘âm olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi mezbûrun berât-ı şerîfle mutasarrîf olduĝ tîmârının bin yetmiş bir senesinde bedeli in‘âm olunmaĝın târîh-i mezbûrun bedeli için kendüsünden ve subaşısından ve tîmârı karyesi re‘âyâsından bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyekiz ve târîh-i mezbûrun bedelinden nesnesi alınmış ise şer‘le görüb alıversesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-ısrîn şehri Şevvâlül-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:264/Belge:3

Özet: Beydili cemâ‘atından iki yüz riyâl guruş Haleb, Amed, Ayntâb ve... olan koyun kasaplarından tahsil edilmesine dair.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-müslimîn müvellâ vülâtü'l-müvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ Haleb ve ‘Ayntâb kadıları zîdet fezâilühümâ ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denü'l-fazli ve'l-keâm kadıları zîdet fezâilühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve ‘Ayntâb vilâyetinin iş erleri zîde fezâilühü tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki hâlâ Beydili cemâ‘atından tahsîl olunub her bir re’si iki yüz riyâlî guruş olmak üzere Haleb ve Amed ve ‘Ayntâb ve Azâzda olan kassâblara tarafa-ı mîrîden tarh ve tevzi‘i fermânım olan mîrî koyunu emr-i şerîfim varduĝu siz ki kadılar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a‘yân-ı vilâyetsiz akd-ı meclis idüb ma‘iyyet ve ittifâkla mîrî koyunu irsâl olunan evâmir-i şerîfemde mukayyed ve tasrîh olunduĝu üzere kassâblara ma‘rifet-i şer‘le tevzi‘ ve bir gün mukaddem bahâsın tahsîl ve teslîm-i hazîne etdirmekte her biriniz mecd ü sâ‘â olasız deyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Hasan zîde kadrühû vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi kat‘an te’hîr ve

tevakkuf eylemeyüb varub vâsıl olan mîrî koyunu işbu emr-i şerîf varduğu gibi irsâl olunan emr-i şerîfimde ta'yîn ve tasrîh olunduğu üzere kassâblara ma'rifet-i şer'le tevzî' ve bahaların mu'accelen bir gün mukaddem teslim-i hazîne etdirmekde her biriniz mecd ü sâ'î olub edâsında mezbûr kassâblar fakirdir ve sâir bahâne eylemeyesin el-hâsıl husûs-ı mezbûrun itmâmına ve husûle gelmesini sizden bilürüz ana göre mukayyed olub biz karışmazız ve sâir bahâne ile kat'an ta'allül ve nizâ' eylemeyüb vech-i muharrer üzere olan emrimi yerine götürüsün şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:265/Belge:1

Özet: Telbeşar nâhiyesi Erbüle(?) köyüne on dokuz bin dört yüz akçeye zeametine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûre Telbeşar nâhiyesinde Erbölük nâm karye ve gayrîden berât-ı şerîf ile mutasarrıf olduğu zîde kadrühû ze'âmetinin bin yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere on dokuz bin dört yüz akçeye in'âm olmağın bâkî kalan bedeli edâ etmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdir olan emirim üzere 'amel idüb dahi mezbûrun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmetin on dokuz bin dört yüz akçesi in'am olunmağla târîh-i mezbûrun bedeli için subaşısı ve karyeleri re'âyâsını bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyüb mâ'adâ bâkî kalan bedelin mîrî için edâ etdiresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:265/Belge:2

Özet: Telbeşar nâhiyesi Erbeğen (?) karye yirmi iki bin yüz dokuz akçe zeamete Ebubekir'in mutasarrıf olarak tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilehû ve kıdvetü'l-emâsili'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ Telbeşar Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde zü'emâ ve erbâb-ı tîmârin bin yetmiş bir senesinde bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Erbeğen (?) nâm karye ve gayrîden yirmi iki bin dört yüz on dokuz akçe ze'âmete mutasarrıf olan Ebubekir zîde kadrühû ze'âmetinin bin yetmiş bir senesinde o bin akçesi in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûrun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmetin üç bin akçesi in'âm olunub mâ'adâsı mîrîye edâ idüb târîh-i merkûmun bedeli in'âm olunmak üç bin akçesi için kendüsünden ve su başısından ve ze'âmeti karyeleri re'âyâsından bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Şevvâlü'l-mükerrem lisne ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:265/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı Telbeşar nâhiyesi Kerer (?) köyüne dört bin sekiz yüz akçe tımar mutasarrıf Ahmed'in mutasarrıf olarak tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında vâki' zü'emâ ve erbâb-ı

tîmârın bin yetmiş bir senesinde bedel cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Kerer (?) nâm karye ve gayrîden berât-ı şerîfimle dört bin sekiz yüz akçe tîmâr mutasarrıf olan Ahmed zîde kadrühûnun bin yetmiş bir senesinde tîmârının bedeli in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezkûrun bin yetmiş bir senesinde zikr olunan tîmârının bedeli in'âm olunmağla târîh-i merkûmun bedeli için kendüsünü ve tîmârı karyeleri re'âyâsını ve subaşısını rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:266/Belge:1

Özet: Burc nâhiyesi Burc mezraası dört bin akçe tımar mutasarrıf olarak Hızır'ın tayin edildiğine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bin yetmiş senesined bedelleri cem'ine me'mûr olan Mehmed zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki livâ-i mezbûrda Burc nâhiyesinde Mezra'a-i Burc ve gayrîden üç bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Hızır zîde kadrühû müstahakk-ı inâyet olmağın yetmiş bir senesinde bedeli in'âm olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mezbûrun şerîf ile mutasarrıf olduğu tîmâr bin yetmiş bir senesinde bedeli in'âm olunmak târîh-i merkûmun bedeli için kendüsünden ve subaşısından ve tîmârı karyeleri re'âyâsından bedel talibiyle rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-ısrîn şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:266/Belge:2

Özet: Telbeşar nâhiyesi Taş mezraası 2 bin akçe tımar mutasarrıf olarak Ahmed'in tayin edildiğine dair.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazli ve'l-keîâm Mevlânâ Kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın yetmiş bir senesine mahsûb olmak üzere bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında Telbeşar nâhiyesinde Mezra'a-i Taş ve gayrîden iki bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Ahmed zîde kadrühûnun bin yetmiş bir senesinin bin akçe bedeli in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi mezkûrun bin yetmiş bir sesesinde tîmârının bin akçesi in'âm olmağla târîh-i mezbûrda mezkûr tîmârının bin akçe bedelini edâ eyledikden sonra in'âm olunan bin akçesi için bedel talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-aşere şehri Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:266/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı ve nâhiyesi Akpınar köyü üç bin akçe tımar mutasarrıf olarak Ahmed'in tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn huccetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Akpınar nâm karye ve gayrîden üç bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Ahmed'in müstahakk-ı inâyet olmağla bin yetmiş bir senesine bedeli in'âm olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere mezbûrun tîmârının bin yetmiş bir senesi bedeli in'âm olunmağla târîh-i mezbûrun bedeli için kendüsü ve tîmârı karyeleri re'âyâsı ve subaşısı bedel talebiyle rencîde

etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ışrîn şehir Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:267/Belge:1

Özet: Tahtalı köyüne câmiî imamı olan Manzur yerine Mustafa'nın tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn 'Ayntâb Kadısı Mevlânâ Seyyid Mustafa zîde fazlühü ordu-yı humâyûnuma mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki' Tahtalı nâm karyede câmi'in imâmı olan Mansur hizmeti uhdesinden gelmege iktidârı olmayub yeri hâlî ve hizmeti mu'attal olmağla ref' olunub yerine işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mustafa mahal ve müstahakdır deyü verilmek recâsına 'arz etmegin tevcîh olunub mescid-i mezbûrda vazîfe-i mu'ayyenesiyle ref' olan mezkûrun yerine imâm olub hizmet-i lâzimesini bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıktan sonra nasb olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ahad mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar. Tahrîren fi evâhir-i şehir Zilhiceti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-yurd-ı sahrâ-yı Gelibolu

Kayd fi 15 Muharrem. Sene 72

Sayfa:267/Belge:2

Özet: Ayntâb sancağı ve nâhiyesi Telhanuz köyüne beş bin akçe tımar mutasarrıf olarak Ali tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'in el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayntâb sancağında vâki' zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bin yütmiş bir senesinde zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri cem'ine me'mûr olan zîde kadrühü tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm

ola ki ‘Ayntâb sancağında ve nâhiyesinede Luhan nâm karye ve gayrîden iki bin beş yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Ali zîde kadrühûnun bin yetmiş bir senesinde tîmârı bedeli in‘âm olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi mezkûr bin yetmiş bir senesinde tîmârı bedeli in‘âm olunmağla târîh-i mezbûrda bedel talebiyle subaşısı ve karyeleri re‘âyâsın rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-aşere şehir Zilka‘de. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:267/Belge:3

Özet: Ayntâb sancağı ve nâhiyesi Telhanuz karyesi beş bin akçe tımar mutasarrıf olarak Ali tayin edildiğine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma‘în el-muhtassu bimezâdi inâyeti'l-meliki'l-mu‘in Mevlânâ ‘Ayntâb Kadısı zidet fezâilühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bin yetmiş bir senesinde ‘Ayntâb san‘at vâki‘ zü‘emâ ve erbâb-ı tîmârın bedelleri tahsîline me‘mûr olan zîde kadrühû tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki ‘Ayntâb sancağında ...nâhiyesinde Telhanuz nâm karye ve gayrîden beş bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Ali zîde kadrühûnun...tîmârın bedeli in‘âm olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu babda olan emrim üzere ‘amel idüb dahi mezkûrun bin yetmiş bir senesinde tîmârı bedeli in‘âm olunmağla târîh-i mezbûrda bedel talebiyle tîmârı karyelri re‘âyâsı rencîde ve remîde etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi‘ ve'l-ısrîn şehir Zilka‘deti‘ş-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:268/Belge:1

Özet: Dimos Ayntâb defterlerinden cizye kaydı olmayan zimmilerin Haleb hazinesi defterlerinde Ayntâb keferesi cizyesi adıyla Haleb cizyedârı tarafından kaydedilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fazlühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş senesine mahsûb olmak üzere Haleb ve tevâbi'inde vâki' kefere tâifesinin cizyeleri cem'ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühû mahrûse-i Edirne'de dersi'adetime arz-ı hâl idüb Haleb nevâhisinde vâki' zimmîyânın perâkende cizyeleri gerek 'Ayntâb ve gerek sâir mahallerde sâkinlerdir Haleb hazinesi defterine dâhil iken hâlâ 'Ayntâb Dimosu Emîni tarafından nefsi 'Ayntâb'da sâkin keferenin cizyeleri 'Ayntâb Dimosu'na tâbi'dir deyü atık defter mücebince olub müdâhale olunuub bir mikdâr akçeleri alınmağla men' ve def' ve redd olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâ eylemegin Hazîne-i Âmiremde mahfuz olan cedîd Dimos-ı 'Ayntâb defterlerine nazar olundukda cizye kaydı olmayub bundan akdem defterhaneden atık defter sûreti mücebince nefsi 'Ayntâb'da vâki' kefere cizyeleri dimosuna tâbi'dir deyü bin yetmiş Ramazânında emr-i şerîf virülüb lâkin asıl cedîd Dimos-ı 'Ayntâb defterlerinden cizye kaydı olmayub ve Haleb hazinesi defterlerinde perâkende 'Ayntâb keferesi cizyesi mestûr olduğu 'arz olundukda ba'de verilen emir ve defter mücebince Haleb cizyesi cizyedârı tarafından zabt ve tafahhus etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi ma'mûlün-bih Dimos-ı 'Ayntâb defterlerinde cizye kayd olunmayub Haleb cizyesi defterlerine tâbi' olmağal mukaddemâ verilen emir ve defter mücebince Haleb cizyedârı tarafından târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl etdirdüb âharı müdâhale etdirmeyesiz ve alınmış nesnesi var ise cizyedâr-ı merkûma alıvirüb emr-i âhar irsâline muhtâc etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâil-i şehri Rebî'ü'l-âhir. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makām-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:268/Belge:2

Özet: İbrahim Ağa'nın evine gittiklerine dair.

İzzetlü faziletli Efendi hazretlerinin meclis-i pür-enverleri savbına mezîd-i i'zaz ve ihtiram birle muhlisâne inhâ olunan budur ki benim faziletlü efendim işbu bâ'isü'l-mektûb-ı vedâd izzetlü peder-i azîz İbrahim Ağa hazretlerin yerimize nasb idüb kendümüz evimize gitmişizdir lutfünüzden mercûdur ki livâ-i mezbûrede vâki' olan hukûk-ı mersûmâtımızı cüz'î ve küllî her ne ise ağa babamıza bî-kusûr ahz etdürüb üzerinde hüsn-i nezâretinizi derîğ buyurulmaya bâkî hemîşe izz ü rif'at müstedâm-bâd

Muhubb-i Muhlis

Yusuf Kâim-makâm-ı 'Ayntâb hâlâ

Be-hatem-i Yusuf Ağa Mütesellim-i 'Ayntâb

Kayd fi 12 Muharrem. Sene 72

Sayfa:268/Belge:3

Özet: Burc nahiyesinde bir buçuk avarız hanesi olan Zemke köy ahalişi dağınık olan bir hanesi Ayntâb 'da Keyvan Hamamı köyü hâric-i ez-defter olan Yeni mahalleye kayıt edilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' Burc nâhiyesinde bir buçuk avâriz hânesi olan Zemke nâm karye ahâlîsi perâkende ve perîşân olub bir vecihle ol mikdâr hânenin edâsına iktidârları olmamağla bir hânesi nefis-i 'Ayntâb'da vâki Keyvan Hamamı karyesinde hâric-i ez-defter olan Yeni Mahalleye kayd ve tahmîl olunmak bâbında inâyet rece eylediklerinden husûs-ı mezbûr 'arz olundukda karye-i mezbûrun bir hânesi mahalle-i merkûmeye tahmîl olunub karye-i mezbûrun üzerinde nısf avâriz hâneleri kalduğuna Hazîne-i Âmiremden ellerine mühürlü ve nişânlu mevkûfât

defteri sūreti verlimegin mūcebince amal olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi karye-i mezbûre ahâlîsinin üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir tekâlîflerin Hazîne-i Âmirenden ellerine verilen mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sūreti mūcebince cem‘ine me’mûr olan nısf hânedan aldurub min-ba‘d mahalle-i mezbûreye kayd ve tahmîl olan bir avâriz hânesi içün hilâf-ı sūret ve defter avâriz talebiyle rencîde ve remîde etdirmeyesin şöyle bilesin ve ba‘de'n-nazar bu hükm-i humâyûnumu mezbûr karye ahâlîsinin ellerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın. Tahrîren fi'l-yevmi'l-ısrîn şehri Zilka‘deti’s-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 13 Muharrem. Sene 72

Kazâ-i

‘Ayntâb der-livâ-i Burc (...) hânehâ-i avâriz karye-i mezbûre ber-mūceb-i defter-i hazîne-i âmire

Karye-i Zemke... der-nâhiye-i Burc	El-Bâkî
Hâne	An hanehâ-ı avâriz karye-i mezbûre
1.5 yalnız bir buçuk hânedir	Hâne
Tahmîl-i	Nısf
Mahalle-i Cedîd der-nezd-i Hamam-ı Keyvan Bey der-nefs-i ‘Ayntâb ez-ân sebab ki hâric-i ez-defter bûde bâarz-ı hâl-ı Ahmed ve bâ-fermân-ı şerîf el-vâki‘ fi 19 Rebî‘ü'l-âhir. Sene 1071	0.5 yalnız buçuk hânedir
Hâne	
1 yalnız bir hânedir	

Karye-i mezbûre ahâlîsi ol mikdâr hâne-i avârız edâsına iktidârları olmayub perâkende ve perîşân olmağla nefis-i ‘Ayntâb’da Keyvan Hamâmı kurbunda olan Yeni Mahalle hâric-i defter olmağın karye-i mezbûrenin bir hânesi tahmîl olunmak bâbında inâyet recâ eylediklerinden tahmîl ola deyü fermân sâdir olmağın vech-i meşrûh üzere mahalline kayd olundu sûretidir ki mevkûfâtdan nakl olundu. Tahrîren fî 19 Zilhicce. Sene 1071

Sayfa:269/Belge:1

Özet: Haleb sancağında Sermin nahiyesinde Telkeratlı köyünde elli dokuz bin dokuz yüz elli sekiz akçe zeamete mutasarrıf Ahmet’e Dimos-ı ‘Ayntâb ihtisap ve kışlak bir senede dokuz yük altmış dokuz bin dört yüz elli akçe ürün ve vergi verilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sutânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Dergâh-ı âlî Çavuşlarından olup Haleb sancağında Sermin nâhiyesinde Telkeratlı (?) nâm karye ve gayrîden elli dokuz bin dokuz yüz elli sekiz akçe ze‘âmete mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde mecdühû Dîvân-ı Humâyûnuma gelüb bin yetmiş iki senesine mahsûb olmak üzere ‘Ayntâb Mukâta‘ası olıgeldüğü âdet ve kânûn üzere kendüye der‘uhde olunub berât-ı âlişân verilmek bâbında inâyet recâ etmegin Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Başbuhâsebe defterlerine nazar olundukda hâshâ-yı Dimos-ı ‘Ayntâb ve ihtisâb ve kışlak ve tevâbi‘i mukâta‘asının bir senede mâl-ı maktû‘u dokuz yük altmış dokuz bin dört yüz elli akçeye ve târîhi gurre-i Muharremden olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın altı kise peşîn ile kendüye der‘uhde olunub berât-ı şerîf-i âlişân verilmek fermânım olmağın bu berât-ı humâyûn-ı sa‘âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mezkûr varub mukâta‘a-i mezbûreyi bin yetmiş iki Muharremi guresinden bir sene tamâmına değin eline verilen imzâlu ve tuğrâlu defter mücebince vâki‘ olan küllî ve cüz’î mahsûlât ve rüsûmâtın bihesebi‘ş-şer‘ ve'l-kânûn mîrî için ahz u kabz eyleyüb sene âhirinde iltizâmına tamâmen cevâb vermede mecd ü sâ‘î ola ve mezkûr peşîn için işbu bin yetmiş bir Cemâziyelâhiresinin yirmi ikinci gününde el-Hâc Ahmed zîde mecdühû yüz

doksan sekiz bin akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi altıncı gününde mezkûr yedinden otuz dokuz bin altı yüz akçe ki cem'an iki yüz otuz yedi bin altı yüz akçe vech-i peşîn teslim-i hazîne olmuşdur şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis ısrîn şehir Recebül-ferd. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 6 Muharrem. Sene 1072

Sayfa:269/Belge:2

Özet: Dimos Ayntâb defterlerinden cizye kaydı olmayan zimmilerin Haleb hazinesi defterlerinde Ayntâb keferesi cizyesi adıyla Haleb cizyedârı tarafından kaydedilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühü tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki bin yetmiş senesine mahsûb olmak üzere Haleb ve tevâbi'inde vâki' keferesinin cizyeleri cem'ine me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü mahrûse-i Edirne'de dersa'âdetime arz-ı hâl idüb Haleb nevâhîsinde vâki' zımmîyânın perâkende cizyeleri gerek 'Ayntâb ve gerek sâir mahallerde sâkinlerdir Haleb hazinesi defterine dâhil iken hâlâ 'Ayntâb Dimosu Emîni tarafından nefsi 'Ayntâb'da sâkin keferesinin cizyeleri 'Ayntâb Dimosu'na tâbi'dir deyü atık defter mücebince olub müdâhale olunuub bir mikdâr akçeleri alınmağla men' ve def' ve redd olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâ eylemegin Hazîne-i Âmiremde mahfuz olan cedîd Dimos-ı 'Ayntâb defterlerine nazar olundukda cizye kaydı olmayub bundan akdem defterhaneden atık defter sûreti mücebince nefsi 'Ayntâb'da vâki' keferesinin cizyeleri dimosuna tâbi'dir deyü bin yetmiş Ramazânında emr-i şerîf virülüb lâkin asıl cedîd Dimos-ı 'Ayntâb defterlerinden cizye kaydı olmayub ve Haleb hazinesi defterlerinde perâkende 'Ayntâb keferesi cizyesi mestûr olduğı 'arz olundukda ba'de verilen emir ve defter mücebince

Haleb cizyesi cizyedârı tarafından zabt ve tafahhus etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle ...vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi ma‘mûlün-bih Dimos-ı ‘Ayntâb defterlerinde cizye kayd olunmayub Haleb cizyesi defterlerine tâbi‘ olmağal mukaddemâ verilen emir ve defter mücebince Haleb cizyedârı tarafından târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere cem‘ ve tahsîl etdirdüb âharı müdâhale etdirmeyesiz ve alınmış nesnesi var ise cizyedâr-ı merkûma alıvirüb emr-i âhar irsâline muhtâc etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 6 Muharrem. Sene 72

Sayfa:270/Belge:1

Özet: (Bu belge Arapçadır)

Sayfa:270/Belge:2

Özet: Ayntâb olan evkafımızın 1071 senesi kırk esedî mahsulü Hasan Çelebi'ye devredilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki işbu yetmiş bir senesinde hâsıl olan ‘Ayntâb medînesinde olan evkafımızın mahsûlâtı ki her sene kırk esedî olub bize bi't-tamâm ve'l-kemâl izzetli Hasan Çelebi Kal‘alı biraderimizden ahz u kabz eylemişiz vâsıl olmuşdur ve biz dahi mezbûr Hasan Çelebi'yi ‘Ayntâb'da olan evkâfımızda sâkin olan âdemlerin üzerine havâle eyledik yetmiş bir senesinin mahsûlünü ahz u kabz eyleye ki... olalım.

Tahrîren fi gurre-i Muharremü'l-harâm sine 1072

El-fakîr

Ebubekir Nakîbzâde

Sayfa:270/Belge:3

Özet: Ayntâb Hataboğlu Vakfı'na Behramzâde Hüseyin Çelebi ve Seyyid Ömer'in vekil tayin edilmesine dair.

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki icârımızda olan 'Ayntâb'da vâki' Hataboğlu Evkâfı'na cânibimizden Behramzâde Hüseyin Çelebi'yi ve Seyyid Ömer'i vekil nasb idüb yedimizde olan temessükât mücebince zabt idüb vakfa 'âid olanı bî-kusûr cem' idüb bize irsâl eyleyeler bir vecihle kimesne mâni' olmaması için yedine temessük olmak için işbu tezkere tahrîr olunub yedlerine verilmiştir. Tahrîren fî gurre-i Muharremü'l-harâm. Li-sene isneyn ve seb'îne ve elf

Sayfa:270/Belge:4

Özet: Ali Neccâr Camii Vakfı müteveli olarak yevmî üç akçe ile Mustafa'nın tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

'Ayntâb'da vâki' Ali Neccâr Câmî'i Evkâfı'nı mütevellîsi olan tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Mustafa südde-i sa'âdetime gelüb tevliyet-i mezbûre berât-ı şerîfimle üzerinde olub âhardan dahl olunmağla müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet recâ etmegin müceddedin berât-ı humâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varub evkâf-ı mezkûre ber-karâr-ı sâbık mütevellî olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra yevmî üç akçe vazifesine mutasarrıf olub ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fî ve evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 2 Muharrem. Sene 72

Sayfa:270/Belge:5

Özet: Belge yarım bırakılmış.

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki Mincâliye Medresesi'nin vakfı merhûm Bahşı Bey müdâhale eylediği üzere evlâdları kibelinden vekâleten tevliyetim hasebi ile İki Kapulu Hân demekle şehîr

Sayfa:271/Belge:1

Özet: Telbeşar nâhiyesi Karacaviran köyü beş bin dört yüz akçe tımara mutasarrıf olan Çırac, Siyavuş'a alaybeyi bayrağı altında sefer gitmek şartı ile beş bin akçe tımar verilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

‘Ayntâb Sancağı Aleybeyisi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ebubekir zîde kadrühû Dersa‘âdetime mektûb gönderüb livâ-i mezbûrda Telbeşar nâhiyesinde Karacaviran nâm karye ve gayrîden beş bin dört yüz akçe tımâra mutasarrıf olan Çırac mukaddemâ kâtil olub tımâr-ı mezbûr ol vecihle mahlûl olmağın bundan akdem yararlığı ‘arz olundukda ibtidâdan beş bin akçe tımâra emr-i şerîfim verilen orta boylu gök gözlü sarı kaşlu işbu râfi‘ü tevkî‘-i refi‘ü-ş-şân-ı hâkânî Siyavuş'a verilmek bâbında inâyet recâsına ‘arz etmegın tımârı olduğı sancakda sâkin olmak ve alaybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla tevcîh olunmak içün sene ihdâ ve seb‘îne ve elf Şevvâlinin evâhirinde hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zıkr olunan beş bin dört yüz akçe tımâr vech-i meşrûh üzere kâtil olan merkûm Çırac tahvîlinden ibtdâsı bedelinden ziyadesiyle mezuk Siyavuş'a tevcîh olunub verdim ki zıkr olunur

Karye-i Karacaviran tâbi‘-i mezbûr Çift ma‘a rüsûm	Mezra‘a-i Demürkend tâbi‘-i mezbûr Çift Ma‘a rüsûm	Mezra‘a-i Seng der nezd-i mezraa-i Demürkend	Mezra‘a-i ...kendi der nezd-i ... tâbi-i m. Çift	Karye-i Zülfıkar tâbi‘-i mezbûr Çift
--	--	--	--	--

2994	1477	hâric-i Akçaşehir tâbi'-i mezbûr 229	2300 —— 1300	Ma'a rüsûm 4189 —— 900
Karye-i Keyvan tâbi'- i mezbûr Çift ma'a rüsûm 6000	Karye-i Kilid tâbi'-i mezbûr Çift ma'a rüsûm 4000	Mezra'a-i ... tâbi'-i 'Ayntâb Çift 2300 —— 900	Karye-i Bekiri (?) tâbi'-i mezbûr Çift ma'a rüsûm 2500	Karye-i İlisu der karye-i İli âbi-i m. Çift ma'a rüsûm 1400
Mezra'a-i Rakka an tâbi'-i mezbûr Çift 600 Yekûn 4500 —— 1500 —— 10000 —— 2000				

Yekûn

5400

buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vazâyifi müdâvemet-i mevfûr ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-ı mansûredir be-mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Tahrîren fi 6 şehir Zilka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Sayfa:271/Belge:2

Özet: Ayntâb Mahkeme Mescidinin imamı ve müteveli Sunkuriye Medresesi Vakfı'nın mütevalisine Mevlânâ Mehmed Efendi'nin tayin edilmesine dair.

Tevliyet-i Mescid-i Mahkeme ma'a imâmet ve tevliyet Medrese-i Sunguriye der-'Ayntâb

'Ayntâb'da vâki' Mahkeme Mescidi'nin imâmet ve tevliyete ve Sunkuriye Medresesi Evkâfı'nın tevliyeti vazîfe-i mu'ayyeneleriyle ulemâ-i kirâmdan Mevlânâ Mehmed Efendi'nin berâtla üzerinde iken âhardan ba'zı kimesneler hilâf-ı inhâ ile berât itdürüb gadr etmegin merkûm Mehmed Efendi'ye kemâkân ibkâ ve mukarrer olmak recâsına 'Ayntâb'da nâibü's-şer'-i şerîf olan Mevlânâ Yasin Efendi 'arz etmegin mücebince mukarrer olmak buyuruldu. Fî 28 Şevvâl sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Sayfa:272/Belge:1

Özet: Ayntâb sancağı ve nahiyesi Güllüce köyünde on iki bin akçe tımara mutasarrıf olan Zülfikar vefat ettikten sonra küçük oğlu Ebubekir'e üç bin akçe, büyük oğlu Ebubekir'e dokuz bin akçesi verilmiştir. Diğer oğulları Mustafa ve Ebubekir'e verilmediğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Çün avâtıf-ı vâfire-i şâhâne ve avârıf-ı mütekâsir-i pâdişâhânem ibâd-ı inâyet-mu'tâdim hakkında mebzûl ve masrûfdur 'alâ-zâlik emîrül-ümerâi'l-kirâm Mar'aş Beylerbeyisi olan Mustafa dâme ikbâlühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb 'Ayntâb sancağında ve nâhiyesinde Güllüce nâm karye ve gayrîden on iki bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Zülfikar fevt olub üç bin akçesi sulbî oğlu Ebubekir'e ve dokuz bin akçesi orta boylu kara gözlü kara kaşlı işbu râfî'ü tevkî'-i refî'üş-şân-ı hâkânî Ebubekir'e tevcîh olunub berât itdürüb üzerinde ve tasarruf iken müteveffâ-yı mezbûrun dîger oğulları Mustafa ve Ebubekir mîrimîrân tarafından bize dahi tevcîh olundu deyü bir tarîk ile berât itdürüb dîger Ebubekir mukaddemâ Celâlî Abaza Hasan eşkıyasıyla İznik Muhârebese'nde küllî hizmetde bulunduğundan gayrî mezbûr Celâlînin izâlesinde mevcûd bulunmağla ibkâ ve mukarrer olunmak bâbında inâyet recâsına 'arz etmegün elinde olan berât mücebince ibkâ ve mukarrer olunmak fermân olub tîmâr-ı mezbûru merkûm Ebubekir'e elinde olan berât mücebince ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf etdirüb min-ba'd ol vecihle dahl eden muzburları ve âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz ve dahl olunub tahvîl ve târîhine düşün mahsûlünden cüz'î ve küllî nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb girü bî-kusûr alıveresin deyü sene seb'îne ve elf Ramazânının evâilinde emr-i şerîfim verildikten sonra tezkeresi verilmegin fermânım olmağın zikr olunan dokuz bin akçe tîmâr noksânıyla ber-vech-i tekmîl on bin akçelik üzere tîmârı olduğı sancakda sâkin olub alaybeyisi sancağı altında sefere eşmek şartı ile merkûm Ebubekir'e ibkâ ve mukarrer idüb verdim ki zikr olunur

Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Güllüce der- nezd-i karye-i ... tâbi'-i mezkûr	İncesu tâbi'-i mezbûr	...tâbi'-i mezbûr	Kilisecik tâbi'-i mezbûr
Çift	Çift	Çift	Çift
Ma'a rüsûm	ma'a rüsûm	ma'a rüsûm	ma'a rüsûm
6500	5000	2216	5684

Mezra-i	Karye-i	Karye-i	
...	Kızılcakend der-	...	
Çift	nezd-i ...	Çift	
4000	Çift	7000	
	ma'a rüsûm		
	15000		

Yekûn

32000

12000

9000

Ber-vech-i yekûn 10000

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hedemât-ı mebrûre ve mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre-i asâkir-i mansûredir bermûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' ve râfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi 10 şehri Muharremü'l-harâm. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 22 Zilhicce. Sene 71

Resm-i in'âm bâ-fermân-ı şerîf fi 12 Muharrem. Sene 1071

Sayfa:272/Belge:2

Özet: Ayntâb Dülük Baba zâviyedâr ve mütevellisi olan Abdülaziz yerine Mevlânâ İbrahim'in tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Medîne-i ‘Ayntâb'da vâki‘ Dülük Baba Zâviyedârı ve Mütevellîsi Abdulaziz âhar diyârda olmağla ref‘ olunub gayrî erbâb-ı istihkâkdan işbu işbu râfî‘ü tevkî‘-i refî‘ü-ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn zübdetü's-sulehâi'l-müdekkikîn Mevlânâ İbrahim zîde ilmühû mahall-i inâyet olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek recâ etmegın sadaka idüb bu berât-ı sa‘âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdüm ve buyurdum ki varub zâviyedâr ve mütevellî olub hizmet-i lâzimesini mer‘î ve müeddî kıldıkdan sonra olıgeldüğü üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim ve kıyâm-ı izz-i şevketim ed‘iyyesine müdâvemet göstere bu bâbda mezbûr Abdulaziz ve âhardan bir ferd kâniyen mâ-kân dahl ve ta‘arruz etmeyüb şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar. Tahrîren fi'l-işrîn min Zilka‘deti‘ş-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb‘îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye

Kayd fi 25 Zilhicce. Sene 71

Sayfa:273/Belge:1

Özet: Mustafa Ağa'nın Kethüda yeri tayin edildiğine dair.

Hazret-i mevlânâ-yı şerî‘at-nisâb el-hâkimü'l-adl be-kazâ-i ‘Ayntâb ilâ yevmi'l-va‘d ve'l-cevâb dürer-i tahıyyât-ı sâfiye ve gurer-i teslîmât-ı vâfiye ithâfindan sonra inhâ-i muhibbâne olunan oldur ki hâliyâ taht-ı kazâınızda sâkin ve mütemekkin dergâh-ı âlî cebecilerinin zabt u rabtı ve şer‘-i şerîf üzere görölmesi lâzım gelen mesâlihleri kethüdâ yerleri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa'ya sipâriş olunub tekrardan ibkâ ve mukarrer kılınub mektûb tahrîr olunub huzûrunuza irsâl olunmuşdur inşaallahu te‘âlâ vusûl buldukda cebeciyân yoldaşlarının vâki‘ olan umûr-ı mesâlihlerin mezbûrun izn-i ma‘rifetiyle görölüb ol cânibde yeniçeri serdârı olan kimesne mezbûrun zabtına aslâ müdâhale etdirmeyüb mezbûrun izin ve ma‘rifetiyle gördüresiz ve âhardan bir ferdi dahl ve ta‘arruz etdirmeyesiz ve neferât-ı mezbûrât dahi Mustafa Ağa'yı üzerlerine zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz‘ etmeyüb her vecihle mutî‘ ve inkıyâd üzere olub ve lâkin hilâf-ı şer‘ neferât-ı mezbûrları rencide ve remide etdirmemek bâbında sa‘y kılâsız bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî‘at dâim-bâd bi-rabbi'l-ibâd fe-hüve'l-murâd.

Tahrîren fî şehri Şevvâlü'l-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Mehmed...

Sayfa:273/Belge:2

Özet: Dimos Ayntâb mukataası köylerinden Telsûd, Erûş köyleri üzerinde mukataa emini olan Yusuf tâbi Tutluca ve değer mezraların Yusuf'a verilmesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în ve'l-yakîn vârisü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezâidi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîde fezâilühü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Hasan zîde kadrühü hâlâ südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Dimos-ı 'Ayntâb Mukâta'ası karyelerinden Telsûr ve karye-i Evreş nâm karyeler berât-ı âlişân ile üzerimde iken mukâta'a-i mezbûre emîni olan Yusuf zikr olunan karyelere tâbi' Tutluca ve (boş) nâm mezra'aları âhar kimesneye vermekle gadr etmegin elimde olan berât mücebince zabt itdürüb hilâf-ı berât-ı âlişân kimesneye dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek recâ ederim deyü bildürdüğü ecilden berât mücebince 'amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi göresin zikr olunan karyeler hâlâ berât-ı âlişânım ile mezkûrun üzerinde olup ve mâl-ı mirîlerin defter mücebince edâ idüb dahl îcâb eylemez iken hâlâ hilâf-ı berât-ı âlişân karye-i mezbûra tâbi' zikr olunan mezra'aları âhara der'uhde idüb mezkûra gadr eylediği vâki' ise elinde olan berât mücebince 'amel idüb dahi hilâf-ı berât-ı âlişân âharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin aşere şehri Zilka'detiş-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa:273/Belge:2

Özet: Dimos Ayntâb mukataası köylerinden Telsûd, Erûş köyü ile üzerinde mukataa emini olan Yusuf tâbi Tutluca ve bazı mezralarının Yusuf'a verilmesine dair.

İzzetlü rif'atül Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine de'âvât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâfından sonra inhâ-i muhibbâne budur ki âdemlerimizden bâ'is-i mektûb-ı muhabbet Hasan zîde kadrühû der-i devlete arz-ı hâl idüb Dimos-ı 'Ayntâb mukâta'ası karyelerinden Telsûd ve karye-i Erûş nâm karyeler berât-ı âlişân ile üzerinde iken mukâta'a-i mezbûre emini olan Yusuf zikr olunan karyelere tâbi' Tutluca ve (boş) nâm mezra'aları âhar kimesneye verilmekle gadr etmegin elinde olan berât mücebince zabt etdirülüb hilâf-ı berât-ı âlişân kimesneye dahl ve ta'arruz etdirmemeniz için mâliyeden emr-i şerîf verilmegin mücebince mektûb irsal olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mâliyeden verilen emir ve berâtı mücebince zikr olunan mezra'aları zabt ve tasarruf itdürüb ve mahsûlünden nesnesin almışlar ise şer'le girü aldırub min-ba'd müdâhale etdirmeyisin ve bi'l-cümle elinde olan emir ve berât mücebince 'amel etmege bezl-i himmet eylesesiz bâkî eyyâm-ı fazîlet dâim-bâd.

Mine'l-Muhibbi'l-Muhlis Mehmed

Be-hatem-i düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham

Vezîr-i A'zam Mehmed Paşa

Sayfa:273/Belge:4

Özet:Ali en-Neccâr mahallesinde Neccar'ın yaptırdığı câmii şerîf vakfında müteveli olan Mustafa görevini iyi yapmadığı için görevden alınarak yerine Ali'nin müteveli olarak tayin edilmesine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı Mehmed Sadeddin zîde fazlühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûr mahallâtından Ali en-Neccâr mahallesinde merkûm Neccar binâ eylediği câmi'-i şerîf evkâfına vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellî olan Mustafa nâm kimesne mâl-ı vakfı ekl ü beledî' ve zâyi' ve telef idüb her vecihle azli lâzım gelmegin mezbûr ref' olunub yerine işbu râfi'ü tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Ali nâm kimesne mahal ve müstahakdır deyü verilmek recâsına 'arz eylemegin tevcîh idüb bu berât-ı e'âlî verdim ve buyurdum ki mezbûr varub ba'de'l-yevm ref' olunan mezkûr yerine evkâf-ı mezbûreye mütevellî olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere ve ol bâbda ref' olunan Mustafa ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Şevvâlül'l-mükerrem. Sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fî 2 zilhicce. Sene 71

Sayfa: 274/ Belge:1

Özet: Âsitâne-i Sa'âdetin yeniçeri ağası olan Mustafa Ağa Mevlânâ 'Ayntâb Ruha, Kilis, Antakiye ve Payas kadılarına Âsitâne-i Sa'âdetin'ten Halep yol üzerindeki malları toplanmasına dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazli ve'l-yakîn hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în vârisü ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı ve mefâhirül-kuzât ve'l-hükkâm me'âdünül-fezâil ve'l-keâm Ruha ve Kilis ve Antakiye ve Payas kadılarır zîde fezâilühû tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki zikr olunan kazâlarda olan yeniçeri serdârları itâ'at-ı emr-i şerîf eylemeyüb der-i devlet-medâra gelmedikleri için müttehim olub ihzârları lâzım gelen yeniçeri çavuşlarından mezbûrları serî'an ve âcilen der-devlet-medâra getürmek için ve bi'l-cümle Âsitâne-i Sa'âdetden mahrûsei- Haleb'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan beytül-mâlları ve yeniçeri serdârlarının makbûzu

olan beytûlmâlları dahi teftîş ve tafahhus edüb getürmek için yeniçeri çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kırk yedi bölüğün Mehmed Çavuş zîde kadrühû irsâl olunmağın menâzil ve merâhilde vâki' olan beytûlmâllarısız ki yeniçeri serdârları siz mezbûra teslîm idüb ta'allül eylemeyesiz ve siz ki kadırsız zikr olunan serdârları mezbûra teslîm ve Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl eyleyesiz deyü bi'l-fi'il yeniçerilerim ağası olan iftihârü'l-ümerâi'l-ekârim Mustafa Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb verilmekle mücebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşudr buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve Ağa-ı müşârün ileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince 'amel idüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâil-i Zilka'deti's-şerîfe. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Sayfa: 274/ Belge:2

Özet: Urfa ve 'Ayntâb, Kilis, Antakiye ve Payas kazalardan olan yeniçeri serdarları, yeniçeri Çavuşlarını Halep'e varınca yol üzerinde vâki' olan beytûlmâlları, yeniçeri serdarlarının makbuzu olan beytûlmâlları teftîş ve tafahhus ederek 47. Bölükten Mehmed Çavuş'a teslim etmelerine dair.

Şerî'at-meâb ve ma'delet-nisâb Urfa ve 'Ayntâb ve Kilis ve Antakiye ve Payas efendileri huzûrlarına dürer-i selâm-ı selâmet olunduktan sonra inhâ-i muhibb-i muhlisâne budur ki zikr olunan kazâlarda olan yeniçeri serdârları itâ'at-ı emr-i şerîf eylemeyüb der-i devlet-medâra gelmedikleri için müttehim olub ihzarları lâzım gelmekle yeniçeri Çavuşlarından mezbûrları serî'an ve âcilen der-i devlet-medâra getürmek için ve bi'l-cümle der-i devletden mahrûse-i Haleb'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan beytûlmâlları ve yeniçeri serdârlarının makbûzu olan beytûlmâlları dahi teftîş ve tafahhus idüb getürmek için yeniçeri çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kırk yedi bölüğün Mehmed Çavuş zîde kadrühû irsâl... rehîn-i irsâl-i huzûrları şeref-vusûlünde beytûlmâlları sizler ki yeniçeri serdârlarısız mezbûre teslîm idüb ta'allül ...efendi hazretlerisiz zikr

olunan serdârları mezbûra teslîm ve der-i devlet-medâra irsâl buyurasız bâkî
şerî'at-mahmedî-bâd

Muhlis

Mustafa Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı Âlî

Kad vasale ileynâ fi 15 Zilhicce

Sayfa: 274/ Belge 3

Özet: Mervane köyü Tahtalı Cami imamı olan Mehmed'in yerine Hamza'nın göreve getirildiğine dair.

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı
hâkânî hükmü oldur ki

'Ayntâb kazâsına tâbi' Mervane nâm karyede vâki' merhûm el-Hâc ... nâm
kimesnenin vakfından kazâ-i mezbûrda vâki' Tahtalı Câmi'-i Şerîfi'nde
meşrûtiyet üzere cüzhân olan Mehmed fevt olub yeri mahlûl olmağın işbu işbu
râfi'ü tevkî'-i refi'ü'-ş-şân-ı hâkânî Hamza nâm kimesne her vecihle layık ve
mahal ve müstahak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında
kadısı akzâ kuzâti'l-müslimîn Mevlânâ Mehmed zîde fazlühû 'arz etmegin
mahlûl ise sadaka idüb bu berât-ı humâyûnu verdim ve buyurdum ki varub
mezbûr cüzhân olub hizmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra sabikâ ne
vecihle mutasarrıf olmuşlar ise mezbûr dahi ol vecihle mutasarrıf olub vâkıfın
rûhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle
bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi evâhir-i Recebü'l-mürecceb. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

Kayd fi 17 Zilhicce. Sene 71

Sayfa: 275/Belge:1

(Bu belgenin çoğunluğu okunmayacak durumda)

Sayfa: 275/Belge:2

Özet: Ayntâb kazasında toplanan ihtisap vergilerini on beş yıldan fazla Ramazan oğlu Yusuf'un elinde iken askerî taifesindekilerin vergilere müdahale etmemesine dair.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü hucetü'l-hakki ale'l-halki ecma'în ulûmi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlânâ 'Ayntâb Kadısı zîdet fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı humâyûn Mustafa südde-i sa'âdetime gelüb 'Ayntâb kazâsının ihtisâb ve ihzâriyesi on beş seneden berü üzerinde zabt ve tasarrufunda iken hâricden Ramazân oğlu Yusuf nâm kimesne ve gayrîleri askerî tâifesinden berât ibrâz idüb zabtına mâni' olmaları ile berât mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet recâ eylemenin deftere mürâca'ât olundukda zikr olunan ihtisâb ve ihzâriye bi'l-fi'il üzerinde olduğu mestür ve mukayyed bulunmağın elinde olan berât mücebince zabt etdirilmek emrim olmuştur buyurdum ki zikr olunan ihtisâb ve ihzâriyesi elinde olan berât mücebince kemâkân mezbûra zabt ve tasarruf etdirüb min-ba'd hilâf-ı inhâ ile askerî tarafından alub berât ibrâz eden mezbûrları ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz dahl olunub hizmet mukâbelesinde kendüye 'âid olma nesnesin almışlar ise ba'de'l-yevm hükm idüb bî-kusûr alıveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı şehri Şevvâlül-mükerrem. Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf Be-makâm-ı Kostantiniye el-Mahrûse

İhtisâb-ı ve ihzâriye-i kazâ-i 'Ayntâb

Hassahâ-i Kazâ-i mezbûrun ihtisâb ve ihzâriyesi vech-i muharrer üzere defter-i cedîd-i hâkânîde mezkûr Mustafa'nın üzerinde mestür ve mukayyed olmağın aslihi işbu sûret mahalline nakl olundu. Tahrîren fî evâhir-i Zilka'de Li-sene ihdâ ve seb'îne ve elf

SONUÇ

Birinci elden kaynak özelliğine sahip olan Şer'iyeye sicilleri, içerik ve konuları itibariyle taşra teşkilatı hakkında birçok bilgi içermektedir. Taşra halkının birbirleriyle olan siyasi, sosyo-ekonomik, hukukî ve dini ilişkilerini doğrudan günümüze taşıyan birinci elden belgelerdir. Şer'iyeye sicilleri şu belgelerden oluşmaktadır. Merkezden kadınlara gönderilen resmi nitelikli emir ve yazı suretleri (ferman, hüküm, berat, buyruldu, mektup emir özetleri vs.). Kadı tarafından düzenlenip sicile kaydedilen belgeler, (ilam, hüccet, mahkemede görülen dava zabıtları, senet, alım- satım, vakfiye, vekâlet, vasiyet, borç, tereke ve taksim, narhlar, esnaf teftişlerine ait kayıtlar vs.) bulunmaktadır.

Çalışma konumuz olan 26 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili belgeleri, Ayntâb tarihi hakkında önemli bilgiler içermektedir. Yöre halkının miras, ortaklık, alacak-verecek, vasiyet, evlenme, vekâlet, boşanma gibi birçok sosyo-kültürel bilgiler siciller sayesinde günümüze kadar gelmiştir. 26 nolu Ayntâb Şer'iyeye sicili H. 1071-1073/M.1660-1663 tarihleri arasındaki üç yıllık zaman dilimini kapsamakta olup dönemin sosyal, ekonomik, hukukî, askerî ve idarî yaşamını aydınlatmayı amaçladığımız bu çalışmada dönemin özelliklerini yansıtan birçok sonuca ulaşılmıştır. Mahalle, kaza ve karye dava hükümlerinin birçoğu, haksız müdahale ve men talebi hakkındadır. Sicil kayıtlarında berat ve fermanlar ile ilgili belgelerin sayısının fazla olması dikkat çekmektedir. Yine sicil kayıtlarında Ayntâb'ın başka şehirlerle ticarî faaliyetlerinin olduğu görülmektedir

Ticari faaliyetler içinde bostan, bağ ve bahçenin varlığı sebze ve meyve gibi ürünlerin üretimini yapıldığını ve pazarlandığını göstermektedir. Ayrıca yörede hayvan yetiştiriciliği alım-satımı yapıldığı belgede gözümüze çarpan konulardan biri olmuştur. Sicilde, sefer hazırlığına dair üç belge göze çarpmıştır. Venedik seferi münasebeti ile gerekli olan askeri ve iktisadi ihtiyacın giderilmesi konusunda iki tane belge yazılmıştır. Bir diğer belge ise Yanık Seferi'nde kalelerin ele geçirilmesi için lağımçı ve beldâr ihtiyacı olması sebebiyle avarız hanelerinden para tahsil edilerek paraların hazineye teslim edilmesine dair belgedir. Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü yerlerde olduğu gibi

Müslümanlar ile Zimmiler aynı mahallede karışık olarak yaşadıkları belgelerde görülmektedir. Zimmilerin yaşadığı mahallerde Müslümanların, Müslümanların yaşadığı mahallerden de Zimmilerin mahkemeye başvurduğu dikkati çekmektedir. İnceliğimiz sicilde farklı unsurların bir arada yaşaması aralarında önemli anlaşmazlıkların olmadığını göstermektedir. Ayntâb'da söz konusu dönemde mesanesinde taş bulunan bir çocuğun cerrah Derviş İhlas tarafından ameliyat edilmesi için izin istenmesi defterde en dikkat çeken belgelerden biri olmuştur. Çoğu devlette olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de iltimas ve kayırmanın önüne geçmek için mahkemeye başvurulduğunu görmekteyiz. Vergilerin toplanması ve güvenliğin sağlanması hususunda oldukça özen gösterdiği ve vergilerin adaletli toplandığı ve halka eziyet edilmemesi hususunda büyük önem gösterilmiştir. Bununla birlikte mahkeme sadece hukukî sorunların çözüldüğü bir yer değil aynı zamanda çeşitli idarî içerikli kayıtların tutulduğu bir kurum olduğu belgelerde müşahede edilmiştir. Kayıtlar sayesinde Ayntâb idarî taksimatı da ortaya çıkmaktadır.1660-1663 yıllarında Ayntâb Maraş Eyaletine bağlı büyük bir sancak olduğunu siciller sayesinde anlaşılmaktadır. 26 Numaralı sicilde Ayntâb'a ait mahalle, köy, nahiye, kaza ve sancak isimlerine rastlanılmıştır.

Sonuç olarak 26 nolu defter sayesinde yazıldığı dönemin sosyal hayatına, insanların günlük yaşamlarına, iktisadî hayata, insanların birbirleriyle olan ilişkilerine, halkın devletin kurumları ile arasındaki ilişkilere dair birçok kaniya varılmıştır. Ayrıca bu belgeler sayesinde Osmanlı toplumunun siyasi, sosyal, iktisadi ve dini yapısını etkin bir şekilde araştırabilmemizi mümkün kılmıştır.

KAYNAKÇA

- AKGÜNDÜZ, Ahmet, “Şer‘iyye Sicilleri” Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler Cilt I”, Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul 1988.
- _____, “Şer‘iyye Mahkemeleri ve Şer‘iyye Sicilleri”, *Türkler Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, Cilt X, ss. 93-119.
- ALİAĞAOĞLU, Alpaslan; UĞUR, Abdullah, “Osmanlı Şehri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 38, ss, 203-226.
- APAYDIN, H. Yunus, “Kefaret”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2022, Cilt XXV, s. 168-177.
- AŞIKKUTLU, Emin, “Cerh ve Ta’dil”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1993, Cilt VII, ss.394-401.
- ATAR, Fahrettin, “Mahkeme”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVII, ss.338-341.
- _____, “Kadı”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2001, Cilt XXIV, ss.66-69.
- AYBAKAN, Bilal, “Vekâlet”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2013, Cilt XXXIII, ss.1-6.
- AYDIN, M.Akif, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, Cilt X, ss. 15-20.
- AYDIN, Mehmet Akif, “Borç”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1992, Cilt VI, ss.285-291.
- BARDAKOĞLU, Ali, “İcare”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2000, Cilt XXI, ss.379-388.
- BAYINDIR, Abdülaziz, “Osmanlıda Yargının İşleyişi”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, Cilt VI, ss. 429-446.
- BAYKARA, Tuncer, “Kaza”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2022, Cilt XXV, ss.119-120.
- BOY, Arzu, “Medreselerin Kısa Bir Geçmişi ve Kayseri Medreseleri”, *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt IV, Sayı 1, ss.59-73.
- BOZGEYİK, Burhan, “Her Yönüyle Gaziantep, Tarih/Kültür/ Folklor”, Gaziantep Şehit Kamil Belediyesi Kültür Müdürlüğü Yayınları, Gaziantep 2000.
- BOZKURT, Handan, *Gaziantep 17 Numaralı Şer‘iyye Sicili, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Malatya 2002.

BOZKURT, Nebi, “Medrese”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVIII, ss. 323-327.

BULUT, Behiye, *Osmanlı Döneminde, Urfa Belediye Tarihi*, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Şanlıurfa 2019.

CAN, Mustafa, *157 Numaralı Ayntâb Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (H.1316-317 / M.1898-1899; Sahife 1-134)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011.

CANPOLAT, Büşra, *27 Numaralı Ayntâb Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (H.1076-1077/M.1666-1667)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2021.

CİN, Halil, “İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme”, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974.

ÇALIŞKAN, Âdem, *159 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1319-1323, M.1903-1907; Sayfa 1-242)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011.

ÇAVDAROĞLU, Mustafa, *61 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-100) H.1124-1125/M.1712-1713*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2013.

ÇINAR, Hüseyin, *XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri’nin Sosyal ve Ekonomik Durumu*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul 2000.

ÇİFTÇİ, Betül, *49 Numaralı Antep Şer’iyye Sicili Değerlendirme ve Transkripsiyonu*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş 2009.

ÇÖTELİ, Methiye Gül, “Vakfiyelere Göre Ticaret Yapılarına Dair Kentsel Bilginin Mekâna İndirgenmesi” *Belleten*, Cilt LXXXII, Sayı 293, ss.185-210.

DAL, Sıtkı, *139 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum 2009.

DEMİR, Abdullah, “*Medeni Yargılama Hukuku*”, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul 2010.

DEVELLİOĞLU, Ferit, “*Osmanlıca Türkçe Lügat*”, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2005.

EKİNCİ, Ekrem Buğra, “*Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri*”, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul 2004.

_____, *Osmanlı Hukuku, Adalet ve Mülk*, Arı Sanat Yayınları, İstanbul 2008.

ERBAY, Celal, “Nafaka”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2006, Cilt XXXII, ss.282-285.

ERYETGİN, Murat, *149 Numaralı Ayntâb Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1294–1295 / M.1877–1878, S.1-150)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep 2011.

EŞ-ŞAZELİ, Hasan Ali, “Cinayet”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 1993, Cilt VIII, ss.14-15.

EYİCE, Semavi, “Cami”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1993, Cilt VII, ss.56-90.

FENDOĞLU, Hasan Tahsin, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul, 1999, Cilt VI, ss. 453-469.

GEÇKİL, Aynur, *141 Numaralı Gaziantep Şer‘iyye Sicili, Metin-Değerlendirme (H. 1234-1236/M. 1818/1821)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ 2006.

GEDİKLİ, Fethi, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer‘iyye Sicilleri”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt III, Sayı 5, ss.187–214.

GÖYÜNÇ, Nejat, “*Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep*”, Gaziantep Üniversitesi Kültür Yayınları, Gaziantep 1999.

GÜMÜŞÇÜ, Osman, KÜÇÜKAŞCI, Mustafa Sabri “Köy”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara, 2019, Cilt ek. II, ss.85-87.

GÜNAY, Hacı Mehmet, “Vakıf”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2012, Cilt XXXXII, ss.475-479.

İLGÜREL Mücteba, “Subaşı” *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2009, Cilt XXXVII, s.447-448.

İNALCIK, Halil, “*Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar I*”, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2009.

_____, “*Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi*”, Eren Yayınları, İstanbul 1996.

İPŞİRLİ, Mehmet “Medrese”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, Ankara 2003, Cilt XXVIII, ss. 327-333.

KARAGÖZ, Senem, “XV. Yüzyılda Bir İskân Metodu Olarak Mezralarda Şenlendirme; Şumnu Örneği”, *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 7, ss.380-890.

KOÇAK, Zülfiye, “1017(M.1608–1609) Tarihli Ayntab Şer‘iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Cilt I, Sayı 3, ss.172-199.

_____,*Ayntab Şehri’nde Sosyal Ve Ekonomik Yapısı (1600–1650)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Lisans Tezi), Erzurum 2009.

KÖROĞLU, İlkay, *131 Nolu Gaziantep Şer‘iye Sicilinin H.(1182-1196) Değerlendirilmesi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2009.

KÜÇÜKAŞCI, Mustafa Sabrı, “Şehir”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2010, Cilt XXXVIII, ss.441-446.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “*Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*”, Kubbealtı Akademisi Kültür Ve Sanat Vakfı Yayınları, İstanbul 1998.

ÖZ, Yusuf, “Tezkire”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2012, Cilt XXXXI ss.69-73

MARDİN, Ebül’ulâ, “Kadı”, *MEB İslam Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul 1977, Cilt VI, ss.42-47.

ORTAYLI, İlber, “*Osmanlı Devlet’inde Kadı*”, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 1994.

_____, “Kadı”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 2001, Cilt XXIV, ss. 69-73.

ÖNKAL, Ahmet, BOZKURT, Nebi, “Cami”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1993, Cilt VII, ss. 46-56.

ÖZDEĞER, Hüseyin, “Gaziantep”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul 1996, Cilt XIII, ss. 466-469.

ÖZEL, Nazan, *23 Numaralı Antep Şer‘iyye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirme*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Muğla 2006.

ÖZHARAT, “Semiha Zehra,“XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Ayntab Şehri’nin Yönetimi”, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, Sayı 14, ss. 89-125.

- ÖZKILINÇ, Ahmet, vd., “373 Numaralı ‘Ayntâb Livâsı Mufassal Tahrir Defteri (950/1543)’”, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2000.
- ÖZLÜ, Zeynel, “Batı Karadeniz’de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias ad Hypium Üskübü (Konuralp)”, Konuralp Belediyesi Kültür Serisi, İstanbul 2009.
- ÖZTURK, Necdet, “Çadırdan Saraya 14.15. Yüzyıl Osmanlı Devlet Düzeni”, Yitik Hazine Yayınları, İzmir 2012.
- ÖZTÜRK, Said, “İstanbul Tereke Defterleri”, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.
- PAKALIN, M. Zeki, “Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II”, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1993.
- POLAT, Mustafa, “14 Numaralı Şer‘iyye Siciline Göre 1670 Yılında Konya’da Gayrimenkul Satışları”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 91, ss. 29-52.
- SÖNMEZ, Mehmet Emin, “Gaziantep Şehrinin Geçmişten Günümüze Alansal Gelişimi, , *Gaziantep Üniversitesi Ayntâb Araştırmaları Dergisi*, Cilt I, Sayı 1, ss.115-136.
- ŞAHİN İlhan, “Nahiye”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2006, Cilt XXXII, ss.306-308.

_____ “Şehir”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2010, Cilt XXXVIII, ss.446-449.

ŞANAL, Mustafa, “Osmanlı Devleti’nde Medreselere Ders Programları, Öğretim Metodu, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretimde İhtisaslaşma Bakımından Genel Bir Bakış”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Kayseri 2003, Sayı 14, ss.149-168.

UĞUR, Yunus, “Mahkeme Kayıtları (Şer‘iye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt I. Sayı 1, ss. 305-344.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, “*Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı*”, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, “Vakıf”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Diyanet Vakıf Yayınları, İstanbul, 2012, Cilt XXXXII, ss.479-486.

YILMAZÇELİK, İbrahim, “1736–1739 (H.1149–1151) Tarihli Amasya Şer‘iye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi”, *OTAM*, Sayı 9, Ankara 1999, ss. 457-502.

YILMAZER, Ömer Faruk, *98/1 Numaralı Gaziantep Şer‘iye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2010.

YÜCE, Sema, *98 Numaralı Gaziantep Şer‘iye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2010.

YÜCETÜRK, Zemzem, *98/3 Numaralı Gaziantep Şer‘iye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2009.

EKLER VE RESİMLER

26 Numaralı Aynâb Şer'iyeye Sicilinden Belge Örnekleri

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a legal or administrative document. The text is dense and written in a cursive style.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the document's content. The script is consistent with the previous section.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, showing further details of the document. The handwriting is clear and legible.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, possibly a concluding section or a signature block. The text is well-organized.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, including what appears to be a signature and date. The text is written in a formal hand.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, located on the right page of the manuscript. The text is dense and covers most of the page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, continuing the document's content on the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, showing further details of the document on the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, possibly a concluding section or a signature block on the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, including what appears to be a signature and date on the right page.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, including a signature and date on the right page. The text is written in a formal hand.

اعمال القوي...
التي هي...
التي هي...
التي هي...

شرفه...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

قدوة...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

عاش...
عاش...
عاش...
عاش...

ÖZGEÇMİŞ

